

MAGYAR KISEBBSÉG

1. évfolyam 1. szám

1922. szeptember 1.

1. [SULYOK István] S. I.: Levelek helyett. 1—5. p.
Programcikk.
2. JAKABFFY Elemér: A román példa. [1. közl.] 6—20. p.
Történeti áttekintés az erdélyi román egyházak szerepéről a „nemzetfejlesztés és védelem terén” (17—19. sz.). I. még a 11. és 24. tételt.
3. Agrár-reform és telepesek. 20—24. p.
Romániai magyar telepes községek adatai táblázatokban (1910—1922), bevezetővel. A táblázat szempontjai: a lakosság száma, az iskolák helyzete, gazdasági helyzet.

ROMÁNOK RÓLUNK

4. Románok rólunk. 25. p.
Szerkesztőségi bevezető az induló rovathoz.
5. [WILLER József] W. J.: A Magyar Szövetség nagygyűlése. 25—30. p.
Az 1922. aug. 6-i nagygyűlés visszhangja az *Epoca*, *Dimineața*, az *Albina*, a *Lupta*, a *Dacia*, az *Indreptarea* és az *Infrațirea* írásaiban. Bő szemelvényekkel.
6. [WILLER József] W. J.: Románia és a kisebbségek. 30. p.
A *Viitorul* (1922. aug. 12.), az *Epoca*, a prágai *Bohemia* a berni *Der Bund* és a *Temesvári Hírlap* álláspontjáról.
7. [WILLER József] W. J.: Türelmesség. 31—32. p.
Ismeretelés Victor Eftimiu „Toleranța” c., a Magyar Szövetség közgyűlése alkalmából írott cikkéről (*Lupta*, 1922. aug. 14.); szemelvényekkel.

1. évfolyam 2. szám

1922. szeptember 15.

8. GYÁRFÁS Elemér: Erdélyi magyar bankpolitika. 33—38. p.
A dualizmus éveiben és az „impériumváltás” után.
9. [Szemelvény Kossuth Lajos a „Századok”-hoz címzett leveléből.] 38. p.
10. [Szemelvény Eötvös József „A nemzetiségi kérdés” című művéből.] 38. p.
11. JAKABFFY Elemér: A román példa. [2. közl.] 39—45. p.
Történeti áttekintés az erdélyi román-egyházak szerepéről a „nemzetfejlesztés és védelem terén” (1848—1907). I. még a 2. és a 24. tételt.
12. [WILLER József] W. J.: A huszadik interparlamentáris konferencia kisebbségi vitája. 46—50. p.
Bécs, 1922. aug. 29. A szerző szemelvényeket közöl Adelswärd báró megnyitó beszédéből; továbbá lord Newton beszédéből a *Neue Freie Presse* 1922. aug. 30-i száma alapján.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

13. Az erdélyi városok lakossága nemzetek szerint. 51—53. p.

Statistikai adatok, táblázatokban, 1910- és 1920-ból; bevezetővel. A hivatalos román statisztikai adatok forrása: Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite. Összeáll.: C. Martinovici és N. Istrati. Kolozsvár, 1921.

A KISEBBSÉGI KÉRDÉS IRODALMA

14. [TÁVOL Tamás] T. T.: A "Deutscher Schutzbund" kisebbségi választmányának kiadványai. 54—57. p.

A szerző ismerteti a következő művet: Kurt Wolzendorff: Grundgedanken des Rechts der nationalen Minderheiten (Naturrecht des Minderheitenschutzes) mit einem Exkurs über Nationalkataster. Berlin, 1921. Verlag von Hans Robert Engelmann.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

15. Az interparlamentáris konferencia. 58. p.

A 20., bécsi konferenciáról (1922. aug. 29.) a párizsi *Echo National*, a *Berliner Tageblatt*, a cseh *Pravú Lidu*, a magyarországi *8 Órai Újság*, a *Nemzeti Újság* és az *Új Nemzedék* írásai alapján.

16. A kisebbségi kérdés. 59. p.

Ismertetés a *Neue Züricher Nachrichten* „Magyarország és szomszédai” c. írásáról.

17. A jugoszláviai magyar kisebbségről. 59—60. p.

Ismertetés a *Journal des Débats* (1922. aug. 29., Albert Mousset írása), a *Tribuna* (1922. aug. 30.), a *Bácsmegyei Napló* és a *Délbácska* írásairól.

18. A kisebbségi kérdés Csehszlovákiában. 60—61. p.

Ismertetés a *Kassai Napló*, a *Cas*, a *Slovac*, a *Slovenski Demnic*, a *Slov. Krest. Socialist.*, a *Venkov* és a *Prágai Magyar Hírlap* írásaiból.

19. A romániai kisebbségi kérdés. 61. p.

Ismertetés az *Amerikai Magyar Népszava*, a *Baseler Nachrichten* és a *Neue Züricher Zeitung* írásairól.

ROMÁNOK RÓLUNK

20. [WILLER József] W. J.: Bombalovagok . . . orgyilkosok. 62—66. p.

Az 1921. évi romániai szenátusi bombamerényletről. Ismertetés a *Viitorul*, az *Aurora*, a *Dacia*, az *Adeverul*, a *Steagul*, az *Universul*, a *Dimineata* és a *Lupta* írásaiból. Bő szemelvényekkel.

21. [WILLER József] W. J.: Megesznek a gyárak. 66—68. p.

Az aradi Astra-gyár sztrájkja. Ismertetés a *Dacia* (1922. aug. 30., szept. 1.), az *Universul* és az *Aurora* (1922. szept. 2.), ill. a *Socialismul* írásaiból. Bő szemelvényekkel.

22. [WILLER József] W. J.: Jú nipot! 68. p.

Részlet az *Aurora* egyik tréfás írásából.

23. [WILLER József] W. J.: Renegátok. 69—73. p.
Elmélkedés, kisebbségi nemzetekről.
24. JAKABFFY Elemér: A román példa. [3. közl.] 74—80. p.
A közlemény tartalma: Román „iskolák a nemzetfejlesztés és védelem terén” Erdélyben. Történeti áttekintés (1863—1914). Statisztikai adatokkal (1869—1888). 1. még a 2. és a 11. tételt.
25. [SULYOK István] S. I.: Az aradi Kölcsey Egyesület mozgalmához. 81—87. p.
A kisebbségi kulturális életéről. Közli a Kölcsey Egyesület körlevelének szövegét is.
26. Az erdélyi vármegyék, illetve járások lakossága nemzetek szerint. [1. közl.] 88—91. p.
Statisztikai adatok, táblázatban, 1910- és 1920-ból. L. még a 38. és a 50. tételt.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

27. A Nemzetek Szövetsége. 92—94. p.
A harmadik, 1922 szeptemberi, genfi ülősszak. Ismertetés a *Manchester Guardian* (1922. szept. 9., 4), a *Figaro* (1922. szept. 4.), a *Daily Chronicle* (1922. szept. 9.), a *Zeit* (1922. szept. 9.), a *D. A. Z.* (1922. szept. 10.), a *Magyarország* (1922. szept. 13., Andrassy Gyula írása), a *Pester Lloyd* (1922. szept. 19., Apponyi Albert írása), a *Népszava* (1922. szept. 14.) és a *Budapesti Hírlap* (1922. szept. 14.) cikkeiről.
28. A jugoszláviai magyar kisebbség. 94—95. p.
Ismertetés Nincic jugoszláviai külügyminiszter 1922. aug. 28-i nyilatkozatáról és a *Bácsmezei Napló* (Stojan Protics, ill. Szvetozár Pribicevics írása, 1922. szept. 7.) cikkeiről.
29. A kisebbségi kérdés Csehszlovákiában. 95—96. p.
Ismertetés a *Lidové Noviny*, a *Prágai Magyar Hírlap* (1922. szept. 3., „Külpolitikai aktivitást!” c. írás), a *Slovensky Denník* (1922. szept. 3.), a *Komáromi Lapok* (1922. szept. 5.), a *Híradó* (1922. szept. 10., „Szlovák fejfák a magyar temetőben” c. írás) és a *Prágai Magyar Hírlap* (1922. szept. 1.) írásairól.
30. A romániai magyar kisebbségről. 96—97. p.
Ismertetés a *Vossische Zeitung* (1922. szept. 7., 417. sz., Walter Burg „Mág-nások és bojárok” c. írása) egyik cikkéről.

ROMÁNOK RÓLUNK

31. [WILLER József] W. J.: Erdély és a Bánát városai. 98. p.
Ismertetés a *Dacia* írásáról.
32. [WILLER József] W. J.: A lehetetlen tónus. 98—99. p.
A román lapok hangvételéről. Ismerteti a *Vittonul* írását; szemelvényekkel.
33. [WILLER József] W. J.: Goga Oktávia nyilatkozásai. 99—100. p.
A *Keleti Újságnak* adott nyilatkozatról; szemelvényekkel.

34. SÜLYÖK István: A koronázás. 101. p.
I. Ferdinánd román király koronázásáról.
35. ALBRECHT Ferenc: A kisebbségi jogok jogi természete. 102—106. p.
Jogelméleti tanulmány.
36. HALMÁGYI Antal: Román-magyar uniós törekvések. Jegyzetek egy esetleges román-magyar államkapcsolat problémájához. [1. közl.] 107—110. p.
Történeti áttekintés (14. századtól 1858-ig). L. még a 49. tételt.
37. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi kérdés a Nemzetek Szövetsége előtt. 111—115. p.
A Nemzetek Szövetsége genfi nagygyűlésének a kisebbségek védelmére vonatkozó határozata (1922. szept. 21.). Közli a francia és magyar nyelvű szöveget is; továbbá részletet Giuseppe Motta jelentéséből.
38. Az erdélyi vármegyék, illetve járások lakossága nemzetek szerint. [2. közl.] 116—117. p.

Statisztikai adatok, táblázatban, 1910- és 1920-ból. L. még a 26. és 50. tételt.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

39. [SÜLYÖK István] S. I.: A nemzeti kisebbségek jogai Georgiában. 118—119. p.
40. [A georgiai alkotmány XIV. fejezetét alkotó kisebbségi szakaszok.] 119—120. p.
A 144—155. szakaszok.

KÖNYVSZEMLE

41. SÜLYÖK István: „Románia új alkotmánya”. A Román Társadalmi Intézet ankétja. 121—128. p.
Az Institutul Social Român által kiadott tanulmánykötet ismertetése; szemelvényekkel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

42. Két hang. 129. p.
„Románia belső helyzetéről.” Dimitriu Ianovici (*Journal de Genève*, 1922. szept. 12.) és Iuliu Maniu (*Ostschweitz*, 1922. szept. 11.) nyilatkozatáról; szemelvényekkel.
43. A kisebbségek Csehszlovákiában. 129—130. p.
Ismertetés a *Slovensky Denník*, a *Neue Züricher Zeitung*, a *Lidové Noviny*, a *Slovacký Denník* és a *Prágai Magyar Hírlap* cikkeiről.
44. A Nemzetek Szövetsége és a kisebbségi kérdés. 130—131. p.
Közli a berni *Der Bund* (1922. 390. sz., A. K. „Kisebbségi kérdések” c.) vezércikkét.

ROMÁNOK RÓLUNK

45. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek és a román politikai pártok. 132—133. p.
Közli a *Dacia* 1922. okt. 8-i vezércikkét.
46. [WILLER József] W. J.: Az elrománosított Kolozsvár. 133—136. p.
Ismertetés az *Indeptarea* írásáról. Bő szemelvényekkel.
47. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek szolidaritása. 136. p.
A lugosi magyarok és németek összefogásáról.

48. JAKABFFY Elemér: A koronázás és a demokrácia. 137—143. p.
I. Ferdinánd román király koronázása apropóján elmélkedés a politikai demokrácia kérdéseiről.
49. HALMÁGYI Antal: Román-magyar uniós törekvések. Jegyzetek egy esetleges román-magyar államkapcsolat problémájáról. [2. közl.] 144—151. p.
Történeti áttekintés (1859—1918). I. még a 36. tételt.
50. Az erdélyi vármegyék illetve járások lakossága nemzetek szerint. [3. közl.] 152—153. p.
Statistikai adatok, táblázatban, 1910- és 1920-ból. I. még a 26. és 38. tételt.
51. SZENTIMREI Jenő: A jubiláló nagyenyedi Bethlen-kollégium szelleme. Három dokumentum és egy „eset”. 154—158. p.
Megemlékezés a 300 éves jubileum alkalmából.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

52. SÜLYÖK István: „Az agrárreform Romániában”. 159—161. p.
Ismertetés a *Der Wiederaufbau in Europa* (1922. 7—8. sz., „Az agrárreform Romániában” c. írás; 6. sz., Max Sering írása) cikkeiről.

ROMÁNOK RÓLUNK

53. [WILLER József] W. J.: Koronázási utóhangok. 162—167. p.
I. Ferdinánd román király megkoronázásáról. Ismertetés a *Neamul Românesc* (1922. okt. 24.), a *Lupta*, az *Adeverul* és a *Viitorul* (C. G. Dissescu cikke) írásairól. Bő szemelvényekkel.
54. [WILLER József] W. J.: Bánáti levél. 167—168. p.
A temesvári múzeumból. Ismertetés a *Epoca* egyik cikkéről. Bő szemelvényekkel.
55. [WILLER József] W. J.: Az agrárreform dícsérete. 168. p.
A romániai agrárreformról. Kiss Géza [Ghesa Chiş] liberális képviselő nyilatkozatáról.

56. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: A magyar iskola. 169—174. p. Az iskolaügy Romániában (1922).
57. SÜLYÖK István: Brătianu emlékezései. 175—181. p.
Az 1848—49 utáni román-magyar kapcsolatokról. Ismertetés Ionel I. C. Brătianunak a *Cugetul Românesc* 1922. szeptemberi számában megjelent írásáról; bő szemelvényekkel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

58. JAKABFFY Elemér: Meddő próbálkozások. 182—189. p.
Az 1920. dec. 1-i romániai népszámlálás adatainak célzatos meghamisításáról. Statisztikai adatokkal. I. még a 97. és 118. tételt.
59. [Szemelvények Lieszé „La Statistique — Ses defficultés, ses procédés, ses résultats” c. írásából.] 189. p.

60. [Szemelvény A. L. Bowley „An Elementary Manuel of Statistics” c. írásából.] 189. p.

61. [JAKABFFY Elemér] Dr. J. E.: Kép az agrárreformról. 190—192. p.

Az 1921. évi romániai agrártörvény 10. §-áról; statisztikai táblázattal Ujmosnica (Temes vármegye) agrárviszonyairól; a telepések családi viszonya, gazdasági felszereltsége szerint.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

62. A nemzeti kisebbségek kérdése — nemzetközi kérdés. 193—194. p.

Ismertetés a *Zahranicsni Politika* (1922. 2. füzet, Alajos Hayn írása) és a *Szlovak* (1922. okt. 26., Koza—Matejov György írása) cikkeiről.

63. Az angol sajtó és a Románia. 194—195. p.

Ismertetés a *Times* (Seton Watson) és a *Daily Express* (Lucie A. Jones) cikkeiről.

64. A jugoszláviai magyar kisebbség. 195. p.

A Jugoszláviai Magyar Párt memoranduma. Ismertetés a belgrádi *Radical* (Stoján Protics) cikkéről; szemelvénnel.

ROMÁNOK RÓLUNK

65. [WILLER József] W. J.: A magyar memorandum. 196—197. p.

Ismertetés Nicolae Iorga két írásáról: „Jósika báró petíciója” és „Ostoba történelem a jó politika mellett” (*Neamul Românesc*). Bő szemelvénnel.

66. [WILLER József] W. J.: Mille Constantin a magyarokról. 197—198. p.

Constantin Mille „Magyar kisebbség” c. vezércikkéről (*Lupta*); bő szemelvénnel.

67. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi kérdés — elméletben és gyakorlatban. 198—200. p.

Romániában. Ismertetés az *Indreptarea* (1922. okt.) cikkéről.

1. évfolyam 7. szám

1922. december 1.

68. SÜLYÖK István: A gyulafehérvári határozatok. 201—208. p.

Elmélkedés a kisebbségek helyzetéről az 1918. nov. 18. (dec. 1.)-i Nemzetgyűlés kapcsán.

69. A Kolozsvári Egyetemi Diákasztal. (Mensa Academica). 209—213. p.

Történeti áttekintés (1896—1922).

70. [SÜLYÖK István] Dr. S. I.: Románia — a kisebbségi jogok úttörője. 214—217. p.

A román kormány 1913. évi tevékenységéről.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

71. A gyulafehérvári határozatok. 218—220. p.

Közlí az 1918. nov. 18. (dec. 1.)-i Nemzetgyűlésen hozott határozat román és magyar szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

72. A jugoszláviai magyar kisebbség. 221—222. p.

Ismertetés a *Baseler Nachrichten* (1922. nov. 9.), a *Radical* (Stoján Protics) és a *Repubblica* (Dragomir D. Ikonics) cikkeiről; bő szemelvényekkel.

73. A szabadság ünnepe. 223. p.

Október 28. Csehszlovákiában Ismertetés a *Szlovenszka Politika* és a *Csezske Szlovo* cikkeiről.

ROMÁNOK RÓLUNK

74. [WILLER József] W. J.: Magyar pártszervezkedés. 224. p.

A romániai Országos Magyar Párt szervezéséről. Ismertetés a *Lupta* cikkéről; szemelvénnel.

75. [WILLER József] W. J.: „Indirekt irredentizmus”. 224—225. p.

Ismertetés az *Epocának* a csehszlovákiai német kisebbséggel foglalkozó cikkéről.

76. [WILLER József] W. J.: A magyar irredentizmust — regionalizmus táplálja. 225—226. p.

Ismertetés a *Viitonulnak* a romániai magyar és zsidó kisebbséggel kapcsolatos cikkéről; bő szemelvénnel.

77. [WILLER József] W. J.: A halálbüntetés. 226—227. p.

Ismertetés Constantin Millének a *Luptában* megjelent, a halálbüntetés visszaállítását követelő cikkéről; bő szemelvénnel.

78. [WILLER József] W. J.: Okos politika. 227—228. p.

Ismertetés az *Adeverulnak* a kisebbségekkel szembeni jóindulatot, törvénytességet hangsúlyozó cikkéről; bő szemelvénnel.

79. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek Eldorádója. 228—229. p.

Romániában. Ismertetés Charles Upson Clark „Hogyan kormányozzák a tegnapi rabok hajdani elnyomóikat?” című, a *Viitonulban* idézett írásáról.

80. Az első negyedév. 230—236. p.

A Magyar Kisebbség sajtóviasszhangja. Részletek az *Ellenzék*, a *Keleti Újság*, a *Székely Szó* (Gyergyószentmiklós), a *Hímök*, a kolozsvári *Vasárnap*, a *Kassai Napló*, a *Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt* és a *Temesvarer Zeitung* cikkeiből, továbbá olvasói levelekből.

1. évfolyam 8. szám

1922. december 15.

81. PROHÁSZKA László: Vallás- és tanszabadság. 237—242. p.

Elmélkedés a romániai kultúrpolitikáról és vallásügyről.

82. ALBRECHT Ferenc: Az erdélyi szász nemzeti autonómia. 243—248. p.

Történeti áttekintés (1224—1920).

83. JAKABFFY Elemér: Tudományosság és nemzeti elfogultság. 249—253. p.

Elmélkedés a romániai kultúrpolitikáról.

84. A kisebbségi szerződészek története. 254—259. p.

Az 1919. év eseményeiről.

85. SULYOK István: Az egyetlen román lexikon. 260—262. p.

Szemleszerű ismertetés a következő műről: *Dicționar Universal Al Limbei Române de Lazar Șaieanu*. Institutul de Editură „Scisul Românesc” S. A. Craiova. Kiegészítésekkel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

86. [TÁVOL Tamás] T. T.: „La paix par le droit”. 263—265. p.
A fenti folyóirat ismertetése, továbbá az 1922. évi számok egyes írásainak bemutatása.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

87. Hamis számok. 266—267. p.
Az 1921. évi csehszlovákiai népszámlálás adatairól. Ismertetés a *Prágai Magyar Hírlap* cikkéről, szemelvénnyel.
88. A jugoszláviai magyarok választójoga. 267. p.
A választópolgárok törvénytelen kirekesztéséről. Ismertetés a *Bácsmegyei Napló* és a *Vajdaság* cikkeiről; szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

89. [WILLER József] W. J.: Caragiale magyarul. 268. p.
A kolozsvári magyar színház bemutatójáról.
90. [WILLER József] W. J.: Román szemüvegen át. 269—271. p.
Románia színház-politikájáról. Ismertetés az *Indreptarea* cikkét; bő szemelvénnyel.
91. [WILLER József] W. J.: Ordó-cső után. 271. p.
A *Patria* nacionalizmusáról; szemelvénnyel.
92. [WILLER József] W. J.: Utazás egy interjú körül. 272. p.
Iuliu Coroianu irredenta hangú nyilatkozatáról.

2. évfolyam 1. szám

1923. január 1.

93. SULYOK István: Magyar Párt. 1—3. p.
A romániai Országos Magyar Párt megalakulásáról (1922. dec. 29.).
94. PÁL Gábor: A székelyföldi közbirtok és az agrárreform. [1. közl.] 4—15. p.
Az 1921. évi agrártörvény és végrehajtásának elemzése; adatokkal. L. még a 106. tételt, ill. vö. a 119. tétellel.
95. KOCSÁN János: Államnyelv és igazságszolgáltatás. [1. közl.] 16—20. p.
A román kormány asszimilációs törekvéseiről. l. még a 125. tételt.
96. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Jegyzetek Kocsán János cikkéhez. 20—21. p.
A román kormány asszimilációs törekvéseiről. Részletek Pop Cs. István, Mihály Tivadar, Vaida Voevod Sándor beszédeiből, melyek a magyar képviselőház 1910. nov. 19-i, 24-i, 23-i ülésén hangzottak el; továbbá Goldis Vazul László, Lucaciú László, Branisce Valér beszédeiből, melyek Lugoson, az 1911. jún. 15-i nagygyűlésen hangzottak el. Vö. a 95. tétellel.
97. JAKABFFY Elemér: „Meddő próbálkozások”. 22—29. p.
Az 1920. dec. 1-i romániai népszámlálás adatainak célzatos meghamisításáról. Válasz C. Martinovici és N. Istratinak a *Patriában* (1922. dec. 9-i, 267. sz.) közzölt írására, mely polemizál a *Magyar Kisebbségben* (1922. nov. 15.) és az *Ellenzékben* (1922. nov. 26.) megjelent Jakabffy Elemér-cikkekkkel. Adja Martinoviciék írását is. Vö. még az 58. és 118. tétellel.

98. ANDOR Endre: Jegyzetek társadalmi és kultúrintézményeink küzdelmeihez. 30—33. p.

Az aradi Casino-Egyesület, Aradi Turista Egyesület, Aradi Kölcsey-Egyesület történetének áttekintése.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

99. [TÁVOL Tamás:] Zahranicni Politika. 34—35. p.

Ismertetés a prágai folyóiratban megjelent, „A kisantant hagyományai és mai feladatai” című Milan Hodža-cikkről (1922. okt. 1. I. évf. 1. füzet).

100. [TÁVOL Tamás:] Zeitschrift für Politik. 35—36. p.

Ismertetés a Berlinben Richard Smidt és Adolf Grabowsky által kiadott folyóiratba Charles Seignobos, továbbá Ferdinand Gouttenoir de Toury által írott, a versaillesi békeszerződéssel foglalkozó cikkekről. (1922. XII. Bd. Heft 1.)

101. Revue politique et Parlementaire. 36. p.

Ismertetés Georges Scelle cikkéről. (A Nemzetek Szövetsége üléseiről.) (29. Année No. 366. 10. nov. 1922.)

ROMÁNOK RÓLUNK

102. [WILLER József] W. J.: Az új alkotmány és a kisebbségek. 37—39. p.

A román alkotmánytervezetről. Ismertetés a *Lupta* (Constantin Mille írása), a *Viitorul* és az *Epoca* cikkeiről; bő szemelvényekkel.

103. [WILLER József] W. J.: Városaink dícsérete. 40. p.

Ismertetés a *Dimineața*-nak a romániai városok elhanyagoltságát bemutató cikkéről; szemelvénnel.

104. [WILLER József] W. J.: Averescu és a kisebbségi pártok. 40. p.

A néppárt nagyszebeni nagygyűléséről; szemelvénnel.

2. évfolyam 2. szám

1923. január 15.

105. [NEUGEBOREN, Emil:] Kisebbségi jog és irredenta. Ford. [Willer József] W. J. 41—45. p.

Részlet az erdélyi szász politikusnak a nemzetközi kisebbségi jogról írott tanulmányából. Szerkesztői kopffal.

106. PÁL Gábor: A székelyföldi közbirtok és az agrárreform. [2. közl.] 46—57. p.

Az 1921. évi agrártörvény és végrehajtásának elemzése; adatokkal. I. még a 94. tételt, ill. vö. a 119. tétellel.

107. GOMBOS Benő: A zsidóságról. 58—61. p.

Az új államiság keretei közé került, elmagyarosodott romániai zsidókról.

108. Szerződés a kisebbségek védelméről mely kötött Párisban 1919 december 9-én, egyrészt a Szövetségesek [sic!] és Társult Főhatalmak, másrészt Románia között. 61. p.

A szerződés 1., 2. és 8. cikkelye. I. még a 128. tételt.

109. SZÖRNYŰ Béla: Gazdasági népnevelés: a jövő népnevelése! 62—66. p.

Elmélkedés a földművelők oktatásának szükségességéről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

110. [TÁVOL Tamás:] *La Revue de France*. 67. p.
Jeden Svédok Edward Benessel foglalkozó cikkének ismertetése (2-a *An-née*, No. 19. 1. Oct. 1922.).
111. [TÁVOL Tamás:] *Wochenschrift für Kultur, Politik und Volkswirtschaft*. 67—68. p.
Ismeretetés Revertera gróf, Starkotics tábornok, Sternberg gróf és Sigmund Waitz feldkirchi püspök cikkeiről. (1922. nov. 18. dec. 9., 5. Jahrg. No. 7—10.)

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

112. [WILLER József] W. J.: Duca és a minoritások. 69. p.
Ismeretetés Duca külügyminiszter *Tempsnek* adott nyilatkozatáról; szemel-vénnyel.

ROMÁNOK RÓLUNK

113. [WILLER József] W. J.: Román lapvélemények a Magyar Párt megalakulásá-ról. 70—78. p.
A romániai Országos Magyar Párt megalakulásáról (1922. dec. 28.). Sze-melvények a *Patria*, a *Neamul Românesc* (Nicolae Iorga), az *Epoca*, az *Ind-reptarea*, a *Lupta* (Leonard Paukerow), a *Viitorul* és az *Infrațirea* írásaiból.
114. [WILLER József] W. J.: Ravasz módszer. 78—79. p.
A romániai liberális párt taktikájáról. Szemelvényekkel a *Viitorul*ból.
115. [WILLER József] W. J.: A renegátok ellen. 79—80. p.
Kiss Géza renegát magyar képviselőről és a *Patria* Kisst bíráló cikkéről való ismertetés; bő szemelvénnel.

2. évfolyam 3. szám
1923. február 1.

116. [WILLER József] W. J.: Magyar tisztviselőket! 81—85. p.
Harsia János marosvásárhelyi polgármester esete kapcsán elmélkedés a hi-vatalok „kisöpréséről”.
117. DÓZSA Endre: A közigazgatási reformhoz. 86—94. p.
A romániai közigazgatás történeti és bölcséleti áttekintése; továbbá a nem-zeti autonómia kérdéséről.
118. JAKABFFY Elemér: „Hattyudalok”. Válasz. 95—98. p.
Vita E. A. Dandea cikkével (*Patria*, 1923. jan. 17.) az 1920. dec. 1-i nép-számlálás adatainak célzatos meghamisításáról. Adatokkal. A vita előzményeit l. az 58. és 97. tételnél.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

119. A közép- és nagybirtokok kisajátításához. 99—103. p.
Statistikai adatok Erdély földbirtokairól, megyénkénti bontásban, az 1885—1918-ig terjedő időszakból, táblázatokban; bevezetővel. Vö. még a 94., 106., 211. tétellel.
120. SÜLYÖK István: Az alkotmányosság kérdése Romániában. C. Stere alkot-mánytervezete. 104—108. p.
A tervezet hibáiról és eredményeiről; szemelvényekkel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

121. [TÁVOL Tamás] T. T.: Seton Watson (Scotus Viator) tanulmánya Erdélyről. 109—112. p.
A *The Slavonic Review*-ban (1922. dec., 2. sz.) megjelent cikk kritikája. Vö. még a 122., 191. és 662. tétellel.
122. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Jegyzet. 112—113. p.
Scotus Viator és Jászai Oszkár kapcsolatáról. Megjegyzések T. T. előbbi szemléléhez. Vö. még a 121., 191. és 662. tétellel.
123. Az alkotmány-javaslat főbb szakaszai. 114—115. p.
Közli a következő részeket az 1923. jan. 27-én a törvényhozás elé terjesztett javaslatból: „A románok jogai”, „A honosítás”, „Tulajdonjog”, „Vallás”, „Sajtó”, „Közigazgatási bíróság”, „Megyei és községi tanácsok”, „A zsidók honosítása”. A bukaresti *Dimineața* 1923. jan. 29-i (5831.) számában megjelent szöveg szó szerinti fordítása.

ROMÁNOK RÓLUNK

124. [WILLER József] W. J.: Agrárreform és irredentizmus. 116. p.
Ismertetés a *Lupta* „A magyar nemesség irredentizmusa” című cikkéről; bő szemelvénnel.

2. évfolyam 4. szám

1923. február 15.

125. KOCSÁN János: Államnyelv és igazságszolgáltatás. [2. közl.] 117—122. p.
A román kormány asszimilációs törekvéseiről. I. még a 95. tételt.
126. JAKABFFY Elemér: Van-e elég föld? 123—127. p.
A romániai agrárhelyzetnek a korábbi állapotokkal való összehasonlító vizsgálata; adatokkal.
127. ANDOR Endre: Sajtónk küzdelmeihez. 128—132. p.
Az Aradon, 1920-ban indult *Rendkívüli Újság* elhallgattatásának története.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

128. A kisebbségek védelme tárgyában a Szövetséges és Társult Főhatalmak, valamint Románia között 1919. december 9-én Párizsban kötött szerződés. 133—137. p.

A teljes, hiteles szöveg. I. még a 108. tételt.

ROMÁNOK RÓLUNK

129. SÜLYÖK István: „A magyar kérdés”. 138—141. p.
Ismertetés Octavian Gogának az új román állam és a magyar kisebbség viszonyát tárgyaló cikkéről (*Indreptarea*, 1923. febr. 1.); bő szemelvénnel.
130. SÜLYÖK István: „A magyar kérdés”. 141—146. p.
Ismertetés a lap „Állampolitika és a kisebbségek szerepe” című cikkéről, valamint a *Journal de Genève*-re vonatkozó cikkéről; bő szemelvényekkel.
131. SÜLYÖK István: Határőrvidék. 146—147. p.
Ismertetés az *Indreptarea*-nak a határszéli járásokkal foglalkozó cikkéről; adatokkal.

132. SÜLYÖK István: A törvény és alkalmazása. 147—148. p.
Híradás Gheza Çhisnek (Kiss Géza) a nemzeti liberális párt klubjában tartandó „A törvény alkalmazása” c. előadásáról.

2. évfolyam 5. szám
1923. március 1.

133. WILLER József: Mintha pirkadna . . . 149—152. p.
Elmélkedés a kisebbségi jog ügyének elakadásáról.
134. JAKABFFY Elemér: Mi, és a civilizált államok: (Bratianu Vintilla szavaihoz.) 153—156. p.
A román pénzügyminiszter nyilatkozatának apropóján elmélkedés Erdély kultúrtörténetéről (17—18. sz.).
135. A magyar oktatás ügyéhez. [Első közlemény.] 157—159. p.
Statisztikai adatok Krassó-Szörény vármegye járásainak községeiről (1910—1923), táblázatokban; bevezetővel. L. még a 156, 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
136. Antiszemizmus és numerus clausus. 160. p.
Szerkesztőségi bevezető az alábbi két cikkhez.
137. GOMBOS Benő [Antiszemizmus és numerus clausus.] 160—165. p.
Rövid történeti áttekintés az antiszemizmusról. L. még a 136., 138. és 155. tételt.
138. Id. NEUMANN Miksa: [Antiszemizmus és numerus clausus.] 165—170. p.
Rövid történeti áttekintés az antiszemizmusról. L. még a 136., 137. és 155. tételt.
139. ISSEKUTZ Viktor: Altruista kölcsön és agrárreform. 171—174. p.
Értekezés arról: a hatalom átvételével megszerezte-e a román kincstár, a magyar kincstár jogutódjaként, a magyar kincstár javára feljegyzett eladási megbízás, ill. vételi jogot; s ha igen, megvannak-e e jog gyakorolhatóságának feltételei.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

140. [TÁVOL Tamás] T. T.: Le Correspondent. 175—182. p.
Ismeretetés Guy de Valousnak a csehszlovákiai kisebbségekről szóló adatokat tartalmazó cikkéről (1922. júl. 25.); bő szemelvényvel.
141. [TÁVOL Tamás] T. T.: Revue politique et parlementaire. 182. p.
Ismeretési Emanuel Cenkovnak a csehszlovákiai politikai életről írott cikkét (1923. jan. 10.).

ROMÁNOK RÓLUNK

142. SÜLYÖK István: „Țara Noastră”. 183—188. p.
A nemzeti gondolat Romániában. Ismeretetés Octavian Gogának a *Țara Noastră* c. hetilapban megjelent cikkeiről (1923. 2. és 5. sz.); szemelvényekkel.
143. SÜLYÖK István: „Țimpul”. 188. p.
Ismeretési az 1923. febr. 15-én indult folyóiratnak az erdélyi magyar kultúr-politikával kapcsolatos cikkét.

144. SÜLYÖK István: 1848 március 15. 189—196. p.
Az évforduló kapcsán elmélkedés a nemzetté alakulásról, nemzeti kisebbségekről; történeti áttekintéssel.
145. JAKABFFY Elemér: Az alkotmány. 197—201. p.
Az új román alkotmánytervezet apropóján elmélkedés Ferdinánd Lasalle alkotmány-felfogásáról.
146. ALBRECHT Ferenc: Államszuverenitás és kisebbségi jogok. [1. közl.] 202—206. p.
Jogelméleti tanulmány. Második részét l. a 183. tételnél.
147. WILLER József: A kisebbségi jog az utódállamok alkotmányában. 207—213. p.
A csehszlovákiai, lengyel, jugoszláv alkotmány, ill. a román alkotmánytervezet összehasonlítása; szemelvényekkel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

148. A szlovák kisebbség sorsa. 214—215. p.
Ismeretetés a cseh elnyomás elleni, ill. a cseh-ellenes izgatást bemutató cikkekről (a *Berner Tagblatt* 1923. febr. 7., az *Ost-Schweiz* 1923. febr. 2., ill. a *Slovensky Vychod* 1923. jan. 23-i számaiban); bő szemelvényekkel.
149. A horvátok és a szerb királyi ház. 215. p.
A köztük levő feszültséget ismertető cikkről (*Bayerische Curir*, 1923. febr. 15.).

ROMÁNOK RÓLUNK

150. [WILLER József] W. J.: A kormány és a kisebbségek. 216—219. p.
Ismeretetés a *Timpulnak* a fenti címmel megjelent, magyarokat vádoló cikkeről; bő szemelvényekkel.
151. [WILLER József] W. J.: „Strainek” és a határzóna. 219—220. p.
Ismeretetés a román lapokban megjelent, idegenekkel foglalkozó kommunikációról.

152. METZGER Márton: A bánati németiség. 221—225. p.
Történeti áttekintés (18—20. sz.).
153. [] W.: Kisebbségi önkormányzat Esztoniában. 226—230. p.
A román alkotmánytervezet apropóján a *Deutsche Tagespost*-ban megjelent, az észtországi német kisebbséggel kapcsolatos cikk közlése.
154. SÜLYÖK István: Végző veszedelemben középfokú oktatásunk. [1. közl.] 231—236. p.
A Bratianu-kormány iskolapolitikájának ismertetése; dokumentumokkal. l. még a 168., 176. és 213. tételt.

155. GOMBOS Benő: Antiszemitizmus és numerus clausus. (Észrevételek id. Neumann Miksának ilyen című cikkéhez fűzött megjegyzéseire.) 237—240. p.
Az előzményeket l. a 136., 137. és 138. tételnél.

156. A magyar oktatás ügyéhez. Második közlemény. 241—243. p.
Statistikai adatok Temes megye járásainak községeiről (1910—1923), táblázatban; bevezetővel. L. még a 135., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

157. [Az új rovat szerkesztőségi bevezetője.] 244. p.
158. KARÁCSONYI János: Magyarok hozzájárulása Nagy István 1475-iki győzelméhez. 244—247. p.
István moldovai vajda törökellenes harcáról.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

159. H. Aulard a kisebbségi kérdéstről. 248—249. p.
H. Aulard nyilatkozatáról; idézetekkel.
160. A turócszentmártoni deklaráció. 249—251. p.
A csehszlovákiai szlovák kisebbség helyzetét nehezítő hamisítások ismertetése. Részlettel Bazovszky Lajos nyilatkozatából.
161. A tótok csak csárdást táncolnak. 251. p.
A *Prágai Magyar Hírlap*nak az eperjesi Matica báljáról szóló tréfás tudósítása (1923. márc. 8.).

ROMÁNOK RÖLUNK

162. [WILLER József] W. J.: Kisebbségek az alkotmányban. 252—256. p.
Románok véleménye általában a kisebbségekről. Ismertetés, ill. részletek az alkotmány-vita hozzászólásaiból: Bogdán István (liberális képviselő), Stern Adolf (zsidó nemzeti képviselő), Popoviciu György (lugosi gör. kel. főesperes), Mehmet Fetmi (török renegát), Schullerus (szász szenátor), Pongrati, Möller, Miron Cristea (bukaresti primás metropolita), Gavrilă Tripon (erdélyi liberális képviselő), Sándor József, Iteanu, N. Iorga, Iuliu Maniu, Hans Otto Roth, Ernyei József, Ionel Brătianu véleményéből, ill. véleményéről.

2. évfolyam 8. szám
1923. április 15.

163. JAKABFFY Elemér: Mádéfalvi levél. 257—261. p.
A *Magyar Kisebbség* politikai irányultságáról. Részletek egy olvasói levélből, ill. Hajdú István cikksorozatából, mely a marosvásárhelyi *Székegyföldben* jelent meg.
164. GYÁRFÁS Elemér: A stabilitás hiánya. 262—264. p.
Elmélkedés az új román állam konszolidációját akadályozó tényezőkről.
165. MESKÓ Miklós: A dévai magyar Nemzeti Kaszinó ügye. 265—271. p.
Felfüggesztésének története (1919. jan. 11-től 1923-ig).
166. GÁL Kelemen: Vallási kisebbség. 272—277. p.
Az erdélyi unitárius vallás történetéből (1568—1876).

167. DÓZSA Endre: Hatóságilag kifogásolt viseletek. 278—282. p.
Romániában. Elmélkedés a kisebbség öltöztetését megszabó rendeletekről. Közli Karl Urban ezredes 1850. ápr. 30-i hirdetvényének szövegét is.
168. SULYOK István: Végső veszedelemben középfolkú oktatásunk. [2. közl.] 283—285. p.
A román közoktatásügyi államtitkárság 1923. márc. 13-án kiadott 6505. számú körrendeletéről. Közli a rendelet teljes szövegét is. Vö. még a 154., 176., 213. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

169. [TÁVOL Tamás] T. T.: Wilson védőirata. 286—292. p.
Ismertetés Thomas Woodrow Wilson következő könyvéről: *Memorien und Dokumente über den Vertrag zu Versailles Anno MCMXIX*. Herausgegeben von R. St. Baker. Übersetzung von Curt Thesing. Leipzig, 1922. Paul List Verlag Lcx. I. Band XII. 344 S.

ROMÁNOK RÓLUNK

170. [WILLER József] W. J.: Dűlnek a székely üdvözlések. 293—294. p.
Híradás a *Vittonul* által közzétett, Bratianuékat illető állítólagos üdvözlésekről; szemelvényekkel. Vö. még a 178. tétellel.
171. [WILLER József] W. J.: A „Jósika báró klubja”. 294—296. p.
Ismertetés Dissescu szenátornak a szász kisebbséggel kapcsolatos, az alkotmánytervezetet védő szenátusi beszédéről; bő szemelvényekkel.

2. évfolyam 9. szám
1923. május 1.

172. [WILLER József] W. J.: A Népszövetség előtt. 297—301. p.
Beszámoló a csehszlovákiai német kisebbség 1922. évi panaszíratáról.
173. FRITZ László: Az állam és az egyház viszonya Romániában. 302—315.
Az 1923. március 28-i román alkotmány 22. §, ill. a vallásügyi törvénytervezet elemzése.
174. PROHÁSZKA László: A patronázs intézmény lehanyatlása. 316—318. p.
Az aradi „Patronázs-Egyesület” megszűntetéséről.
175. JAKABFFY Elemér: A régi telepések pusztulása. 319—323. p.
Romániában. Ötvösd község története (1869—1923); dokumentumokkal.
176. SULYOK István: A 6505. számú körrendelethez. 324—328. p.
A romániai középfolkú felekezeti oktatás helyzetéről. Összehasonlításul 1913. évi magyarországi statisztikai adatokat ad (táblázatokban, a népiskolák jellege szerint). Vö. még a 168. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

177. [TÁVOL Tamás:] *The Oxford Hungarian Review*. 329—330. p.
Edited for the Oxford League for Hungarian selfdetermination by R. Denne Waterhouse. Oxford, Basil Blackwell. Ismertetés Hóman Bálint „The Magyar Settlement and historical Mission in Europa” címmel a fenti folyóiratban megjelent cikkéről (1923. 2. sz.).

ROMÁNOK RÓLUNK

178. [WILLER József] W. J.: Hogyan dűlnék a székel üdvözlések? 331—332. p.
A szerző egy a *Vüitorul* híreit cáfoló olvasói levelet közöl. Vö. a 170. tétellel.
179. [WILLER József] W. J.: Magyarok panasza a Népek Ligája előtt. 332—334. p.
Ismertetés a *Vüitorul* „Két panasz a Nemzetek Ligája előtt” c. cikkéről (1923. ápr. 19.); bő szemelvényekkel.
180. [WILLER József] W. J.: A nemzeti párt kisebbségi politikája. 134—136. p.
Híradás a *Patria* (1923. ápr. 22.) magyarság elleni cikkéről.

2. évfolyam 10. szám
1923. május 15.

181. SÜLYOK István: Az új élet. 337—346. p.
Az amerikai és romániai magyar kisebbség helyzetének összehasonlítása.
182. GOMBOS Benő: Búcsúszó Mestitz Ferenchez a „Magyar Párt” kolozsvári alclnökéhez. 347—349. p.
Nekrológ.
183. ALBRECHT Ferenc: Állami beavatkozás és kisebbségi jog. [2. közl.] 350—354. p.
Jogelméleti tanulmány. Vö. még a 146. tétellel.
184. A magyar oktatás ügyéhez. Harmadik közlemény. 355—359. p.
Statisztikai adatok Torontál, ill. Temes megye járásainak községeiről és Temesvárról (1910—1923), táblázatokban, bevezetővel. L. még a 135., 156., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

185. DÉKÁNI Kálmán: Vitéz Mihály és Báthori Zsigmond. 360—365. p.
Részlet a 16—17. sz. történelméből. Szerkesztőségi kopffal.

KÖNYVEK SEZMLEJE

186. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: La Protection des minorités de race, de langue et de religion. (A faji, nyelvi és vallási kisebbségek védelme.) 366—370. p.
Recenzió Jaques Fouques Duparc könyvéről (Paris, Librairie Dalloz, 1922.).
187. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: A kisántánt. 370—373. p.
Ismertetés F. J. Desthieux „La petite Entente” c. könyvéről (Paris, 1922.).

ROMÁNOK RÓLUNK

188. [WILLER József] W. J.: Bajba került hivatalos kommuniké. 374—376. p.
Ismertetés a *Vüitorul* 1923. ápr. 28-i, „A Nemzetek Szövetsége és a romániai magyarok panasza” c. írásáról, ill. a *Patria* 1923. máj. 3-i cikkéről; szemelvényekkel.

189. WILLER József: C. G. Costa-Foru: Túl a hegyeken. 377—381. p.

Costa-Foru *Adevărul*-beli, a magyar kisebbség mellé álló cikkének példaként való bemutatása.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

190. ROSTING, Helmer: A kisebbségek védelme a Nemzetek Szövetsége részéről. Ford. [WILLER József] W. J. [1. közl.] 382—388. p.

A közlemény tartalma: a) „Bevezetés”; b) „Történelmi adatok”; c) „Párizsban a béketárgyalások alkalmával kötött kisebbségi szerződések”; d) „Különleges, a helyi körülményekre szabott intézkedések”. Vö. még a 199. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

191. [TÁVOL Tamás] T. T.: Seton-Watson erdélyi tanulmányának folytatása. 389—391. p.

Seton Watsonnak a *The Slavonic Review*-beli írásáról. Vö. még a 121., 122. és a 662. tétellel.

192. A magyar oktatás ügyéhez. (Negyedik közlemény.) 392—393. p.

Romániában. Statisztikai adatok Udvarhely megye Székelykeresztúri járásának községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

ROMÁNOK RÓLUNK

193. [WILLER József] W. J.: Maros-Vásárhely után. 394—398. p.

Ismertetés a romániai Országos Magyar Párt gyűléséről hírt adó *Presa*-, *Dimineața*-, *Infrățirea*, *Patria*-beli cikkekről; szemelvényekkel.

194. [WILLER József] W. J.: Kisebbségi politika. 398—399. p.

Ismertetés N. Iorga felfogásáról (*Neamul Românesc*, 1923. 114. sz.); szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

195. Sándor József orsz. képviselő beszéde a kamara 1923 márc. 17-iki ülésén az Alkotmány-javaslatához. 400—432. p.

Közli a *Monitorul Oficial*-ban megjelent teljes szöveg, ill. a közbeszólások fordítását.

196. WILLER József: Temetés után. 433—434. p.

Nekrológ Jósika Sámuelről.

197. JAKABFFY Elemér: Mit tettünk? 435—443. p.

Elmélkedés annak kapcsán, hogy a romániai Országos Magyar Párt a Nemzetek Szövetségétől kért segítséget.

198. SZABÓ András: Ami nem jogi hanem hatalmi kérdés. „Egyház-kisajátítás” a birtokkisajátítások rendjén. A marorsszentimrei ref. eklézsia esete. 444—449. p.

Dokumentumokkal.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

199. ROSTING, Helmer: A kisebbségek védelme a Nemzetek Szövetsége részéről. Ford. [WILLER József] W. J. [2. közl.] 450—455. p.

A közlemény tartalma: a) „A Nemzetek Szövetsége által megállapított eljárási szabályok”; b) „Nemzetközi kötelezettségek a kisebbségi jog védelmére, a béketárgyalások után”; c) „A görög—bolgár emigrációs bizottság”; d) „Végső következtetés”. Vö. a 190. tétellel.

200. A magyar oktatás ügyéhez. (Ötödik közlemény.) 456—457. p.

Romániában. Statisztikai adatok Udvarhely megye Udvarhelyi járásának községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

201. Erdély népességi statisztikájának története. 458—460. p.

A 16. századtól 1910-ig; adatokkal. Részlet az „Erdély statisztikája” c., a *Magyar Kisebbség* kiadásában 1922-ben megjelent műből.

DOKUMENTUMOK

202. A magyar iskolák sérelmeinek orvoslása tárgyában M.-Vásárhelyen 1923. máj. hó 22-én tartott rendkívüli nagygyűlésen elfogadott határozati javaslat. 461—462. p.

Adja a romániai Országos Magyar Párt határozati javaslatának teljes szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

203. [WILLER József] W. J.: Scotus Viator Erdélyben. Előtérben a kisebbségi kérdés. 463—466. p.

A szerző ismerteti a *Keleti Újság*, a *Patria*, a *Lupta*, az *Universul*, az *Adevărul*, az *Epoca* Scotus Viator (Seton Watson) nyilatkozatával foglalkozó cikkeit; szemelvényekkel.

204. [WILLER József] W. J.: Külföldi propaganda. 466—467. p.

A szerző ismerteti a magyar kisebbség nacionalizmusát hirdető *Patria*-beli (1923. 114. sz.) és *Progrès*-beli cikkeket; szemelvényekkel.

205. [WILLER József] W. J.: Román-magyar szövetség? 467—468. p.

A szerző ismerteti a *Voința Banatului*-nak a külpolitikai helyzetet helyesen értékelő cikkét (1923. 23. sz.), továbbá a *Patria* magyar-gyűlölő cikkeit; szemelvényekkel.

2. évfolyam 13. szám

1923. július 1.

206. SÜLYÖK István: „Glasul Minorităților”. 469—471. p.

Előfizetési felhívás.

207. [A Glasul Minorităților első számának tartalma.] 471. p.

A közlemények annotált felsorolása.

208. KAPUSY Imre: Félműveltség. 472—480. p.
Elmélkedés az államszervezet és a közgazdaság kapcsolatáról.
209. SZOMBATI-SZABÓ István: Reflexiók egy el-nem-fogadott Scotus Viator meghívásra. 481—486. p.
Elmélkedés a magyar kisebbség helyzetéről. A szerző edinbourghi tapasztalatairól (1912—1913). Folytatása a 221. és 251. tétel.
210. FERENCZY K. Szilárd: A magyarság kisebbségi helyzete Cseh-szlovákiában. 487—490. p.
Folytatása a 222. tétel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

211. A közép és nagybirtok kisajátításához. 491—493. p.
Statistikai adatok Erdély megyéiről, továbbá Szilágy és Szatmár megyéről (1873—1920), táblázatokban, bevezetővel. Vö. még a 119. tétellel.
212. A magyar oktatás ügyéhez. (Hatodik közlemény.) 494—495. p.
Statistikai adatok Udvarhely megye Homoródi járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
213. SÜLYÖK István: Végző veszedelemben középfokú oktatásunk. [3. közl.] 496—497. p.
Ismerteti a kolozsvári közoktatásügyi vezérigazgatóság 10596/1923. sz. körrendeletét. Közli a magyar és a román szöveget is. L. még a 154., 168., 176. tételt.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

214. [TÁVOL Tamás] T. T.: Birkhill könyve és a Manchester Guardian. 498—499. p.
Ismertetés Robert Birkhill „Seeds of war” (1923) c. könyvének *Manchester Guardian*-beli bírálatáról.

DOKUMENTUMOK

215. A Magyar Szövetség határozata az agrár-reform tárgyában 1921. évi augusztus 4-iki alakuló nagygyűlésén. 500—502. p.
Közli a romániai Magyar Szövetség Központja által a sajtónak adott nyilatkozat szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

216. [WILLER József] W. J.: Kommentálják Scotus Viator. 503—507. p.
Ismertetés a *Neamul Românesc* (1923. 130. sz., N. Iorga írása, ill. 1923. 130.; 133. sz., V. Bogrea írása) és a *Viitorul* cikkeiről; bő szemelvényekkel.
217. [WILLER József] W. J.: Kisebbségek és az államnyelv. 507. p.
Ismertetés az *Adevărul* és a *Neamul Românesc* cikkeiről; szemelvénnel.
218. [WILLER József] W. J.: Még egy kisebbségi szakértő. 508. p.
Ismertetés a *Deutsche Tagespost* magyar kisebbség ellenes cikkéről; bő szemelvénnel.

219. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Magyarságunk kötelez. 509—515. p.
Elmélkedés a romániai magyar kisebbség magatartásáról, feladatairól. A romániai magyar kisebbség politikájának kritikája. L. még a 262. tételt.
220. SZABÓ András: Egy dokumentum a régi erdélyi iskolapolitikáról. 516—521. p.
Ismeretetés a Lorántfy Zsuzsánna által, 1657-ben alapított fogarasi román „schola” alapítási okmányáról; közli az oklevél szövegét is.
221. SZOMBATI-SZABÓ László: Magyar-ellenes szláv-szimpátiák Angliában tíz év előtt. (Második közlemény.) 522—527. p.
A szerző edinburghi tapasztalatairól (1912—1913). Előzménye a 209., folytatása a 251. tétel.
222. FERENCZY K. Szilárd: A percentes demokrácia fattyúhajtásai. 528—531. p.
A magyar kisebbség helyzete Csehszlovákiában. Az alkotmánytörvény elemzése. Előzménye a 210. tétel.
223. [WILLER József] W. J.: A népszövetségi ligák nemzetközi uniójának bécsi kongresszusa. 532—537. p.
1923. június 24—27. Beszámoló a kongresszus határozatairól, szemelvényekkel.
224. „Glasul Minorităților”. 538—541. p.
A sajtóvisszhang. Részletek a *Poporul Român* N. Ghiulea, a *Timpul*, az *Albina*, a *Voinea Banatului* (Ion Grigore) cikkeiből; szemelvényekkel. Továbbá a *Glasul Minorităților* második száma közleményeinek annotált felsorolása.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

225. A m. kir. minisztériumnak 4.800/1923. M. E. számú rendelete a trianoni békeszerződésben a kisebbségek védelmére vállalt kötelezettségek végrehajtása tárgyában. 542—547. p.
Közli a rendelet teljes szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

226. [WILLER József] W. J.: Zászló-affér. 548—550. p.
Az *Adevintul* 1923. júl. 5-i cikke kapcsán ismertetés a romániai szász kisebbség helyzetéről.
227. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek jogai. 550—551. p.
Ismeretetés a *Presa* (1923. júl. 2.) és a *Lupta* (1923. júl. 3-i) cikkeiről; bő szemelvényekkel.
228. [WILLER József] W. J.: Gyárfás Elemér sikere. 551—552. p.
Reflexió Gyárfás Elemér „Erdélyi problémákról” c. könyve *Patria*-beli (1923. 139. sz.) ismertetésére.
229. [WILLER József] W. J.: Kisebbségi sajtókongresszus. 552. p.
Romániában. Ismertetés a *Lupta* 1923. júl. 12-i cikkéről; szemelvényekkel.

230. WILLER József: Kisebbségi politika — kisebbségi pártok nélkül? 553—557. p.
Elmélkedés a román közéletnek arról a kívánságáról, hogy a kisebbségek adják föl önálló pártjaikat és olvadjanak bele a román országos pártokba.
231. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Kultúrhare közeledik. 558—567. p.
A közoktatásügyi minisztérium kolozsvári vezérigazgatóságának 10576/1923. sz. rendelete kapcsán elmélkedés az elrománosítási kísérletekről.
232. JAKABFFY Elemér: Sorsdöntő agrárreformok. 568—575. p.
Magyarországon, ill. Romániában. Történeti áttekintés (1848—1919).
233. GÁL Kelemen: Egyenlő elbánás a kisebbségi középiskolákkal. 576—581. p.
A romániai szász és magyar kisebbség helyzetének összehasonlítása.
234. A magyar oktatás ügyéhez. (Hetedik közlemény.) 582—583. p.
Statistikai adatok Udvarhely megye Homoródi, Székelykeresztúri járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
235. GOMBOS Benő: A zsidó egység és a zsidó iskolák. 584—588. p.
Elmélkedés a faji, vallási és nyelvi kisebbség jogairól.
236. FERENCZY K. Szilárd: A szlovenszkoí magyar iskolaügy. 589—592. p.
Az elemi népiskolák, középiskolák, polgári iskolák és szakiskolák helyzetének vizsgálata, adatokkal.
237. ALBRECHT Ferenc: A Nemzetek Szövetsége, a Nemzetek-Szövetségi Társaságok Uniója és az Interparlamentáris Unió. 593—603. p.
Szervezeti felépítésük, feladataik.
238. WILLER József: A Nemzetek Szövetségének munkássága. 604—609. p.
Az 1922—1923-as években. Részletek a Nemzetek Szövetsége által havonként kiadott jelentésekből.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

239. KARÁCSONYI János: A székely-magyar kérdés. 610—613. p.
Történelmi áttekintés a székelységről a 13. századtól.
240. A „Magyar Kisebbség” iskola-ankétja. 614—618. p.
Felhívás az ankétra, továbbá a kérdéscsoportok ismertetése.
241. SULYOK István: A „Glasul Minorităților” hatása. 619—622. p.
A sajtóvisszhang. Részletek a *Voința Banatului* (Ion Grigore), a *Straia* (Stefan Boțoiu), a *Presă* (Constantin Mille), a *Lupta* (1923. júl. 24.), *Adeverul* (júl. 24.) és a *Tara Noastră* cikkeiből; bő szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

242. [WILLER József] W. J.: Üzenet a román kartársaknak. 623—624. p.
A román nyelv tanulásáról. Válasz az *Universul* kirohanásaira.
243. [WILLER József] W. J.: Ízlés-tan. 624. p.
Ismertetés az *Aurora* (1923. júl. 27.) „Csukd le édes szemeidet” című, Jósika Sámuel halálával foglalkozó cikkéről; szemelvénnel.
244. [WILLER József] W. J.: Egy kis vigasztaló. 624. p.
Részletek Constantin Mille (*Lupta*, 1923. 182. sz.) „A kisebbségek iskolái” című, a magyar kisebbséggel szembeni méltányosságot hangsúlyozó cikkéből.

245. JAKABFFY Elemér: A kiküldöttek látogatásához. 625. p.
A Nemzetek Szövetsége képviselőinek romániai látogatásáról.
246. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Más népszövetség. 625—635. p.
A Nemzetek Szövetsége kiküldötteinek romániai látogatásáról.
247. [Szemelvény Thomas Woodrow Wilson egyik írásából.] 635. p.
248. Az Interparlamentáris Unió koppenhágai konferenciájának kisebbségi határozmányai. 636—638. p.
Részlet Medinger Vilmos csehszlovákiai parlamenti tag beszámolójából.
249. [JAKABFFY Elemér] J. E.: A magyar oktatás ügyéhez. (Nyolcadik közlemény.) 639—643. p.
Statistikai adatok Udvarhely vármegye Székelykeresztúri, Udvarhelyi és Parajdi járás községeiről (1910—1923), táblázatokban, bevezetővel. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
250. STIEGLER Alfonz: Szlovenszko gazdasági helyzete. 644—646. p.
A cikk elemzi, ill. összehasonlítja a „csehországi gazdasági helyzettel”.
251. SZOMBATI-SZABÓ István: Angol megítélés a magyarokról tíz év előtt. (Harmadik közlemény.) 647—653. p.
A szerző edinbourghi tapasztalatairól (1912—1913). Előzménye a 209. és a 221. tétel.

ROMÁNOK RÓLUNK

252. [WILLER József] W. J.: Nemzeti hazugságok. 654—655. p.
A Nemzetek Szövetsége küldötteinek romániai látogatásáról. Ismertetés Constantin Mille (*Lupta*, 1923. 497. sz.) vezércikkéről; bő szemelvénnel.
253. [WILLER József] W. J.: Ellenőrző bizottság és államszuverénitás. 655—656. p.
A Nemzetek Szövetségének küldötteinek romániai látogatásáról. Ismerteti a *Presa* (1923. 144. sz.) cikkét; bő szemelvénnel.
254. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi probléma és a kisántant. 656—657. p.
Ismertetés az *Universul* (1923. 205. sz.) sinaiai konferenciával kapcsolatos cikkéről; bő szemelvénnel.
255. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi pártok ellen. 657—658. p.
Ismertetés az *Indreptareana*-nak (1923. 186. sz.) a *Magyar Kisebbséggel* polemizáló cikkéről.
256. [WILLER József] W. J.: Román könyv a kisebbségekről. 659. p.
Ismerteti Traian Bratunak az antiszemitizmus elleni könyvét.

CSEH-SZLOVÁKOK RÓLUNK

257. [A rovat szerkesztője bevezetője.] 660—661. p.
Valószínű, hogy a bevezető szerzője is Ferenczy K. Szilárd.
258. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: „Schol se tűrjétek meg a magyar nyelvet”. 661—662. p.
Ismertetés a *Bratislavské Noviny*-nek, a magyarországi magyarok kegyetlenkedése miatt bosszúra uszító cikkéről; bő szemelvénnel.

259. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: Hogy ítélik meg a magyar kisebbség iskoláügyét a cseh-szlovákok? 662. p.
 Ismertetés a *Cesky Dennik* (1923. júl. 27.) „hivatalos statisztikai adatokat” regisztráló cikkéről.
260. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: Sovinizmus a turistaság terén. 662—663. p.
 A *Narodny Politika* cikke kapcsán fejtegetés a tátrai turistatáblák, turistajelzések átfestéséről.
261. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: Kassai tükör. 663—664. p.
 Megjegyzések a *Slovensky Dennik* fenti címmel megjelent cikkéhez.

2. évfolyam 18. szám
 1923. szeptember 15.

262. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: A tétova sajtó. 665—677. p.
 Elmélkedés a romániai magyar nemzeti kisebbség sajtójáról, íróiról. Vö. még a 219. tétellel.
263. SZENTIMREI Jenő: Az irodalom kisebbségi politikánk fegyvertárában. 678—682. p.
 A romániai magyar kisebbség irodalompolitikája.
264. WILLER József: Még mindig cenzúráznak. 683—685. p.
 Beszámoló a határszéli romániai magyar lapokkal szembeni megkötésekről.
265. ROSENBERGER Sándor, gyalui: Beszélő számok. 686—691. p.
 Az 1923. évi romániai birtokreformról. Statisztikai adatok Szamosfalva gazdaságairól (1922—1923), a birtokosok neve szerinti bontásban, táblázatokban; bevezetővel.
266. A magyar oktatás ügyéhez. (Kilencédik közlemény.) 692—693. p.
 Statisztikai adatok Csík megye Felcsíki járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
267. FERENCZY K. Szilárd: Fölszakadt sebek. 694—696. p.
 A csehszlovákiai iskolapolitika következtében a magyar kisebbséget ért sérelmekről.
268. [JAKABFFY Elemér] J. E. dr.: A „Glasul Minorităților”. 697—698. p.
 Octavian Gogának a *Glasul Minorităților*tal vitatkozó írásának (*Tara Noastră*), ill. a *Nagyvárad* erre válaszoló cikkének ismertetése. Továbbá a *Glasul Minorităților* 4. száma közleményeinek annotált felsorolása.
- ROMÁNOK RÓLUNK
269. [WILLER József] W. J.: Fölpiszkálják a svábokat. 699. p.
 Ismertetés a bánsági német kisebbséget a magyarok ellen uszító, a temesvári *Nădeidea*-beli (1923. 349. sz.) cikkről; bő szemelvénnel.
270. [WILLER József] W. J.: Duca ur paradoxonai. 700—703. p.
 Ismertetés a *Luptă*-ban (1923. 520. sz., Constantin Mille írása), a *Viitorul*-ban és az *Adevărul*-ban megjelent, a külügyminiszter cikkére reagáló írásokról; bő szemelvényekkel.

271. [WILLER József] W. J.: Ziar minoritar. 703—704. p.
A „kisebbségi újságnak” nevezett román lapokról. Részletek a *Nădeidea*, a *Viitorul* és az *Adevenul* (1923. szept. 7.) cikkeiből; szemelvényekkel.

2. évfolyam 19. szám
1923. október 1.

272. JAKABFFY Elemér: Astra és EMKE. 705—711. p.
A tisztújító közgyűlések kapcsán az „Asociațiunea Transilvană” és az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” történetének áttekintése (1860—1923).
273. WILLER József: A csíkiek elkobzott panaszához. 712—715. p.
Beszámoló a Nemzetek Szövetsége elé szánt memorandum sorsáról. (A „Csíki Magánjavak” ügye.)
274. GYÁRFÁS Elemér: Románia hitelszervezetei. [1. közl.] 716—731. p.
Románia közgazdasági életéről. A közlemény tartalma: „A bukaresti nagytőke”. Adatokkal. L. még a 286., 293., 302., 313. tételt; hatodik része a 330. tétel, hetedik a 352. tétel.
275. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizedik közlemény.) 732—735. p. Romániában. Statisztikai adatok Csík megye Ditrói, Gyergyótölgyesi, Kászonalesíki és Szépvízi járásainak községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
276. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. [1. közl.] 736—743. p.
Kultúrtörténeti áttekintés 809-től a 18. századik. A közlemény tartalma: a) „A cseh éjszaka”; b) „A derengés”. L. még a 284., 294., 305., 314., 332. tételt; hetedik része a 338. tétel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

277. [KRENNER Miklós] ARADI SPECTATOR: Gyárfás Elemér: Erdélyi problémák. Kiadja az Erdélyi Irodalmi Társaság 1923. 744—747. p.
278. [JAKABFFY Elemér:] A „Glasul Minorităților”. 748—750. p.
A sajtóvisszhang. Részletek a negyedik számról beszámoló *Neamul Românesc*-beli (1923., 211. sz.; 212. sz., N. Iorga írása), *Viitorul*-beli (1923. szept. 12.), *Ideea Europeană*-beli (1923. 127. sz.) írásokból. Továbbá az 5. szám közleményeinek annotált felsorolása.

ROMÁNOK RÓLUNK

279. [WILLER József] W. J.: Kisebbségek kezelése. 751—752. p.
Ismertetés az *Adevenul*-nak (1923. 12164. sz.) a *Viitorul* kisebbségellenes írásával polemizáló cikkéről; bő szemelvénnel.
280. [WILLER József] W. J.: A tónus nálunk és odaát. 752. p.
Az újságok hangjáról. Szemelvény az *Adevenul* (1923. 12167. sz.) cikkéből.
281. [WILLER József] W. J.: Temesvár, a străin város. 752. p.
Az elrománosításról. Részlet a *Neamul Românesc* (1923. 217. sz.) írásából.

282. PROHÁSZKA László: Árnyékfoltok a kultúrán. 753—759. p.
Elmélkedés az új erdélyi irodalom megteremtéséről.
283. A moldvai csángó-magyarok. 760—764. p.
Részletek az „Erdély statisztikája” című, a *Magyar Kisebbség* kiadásában megjelenés alatt álló kötet anyagából. Statisztikai adatokkal.
284. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. (Második közlemény.) 765—767. p.
Kultúrtörténeti áttekintés (18—19. sz.). A közlemény tartalma: „A pánszlávizmus születése”. L. még a 276., 294., 305., 314., 332. tételt; hatodik része a 338., hetedik a 352. tétel.
285. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenegyedik közlemény.) 768—769. p.
Romániában. Statisztikai adatok Alsó-Fehér megye Balázsfalvi, Kisenyedi és Marosújvári járásainak községeiről (1910—1923), táblázatokkal. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
286. GYÁRFÁS Elemér: Románia hitelszervezetei. (Második közlemény.) 770—788. p.
Románia közgazdasági életéről. A közlemény tartalma: „A bukaresti nagytőke érdekeltségei”. Adatokkal. L. még a 274., 293., 302., 313. tételt; hatodik része a 330. tétel, hetedik a 352. tétel.
287. FERENCZY K. Szilárd: Politikai egyenlőség a Cseh-szlovák köztársaságban. 789—791. p.

Ismertetés a csehszlovákiai választókerületekről; adatokkal.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

288. | | B. Á.: A történelem megismétlődik. 792—794. p.
Értekezés a reformációnak az erdélyi románokra gyakorolt hatásáról (16—17. sz.).

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE

289. [TÁVOL Tamás] T. T.: The Oxford Hungarian Review. (Oxfordi Magyar Szemle.) 795—798. p.
A vol. 2. no. 3. (1923. május) közleményeinek szemleszerű ismertetése.

ROMÁNOK RÓLUNK

290. [WILLER József] W. J.: Miért nem tetszik nekünk a román nyelv? 799—800. p.
Ismertetés az *Universul* (1923. okt. 12.) cikkéről; szemelvénnyel.
291. [WILLER József] W. J.: A román könyv Erdélyben. 800. p.
Részlet a *Neamul Românească* (1923. 213. sz.) egyik írásából.

292. JAKABFFY Elemér—SULYOK István—WILLER József: Válasz Leonte Moldovan kamarai képviselő úrnak. 801—813. p.

A közlemény az 1921—1923. évi agrárreform és agrártörvény tárgyalása kapcsán történeti áttekintést ad Erdély korábbi agrárhelyzetéről. Táblázatos statisztikai adatokkal (1880—1910). Adja L. Moldovan levelének szövegét is.

293. GYÁRFÁS Elemér: Románia hitelszervezetei. (Harmadik közlemény.) 814—820. p.

Románia közgazdasági életéről. A közlemény tartalma: „A bukaresti nagytőke pénzügyi politikája”. L. még a 274., 286., 302., 313. tételt; hatodik része a 330. tétel, hetedik a 352. tétel.

294. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. (Harmadik közlemény.) 821—831. p.

Kultúrtörténeti áttekintés (19. sz.). A közlemény tartalma: „A nagy felfedezés”. L. még a 276., 284., 305., 314., 332. tételt; a hetedik része a 338. tétel.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

295. BÍRÓ Vencel: Az erdélyi és a román fejedelmek. 832—839. p.

A 16—17. században.

ROMÁNOK RÓLUNK

296. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi magyar irodalom. 840—841. p.

Az erdélyi magyar irodalommal foglalkozó, *Új Idők*-beli cikkről. Ismertetés a *Neamul Românesc* írása alapján. A szerző adja az *Új Idők*-beli cikk szövegét is.

297. [WILLER József] W. J.: A vagyonközösség aranykora. 842. p.

A szerző ismerteti a „liberális éra garázdálkodásait” felemlegető, temesvári *Banatul Românesc*-beli (1923. okt. 14.) írást; szemelvényel.

298. [WILLER József] W. J.: Az iskolarendelet visszhangja. 842—843. p.

A szerző ismerteti Octavian Prienek a magyar kisebbség iránti megértést nélkülöző *Țara Noastră*-beli cikkét; bő szemelvényel.

299. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi kérdés körül. 843—844. p.

A szerző ismerteti az 1923-ban indított bukaresti *România* magyar kisebbség elleni kirohanását (22. sz.); bő szemelvényel.

2. évfolyam 22. szám

1923. november 15.

300. PROHÁSZKA László: Az igazi békemű. 845—849. p.

Az aradi bérmálás és a nagyváradi katolikus népgyűlés kapcsán elmélkedés a vallás és a magyarságtudat összefonódásáról.

301. DÓZSA Endre: A „Magyar Párt” és a magyar pártok. 850—853. p.

A romániai magyar kisebbségi pártok feladatairól.

302. GYÁRFÁS Elemér: Románia hitelszervezetei. (Negyedik közlemény.) 854—861. p.

Románia közgazdasági életéről. A közlemény tartalma: „Az egyes ország-részek hitelszervezetei”. Adatokkal (1910—1920). L. még a 274., 286., 293., 313. tételt; hatodik része a 330. tétel, hetedik a 352. tétel.

303. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenkettedik közlemény.) 862—865. p.

Romániában. Statisztikai adatok Alsó-Fehér vármegye Nagyenyedi, Tövisi, Kisenyedi járásainak községeiről, továbbá Gyulafehérvár, nagyenyed, Vízakna

városokról, ill. Marostorda vármegye Nyárádszeredai járásának községeiről (1910–1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

304. [] SICULUS: Historikus polgármester. 866–870. p.

Elmélkedés Emil A. Dandea (*Oraşul*, Marosvásárhely), ill. a lap egyéb, magyarellenes hangulatot keltő írásairól; szemelvényekkel.

305. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. (Negyedik közlemény.) 871–883. p.

Kultúrtörténeti áttekintés (19. sz.). A közlemény tartalma: „Felfedezések és leleplezések”. L. még a 276., 284., 294., 314., 332. tételt; a hetedik része a 338. tétel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

306. ALBRECHT Ferenc: Masaryk könyvei. 884–885. p.

Ismertetés T. G. Masaryk alábbi két könyvéről: 1. *Das neue Europa. Der slavische Standpunkt.* C. A. Schwetschke und Sohn, Berlin, 1922. „Ennek a könyvnek magyar fordítása Dombay Bálinttól megjelent: *Globus* könyvnyomda, lapkiadó és irodalmi r. t.-nál, Košice, 1923”; 2. *Szlávok a háború után.* A bolsevizmusról. Ford. Szepesi Miksa és Papp Dezső. Košice, 1923.

ROMÁNOK RÓLUNK

307. [WILLER József] W. J.: „Furesa politikája az együttműködésnek”. 886–887. p.

A szerző ismerteti a *Viitorul* (1923. nov. 11.) fenti című, a *Glasul Minorităţilor* elleni kirohanását; szemelvényekkel.

308. [WILLER József] W. J.: A regáti tisztviselők és a magyar nyelv. 887–888. p.

Ismertetés az *Universul*-nak (1923. 288. sz.) a román tisztviselők magyar nyelvtudásával foglalkozó cikkéről.

309. [WILLER József] W. J.: A cenzúra ellen. 888. p.

A szerző adja a *Româniának* (1923. nov. 11.) a kisebbségi lapok cenzúrázása ellen felszólaló írását.

2. évfolyam 23. szám

1923. december 1.

310. JAKABFFY Elemér: Hogyan fogadják a király intelmét. 889–893. p.

A megértőbb kisebbségi politikát kérő *Viitorul*-beli cikk apropóján elmélkedés a romániai iskolapolitikáról; adatokkal.

311. [WILLER József] W. J.: A „Glasul Minorităţilor” hatása. 894–898. p.

Sajtóvisszhang az 1–4. számáról. A szerző ismerteti a *Viitorul*, az *Adeverul*, a *Patria* (1923. nov. 13., 17.), a *Resunetul* és N. Iorga írását.

312. [KUN Richárd:] A Közgazdasági Párt. 899–900. p.

Kun Richárd olvasói levele a romániai Közgazdasági Párt alakulásáról. Megjegyzések Dózsa Endre cikkéhez (*Magyar Kisebbség*, 1923. 22. sz.). Vö. a 301. tétellel.

313. GYÁRFÁS Elemér: Románia hitelszervezetei. (Ötödik közlemény.) 901–910. p.

Románia közigazgatási életéről. A közlemény tartalma: a bukovinai és a bánsági hitelszervezetekről; adatokkal. L. még a 274., 286., 293., 302. tételt; hatodik része a 330. tétel, hetedik a 352. tétel.

314. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. (Ötödik közlemény.) 911—917. p.

Kultúrtörténeti áttekintés (19. sz.). A közlemény tartalma: „A cseh alkotmány, jog és műveltség történelmi alapjai”. L. még a 276., 284., 294., 305., 332. tételt; hetedik része a 338. tétel.

315. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenharmadik közlemény.) 918—921. p.

Romániában. Statisztikai adatok Maros-Torda vármegye Marosi alsó járás, Régeni felső járás községeiről. (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 331., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

316. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Babb és Lemény püspök levelei. 922—924. p.

A szerző adja Babb (Bob) János 1822. szept. 9-i és Lemény János 1835. ápr. 4-i báró Wesselényi Istvánhoz írott levelének szövegét.

DOKUMENTUMOK

317. [Az unitárius Egyház Főtanácsa 1923. nov. 4-én elfogadott határozati javaslatának szövege.] 925—926. p.

ROMÁNOK RÓLUNK

318. [WILLER József:] „Hódolat a magyar összeesküvőknek”. 927—928. p.

Ismertetés a *Vitontul* (1923. nov. 23.) magyar sovinizmus elleni kirohanásáról; szemelvénnel.

319. [WILLER József:] „A Patria intrikái”. 928. p.

Ismertetés a *Patriának* Tătărescunak, a kisebbségi ügyek rendezésére kinevezett államtitkárnak kolozsvári látogatásáról hírt adó cikkéről, továbbá a *Vitontul* (1923. nov. 23.) erre való reagálásáról; szemelvényekkel.

320. [WILLER József:] A király szavai. 928. p.

I. Ferdinánd román király a kisebbségek iránti megértésről.

321. [WILLER József:] „Veszedeelmes híresztelés”. 929. p.

Részlet a *Romániának* I. Ferdinánd román király látogatásával kapcsolatos cikkéből (1923. nov. 21.).

322. [WILLER József:] Kisebbségek, mint jogi személyek. 929. p.

Ismertetés a Wlaschich Gyula cikkére reagáló *Románia-, Keleti Újság-, Magyar Kisebbség*-beli írásokról.

CSEH-SZLOVÁKOK RÓLUNK

323. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: A nemzeti kisebbségek politikája. 930—931. p.

Ismertetés a *Česke Slovonak* a csehszlovákiai nemzeti kisebbségek körében mutatkozó válságra rámutató cikkéről; bő szemelvénnel.

- 323/a [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: „Csak magyarul”. 931. p.

A *Slovensky Denník*nek a csehszlovák nemzeti ünneppel foglalkozó írásából.

324. [FERENCZY K. Szilárd] F. K. Sz.: „Új magyar ármány a cseh-szlovák iskolák ellen Kassán”. 931—932. p.

Beszámoló a *Slovensky Východ*nak a fenti cím alatt megjelent cikkéről.

326. MURÁNYI Győző: Kulturális egyesületeink feladata. 933—940. p.
A romániai magyar kisebbség kulturális feladatairól.
327. GÁJ József: II. Katalin érme. 941—943. p.
A pánszlávizmusról.
328. Három beszélő eset. 944—947. p.
Romániában. Beszámoló iskolákat, egyházi intézményeket ért jogtalanságokról.
329. Az új alkotmány szakaszaiból. 947. p.
A román alkotmány 8., 13., 15., 17. §-ainak szövegéből.
330. GYÁRFÁS Elemér: Az erdélyi szászok hitelszervezetei. 948—957. p.
Románia közgazdasági életéről. Adatokkal. A „Románia hitelszervezetei” c. cikksorozat hatodik része. L. még a 274., 286., 293., 302., 313. tételt; folytatása a 352. tétel.
331. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizennegyedik közlemény.) 958—959. p.
Romániában. Statisztikai adatok Maros-Torda vármegye Marosi felső járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. Ld. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 340., 353., 367., 378., 421., 442. tételt.
332. TÁVOL Tamás: A cseh újjászületés. (Hatodik közlemény.) 960—970. p.
Kultúrtörténeti áttekintés (19. sz.). A közlemény tartalma: „A cseh alkotmány, jog és műveltség történelmi alapjai”. L. még a 276., 284., 294., 305., 314. tételt; hetedik része a 338. tétel.

ROMÁNOK RÓLUNK

333. [WILLER József] W. J.: Magyar-román közeledés. 971—976. p.
Beszámoló a csucsa találkozóról. (A Goga—Averescu-féle Néppárt és az Országos Magyar Párt közötti, ún. „csucsa paktum” megkötéséről.) Ismertetés a *Țara Noastră*, a *Voința Banatului*, a *Patria* és a *România* cikkeiről.
334. [WILLER József] W. J.: A pánszláv veszedelem. 976. p.
Ismertetés N. Iorga magyar—román közeledésről írott cikkéről (*Neamul Românesc*, 1923. 277. sz.).

335. JAKABFFY Elemér: Újévi szózat! 1. p.
Újévi beköszöntő.
336. GÁL Kelemen: Az elemi iskolai rendelet román főpapok és államférfiak megvilágításában. [1. közl.] 2—17. p.
Romániában. Jogtörténet. A közoktatásügyi miniszter 1923. évi 100088. sz. rendeletének apropóján az 1879. évi törvényjavaslat XVII-ik t.c. elemzése. Továbbá: részletek a körülötte kibontakozó vitából. Folytatása a 349. tétel.

337. GÁJ József: A szerb egyháztörténelem és a nagyszerb történelem közös álma. 18—22. p.

Értekezés a szerb politikai törekvésekről, ill. ezek történelmi alapjáról.

338. TÁVOL Tamás: Masaryk és a nyelvemlékek. 23—34. p.

„A cseh újjászületés” című kultúrtörténeti cikksorozat 7. része. Irodalomtörténeti áttekintés (1877—1888). L. még a 276., 284., 294., 305., 314., 332. tétele.

339. ALBRECHT Ferenc: Államkormányzat és kisebbségi jog. 35—37. p.

A szerző a kisebbségi jogok kérdését az államkormányzathoz való viszonyában vizsgálja, „tisztán és kizárólag a politika tudományának alapján”. (Jogelméleti fejtegetés.)

340. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenötödik közlemény.) 38—39. p.

Romániában. Statisztikai adatok Maros-Torda vármegye Marosi alsó járás, Nyárádszeredai járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 353., 367., 378., 421., 442. tétele.

ROMÁNOK RÓLUNK

341. [WILLER József] W. J.: Trianon-e vagy Alba Iulia? 40—441. p.

A közlemény vizsgálja a trianoni békeszerződés és a gyulafehérvári határozatok területi kérdésekben való illetékességét. Ismertetés a bukaresti *România* (1923. dec. 16.), a *Tara Noastra* és a *Glasul Minorităților* véleményéről; bő szemelvénnel.

342. [WILLER József] W. J.: Dandea és a Glasul. 41—42. p.

Ismertetés a *Banatul Românesc*nek a *Glasul Minorităților* támadó írásáról (1923. dec. 23.); szemelvénnel.

343. [WILLER József] W. J.: A megzavart sajtókongresszus. 42—43. p.

Részletek a *Timpu*nak a kolozsvári botrányról szóló cikkéből (1923. dec. 20.), továbbá a *Romániának* Bratianuék kisebbségi politikájával foglalkozó írásából (1923. dec. 21.).

344. [WILLER József] W. J.: Beszélnek a számok. 43. p.

Ismertetés a *Tara Noastră*ban közölt vallási statisztikáról.

345. [WILLER József] W. J.: A csuesai árulás. 44. p.

Részlet a *Tara Noastră* a nemzeti pártnak visszavágó írásából (1923. dec. 23.).

CSEH-SZLOVÁKOK RÓLUNK

346. []: Az elnyomott nemzetek blokkja. 45—46. p.

Ismertetés a *Slovak* (1923. dec. 14.), a *Prágai Magyar Hírlap* (1923. dec. 18.), a *Csehszlovén Köztársaság* és a *Venkov* cikkeiről; szemelvénnel.

347. []: Nihilor pars regni. 46. p.

Közlí a *Prágai Magyar Hírlap*nak az „elnyomott nemzetek blokkja”-vitához való hozzászólását.

348. JAKABFFY Elemér: SULYOK István távozásához. 47. p.
Híradás a *Magyar Kisebbség* szerkesztőségében történt változásról.
349. GÁL Kelemen: Az elemi iskolai rendelet román főpapok és államférfiak megvilágításában. [2. köz.] 48—59. p.
Romániában. Jogtörténet. A közoktatásügyi miniszter 1923. évi 100088. sz. rendelete kapcsán az 1907. évi XXVII. t. c. (Apponyi-féle törvény) elemzése, továbbá részletek a körülötte zajló vitából. L. még a 336. tételt.
350. GÁJ József: A kisebbségi vallásfelekezetek helyzete a háború előtti Szerbiában. 60—66. p.
Történeti áttekintés (1853—1914).
351. FERENCZY K. Szilárd: Cseh-szlovákia parlamentáris élete. 67—70. p.
Ismertetés a csehszlovákiai antidemokratikus választójogról; továbbá az őt kormánypárt vázlatos bemutatása.
352. GYÁRFÁS Elemér: Az erdélyi románok hitelszervezetek. 71—79. p.
Történeti áttekintés (1867—1919); adatokkal. Vö. még a 274., 286., 293., 302., 313.; 330. tétellel.
353. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenhatodik közlemény.) 80—81. p.
Romániában. Statisztikai adatok Maros-Torda vármegye Marosi felső járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 367., 378., 421., 442. tételt.
- FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE
354. Convorbiri Literare. 82—83. p.
Ismertetés Soveja „A tizenkettedik órában” című írásáról. (Megjelent a fenti, bukaresti folyóirat 1923. évi, 55. évf. szept.-okt. számában.)
355. Genius. 83—84. p.
Ismertetés az aradi szépirodalmi folyóirat első, 1924. évi januári számáról.
356. Revue des Études Hongroises et Finno-Ougroïnes. 84. p.
Ismertetés a Párizsban, az MTA támogatásával megjelenő folyóirat 1923. évi két kettős számáról.
- ROMÁNOK RÓLUNK
357. [WILLER József] W. J.: Még mindig Csucsá . . . 85—87. p.
Megjegyzések a *Româniának* (1923. 64. sz.), az *Infrățireá*-nak, a *L'Indépendance Roumaine*-nek és a *Țara Noastră*-nak a Goga—Avarescu-féle Néppárt és az Országos Magyar Párt között megkötött „csucsai paktom”-ot tárgyaló írásaihoz; bő szemelvényekkel a cikkekéből.
358. [WILLER József] W. J.: Román—magyar közeledés. 87—90. p.
Részletek a *Româniának* „A magyarok frontváltakozása” c. cikkéből (1923. 64. sz.), továbbá az 1924. jan. 4-i számában és a *Lupta* 1924. jan. 13-i számában megjelent írásokból; bő szemelvényekkel.
359. [WILLER József] W. J.: Akik azonosítják magukat az ellenséges érdekekkel. 90. p.
A *Văitorul*-nak (1924. jan. 12.) a *Glasul Minorităților* „Három beszédes tény” c. írásával polemizáló kirohanásáról; bő szemelvényekkel.

CSEH-SZLOVÁKOK RÓLUNK

360. []: „Szlovenszkó a szlovenszkóiaké.” 91. p.
A kisebbségek együttműködéséről. Ismertetés Belansky Károly *Losonci Hírlap*-beli nyilatkozatáról.
361. []: A francia-cseh-szlovák szövetség. 91–92. p.
Ismertetés a csehszlovák–francia szövetség helpolitikai hatásait tárgyaló *Narodni Listy*-beli és *Ceskoslovenské Republika*-beli írásokról.
362. []: Scotus Viator és a szlovenszkói közigazgatás. 92. p.
Részletek Scotus Viatornak, a szlovák tisztviselők korábbihoz viszonyított kedvezőbb helyzetét hangoztató véleményéből. Ismertetés a *Lidové Noviny* 1924. jan. 16-i számának egyik írásából.

3. évfolyam 3. szám
1924. február 1.

363. MESKÓ Miklós: Románok és magyarok. 93–106. p.
Az európai népek érdekközösségeinek, ill. a pánszlávizmus problémájának elemzése.
364. Beszámoló a német kisebbség múlt évéről. 107–114. p.
Romániában. Szemelvények az 50. éves jubileumát ünneplő *Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt* (1924. jan. 1.), továbbá a *Deutsche Tagespost* (1924. jan. 1.) cikkeiből.
365. GÁJ József: A római katolikus egyház helyzete Jugoszláviában. 115–122. p.
Beszámoló az 1922. ápr. 24–29-i zágrábi konferenciáról. A szerző adja az itt szerkesztett emlékirat szövegét is.
366. GYÁRFÁS Elemér: A budapesti nagybankok erdélyi fiókjai. 123–129. p.
Adatokkal 1920–1921-ből.
367. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenhetedik közlemény.) 130–131. p.
Romániában. Statisztikai adatok Háromszék vármegye Miklósvári járás, Orbai járás községeiről (1910–1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 378., 421., 442. tételt.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

368. Scotus Viator értesültsége. 132–135. p.
A francia–csehszlovák szövetségről. Ismertetés a *Manchester Guardian*hoz intézett, 1923. dec. 5-i keltezésű nyílt levélről; közli a Seton Watson-levél teljes szövegét is.
369. Lloyd George: Franciaország és a kisántant. 135. p.
Ismertetés a *Neue Freie Presse* (1924. jan. 19.) fenti címmel megjelent cikkéről; bő szemelvénnel.

ROMÁNOK RÓLUNK

370. [WILLER József] W. J.: Boncolgatják a kisebbségi kérdést. 136–139. p.
Ismertetés Tiberiu Vornienak (*Adevărul*, 1924. jan. 20.) a kisebbségek helyzetét elemző cikkéről; továbbá beszámoló a cikk által provokált vitáról.

371. [WILLER József] W. J.: Nagyon nevetséges. 139—140. p.

Híradás a *Vitronul* (1924. jan. 20.) a magyar pártok szervezkedésén való élcelődésről; szemelvénnel.

3. évfolyam 4. szám

1924. február 15.

372. PÁLFFYNÉ-GULÁCSY Irén: A nő a politikában. 141—146. p.

A nők és a nőegyesületek szerepe és feladatai a romániai magyar kisebbség életében; továbbá: a politikához való viszonyukról.

373. ISSEKUTZ Viktor: Az erdélyi városok kegyurasága. 147—153. p.

A magyar egyházjog történetéből (a 10. századtól); a közlemény sürgeti a kegyúri jogban Trianon után fölmerült problémák megoldását.

374. GYÁRFÁS Elemér: Az erdélyi magyar pénzintézetek. 154—167. p.

Történeti áttekintés (1840—1922). Továbbá az 1922. dec. 31-én rendelkezésre állott adatok elemzése (statisztikai táblázatokkal, vármegyénként).

375. GÁL Kelemen: A középiskolai rendelet. [1. közl.] 168—171. p.

„Az autonómjogú vallásfelekezetek középiskoláinak első törvényhozási szabályozása.” Romániában. Jogtörténet. A közoktatásügyi miniszter 1923. évi 100090. sz. rendeletének apropóján az 1791. évi XXVI. t. c. 5. pontjának elemzése. Közli az 5. pont szövegét is. L. még a 387. és 397. tételt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

376. | | VAJDASÁGI: Az SHS állam ethnográfiaja. 172—174. p.

Statisztikai adatok, táblázatokban, az 1921. évi jan. 31-i népszámlálás alapján. A táblázatok szempontjai a következők: 1. A tartományok kiterjedése és lakossága; 2. Az egyes tartományok lakossága nemzetiség szerint; 3. Az egyes tartományok lakossága vallás szerint; 4. Az egyes kerületek (oblast) lakossága vallás szerint; 5. Az egyes kerületek (oblast) lakossága nemzetiség szerint. L. még a 422. tételt.

377. SZELENCSEY József: Radich, a paraszt-elnök. 175—177. p.

Radich István, a pánszláv politikával szemben álló horvát politikus jellemzése.

378. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizennyolcadik közlemény.) 178—179. p.

Romániában. Statisztikai adatok Háromszék vármegye Orbai járás, Sepsí járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 421., 442. tételt.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

379. | | -rom.: Cultura. 180—181. p.

Ismertetés a Kolozsváron 1924-ben indult, román—magyar—német—francia nyelvű társadalmi, szépirodalmi, művészeti és tudományos folyóiratról.

380. | | -rom.: Erdélyi Irodalmi Szemle. 181—182. p.

Ismertetés az 1924. évi februári számról.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

381. Zürichben és Moszkvában. 183. p.

Híradás a *Prágai Magyar Hírlap* (1924. febr. 2.) 2 cikkéről: 1. a Népszövetségi Ligák zürichi ülésének vitájáról; 2. Kamenevnek a „második szovjetkongresszuson” mondott nyilatkozatáról.

DOKUMENTUMOK

382. Magyar egyházak állásfoglalása az iskolarendeletereket illetőleg. 184. p.

Romániában. Közli az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által 1924. jan. 12-én hozott határozat teljes szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

383. [WILLER József] W. J.: Kisebbségek rangsorolása. 185—186. p.

Ismertetés az *Adeverulnak* (1924. febr. 8.) a kisebbségi nemzetek problémáival foglalkozó írásáról.

384. [WILLER József] W. J.: Az iskolaügy: sovén szemüvegen át. 186—188. p.

Ismertetés az *Universul* 1924. febr. 8-i, továbbá az *Adeverul* 1924. febr. 10-i számában megjelent cikkekről; szemelvényekkel.

3. évfolyam 5. szám

1924. március 1.

385. JAKABBFY Elemér: Peccatur intra et extra muros . . . 189—197. p.

A szerző az *Universulnak* (1924. febr. 1.) a magyar irredenta törekvéseket ostromozó cikke kapcsán hasonló jellegű román példákat vonultat föl: 1886. jan. 22. Márzescu szenátusi beszéde; 1893. dec. 1. G. Panun szenátusi beszéde; a „Golgota” c. kiadvány terjesztése; 1894. szept. 25. Sturdza Demeter beszéde; az 1906. évi bukaresti kiállítás; 1911. N. Iorga előadássorozata; 1913. N. Iorga beszéde; továbbá elítéli mindkét törekvést.

386. NIKOLITS Dániel: Reflexiók az agrárreform végrehajtásához. 198—210. p.

A romániai új agrártörvény keletkezéséről, Garofild és Constantinescu miniszterek törvényt magyarázatáról, ill. a „törvényes” végrehajtás háttéréről. A szerző tevékenységét ismertető bevezetővel. (Az írás eredetileg a *Glasul Minorităților* 1924. febr. 1-i számában jelent meg.)

387. GÁL Kelemen: A középiskolai rendelet (II. közlemény.) 211—218. p.

Romániában. Jogtörténet. A közoktatásügyi miniszter 1923. évi 100090. sz. rendelete apropóján „az 1883. évi XXX. tc. parlamenti vitája”. A hozzászólások kivonatos ismertetése. L. még a 375., és 397. tételt.

388. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. [1. közl.] 219—223. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 400., 406., 417., 430., 440., 448., 456. tételt.

389. NAGY Sándor: Hodza Milán és a földbirtokreform. 224—225. p.

Elmélkedés Milan Hodža cseh földművelésügyi miniszter 1924. jan. 22-i előadása apropóján a csehszlovákiai magyar egység etnikai megbontásáról.

390. A magyar nyelvhasználati jog és a besztercebányai pénzügyigazgatóság. 226. p.

A közlemény egészében adja a Szlovénországi Országos Magyar Kisgazda és Kisiparos Párt kérelmére érkezett választ.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

391. „A statisztika meghamisítása.” 227—228. p.

Részlet az „Erdély statisztikája” c., a *Magyar Kisebbség* kiadásában megjelent kötet *Patria*-beli bírálatából; továbbá az erre való reagálás.

ROMÁNOK RÓLUNK

392. [WILLER József] W. J.: Együttműködés a román pártokkal. 229—230. p.

Ismertetés N. Iorga *Neamul Românească*-beli (1924. febr., 17. sz.) cikkéről; szemelvénnel.

393. [WILLER József] W. J.: Egy tál lencséért . . . 230—231. p.

Ismertetés a *Tara Noastra* és a *Lupta* reagálásáról az 1923. évi „csucsei paktumra”; szemelvénnel.

394. [WILLER József] W. J.: Kisebbségek politikája. 231—232. p.

Ismertetés a *Patriának* (1924. febr. 20.) az Országos Magyar Párt és az Ave-rescu—Goga-féle Néppárt paktumát („csucsei paktum”) helytelenítő cikkéről; szemelvénnel.

3. évfolyam 6. szám

1924. márc. 15.

395. JAKABFFY Elemér: Hol van a Zrínyiek, Rákócziak, Thökölyek bátorsága? 233—234. p.

Ismerteti Hlinka Andrásnak, a „katolikus tót néppárt” vezérének a kisebbségi kérdésről alkotott véleményét.

396. DÓZSA Endre: Hetven év előtt. 235—240. p.

Az 1863. évi szeptemberi szecseni országgyűlés eseményeinek kivonatos ismertetése.

397. GÁL Kelemen: A középiskolai rendelet. (III. közlemény.) 241—246. p.

Romániában. Jogtörténet. A közoktatásügyi miniszter 1923. évi 100090. sz. rendelete apropóján az 1883. évi XXX. tc. elemzése. L. még a 375., 387. tételt.

398. NEMES Elemér: Nemzetközi döntés a lengyelországi német telepesek sorsában. (I. közlemény.) 247—254. p.

Szemelvények a Nemzetközi Állandó Döntőbíróság 1923. febr. 3-i ülésének jegyzőkönyvéből. L. még a 407., 420., 429. tételt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

399. BETHLEN György: Statisztikai adatok az erdélyi agrárreformról. 255—260. p.

Táblázatokban (vármegyénként). A táblázatok szempontjai a következők: „Az 1923. dec. 1-éig véglegesen megtörtént kisajátítások adatai”; „Az 1923. okt. 1-éig véglegesen megtörtént földosztás adatai”; „Az 1923. dec. 1-éig ideiglenesen használatba adott területek adatai”; „A ki nem utalt és az állam részére fenntartott területek adatai”. Az *Argus*-ban (1923. dec. 26-án) megjelent hivatalos statisztikai kimutatás átvétele. Bevezetővel.

400. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (II. közlemény.) 261—265. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 406., 417., 430., 440., 448., 456. tételt.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

401. [A magyar nemzetgyűlés törvényjavaslata „a közhivatalokban a kisebbségi nyelvek ismeretének biztosításáról”.] 266—269. p.

A cikk a magyar nemzetgyűlés 1923. jún. 12-én beterjesztett, a „közhivatalokban a kisebbségi nyelvek ismeretének biztosításáról” szóló törvényjavaslat-tal foglalkozik. Közli a törvényjavaslat szövegét, miniszterelnöki indoklását és a nemzetgyűlés közjogi bizottságának ezzel kapcsolatos jelentését. Kivonatosa-n idézi Bethlen István miniszterelnöknek a törvényjavaslat tárgyalása során mondott beszédét is (1924. febr. 28.).

ROMÁNOK RÓLUNK

402. [WILLER József] W. J.: Irredenta propaganda? 270—271. p.

A közlemény a *Viitorul*-ban és az *Universul*-ban megjelent, „irredentista ma-gyar ügynököket” emlegető hír apropóján elítélően nyilatkozik az ilyesajta te-vékenységről; szemelvénnel.

403. [WILLER József] W. J.: Románok és kisebbségek. 271—272. p.

Ismeretetés az *Adeverul* 1924. márc. 13-i, Simion Mehedinți előadását ismer-tető cikkéről; továbbá a *Viitorul* 1924. márc. 14-i írásáról.

3. évfolyam 7. szám

1924. április 1.

404. PÁLFFYNÉ GULÁCSY Irén: Az erdélyi kisebbségi nőegyletek szövetsége. 273—277. p.

Erdély valamennyi kisebbségi nőegyletére vonatkozó, új működési tervezet sürgetése, lehetőségeinek elemzése.

405. HALMÁGYI Antal: Amerikai magyar jövő. 278—285. p.

A közlemény összehasonlítja az amerikai és az európai magyar kisebbség helyzetét.

406. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját le-velei alapján. (III. közlemény.) 286—290. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 400., 417., 430., 440., 448., 456. tételt.

407. NEMES Elemér: Nemzetközi döntések a lengyelországi német telepesek sor-sába. (II. közlemény.) 291—295. p.

A Nemzetközi Állandó Döntőbírótság 1923. febr. 3-i ülésének jegyzőköny-véből. L. még a 398., 420. és 429. tételt.

408. KARÁCSONYI János: „Ne faljuk fel egymást!” 296—302. p.

Omisifor Ghiбу „Catolicizmul ungarese în Transilvania și politica religioasă a Statului Român” c. művének elemzése.

409. Ahogy ezelőtt volt. 303—305. p.

Három adalék az Osztrák—Magyar Monarchia nemzetiségi politikájából (1888., 1890., 1911. évekből): Beszterce-Naszód sófalvi közjegyzőségéről, Bán-ságról, Szeben megyéről.

410. [] (-m): A szatmárvidéki asszimiláció. (Válasz egy erdödi levélre.) 306—316. p.

Az elmagyarosodott német kisebbség oktatási nyelvének problémáiról. (Statistikai adatokkal, táblázatokban, az Erdődi, Nagykárolyi, Szinyérváraljai járás községeiből, 1900-, 1910- és 1920-ból). Közli Láng Ferenc címzetes kanonok, esp. plébános olvasói levelének szövegét is.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

411. A kisebbségi kérdésre vonatkozó művek bibliográfiája. 317. p.

A „La Société des Nations et Les Minorités” (A Nemzetek Szövetsége és a kisebbségek) c., a Section d'Information, Secrétariat de la Société des Nations által kiadott műben található, 1920., 1921., 1922., 1923. kiadási évű művek jegyzéke.

ROMÁNOK RÓLUNK

412. [WILLER József] W. J.: Mi is itt volnánk. 318—319. p.

Reagálás Nemoianu Péter *Tara Noastra*-beli írására.

413. [WILLER József] W. J.: A Viitorul és az Ellenzék. 319. p.

Híradás a *Viitorul*nak az *Ellenzék*et „píszkáló” írásairól.

414. [WILLER József] W. J.: Román-magyar zsidók. 319—320. p.

Válasz Ioan Istrate „Conservarea Natională” c., a magyar zsidóságot fenyegető röpiratára. Szemelvényekkel a röpiratból.

3. évfolyam 8. szám

1924. április 15.

415. Boesánatot kérünk. 321. p.

Beszámoló a romániai magyar kisebbség pénzintézeteihez intézett publikációs-felhívás eredménytelenségéről.

416. PÁLFFYNÉ GULÁCSY Irén: Az erdélyi kisebbségi nőegyletek szövetsége és kultúránk. 322—329. p.

Az erdélyi magyar kisebbségi nőegyletek szövetségének megalakulását sürgető kulturális feladatokról.

417. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (IV. közlemény.) 330—335. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 400., 406., 430., 440., 448., 456. tételt.

418. Masaryk Tamás tanácsai a kisebbségi küzdelemhez. 336. p.

Masaryk kisebbség-fölfogásának példaképül állítása.

419. JAKABFFY Elemér: Burdizmus. 337—338. p.

Burdia Szilárd halála apropóján a közlemény bemutatja az általa képviselt irányzatot, továbbá néhány, különböző területen előforduló analóg példát.

420. NEMES Elemér: Nemzetközi döntés a lengyelországi német telepesek sorsában. (III. közlemény.) 339—345. p.

Szemelvények a Nemzetközi Állandó Döntőbíróság 1923. febr. 3-i jegyzőkönyvéből (II., III. fejezet). L. még a 398., 407., 429. tételt.

421. A magyar oktatás ügyéhez. (Tizenkilencedik közlemény.) 346—347. p.

Romániában. Statisztikai adatok Háromszék vármegye Sepsí járás községeiről (1910—1923), táblázatokban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 442. tételt.

422. | | VAJDASÁGI: Mennyi is az igazi „nas narod” a SHS államban? 348—351. p.

Megjegyzések a 376. tétel etnográfiai adataihoz, ill. az adatok elemzése.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

423. [WILLER József] W. J.: Az Interparlamentáris Unió és a nemzeti kisebbségek. 352—355. p.

Átveszi és kommentálja a *Journal de Genève* egyik cikkét.

424. [WILLER József] W. J.: Canadai Magyar Néplap. 355—356. p.

Ismerteti az 1924. márc. 5-én Winnipegben indult lapot, továbbá annak „Új politikai irány Jugoszláviában” című cikkét.

ROMÁNOK RÓLUNK

425. [WILLER József] W. J.: Munkában a magyar demokraták. 357—358. p.

Ismertetés Ion Clopoșel (*Adevêrul*, 1924. ápr. 8.) „Teljes küzdelemben az erdélyi magyar demokraták” c. írásáról; szemelvénnel.

426. [WILLER József] W. J.: A közoktatásügyi reform — a *Viitorul* szemüvegén át. 358—360. p.

Közi Brandsch Rudolf és Roth Ottó romániai német kisebbségi politikusok parlamenti felszólalása kapcsán íródott *Viitorul*-beli (1924. ápr. 10.) cikket is.

3. évfolyam 9. szám

1924. május 1.

427. HORVÁTH József: Az ultranacionalizmus. 361—364. p.

Elmélkedés a román állam konszolidációját akadályozó ultranacionalizmusról.

428. BRÓSZTEL Lajos: A kath. egyházi vagyon jellege. 365—368. p.

Jogtörténeti fejtegetés (10—12. sz.).

429. NEMES Elemér: Nemzetközi döntés a lengyelországi német telepek sorsában. (IV. közlemény.) 369—376. p.

A Nemzetközi Állandó Döntőbíróság 1923. febr. 3-i ülésének jegyzőkönyvéből (IV., V. fejezet). I. még a 398., 407., 420. tételt.

430. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (V. közlemény.) 377—382. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. I. még a 388., 400., 406., 417., 440., 448., 456. tételt.

431. MESKÓ Miklós: Egy valláskisebbségi sérelem. 383—384. p.

A közlemény ismerteti a hivatalos választ, amit Tilisca (Tilicske) szeben megyei falu román nemzetiségű, görög katolikus vallású lakosai kaptak a templompítészhez szükséges adománygyűjtési kérelmükre.

432. JAKABFFY Elemér: A tót nemzeti öntudat fejlődése. [1. közl.] 385—390. p.

Történeti áttekintés (kb. 1620-tól 1848. márc. 31-ig). I. még a 441. tételt.

433. | | -rom: Megalakult a Román Nemzetek-szövetségi Egyesület. 391—395. p.

Az 1924. ápr. 16-i alakuló ülés apropóján a békevágy kifejeződése.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

434. A kisebbségek kérdése Romániában. 396. p.

Közli a *Journal de Genève*-nek a kisebbségek iskoláztatásáról szóló, adatokat is hozó cikkének szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

435. [WILLER József] W. J.: Kit képvisel a Magyar Párt? 397—399. p.

Ismerteti Octavian Gogának az Országos Magyar Párt helyzetéről a *Keleti Újság* munkatársának adott nyilatkozatát. Közli a nyilatkozat szövegét is.

436. [WILLER József] W. J.: Averescu és a zsidókérdés. 399—400. p.

Híradás Averescunak Focșianiban mondott, a zsidó kisebbség helyzetét és ennek okait taglaló beszédéről. Közli a beszéd szövegét is.

3. évfolyam 10. szám

1924. május 15.

437. WILLER József: A Magyar Párt sürgős feladata. 401—402. p.

A cikk sürgeti a romániai Országos Magyar Párt „hivatásos képviselőinek” Bukarestbe küldését, továbbá egy sajtóorgánum létrehozását, „mely a Magyar Párt álláspontját a hivatalosság hitelével képviselné”.

438. UZONI Pál: Ha van, hol a hiba? 403—405. p.

A kormánypártnak a romániai Országos Magyar Párttal szembeni gyanakvásáról, és a vezetők elleni kifogásairól.

439. GÁL Kelemen: Az elemi iskolai törvényjavaslat. 406—413. p.

Angelescu közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatának elemzése.

440. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (VI. közlemény.) 414—418. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 400., 406., 417., 430., 448., 456. tételt.

441. JAKABFFY Elemér: A tót nemzeti öntudat fejlődése. [II. közl.] 419—425. p.

Történeti áttekintés (1848. márc. végétől 1861. jún. 6-ig). Közli a következő dokumentumok teljes szövegét: A tót nemzeti tanács parancsa (1848); Parancs a szláv nemzethez; a Tóth Nemzeti Tanács irata Knöhr császári tábornokhoz (1848. szept. 30.). L. még a 432. tételt.

442. A magyar oktatás ügyéhez. (Huszdik közlemény.) 426—427. p.

Romániában. Statisztikai adatok Háromszék vármegye Sepsí járás, Kézdi járás községeiről (1910—1923), táblázatban. L. még a 135., 156., 184., 192., 200., 212., 234., 249., 266., 275., 285., 303., 315., 331., 340., 353., 367., 378., 421. tételt.

443. [] VAJDASÁGI: A református egyház számadatai az SHS királyságban. 428—429. p.

Statisztikai adatok a Baranyai alperesség, Bácskai alperesség, Bánáti alperesség, Horvát-Szlavonországi alperesség egyházairól (1922), táblázatokban.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

444. BODROGI János: Az erdélyi szászok és a 700 esztendő's Andreamum. 430—436. p.

Történeti áttekintés (1224—1868); a közlemény példaképpül állítja a szász kisebbség életösszönét.

ROMÁNOK RÓLUNK

445. [WILLER József] W. J.: A magyar probléma. 437—440. p.

Közli Tiberiu Vornic cikkének teljes szövegét (*Adevénul*, 1924. máj. 3.), amit Vornic a romániai Országos Magyar Párt vezetői ellen forduló Tătărescu kisebbségügyi államtitkár nyilatkozata kapcsán írt.

3. évfolyam 11. szám

1924. június 1.

446. BOTOS János: Az elhalasztott brassói nagygyűlés előtt. 441—468. p.

Közli a Tătărescu kisebbségügyi államtitkár *Keleti Újság*-beli kijelentésére való válaszokat: Jakabffy Elemérnek az *Ellenzék*-ben megjelent nyilatkozatát (1924. máj. 15.), ill. a romániai Országos Magyar Párt elnökségéhez intézett levelét; a *Nagyvárad* (1924. 108., 109. sz.) „A Magyar Párt útjai” c. cikkeit. Továbbá ismerteti az események körüli kibontakozott sajtóvitát: *Lupta*, 1924. 727. sz., N. Constantin írása; *Ellenzék*, 1924. 112. sz.; *Keleti Újság*; *Újság*, 1924. 111. sz.; *Temesvári Hírlap*, 1924. máj. 18.; *Brassói Lapok*; *Keleti Újság*, 1924. máj. 19., Zágoni István vezércikke; *Ellenzék*, 1924. máj. 22., Kispál László „Tătărescu üzenete” c. írása; *Újság*, „Mit várunk Brassótól?” c. vezércikk; *Nagyvárad* *Napló*; *Nagyvárad*, 1924. 112. sz.; *Esti Lloyd* (Temesvár), 1924. máj. 22.; *Magyar Nép*; *Székely Közélet* (Székelyudvarhely); *Székely Nép* (Sepsiszentgyörgy); *Az Ellenzék* (Marosvásárhely); *Székelyföld* (Marosvásárhely); *Lupta*, 1924. 727. sz., Constantin Mille „A magyar kisebbség” c. cikke, ill. a lap kolozsvári szerkesztőjének „Fontos jelenségek a magyar kisebbség ügyében” c. írása; *România* (a román nemzeti párt hivatalos lapja) „A brassói magyar gyűlés” c. írása; *Siebenbürgische Deutsches Tageblatt* (a szász kisebbség vezető lapja) vezércikke.

447. LÉNÁRD István: Új monarchiát! 469—472. p.

Elmélkedés a monarchia feldarabolása következtében meg bomlott európai egyensúlyról. Tartózkodó szerkesztőségi megjegyzéssel.

448. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (VII. közlemény.) 473—476. p.

A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 400., 406., 430., 440., 456. tételt.

449. Maniu Gyula a kisebbségekről. [1. közl.] 477—480. p.

Közli a Román Nemzeti Párt elnökének Bukarestben 1924. máj. 11-én tartott előadásának szövegét. Átvétel a *România* 1924. jún. 15., 16., 17-i (174., 175., 176.) számaiból. L. még a 458. tételt.

ROMÁNOK RÓLUNK

450. [WILLER József] W. J.: Iorgáék kisebbségi politikája. 481—482. p.

A szerző ismerteti Ion Boila „A politikai helyzet és a kisebbségek” (*Neamul Românesc*, 1924. máj. 19.) c. cikkét; adja a cikk szövegét is.

451. [WILLER József] W. J.: Üldözik Berkes Salamont. 482—483. p.

Ismertetés a *Patria* 1924. máj. 20-i számának egyik írásáról.

452. [WILLER József] W. J.: Maniu előadásához. 483—484. p.
A szerző ismerteti az *Universul* (1924. 108. sz.) és a *Vîitorul* (1924. 4853. sz.) cikkeit; szemelvénnel. Vö. a 449. és a 458. tétellel.

3. évfolyam 12. szám
1924. június 15.

453. WILLER József: „Tárgyalás” után . . . 485—488. p.
Elmélkedés Tătărescu kisebbségügyi miniszter és a romániai Országos Magyar Párt egyezkedési kísérleteiről.
454. BOTOS János: Irodalmi problémák a nemzetpolitika tükrében. 489—498. p.
A közlemény Gömöri Jenő írásának (*Nyitra vármegye*, 1924. máj. 23.) kapcsán elemzi a szlovenszkoí magyar kisebbség kulturális helyzetét; továbbá elmélkedik az olvasótábor szervezésének szükségességéről. Részleteket is közöl Gömöri nyilatkozatából.
455. GÁL Kelemen: Az elemi iskolák államosítása. 499—507. p.
Romániában. A közlemény áttekinti az államosítás főbb mozzanatait (1919. jan. 24-től 1922. szept.-ig); továbbá ismerteti a görögkeleti és a görög katolikus lapok (*Unirea*, *Telegraful Român*) 1922—1923. évfolyamainak erre való reagálását.
456. SZELENCSEY József: Radics István londoni missziója és működése saját levelei alapján. (VIII. közlemény.) 508—514. p.
A horvát politikus emigrációs tevékenységéről. L. még a 388., 400., 406., 417., 430., 440., 448. tételt.
457. Egy érdekes fellebbezés. 515—516. p.
A cikk adatokat közöl a magyar kisebbség nyelvhasználati jogának megsértéséről a szlovenszkoí Zólyom megyében.
458. Maniu Gyula a kisebbségekről. (II. közlemény.) 517—524. p.
Közli a Román Nemzeti Párt elnökének Bukarestben 1924. máj. 11-én tartott előadásának szövegét. (Átvétel a *România* jún. 15., 16., 17-i számaiból.) L. még a 449. tételt.

ROMÁNOK RÓLUNK

459. [WILLER József] W. J.: A tárgyalások visszhangja. 525—528. p.
Ismeretetés a Tătărescu kisebbségügyi miniszter és a romániai Országos Magyar Párt képviselőinek tárgyalásáról. Részleteket is közöl a *Neamul Românesc* (1924. máj. 30., Ion Boila írása), az *Adeverul* (1924. máj. 31.) és a *Lupta* cikkeiből.

3. évfolyam 13. szám
1924. július 1.

460. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: A kisebbségi frontról. 529—539. p.
A cikk áttekinti Európa országainak kisebbségi politikáját.

461. JAKABFFY Elemér: Az erdélyi tradíciók közös sorsa. 540—541. p.
Felhívás a magyar történelmi osztályok” iránti elfogulatlan szemléletre.
462. GÁL Kelemen: A népiskolai törvényjavaslat a kisebbségek szempontjából. 542—549. p.
A cikk elemzi a romániai törvényjavaslatot; továbbá felsorolja a magyar kisebbség érdekét képviselő minimális kívánalmakat.
463. ALBRECHT Ferenc: A Nemzetek Szövetsége és a kisebbségek védelme. 550—559. p.
Beszámoló a Nemzetek Szövetsége 1921—1923. évi tevékenységéről a *Resumé Mensuel des Travaux de la Société des Nations* (a Nemzetek Szövetsége hivatalos közlönye) alapján.
464. Akárcsak minálunk. 560—561. p.
Közli nagy Sándor cikkét a csehszlovák kormánynak a magyar egység megbontására irányuló törekvéseiről; átvétel a rimaszombati *Magyar Gazda* 1924. jún. 8-i számából.
465. Jugoszlávia kisebbségi politikája. 562—565. p.
A cikk elemzi a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság-beli német kisebbség helyzetét, továbbá beszámol az őket ért atrocitásokról.
- ROMÁNOK RÓLUNK
466. [WILLER József] W. J.: Magyar kisebbség és — magyar „anyanyelvű” kisebbség. 566—568. p.
Avram Imbroanének a romániai Országos Magyar Párt céljait, tevékenységét bíráló cikkének az elemzése (temesvári *Banatul Românească*); továbbá részletek Tiberiu Vornicnak (*Adevenul*) a magyar kisebbséget ért kormányprovokációt bemutató írásából; bő szemelvényekkel.

3. évfolyam 14. szám
1924. július 15.

467. Liceumaink sorsa. 569—574. p.
Áttekintés a máramarosszigeti ref., az aradi, a nagyváradi r. k. liceum, a nagyváradi, kolozsvári, temesvári izraelita magyar nyelvű liceum, a szilágy-somlyói r. k., a szatmári r. k., ref. és r. k. leányliceum, a nagykárolyi r. k. liceum, a kolozsvári ref. leányliceum, a temesvári r. k. fiú- és leányliceum, a temesvári állami liceum, a szászvárosi, a zilahi liceum, a brassói magyar nyelvű liceum, a nagyváradi zsidó liceum és az aradi katolikus gimnázium helyzetéről (1919—1924). L. még a 491. tételt.
468. [] -rom: Egy „különös” kisebbség Romániában. 575—580. p.
A *Luptă* román rutén kisebbséggel foglalkozó cikke kapcsán szociológiai szempontú elemzés e népcsoport asszimilációjáról. A cikk részleteket is közöl a *Lupta* írásából.
469. BANKÁLÓ Sándor: Az ukrán mozgalom a világháború előtt. 581—585. p.
Történeti áttekintés (1560—1915). Vö. még a 481. tétellel.
470. BOTOS János: Dr. Ludovic Ciato: A kisebbségi kérdés Nagyromániában. Ism. —. 586—592. p.

L. Ciato „Problema minoritară in România-Mare” (30 lap) c. művének ismertetése. A szerző részleteket is ad Ciato művéből.

471. A Népszövetségi Társaságok Uniójának alapszabályai. 593—595. p.

A cikk fordításban közli a L'Union des Associations Nationales pour la Société des Nations” alapszabályainak teljes szövegét.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

472. Erdélyi Irodalmi Szemle. 596—599. p.

Ismertetés György Lajosnak a romániai magyar időszaki sajtó öt évét (1919—1923) bemutató cikkéről (1923. június-szeptemberi szám); szemelvény statisztikai adatokkal (1919—1923), táblázatokban.

DOKUMENTUM

473. Sándor József kamarai képviselő beszéde a kamara június 27-iki ülésén. 600—603. p.

Beszámoló a romániai népiskolai törvényjavaslat kisebbségellenes rendelkezései miatt tiltakozó beszédről. A beszámoló keltezése: Bukarest, 1924. június 28.

ROMÁNOK RÓLUNK

474. [WILLER József] W. J.: Miniszterjárás Székelyországban. 604—605. p.

Ismertetés a *Viitorul* Ionel Bratianu látogatásáról hírt adó cikkéről; szemelvénnel.

475. [WILLER József] W. J.: Hogyan bánnak a kisebbségekkel. 605—607. p.

Ismertetés az *Universul* (szerk. Stelian Popescu) két alábbi, gúnyolódó írásáról: a) „Hogyan kezelik a kisebbségeket?”; b) „Miniszteri vaggon”; bő szemelvénnel.

476. [WILLER József] W. J.: Az elemi oktatás ellenségei. 607—608. p.

A szerző ismerteti a *Viitorul*-nak „az elemi oktatás ellenségeit pellengérre állító” írását (1924. júl. 10.).

3. évfolyam 15—16. szám
1924. augusztus 1.

477. BÁNFFY Ferenc: II. Katalin cárnő és Gorčakov kisebbségi politikája. 609—614. p.

Visszatekintés a 18. és a 19. századi orosz kisebbségi politikára, ill. összevetések az 1924. évi romániai állapottal.

478. AJTAY András: A kultúrzóna. 615—619. p.

A cikk közli Anghelescu közoktatásügyi miniszter 40771/924. sz. rendeletének szövegét; továbbá táblázatos statisztikai adatokat vet össze (1910-, ill. 1920-ból) a lakosság anyanyelvének „megváltozása” bemutatására.

479. [] VAJDASÁGI: Szélgjegyzetek a jugoszláviai nemzetiségi kisebbségi politikához. 620—623. p.

A cikk bemutatja a „kuplini (Köplény) választókerület egyesült tót-szerb-német nemzetiségének Újvidéken, 1910. márc. 10.-én tartott pártgyűlés”-ét. Közli a jegyzőkönyv teljes szövegét is.

480. GYÁRFÁS Elemér: Pénzügyi politikánk. 624—628. p.

A cikk elemzi az erdélyi magyar kisebbség gazdasági szervezkedésének lehetőségeit.

481. BONKÁLO Sándor: Az ukrán nemzet sorsa az 1919. év végétől. 629—637. p.

Az 1919—1920. év eseményeinek áttekintése. Vö. még a 469. tétellel.

482. Templomrombolás a huszadik században. 638—641. p.

Romániában. A cikk szövszerinti fordításban közli a *Sionul Românesc* (1924. 14—16. sz.) következő írását: „Merénylet a csebi és pojánai egyházközségek ellen”, bemutatva e görög katolikus templomok elleni eljárást.

483. AJTAY Gábor: A kisebbségi kérdés és az államhatalom. 642—645. p.

Történeti szempontú, általános elemzés. Továbbá rámutat a cikk kulturális problémákra is.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

484. BÍRÓ Vencel: I. Rákóczy György és Basarab Máté havasalföldi fejedelem. 646—653. p.

A két fejedelem szövetségéről (17. sz.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

485. BOTOS János: Cultura. 654—660. p.

Ismerteti a Kolozsváron megjelenő, román—magyar—német—francia nyelvű társadalmi, szépirodalmi, művészeti és tudományos folyóiratot (szerk. Pușcariu, Sextil). Továbbá egészében közli Honigberger Rudolfnak „az egyházak baráti együttműködését szolgáló világszövetség romániai bizottságának” első üléséről írott cikkét (1. évf. 4. sz.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

486. [Horváth Jenő „A trianoni béke megalkotása 1915—1920.” c. művének ismertetése.] 661—664. p.

A könyv a „Háború és Béke könyvtára” c. sorozatban jelent meg, Budapesten, 1924-ben. A közlemény bő szemelvényeket ad a műből.

ROMÁNOK RÓLUNK

487. [WILLER József] W. J.: A „feleség”: sértés! 665—667. p.

A temesvári *Banatul Românesc* (1924. júl. 20.) „Célzatos illetlenség” c. írására való reagálás.

488. [WILLER József] W. J.: Goga és az Ady-ünnep. 667. p.

Ismertetés a *Țara Noastră* (1924. júl.) egyik cikkéről; szemelvénnel.

489. [WILLER József] W. J.: A népoktatási törvény öndicsérete. 667—668. p.

Ismertetés az *Universul* egyik írásáról; szemelvénnel.

490. [WILLER József] W. J.: És szólt a király . . . 668. p.

Részletek I. Ferdinánd román király a Valenii de Munte-i nyári egyetemet megnyitó beszéde *Dimineața*-ban megjelent szövegéből.

3. évfolyam 17. szám

1924. szeptember 1.

491. Még egyszer liceumaink sorsáról. A felekezeti liceumok helyzetéről. 669—673. p.

Adatokkal. L. még a 467. tételt.

492. PROHÁSZKA László: Honalapítás a hazában. [1. közl.] 674—679. p.
Elmélkedés a romániai magyar kisebbség gazdasági, kulturális elnyomásáról. L. még az 506. tételt.
493. JAKABFFY Elemér: Juriga és a csehek. 680—682. p.
Juriga Nándor, szlovák politikusról.
494. A nagyváradi zászlóbontáshoz. 683—688. p.
Történeti áttekintés a 16—18. századi román—magyar viszonyról. A cikk közli Ioan Duicának a *Nagyváradi Napló* szerkesztőjéhez írott olvasói levelét; továbbá részleteket Jakabffy Elemér „Románok hazánkban és a román királyságban” (Bp. 1918., Singer és Wolfner) c. művéből.
595. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Szicíliai vécsernye és Bertalan éjszakája Aradon. 689—703. p.
Elmélkedés az oktatásügyi miniszternek a kisebbségi iskolák ellen hozott 1923. évi rendeleteiről és azok hatásáról; statisztikai adatokkal.
496. ifj. WILLER József: Beach püspök erdélyi útjához. 704—705. p.
Közli a Beach edinburgi püspök nyilatkozatáról írt, kommentáros *Baseler Nachrichten*-beli cikk teljes szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

497. A cseh sajtó a lengyelországi kisebbségekről. 706. p.
Ismerteti a *Moravsko Slezsky Dennik* (1924. jún. 15.) „Kisebbségek Lengyelországban és nálunk” c. cikkét.
498. Lengyelország kisebbségi nemzeti a művelt világhoz. 706—707. p.
Ismertetés a párizsi *Ere Nouvelle*-ben (1924. aug. 1.) közölt, Lozynski, Las-tanski és Vaillions által aláírt határozatról.
499. A jugoszláviai román nemzeti kisebbség hangja. 707—708. p.
Ismertetés a *Graul Românesc* (Pancsova) cikkéről.

ROMÁNOK RÓLUNK

500. [WILLER József] W. J.: Az *Universul* „leleplez”. 709. p.
Az *Universul* (1924. aug. 15.) Lupu elleni kirohanásáról; szemelvénnel.
501. [WILLER József] W. J.: Hogyan fizetnek Jorgának? 709—710. p.
Válasz a *Viitorul*-nak (1924. aug. 25.) az *Új Keletet* támadó cikkére; szemelvénnel.
502. [WILLER József] W. J.: Románia kisebbségei. 710—711. p.
Ismertetés a *Nadeide*-nak N. Iorga Valenii de munte-i népegyetemen mondott beszédéhez kapcsolódó, a kisebbségek iránt lojalitást tanúsító cikkéről; szemelvénnel.
503. [WILLER József] W. J.: Hiú remények. 711—712. p.
Közli a *Tara Noastră*-nak (1924. aug.) a *Temesvári Hírlap* ankétjával foglalkozó cikkét.
504. [WILLER József] W. J.: Politizálás a telepések bőrére. 712. p.
A *Banatul Românesc* reagálásáról (1924. aug. 24.) Sulyok István cikkére (*Temesvári Hírlap*); szemelvénnel.

505. JAKABFFY Elemér: Egy félbehagyott mondat. 713—714. p.
Elmélkedés arról, hogy a Nemzetek Szövetsége teljesíti-e feladatát.
506. PROHÁSZKA László: Honalapítás a hazában. [II. közl.] 715—719. p.
A Romániából való kivándorlás lehetőségeinek, szükségességének mérlegelése. L. még a 492. tételt.
507. AJTAY András: Adalékok a kultúrjogegyenlőséghez. 720—727. p.
A cikk elemzi a román kormány magyar kisebbséggel szembeni kultúrpolitikáját. Eseteket sorol fel a jogegyenlőtlenségre.
508. SZEREMLEY Ákos: Nyelvi tanfolyamok. 728—729. p.
A közlemény a magyar nyelv oktatásának megoldására tesz javaslatot. (Romániai oktatásügy.)
509. [] VAJDASÁGI: Szljegyzetek az SHS. állam agrárreform-politikájához. 730—736. p.
A közlemény vizsgálja a földosztások célját, ill. a gyakorlatban történő megvalósulását.
510. Román államférfiak és publicisták a román sovinizmus ellen. 737—743. p.
Szemelvények az alábbi megnyilatkozásokból: Nicolae Batzaria (*Adeverul*, 1923. júl. 24.) és Ion Boila (*Neamul Românesc*, 1924. máj. 30.) írásaiból, Caius Brediceanu lugosi beszédéből (1923. nov.), Ludovic Ciato „Problema minoritară în România-Mare” c. művéből, továbbá Ion Clopoțel (*Adeverul*, 1923. júl. 8.), Costa-Foru „Nyílt levél” (*Adeverul*, 1923. aug. 23.), ill. „Hazafiatlan nacionalizmus” (*Adeverul*, 1924. márc. 8.) c. írásaiból, Toma Ionescu 1923. novemberi beszédéből, Nicolae Iorga vezércikkből (*Neamul Românesc*, 1923. okt.), ill. felszólalásából (1923. nov. 29.), Iuliu Maniu bukaresti előadásából (1924. máj. 11.), Simcon Mehedinți brassói beszédéből (1924. márc. 9.), Constantin Mille két írásából (*Presă*, 1923. júl. 3., ill. *Lupta*, 1923. okt. 5., „Miért is vagyok áruló?” c. cikk), a *Lupta* 1923. szept. 11-i, okt.-i és dec.-i írásaiból (Duca és Constantin Mille nyilatkozatai), továbbá Tiberiu Vornic cikkéből (*Adeverul*, 1924. febr. 16.).
511. AJTAY Gábor: Kataloniai panaszhangok. 744—749. p.
A közlemény ismerteti a Masso Lorens által a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott kérelmet.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

512. Svájci és német lapok szemléje. 750—751. p.
Szemelvények a *Vaterland* (1924. aug. 22.), a *Freiburger Nachrichten* (1924. szept. 2., „Templomrablás Romániában” c. írás) és a *Baseler Volksblatt* (1924. aug. 28., „Románia” c. írás) Románia kulturális életével foglalkozó cikkeiből.

ROMÁNOK RÓLUNK

513. [WILLER József:] Jancu Avram és a magyar sajtó. 752—753. p.
Ismeretetés az *Infrațirea* 1924. szept. 5. cikkéről; bő szemelvénnyel.
514. [WILLER József:] A határörvidék erdői. 753—754. p.
Egész terjedelmében közli az *Albinában* (1924. szept. 8.) megjelent, Maior G. tanulmányát ismertető cikket.

515. A kisebbségek és a béke. 755—758. p.

Teljes egészében közli William Martin *Journal de Genève*-beli, a fenti cím alatt megjelent (1924. szept. 17.) írását. Vö. még az 546. tétellel.

516. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Középiskolai korkép. 759—761. p.

Beszámoló a nagyváradi zsidó liceum, a zilahi Wesselényi-kollégium és a kolozsvári református leánygimnázium vizsgaeredményeiről (1923/24-es tanév); adatokkal.

517. SZELENCSEY József: A szerbek és a szerb keleti egyház múltja a volt monarchiában. 762—769. p.

Történeti áttekintés (1680-tól a 19. sz. végéig).

518. RASS Károly: Magyar tudományos intézetek külföldön. 770—774. p.

Beszámoló a helsingforsi (Finnország), a dorpati (Esztonia), a berlini, a római, a törökországi, a franciaországi, a genfi, a stockholmi, a madridi, a kownoi, a bulgáriai, a bécsi és a new yorki intézetek történetéről, ill. működéséről.

519. [JAKABFFY Elemér] Dr. J. E.: Az emigráció liquidálásáról. Jegyzetek Dr. Molnár Béla röpiratához. 775—776. p.

Reflexiók Molnár röpiratának a csehszlovákiai zsidóságra vonatkozó részére. A cikk szemelvényeket is ad a röpiratból.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

520. Colban Erich kiküldött úr működéséhez. 777—779. p.

A cikk közli „A Nemzetek Szövetségének kisebbségi bizottsága — bluff” (*Bündner Tageblatt*) c. írását.

521. A Nemzetek Szövetségének kiadványai. 779. p.

A közlemény ismerteti a kiadványok beszerzésének lehetőségeit.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

522. DRAGOMIR, Silviu: Avram Jancu és N. Balcescu. 780—782. p.

Történeti áttekintés (1849—1850). Szó szerinti fordítása a *Culturala Poporului* 1924. aug. 31-i számában megjelent írásnak.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

523. Nicolae Petrescu diádala. 783—787. p.

Szemelvények az alábbi írásokból: „Román boykott-fenyegetés Svájc ellen”, ill. „A hazai román követ visszahívásához” (*Schaffhauser Zeitung*, 1924. szept. 2., ill. szept. 5.), „Balkán és a svájci sajtó” (*Bündner Tagblatt*, 1924. szept. 2.) és a *Der Morgen* (Solothurn), ill. a *Baseler Volksblatt* (1924. szept. 2.) írásaiból.

524. Sérélmeink visszhangja. 787—788. p.

Közli a „Románia. — Újabb eljárás a katolikus iskolák ellen” (*Baseler Volksblatt*, 1924. aug. 27.) és a „Támadások a katolicizmus ellen Romániában” (*Freiburger Nachrichten*, 1924. aug. 29.) c. írásokat.

ROMÁNOK RÓLUNK

525. [WILLER József:] A genfi konferencia és a kisebbségi sajtó. 789—790. p.

Közli az *Universul* (1924. szept. 27.) cikkét.

526. [WILLER József:] Szombati-Szabó István már megint irredentista. 791. p.
Híradás az *Infraïrea* „Presa maghiară” című új rovatáról; továbbá ismertetés a lap Szombati-Szabó egyik, a *Brassói Lapok*ban megjelent versét kritizáló írásáról.
527. [WILLER József:] Anghelescu bírálata. 791—792. p.
Ismeretetés az *Adevărul* (1924. szept. 23.) kisebbségi iskolapolitikával foglalkozó cikkéről; bő szemelvénnel.

3. évfolyam 20. szám
1924. október 15.

528. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Szétesés és tömörülés. 793—803. p.
A cikk felhívja a figyelmet a romániai magyar kisebbség összefogásának szükségességére.
529. A Horvát Blokk álláspontja. 804—810. p.
A cikk szó szerinti fordításban közli a horvát nemzeti képviselőt „a Nemzetek Szövetsége Tanácsához” intézett kérelmét. A kérelmet a horvát nemzeti képviselő 1922. aug. 13-i, 19. ülése küldte el.
530. [TÁVOL Tamás] T. T.: Scotus Viator Hlinkáról. 811—815. p.
Ismeretetés Seton Watson (Scotus Viator) írói módszereiről; továbbá a „The new Slovakia” c. műve „The religions problem in Slovakia” c. fejezetének (*The Slavonic Review*, 1924. vol. 2. No. 6. 519—532. p.) kritikája.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

531. Erdély népessége a Pragmatica Sanctio korában (1720/21-ben.) Az 1715. évi LVII. t.-c. alapján végzett népszámlálás adatai. 816—819. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

532. Román hang az SHS. királyságból. 820—822. p.
A cikk közli a „Válasz a Nădejdea és a Banatul Românesc nevű lapoknak” c. írását (pancsovai *Grajuł Românesc*).
533. Ruszinszkói követeli a Nemzetek Szövetségében való képviselőtét. 822. p.
A *Ruszkij Visztnik* cikkének ismertetése.
534. A „Freiburger Nachrichten” is Colban ellen. 823. p.
A cikk közli a Nemzetek Szövetsége kisebbségi bizottsága képviselőinek romániai látogatását bíráló írás fordítását. (Átvétel a *Freiburger Nachrichten* 1924. szept. 25-i számából.)

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

535. Amikor a „Fortnightly Review” Masaryk könyvéből idéz. 824—825. p.
Kritika Francis Maxwelnek e folyóiratban (1924. aug.) megjelent írásáról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

536. [] (-rom.): „Erdély a háborúban.” 826—827. p.
Betegh Miklós „Erdély a háborúban” c., 1914—1917. évi erdélyi tapasztalatairól beszámoló művének kritikája.

ROMÁNOK RÓLUNK

537. [WILLER József] W. J.: Irredenta tanárok. 828—829. p.
Megjegyzések az *Universul* (1924. okt. 10.) cikkéhez; szemelvénnel.

538. [WILLER József] W. J.: Magyarok és zsidók. 829—830. p.
Csehszlovákiában. Ismertetés az *Infrăţirea* (1924. okt. 9.) „Presa meghiara” c. rovatában megjelent, Jakabffy Elemér írását félremagyarázó cikkéről; bő szemelvényekkel.
539. [WILLER József] W. J.: Colban védelme. 830. p.
Ismeretítés a *Infrăţirea*-nak a Nemzetek Szövetsége kisebbségi bizottsága elnökével kapcsolatos írásáról.

3. évfolyam 21. szám

1924. november 1.

540. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Üzenek a pénznek. 831—845. p.
A cikk hangsúlyozza a magyar tőke támogatásának szükségességét a romániai magyar kisebbségi élet megszilárdítása érdekében; továbbá foglalkozik a zsidóság helyzetével. Vö. még az 570. tétellel.
541. Három vélemény. 846. p.
Szerkesztői bevezető Domahidy Elemér, Uzoni Pál, Bakos János alább következő írásaihoz.
542. DOMAHIDY Elemér: Magyar Párt mellett Magyar Szövetség. 846—848. p.
A közlemény hangsúlyozza a romániai Magyar Szövetség engedélyeztetésének fontosságát.
543. UZONI Pál: Itt az ősz. 848—850. p.
A romániai Országos Magyar Párt társadalmi tevékenységének szükségességéről.
544. BAKOS János: Lehetnek-e külön útjaink? 850—851. p.
A cikk sürgeti a romániai magyar kisebbség társadalmi egységének megteremtését.
545. Egy beszéd a prágai parlamentben. 852—854. p.
A cikk szó szerinti fordításban közli Tomanek Flóriánnak, a Hlinka-párt tagjának beszéde fontosabb részeit a csehek elnyomó politikájáról, kifejezve a szlovák közhangulatot. Elhangzott: 1924 őszén.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

546. JAKABFFY Elemér: 48 millió. 855—859. p.
A cikk William Martin *Journal de Genève*-beli (1924. szept. 17.) írásához kapcsolódva, statisztikai adatokat közöl (1922-ből), táblázatokban, 27 államban élő, különböző nemzetiségű kisebbségekről. Vö. az 515. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

547. [TÁVOL Tamás] T. T.: Jászi Oszkár könyve a magyar összeomlásról. 860—861. p.
Jászi Oszkár: *Revolution and Counter Revolution in Hungary.* (With an Introduction by R. W. Seton Watson. London, 1924. 239 l.) Rövid ismertetés az angol nyelvű műről.
548. Th. Ruysen: „Európa nemzeti kisebbségei és a világháború.” 861—862. p.
Theodor Ruysen: *Les Minorités nationales d'Europe et la Guerre Mondiale.* (Paris, Presses Universitaires de France, 1924.) Részletes elemzését l. az 582., 594. és 611. tételnél.

DOKUMENTUMOK

549. [Az Erdélyi Katolikus Népszövetség 1924. október 26-i, Aradon megtartott Nagygyűléséről.] 863—867. p.

A cikk közli a Nagygyűlés elnökének, Gyárfás Elemérnek „Szentélyeink” címmel elmondott beszédét, ill. az általa előterjesztett javaslat szövegét; továbbá ismerteti Majláth Gusztáv püspök hozzászólását, szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

550. [WILLER József] W. J.: Románia és a kisebbségi kérdés. 868—870. p.

A cikk közli Demeter Lasçunak, a nemzeti párt tagjának Gh. Pop képviselő írásával vitatkozó cikkét (*Universul*, 1924. okt. 16.).

3. évfolyam 22. szám

1924. november 15.

551. Erdélyi nagy szellemek a brassói gyűléshez. 871. p.

Idézetek Cserei Mihály (*Historia*), Kemény János (1636., 1661.) I. Rákóczi György, B. Wesselényi Miklós (1835), B. Jósika Miklós, B. Kemény Zsigmond, Bartha Miklós és B. Jósika Samu írásaiból.

552. WILLER József: Jöjjön már valaki . . . 872—876. p.

Elmélkedés a romániai Országos Magyar Párt elnökválsága kapcsán a pártban mutatkozó széthúzásról.

553. METZGER Márton: A konkordátum. 877—879. p.

A cikk elemzi az aradi katolikus nagygyűlés állásfoglalását a római szent-szék és a román kormány között megkötendő konkordátum kérdésében.

554. [JAKABFFY Elemér] J. E.: A Nemzeti Párt belső harcaihoz. 880—886. p.

A romániai Nemzeti Párt belső ellenségeskedései apropóján áttekintés a párt néhány évről (1895, 1910—1912).

555. [] -rom.: Az államhűség és a kisebbségi szolidaritás. 887—891. p.

Társadalomtörténeti elmélkedés.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

556. [TÁVOL Tamás] T. T.: A kisebbségek statisztikájához. 892—895. p.

Jean Lucien-Brun „La Problème des Minorités devant la Droit international” c. könyvének elemzése. (Paris, „Editions Spes”, 1923. 230 l.). Statisztikai adatokkal, táblázatokban, országok szerint.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

557. Erdély protestáns kisebbségei. 896—898. p.

A *Reformierte Schweizer Zeitung* (Basel, 1924. okt. 24.) egyik cikkének ismertetése.

558. „Nouvelles Macedoniennes”. 898. p.

Rövid ismertetés a francia nyelvű lapról.

DOKUMENTUMOK

559. Nagy Károly ref. püspök beszéde a szenátusban 1924 november 3-án. 899—903. p.

A válaszfelirathoz mondott beszéd. Egészében adja a beszéd szövegét.

560. Sándor József képviselő beszéde a kamarában 1924 október 29-én. 903—907. p.

A válaszfelirathoz mondott beszéd. A kormány kisebbségi politikájának bírálata. Adja a beszéd teljes szövegét.

ROMÁNOK RÖLUNK

561. [WILLER József] W. J.: Az elnökválság — román szemüvegen át. 908. p.
Az Országos Magyar Pártról. A szerző adja Tiberiu Vornicnak az *Adevêrul*-ban megjelent cikkét is.
562. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi választói névjegyzékek. 909. p.
Megjegyzések Manu esperesnek a parlamentben való felszólalásához; idézettel a beszédből.
563. [WILLER József] W. J.: Egy magyar lap beszüntetése. 909. p.
Megjegyzések a *Viitorul*nak (1924. nov. 7.) a *Székely Szó* beszüntetéséről hírt adó cikkéhez; szemelvénnel.
564. [WILLER József] W. J.: Új lap — régi eszmékkal. 909—910. p.
Ismertetés az 1924 őszén indult *Cuvântul* c. román napilapról.
565. [WILLER József] W. J.: Támadás Nagy Károly ellen. 910. p.
A szerző ismerteti az *Infrățirea* Nagy Károly püspök elleni kirohanását.

3. évfolyam 23. szám

1924. december 1.

566. [] -rom.: Jelszavak és találgatások. 911—917. p.
Társadalomtörténeti fejtegetés.
567. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Majláth gróf püspök beszédéhez. 918—919. p.
Majláth Gusztáv gyulafehérvári r. k. püspök a szenátusban 1924. nov. 4-én tartott beszéde apropóján megjegyzések a *Deșteptarea* (Brassó, 1913. jan. 9.) írásához; szemelvényekkel.
568. AJTAY Gábor: A tót nemzeti törekvések a cseh politika konyháján. 920—926. p.
Áttekintés az 1915—1924. évi csehszlovákiai eseményekről.
569. Ady Endre és Erdély. 927—929. p.
Közli Ady Endre „S ha Erdélyt elveszik?” c. írását (*Huszadik Század*, 13. köt.).
570. VÁRADY Miklós: Üzenek a pénznek! (Visszhang Spectator cikkére.) 930—933. p.
A cikk a romániai magyar kisebbség „önmegadóztatására” tesz javaslatot. Spectator cikkét l. az 540. tételnél.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

571. La Folette az amerikai kisebbségekről. 934. p.
Ismertetés Robert M. La Folette nyilatkozatáról (*Magyar Bányászlap*, Himlerville, USA, 1924. okt. 30.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

572. [TÁVOL Tamás] T. T.: [Douglas Lockhart: An impression of the Slovaks.] 935—936. p.

Ismerteti az *Anglo-Hungarian Review* 1924. szept.-i számában megjelent írást.

DOKUMENTUMOK

573. Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök beszéde a szenátusban 1924 november 14-ikén. 937—940. p.

A válaszfelirathoz mondott beszéd. A romániai katolikus egyház helyzetének ismertetése. Részletek a beszédből.

574. Ferencz József unitárius püspök megnyitó beszéde az Egyházi Főtanácson 1924 november hó 9-én. 940—942. p.

Egészében közli a romániai unitárius felekezeti iskolák megmentése érdekében mondott beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

575. [WILLER József] W. J.: A zsidókérdés és a magyar Janus-arc. 943—945. p.

Megjegyzések az *Infraîre*-nek (1924. nov. 15.) a *Spectator* zsidókérdéssel foglalkozó írását bíráló cikkéhez; szemelvényekkel.

576. [WILLER József] W. J.: A Cuvântul támadása. 945—946. p.

Az 1924 őszen indult román napilap magyar kisebbség ellenes hangjáról.

3. évfolyam 24. szám

1924. december 15.

577. JAKABFFY Elemér: A brassói nagygyűléshez. 947—948. p.

Híradás Ugron Istvánnak a romániai Országos Magyar Párt elnökévé választásáról.

578. KLEEFELD, []: A kisebbségek természetjoga. 949—951. p.

Jogelméleti fejtegetés.

579. A macedóniai kisebbségek sorsa. 952—960. p.

A cikk szó szerinti fordításban közli a macedon nemzeti komité által (Le Comité National de l'union des organisations des émigrés Macédoniens en Bulgarie), Ivan A. Gheorgov aláírásával, a Nemzetek Szövetsége Tanácsa elnökének átadott emlékirat szövegét.

580. Id. NEUMANN Miksa: A Külföldi Lapok Szemléje és én. 961—962. p.

Elmélkedés a romániai zsidóság helyzetéről.

DOKUMENTUMOK

581. Bernády György képviselő beszéde a kamara 1924 december 2-án tartott ülésén. 963—973. p.

Hozzászólás a felirati vitához. A marosvásárhelyi magyar kisebbség helyzetének bemutatása. Részletek a beszédből, ill. I. G. Duca külügyminiszter felhívásából.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

582. AJTAY Gábor: Th. Ruysen: „Európa nemzeti kisebbségei és a világháború.” 974—978. p.

Theodor Ruysen: Les Minorités nationales d'Europe et la Guerre Mondiale. (Paris, Presses Universitaires de France, 1924.) Részletes elemzés. L. még az 548., 594., 611. tételt.

583. [] (-rom.): Szekfű Gyula: Történelempolitikai tanulmányok. 979—982. p.
A cikk ismerteti a tanulmánykötet „Állam- és nemzetfentartás”, „A liberális pártalakulás és társadalmi alapjai” és „A faji kérdés és a magyarság” c. írásait.

ROMÁNOK RÓLUNK

584. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi sajtó felvilágosítása. 983. p.
Válasz az 1924 őszén indult román napilapnak, a *Cuvântul*nak a kisebbségi sajtó fogadtatásával kapcsolatos írására.
585. [WILLER József] W. J.: Dunai konföderáció. 984—985. p.
Megjegyzések a *Cuvântul* (1924. dec. 11.) cikkéhez; bő szemelvénnel.
586. [WILLER József] W. J.: Hogyan informáljuk a közvéleményt. 985. p.
Megjegyzések az *Universul*nak a Zima Tibor képviselő beszédét ismertető írásához; szemelvénnel.
587. [WILLER József] W. J.: A fordított plágium. 985—986. p.
Ismeretetés a *Banatul Românesc*nek (1924. dec. 7.) Jakabffy Elemér *Temesvári Hírlap*beli cikkével kapcsolatos írásáról.

4. évfolyam 1. szám

1925. január 1.

588. JAKABFFY Elemér: Az új év küszöbén. 1—2. p.
Beköszöntő. Az elmúlt öt év vázlatos áttekintése.
589. SULYOK István: Tovább a megkezdett úton. 3—4. p.
A *Magyar Kisebbség* feladatainak felvázolása.
590. BÉRCZY Lajos: Üzenek a pénznek. (Visszhang Spectator cikkére.) 5—12. p.
A közlemény elemzi a romániai magyar kisebbség szervezkedésének lehetőségeit, s ennek anyagi feltételeit. Spectator cikkét l. az 540. tételnél.
591. [] TIMUR: Szlovákia. 13—15. p.
A cikk ismerteti Viktor Dvoržak Párizsban élő szlovák politikusnak, a *Magyar Kisebbség* párizsi munkatársa számára adott nyilatkozatát; bő szemelvénnel.
592. KABOS Ármin: A lelkek megnyugtatójáról. 16—17. p.
A szerző reményét fejezi ki a kisebbségi nemzetek és a Regát-beliek közledését illetően.
593. Megnyílt a Központi Iroda prágai osztálya. 18—20. p.
Beszámoló a Csehszlovákiában létrejött „szlovenszkói és ruszinszkói szövetezett ellenzéki pártok központi irodája” által létrehozott új „osztályról” és annak feladatairól.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

594. AJTAY Gábor: Th. Ruyssen: „Európa nemzeti kisebbségei és a világháború.” 21—25. p.
Theodor Ruyssen: *Les Minorités nationales d'Europe et la Guerre Mondiale*. (Paris, Presses Universitaires de France, 1924.) Részletes elemzés. L. még az 548., 582. tételt.

DOKUMENTUMOK

595. Az Országos Magyar Párt 1924. évi december 14-én megtartott nagygyűlésén megválasztott vezetősége. 26. p.

Közli a vezetőségi tagok teljes névsorát, tisztségeik megnevezésével.

596. Az Országos Magyar Párt 1924. december 14-ikén megtartott nagygyűlésén elfogadott határozati javaslatok. 27–32. p.

A cikk közli az alábbi határozati javaslatok szövegét: „Makkai Sándor dr. ref. püspökhelyettes által előterjesztett határozati javaslat az iskolaügyben”; „Vetrány Viktor dr. által előterjesztett határozati javaslat a nyelvhasználat tárgyában”; „Sándor József kamarai képviselő által előterjesztett határozati javaslat”; „Török Bálint dr. által előterjesztett határozati javaslat az agrár-sérelmek tárgyában”; „Az intéző-bizottság határozati javaslata a telepések ügyében”; „Barabás Béla dr. előterjesztett határozati javaslata a zsidóságot illetőleg”; „Perédy György határozati javaslata a kivándorlás elleni küzdelem tárgyában”; „Schesi János dr. határozati javaslata a közigazgatás és a választójog reformja tárgyában.”

ROMÁN SZEMLEK SZEMLÉJE

597. [Az új rovat szerkesztőségi bevezetője.] 33. p.

598. [SULYOK István] S. I.: Convorbiri Literare. 33–34. p.

Szerk.: Tzigara-Samurcas; G. Válsán „A Kárpátok a mai Romániában” c. írásának ismertetése (56. évf. 7–8. sz.).

599. [SULYOK István] S. I.: Cugetul Românesc. 34. p.

V. Russu írásának ismertetése. (3. évf. 2–4. sz.)

600. [SULYOK István] S. I.: Revista Generală Învăţământului. 34–35. p.

Onisifor Ghibu írásának ismertetése (12. évf. 9. sz.; Bukarest).

601. [SULYOK István] S. I.: Nouva Revista Bisericească. 35. p.

Szerk.: Teodor P. Pălescu. Több írás ismertetése (6. évf. 7–8. sz.; Bukarest).

602. [SULYOK István] S. I.: Acţiunea Românească. 35. p.

Ismertetés Aurel Olăeanu „Az egyesült tartományok szerepe az ország helyreállításában” c. cikkről. (6. évf. 2. sz.)

603. [SULYOK István] S. I.: Cuvântul Liber. 35. p.

Szerk.: Eugen Filotti. Ismertetés N. Davidescu „A nemzeti párt magatartása körül” c. írásáról. (1. évf. 40. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

604. [WILLER József] W. J.: A brassói gyűlés a román sajtóban, 36–40. p.

Megjegyzések a romániai Országos Magyar Párt brassói gyűlésével kapcsolatos alábbi írásokhoz: „Kommunisták a magyar pártban” (*Universul*), az *Adevărul* és a *Patria* írásaihoz. Továbbá részletek Tiberiu Vornic egyik írásából (*Adevărul*), ill. a „Brassói kezdeményezés” c. cikkből (*Cuvântul*, 1924. dec. 19.); reflexiók a *Cuvântul* (1924. dec. 29.) cikkéhez; szemelvényekkel.

605. [WILLER József] W. J.: Újabb panasz a Népszövetség előtt. 40. p.

Ismertetés a *Viitorul* (1924. dec. 29.) egyik írásáról.

606. Egy biztató levelezés. 41—49. p.

Az erdélyi magyar történetírás problémáinak bemutatása. A cikk közli Bánffy Ferencnek (1924. szept. 1-i) és Krenner Miklósnak (1924. okt. 31-i) a *Magyar Kisebbség* szerkesztőségéhez intézett levelét. Vö. még a 621., 622., 638., 653., 661., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.

607. GYÁRFÁS Elemér: Az erdélyi katolicizmus. 50—54. p.

Megjegyzések Onisifor Ghibunak az 1924 őszén lezajlott aradi nagygyűlést tárgyaló írásához (Kolozsvár, *Societate de mâine*).

608. Agrárreform az SHS. államban és a nemslávok. 55—56. p.

Részletet közöl Gráber Lászlónak, a jugoszláviai Magyar Párt képviselőjének a választóihoz intézett leveléből.

609. LEITNER Mihály: A zsidóság. 57—63. p.

Elmélkedés „A zsidóság lényege és hivatása”-ról. A cikk vázlatosan ismerteti a cionizmus kialakulását s három változatát.

610. GYÁRFÁS Elemér: A Banca Națională s a magyar pénzintézetek. 64—65. p.

Közlí Gyárfás választát az *Analele Băncilor—Les Annales des banques* c. román—francia szakfolyóiratban (1924. nov.) megjelent, könyvről szóló ismertetésre. Szerkesztőségi megjegyzésben ismerteti Szana Zsigmond, Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. vezérigazgatójának *Temesvarer Zeitung*-beli (1925. jan. 1.) nyilatkozatát.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

611. AJTAY Gábor: Th. Ruysen: „Európa nemzeti kisebbségei és a világháború.” (Befejező közlemény.) 66—70. p.

A „Les Minorités nationales d’Europe et la Guerre Mondiale” c. mű (Paris, Presses Universitaires des France, 1924.) harmadik, a nemzeti kisebbségek mai joghelyzetével foglalkozó részének elemzése. Vö. még az 548., 582., 594. tétellel.

612. [] -rom: Pásztortűz-Almanach. (Szerkeszti dr. György Lajos.) 70—72. p.

A fenti kötet rövid, átfogó, tartalmi ismertetése.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

613. [SULYOK István] S. I.: Societatea de Mâine. 73—74. p.

Szerk.: Ion Clopoșel. A „Terra Sicolorum” c. cikksorozatban, Sabin Opreanu tollából megjelent írás ismertetése: Udvarhely megye eredetileg román voltáról. (1. évf. 36—37. és 2. évf. 1—2. sz.; Kolozsvár) Vö. még a 665. tétellel.

614. [SULYOK István] S. I.: Ideea Europeana. 74—75. p.

Szerk.: C. Beldie, Emanoil Bucuța „Dureri minoritare” c., a katalonok sérelmeit fölpanaszoló írásáról. (6. évf. 154. sz.; Bukarest) Vö. még az 511. tétellel.

615. [SULYOK István] S. I.: Convorbiri Literare. 75—76. p.

Szerk. Tzigara-Samurcaș, Traian Brailcanu írásáról, mely Romániának egy Bukarestnél alkalmasabb főváros létrehozását sürgeti. (56. évf. 10. sz.; Bukarest)

616. [SULYOK István] S. I.: Omul Liber. 76. p.
Szerk.: Ion Pas. Híradás Aradi Viktornak a Varga Katalin-problémával foglalkozó, Ioan Mehedințeanuhoz írt leveléről. (2. évf. 2. sz.; Bukarest)
- ROMÁNOK RÓLUNK
617. [WILLER József] W. J.: Hadjárat a Magyar Párt ellen. 77–78. p.
Híradás Tătărescu kolozsvári, a romániai Országos Magyar Párt elleni ki-rohanásáról; továbbá a román lapok ezzel kapcsolatos állásfoglalásáról. Szem-elvényrel a *Cuvântul* 1925. jan. 10-i számából.
618. [WILLER József] W. J.: Averscuék a magyar kisebbségről. 78–79. p.
Híradás Averscunak és Octavian Gogának a budapesti *Az Est* számá-ra adott nyilatkozatára reagáló *Cuvântul* epés megjegyzéseiről; szemelvények-vel.
619. [WILLER József] W. J.: Sorsfordulat a brassói Magyar Pártban. 79–80. p.
A cikk szemelvényeket közöl a *România* egyik írásából.

4. évfolyam 3. szám
1925. február 1.

620. JAKABFFY Elemér: A liberális párt eredményei. 81–82. p.
A romániai Országos Magyar Párt egységének megbontására irányuló tö-rekvésekről. Reflexió az *Infrățirea* (1925. jan. 22.) írására.
621. SZENTIMREI Jenő: Szempontok a megírandó „Erdély történeté”-hez. 83–86. p.
Vö. még a 606., 622., 638., 653., 661., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.
622. [Olvasói levél.] 86. p.
Tízezer lejes felajánlás az erdélyi magyar történetírás megsegítésére. Vö. még a 606., 621., 638., 653., 661., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.
623. TÁVOL Tamás: A szlávok tudományos propagandája a francia és angol főis-kolákon. 87–90. p.
Rövid áttekintés R. W. Seton Watson (Scotus Viator), Henry Wickham Steed, Robert Kerner, William Stearns, Golder, Thad Week Ricker, Lucy Textor, Alb. Hyma és Louis Eisemann tevékenységéről.
624. LEITNER Mihály: Az antijudeizmus okai. 91–97. p.
Az antiszemitizmus vádjainak elemzése.
625. Burgenland. 98–103. p.
Területi, népesség szerinti (anyanyelv, felekezet), jogi, oktatásügyi, vallási, gazdasági szempontú bemutatása. Statisztikai adatokkal; táblázatokban: a né-pesség terület, anyanyelv és felekezet szerinti megoszlása 1923-ban.
626. GÁL Kelemen: Kétnyelvűség a népiskolában. 104–107. p.
Romániában. A probléma politikai és pedagógiai szempontú vizsgálata. Vö. még a 636. tétellel.
627. HORVÁTH József: Az európai eszméizavar. 108–112. p.
Eszmetörténeti fejtegetés. (Amerika és Európa összehasonlítása.)

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

628. SÜLYÖK István: *Revista Vremii*. 113—116. p.

Szerk.: egy bizottság. Andrei Corteanu „Dunai conföderáció” c., az európai politikai helyzetet elemző írásának részletes ismertetése. (4. évf. 5. sz.; Bukarest)

629. SÜLYÖK István: *Năzuința*. 116. p.

Szerk.: Elena Farago. Ismertetés egy A. P. T. szignóval megjelent, a katalánok ellen íródott cikkről. (3. évf. 4—5. sz.; Craiova)

ROMÁNOK RÓLUNK

630. [WILLER József] W. J.: Román nacionalisták hangja. 117—118. p.

A román pártok reagálása a csucsa paktumra. Szemlévényel a *România* (1925. jan. 25.) egyik írásából.

631. [WILLER József] W. J.: A Gogáék hangja se különb. 118—119. p.

A *Țara Noastră*-nak N. Iorga kolozsvári magyar színházbeli látogatását ki-gúnyoló írásáról; bő szemlévényel.

632. [WILLER József] W. J.: Az igazi kultúrember szava. 119. p.

Részlet Tiberiu Vornic (*Adevenul*) N. Iorga kolozsvári magyar színházbeli látogatását ismertető beszámolójából.

633. [WILLER József] W. J.: A Cuvântul tárgyilagos. 119—120. p.

Ismertetés Octavian Gogának Tătărescu miniszter vádjaira vonatkozó nyilatkozatáról. Részlet a *Cuvântul* (1925. jan. 18.) cikkéből.

4. évfolyam 4. szám

1925. február 15.

634. JAKABFFY Elemér: Petrogalli Oszkár dr. 121. p.

Nekrológ.

635. TÖRÖK Ferenc: A miniszter úrhoz. 122—127. p.

A romániai Országos Magyar Párt brassói nagygyűléséről. Válasz Tătărescu miniszternek.

636. GÁL Kelemen: Kétnyelvűség a népiskolában és Dr. O. Ghibu tanár felfogása. 128—133. p.

Romániában. A probléma politikai és pedagógiai szempontú vizsgálata. A cikk ismerteti O. Ghibu „Der moderne Ultraquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksstule” (Langensalza, 1910.) Pädagogisches Magazin 414. füzet c. művét. Vö. még a 626. tétellel.

637. LEITER Mihály: A magyar zsidóság. 134—140. p.

A cikk a magyar zsidóság asszimilációjának okait vizsgálja.

638. DÉKÁNI Kálmán: Bánffy Ferenc gondolatához. 141—143. p.

Hozzászólás az erdélyi történetírás-problémához. Vö. még a 606., 621., 622., 653., 661., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

639. ALBRECHT Ferenc: A Nemzetek Szövetsége és a kisebbségek védelme 1924-ben. 144—149. p.

Az 1924. évi tevékenységének ismertetése a *Resumé Mensuel des Travaux de la Société des Nations* közleményei alapján.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

640. [] (-rom.): Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár. 150—153. p.
Bő ismertetés a fenti műről.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

641. SÜLYÖK István: Tribuna Românilor de Peste Hotare. 154—155. p.
Szerk.: Vasile Th. Muş. G. G. Mironescu, ill. C. Papacostea írásának ismertetése; bő szemelvényekkel. (1. évf. 1., 4. sz.; Bukarest)
642. SÜLYÖK István: Democrația. 156. p.
Szerkesztő jelezve nincs, Vintila I. Brătianu, ill. Toodsie Al. Ştirbu írásának ismertetése. (2. évf. 11—12. sz.; Bukarest)
643. SÜLYÖK István: Cultura Creştina. 156. p.
Szerk.: Ioan Coltor. Statisztikai adatok az erdélyi magyar állami iskolákról. (14. évf. 1. sz.; Balázsfalva)
644. SÜLYÖK István: Societate de Măine. 157. p.
Szerk.: Ion Clopoşel. Szemelvények Aradi Viktor írásaiból. (2. évf. 3., 4. és 5. sz.)

ROMÁNOK RÓLUNK

645. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi megyék új területi fölosztása. 158. p.
Szemelvény a *Civântul* (1925. febr. 1.) egyik írásából.
646. [WILLER József] W. J.: Tehát mégse szövetkezünk a kommunistákkal? 158—159. p.
Híradás az *Adevêntul*-nak (1925. jan. 30.) a romániai Országos Magyar Párt brassói közgyűlésével foglalkozó írásáról; bő szemelvénnel.
647. [WILLER József] W. J.: A „csökönyös” vádak. 159—160. p.
Ismerteti az *Infrăţirea*-nak a romániai Országos Magyar Párttal kapcsolatos írását; szemelvénnel.
648. [WILLER József] W. J.: A magyar színészet ellen. 160. p.
A kolozsvári magyar színház bukaresti vendégszerepléséről. Szemelvények a *Ţara Noastră* (A Hodos cikke), ill. az *Infrăţirea* írásaiból.

4. évfolyam 5. szám
1925. március 1.

649. DÓZSA Endre: Az erdélyi magyar sors. 161—164. p.
A romániai magyar kisebbség helyzetének elemzése.
650. JAKABFFY Elemér: A nagy eszmék fejlődéséről. 165—173. p.
Esztétörténeti áttekintés: a kereszténységről, a reformációról, a francia forradalomról, 1848-ról, továbbá a kisebbségi helyzetről. A dévai r. k. egyház-község estélyén 1925. febr. 14-én elmondott beszéd szövege.
651. [] B. J.: A kolozsvári vallásháborúhoz. 174—176. p.
Közl. I. Rákóczi György 1642. júl. 10-én Gyulafehérváron kelt diplomájának szövegét.
652. MESKÓ Miklós: Az „Útlel-ügy” a parlamentben. 177—179. p.
Beszámoló a nagymérvű kivándorlás miatti botrányról.
653. BÍRÓ Vencel: „Erdély történelme” kérdéséhez. 180—182. p.
Vö. még a 606., 621., 622., 638., 661., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.

654. [] TIMUR: Jus murmurandi és a népszövetségi ligák brüsszeli gyűlése. 183—186. p.

Beszámoló a népszövetségi ligák jogi és kisebbségi albizottságainak 1925. márc. 9—12-én tartott gyűléséről.

655. AJTAY Gábor: A cseh demokrácia a párizsi egyetemen. 187—188. p.

Beszámoló a ruténok helyzetével foglalkozó Eisemann-előadásról.

DOKUMENTUMOK

656. Sándor József beszéde a kamara 1925. február 20-iki ülésén. [1. közl.] 189—195. p.

Közl. a beszéd szövegét. Az iskolaügyről. A bakkalaureátus-vizsga törvényjavaslat ellen. Vö. még a 667. és 684. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

657. SULYOK István: Revista Teologică. 196—197. p.

Szerk.: Nicolae Colan. Ismerteti a görögkeleti egyház egységesítését célzó törvényjavaslat kritikáját; szemelvényekkel. (15. évf. 1. sz.; Nagyszeben)

658. SULYOK István: Tribuna Românilor de Peste Hotare. 197—198. p.

Szerk.: Vasilie Th. Muși. Ismertetés az oroszországi románok helyzetéről. (1. évf. 3. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

659. [WILLER József] W. J.: Az érettségi körül. 199—200. p.

Közl. a *Fittorul* (1925. febr. 26.) cikkét; továbbá ismerteti az *Adeverul* véleményét, szemelvénnel.

4. évfolyam 6. szám

1925. március 15.

660. JAKABFFY Elemér: Az első panasz. 201—203. p.

Beszámoló a romániai magyar telepesek ügyének a Nemzetek Szövetsége elé terjesztéséről.

661. Még néhány gondolat Bánffy Ferenc tervéhez. 204—205. p.

Az erdélyi magyar történetírás kérdéséhez. Szemelvények az *Erdélyi Irodalmi Szemle* cikkeiből, ill. Puskás Lajos leveléből. Vö. még a 606., 621., 622., 638., 653., 680., 711., 788., 797., 926. tétellel.

662. [TÁVOL Tamás] T. T.: Seton Watson, Erdély történetírója. 206—210. p.

A „Transylvania in the 19th century” (*Slavonic Review*, 1924. 3. évf. 8. sz. 304—319.) c. tanulmány kritikája. Vö. még a 121., 122. és 191. tétellel.

663. GOMBOS Benő: Összehasonlítás az erdélyi és magyarországi cionizmus között. 211—214. p.

664. [] SYNDICUS: A kamatmérséklés lehetőségei. 215—219. p.

Javaslatok a romániai kisebbségi nemzetek gazdasági helyzetének javítására. Adatokkal.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

665. KARÁCSONYI János: Sabin Opreanu a hamisító kelepecéjében. 220—224. p.

A 613. tételben ismertetett írás kritikája.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

666. Dr. P.: Az agrárreform következményei az SHS. államban. 225—226. p.
Részletek az Újvidéken megjelent tanulmányból; adatokkal.

DOKUMENTUMOK

667. Sándor József beszéde a kamara 1925 február 20-iki ülésén. (Befejező közlemény.) 227—231. p.
Közli a beszéd szövegét. Az iskolaügyről. (A bakkalaureátusi-vizsga törvényjavaslat ellen.) Vö. még a 656. és 684. tétellel.
668. Nagy Károly református püspök beszéde a szenátus 1925. évi február 27-ikén tartott ülésén és Ferentz József unitárius püspök csatlakozása. 231—236. p.
Az oktatásügyről. (A bakkalaureátusi-vizsga törvényjavaslat kritikája.) Közli a beszéd, ill. a hozzászólás teljes szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

669. Erdélyi magyar telepesek birtokügye a Nemzetek Szövetsége előtt. 237. p.
Szemelvény a *Journal de Genève* (1925. febr. 28.) „A romániai magyar telepesek” c. írásából.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

670. SÜLYÖK István: Societate de Măine. 238—240. p.
Szerk.: Ion Clopotel. Beszámoló az Institutul de Studii Societate de Măine (Holnap társadalmának Tanulmányi Intézete) megalakulásáról. (2. évf.; Kolozsvár)
671. SÜLYÖK István: Adeverul Literar și Artistic. 240—241. p.
Szerk.: A. de Herz. (Az *Adeverul* melléklapja.) A Jókai-centenárium sajtóvisszhangjáról. (6. évf. 219. és 220. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÖLUNK

672. [WILLER József] W. J.: Román kisebbségi iskolák támogatása. 242. p.
A *Vitorul* (1925. márc. 13.) és az *Adeverul* írásairól; szemelvénnyel.
673. [WILLER József] W. J.: A magyar párt és a kommunisták. 242—243. p.
Ismerteti a *Vitorul* cikkeit; szemelvénnyel.
674. [WILLER József] W. J.: Egy szatmári irredentista lelkész . . . 243—244. p.
Ismeretítés az *Universulnak* (1925. 59. sz.) a szatmári *Katholikus Életet* támadó írásáról; bő szemelvénnyel.
675. [WILLER József] W. J.: Huber contra Zerkovitz. 244. p.
Híradás a *Banatul Românesc* Zerkovitz elleni támadásáról; szemelvénnyel.

4. évfolyam 7. szám

1925. április 1.

676. [SÜLYÖK István] S. I.: A házugságról. 245—246. p.
A nagyhét apropóján elmélkedés a kisebbségi létéről.
677. JAKABFFY Elemér: Öröm és csalódás. 247—248. p.
A cikk felsorakoztat néhány, a romániai magyarok és románok kapcsolatát bemutató epizódot.
678. [] -rom.: „Cultete în România”. 249—254. p.
A cikk ismerteti Brînzeu Miklós „Cultete în România” (Románia egyházpolitikája) c. Lugoson megjelent művét. Szemelvénnyel.

679. BALOGH Arthur: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában. [1. közl.] 255—260. p.

Jogmagyarázat. Vö. még a 690., 703., 715., 727. tétellel.

680. Felhívás „Az erdélyi magyarság története” megírására. 261. p.

Közli a *Magyar Kisebbség* által kiírt pályázat szövegét. Vö. még a 606., 621., 622., 638., 653., 661., 711., 788., 797., 926. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

681. Az erdélyi és bánági telepések panasza a Nemzetek Szövetsége előtt. 262—270. p.

Közli a Nemzetek Szövetsége Tanácsa elnökéhez intézett levél teljes szövegét.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

682. AJTAY Gábor: Henry Ruffin: „Higyen-e ön a Nemzetek Szövetségében?” 271—274. p.

A „Croyez-vous à la Société des Nations” c. ironikus hangvételű mű kritikája.

683. Az erdélyi katolicizmus múltja és jelene. 274—275. p.

Az ismertetés tartalomjegyzék-szerűen felsorolja a fenti tanulmánykötet fejezeteinek címét és íróik nevét.

DOKUMENTUMOK

684. Sándor József kamarai záróbeszéde 1925. február 21-ikén. 276—277. p.

Az oktatásügyről. (A bakkalaureátusi-vizsga törvényjavaslat kritikája.)

Közli a beszéd szövegét. Vö. még a 656. és 667. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

685. SÜLYÖK István: Revista Generală a Învăţământului. 278—280. p.

Szerk.: G. Popa Lisseanu. Gheorge Adamescu cikkének ismertetése. Szemelvényekkel. (1925. 13. évf. 2. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

686. [WILLER József] W. J.: A telepések ügyéhez. 281—283. p.

Közli a *Cuvântul* (1925. márc. 18.) „A magyar párt panasza a Nemzetek Szövetsége előtt . . .” c. írását; továbbá ismerteti a *Viitorulnak* (1925. márc. 20.) ugyanezzel a kérdéssel foglalkozó híradását.

687. [WILLER József] W. J.: Brătianu és a kisebbségi kérdés. 283—284. p.

Ismertetés Ionel Brătianu ún. „nagy beszédével” foglalkozó *Adevărul*-beli (1925. márc. 14. és 18.) írásokról; továbbá hírt ad a *Viitorulnak* a márc. 14-i, Brătianu-írásra való reagálásáról; bő szemelvényekkel.

4. évfolyam 8. szám

1925. április 15.

688. JAKABFFY Elemér: Nyílt levél Főtisztelendő Kovács János r. k. lelkész Úr-hoz. 285—289. p.

Közli Kovács János (Lăpusul-Româneş—Oláhlápos, 1925. márc. 25-én kelt) antiszemita hangú levelét is, mit a *Magyar Kisebbség* szerkesztőségéhez intézett. Vö. még a 704., 705., 706. tétellel.

689. KERESZTURY Sándor: A szláv probléma gyakorlati megvilágításban. 290—298. p.

Szovjet-Oroszország vallás- és külpolitikájának, valamint a pánszlávizmus kérdésének elemző vizsgálata.

690. BALOGH Arthur: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában. [2. közl.] 299—303. p.

Jogmagyarázat. Vö. még a 679., 703., 715., 727. tétellel.

691. MANDÉS-FRANCE, Pierre: Mikép látják Franciaországban a kisebbségi kérdést. A franciaországi idegenek. 304—306. p.

Adatokkal.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

692. A Csehszlovákiában lakó kisebbségek panasza a Nemzetek Szövetségéhez a földbirtokrendezések körül történt visszaélések miatt. 307—310. p.

A petíció kivonatos ismertetése.

693. A Csehszlovák Köztársasági Magyar Népszövetségi Liga. 310—311. p.

A cikk beszámol az 1925. márc. 22-én Losoncon tartott közgyűlésről; továbbá felsorolja az igazgató-választmány névsorát is.

KÖNYVEK SZEMLEJE

694. [] G. Gy.: Frances Kellor: Biztosítékok a háború ellen. 312—314. p.

A Népszövetség eddigi működését, ill. ezzel kapcsolatos kérdéseket magába foglaló mű rövid ismertetése.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLEJE

695. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Magyar könnyhullatás. 315—317. p.

Közl. I. N. Barbu „Magyar könnyhullatás” c. írását (*Amerika*, Cleveland, Ohio állam, 1925. febr. 27.), Vö. még a 750. és 944. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLEJE

696. SÜLYOK István: Economía Națională. 318—319. p.

Szerk.: C. I. Baicoianu, L. Colescu „Vrem lumina” c., a népszámlálással foglalkozó írásának ismertetése. (46. évf., 1. sz.; Bukarest)

697. SÜLYOK István: Buletinul Muncii. 319—321. p.

A közmunkaügyi minisztérium hivatalos folyóirat-kiadványa. Statisztikai adatokkal az ipari tanoncok iparáganként, nemzetiség szerinti megoszlásáról Brassóban és Kolozsváron, táblázatokban. (1925. 5. évf. 11—12. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

698. [WILLER József] W. J.: Szászrégen után. 322—323. p.

Szemelvények a *Cuvântul*nak „A eszesai bárd és a Magyar Párt” c. írásából.

699. [WILLER József] W. J.: A nacionalista álláspont. 323—334. p.

Részlet Vajda Sándor nyilatkozatából (*Adeverul*) és Traian Vlad ehhez fűzött fejtegetéséből (*Adeverul*).

4. évfolyam 9. szám

1925. május 1.

700. JAKABFFY Elemér: A esíki választás. 325—326. p.

Gyárfás Elemérnek a szenátorválasztáson elszenvedett kudarcáról. A *Patriából* és a *Magyar Kisebbségből* való szemelvényekkel.

701. FLACHBARTH Ernő: Az utódállamok magyar kisebbségeinek együttműködése. 327—331. p.

A szlovenszkói és ruszinszkói szövetségelt ellenzéki pártok Központi Irodája igazgatójának tanulmánya.

702. CSEKEY István: Suomi. 332—336. p.

Közli Rafael Engelbergnek, a Finn Szövetség elnökének a tanulmányúton lévő magyarokat üdvözlő beszédét is, Faragó József fordításában.

703. BALOGH Arthur: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában. [3. közl.] 337—341. p.

Jogmagyarázat. Vö. még a 679., 690., 715., 727. tétellel.

704. Válaszok Kovács Lajos lelkes úrnak. 342. p.

Szerkesztőségi bevezető Leitner Mihály és Gombos Benő levelei elé. Vö. még a 688., 705., 706. tétellel.

705. LEITNER Mihály: [Válasz Kovács Lajos lelkes úrnak.] 342—343. p.

Az antiszemizmusról. Vö. még a 688., 704., 706. tétellel.

706. GOMBOS Benő: [Válasz Kovács Lajos lelkes úrnak.] 343—348. p.

Az antiszemizmusról. Vö. még a 688., 704., 705. tétellel.

707. Adatok a katolikus és protestáns egyházak helyzetéhez Szlovenszkóban és Ruszinszkóban. 349—353. p.

Határozatokat, rendeleteket ismertet (1919—1924); statisztikai adatokkal.

DOKUMENTUMOK

708. Sándor József képviselőnek 1925 márc. 23-án a nyugdíjtörvény-javaslatról a kamarában mondott beszéde. (Bevezető rész.) 354—358. p.

A cikk egészében közli a beszédet, a hozzászólásokkal együtt.

ROMÁNOK RÓLUNK

709. [WILLER József] W. J.: A csucsei paktum körül. 359—360. p.

Részlet az *Adeventul* (1925. ápr. 25.) D. G. szignójú cikkéből; továbbá: az e híradást cáfoló Ugron István-nyilatkozat ismertetése.

710. [WILLER József] W. J.: A többségi pártok és a kisebbségek. 360—361. p.

Szemelvény a *Cuvântul* (1925. ápr. 26.) vezércikkéből.

711. [WILLER József] W. J.: Foglalkoznak velünk. 361—363. p.

Közli a *Cuvântul* (1925. ápr. 23.) „Pályadíj a magyar Erdély történetének megírására” c. írását. Vö. még a 606., 621., 622., 638., 653., 661., 680., 788., 797., 926. tétellel.

712. [WILLER József] W. J.: A csíki „választás”-hoz. 364. p.

A romániai szenátorválasztásról. Híradás a *Viitorul* (1925. ápr. 29.) egyik vezércikkéről.

4. évfolyam 10. szám

1925. május 15.

713. SZEKFI Gyula: Az erdélyi probléma. [1. közl.] 365—372. p.

A szerző vizsgálja Erdély önállóságának lehetőségét. A budapesti *Napkelet*-ben is megjelent cikk közlése. Vö. még a 726. tétellel.

714. FLACHBARTH Ernő: A ruszinszkói tragikomédia. 373—376. p.
Elmélkedés a csehszlovák köztársaság kormányának a Ruszinszkónak tett ígéreteit kijátszó politikájáról.
715. BALOGH Arthur: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában. [4. közl.] 377—380. p.
Jogmagyarázat. Vö. még a 679., 690., 703., 727. tétellel.
716. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. [1. közl.] 381—390. p.
A The Beacon Press Inc. kiadásában Bostonban megjelent mű teljes szövegét adja a közleménysorozat. Szerkesztőségi bevezetővel. L. még a 729., 740., 751., 761., 773., 786., 798., 811., 823. tételt.
717. [] -rom.: „Deutsche Rundschau”. 391—396. p.
Áttekintés a berlini társadalmi folyóiratnak a különböző államokban élő német kisebbségek helyzetével kapcsolatos írásairól.
- DOKUMENTUMOK**
718. UGRON István—DEÁK Gyula: A Magyar Párt tiltakozása a csíki jogtiprásokkal szemben. 397. p.
Kelt: „a Magyar Párt elnöki tanácsának Kolozsvárt, 1925. évi április hó 28-án tartott üléséből”.
- ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE**
719. SÜLYÖK István: Cultura Creștina. 398. p.
Szerk.: Ioan Coltor. S. Coriolan Suciu cikkéről. (14. évf. 3. sz.; Balázsfalva)
720. SÜLYÖK István: Arhiva Pentru Știința și Reforma Socială. 398—399. p.
Szerk. jelezve nincs. N. Dascovicinek a Nemzetek Szövetsége elé beterjesztett kisebbségi panaszokkal kapcsolatos írásáról. (5. évf. 1924. 3—4. sz.; Bukarest)
721. SÜLYÖK István: Solidaritatea. 399—400. p.
Szerk.: V. G. Ispir, Șerban Ionescu és C. A. Teodorescu. Ismertetés a keresztényszocialista lap törekvéseiről. (5. évf. 4., 5., 6. sz.; Bukarest)
722. SÜLYÖK István: Cultura Creștina. 400—401. p.
Szerk. I. Ioan Coltor. Aron Pamnul kiáltványáról; továbbá (feltételezhetően) Barnuțiu „Erdély összes románjainak kiáltványa Hazájukhoz!” c. kiáltványának szó szerinti közlése. (5. évf. 5. sz.; Balázsfalva)
- ROMÁNOK RÓLUNK**
723. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek gazdasági helyzete. 402—404. p.
Ismertetés az *Universul* (1925. május 8.) cikkéről; bő szemelvényekkel.
724. [WILLER József] W. J.: Van is, hál' Istennek . . . 404. p.
Megjegyzés Ionel Brătianunak a magyarországi kisebbségek helyzetével kapcsolatos kijelentéséhez.

4. évfolyam 11. szám
1925. június 1.

725. [SÜLYÖK István] S. I.: Pünkösöd. 405—406. p.
Elmélkedés az ünnep apropóján a romániai magyar kisebbség összefogásáról.

726. SZEKFÜ Gyula: Az erdélyi probléma. [2. közl.] 407—417. p.
A romániai magyar kisebbség és a magyarországi magyarok kapcsolatának elemzése. Vö. még a 713. tétellel.
727. BALOGH Arthur: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában. (Befejező közlemény.) 418—420. p.
Jogmagyarázat. Vö. még a 679., 690., 703., 715. tétellel.
728. Egy párizsi munkatársunk a Tribune Internationale előtt. 421—423. p.
Beszámoló az 1925. május 12-iki, a nemzetkisebbségi kérdéssel foglalkozó ülésről.
729. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. [2. közl.] 424—429. p.
Közl. „az 1924. évi Angol-Amerikai Bizottságnak Erdély kisebbségi egyházaira vonatkozó memorandumának”, ill. az erre való válasz szövegét. Vö. még a 716., 740., 751., 761., 773., 786., 798., 811., 823. tétellel.
730. KARÁCSONYI János: Orosz-szláv lakosok Erdélyben. [1. közl.] 430—435. p.
Történeli áttekintés (10—14. sz.). Vö. még a 741. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE

731. [A Protestáns Szemle és a Napkelet c. folyóiratok ismertetése.] 436—438. p.
Protestáns Szemle. Főszerk.: Ravasz László. Ismertetés az 1925. évi 1., 2., 3., 4. számról (Budapest); *Napkelet*. Szerk. Tormay Cecile. Az 1925. évi 1., 2., 3., 4. számokról (Budapest).

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLEJE

732. SÜLYÖK István: Cuvântul Literar și Artistic. 439—440. p.
Szerk. jelezve nincs. Ion Dărie-nek a flórenczi könyvkiállításon a román könyv szerepét ismertető írásáról. (2. évf. sz.; Bukarest)
733. SÜLYÖK István: Convorbiri Literare. 440—442. p.
Szerk.: Țigara-Samurcas. Romulus Romanescu „Minoritatea bulgara din Cadrilater” c. írásának ismertetése. (57. évf. 3. sz.; Bukarest)
734. SÜLYÖK István: Omul Liber. 442. p.
Szerk.: Ion Pas. Közl. az „aradi képrombolás” elleni cikk szövegét. (2. évf. 3—4. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

735. [WILLER József] W. J.: A csíki „intelligens” urnak - a Reichstagban. 443—444. p.
A *Cuvântul*nak (1925. máj. 24.) a csíki szenátorválasztással foglalkozó írásáról; bő szemelvénnel.
736. [WILLER József] W. J.: Még valami a szenátorválasztás után. 444. p.
Részlet a *Solia Dreptății*nek a csíki választást megbélyegző írásából.

4. évfolyam 12. szám
1925. június 15.

737. [] LITVÁN: Hol vannak a közkatonák? 445—449. p.
A romániai magyar kisebbség szervezkedésének problémáiról.
738. KRISTÓF György: Magyar tanszékek egyetemeken. 450—459. p.
A megvalósítandó minimális követelmény felvázolása.

739. Magyar politikus a ruszinszkói román kisebbségért. 460. p.
Közli a csehszlovák kormánynak dr. Korláth Endre ruszinszkói képviselő interpretációjára adott válaszában szövegét.
740. [CORNISH, Louis C.:] *The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben.* Ford. Szombati-Szabó László. (3-ik közlemény.) 461—470. p.
„Felhozott ellentétek” és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.) Vö. még a 716., 729., 751., 761., 773., 786., 798., 811., 823. tétellel.
741. KARÁCSONYI János: *Orosz-szláv lakosok Erdélyben.* (Befejező közlemény.) 471—476. p.
Történeti áttekintés (13—15. sz.). Vö. még a 730. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

742. Medinger Vilmos dr. cikke a *Foreign Affairs*-ben a kisebbségi kérdésről. 477. p.
A közlemény ismerteti a csehszlovákiai népszövetségi liga elnökének a nemzeti kisebbségi kérdésről írt tanulmányát.

ROMÁN LAPOK SZEMLÉJE

743. SÜLYÖK István: *Tribuna Românilor de Peste Hotare.* 478—480. p.
Szerkeszti egy bziottság. Th. Muși „Noi și guvernul grec” c., a görögországi románok helyzetével foglalkozó írásának ismertetése. (2. évf. 3—4. sz.; Bukarest)
744. SÜLYÖK István: *Kulturnachrichten aus Rumänien.* 480—481. p.
Szerk. jelezve nincs. Az iskolakérdésről szóló írás ismertetése. (1925. 1. évf. 1. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

745. [WILLER József] W. J.: A nemzeti párt és a kisebbségi iskola. 482—484. p.
Közli Onisifor Ghibu kolozsvári egyetemi tanár írását (*Adevenul*, 1925).
746. [WILLER József] W. J.: Megint irredenták vagyunk. 484. p.
Részlet a *Cuvântul* (1925. június 6-i) cikkéből.

4. évfolyam 13. szám
1925. július 1.

747. GYÁRFÁS Elemér: Imre Gábor. 485—486. p.
Gyárfás beszéde, melyet a romániai Országos Magyar Párt megbízásából a sírnál mondott.
748. JAKABFFY Elemér: A külföldi propaganda. 487—489. p.
Szemelvények a következő lapokból: *Neue Frei Presse* (1925. jun. 11.), *Der Handel* (Bécs, 1925. jún. 18-i „Románia nem akar fizetni” c. írása), *Der Österreichische Volkswirth* (1925. máj. 25.) ill. Guern-nak, az Emberi Jogok Ligája főtitkárának beszédéből.
749. PÉTER Mihály: A szlovenszkói és ruszinszkói egyetemes ref. egyház három nagy kérdése. 490—497. p.
A közlemény taglalja az alábbi problémákat: 1. A szlovák kálvinista kérdés (történeti áttekintés); 2. A teológia és tanítóképző kérdése; 3. A zsinati törvényekről.

750. HORVÁTH József: „Magyar könnyhullatás”. 498—500. p.
Válasz I. N. Barbu „Magyar könnyhullatás” c. (Cleveland, *Amerika*, 1925. febr. 27.) írására. Vö. még a 695. és 944. tétellel.
751. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. [4. közl.] 501—513. p.
Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.) Vö. még a 716., 729., 740., 761., 773., 786., 798., 811., 823. tétellel.
752. [] (-rom.): Dr. Bitay Árpád: Az erdélyi románok a protestáns fejedelmek alatt. 514—517. p.

A fenti tanulmány ismertetése.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

753. Ötvenezer kötet magyar könyv. 518. p.
Közli az Erdélyi Könybarátok Társaságának a *Magyar Kisebbség* szerkesztőséghez írt levelét is.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

754. SULYOK István: Peninsula Balcanică. 519—521. p.
Szer.: T. Hagi-Gogu. Ismerteti T. Hagi-Gogu írását (2. évf. 10. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

755. [WILLER József] W. J.: Románellenes propaganda külföldön. 522—524. p.
A *Dimineața* (1925. jún. 19.) írásáról; bő szemelvényekkel.
756. [WILLER József] W. J.: A magyar oportunitaria politika. 524. p.
Híradás a *Vitorul* csipkelődéséről.

4. évfolyam 14. szám
1925. július 15.

757. KOVÁCS Károly: Népkisebbségi jogok, mint az Európai Egyesült-Államok kovásza. 525—526. p.
A szerző az „európai állampolgárság” és az „európai egyesült államok” létrejöttének lehetőségeit vizsgálja a nemzeti kisebbségek szemszögéből.
758. NAGY József: A vén diákok bálján. 527—529. p.
Olvasói levél a romániai magyar kisebbség helyzetéről.
759. GYÁRFÁS Elemér: A kisebbségi bankok és a Banca Națională. 530—532. p.
Válasz Liviu P. Nasta kritikájára; adatokkal.
760. PÉTER Mihály: A szlovenszkói szlovák kálvinisták zsoltárának sorsa. 533—535. p.
Híradás a szlovenszkói vallásszabadságról.
761. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (5-ik közlemény.) 536—550. p.
Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.) Vö. még a 716., 729., 740., 751., 773., 786., 798., 811., 823. tétellel.
762. BOTOS János: Gyermekvédelem a szászoknál. 551—555. p.
A romániai szász kisebbségvédelmi intézkedésekről; adatokkal.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

763. A „Berliner Tageblatt” különös híradása. 556. p.

A Nemzetek Szövetsége 1925 júliusi ülésén hozott, Németország ellen irányuló „állítólagos” határozatról.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

764. SÜLYÖK István: Cultura Creștină. 557—558. p.

Szerk.: Ioan Coltor. Ismertetés Căriolan Suciu-nak az erdélyi román kisebbséget érő sérelmeket felelevenítő írásáról. (14. évf. 6. sz.; Balázsfalva)

765. SÜLYÖK István: Societate de Măine. 558—560. p.

Szerk.: Ion Clopotel. Ismertetés N. Dașcovici „Limbile minoritare și reforma administrativă” (A kisebbségi nyelvek és a közigazgatási reform) c. írásáról; bő szemelvényekkel (2. évf. 25. sz.; Kolozsvár)

ROMÁNOK RÓLUNK

766. [WILLER József] W. J.: Kisebbségi internacionalé. 561—562. p.

A *Cuvântul* cikke (1925. 192. sz.) a „kisebbségek szövetkezési vágyáról”, bő szemelvényekkel.

767. [WILLER József] W. J.: A petíciók visszhangjai. 562—564. p.

Részleteket közöl Nicolae Petrescu-Comnennek (Románia berni diplomátája) a bukaresti sajtóórtekezleten a romániai magyar kisebbség által a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott petíciói kapcsán mondott beszédéből, ill. az erre való sajtóvisszhangból. Vö. még a 768. tétellel.

4. évfolyam 15—16. szám

1925. augusztus 1.

768. JAKABFFY Elemér: Petrescu berni követünk nyilatkozatához. 565—568. p.

Bő szemelvényekkel a következő lapokból: *Vaterland* (1924. szept. 1.) és a *Schaffhauser Zeitung* (1924. szept. 5.); vö. még a 767. tétellel.

769. [BURNS, :] A kisebbségi jogok és az agrárreform. Ford. [] (-rom.). 569—579. p.

A berlini *Wochenschrift* c. jogtudományi folyóirat 1924. évi 17. és 18. füzetéből átvett tanulmány szó szerinti fordítása.

770. AJTAY Gábor: A Ruthénföld autonómiája és a cseh politika. [1. közl.] 580—585. p.

Történeti áttekintés (13. sz.—1920); vö. még a 799. tétellel.

771. Jugo-demokrácia. 586—595. p.

A közlemény ismerteteti Moser Jánosnak a belgrádi szkupszcsina 1925. márc. 26-i ülésén elmondott beszédét; továbbá: Stipics Lázár „Istina o Vojvodini” (Igazság a Vajdaság körül) c. röpiratát; bő szemelvényekkel.

772. PÉTER Mihály: A szlovenszkoí és ruszinszkoí ref. lelkészek 1919—1920. évi államségélye. 596—598. p.

Ismertetés a csehszlovákiai valláspolitikáról.

773. [CORNISH, Louis C.] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (6-ik közlemény.) 599—612. p.

Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.)
Vö. még a 716., 729., 740., 751., 761., 786., 798., 811., 823. tétellel.

774. [KELLÖR, Frances:] Fiume. Ford. ifj. Willer József. 613—619. p.

A szerző „Security Against War” c. művéből részletek; szerkesztőségi bevezetővel.

775. Szüllő Géza beszéde a „Népszövetségi Ligák” varsói kongresszusán. 620—621. p.

Közli az 1925. júl. 5—10. közt Varsóban tartott kongresszuson a Csehszlovákiai Magyar Népszövetségi Liga kiküldöttének felszólalását.

ROMÁN SZEMLEK SZEMLEJE

776. SULYOK István: Societate de Măine. 622—623. p.

Szerk.: Ion Clopotel. G. Bogdan-Duica kulturpolitikával kapcsolatos írásának ismertetése. (2. évf. 30—31. sz.; Kolozsvár)

777. SULYOK István: Infrațirea Românescă. 623—624. p.

Szerk.: Lazar Isaicu. Ismertetés Valeriu Romannak a megyei és községi választásokkal kapcsolatos írásáról; bő szemelvényekkel. (1. évf. 6. sz.; Kolozsvár)

ROMÁNOK RÓLUNK

778. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi panaszok rendszere. 625—626. p.

Híradás a *Româniának* (1925. 526. sz.) a romániai magyar kisebbségnek a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott petícióit tárgyaló írásról; bő szemelvényekkel.

779. [WILLER József] W. J.: Szerológiai fejtegetések. 626—627. p.

Popoviciu György „Külömbségek és hasonlóságok Románia népeinek faj szerinti biológiai strukturájában” c. művének ismertetése; szemelvényekkel.

780. [WILLER József] W. J.: Temesvár — hét esztendő után. 627—628. p.

A románosítási törekvésekről. Az *Universul* (1925. 159. sz.) írásáról; bő szemelvényekkel.

4. évfolyam 17. szám

1925. szeptember 1.

781. JAKABFFY Elemér: Ferencz József püspök. 629. p.

Rövid életrajzi megemlékezés.

781/a. APOR Péter: Kiki maga mesterségét folytassa! Megjegyzések közéletünk némely jelenségéhez. 630—636. p.

Romániában. A magyar kisebbség helyzetéről.

782. GYÁRFÁS Elemér: A kisajátított földek árának kifizetése. 637—638. p.

Megjegyzés a *Monitorul Oficial*-ban (1925. ápr. 2.) közzét rendelethez. Vö. még a 800. tétellel.

783. Ghibu és Kosutány. 639—646. p.

A közlemény Onisifor Ghibu „Catolicismul unguresc în Transilvania și politica religioasă a Statului Român” c. művére reagálva adja Kosutány Ignác „A római katolikus egyház Erdélyben” c. dolgozatának egy részletét.

784. OSZTIE Andor: A szerb kisebbség a Bánságban. 647—649. p.
A közlemény a temesvári szerb püspökség vikárius hivatala által végzett egyházi népszámlálás adatainak felhasználásával íródott.
785. KARDHORDÓ Károly: „Ki volt Jókai?” 650—654. p.
Kristóf György Jókai-tanulmányának ismertetése.
786. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (7-ik közlemény.) 655—661. p.
Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.)
Vö. még a 716., 729., 740., 751., 761., 773., 798., 881., 823. tétellel.
787. A szepesi németsegről. 662—663. p.
Részletek a Kulturamt des Verbandes der Deutschen in Grossromänien által kiadott *Pressenachrichten* (1925. 14. sz.) egyik közleményéből.
788. Pályázat „Az erdélyi magyarság története” megírására. 664. p.
Híradás a beérkezett pályaművekről. Vö. még a 605., 621., 622., 638., 653., 661., 680., 711., 797., 926. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

789. SÜLYÖK István: Ideea Europeană. 665—666. p.
Szerk.: C. Beldie. Híradás a G. szignójú, a romániai kultúrpolitikát, ill. az érettségi kérdését elemző cikkről; bő szemelvényekkel. (7. évf. 172. sz.; Bukarest)
790. SÜLYÖK István: Convorbiri Literare. 666—668. p.
Szerk.: Al. Tzigara-Samureas. Ismertetés Ion Băilanak a kultúrpolitikával kapcsolatos írásáról; bő szemelvényekkel. (57. évf. 8. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

791. [WILLER József] W. J.: Hogyan engedelmeskednek a kisebbségek a törvénynek? 669—670. p.
A *Cuvântul* (1925. 233. sz.) beszámolója az oktatásügyről; bő szemelvényekkel.
792. [WILLER József] W. J.: A magyar kisebbség: a magyar párt vezetőinek bűnei. — A kormány hibái. 670—672. p.
Ismerettség Tiberiu Vornic (*Lupta*, 1925. 1092. sz.) cikkéről; bő szemelvényekkel.
793. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek romanizálása — kultúra útján. 672. p.
Baiculescu írásáról (*Adevărul*, 1925. 112.769. sz.); bő szemelvényekkel.

4. évfolyam 18. szám
1925. szeptember 15.

794. JAKABFFY Elemér: Emberiességből. 673—674. p.
Elmélkedés a romániai magyar telepesek helyzetéről.
795. LADIHAY Vince: A román politikai gondolkozás tanulmányozásáról. 675—678. p.
A közlemény röviden vázolja a fentiek gyakorlati megvalósítását, ötletekkel szolgálva. (A kisebbségi politika tanulásáról.)

796. |] (-rom.): A nemzetközi szociálizmus és a nemzeti kisebbségek. 679—683. p.
Híradás a II. Internacionálénak a kisebbségi problémával való foglalkozásáról.
797. Pályázat „Az erdélyi magyarság története” megírására. 683. p.
Híradás a beérkezett pályaművek elbírálójának kijelöléséről. Vö. még a 605., 621., 622., 638., 653., 661., 680., 711., 788., 926. tétellel.
798. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (8-ik közlemény.) 684—691. p.
Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.) Vö. még a 716., 729., 740., 751., 761., 773., 786., 811., 823. tétellel.
799. AJTAY Gábor: A Ruthénföld autonómiája és a cseh politika. (Befejező közlemény.) 692—697. p.
Történeti áttekintés (1919—1925). Vö. még a 770. tétellel.
800. CS. LÁZÁR László: Megjegyzés „A kisajátított földek árának kifizetése” c. közleményhez. 698. p.
Gyárlás Elemér ismertetett írását, melyhez e fejtegetés fűződik, l. a 782. tételnél.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

801. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek a m. kir. miniszterelnökkel egyetértőleg kiadott 62.800/1925. VIII-as sz. rendelete az a), b) és c) típusú kisebbségi tanítási nyelvű elemi iskolák tantervének életheleptetése tárgyában. 699—702. p.
Közl. a rendelet szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

802. FRITZ László: Egy román statisztikus újabb adatai az erdélyi kisebbségről. [1. közl.] 703—709. p.
N. Istrate „Statisztikai számadás Erdély 1923. évi népességéről, összehasonlítva az 1910. évvel, különös figyelemmel az etnikai kisebbségek helyzetére” c. (*Buletinul statistic al României*, 1925. jan.-márc.) tanulmányának ismertetése, bő szemelvényekkel. Vö. még a 813. tétellel.

ROMÁN SZEMLEK SZEMLÉJE

803. SÜLYÖK István: Societatea de Măine. 710—711. p.
Szerk.: Ion Clopotel. N. Dascovicinek „Recursul minoritaților la Societatea Națională” (A kisebbségek panaszai a Nemzetek Szövetsége előtt) c. írásának ismertetése. (2. évf. 34—35. sz.; Kolozsvár)
804. SÜLYÖK István: Peninsula Balcanică. 711—712. p.
Szerk.: T. Hagî Gogu. Híradás a lap fokozott propaganda-tevékenységéről. (3. évf. 3—4. sz.; Bukarest)

ROMÁNOK RÓLUNK

805. |] X. Y.: C. Bacalbaşa: Románia győzelme. 713—714. p.
A romániai magyar kisebbség agrárügye a Nemzetek Szövetsége előtt. Közli a *Dimineața* (1925. szept. 10.) egyik írását.
806. |] X. Y.: A magyarok és az erdélyi kisajátítások. 714—715. p.
A romániai magyar kisebbség agrárügye a Nemzetek Szövetsége előtt. Részletek a *Dimineața* (1925. szept. 11.) egyik írásából.

807. [X. Y.: R. Seişeanu: Jól megérdemelt lecke a kisebbségeknek. 715—716. p.
A romániai magyar kisebbség agrárügye a Nemzetek Szövetsége előtt. Közli az *Universul* (1925. szept. 10.) egyik írását.
808. [X. Y.: Románellenes hadjárat. 716. p.
A magyar kisebbség sajtójáról. Szemelvények az *Universul* (1925. júl. 30., Camil Manila írása), továbbá a *Viitorul* cikkeiből.

4. évfolyam 19. szám
1925. október 1.

809. SZÁSZ József: Megoldásra váró problémák. 717—721. p.
A magyar kisebbség elrománosításáról.
810. Tisza István gróf leveleiből [1. közl.] 722—728. p.
A közlemény adja az alábbi leveleket: T. I. Levele Metianu János görögkeleti érsek-metropolitához, 1914. szept. 22.; Metianu János levele T. I.-hez, 1914. szept. 23.; T. I. levele Metianu János érsek-metropolitához, szept. 24.; T. I. levele Mihályi Viktor gör. kat. érsekhez, 1914. szept. 24.; T. I. levele Pap I. János, Christea E. Miron görögkeleti román, Frentaiu Traján V., Radu Demeter, Hosszu Vazul gör. kat. román püspököknek 1914. szept. 24. A közlés alapja: Gróf Tisza István összes munkái. 4. sorozat 2. kötet. Vö. még a 821., 849., 861. tétellel.
811. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (9-ik közlemény.) 729—733. p.
Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok közlése.) Vö. még a 716., 729., 740., 751., 761., 773., 786., 798., 823. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

812. Nemzetek Szövetsége. 734—743. p.
A Nemzetek Szövetsége Tanácsának 35. ülésének ideiglenes jegyzőkönyvét közli a cikk Tornyai Gyula szövegű fordításában.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

813. FRITZ László: Egy román statisztikus újabb adatai az erdélyi kisebbségekről. (Befejező közlemény.) 744—749. p.
N. Istrate „Statisztikai számadás Erdély 1923. évi népességéről, összehasonlítva az 1910. évvel, különös figyelemmel az etnikai kisebbségek helyzetére” c. (*Buletinul statistic al Romaniei*, 1925. jan.-márc.) tanulmánya ismertetése, bő szemelvényekkel. Vö. még a 802. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

814. KARDHORDÓ Károly: Aradi Viktor: A Jövő Társadalma. 750—751. p.
A cikk ismerteti a Kolozsváron, 1925-ben indult társadalomtudományi és szociálpolitikai folyóirat első számát.

ROMÁNOK RÓLUNK

815. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt vívódásai. 752—753. p.
Ismertetés T. de Venczlia „Az egész erdélyi magyar nép politikai megghasonlása felé. Osztályhare van kilátásban” c. (*Lupta*, 1925. szept. 21.) írásáról; közli a cikk szövegét is.

816. [WILLER József] W. J.: A szavak politikája — és a tettek politikája. 753—754. p.

Közli M. Ieşanunak a fenti címen megjelent (*Adeverul*, 1925. 12812. sz.) írását. A román kisebbségi politikáról.

817. [WILLER József] W. J.: Utóhangok a telepések ügyében. 754—756. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *Cuvântul* (I. Tolan „Lárma a bánági telepések körül”, 1925. szept. 23.) és a *Neamul Românesc* (1925. szept. 26.) írásából, melyek a *Brassói Lapok*ban megjelent (1925. szept. 20-i különszám), a bánági magyar telepésekről szóló írására reflektálnak.

4. évfolyam 20. szám

1925. október 15.

818. BETEGH Miklós: Kedves Barátom! 757—759. p.

Nyílt levél a *Magyar Kisebbség* szerkesztőjéhez a romániai magyar telepések helyzetével kapcsolatban.

819. BALOGH Arthur: A Nemzetek Szövetségének bizalmat kell kelteni a kisebbségekben. William Martin feltűnést keltő cikke a „Journal de Geneve”-ben. 759—764. p.

„A kisebbségek védelme” c. cikk (1925. szept. 23.) ismertetése; bő szemelvényekkel.

820. GYÁRFÁS Elemér: A magyarság képviselete a mezőgazdasági kamarákban. 765—769. p.

Romániában. A cikk közli a mezőgazdasági kamarák magyar tagjainak névsorát is, megyénkénti bontásban.

821. TISZA István gróf leveleiből. (Második közlemény.) 770—776. p.

A közlemény az alábbi leveleket tartalmazza: T. I. levele az erdélyi főispánoknak [. . .] és Szilágy, Szatmár, Máramaros, Bihar, Arad, Krassó-Szörény, Temes vm. főispánjainak, 1914. szept. 24.; T. I. levele gróf Czernin követhez, 1914. szept. 24.; T. I. levele Hosszú László szamosújvári gör. kat. román püspöknek, 1914. okt. 2.; T. I. levele Hosszú László püspöknek, 1914. okt. 11.; T. I. levele Hosszú László püspöknek, 1914. okt. 30.; T. I. levele báró Burián István Ő Felsége Személye körüli miniszternek, 1914. nov. 4. A közlés alapja: Gróf Tisza István összes munkái, 4. sorozat, 2. kötet. Vö. még a 810., 849., 861. tétellel.

822. SZABÓ András: Egy adat a földosztáshoz. 777. p.

Az Alsó-Fehér megyei Csombord község helyzetének elemzése.

823. [CORNISH, Louis C.:] The Religious Minorities in Transylvania. A vallási kisebbségek Erdélyben. Ford. Szombati-Szabó István. (Befejező közlemény.) 778—783. p.

Panaszok és a rájuk adott hivatalos válaszok. (Dokumentumok felhasználásával.) Vö. még a 716., 729., 740., 751., 761., 773., 786., 798., 811., 857. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

824. | | -rom.: A nemzeti kisebbségek statisztikája. 784—790. p.

Romániában. A „Minderheiten statistischen Rundschau” c. egyetemi kiadvány 3. füzetének (Braunias Károly munkája) bevezető részét adja a közlemény szöveghű fordításban. (Statisztikai adatok, táblázatokban.)

ROMÁNOK RÓLUNK

825. [WILLER József] W. J.: Az Unversul és a kisebbségek. 791—794. p.

Ismerteti a közlemény a „Genfben megintették a kisebbségeket” (1925. okt. 1.), „Elsősorban állampolgárok” (1925. okt. 2.), „A mi kisebbségeink és a »Nemzetek Szövetsége«” (1925. okt. 6.) c. írásokat; bő szemelvényekkel.

826. [WILLER József] W. J.: Guvernul și minoritățile. 795. p.

Közli Constantin Mille *Lupta*-beli (1925. okt. 9.), fenti cím alatt megjelent írását; bő szemelvénnel.

827. [WILLER József] W. J.: A király szava. 795—796. p.

Ismertetés Gr. Damian *Dimineața*-beli írásáról; bő szemelvénnel.

4. évfolyam 21—22. szám

1925. november 1.

828. [Szerkesztőségi bevezetés az európai államok nemzetiségi kongresszusának (1925. okt. 14—16.) anyaga elé.] 797—798. p.

Aláírták: Szüllő Géza, Flachbart Ernő, Deák Gyula, Jakabffy Elemér, Balogh Arthur. Német és magyar nyelven.

829. BALOGH, Arthur de: Le congrès des minorités nationales des États Européens. 799—800. p.

A közlemény összefoglalja az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusának (1925. okt. 14—16.) eredményét: létrejött a résztvevők közt a nemzetközi együttműködés. Az írás a 830. tétel francia nyelvű változata.

830. BALOGH Arthur: Az európai nemzeti kisebbségek kongresszusa. 801—802. p.

A közlemény összefoglalja az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusának (1925. okt. 14—16.) eredményét: létrejött a résztvevők között a nemzetközi együttműködés. Az írás a 829. tétel francia nyelvű változata.

831. Vorbereitung. — Előkészítés. 803—809. p.

Magyar és német nyelvű bevezetővel közli a Josip Willan, Szüllő Géza és Paul Schiemann által aláírt felhívás német, francia és magyar nyelvű szövegét.

832. Teilnehmer. — Résztvevők. 810—813. p.

Az európai államok szervezett nemzetkisebbségei által a genfi kongresszusra (1925. okt. 14—16.) küldött résztvevők felsorolása, nemzetesoportonként. (Azok nevei, akik az okt. 14-i előértekezleten megjelentek.) A szöveges rész magyar és német, az adatszerű rész magyar és francia feliratokkal.

833. Das Gremium. 813—816. p.

Az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei által Genfbe küldött nemzetesoportok 11 tagot jelöltek maguk közül az 1925. okt. 14-én összeült

„Grémium”-ba, melynek tárgya a következő volt: 1. a nyilvános ülés elnökségének összeállítása; 2. P. Wassyltschuk ukrán képviselő deklarációja a teljes önrendelkezési jogról (közli a deklaráció teljes szövegét is); 3. a határozat megiratása, állásfoglalások a kultúr-autonómia ügyében. A közlemény a 834. tételnek német nyelvű változata.

834. Grémium. 817—819. p.

A közlemény a 833. tételnek magyar nyelvű változata.

835. Die öffentliche Sitzung. (Vormittag.) 819—829. p.

A cikk közli Josip Wilfannak (Európa népeinek szolidaritásáról), Szüllő Gézának (a kisebbségek céljáról, feladatáról, jogairól) és Paul Schiemann-nak (a nemzeti kisebbségek jogairól szóló) az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi konferenciáján (1926. okt. 15-én délelőtt) mondott beszédét; továbbá beszámol a közgyűlés megalakulásáról. Az írás a 836. tételnek német nyelvű változata.

836. A nyilvános ülés. (Délelőtt.) 829—838. p.

Az írás a 835. tételnek magyar nyelvű változata.

837. Die Resolutionen. 838—839. p.

Az európai nemzetek szervezett nemzetiségi kisebbségek genfi kongresszusán (1925. okt. 15—16.) hozott határozatok, németül. A 838. tétel német nyelvű változata.

838. A határozatok. 839—841. p.

Az európai nemzetek szervezett nemzetiségi kisebbségek genfi kongresszusán (1925. okt. 15—16.) hozott határozatok. A 837. tétel német nyelvű változata.

839. Die Ausführungen der Ungarn. 841—844. p.

Német nyelvű bevezetővel közli Balogh Arthur francia nyelvű és Flachbarth Ernő német nyelvű felszólalását az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusán (1925. okt. 14—16.). Vö. a 840. tétellel.

840. A magyarok fejtegetései. 844—847. p.

Rövid bevezetővel közli Balogh Arthur és Flachbart Ernő felszólalásának magyar nyelvű fordítását, melyek az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusán (1925. okt. 14—16.) hangzottak el. Vö. a 839. tétellel.

841. Pressestimmen vor der Tatung. 848—856. p.

Az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusáról (1925. okt. 14—16.). Lapszemle a következő lapokból: *Journal de Genève*, *Berner Bund*, *La Suisse*, *Frankfurter Zeitung*, *Der Bund*, *Manchester Guardian*, *Rotterdamsche Courant*, *Neue Freie Presse* (okt. 15.), *Prager Presse*, *Národní Osvoobození* (okt. 9.). Német nyelven. Vö. a 842. tétellel.

842. A sajtó a genfi kisebbségi értekezlet előtt. 856—867. p.

Az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusáról (1925. okt. 14—16.). Lapszemle a következő lapokból: *Journal de Genève*, *Der Bund*, *La Suisse*, *Frankfurter Zeitung*, *Manchester Guardian*, *Rotterdamsche Courant*, *Neue Freie Presse* (okt. 15.), *Prager Presse* (okt. 11.), *Gazette de Prague* (okt. 14.), *Politika* (okt. 14. vagy 15.), *Somborski Reč* (okt.). Az utóbbi öt írásból bő szemelvényekkel. Vö. a 841. tétellel.

843. Zum Schluss der Sitzungen. 867—868. p.

Az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusának 1925. okt. 16. délutáni befejezéséről. A 844. tételnek német nyelvű változata.

844. Az ülések végén. 868. p.

Az európai államok szervezett nemzetiségi kisebbségei genfi kongresszusának 1925. okt. 16. délutáni befejezéséről. A 843. tétel magyar nyelvű változata.

4. évfolyam 23. szám

1925. december 1.

845. ifj. JÓSIKA Gábor, báró: A királyné szavaihoz. 869—870. p.

Megjegyzés Mária román királyné szavaihoz, melyek Erdély különböző nőegyesületeinek bukaresti gyűlésén (1925. okt. vége) hangzottak el.

846. GYÁRFÁS Elemér: A kisebbségek képviselője a Kereskedelmi és Iparkamarában. 871—876. p.

A közlemény felsorolja a brassói, a dévai, a marosvásárhelyi, a kolozsvári, a nagyváradi, az aradi és a temesvári iparkamarába bekerült magyar kisebbségi tanácsstagok nevét (foglalkozás és lakcím feltüntetésével). Továbbá közöl rájuk vonatkozó összesített adatokat is.

847. NAGY Iván: A Nemzetek Szövetsége VI. közgyűlésének mérlege a kisebbségek számára. 877—888. p.

A közlemény részleteket ad több 1925. évi felszólalásból, ill. a titkársági beszámolóból; továbbá: lapszemle.

848. FEKETE NAGY Béla: Néhány szó a kisebbségi panaszok elintézése módjáról. 889—891. p.

Javaslat a romániai kisebbségi nemzetek helyzetének megkönnyítéséről.

849. TISZA István gróf leveleiből. (Harmadik közlemény.) 892—896. p.

A közlemény az alábbi leveleket tartalmazza: T. I. levele báró Burián István Ő Fensége személye körüli miniszternek, 1914. nov. 4. (E levél melléklete a „Kommuniké-tervezet”); T. I. Metianu János érsek metropolitának (1914. nov. 5.); T. I. Papp I. János aradi gör. kel. püspöknek (1914. nov. 12.); T. I. dr. Badescu Traián Józsefnek (1924 [!] aug. 31.); T. I. gróf Bethlen Balázs főispánnak (1914. nov. 6.); T. I. Cricstea E. Miron gör. kel. román püspöknek (1914. nov. 17.); T. I. Medve Zoltán főispánnak (1914. nov. 17.); T. I. Hosszú László gör. kat. püspöknek (1914. nov. 17.); T. I. gróf Bethlen Balázs főispánnak (1914. nov. 17.) A közlés alapja: Gróf TISZA István összes munkái, 4. sorozat, 2. kötet. Vö. még a 810., 821., 861. tétellel.

850. ALBRECHT Ferenc: A XXIII-ik Interparlamentáris konferencia anyagából. Union Interparlementaire. XXIII-me Conference Washington et Ottawa 1—13 octobre. Documents preliminaires I. Ordre du jour. Projets de resolutions. — II. Rapports. Ism. —, [1. közl.] 897—899. p.

A napirend 6. pontjának ismertetése: a nemzeti és gyarmati kérdéseket tanulmányozó Állandó Bizottság rezolúciójának elemzése. Vö. még a 862. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

851. A romániai kisebbségi kérdés egy genfi folyóiratban. 900. p.

A közlemény ismerteti Balogh Arthur „Les Droits des Minorités et la Défense de ces Droits en Roumaine” (A kisebbségi jogokról és azok védelméről Romániában) c. írását (*Revue droit international*, 1925).

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

852. SÜLYÖK István: Societatea de Mâine. 901—903. p.

Szerk.: Ion Clopoşel. I. Lupas (a történelmi és vallási tankönyvek problémájáról) és N. Draganu (az érettségi vizsgálatokról) írásainak ismertetése. (2. évf. 43. sz.; Kolozsvár)

853. SÜLYÖK István: Infraîreca Românescă. 903. p.

Szerk.: Lazar Isaicu. Román Valér (a kötelező megyei és községi választásokról szóló) írásának ismertetése; szemelvénnel. (1. évf. 12. sz.; Kolozsvár)

ROMÁNOK RÓLUNK

854. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi kérdés Erdélyben. 904—905. p.

I. Tolan cikkének (*Cuvântul*, 1925. okt. 18.) ismertetése; bő szemelvénnel.

855. [WILLER József] W. J.: A türelmetlenség vádjá csak mesé. 905—906. p.

Az *Universul* (1925. okt. 18. és 19.) cikkeinek ismertetése; bő szemelvényekkel. Cornish romániai látogatásáról.

856. [WILLER József] W. J.: Kétféle szemüvegen át . . . 906—908. p.

Duca külügyminiszter kamarai beszédéhez kapcsolódóan lapszemle az alábbi lapok cikkeiből: *Viitorul* („A kisebbségi probléma”, 1925. nov. 25.), *Adeverul* („A kisebbségek és a kormány politikája”, 1925. nov. 23.), *Lupta, România*. Bő szemelvényekkel.

857. Helyreigazítás. 908. p.

Egy olvasói levél alapján korrigálja a „The Religious Minorities in Transylvania” c. közlemény 15. panaszának szövegét. L. a 823. tételt.

4. évfolyam 24. szám

1925. december 15.

858. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Genf is Genfek. 909—919. p.

Az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok genfi konferenciája (1925. okt. 15—16.) apropóján reflexiók a Népszövetség nemzeti kisebbségek szempontjából való jelentőségéről.

859. FLACHBARTH Ernő: A csehszlovákiai választások eredménye számokban. 920—930. p.

A szerző (a szlovenszói és ruszinszói szövetséget ellenzéki pártok központi irodájának igazgatója) elemzi az 1925. nov. 15-i csehszlovákiai választások adatait. Adatokkal.

860. LEITNER Mihály: Egykor és most. 931—932. p.

Aurel Vlad politikai tevékenységéről.

861. Tisza István gróf leveleiből. (Negyedik közlemény.) 933—936. p.

A közlemény a következő leveleket tartalmazza: T. I. Goldis László szentzéki titkárnak, a gör. kel. román püspöknek, Arad (1914. aug. 6.); T. I. Hosszú Vazul gör. kat. püspöknek, Lugos (1914. aug. 4.); T. I. nyílt levele Vaj-

da Sándorhoz (1914. aug. 12.); T. I. Hosszú László gör. kat. román püspöknek, Lugos (1914. szept. 19.); T. I. Papp I. János gör. kel. román püspöknek, Arad (1914. szept. 19.); T. I. Lázár Jánosnak (1914. szept. 27.); T. I. Bud Titusz gör. kat. püspöki külhelynöknek, Máramarossziget (1914. okt. 19.). A közlemény alapja: Gróf Tisza István összes munkái. 4. sorozat. 2. kötet. I. még a 810., 821., 849. tételt.

862. ALBRECHT Ferenc: A XXIII-ik Interparlamentáris konferencia anyagából. Union Interparlementaire. XXIII-me Conference Washington et Ottawa 1—13 octobre. Documents preliminaires I. ordre du jour. Projets de Résolutions. — II. Rapports. (Befejező közlemény.) 937—940. p.

A napirend 6. pontjának részletes ismertetése. L. még a 850. tételt.

863. A „Magyar Kisebbség” a külföldön. 941—942. p.

A közlemény hírt ad a Josip Willfantól (az európai államok szervezett nemzetkisebbségi csoportok konferenciájának elnöke) és az Ewald Ammende-től (a konferencia megszervezője) kapott elismerő nyilatkozatról; továbbá lapszemle a *Sonntagsblatt* (1925. nov. 29.) cikkéről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

864. BITAY Árpád: Egy jó román-magyar szótár. 943—944. p.

A közlemény ismerteti: Román-magyar és magyar-román szótár. Dr. Ferenczi Miklós, Valentiny Antal egyetemi könyvtárosok és Dr. Cheresteşfuné H. Margit közreműködésével szerkesztette Dr. Cheresteşiu Viktor tanár. I. Román-magyar rész. Cluj-Kolozsvár, 1925. Néhány kiegészítést is ad a szóanyaghoz.

ROMÁNOK RÓLUNK

865. [WILLER József] W. J.: A magánoktatási javaslat. 945—946. p.

Ismerteti a *Vittonul* (1925. dec. 9.) cikkét; bő szemelvénnel.

866. [WILLER József] W. J.: A tanítási program. 946. p.

A romániai kisebbségi felekezeti iskolákban. Ismerteti a *Dimineata* (1925. dec. 10.) írását; bő szemelvénnel.

867. [WILLER József] W. J.: A magyarok és liberálisok tárgyalásainak kulisszatitkaiból. 946—947. p.

Ismerteti a *România* (1925. dec. 9.) írását; bő szemelvénnel.

868. [WILLER József] W. J.: Válasz egy magyar lapnak. 947—948. p.

Ismerteti a *România* (1925. dec. 10.) írását; bő szemelvénnel. A liberális párt és az Országos Magyar Párt tárgyalásairól.

5. évfolyam 1. szám

1926. január 1.

869. JAKABFFY Elemér: Az új év küszöbén. 1. p.

Újévi beköszöntő.

870. BODROGI János: Apáczai Cseri János emléke és az anyanyelvű oktatás jelentősége. 2—8. p.

Megemlékezés születésének 300. évfordulója alkalmából.

871. Román politikusok nyilatkozatai választások idejében. Összegyűjtötte: Botos János. 9—13. p.

Az összeállítás szemelvényeket ad az alábbiak nyilatkozatából: a liberális párt kolozsvári tagozata; Goldiş Vasile; Maniu Iuliu (1925. okt., Belényes); Trancu-Iaşi; Vaida-Voievod Alexandru; dr. Radulescu Ilie (1925. szept. 18., Nagyvárad); Duca; Dan Sever; Vlad Aurel (1925. nov. eleje); Bocu Sever (1925. okt. 25-én az *Ellenzék*nek adott nyilatkozata); Cuza A. C. (1925. nov. 8., Beszterce-Borgóprund); Duca (1925. nov. 20-i kamarai ülésen); Iorga Nicolae (1925. dec. elején, a kamarai ülésen); Constantinecu Tancred; Michaleche Ion (1925. okt. 25., Arad).

872. Az észak-schleswigi német kisebbség oktatásügye. 14—21. p.

A közlemény ismerteti a dán miniszteri jelentés adatait az iskolaügyre vonatkozóan, az 1920—1925 közti időszakot illetően. Törvények, rendeletek, ill. statisztikai adatok bemutatásával.

873. KERESZTURY Sándor: A bukaresti patriárkátus és az erdélyi magyar kisebbségek. 22—25. p.

A közlemény elemzi a román nemzeti ortodox egyház előretöréséből adódó problémákat.

874. Kép a liberálisokról. 26—31. p.

Szerkesztőségi bevezetővel közli Erdélyi Viktor „Romániai problémák” c. írását. (*A Jövő Társadalmá*, szerk. Aradi Viktor, 1925. 2., novemberi számból átvétel.)

DOKUMENTUMOK

875. Az Országos Magyar Párt szatmárnémeti-i tagozatának tisztikara és nagyválasztmánya. 32—33. p.

Közli a tisztikar és a nagyválasztmány tagjainak névsorát, megadva a foglalkozásokat is.

ROMÁNOK RÓLUNK

876. [WILLER József] W. J.: Három nap a kisebbségek körében. 34. p.

Ismerteti Constantin Mille *Lupta*-beli (1925. dec. 12.) írását; bő szemelvényekkel.

877. [WILLER József] W. J.: Liberálisok és kisebbségek. 34—36. p.

Ismerteti a *Cuvântul* (1925. dec. 20.) fenti címmel megjelent írását; bő szemelvényekkel.

878. [WILLER József] W. J.: Román magatartás a kisebbségi iskolákkal szemben. 36. p.

Ismerteti a *Vittonul* 1925. dec. 21-i, az iskolatörvényekkel kapcsolatos írását.

5. évfolyam 2. szám
1926. január 15.

879. JAKABFFY Elemér: Csak tovább ezen az úton. 37—41. p.

A szerző összegzi az Országos Magyar Párt eddig elért eredményeit.

880. Új történelmi kincs . . . 42—44. p.

A közlemény egész terjedelmében adja Paál Árpád üdvözlő beszédét, melyet az újesztendő napján, az Országos Magyar Párt házi ünnepségén mondott. (Szerkesztőségi bevezetővel.)

881. BALOGH Arthur: Kisebbségi védelem és asszimiláció. 45—50. p.
A szerző ismerteti Mello Franco jelentését, melyet a Galvanauskas és Ap-
ponyi felszólalásaiban foglaltakra vonatkozóan a Népliga Tanácsnak előter-
jesztett.
882. GÁJ József: Az SHS magyarságának politikai élete és harcai. [1. közl.]
51—60. p.
Történeti áttekintés (1848—1918). L. még a 893., 905. tételt.
883. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi tudat kialakulása. [1. közl.] 61—65. p.
Eszmetörténeti áttekintés (15—16. sz.) L. még a 895., 904., 913. tételt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

884. Az erdélyi városok román lakosságának szaporodása az utolsó kétszáz éven
át. 66—67. p.
Áttekintés az 1729—1920 között történt felmérések adatairól. Statiszti-
kai adatok 1733-, 1900-, 1910- és 1920-ból, városonkénti bontásban, táblázat-
ban.

DOKUMENTUMOK

885. Az Országos Magyar Párt biharmegyei és nagyváradi tagozatának tisztikara,
intézőbizottsága, helyi és megyei választmánya. 68—69. p.
Közl. a tisztikar, az intézőbizottság, a központi intézőbizottságba kiküldöt-
tek, továbbá a helyi és a megyei választmány tagjainak névsorát, foglalkozásuk
feltüntetésével.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

886. SÜLYÖK István: Buletinul institutului economic românesc. 70—71. p.
Szerk.: Gheron Netta; Bukarest. A közlemény ismerteti V. Dimitriuc írását,
mely Hantos Elemérnek az európai infláció hatásairól kidolgozott emlékiratá-
val foglalkozik. (4. évf. 10. sz.)
887. SÜLYÖK István: Zări Senine. 71—72. p.
Szerk.: Costel-Dumitrescu-Delavara és Ion Munteanu-Mio; Beszterce. A
közlemény ismerteti a folyóirat Beszterce-Naszód vármegye 1925. évi elemi
iskolai oktatásával foglalkozó írását. (1. évf. 8—9. sz.)
888. SÜLYÖK István: Societatea de Măine. 72. p.
Szerk. Ion Clopotel. A közlemény ismerteti I. Lupaşnak az erdélyi román
sajtóval foglalkozó írását. (3. évf. 1-2. sz.)

ROMÁNOK RÓLUNK

889. [WILLER József] W. J.: A romániai kisebbségek és a közoktatási probléma.
73—76. p.
Ismereti I. Brosunak, Románia jugoszláviai ügyvivőjének az
Indreptare-ban (1926. jan. 7.) megjelent írását; bő szemelvénnel.
890. [WILLER József] W. J.: Duca és a kisebbségek. 76. p.
Ismereti Constantin Millének a *Luptă*-ban (1926. jan. 11.) megjelent írását;
bő szemelvénnel.

891. HUSZÁR Pálné, báró, NEMES Polyxena, gróf: Tartsunk össze. 77—79. p.
A szerző beszámol a Romániai Kisebbségi Nők Központi Titkárságának Kolozsváron történt megalakításáról, s egyben felszólít minden „román honpolgár magyar nőt” a csatlakozásra.
892. Az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának első nyilvános ülése. 80—85. p.
A közlemény beszámol az 1926. jan. 21-én délután tartott ülés lefolyásáról, továbbá ismerteti az alábbiak felszólalásait: Jakabffy Elemér, Balázs András kanonok, Balogh Arthur egyetemi tanár, Zágoni István szerkesztő, Boros György püspökhelyettes, Várady Aurél, Fekete Nagy Béla, Kőműves Nagy Lajos, Paál Árpád.
893. GÁJ József: Az SHS magyarságának politikai élete és harcai. (Második közlemény.) 86—92. p.
Történeti áttekintés (1918—1925). A szerző beszámol a Magyar Párt megalakulásáról, programjáról, továbbá képet ad az SHS királyságbeli magyar politikai sajtóról: a *Hírlapról* (Szabadka), a *Bácsmegyei Naplóról* (Szabadka), a *Délbácskáról* (Újvidék), a *Torontálról* (Becskerék). Vö. még a 882. és 905. tétellel.
894. BALÁZS András: Az erdélyi egyházak lépése Genfben. 93—100. p.
A szerző ismerteti az erdélyi vallásfelekezeteknek a Nemzetek Szövetségéhez küldött, 1925. máj. 6-i, ill. szept. 15-i beadványát, továbbá bemutatja az ezt követő bukaresti tárgyalásokat és azok eredménytelenségét.
895. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi tudat kialakulása. (Második közlemény.) 101—109. p.
Történeti áttekintés (1210—1538). Vö. még a 883., 904., 913. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

896. Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 110—111. p.
A közlemény ismerteti György Lajosnak a Minerva Irodalmi és nyomdai műintézet r. t. kiadásában Kolozsváron megjelent művét; szemelvénnel: statisztikai adatok 1919—1924-ből, a művek szakcsoportok szerinti bontásával, táblázatban.

DOKUMENTUMOK

897. Egy tagozatunk és C. G. Costa Foru. 112. p.
Szemelvénnyel az Országos Magyar Párt Hunyadvármegyei Tagozata Intéző Bizottságának Déván, 1925. dec. 19-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből, szerkesztőségi bevezetővel.

ROMÁNOK RÓLUNK

898. [WILLER József] W. J.: A budapesti hamisítók és az erdélyi eredmények. 113—115. p.
Ismerteti a *Româniának* (1926. jan. 22.) a magyarországi pénzhamisításról szóló írását; bő szemelvénnel.
899. [WILLER József] W. J.: A magyar sajtó és az új színházi törvény. 115—116. p.
Ismerteti a *Cuvântul* (1926. jan. 22.) írását; bő szemelvénnel.

900. [WILLER József] W. J.: A magyar párt újabb külföldi propagandája. 116. p.
Ismerteti a *Cuvântul* (1926. jan. 25.) írását; bő szemelvénnnyel.

5. évfolyam 4. szám

1926. február 15.

901. PÁSZINT Ödön: Bolsevizmus vagy faszcizmus? 117—119. p.
Ezek vizsgálata a romániai magyar kisebbség szempontjából.
902. CSEKEY István: Az Észt Köztársaság alkotmánya és a Baltikum világpolitikai helyzete. 120—132. p.
Szerkesztőségi bevezetővel közlik az Észtország egész alkotmányáról képet adó tanulmányt.
903. NEUMANN Miksa, id.: Mostoha gyermek a kisebbségek között is. 133—135. p.
A romániai zsidó kisebbség helyzetéről.
904. Asztalos Miklós: Az erdélyi tudat kialakulása. (Harmadik közlemény.) 136—141. p.
Történeti áttekintés (1538—1548). Vö. még a 883., 895., 913. tétellel.
905. GÁJ József: Az SHS magyarságának politikai élete és harcai. (Befejező közlemény.) 142—145. p.
A szerző felvázolja az SHS királyságbeli magyarság politikai tevékenységének történetét (1922. júl. 26.—1925. febr. 8.) Vö. még a 882., 893. tétellel.
906. TILÉA, Viorel Virgil: Románia diplomáciai működése 1919 novembertől 1920 márciusig. [Ford. Botos János. I. közl.] 146—151. p.
Szemelvények a nagyszabedben „Tipografia Popurului” kiadásában 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. A szerző életét is bemutató szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

907. SULYOK István: Tribuna Românilor de Peste Hotare. 152—153. p.
Bukarest. A szerző ismerteti a lap egyik, a román kisebbségek görögországi, szerbiai, bulgáriai és olaszországi helyzetét bemutató írást. (1925. 2. évf. 7—8. sz.)

ROMÁNOK RÓLUNK

908. [WILLER József] W. J.: A liberális—magyar paktum hordereje. 154—155. p.
Ismerteti a *Cuvântul* (1926. febr. 7.) írását az Országos Magyar Párt és a kormány paktumáról; bő szemelvényekkel.
909. [WILLER József] W. J.: A liberális—magyar egyezmény. 156. p.
Ismerteti a *România* (1926. febr. 6.) írását az Országos Magyar Párt és a liberálisok közötti választási egyezményről; bő szemelvénnnyel.

5. évfolyam 5. szám

1926. március 1.

910. JAKABFFY Elemér: nagy Károly püspök. 157. p.
Nekrológ.
911. NAGY Sándor: Kisebbségek a nemzetközi jogban. 158—160. p.
A közlemény a nemzetközi kisebbségi jog értelmezését adja.

912. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Második közlemény.) 161—169. p.

Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

913. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi tudat kialakulása. (Befejező közlemény.) 170—174. p.

Történeti áttekintés (1542—1585.) Vö. még a 883., 895., 904. tétellel.

914. JAKABFFY Elemér: A községi választások és a magyar párt. 175—178. p.

Az 1926. évi választásokról; 1920. évi statisztikai adatokkal.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

915. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. [1. közl.] 179—184. p.

Megjelent: 1926. febr. 3. Szerkesztőségi bevezetővel az alábbi részleteket közli: I. „A köztársaság bíróságairól, hivatalonokairól, intézeteiről, vállalatairól és szerveiről” c. rész első, „A hivatalvezetés általános határozatai” c. fejezet 1—13. cikkely; második, „A nemzeti kisebbségekről” c. fejezete 14—16. cikkely. Vö. még a 928., 939., 950., 957., 961., 971. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

916. BARANYAI Zoltán: A Palia d'Orăștie. 185—189. p.

Ismerteti az alábbi művet: Mario Roques: Les premières traductions roumaines de l'Ancien Testament. Palia d'Orăștie (1581—1582). I: Préface et livre de la Genèse, publiés avec le texte hongrois de Heltai et une introduction. Paris, Ed. Champion, 1925.

917. Hermann Weilenmann: „Die vielsprachige Schweiz”. 189. p.

Rövid ismertetés a Baselben megjelent műről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

918. KARDHORDÓ Károly: Dienes László: „Korunk”. 190—191. p.

Ismerteti a *Korunk* első számát: felsorolja a szerzőket és írásaikat, rövid jellemzéssel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

919. Agrárreform Romániában. 192. p.

Ismerteti a *Journal de Genève*-ben (1926. febr. 3.) a fenti címmel megjelent hírt; szemelvénnel.

DOKUMENTUMOK

920. Az Országos Magyar Párt erzsébetvárosi tagozatának tisztikara, intézőbizottsága és választmánya. 193. p.

A közlemény felsorolja a tisztikar, intézőbizottsági tagok, a központi intéző bizottságba küldött tagok, nagygyűlési képviselők, pártiroda tagjainak névsorát, a foglalkozást is feltüntetve.

ROMÁNOK RÓLUNK

921. [WILLER József] W. J.: 1. Az erdélyi városok elrománosítása. Nemzeti probléma. 2. Érvényben van a magyarokkal kötött paktum. Az erdélyi román élet megalázása. 194—196. p.

A közlemény ismerteti T. Vornicnak az *Universu*-ban (1926. febr. 17. és 18.) a fenti címekkel megjelent két írását; bő szemelvényekkel.

922. JAKABFFY Elemér: Mussolini szelleme Szatmár vidékén. 197—200. p.
A szerző ismerteti Richard Csakinak az *Ostland* 1926. évi 2. számában megjelent cikkét a szatmári svábokról; statisztikai adatokkal.
923. A német kisebbség helyzete Déltirolban. 201—203. p.
A stuttgarti *Der Auslanddeutsche* egyik írásának közlése szöveghű fordításban; szerkesztőségi bevezetővel.
924. GHEORGIEW, M. Constantin: Románia a más nemzetiségek elnyomója. 204—206. p.
Áttekintés a romániai bolgár kisebbség történelméről (1878—1913). A cikk eredetileg a *Neue Freie Presse*-ben 1916. szept. 12-én jelent meg.
925. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Harmadik közlemény.) 207—219. p.
Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
926. Bánffy Ferenc báró pályadíja. 220. p.
A közlemény ismerteti „Az erdélyi magyarság története, különös tekintettel a művelődés történetére” c. mű megírására meghirdetett pályázat eredményét; továbbá közli a pályatétel sorsának eldöntésével megbízott bizottság gyűlésének jegyzőkönyvét is. Vö. még a 606., 621., 622., 638., 653., 661., 680., 711., 788., 797. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

927. BARANYAI Zoltán: Nemzetek Szövetségével és a kisebbségi kérdésekkel foglalkozó folyóiratok. 221. p.
Részlet a szerző „A kisebbségi jogok védelmének kézikönyve” c. művéből. Vö. még a 929., 936., 959. tétellel.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

928. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. (Második közlemény.) 222—228. p.
Megjelent: 1926. febr. 3. A közlemény az alábbi szemelvényeket tartalmazza: I. „A köztársaság bíróságairól, hivatalonokairól, intézeteiről, vállalatairól és szerveiről” c. rész második, „A nemzeti kisebbségekről” c. fejezet 17. cikkelye; harmadik „Kivételes rendelkezések” c. fejezet 18—41. cikkelye. Vö. még a 915., 939., 950., 957., 961., 971. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

929. BITAY Árpád: A kisebbségi jogok védelmének kézikönyve. 229—230. p.
Ismerteti Baranyai Zoltánnak a fenti címmel megjelent művét (Berlin, Ludwig Voggenreiter Verlag, 1925. 2. átdolg. kiad.). Vö. még a 927., 936., 945., 959. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

930. SULYOK István: Societate de Măine. 231—233. p.
Szerk.: Ion Clopoșel. Kolozsvár. A közlemény ismerteti a *Societate de Măine* alábbi körkérdésére adott válaszokat: Hogyan lehetne fellendíteni az erdélyi román sajtót? Bő szemelvényekkel. (3. évf. 6., 8., 9., 10. sz.)

ROMÁNOK RÓLUNK

931. [WILLER József] W. J.: Magyar romantika. 234—235. p.
A közlemény ismerteti az *Indreptarea* (1926. márc. 10.) cikkét, mely az Országos Magyar Pártnak a román pártokkal való tárgyalásairól értekezik; bő szemelvénnel.
932. [WILLER József] W. J.: A választói reform — egyes kisebbségi következmények világánál. 235—236. p.
Ismerteti a *Cuvantul* (1926. márc. 8.) írását; bő szemelvénnel.

5. évfolyam 7. szám
1926. április 1.

933. MESKÓ Miklós: Áttörés a bukaresti fronton. 237—240. p.
A szerző beszámol az ilfovi ügyvédi kamara 1925. dec. 1-én rendezett ünnepségéről. Részleteket is közöl Constantin L. Naumescu, V. Toncescu és Dem. J. Dobrescu felszólalásából.
934. JAKABFFY Elemér: Egy kis elmélkedés. 241—242. p.
A romániai Országos Magyar Párt taktikájának megváltoztatásáról.
935. A cseh-lengyel kisebbségi szerződés. 243—244. p.
Az 1925. ápr. 23-án Varsóban megkötött szerződés ismertetése.
936. A magyar kisebbségekre vonatkozó milyen beadványok érkeztek eddig a Nemzetek Szövetségéhez? [1. közl.] 245—252. p.
Szemelvények Baranyai Zoltán „A kisebbségi jogok kézikönyve” c. művéből. Vö. még a 927., 929., 945., 959. tétellel.
937. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Negyedik közlemény.) 253—260. p.
Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
938. KARDHORDÓ Károly: Néhány adat a Szatmár-vidéki asszimilációhoz. [1. közl.] 261—267. p.
Történeti áttekintés (1711—1749) Vonház István *Századok*-beli tanulmánya alapján (1914. 4., 5., 6. sz.) a Szatmár-vidéki sváb telepítésekről; adatokkal. Vö. még a 947. tétellel.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

939. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. (Harmadik közlemény.) 268—272. p.
Megjelent: 1926. febr. 3. Az alábbi szemelvényeket adja: I. „A köztársaság bíróságairól, hivatalnokairól, intézeteiről és szerveiről” c. rész negyedik, „Szerződéses illetékesség és híróküldés” c. fejezet 42. cikkelyét; ötödik, „A vámhivatalokról” c. fejezet 43. cikkelyét; hatodik, „A kisebbségek kulturális intézményeiről” c. fejezet 44. cikkelyét; hetedik, „Különös rendelkezések a csendőrségről” c. fejezet 45—48. cikkelyét; nyolcadik, „Az állam, mint fél cselekvése” c. fejezet 49. cikkelyét; kilencedik, „A köztársaság szerveinek hivatalos pecsétje” c. fejezet 50. cikkelyét; tizedik „Levelezés idegen hatalmak ható-

ságaival” c. fejezet 51. cikkelyét; tizenegyedik, „Néhány különös rendelkezés” c. fejezet 52—59. cikkelyét; tizenkettedik, „Az állami alkalmazottak és közegek nyelvi képesítéséről” c. fejezet 60—63. cikkelyét. Vö. még a 915., 928., 950., 957., 961., 971. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

940. [WILLER József] W. J.: Jorga előadása a kisebbségi kérdésről. 273—274. p.
Ismerteti az *Adeverul* (1926. márc. 1.) írását; bő szemelvénnel.
941. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt politikája. 274—275. p.
Ismerteti Tiberiu Vornicnak az *Adeverulban* (1926. márc. 23.) megjelent írását; bő szemelvénnel.
942. [WILLER József] W. J.: Maniu a kisebbségekről. 276. p.
Ismerteti Maniunak a *Româniában* (1926. márc. 24.) közölt parlamenti beszédét; bő szemelvényekkel.

5. évfolyam 8. szám
1926. április 15.

943. JAKABFFY Elemér: Ugron István lemondása. 277—282. p.
A szerző közreadja Ugron István 1926. ápr. 1-i levelét is, melyben tudatja az egyes tagozati elnökségekkel az Országos Magyar Párt elnöki tisztségéről való lemondását.
944. HORVÁTH József: Adatok az amerikai kisebbségek tanügyéhez. Amerikai adalékok a „Magyar könnyhullatáshoz”. 283—284. p.
Válasz az *Amerika* c. (Cleveland, 1925. febr. 27.) román nyelvű hírlap írására, mely Horváth József „Európai eszmezavar” c. tanulmányát támadja. Vö. még a 695. és 750. tétellel.
945. A magyar kisebbségekre vonatkozó milyen beadványok érkeztek eddig a Nemzetek Szövetségéhez? (Második közlemény.) 285—291. p.
Szemelvény Baranyai Zoltán „A kisebbségi jogok védelmének kézikönyve” c. művéből. Vö. még a 927., 929., 936., 959. tétellel.
946. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Ötödik közlemény.) 292—297. p.
Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
947. KARDHORDÓ Károly: Néhány adat a Szatmár-vidéki asszimilációhoz. (Befejező közlemény.) 298—302. p.
Történeti áttekintés a Szatmár-vidéki sváb telepítésről (1712—1815). Statisztikai adatokkal (1745—1815), községenkénti bontásban, táblázatban. Vö. még a 938. tétellel.
948. A kisebbségek európai egységes frontja. 303. p.
Rövid beszámoló a „Szervezett európai nemzetiségi csoportok” 1926. évi kongresszusának előkészítésére kiküldött bizottság 1926. ápr. 6—7-i üléséről.
949. A Népszövetségi Ligák Uniójának genfi üléséből. Az állampolgárságok ügye. 304—306. p.
Ismertetés az 1926 ápr. eleji ülés anyagáról.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

950. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. (Negyedik közlemény.) 307—310. p.

Megjelent: 1926. febr. 3. A közlemény az alábbi részeket adja: I. „A köztársaság bíróságairól, hivatalnokairól, intézeteiről és szerveiről” c. rész tizenkettedik, „Az állami alkalmazottak és közegek nyelvi képesítéséről” c. fejezet 64—68. cikkelyét; tizenharmadik, „A vizsgák nyelvéről” c. fejezet 69. cikkelyét; II. „Az önkormányzati hatóságokról, képviselőtestületekről és a nyilvános testületekről” c. rész tizennegyedik, „A helyi önkormányzati hatóságok. A községek tárgyalási nyelve, a beadványok benyújtása és elintézése” c. fejezet 70—72. cikkelyét. Vö. még a 915., 928., 939., 957., 961., 971. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

951. FRITZ László: Erdély és a Bánság képviselő- és szenátorválasztási statisztikája. 311—313. p.

Részletet ad Nicolae Istrate „Indicatorul comunelor din Ardeal și Banat” c. művéből. (Megj. 1925.) E mű adatait a *Buletinul Statistic* is közreadta. Statisztikai adatok (1923), megyénként, táblázatban.

ROMÁNOK RÓLUNK

952. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt állásfoglalása az új kormánnyal szemben. 314—315. p.

Ismerteti a *Cuvântul* (1926. ápr. 2.) írását; bő szemelvénnel.

953. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi magyarok örvendeznek. 315—316. p.

Ismerteti a *Luptă*-nak (1926. ápr. 4.) az Országos Magyar Párttal foglalkozó írását; bő szemelvénnel.

954. [WILLER József] W. J.: A népkisebbségek és az új kormány. 316. p.

Ismerteti Liviu Brașoveanunak az *Adeverul*-ban (1926. ápr. 4.) megjelent írását; bő szemelvénnel.

5. évfolyam 9. szám

1926. május 1.

955. Egy tagozat sorai és mindegyik kívánsága. 317—318. p.

Az Országos Magyar Párt Udvarhely megyei Tagozata elnökségének levele Ugron István orsz. pártelnökhöz, lemondásával kapcsolatban. Kelt.: Székelyudvarhely, 1926. ápr. 6. Aláírták: Sz. Szakáts Péter és Haáz F. Rezső.

956. SZÉLL József: Meddig leszünk kisebbség? 319—324. p.

A szerző az európai válság kapcsán rámutat a nemzetkisebbségek föderációjának, az „Európai Egyesült Államok” megalakításának szükségességére.

957. FLACHBARTH Ernő: A csehszlovák nyelvrendelet kritikai ismertetése. 325—331. p.

A rendelet megjelent: 1926. febr. 3. Vö. még a 915., 928., 939., 950., 961., 971. tétellel.

958. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Hatodik közlemény.) 332—340. p.

Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

959. A magyar kisebbségekre vonatkozó milyen beadványok érkeztek eddig a Nemzetek Szövetségéhez? (Befejező közlemény.) 341—344. p.

Részlet Baranyai Zoltán „A kisebbségi jogok védelmének kézikönyve” c. munkájából. Vö. még a 927., 929., 936., 945. tétellel.

960. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [1. közl.] 345—347. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemények tartalmazzák Láng Ferenc és a cikksorozatban szereplő községek lelkészei által összeállított kimutatásokat: Krasznabéltekről (1745—1926), Kaplonyról (1755—1926), a „Házasultak” anyakönyveiből származó adatok alapján. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

961. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. (Ötödik közlemény.) 348—351. p.

Megjelent: 1926. febr. 3. A közlemény az alábbi részeket adja: II. „Az önkormányzati hatóságokról, képviselőtestületekről és a nyilvános testületekről” c. rész tizennegyedik, „A helyi önkormányzati hatóságok. A községek tárgyalási nyelve, a beadványok benyújtása és elintézése” c. fejezet 73—76. cikkelyét; „A községi hivataloknak a felekkel való szóbeli érintkezése” 77. cikkely; „Átíratok a hivatalokhoz” 78. cikkely; „Tárgyalás a képviselőtestületekben” 79—80. cikkely; „A községi hivatalok hirdetményei” 81. cikkely; „A községi hivatalok külső megjelölése” 82. cikkely. Vö. még a 915., 928., 939., 950., 957., 971. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

962. GÁJ József: A délszláv folyóiratok és a kisebbségi kérdés. 352—354. p.

A szerző bemutatja az alábbi folyóiratokat: *Novi Zivot* (Új Élet), társadalompolitikai hetilap, Beograd; *Nova Europa* (Új Európa), társadalompolitikai félhavi szemle, Zagreb; *Srpski Knizsevní Glasnik* (Szerb irodalmi híradó), Beograd; *Hristyánszky Zsivót* (Keresztény Élet), *Sremske Karlovci*; *Novaja Revija* (Új Revü), negyedéves folyóirata a horvát és szlovén katolicizmusnak, Makarszka; *Ucsitel* (A tanító), havi folyóirat, Beograd; *Glasnik* (Híradó), havilap, a jugoszláviai tanítók egyesületének folyóirata, Beograd.

ROMÁNOK RÓLUNK

963. [WILLER József] W. J.: Az Averescu-párt orgánumainak egynémely megnyilatkozásához. 355—356. p.

A *Binuinta* egyik írásáról; továbbá az *Indreptareán* (1926. ápr. 26.) a magyar kisebbséggel szemben megmutatkozó türelmetlenséget eláruló cikkének ismertetése; szemelvénnel. Vö. még a 976. tétellel.

964. JAKABFFY Elemér: Egyhangú akarásokat és közkatonákat! 357—358. p.
Rövid ismertetés a romániai Országos Magyar Párt belső egységének meg-
ingásáról.
965. SZÉLL József: A kisebbségi gondolat eszmei győzelme. 359—360. p.
A szerző a kisebbségi küzdelem célját, taktikáját tárgyalja.
966. Páneurópa. 361—364. p.
A közlemény Coudenhove-Calergi gróf „eszmemenetét” adja a Páneurópa-
mozgalomról.
967. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől
1920 márciusig. (Ford. Botos János. Hetedik közlemény.) 365—373. p.
Szemelvények az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még
a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040.,
1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
968. AJTAY Gábor: A nemzetiségi elv az ántánt szolgálatában a világháború alatt.
374—383. p.
Áttekintés (1915. ápr. 26.—1918. jan. 16.).
969. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [2. közl.] 384—385. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza az alsó-
homoródi, a nagymadarászi és a józsefházai r. k. plébániák „Házasultak”
anyakönyveiből való adatokat (1791—1865., ill. 1886-tól). Vö. még a 960.,
983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. té-
tel.
970. Ruyszen professor és a kisebbségek. 386. p.
Szemelvény Ruyszen Tivadar előadásából, melyet 1926. ápr. 23-án a Ma-
gyar Külügyi Társaság vendégeként Budapesten tartott.
- A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA**
971. A csehszlovák nyelvtörvény végrehajtási rendelete. (Befejező közlemény.)
387—391. p.
A közlemény az alábbi részeket tartalmazza: II. „Az önkormányzati hatósá-
gokról, képviselőtestületekről és a nyilvános testületekről” c. rész tizenegye-
dik, „A helyi önkormányzati hatóságok. A községek tárgyalási nyelve, a bead-
ványok benyújtása és elintézése” c. fejezet „Határozatok az előírások betartá-
sa céljából” 83—86. cikkely; „Az önkormányzati hatóságok által igazgatott in-
tézetek és vállalatok” 89. cikkely; „Megyei és járási képviselőtestületek” 90.
cikkely; tizenötödik, „A helyi önkormányzati hatóságokon kívüli közbiz-
tonsági testületek” c. fejezet 91. cikkely. III. „A felek védelméről, a nyelvhasználatra, felü-
gyeletre és egyéb intézkedésekre vonatkozó vitákról” c. rész tizenhatodik, „A
felek védelméről” c. fejezet 95. cikkely; tizenhetedik, „A nyelvhasználati viták-
ról, a felügyeletről és az előírások betartásának biztosításáról” c. fejezet
96—98. cikkely; IV. „Záróhatározatok” c. rész tizennyolcadik, „Az államnyelv
kötelező használata különös esetekben” c. fejezet 99. cikkely; tizenkilencedik,
„Ruszenszók” c. fejezet 100. cikkely; huszadik, „A rendelet életbelépése” c.
fejezet 101. cikkely. Vö. még a 915., 928., 939., 950., 957., 961. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

972. [JAKABFFY Elemér] Dr. J. E.: Kabos Ármin: „Levelek a fiamhoz”. 392—393. p.
A beszédeket, cikkeket tartalmazó kötet ismertetése.
973. A kisebbségek nyelvi jogai. 393—394. p.
A cikk ismerteti a fenti cím alatt a Szlovenszkói és Ruszinszkói Szövetkezett Ellenzéki Pártok irodája által összeállított kötetet (megj.: A Kereskedelmi és Ipari-Nyomda, Kosice-Kassa, 1926); adatokat tartalmazó szemelvénnel.
974. Pályamunka a kisebbségek jogi helyzetéről. 394. p.
A közlemény hírt ad a Magyar Tudományos Akadémia „A kisebbségek helyzete a békeszerződések és egyéb nemzetközi egyezmények értelmében” c. nyílt pályázat eredményéről.

ROMÁNOK RÓLUNK

975. [WILLER József] W. J.: Mateescu: Előkészületek a választásra. 395—396. p.
Romániában. Ismerteti a *La Fédération Balcanique* (1926. 43. sz.) írását; bő szemelvénnel.
976. [WILLER József] W. J.: Válasz egy válaszra. 396. p.
A *Biruinta* c. lap és a *Magyar Kisebbség* kölcsönös félreértéséről való híradás. Vö. még a 963. tételle.

5. évfolyam 11. szám
1926. június 1.

977. JAKABFFY Elemér: A választások után. 397—398. p.
Az 1926. évi romániai parlamenti választásokról. Az eredmények rövid mérlegelése a romániai magyar kisebbség szempontjából.
978. SZÉLL József: Pán-irredenta — a szent irredentizmus. 399—405. p.
A pánirredentizmus fogalmának elemzése, vizsgálata a nemzeti kisebbségek szemszögéből.
979. GROZA Péter: Az igazi helyzetkép. Groza Péter dr. miniszter beszéde. 406—415. p.
A közlemény tartalmazza Petru Groza miniszternek Hunyad vármegye választói előtt az Erdély helyzetét teljességgel áttekintő, magyarul mondott beszédét. Szerkesztőségi bevezetővel.
980. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Nyolcadik közlemény.) 416—422. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
981. BEDŐ Árpád: Az állampolgársági törvény revíziója. 423—428. p.
A közlemény felhívja a figyelmet a törvény (kihirdették: 1924. febr. 24.) bizonyos, sérelmeket okozó pontjaira, s rámutat a törvénymódosítás szükségességére.

982. FLACHBARTH Ernő: Az új szlovenszkói bírósági beosztás és a kisebbségek jogai. 429—430. p.

Az 1926. évi 55. sz. kormányrendelet ismertetése, mely Szlovenszko csaknem valamennyi járásbíróságának területét megváltoztatta, s ez a különböző kisebbségeknek korábbi jogaik elvesztését jelentette.

983. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [3. közl.] 431. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a krasznatercbesi r. k. plébánia „Házassultak” anyakönyveiből származó adatokat (1790—1922). Vö. még a 960., 969., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

984. Erdélyi Irodalmi Szemle. Szerk. György Lajos dr. 432—434. p.

Az 1926. évf. 1. számának ismertetése; külön foglalkozik Gál Kelemen „Egy esztendő az erdélyi magyar iskola életéből” c. tanulmányával.

ROMÁNOK RÓLUNK

985. Kisebbségek, ellenzék és kormány. 435—436. p.

A közlemény ismerteti a kormány válaszát a kisebbségekkel kötött megállapodása miatt való támadásokra; továbbá Jacob József biharmegyei prefektus és Pop Cornel Dés város polgármestere nyilatkozatait; bő szemelvényekkel.

5. évfolyam 12. szám

1926. június 15.

986. JAKABFFY Elemér: Vaida-Voevod Sándor kijelentéseihez. 437—442. p.

A szerző kommentárjai Vajda következő kijelentéseihez: a) Dudu Moise és Anichid Timeja földművesek halála kapcsán; b) 1922. évi parlamenti beszéde; c) *Keleti Újság*-beli írása (1922. évf. 23. sz.); bő szemelvényekkel.

987. DÁNIEL Viktor: Kultúrpolitikai javaslat. 443—445. p.

Romániában. Javaslat gazdasági iskolák létrehozására, megszervezésére.

988. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Kilencedik közlemény.) 446—453. p.

Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

989. A Magyar Párt törvényhozó tagjai. [1. közl.] 454—463. p.

A közlemény az alábbi személyek életrajzát adja: Bethlen György gróf dr., Barabás Béla dr., Gyárfás Elemér dr., Jósika János báró, Kotzó Jenő dr., Toronya Gyula dr., Parecz Béla dr., Ignác László, Sebesi János dr., Szoboszlai László dr., László Dezső dr.; szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 999., 1008., 1021., 1039. tétellel.

990. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi múlt tanulságai. 464—467. p.

Történeti áttekintés (1526—1926).

991. NAGY József: Magyar—román békekötés. 1849 július 14. 468—471. p.

Történeti áttekintés (1848). Továbbá közli az 1849. júl. 14-én, Szegeden kelt „Békekötési terv” szövegét is, melyet Nic. Balcesco és C. Bolliac írt alá, és

Kossuth Lajos fogadott el. (A közlés alapja: Moldován Gergely „Románság” c. kötete, 587—588. l.)

992. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [4. közl.] 472. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a krasznasándorfalvi, a csanálói és a nántúli r. k. plébánia „Házassultak” anyakönyveiből származó adatokat (1779—1926). Vö. még a 960., 969., 983., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

993. [WILLER József] W. J.: A kormány és a kisebbségek. 473. p.

Ismerteti a *Biruînța* (1926. máj. 28.) írását; bő szemelvénnel.

994. [WILLER József] W. J.: A néprajzi kisebbségek. 474—475. p.

Ismerteti Traian Vladnak a *Dimineața*-ban megjelent (1926. jún. 5.) írását; bő szemelvénnel.

995. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek. 475—476. p.

Ismerteti Const. Bacalbașának az *Universul*-ban (1926. jún. 5.) megjelent írását; bő szemelvénnel.

5. évfolyam 13. szám

1926. július 1.

996. NAGY Sándor: Kisebbségi kérdés és a haza. 477—479. p.

Nagy Sándor, a romániai Országos Magyar Párt Szatmár megyei tagozatának ügyvezető elnöke a kultúrautonómia problémáját elemzi.

997. BITAY Árpád: A kolozsvári róm. kath. főgimn. szerepe a román szellemi élet múltjában. 480—482. p.

Történeti áttekintés (1773—1924). A közlemény felsorolja az itt tanult neves személyiségeket, s egyben ad néhány adatot róluk.

998. GERGELY Ferenc: A szászvárosi nagy napok. A Hunyadi Ref. Egyházmegye közgyűlése. Közzéteszi —. 483—487. p.

Ismerteti az 1926. júl. 8—9-én tartott közgyűlés lefolyását, továbbá az eszperesi jelentést és a tanügyi előadó jelentését; adatokkal.

999. A Magyar Párt törvényhozó tagjai. (Második sorozat.) 488—494. p.

A közlemény az alábbi személyek életrajzát adja: Balogh Arthur dr., Domahidy Elemér, (Pákéi) Sándor József; Török Andor dr.; vö. még a 989., 1008., 1021., 1039. tétellel.

1000. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizedik közlemény.) 495—501. p.

Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 996., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

1001. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [5. közl.] 502—503. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a szaniszlói és a kálmándi r. k. plébánia „Házassultak” anyakönyveiből származó adatokat (1800—1926). Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1002. FRITZ László: Az 1926. évi romániai parlamenti választások statisztikai keresztmetszete Erdély, Bánság és a kapcsolt részekre való különös figyelemmel. [1. közl.] 504—514. p.

Az 1926. máj. 25-i választások adatainak elemzése; statisztikai adatokkal. (Táblázatos adatok a „jelölési jegyzéket (listát) beadott pártok vagy politikai csoportok” stb. szempontja alapján.) Vö. még a 1012. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1003. [WILLER József] W. J.: A Brassói Lapok súlyos illetlensége. 515—516. p.
Ismereti a *Biruînă*-nak (1926. jún. 16.) a *Brassói Lapok* egyik cikkével foglalkozó írását; szemelvénnel.
1004. [WILLER József] W. J.: Erdély bástyáján magyar zászló leng. 516. p.
Ismereti a *Româniă*-nak (1926. jún. 4.) R. Gafencu cikkével foglalkozó írását; szemelvénnel.
1005. [WILLER József] W. J.: A pópákat is mi dirigáljuk. 516. p.
A *Româniă*-nak a gör. kat. és gör. keleti román hívek két táborra szakadásával kapcsolatos híreről.

5. évfolyam 14. szám
1926. július 15.

1006. JAKABFFY Elemér: A Magyar Párt mandátumainak igazolásához. 517—519. p.
A szerző közli Pop Csicsó István 1916. szept. 5-én elhangzott beszédét is. (Forrása: az „1910. jún. 21-ére hírdetett magyar országgyűlés képviselőházának 31. naplókötete” 452. l.)
1007. KRISTÓF György: Román irodalom — magyar nyelven. 520—523. p.
A szerző felvázolja a román irodalom magyar nyelven való népszerűsítésének lehetőségeit, Lapedatu miniszternek az Erdélyi Irodalmi Társaság számára nyújtott pénzbeli támogatás apropóján.
1008. A Magyar Párt törvényhozó tagjai. (Harmadik sorozat.) 524—529. p.
A közlemény az alábbi személyek életrajzát tartalmazza: dr. Bernády György, Görög Joachim, (Szenterzsébeti—)Szakáts Péter, Szele Béla dr., gróf Teleki Arctur, Weiss Sándor dr. Vö. még a 989., 999., 1021., 1039. tétellel.
1009. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 november-től 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenegyedik közlemény.) 530—535. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1010. A Népszövetségi Ligák Uniójának aberystwithi kongresszusa és a kisebbségek. 536—538. p.
A közlemény ismereti Szüllő Géza felszólalását az 1926. júl. 3-án tartott kongresszusi ülésen. Bő szemelvénnel.

1011. Egy új nemzetkisebbségi csoport. 539–541. p.

A közlemény adja az „Elsas-Lotharingischer Heimatbund” címén létrejött szervezkedés 1926. jún. 16-án Strassbourghban kelt kiadványának szövegét; szerkesztőségi bevezetővel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1012. FRITZ László: Az 1926. évi romániai parlamenti választások statisztikai keresztszete Erdély, Bánság és a kapcsolt részekre való különös figyelemmel. (Befejező közlemény.) 542–545. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat tartalmazza: a) „Az Erdély és Bánságban lefolytatott képviselőválasztásokra vonatkozó részletes eredményeket egybefogó táblázat”; b) „A szenátorválasztás statisztikája”. (Mindkét táblázat megyénkénti bontásban tartalmazza az adatokat.) Vö. még az 1002. tétellel.

DOKUMENTOMOK

1013. Törvényhozók megnyilatkozásai. 546–554. p.

A közlemény adja Bethlen György gróf kamarai beszédének (1926. júl. 8.), Gyárfás Elemér szenátusi beszédének (1926. júl. 3.) és Barabás Béla szenátusi nyilatkozatának (1926. júl. 3.) szövegét; szerkesztőségi bevezetővel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1014. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párttal kötött paktum következményei. 555. p.

Ismerteti a *Lupta* (1926. júl. 6.) írását az Averescu-kormány és az Országos Magyar Párt között megkötött egyezményről; bő szemelvényekkel.

1015. [WILLER József] W. J.: A Cuvântul megbízható értesülései. 556. p.

Ismerteti a *Cuvântul* (1926. jún. 26.) Willer Józseffel foglalkozó írását; szemelvénnel.

1016. [WILLER József] W. J.: A kormány és a kisebbségi probléma. 556. p.

Ismerteti a *Vîitorul* (1926. júl. 3.) írását a kisebbségek követeléseiről; szemelvénnel.

5. évfolyam 15–16. szám

1926. augusztus 1.

1017. BITAY Árpád: Nyelv- és névtörténeti tanulságok. 557–580. p.

„Néhány jellemző példát adunk az egyes nyelvekben és az egyes nyelvek közt kimutatható fejlődésről, változásról, aztán a nép- és városnevek alakulásából vonható tanulságokat vonjuk le.” Továbbá: „... a család és a személynevek alakulásában kimutatható tényezők közül mutatunk be néhány ... esetet.”

1018. WILLER József: A kisebbségi probléma a román parlamentben. 581–585. p.

Az 1926. évi nyári ülésszak eseményeinek vázlatos ismertetése.

1019. GYÁRFÁS Elemér: Pusztuló magyar vállalatok megmentése. 586–591. p.

A szerző azt elemzi, hogy mik a romániai Országos Magyar Párt kötelességei az erdélyi magyar vállalatokkal szemben.

1020. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenkettedik közlemény.) 592—594. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1021. A Magyar Párt törvényhozó tagja. (Negyedik közlemény.) 595—596. p.
Közli az alábbiak életrajzát: Molnár Kálmán, Paál Árpád dr., Willer József dr. Vö. még a 989., 999., 1008., 1039. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1022. Sándor József beszéde a szenátus július 1-én tartott ülésén. 597—598. p.
Közli az 1926. júl. 1-én elhangzott beszéd teljes szövegét. (Válasz Alecu Contantinescunak az Országos Magyar Párt irredenta voltát hangsúlyozó szavaira.)
1023. Sándor József beszéde a szenátus július 2-án tartott ülésén. 598—606. p.
Az 1926. júl. 2-i ülésen elhangzott beszéd teljes szövegének közlése. (Sándor József Barabás Béla mandátumát védő beszéde.)
1024. Willer József dr. beszéde a kamara 1926 július 10-én tartott ülésén. 606—609. p.
A román kamara ülésén elhangzott beszéd teljes szövege. (Szele Béla mandátumának védelmében mondott beszéd.)
1025. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [6. közl.]. 610—611. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a túrtérségi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből származó adatokat (1755—1908). Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1026. SÜLYOK István: [Külföldi lapok szemléje.] 612—615. p.
A szerző ismerteti az alábbi írásokat. Rudolf Laun cikke az európai kisebbségi kérdésről (*Hamburgischer Correspondent*); Ernst Seraphim az európai kisebbségek együttműködéséről (*Dresdner Nachrichten*, 1926); a *Hamburger Nachrichten* (1926 nyara) az olaszországi kisebbségekkel foglalkozó írása; bő szemelvényekkel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

1027. SÜLYOK István: Societatea de mâine. 616—620. p.
Szerk.: Ion Clopotel; Kolozsvár, 3. évf. 27., 28., 29., 30. sz. A szerző ismerteti az alábbi írásokat: N. Ghiulea és Kovács Imre vitacikkei a kisebbségi kérdésről; bő szemelvényekkel.

5. évfolyam 17. szám
1926. szeptember 1.

1028. A szervezett nemzetkisebbségek második genfi kongresszusa. 621—636. p.
1926. aug. 25—27. A közlemény egészében adja Josip Wilfannak, a kiküldött bizottság elnökének megnyitó beszédét és Szüllő Géza nyilatkozatát. Továbbá beszámol az elnökség megválasztásáról, ill. az egyes bizottságok tárgyáról, végül a kongresszus határozatairól.

1029. Az erdélyi államnyelv kifejlődése. Szekfű Gyula: Iratok a Magyar Államnyelv kérdésének történetéhez 1790—1848. című most megjelent [1926] művéből. 637—642. p.

Történeti áttekintés (1791—1847).

1030. TILEA, V[ioarel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenharmadik közlemény.) 643—652. p.

Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.

1031. Bocskai István genfi szobra előtt. 653—654. p.

Az 1926. aug. 25—27-i nemzetkisebbségi kongresszus idején a magyar kisebbségek kiküldöttei megkoszorúzták Bocskai István szobrát. A közlemény adja Törley Bálintnak (Jugoszlávia) ez alkalomból mondott beszéde szövegét.

1032. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [7. közl.] 655. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény a királydaróci r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből származó adatokat tartalmaz (évszám nélkül). Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1033. SÜLYÖK István: [Külföldi lapok szemléje.] 656—660. p.

Ismerteti: Georg Cleinov (*Kölnische Zeitung*. 1926. aug. 10. 588. sz.) írását a szovjet nemzetiségi politikáról, bő szemelvénnel; Cleinov írását az elzászi német kisebbségről (*Strassburger Neue Zeitung*. 1926); a Németországban élő fritz kisebbségről szóló írást (*Friesisch—Schleswigscher Verein*, 1926); szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1034. [WILLER József] W. J.: A romániai magyarok és a genfi kisebbségi kongresszus. 661—662. p.

Ismerteti a *Viitorul* (1926. aug. 6.) fenti címmel megjelent írását Balogh Arthur szenátorról; bő szemelvénnel.

1035. [WILLER József] W. J.: Kisebbségi kérdés és politika. 662—664. p.

Ismerteti a *Dimineața* (1926. aug. 17.) írását; bő szemelvénnel.

1036. [WILLER József] W. J.: A jóindulat szárnyán. 664. p.

Reflexiók a *Biniunța* (1926) és az *Adeverul* (1926) írásaira.

5. évfolyam 18. szám

1926. szeptember 15.

1037. JAKABFFY Elemér: Bécsben. 665. p.

Híradás arról az indítványról, hogy a nemzetkisebbségi csoportok titkári hivatala Bécsben működjék.

1038. Magyar referátumok a genfi kisebbségi kongresszuson. 666—678. p.

A közlemény tartalmazza az 1926. aug. 25—27-i kongresszus anyagából az alábbi beszédek szövegét: Jakabffy Elemér „Az állampolgársági jogról”, Deák leó „A választói jogról”, Flachbart Ernő „A szervezés ügyéről”.

1039. A Magyar Párt törvényhozó tagjai. (Ötödik sorozat.) 679. p.
A közlemény Ferenczy Géza dr. életrajzát adja. Vö. még a 989., 999., 1008., 1021. tétellel.
1040. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizennegyedik közlemény.) 680—689. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1041. Kaczmarek Jan aforizmái. 690. p.
Szemelvények a *Kulturwehr* c. folyóiratban (1926. 3. sz.) közzétett aforizmákból.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1042. A Németországi kisebbségek szervezete. 691. p.
A Németországban „Verband der nationalen Minderheiten in Deutschland” címen egységes szervezetbe lépett kisebbségi alakulatok felsorolása.
1043. Az olasz kisebbségek meglepetése. 691. p.
Szemelvény a boczeni tanfelügyelő körrendeletéből (1926. aug. 31.)
1044. A csehek iskolaügye Bécsben. 692. p.
Az ausztriai cseh kisebbség sorsáról.
1045. A lengyel kisebbség helyzete Cseh-Szlovákiában. 692—693. p.
A csehszlovákiai lengyel kisebbség iskolaügyéről.
1046. Az új litván kormány és a nemzeti kisebbségek. 693. p.
Litvánia új kisebbségi politikájáról.
1047. Kisebbségi iskolaügy Esztoniában. 693. p.
Adatokkal.
1048. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [8. közl.] 694. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a nagykarolyi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (1750—1837) származó adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1049. Néhány adat a román királyság területén kívül élő román népről. 695—697. p.
A közlemény ismerteti Braunias Károlynak a Jugoszláviában, Magyarországon, Csehszlovákiában, az ukrán tanácsköztársaság területén, továbbá Szerbiában, Macedoniában, Görögországban, Bulgáriában, Albániában, Istriában élő románokra vonatkozó adatait. (Statistikai adatokkal.)

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1050. SÜLYÖK István: [Külföldi lapok szemléje.] 698—704. p.
Lapszemle az 1926. aug. 25—27-i nemzetkisebbségi kongresszusról írott cikkekből: F. W. v. Oertzen írása (*Vossische Zeitung*, 1926. aug. 29.), *Frankfurter Zeitung*, *Basler Nachrichten*, *Gazette de Lausanne*, *Kölnische Zeitung*, *Prager Presse* (Jan Skala írása), *Neue Freie Presse*, *Neue Züricher Zeitung* írásaiból. Szemelvényekkel.

1051. JAKABFFY Elemér: „Uri betyárság”. 705—707. p.
Válasz Salamon Lászlónak *A Jövő Társadalmában* (1926. aug.—szept.) a fenti cím alatt megjelent, a magyar kisebbség irodalmi életével foglalkozó írására.
1052. GÁJ József: Az SHS. államban élő magyarság helyzete 1924-óta. 708—718. p.
A szerző részletesen elemzi az SHS királyságbeli magyar kisebbség helyzetét az alábbi szempontok szerint: oktatásügy; vallás; agrárintézkedések; politikai helyzet; társadalmi helyzet. Adatokkal.
1053. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenötödik közlemény.) 719—726. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1067., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1054. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [9. közl.] 727. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a nagykárolyi r. k. plébánia „Házassultak” anyakönyveiből (1750—1837) származó adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1068., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1055. A névolaszosítás ügye és a nemzetbecsmérlés. 728. p.
Az Olaszországban 1926. jan. 10-én megjelent dekrétumról.
1056. A lausitzi szerbek (vendek). 728—730. p.
A németországi vend kisebbség történetének áttekintése (370—1925).
1057. A német kisebbség iskoláztatása Posen-ben. 730. p.
Adatok a lengyelországi német kisebbség iskolaügyéről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1058. ALBRECHT Ferenc: Az új agrárdemokráciák. Sebess Dénes könyve. Ismerteti —. 731—741. p.
A közlemény ismerteti a „Közép- és Kelet Európában végrehajtott agrárreformokról” szóló művet; bő szemelvényekkel.
1059. Das Schulrecht der deutschen Minderheiten in Europa. (A német kisebbség iskolajoga Európában.) 741. p.
A közlemény ismerteti az „Ausschuss für Minderheitenrecht” által, Berlinben 1926-ban kiadott törvény- és rendeletgyűjteményt. Adatokkal.

ROMÁNOK RÓLUNK

1060. [WILLER József] W. J.: A kisebbségek „törvénykönyve”. 742—744. p.
Ismerteti az *Universulnak* (1926. szept. 3.) a genfi konferenciával foglalkozó írását; bő szemelvénnnyel.
1061. [WILLER József] W. J.: A kisebbségi iskolaügy problémája. 744. p.
Romániában. A szerző ismerteti a *BinuŃta* (1926. szept. 26.) írását; bő szemelvénnnyel.

1062. JAKABFFY Elemér: A nagygyűlés. 745—746. p.
Megjegyzések a romániai Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi, 1926. okt. 10-i nagygyűléséhez.
1063. ZIMA Tibor: A demokrácia csödjé? (Az „Institutul Românesc al Acțiunii Naționale” megalakulása.) 747—755. p.
A szerző ismerteti az Institutul „Felhívás”-át; szemelvényekkel. Továbbá elemzi a kisebbségi sorban élők viszonyát a demokráciához.
1064. GYÁRFÁS Elemér: A pénzügyi válság s a leu stabilizációja. Gyárfás Elemér előadása Gyergyószentmiklóson a gazdasági szakosztály ülésén. 756—762. p.
Az Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésének ideje: 1926. okt. 10. Adatokkal.
1065. ASZTALOS Miklós: Szavak Erdély története elé. [1. közl.] 763—769. p.
A szerző Erdély történetírásának eddig föl nem derített kérdéseit válaszolja föl. Vö. még az 1075., 1090. tétellel.
1066. Nagyváradon és Komáromban. 770. p.
A közlemény a törvényhatósági életben használandó nyelvvel kapcsolatos, Nagyváradon folyt vita apropóján ismertet egy csehszlovákiai, a magyar kisebbséget ért sérelmet.
1067. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenhatodik közlemény.) 771—777. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1079., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1068. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [10. közl.] 778. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a nagykarolyi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (1837—1852) származó adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1080., 1094., 1110., 1134. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1069. A szlávok tanügye Olaszországban. 779. p.
Ismerteti a zágrábi kisebbségi iroda legújabb (1926) kimutatásait.

DOKUMENTUMOK

1070. Bethlen György gróf elnöki székfoglalója a gyergyószentmiklósi nagygyűlésen 1926 évi október 10-én. 780—782. p.
A romániai Országos Magyar Párt megvalósítandó céljainak felvázolása.

ROMÁNOK RÓLUNK

1071. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt krízise. 783—784. p.
Ismerteti L. Nasta *Dimineață*-beli (1926. okt. 6.) írását; bő szemelvénnel.
1072. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt kongresszusa. 784. p.
Ismerteti a *Luptă*-nak (1926. okt. 14.) az Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésével foglalkozó írását; bő szemelvénnel.

1073. JAKABFFY Elemér: Colban Erik látogatásához. 785—786. p.
A szerző a Nemzetek Szövetsége kisebbségi szakosztálya főtítkárának, Colban Eriknek viselkedése kapcsán rámutat a Nemzetek Szövetségénél a nemzetkisebbségekkel szemben bekövetkezett pozitív változásokra.
1074. PROHÁSZKA László: Amire Gyergyó tanít . . . 787—792. p.
A szerző elemzi a romániai Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi (1926. okt. 10.) nagygyűlésének néhány tanulságát.
1075. ASZTALOS Miklós: Szavak Erdély története elé. [2. közl.] 793—799. p.
Erdély külpolitikájának történeti áttekintése (16. sz.—1790). Vö. még az 1065., 1090. tétellel.
1076. PÁSINT Ödön: Poincaré az iskolákban. 800—801. p.
Híradás Raymond Poincaré-nak a kisebbségi iskolákba történt látogatásáról.
1077. [Poincaré-nak a német kisebbségek oktatásügyével kapcsolatos rendelete.] 801. p.
A szerkesztőségi híradás ismerteti a francia kormány elnökének és pénzügy- és elzász-lotharingiai miniszternek 1926 októberében hozott rendeletét.
1078. A ruszinszkói iskolakérdés. 802—803. p.
A közlemény vázolja a Csehszlovákiában élő ruszinszkói nemzeti kisebbség oktatásügyének megoldatlanságát.
1079. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenhetedik közlemény.) 804—806. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1091., 1105., 1123. tétellel.
1080. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [11. közl.] 807—808. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a nagykárolyi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (évszám nélkül) származó adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1094., 1110., 1134. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1081. A szláv kisebbség újabb sérelmei Olaszországban. 809—811. p.
Ismerteti a zágrábi kisebbségi iroda közléseit az olaszországi szláv anyanyelvű katolikusokat ért sérelmekről.
1082. A német kisebbség iskolaügyéhez Jugoszláviában. 811. p.
Ismerteti a *Deutsche Volksblatt*-ban megjelent írást.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1083. Staat und Volkstum. 812—813. p.
Ismertetés az alábbi műről: Staat und Volkstum. Bücher des Deutschtums 2. band. Für den deutschen Schutzbund herausgegeben von Dr. K. C. von Loesch in Zusammenarbeit mit A. Hillen Ziefeld. 1926. Deutscher Schutzbund-Verlag, Berlin. Vö. még a-1089. tétellel.

1084. [] VÁRADI: Otte Viktor: Die unterdrückten Völker der Welt. (Gegen Lüge und Gewalt.) 814—817. p.

Ismerteti a fenti, röpiratszerű, propagandisztikus művet.

1085. Miért szerkesztjük három nyelven a „Glasul Minorităților”-t? Jelentős kisebbségpolitikai címek. 818—820. p.

A közlemény adja azok névsorát, lakcímmel együtt, akik járatták a *Glasul Minorităților*.

ROMÁNOK RÓLUNK

1086. [WILLER József] W. J.: Közigazgatási magyarizmusok. 821—822. p.

Ismerteti az *Universul*-nak (1926. okt. 21.) a magyar nyelv ellen kirohanó vezércikkét; bő szemelvénnel.

1087. [WILLER József] W. J.: Perszonál-unió és demokrácia. 823—824. p.

Reflexió Liviu Nasta Dimineța-beli írására.

1088. [WILLER József] W. J.: A katolikusok szenátusi képviselője. 824. p.

Ismerteti L. Brașoveanu Dimineța-beli (1926. okt. 28.), a magyar kisebbség szenátorjelöltjét támadó írását; bő szemelvénnel.

5. évfolyam 22. szám

1926. november 25.

1089. JAKABFFY Elemér: A magyar kisebbségek és az európai kisebbségi gondolat. 825—832. p.

A közlemény tartalmazza Jakabffynak a „Staat und Volkstum” c. gyűjteményes munkában (1926) megjelent írását. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még az 1083. tétellel.

1090. ASZTALOS Miklós: Szavak Erdély története elé. (Befejező közlemény.) 833—837. p.

Vázlatos történeti áttekintés Erdélyről (18—20. század). Vö. még a 1065., 1075. tétellel.

1091. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizennyolcadik közlemény.) 838—839. p.

Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1105., 1123. tétellel.

1092. [] (-rom): Ukrán sors. 840—845. p.

A szerző ismerteti az ukrán nemzeti kisebbség helyzetét az 1917—1923 közötti időszakban; adatokkal.

1093. Ifj. CSISZÁR Lajos: Az ipari szakoktatás kérdése. Ifj. Csizsár Lajos építőmester előadása a közgazdasági szakosztály gyergyószentmiklósi ülésén. [1. közl.] 846—851. p.

A romániai Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya ülésén (1926. október) elhangzott beszéd közlése. A közlemény tartalmazza városonként a különböző szakiskolák felsorolását is. Vö. még a 1106. tétellel.

1094. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [12. közl.] 852—853. p.

Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a nagykarolyi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (évszám nélkül) való adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1110., 1134. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1095. A nemzetkisebbségek problémája Elzászban. 854. p.

A közlemény ismerteti Poincaré-nak a strasbourgi egyetem rektorához, az anyanyelv használatának szabadsága ügyében intézett felhívását.

1096. Olasz községnevek, elolaszosított szlovén iskolák 855. p.

A közlemény ismerteti a zágrábi kisebbségi iroda híradását az olaszországi szlávok elnyomásáról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1097. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István összes munkái. 856—858. p.

A szerző ismerteti az alábbi művet: Gróf Tisza István munkái. Az Országos Tisza István Emlék-Bizottság kezdeményezésére és támogatásával kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. 4. sorozat. Harmadik kötet. Levelek, táviratok, távbeszélőn küldött izenetek, egyes előterjesztések és naplószerű feljegyzések 1915 januártól júliusig. Bp. 1926. Franklin Társulat. 387 l.

1098. Ungarns Staatrecht nach dem Weltkrieg. (Magyarország közjoga a világháború után.) 859—860. p.

A közlemény ismerteti Csekey István tanulmányát (In: „Jahrbuch des öffentlichen Rechts”, 14. kötet); bibliográfiai szemelvénnel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1099. [WILLER József] W. J.: Öröndetes jelek. 861—862. p.

Ismerteti Liviu Nastának a nemzeti kisebbségekkel foglalkozó írását (*Dimineața*, 1926. nov. 10.); bő szemelvényekkel.

1100. [WILLER József] W. J.: Utazás Colban Erik látogatása körül. 862—863. p.

Megjegyzések a Nemzetek Szövetsége kisebbségi szakosztálya titkárának 1926. évi romániai látogatásához.

1101. [WILLER József] W. J.: Az Averescu kormány és a kisebbségek. 863—864. p.

Ismerteti a *Cuvântul* (1926. nov. 6.) írását; bő szemelvénnel.

1102. Kérdezem: miért gyűlöletes a magyar szó? 864. p.

Közli Gh. Pappnak, a szatmári törvényszék ügyészének nyílt levelét Doros Sándorról.

5. évfolyam 23. szám

1926. december 1.

1103. JAKABFFY Elemér: A király szavaihoz. 865—866. p.

A szerző az 1926. nov. 14-én elhangzott beszéd apropóján hivatkozik az 1923. márc. 28-i alkotmány 5. szakaszára (mely a faji, nyelvi és vallási kisebbségekre vonatkozik), az 1918. dec. 1-i gyulafehérvári határozatokra, ill. az 1919. dec. 9-i, a Szövetséges és Társult Főhatalmak Romániával kötött szerződésének 9. cikkelyére; szemelvényekkel.

1104. PROHÁSZKA László: Megnehezített törvényhozás. 867—868. p.
Elmétkedés a törvényalkotás új ciklusa (1926) apropóján.
1105. TILEA, V[io]rel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Tizenkilencedik közlemény.) 838—839. p.
Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1123. tétellel.
1106. Ifj. CSISZÁR Lajos: Az ipari szakoktatás kérdése. Ifj. Csiszár Lajos építőmester előadása a közgazdasági szakosztály gyergyószentmiklósi ülésén. (Befejező közlemény.) 877—881. p.
A romániai Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya ülésén (1926. október) elhangzott beszéd közlése. A szerző bemutatja az Iparos Tanuló Otthonok célját, működését. Vö. még a 1093. tétellel.
1107. Szüllő Géza képviselő beszéde a prágai Nemzetgyűlésen. 882—888. p.
Az 1927. évi költségvetéstervezet bírálata. Adja a beszéd szövegét.
1108. JAKABFFY Elemér: Adatok a 46.838. számú rendelethez. 889—891. p.
A szerző bemutatja Goldis László kultuszminiszter 46838. számú kongrua-rendelete (1926. nov. 15.) és kommunikéje (1926. nov. 27.) kapcsán a Nemzetek Szövetségének 41/48067/1481. számú 1925. dec. 25-i nyomtatványát a kisebbségi egyházaknak juttatott román államsegélyről (adatok táblázatban); továbbá adatokat közöl a magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által 1918-ban a gör. kel. román érsekség és püspökségek részére kiutalt összegekről.
1109. Ady és Hviezdoslav. 892. p.
A prágai parlament költségvetési vitájában a szlovák és magyar kisebbségi képviselők versengő panaszkodása apropóján: két versrészlet összevetése.
1110. A szatmárvidéki asszimilációhoz. (13. közl.] 893. p.
Adatok a sváb—magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a mezőpetri r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (évszám nélkül) származó adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1134. tétellel.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
1111. Kitiltották az olasz állami iskolákból a szláv papokat. 894—895. p.
Ismerteti a belgrádi *Politika* cikksorozatát az olaszországi szláv üldözésekről.
1112. Elzász-Lotharingiában az elnemzetlenítés harca véget ért. 895—896. p.
Ismerteti Dominicus 1926. nov. 18-i, berlini beszédét az elzászi kisebbségi kérdéstről, továbbá a *Die Zukunft* írását Poincaré intézkedéséről.
1113. Feloszlatták a déltiroli tűzoltóegyesületeket. 896—897. p.
Beszámoló az 1926. nov. 22-én hozott intézkedés következtében a Brixenben keletkezett megfékezhetetlen tűz következményéről.
1114. Szudéta németek vesztesége a földosztásnál. 897. p.
Ismerteti C. Worltzék adatait Csehszlovákia németek lakta vidékéről.
- KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE**
1115. Miképpen osztályozza a jugoszláviai radikális párt hivatalos lapja a kisebbségeket? 898—900. p.

Ismerteti „A nemzeti kisebbségek problémája” c. írást (*Samouprava*); bő szemelvénnnyel.

1116. Az amerikai felekezetvédők és a bankárok. 900. p.

Híradás arról, hogy Amerika megtagadta Romániától a kölcsönt kisebbségeivel szembeni magatartása miatt (*Tägliche Rundschau*, 1926. nov. 25.).

ROMÁNOK RÓLUNK

1117. [WILLER József] W. J.: Újabb magyar követelődzések. 901—902. p.

Ismerteti a *Viitorul* (1926. nov. 28.) a romániai magyar kisebbséget támadó írását; bő szemelvénnnyel.

1118. [WILLER József] W. J.: Panaszok a Nemzetek Szövetsége előtt. 902—903. p.

Ismerteti a *Viitorul*-nak (1926. nov. 28.) a romániai Országos Magyar Pártot támadó írását; bő szemelvénnnyel.

1119. [WILLER József] W. J.: Nistor úr, a kisebbségfaló. 903—904. p.

Ismerteti Nistor 1926. nov. 26-i, szenátusi ülésen elhangzott beszédét; szemelvénnnyel.

5. évfolyam 24. szám

1926. dec. 15.

1120. HORVÁTH József: A világfejlődés és a kisebbségi ügy. 905—909. p.

A szerző elemzi: a megváltozott külpolitikai helyzet hogyan hat a nemzeti kisebbségek ügyére.

1121. BITAY Árpád: Az új román középiskolai törvénytervezet elé. 910—916. p.

A szerző a tervezet apropóján ismerteti Ion Petrovicinak, e tervezet szerkesztőjének, korábbi nézeteit. Szemelvényekkel a *Sburătorul*-ban (1920. jan. 24.) megjelent írásból.

1122. SEMAKA Éliás lovag: A román államhatalom és az ukrán kisebbség. 917. p.

Megjegyzés a népoktatási törvény (megj.: *Monitorul Oficial*, 1924. jún. 24. 101. sz.) 8. paragrafusához.

1123. TILEA, V[iorel] V[irgil]: Románia diplomáciai működése. 1919 novembertől 1920 márciusig. (Ford. Botos János. Befejező közlemény.) 918—923. p.

Részlet az 1925-ben megjelent műből, magyar fordításban. Vö. még a 906., 912., 925., 937., 946., 958., 967., 980., 988., 1000., 1009., 1020., 1030., 1040., 1053., 1067., 1079., 1091., 1105. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1124. A déltiroli német sajtó üldözése. 924. p.

A közlemény ismerteti az olasz kormány eljárását a *Der Volksbote*, *Die Dolomiten*, *Volksblatt*, *Burggräfler* c. lapokkal szemben; továbbá az 1926. okt.-nov.-ben történt erőszakoskodásokról.

1125. A lettóniai kisebbségek parlamentáris helyzete. 924—925. p.

Híradás az 1926. októberi, a lettóniai képviselők közötti tárgyalásokról; továbbá ismerteti a közlemény a parlamenti kisebbségi képviselők számarányát.

1126. A magyarországi németek és a választás. 925. p.

Híradás a német kisebbség állásfoglalásáról a magyarországi választásokkal (1926) kapcsolatban.

DOKUMENTUMOK

1127. Sándor József beszéde és a Magyar Párt deklarációja a választásfelirat tárgyalásakor. 926—931. p.
Az I. Nistorral foglalkozó 1926. decemberi szenátusi beszéd szövegének közlése.
1128. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus december 4-iki ülésén. 931—935. p.
Hozzászólás a választásfelirathoz. A közlemény tartalmazza a gazdasági helyzetet, ill. a gazdasági feladatokat vázoló beszéd szövegét. (A szenátusi beszéd ideje: 1926. dec. 4.)
1129. Görög Joachim beszéde a szenátus december 4-iki ülésén. 936. p.
Szemelvény a parochiák államsegélyével (kongrua) foglalkozó beszédből. (A szenátusi ülés ideje: 1926. dec. 4.)

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1130. BALOGH Arthur: A. Senior: Der Minderheitenproblem und das sittliche Recht. 937—938. p.

Ismertetés a fenti, a kisebbségek jogait etikai alapon tárgyaló műről.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1131. Masaryk elnök és a kultúraautonómia. 939. p.
Ismertetés a *Deutsche Presse* (1926) Masarykkal folytatott interjújáról.
1132. Magyar-szerb elemi iskola Magyarországon. 939—940. p.
Ismertetés a *Vreme* (1926. nov. 29.) írásáról.
1133. Amerikai sajtóhang. 940. p.
Ismerteti a *The Cristian Register* (1926 ősze) írását arról, hogy az amerikai unitárius egyház közgyűlésén (1926. okt. 27.) petíciót szövegeztek és küldtek Mária román királynéhez.
1134. A szatmárvidéki asszimilációhoz. [14. közl.] 941—942. p.
Adatok a sváb-magyar keveredéshez. A közlemény tartalmazza a csomaközi (évszám nélkül) és a nagymajtényi r. k. plébánia „Házasultak” anyakönyveiből (1778—1926) való adatokat. Vö. még a 960., 969., 983., 992., 1001., 1025., 1032., 1048., 1054., 1068., 1080., 1094., 1110. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1135. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi városok elrománosítása. 943—944. p.
Ismerteti Pap Valér kamarai képviselőnek, ill. az *Universulnak* (1926. dec. 4.) az elrománosítást sürgető kirohanását.
1136. [WILLER József] W. J.: Utazás a Magyar Párt egysége körül. 944. p.
Ismerteti a *Politika* (1926. 159. és 160. sz.) V. I. szignójú írását.

6. évfolyam 1. szám
1927. január 1.

1137. JAKABFFY Elemér: A nyolcadik év. 1—15. p.
A romániai Országos Magyar Párt 1926. évi tevékenységét, ill. a különböző államok kisebbségeinek ez évi helyzetét tekinti át a szerző.
1138. ALBRECHT Ferenc: Mocsáry Lajos centenáriuma. 16-18. p.
Megemlékezés születésének századik évfordulója alkalmából.

1139. Mi van könyvtárainkkal. 19—24. p.

Romániában. Felhívás az olvasóhoz: közöljék, mit tudnak lakhelyük magyar könyvtáiról, ill. mi a javaslatuk ezek megmentése érdekében? A közlemény továbbá felsorol 63 helységet: közli az itt létezett könyvtárak nevét, alapítási évét, állománya nagyságát; ezekről is információkat kér.

1140. Válasz egy figyelmeztetésre. 25—26. p.

Reflexiók egy olvasói levélre, mely a szatmárvidéki anyakönyvi adatok közlését, ill. a magyar kisebbség törvényhozói beszédeinek közreadását kifogásolja.

A SZERVEZETT NEMZETKISEBBSÉGI CSOPORTOK HARMADIK KONGRESSZUSÁT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYEI

1141. [Az induló rovat szerkesztőségi bevezetője.] 27. p.

1142. Dr. Wilfan Josip letartóztatásához. 27—29. p.

Híradás az olasz parlament szlovén képviselőjének letartóztatásáról, ill. az ez ellen tiltakozó szolidáris megnyilatkozásokról.

1143. Az esztóniai kultúraautonómia jelentős előrehaladása. 29. p.

Híradás a német kultúratanács harmadik, 1926. nov. végi revali üléséről.

1144. A katalonok nyilatkozata. 29—30. p.

Híradás arról, hogy a katalán delegáltak nyilatkozatot küldtek a szervezett nemzetkisebbségek kongresszusa titkári hivatalához.

1145. Különböző közlemények. 30. p.

A németországi fritzek nyilatkozatát ismerteti a közlemény: ebben 7800 aláíró közli, hogy nem tekinti magát nemzetkisebbségnek.

DOKUMENTUMOK

1146. Willer József beszéde a kamarának december 17-én tartott ülésén. 31—35. p.

Hozzászólás a válaszfelíráthoz. Közli az 1926. dec. 17-i beszéd szövegét. (A romániai magyar kisebbséggel szembeni magatartásról.)

1147. Gyárfás Elemér beszéde a szenátusnak december 18-ikán tartott ülésén. 35—36. p.

Közli az 1926. dec. 18-i beszéd szövegét. (Az egyházi államsegélyről.)

ROMÁNOK RÓLUNK

1148. [WILLER József] W. J.: Duca és Iorga a kisebbségekről. 37—40. p.

Ismerteti Ducának, ill. Iorgának a képviselőház 1926. dec. 17-i ülésén elmondott beszédét; bő szemelvényekkel Iorga beszédéből.

6. évfolyam 2. szám

1927. január 15.

1149. LEITNER Mihály: Kisiklód. 41—44. p.

Kisiklód falu rohamos elrománosodása kapcsán a szerző elemzi a magyarság szétforgácsolódásának okait. Vö. még a 1150. tétellel.

1150. [Híradás két magyar nyelvű személy kérelméről, hogy nevét románosíthassa.] 44. p.

Szerkesztőségi közlés a *Monitorul Oficial* alapján. Vö. még a 1149. tétellel.

1151. GÁJ József: A jugoszláviai katolikus kisebbségek és a glagolica. 45—49. p.

A szerző elemzi az ószláv nyelvű *Missale Romanum* hivatalos istentiszteleti könyvvé tételének politikai hátterét az SHS királyságban.

1152. A magyar kultúra őrállomái Európa metropolisáiban. 50—53. p.

A közlemény beszámol a Berlinben, Rómában, Zürichben, Oxfordban, Aberdeenben, Párizsban, Bécsben, Genfben működő Collegium Hungaricumok tevékenységéről, lehetőségeiről. (Klebensberg Kunónak a *Reichpost*ban megjelent adatainak felhasználásával.)

1153. PÁSZTÓ Ödön: A keresztény kisebbségek Erdélyben. 54—55. p.

Ismertetés Gr. Griveanu fenti című előadásáról. (Elhangzott: 1926. ápr. 28-án a montpellier-i protestáns teológián; megj.: *Foi et Vie*, Supplement, 1926. dec. 16. 21. sz.) Adatokkal.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1154. Nemzetközi bonyodalom a lausitzi szerbek miatt. 56—57. p.

A Schobel-nővérek és dr. Antun Novak németellenes előadásairól szóló híradás.

1155. A Népliga sziléziai német csoportjának panaszügye. 57. p.

Híradás a lengyel hatóságok ellen, oktatásügyben, a Németek Szövetségéhez betérjesztett panaszról.

1156. A német kisebbség némi helyzetjavulása Dél-tirolban. 57. p.

Híradás arról, hogy Olaszországnak a német birodalommal való kapcsolatának változása hogyan hatott a déltirolai németek ügyére.

1157. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közvetteszi: —. [1. közl.] 58—60. p.

A közlemény tartalma: „A politikai rendőrség jelentése 1910 március 29-én”. Vö. még az 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel. A cikksorozat folytatása: „A románok politikai múltjából” c. cikksorozat (vö. az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel), a „Régi román lapokból” c. cikksorozat (vö. a 2078., 2091., 2102. tétellel), az „Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt” c. cikksorozat (vö. a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433., 1465. tétellel).

DOKUMENTUMOK

1158. László Dezső beszéde a kamarának december 19-én tartott ülésén. 61—64. p.

Az 1926. dec. 19-én mondott beszéd szövege. (A ház- és földadó sérelmezése.)

1159. Kötő Dezső beszéde a kamarának december 20-án tartott ülésén. 64—67. p.

Az 1926. dec. 20-án mondott beszéd szövege. (A költségvetés bírálata.)

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1160. Az Erdélyi Irodalmi Szemle. 68—70. p.

A közlemény ismerteti Kristóf György „Transilvanizmus” c. írását (1926); szemelvényekkel.

1161. ASZTALOS Miklós: Nagy Miklós: Erdély jövője. Ism. —. 70—72. p.

A szerző ismerteti a *Budapesti Szemle* egyik írását (1926. 207. köt. 339—358. l.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1162. Gazdasági sérelmeink és kívánságaink. 73—74. p.

A közlemény ismerteti a romániai Országos Magyar Párt gazdasági szakosztályának gyergyószentmiklósi ülésén (1926. okt. 9.) felvetett problémákat tárgyaló kötetet.

1163. Bukovinai ukrán hang a kisebbségi irodalomban. 74. p.

A közlemény ismerteti Vasile Dutceac „Minimul Drepturilor Minoritaților Naționale în România” c. művét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1164. Goga a bűnös. 75. p.

A közlemény ismerteti a *L'Indépendance Roumaine* Gogát támadó írását.

1165. „Nincs különbség zsidó meg görög között . . .” 75—76. p.

A közlemény ismerteti Gheorghe Grigorie Comsa aradi gör. kel. román püspök nyilatkozatát (1927. jan. 5.); szemelvénnel.

6. évfolyam 3. szám

1927. február 1.

1166. JAKABFFY Elemér: . . . Non licet bovi . . . vagy Acheronta movebo. 77—80. p.

A szerző szemelvényeket ad az alábbi román lapokból azzal kapcsolatban: hogyan vélekednek e lapok a renegátokról. *Gazeta Transilvaniei* (1910. szept. 3.); Damian Vazul brádi gör. kel. román esperes felszólalása (Temesvár, 1911. okt. 10-i népgyűlés); *Liberta* (1911. febr. 9.); *Românul* (1911. márc. 12.); *Seara* (1911. jún. 8.); *Românul* (1911. márc. 24.); *Poporul Român* (1911. ápr. 2.); *Gazeta Transilvaniei* (1911. máj. 24.); *Romanul* (1911. jún. 6.); *Tribuna* (1911. jún. 3.); dr. Comşa Miklós felszólalása (1910. ápr. 5-én a nagyszebeni választói konferencián).

1167. FRITZ László: A magyar lutheránus szuperintendencia. 81—90. p.

A szerző bemutatja a romániai magyar lutheránusok helyzetét (1919—1926), miniszteri leiratok ismertetésével. Közli a romániai zsinat-presbiteri ág. h. ev. egyház 1923. évi statisztikáját is: „Állapot statisztika”, „Népmozgalmi statisztika”, „Az egyházközségek” szempontok szerint.

1168. FLACHBARTH Ernő: Haladás helyett visszafejlődés. 91—93. p.

A szlovenszkói autonómiáról. A szerző ismerteti Hlinka ezzel kapcsolatos nyilatkozatait is. L. még az 1181. tételt.

1169. A tartománygyűlési választások és a jugoszláviai Magyar Párt. 94—95. p.

A közlemény beszámol a jugoszláviai Magyar Párt és a kormányon lévő radikális párt közötti megegyezésről.

1170. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Köz-zéteszi: —. (Második közlemény.) 96—106. p.

Részletes beszámoló az 1910. ápr. 5-i nagyszebeni választói konferenciáról. Szemelvényekkel az alábbi személyek beszédeiből: illyefalvi Papp György elnök (megnyitó beszéd); Lucaciu László (az 1906-os választásokról, a nemzeti kisebbségek szempontjából); Tripon Gábor, ill. Maniu Gyula által előterjesztett határozati javaslat; „A választói konferencia határozatilag kimondja”; Comşa Miklós (a románok összefogásáról). Vö. még az 1157., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1171. Colban és a lengyelországi német kisebbség. 107. p.
Híradás a lengyelországi német kisebbséggel szembeni elnemzetlenítési törekvésekről.
1172. A cseh nemzetkisebbség Bécsben. 107—108. p.
Beszámoló szervezeteikről, gazdasági helyzetükről.
1173. Állami ellenőrzés címén eltulajdonították az olaszországi szláv gazdasági egyleteket. 109. p.
A ljubjanai kisebbségi iroda híradása az olaszországi szlávok gazdasági helyzetéről.

DOKUMENTUMOK

1174. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1926 december 2-iki ülésén a kisebbségi részvénytársaságok fokozott ellenőrzése tárgyában kiadott rendelet ellen. 110—111. p.
Részlet a beszédből: közli a kereskedelmi minisztérium 1926. nov. 13-i 83.149/926 számú körrendelet szövegét.
1175. Molnár Kálmán felszólalása a szenátus 1926. dec. 17-i ülésén és a közmunkaügyi miniszter válasza. 111. p.
Szemelvények Molnár és Gr. Trancu-Iași beszédéből. (Az alkoholtilalom Csíksban való be nem tartását teszi szóvá Molnár Kálmán.)

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1176. Az erdélyi agrárreform szociális- és nemzeti problémái. 112—113. p.
Ismerteti Gustav Adolf Klein fenti címmel megjelent (1927) művét.
1177. Kisebbségjogi és kisebbségtatisztikai tanulmányok. 113. p.
Ismerteti Karl Braunias különlenyomatban megjelent tanulmányait. (Korábban a *Deutsche Politische Heft*-ben jelent meg „Studien über Minderheitenrecht und Minderheitenstatistik” címmel.)

ROMÁNOK RÓLUNK

1178. [WILLER József] W. J.: Lemondjunk-e az elszékelyesedett románok visszaköveteléséről? 114—116. p.
Ismerteti I. Tolan *Cuvântul*-beli (1927. jan. 27.) írását; bő szemelvénnel.

6. évfolyam 4. szám
1927. február 15.

1179. SZABOLCSKA Mihály: Ha meghalok. 117. p.
Vers. Vö. még az 1180. tétellel.
1180. JAKABFFY Elemér: Egy költeményhez. 118. p.
Megjegyzések Szabolcska Mihály „Ha meghalok . . .” c. költeményéhez. Vö. az 1179. tétellel.
1181. KORLÁTH Endre: Nyílt levél Hlinka Andrásához. 119—122. p.
A szlovák autonómiáról. (Az írás megjelent a *Prágai Magyar Hírlapban* is.) Vö. az 1168. tétellel.
1182. DÓZSA Endre: Šaguna érsek életének tanulságai. 123—125. p.
Megemlékezés az érsek metropolita tevékenységéről, s ennek jelentőségéről. (1848—1861 között.)

1183. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Köz-
zéteszi: —. (Harmadik közlemény.) 126—133. p.

Ismerteti a Román Irodalmi és Közművelődési Egyesületnek Désen, 1910.
szept. 18—19-én megtartott évi közgyűlésének eseményeit a román belügymi-
niszteriumi sajtóosztály jelentése alapján. Szemelvények az alábbi személyek
beszédeiből: Barsan András (a nemzeti kultúráról való jogról); dr. Mihali Ti-
vadar (országgyűlési képviselő, a Szolnok-Doboka vármegyei románok nevé-
ben történt felszólalása: a magyarországi románok öntudatáról); a közlemény
rövid ismertetéssel felsorolja továbbá a következők felszólalásait: dr. Popp C.
István, dr. Daian Illés (kolozsvári gör. kat. esperes), Barseanu (banketti po-
hárköszöntő), Mihali Tivadar, gróf Bethlen Balázs főispán, dr. Tripon Gábor,
dr. Lucaciú László, Coscinc Aurél („népies felolvasás a földművelésről”);
Christea Miron (távirat). Az 1910. szept. 19-i ülésen felolvasott évi jelentés
részletes ismertetése, adatokkal. Közli az 1910—1912 közti időszakra vonatko-
zó választások eredményét: az elnök, alelnök, a választmány tagjainak névso-
rát, foglalkozásukkal együtt. Vö. még a 1157., 1170., 1197., 1214., 1225., 1240.,
1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.

1184. ARATÓ Andor: Kisebbségi zenekultúránk zászlóvivői. 134—137. p.

A Romániai Magyar Dalszövetség tevékenységéről, ennek 1927. jan. 29-i
kolozsvári közgyűlése kapcsán.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1185. Szlovák anyanyelvű kath. egyházközség Budapesten. 138. p.

Beszámoló az új szlovák egyházközség alakulásáról.

1186. Elzász is közigazgatási autonómiát kap. 138. p.

A közlemény ismerteti a *Matin* híradását az Elzász-Lotharingia képviselői-
nek és szenátorainak 1927. febr. 1-én Poincaréval folytatott tanácskozásáról.

1187. A németek száma Szovjetoroszországban. 139. p.

A közlemény ismerteti a *Der Auslandsdeutsche* (1926. 2. sz.) írását, mely
adatait a Volga német köztársaság (Pokrowsk) hivatalos, 1927. évi közlemé-
nyéből veszi. (Adatokkal.)

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1188. Bibliográfia. 140—141. p.

A Nemzetek Szövetsége által 1926 februárjában közreadott, a Nemzetek
Szövetségével, ill. ennek hatáskörébe tartozó kérdésekkel foglalkozó írások
bibliográfiájához éves kiegészítés. A közlemény csak a kisebbségi kérdéssel
kapcsolatos bibliográfiai adatokat adja.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1189. A magyar-román közeledés francia megvilágításban. 142—143. p.

A közlemény ismerteti René Gonnard „Magyarie et Roumaine” c., a ma-
gyar—román közeledést tárgyaló írását (*Revue Politique et Parlementaire*).

DOKUMENTUMOK

1190. Sándor József felszólalása a szenátus 1926. dec. 16-iki ülésén. 144. p.

Közli az I. Nistor támadására adott válasz szövegét.

1191. Tornya Gyula beszéde a szenátus 1926. dec. 23-iki ülésén. 144—151. p.

A közlemény tartalmazza a föld- és házadó problémáit taglaló beszéd teljes
szövegét.

1192. Kimutatás az Országos Magyar Párt tagozatairól. 152—153. p.
Adatok táblázatban, az alábbi szempontok szerint csoportosítva: a tagozat neve; tagozati elnök (név és foglalkozás); milyen címre küldendő a megkeresés. Helyesbítést az adatokhoz l. az 1198. tételnél.

ROMÁNOK RÓLUNK

1193. [WILLER József] W. J.: A magyar iskolák államsegélye. 154—155. p.
Ismertetés a *Viitorul* és a *România* a magyar iskolák ellen izgató írásáról.
1194. [WILLER József] W. J.: Az állam nyelve. 155—156. p.
A CFR vezetőségének újabb, szigorítottabb rendeletéről. Ismertetés a *Politica* (1927. febr. 16.) írását; szemelvénnel.

6. évfolyam 5. szám
1927. március 1.

1195. JAKABFFY Elemér: A balti népek és a magyarok a nemzetkisebbségi érdekek szolgálatában. 157—160. p.
A balti államok nemzeti kisebbségeinek és a különböző államokban élő magyar kisebbségeknek a kapcsolatáról. A szerző közli Jakübas Robinzonas hozzá írott levelének (1927. jan. 24.) részletét is.
1196. GÁJ József: Politikai pártok az SHS. államban és a nemzeti kisebbségek. 161—164. p.
Történeti áttekintés (1835—1926). A szerző táblázatban adatokat közöl az 1920-as, 1923-as, 1925-ös választások eredményeiről, pártok szerint; továbbá röviden jellemzi a különböző politikai pártokat.
1197. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közvetteszi: —. (Negyedik közlemény.) 165—174. p.
A közlemény hírlapok beszámolóí alapján ismerteti a román nemzeti párt központi bizottságának 1910. dec. 19. és 20-án megtartott plenáris ülését; továbbá közli Polyt Mihály „A nemzetiségek helyzete” c. (*Románul*, 1911. jan. 17. 2. sz.) írását, ill. ismerteti a lugosi *Drapelulnak* (1911. febr. 7.) a községi nevek elmagyarosítását részletező írását. Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.
1198. Helyreigazítás. 174. p.
Az 1192. tételhez. A közlemény helyesbíti az Országos Magyar Párt Arad megyei és Arad városi tagozatánál a megkeresés címét: Magyar Pártiroda címe, Arad, Piața Plevnei 3.
1199. KARÁCSONYI János: A székely helynevek és a politika. [1. közl.] 175—179. p.
A szerző oklevelek adataival alátámasztott bizonyítékokat sorol fel Sabin Opreanu „Contribuțiuni la toponimia din ținutul Săcuilor” c. (Cluj, 1926) munkájával szemben. Vö. még az 1215. tétellel.
- #### A SZERVEZETT NEMZETKISEBBSÉGI CSOPORTOK HARMADIK KONGRESSZUSÁT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYEI
1200. Bizottságunk első bulletinje. 180. p.
Az egész bulletint adja a *Glasul Minoritaților* 1927. évi 9. száma. Szerkesztőségi bevezetővel a második bulletin megjelenéséről.

1201. De Monzie szenátor megnyilatkozása a nemzeti kisebbségek kongresszusáról. 180—181. p.

Az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 2., 1926. évi genfi kongresszusáról. Ismertetés De Monziének a *Berliner Tagblatt*-ban (1927. jan. 18.) megjelent írásáról.

1202. A magyar miniszterelnök beszédjéhez. 181—182. p.

A közlemény ismerteti gróf Bethlen István beszédét.

1203. A nemzetkisebbségek egy sajtóközlőnye Lengyelországban. 182—183. p.

A *Nacio* c. folyóirat 1927 eleji indulásáról. A szerkesztőség lábjegyzetben számol be a folyóirat elkobzásáról 1927. febr. 13-án. Vö. még az 1228. tétellel.

1204. A Népszövetségi Ligák Uniója kisebbségügyi bulletinemet ad ki. 183. p.

A közlemény beszámol a Bovet indítványa nyomán született határozatról.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

1205. A legfelsőbb cseh közigazgatási bíróság elvi döntése a magyar nyelv használatáról. 184. p.

A közlemény ismerteti Kubis Mihály szokolovi lakos kártérítési perének történetét.

DOKUMENTUMOK

1206. Balogh Arthur szenátor beszéde a szenátus f. é. február 9-én tartott ülésében a póstai clearing- és csekkforgalom bevezetéséről szóló javaslat tárgyalásánál. 185—186. p.

Közli az 1927. febr. 9-i beszéd szövegét.

1207. Sándor József szenátusi beszéde 1927. febr. 10-én a Munkakamarai törvényjavaslat ellen. 186—189. p.

Közli a beszéd szövegét.

1208. Gyárfás Elemér felszólalása a szenátus 1927 február 24-iki ülésén a vasutasok nyelvhasználatáról és Ionescu Mihály tábornok, közlekedésügyi államtitkár válasza. 189—192. p.

Közli a felszólalások szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1209. Csehszlovákia kártérítést fizet az esztergomi érsekség szlovenszkói birtokaiért. 193. p.

Ismerteti a *Lidové Noviny* (Pozsony, 1927) írását.

ROMÁNOK RÓLUNK

1210. [WILLER József] W. J.: Az erdélyi városok romanizálása. 194—196. p.

A szerző ismerteti Liviu P. Nasta *Dimineața*-beli (1927. febr. 26.) írását; bő szemelvényekkel.

1211. [WILLER József] W. J.: A liberálisok és a kisebbségi paktum. 196. p.

A szerző ismerteti P. Costin *Cuvântul*-beli (1927. febr. 26.) írását; bő szemelvényekkel.

6. évfolyam 6. szám

1927. március 15.

1212. JAKABFFY Elemér: Ligue Hongroise pour la Société des Nations dans la Roumaine. 197. p.

A szerző beszámol arról az igényről, hogy létrehozzák a Népszövetségi Ligák Uniójának romániai magyar tagozatát.

1213. GÁJ József: A jugoszláv vallási és nemzeti kisebbségek és az új középiskolai törvényjavaslat. 198—204. p.

A szerző ismerteti az 1926. évi törvényjavaslat történetét, majd részletesebben is az alábbi részeket: 16., 17., 60., 1., 22—27., 34., 68. §-okat.

1214. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közveteszi: —. (Ötödik közlemény.) 205—211. p.

„Egy néhány lapszemle”. Az alábbi lapok írásairól: *Tribuna* (Arad, 1911. febr. 8., 9., 10., márc. 8., 10., 14., 21., jún. 10.); *Românul* (Arad, 1911. febr. 8., 9., 10., márc. 8., 10., 15., 16., 22., jún. 11.); *Gazeta Transilvaniei* (1911. márc.

14.); *Telegraful Român* (1911. márc. 16.); *Transilvania* (1911. 11. sz.). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.

1215. KARÁCSONYI János: A székely helynevek és a politika. (Befejező közlemény.) 212—218. p.

A szerző oklevelek adataival alátámasztott bizonyítékokat sorol fel Sabin Opreanu „Contributinui la toponimia din ținutul Săcuilor” (Cluj, 1926.) c. munkájával szemben. Vö. még az 1199. tétellel.

1216. ALBRECHT Ferenc: A Nemzetek Szövetsége és a kisebbségek védelme 1926. évben. 219—221. p.

Beszámoló a Nemzetek Szövetségének 1926. évi tevékenységéről.

1217. [] BONYHÁDY: A Népszövetségi Ligák Uniója kisebbségi bizottságának Brüsszelben február 23-án megtartott üléséről. 222—224. p.

A szerző ismerteti az 1927. évi ülés lefolyását.

1218. FRITZ László: A népkisebbségi statisztika jelentősége. [1. közl.] 225—229. p.

A szerző felvázolja a népkisebbségi statisztikának, mint a kisebbségek „tanácsadójának” fő szempontjait dr. Winkler „Die bedeutung der Statistik für den Schutz der Nationalen Minderheiten” c. (2-te Auflage, 1926.) műve alapján. Vö. még az 1226. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1219. [SÜLYÖK István] S. I.: A szatmári ügghöz. 230—233. p.

A szerző ismerteti az alábbi írásokat: *Germania* (1927. jan. 22., a szatmári svábokról); a *Schwäbischer Mercur* (1927. febr. 17., a lausitzi vendekről). Bő szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1220. [WILLER József] W. J.: A városok elrománosítása. 234—236. p.

A szerző ismerteti Liviu P. Nastának a *Dimineața*-beli (1927. márc. 4.) írását; bő szemelvényekkel.

1221. A hunyadi példa. 236. p.

Hunyad vármegye tanácsának 1927. márc. 1—3-i üléséről való híradás.

1222. JAKABFFY Elemér: Ez is elintézési mód. 237—238. p.
A szerző ismerteti a *Cuvântul* (1927. márc. 28. 721. sz.) „rendőrért kiáltó” írását, mely válasz az általa 1927. márc. 20-án, a Katholikus Népszövetség aradi tagozatának nagygyűlésén a felekezeti oktatással kapcsolatban mondott beszédre.
1223. A bolgár kisebbség szervezkedése Romániában. 239—241. p.
A közlemény áttekinti a romániai bolgár kisebbség szervezkedési kísérleteit (1913—1926); továbbá ismerteti e kisebbség történetét is.
1224. [GABEL Vilmos] G. V.: Az erdélyi ortodox zsidóság és a magyar tannyelv. Petrovici miniszter nyilatkozatához. 242—243. p.
A szerző a romániai ortodox zsidóság nevében kiáll azért, hogy gyermekeik magyar nyelven tanulhassanak, mert „A zsidók elmagyarosodása egy természetes folyamat következménye volt . . .”
1225. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közveteszi: —. (Hatodik közlemény.) 244—252. p.
A közlemény ismerteti az alábbi lapok írásait: *Drapelul* (1911. jún. 10., „Mocsonyi Sándor és Mangra Vazul”); *Poporul Român* (1911. ápr. 23., „Egy húsvéti cikk”); *Tribuna* (1911. jún. 11., „Egy pünkösdi cikk”); *Românul* (1911. ápr. 7., „A mi nemzetünk”); továbbá a román nemzeti párt népgyűléseiről (1911-ben) ad hírt. Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.
1226. FRITZ László: A népkisebbségi statisztika jelentősége. (Befejező közlemény.) 253—258. p.
A szerző felvázolja a népkisebbségi statisztikának, mint a népkisebbségekkel szemben alkalmazott „politikai harci eszköznek” a főbb szempontjait dr. Winkler „Die bedeutung des Statistik für den Schutz der Nationalen Minderheiten” c. (1926) műve alapján. A szerző továbbá erdélyi példákat is felsorol 1910-, 1912-, 1919-, 1920-ból. Vö. még az 1218. tétellel.
1227. [] KOZMOSZ: A székelység tanügyi önkormányzatához. [1. közl.] 259—261. p.
A szerző ismerteti az 1924. júl. 26-án kihirdetett román népoktatási törvényt, ill. ennek a gyakorlatban való alkalmazását. Vö. még az 1239. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1228. A „Nacio” sorsa. 262. p.
Beszámoló az 1927. febr. 13-án elkobzott lengyelországi kisebbségi (zsidó, német, ukrán, fehérorosz, litván) lap sorsáról. Vö. még az 1203. tétellel.
1229. A Revue Bleu és az optánsok ügye. 262—263. p.
Ismerteti Charles Dupuis „A nemzetközi döntőbíráskodás válsága” c. írását (*Revue Bleu*).

DOKUMENTUMOK

1230. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1926 dec. 12-iki ülésén az iparosok és kereskedők szociális gondozása tárgyában benyújtott törvényjavaslat ellen. 264—267. p.
Közli a beszéd szövegét.

1231. Dr. Parecz Béla képviselő felszólalása a kamara 1927 március 14-iki ülésén. 267—268. p.

Közl. a munkakamarákról szóló törvényjavaslathoz való hozzászólás szövegét.

1232. Tornyai Gyula válasza Tătărescunak a telepések ügyében. 268—269. p.

Közl. az 1927. febr. 15-i szenátusi beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1233. [WILLER József] W. J.: Amit szabad Jupiternek . . . 270—271. p.

A szerző ismerteti a *Cuvântul* (1927. márc. 27.) „Román élet Jugoszláviában. A románok elnemzetlenítése az iskolák révén” c. írását; bő szemelvényekkel.

1234. [WILLER József] W. J.: Az állam kisebbségi politikája. 271—272. p.

Közl. az *Indreptarea* (1927. márc. 19.) írását; bő szemelvényekkel.

1235. Fő az általánosítás. 272. p.

A közlemény bemutatja, hogyan általánosít a *Cuvântul*. (1927. márc. 28-i híre egy nagyváradi temetésről.)

6. évfolyam 8. szám

1927. április 15.

1236. JAKABFFY Elemér: A szuperintendens avatáshoz. 273—274. p.

A romániai lutheránus presbiteri egyházak 1927. ápr. 3-i választásáról.

1237. ASZTALOS Miklós: A magyar kisebbség és a történelem Erdélyben. [1. közl.] 275—290. p.

A magyar kisebbség ellen irányuló elrománosító törekvésekről. „Az erdélyi magyarságot három oldalról környékezi veszély . . . Ez a három oldal: a székeltek elmagyarosodott román voltának hírdetése, az erdélyi magyarság gazdasági életének megbénítása és kulturális életének béklyóba kötése.” Vö. még az 1246. tétellel.

1238. CSEKEY István: A nemzetiség szabad bevallásának büntetőjogi védelme. 291—292. p.

Ismertetés az Észt Köztársaságban a nemzeti kisebbségek érdekében hozott törvényekről, határozatokról.

1239. [] KOZMOSZ: A székelység tanügyi önkormányzatához. (Befejező közlemény.) 293—295. p.

Adatokat közöl Csík megye (Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Ditró), Háromszék megye (Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Barót), Maros-Torda megye (Marosvásárhely) és Udvarhely megye (Székelyudvarhely, Székelykeresztúr) területén a román állam tulajdonába került közép fokú iskolákról. Vö. még az 1227. tétellel.

1240. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közteszi: —. (Hetedik közlemény.) 296—302. p.

„»A román írók egylete« által 1911 április végén rendezett »irodalmi estély«” (Arad, 1911. ápr. 29—30.). Lefolyásának ismertetése. Továbbá: az esettel kapcsolatos lapszemle az alábbi lapokból: *Tribuna* (1911. máj. 3.); *Román*

nul (1911. ápr. 27.). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1247., 1260., 1270., 1294., 1302. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1241. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1927 március 28-iki éjjeli ülésén az építkezési törvény tárgyalásánál. 303—309. p.

Közl. a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1242. [WILLER József] W. J.: A romániai városok nacionalizálása. 310—312. p.

A romániai magyar városok elrománosításáról. A szerző részleteket közöl Valer Pop képviselőházi interpellációjából, Octavian Goga belügyminiszter válaszából; továbbá: az *Indreptarea* „A városok etnikai problémája” c., ill. a *Dimineața* (I. Teodorescu, 1927. ápr. 11.) az előbbiekkal kapcsolatos írásairól; bő szemelvényekkel.

6. évfolyam 9. szám
1927. május 1.

1243. JAKABFFY Elemér: Majláth Gusztáv gróf püspök. 313. p.

Munkássága 30. évfordulója alkalmából írt méltatás.

1244. KARÁCSONYI János: Lefagyott a lónak a szarva. 314—317. p.

Oklevelekre támaszkodó történeti áttekintés (13—16. sz.), mely cáfolja, hogy a magyar nemzet a „régi századokban” kiutasította volna a románokat. Válasz I. Nasta állítására.

1245. MESKÓ Miklós: A harói büntett. 318—324. p.

A szerző ismerteti a dévai csángó telepések legelőjük megtartásáért való küzdelmét.

1246. ASZTALOS Miklós: A magyar kisebbség és a történelem Erdélyben. (Befejező közlemény.) 325—331. p.

A szerző hangsúlyozza a magyar kisebbség autonómiájának létjogosultságát az elrománosító törekvésekkel szemben. Vö. még az 1237. tétellel.

1247. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közléteszi: —. (Nyolcadik közlemény.) 332—336. p.

„Az erdélyi román nemzeti színek használatának megengedése”. Lapszemle az alábbi lapokból: *Unirea* (1911. máj. 11.); *Tribuna* (1911. máj. 16.); *Telegraful Român* (1911. máj. 16.); *Seara* (1911. máj. 14.). A nyelvkérdésről: *Telegraful Român* (1911. jún. 1.). A román himnuszról: *Viitorul* (1911. jún. 7.); *Gazeta Transilvaniei* (1911. jún. 7.). „Goldis László egy cikke” (részlet a *Románul* 1911. jún. 9-i írásából). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1260., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.

1248. GÁL Kelemen: A német kisebbségek iskolai jogai Európában. [1. közl.] 337—342. p.

A szerző ismerteti az alábbi művet: *Das Schulrecht der deutschen Minderheiten in Europa*. Herausgegeben von Prof. dr. P. Rühlmann unter Mitarbeit von Dr. K. Junckerstorff. Breslau, 1926. Vö. még az 1259. tétellel.

A SZERVEZETT NEMZETKISEBBSÉGI CSOPORTOK HARMADIK KONGRESSZUSÁT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYEI

1249. Titkári hivatal. 343. p.

Híradás a kongresszust előkészítő választmány titkárságának Bécsben megnyitott irodájáról.

1250. Egy új kisebbségi folyóirat Lengyelországban. 343—344. p.

Híradás a *Minderheitenfrega* c. folyóirat megindulásáról.

1251. [Ismeretetés az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok harmadik kongresszusát előkészítő bizottság bulletinje több írásáról.] 344. p.

DOKUMENTUMOK

1252. Gyárfás Elemér szenátor felszólalása a lakásrekvirálások ellen a lakbértörvény részletes vitájában 1927 április 2-án és Cudalbu igazságügyminiszter válasza. 345—346. p.

Közli a felszólalások szövegét.

1253. Gyárfás Elemér szenátor előterjesztése a szenátusban 1927. április 2-iki ülésen a békebeli osztrák-magyar állampapírok rendezése tárgyában. 346—347. p.

Közli az előterjesztés szövegét.

1254. Sándor József szenátusi indítványa 1927. ápr. 5-én a bukaresti egyetemen felállítandó magyar nyelv- és irodalmi tanszék tárgyában. 347—348. p.

Közli az indítvány szövegét. Továbbá: lábjegyzetben a fogadtatás bemutatása.

ROMÁNOK RÓLUNK

1255. [WILLER József] W. J.: A kormány a lakosságnak nem a nemzeti érületére, hanem a származására kíváncsi. 349—351. p.

A romániai népszámlálásról. Ismerteti az alábbiak írásait: Bucsan belügyi szubszekretár (*Dimineață*, 1927. ápr. 21.), Sincerus (*Adeverul*, ápr. 21.); bő szemelvényekkel.

1256. [WILLER József] W. J.: Megint félreverik a harangokat. 352. p.

A szerző bemutatja a romániai Országos Magyar Párt belső széthúzására való román reagálásokat.

6. évfolyam 10. szám

1927. május 15.

1257. JAKABFFY Elemér: „Állásom függ attól, megoldom a kérdést vagy sem.” 353—355. p.

Sajtóvisszhang Jakabffy Elemér nyilatkozatára, mely Bethlen István grófnak a magyarországi választások előtt, a német kisebbség képviselőinek tett nyilatkozatára való reagálás. A *Sonntagsblatt*, a *Berliner Tägliche Rundschau*, a stuttgarti *Der Auslandsdeutsche* írásainak rövid ismertetését is adja a szerző.

1258. APOR Péter: Egyetemes számontartás. 356—360. p.

A közlemény felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy a romániai Országos Magyar Párt vezetőségének munkáját regisztrálni kell.

1259. GÁL Kelemen: A német kisebbségek iskolai jogai Európában. (Befejező közlemény.) 361—367. p.

- A szerző ismerteti az alábbi művet: Das Schulrecht der deutsche Minderheiten in Europa. Herausgegeben von Prof. Dr. P. Rühlmann unter Mitarbeit von Dr. K. Junckerstorff. Breslau, 1926. Vö. még az 1248. tétellel.
1260. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közvetteszi: —. (Kilencedik közlemény.) 368—374. p.
 „A Foaia Popurului egy cikke”. (Szemelvény a lap 1911. aug. 6-i írásából.)
 „Dr. Lucacius László beszéde Londonban a fajok internacionális kongresszusán” (*Românul*, 1911. aug. 1.). Közvetteszi a beszéd teljes szövegét. Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1270., 1279., 1294., 1302. tétellel.
1261. Az államnyelv ismerete a parlamentben. 375. p.
 Statisztikai adatokat ad a közlemény arról, hogy a csehszlovákiai német pártok törvényhozói milyen mértékben tudják az államnyelvet.
1162. KERESZTÚRY Sándor: Az erdélyi városok elrománosításának kérdéséhez. [1. közl.] 376—382. p.
 A román nép letelepedéséről. Történeti áttekintés (14—17. sz.). Vö. még az 1267. tétellel.
1263. A statisztikai számláló lapok megjavítása. 383—384. p.
 Megjegyzések a népszámlálási adatlap alapján való nemzetiség-megállapításhoz. (A kormány elrománosítási törekvéséről.)
- DOKUMENTUMOK**
1264. Kocsán János beszéde a szenátusnak április 1-én éjjel tartott ülésén. 385—391. p.
 Közli az 1927. ápr. 1-én elhangzott, a lakástörvényjavaslattal foglalkozó fel-szólalás szövegét.
- ROMÁNOK RÓLUNK**
1265. „Origina etnică și naționalitatea de naștere.” 392. p.
 Híradás a népszámlálási rendelkezésről, mely „egy rovatban kívánja az etnikai eredetet és a születés szerinti nemzetiséget”. Ismertetés az *Adeverul* (1927. máj. 2., Em. Socor) írásából.

6. évfolyam 11. szám
 1927. június 1.

1266. BÁNFFY Ferenc: Csak jöjjön a 300.000 amerikai román! 393—396. p.
 A szerző a kormány elrománosító politikája kapcsán elemzi az Amerikában élő román kisebbség visszatérésének lehetőségeit.
1267. KERESZTÚRY Sándor: Az erdélyi városok elrománosításának kérdéséhez. [2. közl.] 397—405. p.
 A román nép letelepedéséről. Történeti áttekintés (16—20. sz.) Adatokkal. Vö. még az 1262. tétellel.
1268. GOMBOS Benő: Tanulságok az ausztriai és bécsi választásokból. 406—409. p.
 A szerző az 1927. évi ausztriai országos választások apropóján bírálja a cionizmust; továbbá szól a zsidóság asszimilációjáról.

1269. JAKABFFY Elemér: A népszámlálás ügyéhez. 410—418. p.

A szerző összefoglalja az 1927. évi romániai népszámlálást megelőző és követő eseményeket: 1926. ápr. 24. és máj. 7., az Országos Magyar Párt intézőbizottsági ülése; 1927. máj. 11. és 17., szenátusi ülés. A szerző ismerteti Sándor József szenátusi beszédét (máj. 11.); továbbá statisztikai adatokat (1910—1927) ad a temesvári, marosvásárhelyi, szatmári, székelyudvarhelyi népszámlálás eredményeiről, táblázatokban, az alábbi lapok közleményei alapján: temesvári *Déli Hírlap* (1927. máj. 23.), kolozsvári *Újság* (1927. máj. 21.), székelyudvarhelyi *Székely Közélet* (1927. máj. 22.).

1270. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közvetési —. (Tizedik közlemény.) 419—422. p.

A közlemény az alábbi ismertetéseket tartalmazza: „D. A. Xenopol jassy-i egyetemi tanár cikke a »Romanul« 1911. évi au. 6-iki számában.”; „Lucaciú Lászlónak a Népfajok Londonban megtartott kongresszusára vonatkozó nyilatkozata a »Românu« 1911. évi aug. 6-iki számában”; „Még egyszer a román nemzeti színekről.” (*Românu*, 1911. aug. 6.); „Goga felfogása a múltban a kisebbségi vezetők kötelességeiről.” (*Tribuna*, 1911. aug. 6.) Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1279., 1294., 1302. tétellel.

1271. A kisebbségi kérdés vitája a Népszövetségi Ligák Uniójának berlini kongresszusán. 423—424. p.

A közlemény ismerteti a Népszövetségi Ligák Uniójának kisebbségi bizottsága 1927. máj. 25-i ülésének lefolyását.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1272. Népszámlálásunk a világsajtóban. [1. közl.] 425—427. p.

A romániai népszámlálás kapcsán sajtószemle az alábbi lapokról: *Ere Nouvelle* (1927. máj. 19., „A romániai népszámlálás”); *Oeuvre* (1927. máj. 3., „Hogyan csinál Románia népszámlálást”); *Baseler Nachrichten* (1927. máj. 14.); *Rorschauer Zeitung* (1927. máj. 13., „Újságírók a hadbíróság előtt”); *Freiburger Nachrichten* (1927. máj. 2., „Népszámlálás Romániában”). Vö. még az 1283., 1296. tétellel.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

1273. SÜLYÖK István: Grail Românească. 428—429. p.

Szerk.: egy bizottság, megjelenik: havonta, Bukarest. 1927. 1. évf. 1—4. sz. A szerző ismerteti a „Hogyan írnak olykor történelmet a szerbek?” c. közleményt; bő szemelvényekkel. (A szerb tankönyvekről.)

ROMÁNOK RÓLUNK

1274. [WILLER József] W. J.: Belvillongások az erdélyi magyar szervezetek portáján. 430—431. p.

A szerző ismerteti a *Vitatorulnak* (1927. máj. 13.) az Országos Magyar Párttal kapcsolatos írását; bő szemelvényekkel.

1275. [WILLER József] W. J.: A megértés szellemének apostola. 432. p.

A szerző válasza N. Iorga gyergyószentmiklósi beszédére.

1276. JAKABFFY Elemér: Sorsdöntő elhatározás. 433—434. p.
A kisebbségi nemzetek „együtthaladása és együttmunkálkodása”-nak szükségességéről. A romániai magyar kisebbség további céljainak felvázolása.
1277. [] VERIDICUS: A lelkek kibékülésének feltételei. 435—442. p.
„... az együttélésre rendelt különböző népcsoportok ellentétes érzületének leküzdésére kiváltkép három eszköz alkalmas: egymás nyelvének és kultúrájának [...] megismerése, minél több gazdasági érdekközösség megteremtése a népcsoportok között és [...] a nép lelkének átítatása a vallási és nemzeti türelem és az egyetemes emberszeretet eszméivel.”
1278. „Egy arcátlan manifesztáció.” 443—445. p.
A közlemény ismerteti Járosy Dezsőnek a *Gazeta Banatului* fenti címmel megjelent kommunikéjére válaszoló írását, mely Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök viselkedését magyarázza meg. Bő szemelvénnyel.
1279. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közveteszi: —. (Tizenegyedik közlemény.) 446—451. p.
A közlemény az alábbi ismertetéseket tartalmazza: „A lugosi gazdasági kiállítás és a románok érzelmei” (*Drapelul*, 1911. szept. 28.; *Revista Economica*, 1911. szept. 24.); „D. A. Xenopol vitája a »Budapesti Hírlap«-pal a régi román nemességről” (*Românul*, 1911. okt. 17., 18.). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1294., 1302. tétellel.
1280. Beszámolás a Jugoszláviai Országos Magyar Párt helyzetéről. 452—458. p.
A jugoszláviai Országos Magyar Párt harmadik közgyűléséről (1927 pünkösd). A közlemény adja Strelitzky Dénes dr. főtitkár jelentésének teljes szövegét is.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1281. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István Összes Munkái. 459—460. p.
Ismertetés a műről. (Az Országos Tisza István Emlékbizottság kezdeményezésére és támogatásával kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. 4 sorozat. Negyedik kötet. Levelek, táviratok, távbeszélőn küldött üzenetek, egyes előterjesztések az 1915. és 1916. évekből. Budapest, 1927, Franklin Társulat, Magyar Irod. Intézet és Könyvnyomda. 430 l.)
1282. Dr. Jan Auerhan: Európa nyelvi kisebbségei. 460. p.
Rövid híradás a fenti műről.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1283. Népszámlálásunk a világsajtóban. [2. közl.] 461—462. p.
A romániai népszámlálás (1927) kapcsán sajtószemle az alábbi lapokról: *Vorwärts* (1927. máj. 10., „Vorbereitung einer Riesenschiebung” c. írás); *Osteuropäische Korrespondenz* (1927. máj. 14., „Népszámlálás Romániában” c. írás); *Das Deutsche Tagblatt* (1927. máj. 19., „Népszámlálás Romániában” c. írás). Vö. még az 1272., 1296. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1284. Balogh Arthur felszólalt a szenátusban az elbocsájtott magyar tisztviselők és nyugdíjasok érdekében. 463—464. p.
Közli az 1927. ápr. 10-i felszólalás szövegét.

1285. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1927. május 20-iki ülésén az ügyvédi rendtartást módosító törvényjavaslatához. 465—469. p.

Közl. a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

ROMÁN SZEMLÉK SZEMLÉJE

1286. SÜLYÖK István: *Democrația*. 470. p.

Főszerk.: I. G. Duca. Megjelenik havonta; Bukarest. A lap egyik írása ismerteti I. Mateinek az Országos Magyar Párt 1922. dec. 22-én Kolozsvárt elfogadott programja elé írt szavait (15. évf. 4. sz.); szemelvénnel.

ROMÁNOK ROLUNK

1287. Makkai püspök is irredenta. 471. p.

A *Biruințan*nak (1927. jún. 8.) a püspököt támadó írásáról.

1288. A tordai magyar lányok irredenta módon tornáznak. 472. p.

A közlemény adja az *Universul* (1927 nyara) „Magyar irredentizmus. »Levente« Tordán” c. írását.

6. évfolyam 13. szám

1927. július 1.

1289. JAKABFFY Elemér: Éljen a szabad választás! 473—474. p.

A szerző az 1927. évi romániai parlamenti választások előzményeit bemutató elmeséli az Országos Magyar Párt aradi képviselőjelöltjének esetét.

1290. GYÁRFÁS Elemér: A pénzintézetek kínos kérdése. 475—477. p.

A szerző vizsgálja a romániai kisebbségi bankok állítólagos felelősségét a romániai gazdasági válságban. Adatokkal.

1291. SZÁSZ József: A magyar nyelv válsága. 478—483. p.

A szerző elemzi a romániai magyar kisebbség nyelvi problémáit, ill. bemutatja az általános és középiskolák nyelvtanítását.

1292. SÁNDOR Béla: A jugoszláviai magyarság kívánságai iskolai téren. 484—489. p.

A szerző pontokba szedve sorolja fel az „általános” és a „részletes kívánságokat”.

1293. BÁNFFY Ferenc: Jogok és kötelességek. 490—492. p.

Romániában. A szerző a kisebbségi jogok és kötelességek törvénybe foglalása helyett inkább ezek tiszteletben tartását kéri.

1294. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közveteszi —. (Tizenkettedik közlemény.) 493—497. p.

A közlemény az alábbi ismertetéseket tartalmazza: „Román iparosokat nevel a szász egyetem” (*Românul*, 1911. nov. 28.); „Dr. Chriseta Miron felfogása 1911-ben” (*Drapelul*, 1911. nov. 28.) „Ébredj román álmaidból! . . . Dr. Serban Miklós védbeszéde” (*Românul*, 1911. nov. 23.); „Az »Unirea« a macedon románokról” (*Unirea*, 1911. nov. 25.). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1302. tétellel.

1295. Adatgyűjtésünk a népszámláláshoz. 498—502. p.

Az 1927 tavaszi romániai népszámlálásról. Lapszemle az alábbi lapokról: *Temesvári Hírlap* (1927. máj. 27.), *Brassói Lapok* (1927. máj. 6.), *Nagyvárad* (1927. máj. 21.), *Újság* (1927. máj. 29.). Vö. még az 1272., 1283. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1296. Népszámlálásunk a külföldön. [3. közl.] 503. p.

A közlemény adja az *Ére Nouvelle* „Román nacionalizmus” c. írását (1927. jún. 15.) Vö. még az 1272., 1283. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1297. [WILLER József] W. J.: A magyar kisebbség és a választási harc. 504. p.

Ismerteti a *Viitorul* (1927. jún. 24.) írását; bő szemelvénnel.

6. évfolyam 14. szám

1927. július 15.

1298. JAKABFFY Elemér: A választások után. 505—508. p.

A szerző értékeli az Országos Magyar Párt magatartását az 1927. nyári romániai parlamenti választásokon.

1299. HORVÁTH L. József: Az ultranacionalizmus alapja és gazdasági hatásai. 509—515. p.

Az ultranacionalizmus vizsgálata „általában európai szempontból” és a „speciális romániai” kisebbségi „helyzetet illetően”.

1300. A kisebbségi blokk kamarai szavazatszámai és mandátumai. 516—517. p.

Az 1927. évi romániai választásokról. Táblázatos statisztikai adatok az alábbi szempontok szerint: a székely vármegyékben hányan szavaztak a kisebbségi blokkra; hány mandátum jutott a blokkra; kik lettek az Országos Magyar Párt képviselői; a szenátusi választások jelöltjeiről.

1301. Pártvezérek a választások eredményeiről. 518—525. p.

Az 1927. nyári romániai parlamenti választásokról. A közlemény adja az alábbi személyek nyilatkozatait: Iuliu Maniu (a Nemzeti Parasztpárt elnöke), Duca belügyminiszter, Nicolae Iorga, Hans Otto Roth (a német parlamenti csoport vezére), Bethlen György gróf (az Országos Magyar Párt elnöke).

1302. JAKABFFY Elemér: Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közveteszi —. (Tizenharmadik közlemény.) 526—532. p.

A közlemény az alábbi ismertetéseket tartalmazza: „Az aradi »Tribuna« vallomásai és indítványai” (*Tribuna*, 1911. nov. 21.); „A »román vallás« (*Gazeta Transilvaniei*, 1911. nov. 18., dr. Saftu Vazul beszéde); „A »korcs magyar kultúra«” (*Tribuna*, 1911. nov. 14.); „»Nemzet és nemzetiség a magyarok fogalma szerint«” (*Tribuna*, 1911. nov. 15., D. A. Xenopol vezércikke); „Amikor Goldisecat magyarosítással vádolták” (*Románul*, 1911. dec. 16., Aurel C. Popovici írása). Vö. még az 1157., 1170., 1183., 1197., 1214., 1225., 1240., 1247., 1260., 1270., 1279., 1294. tétellel.

A SZERVEZETT NEMZETKISEBBSÉGI CSOPORTOK HARMADIK KONGRESSZUSÁT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYEI

1303. A harmadik kongresszus tárgysorozata. 533—534. p.

A választmány 1927. júl. 7—8-i, berlini ülésén kijelölt napirendi pontokat sorolja föl a közlemény.

1304. Választási blokkok alakításához. 534. p.

Rövid híradás a lengyelországi, olaszországi és romániai törekvésekről a „Közlemények” (a kisebbségi kongresszus titkári hivatalának híradója) alapján.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1305. Fascista kaszárnnyák az isztriai szlávok pénzén. 535. p.

A ljubljana-i kisebbségi iroda két beszámolójának ismertetése az olaszországi szlávok iskolaügyének helyzetéről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1306. Das Sprachenrecht der Tschechoslovakischen Republik. 536. p.

A közlemény ismerteti Dr. Leo Epstein fenti címmel megjelent jogszabálygyűjteményét („Gebrüder Stipel, ges. m. b. H. Reichenberg” kiadása).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1307. EPSTEIN, Leo: Szlovenszko és Ruszinszko lakossága nemzeti megoszlás szerint. 537—540. p.

Szemelvény Epstein „Das Sprachenrecht der Tschechoslovakischen Republik” c. könyvéből. Statisztikai adatok (az 1921. febr. 15-i népszámlálás adatai), táblázatokban, az alábbi törvényszékek szerint: Pozsonyi ítélőtábla: Pozsonyi törvényszék, Besztercebányai törvényszék, Komáromi törvényszék, Nyitrai törvényszék, Rózsahegyi törvényszék, Trencsén törvényszék; Kassai ítélőtábla: Kassai törvényszék, Lőcsei törvényszék, Eperjesi törvényszék, Rimaszombati törvényszék, Beregszászi törvényszék, Huszti törvényszék, Ungvári törvényszék.

ROMÁNOK RÓLUNK

1308. [WILLER József] W. J.: Választás után. 541—544. p.

A szerző ismerteti az alábbi lapok írásait: *Viitorul* (1927. júl. 10., 13., 14.), *Cuvântul* (1927. júl. 15.), *Lupta* (1927. júl. 14.), *România, Indreptarea*; szemelvényekkel.

6. évfolyam 15. szám

1927. augusztus 1.

1309. I. Ferdinánd király †. [Az első számozatlan lapon. = 545.] p.
Nekrológ.

1310. Értesítés. [A harmadik számozatlan lapon. = 547. p.]
Szerkesztőségi értesítés az 1927 augusztusi szám késéséről.

6. évfolyam 16. szám

1927. augusztus 16.

1311. GYÁRFÁS Elemér: A Választások tanulságai. 549—557. p.

Az 1927 nyári romániai parlamenti választásokról.

1312. [PAÁL Árpád:] Nemzetárulás. 558—559. p.

Részlet az *Újságban* (1927. 158. sz.) megjelent cikkből, szerkesztőségi kopffal. A romániai magyar kisebbségről, az 1927. nyári romániai parlamenti választások kapcsán.

1313. A mandátumok igazolásához. [1. közl.] 560—570. p.

A közlemény bemutatja az 1927. évi romániai parlamenti választások során elkövetett visszaéléseket Csík megye, Maros-Torda megye, Szilágy megye és Kisküküllő megye területén. Vö. még az 1324., 1331. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1314. BOTOS János: A román függetlenségi háború visszhangja Erdélyben. Pusca-
riu Sextil cikke a Democrațiában. Ismerteti: —. 571—578. p.

Az 1927. (15. évf.) júliusi, ünnepi számban megjelent írás ismertetése.

DOKUMENTUMOK

1315. Bethlen György gróf kamarai beszéde Ferdinánd király emlékezetére tartott
gyászülésen. 579. p.

Adja az 1927. júl. 25-én elhangzott beszéd szövegét. A beszéd hiteles, javí-
tott fordítását l. az 1357. tételnél.

1316. Gyárfás Elemér beszéde a szenátusnak 1927. július 25-én Ferdinánd király
emlékezetére tartott gyászülésen. 579—580. p.

Közli a beszéd szövegét.

1317. Bethlen György gróf kamarai beszéde a felirati vitában. 580—582. p.

Az 1927. évi romániai parlamenti választásokról (választási sérelmekről).

Adja az 1927. aug. 2-i beszéd szövegét.

1318. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1927. július 28-iki ülésén.
582—584. p.

Az 1927. nyári romániai parlamenti választásokról (választási sérelmekről).

Adja a beszéd szövegét.

1319. Gyárfás Elemér interpellációja a szenátus július 27-iki ülésén a magyar vezető
emberek letartóztatása ügyében. 585. p.

Választási sérelmekről. Közli a beszéd szövegét.

1320. Gyárfás Elemér nyilatkozata a szenátus 1927. július 29-iki ülésén Cisar érsek
szenátorsága ügyében. 586. p.

Választási sérelmekről. Közli a beszéd szövegét.

1321. Willer József kamarai beszéde az udvarhelyi választások tárgyában. 586—587.
p.

Az 1927. nyári romániai parlamenti választások során elkövetett visszaélés-
sekről. Adja az 1927. júl. 17-i beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1322. Tătărescu nyilatkozata. 588. p.

A közlemény ismerteti a miniszter 1927. aug. 11-i nyilatkozatát; szemel-
vénnel. (A kisebbségi kérdésről.)

6. évfolyam 17. szám

1927. szeptember 1.

1323. JAKABFFY Elemér: A szervezett nemzetkisebbségi csoportok harmadik
kongresszusa. 589—606. p.

A közlemény tartalma: a) Általános ismertetés; b) „A napirend”; c) „Sajtó-
megnyilatkozások a kongresszus előtt” (*Oeuvre, Münchener Neuesten Nach-*

richten, *Baseler Nachrichten*, *Neue Züricher Zeitung*, *Journak de Genève*); d) „A résztvevők”; e) „Vilfan Josip dr. megnyitója”; f) „Szüllő Géza beszéde”; g) „Az elnökség és a bizottságok megalakítása”; h) „Balogh Arthur dr. beszéde”; i) „Határozatok”.

1324. A mandátumok igazolásához. II. rész. 607—616. p.

Az 1927. évi romániai parlamenti választások során elkövetett visszaélésekről Arad megye és Brassó megye területén. Vö. még az 1313., 1331. tétellel.

1325. JAKABFFY Elemér: A propaganda iroda működéséhez. (Válasz a „*Baseler Nachrichten*”-nek.) 617—620. p.

A szerző Titulescu külügyminiszternek a propaganda irodák létesítésére irányuló törekvése kapcsán szöveghű fordításban közli a *Baseler Nachrichten* egyik írását is.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1326. FRITZ László: Az 1927 júliusi román parlamenti választások statisztikája. 621—636. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: „Összefoglaló táblázat az 1927. évi július 7-iki képviselő választások eredményéről” (pártonkénti bontásban); „Részletes eredménytáblázat az 1927 július 7-iki képviselőválasztásokról” (Erdély, Bánság és a kapcsolt részek megyei választókerületeinek adatai); „Az 1927 július hó 10-iki szenátorválasztások részletes eredménytáblázata” (Erdély, Bánság és a kapcsolt részek megyei választókerületeinek adatai).

6. évfolyam 18. szám
1927. szeptember 15.

1327. JAKABFFY Elemér: Bevezető sorok a „Keserű panasz”-hoz. 637. p.

Krenner Miklós (*Spectator*) írásához. Vö. az 1328. tétellel.

1328. [KRENNER Miklós] SPECTATOR: Keserű panasz. 638—648. p.

A szerző vizsgálja a romániai magyar kisebbség problémáját. Vö. még az 1327. tétellel.

1329. VÁRADI Aurél: Néhány észrevétel. 649—653. p.

A szerző reflektál Tiberiu Vornicnak Erdély magyarságát kétségbevonó, *Vüitorul*-beli írására.

1330. Kiknek kezeire jutottak Szlovenszkóban a Rothermere-vonaltól délre eső földbirtokok? 654—660. p.

A közlemény adatokkal bizonyítja a csehszlovákiai földbirtokreform magyar kisebbség-ellenes voltát.

1331. A mandátumok igazolásához. III. rész. 661—668. p.

A közlemény hírt ad az 1927. nyári romániai parlamenti választások során elkövetett visszaélésekről Temes-Torontál megye, Háromszék megye és Bihar megye területén. (Az utóbbi kettőről Gyárfás Elemér 1927. júl. 17-i, ill. Willer József 1927. júl. 29-i kamarai beszéde alapján ad képet. Adja e beszédek szövegét is.) Vö. még az 1313., 1324. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1332. Két levél az *Observer*-ben. 669—672. p.

Arnold Toynbee-nak ismertetése jelent meg az *Observer* júl. 17-i számában Szász Zsombor „Minorities in Roumanian Transylvania” c. könyvéről. Az ezzel kapcsolatban megjelent (*Observer*, 1927. júl. 24.) két levelet — M. Beza, ill. V. Gordon Childe tollából — adja a közlemény.

1333. Vita 7000 frank körül. 672. p.

A közlemény ismerteti a *Journal de Genève* egyik cikke alapján (1927) a Nemzetek Szövetségében a kisebbségi szakosztály által kért hitel körül kibontakozó vitát.

ROMÁNOK RÓLUNK

1334. [WILLER József] W. J.: Adeverul: A kisebbségek nemzetközi kongresszusa. 673—675. p.

A szerző ismerteti B. Branisteanu írását (1927. aug. 27.) az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 3., genfi kongresszusáról; bő szemelvénnel.

1335. [WILLER József] W. J.: Rothemere és a romániai magyarok. 675—676. p.

A szerző ismerteti Tiberiu Vornicnak az erdélyi magyar kisebbség elleni ki-rohanását (*Viitorul*, 1927. szept. 13.).

6. évfolyam 19. szám

1927. október 1.

1336. AMMENDE, Ewald: Dandurand megválasztásához. 677—678. p.

A szerző ismerteti Dandurandnak a Nemzetek Szövetségének ülésén a kisebbségi kérdésről mondott véleményét.

1337. JAKABFFY Elemér: Mussolini, Mello Franco és a „Times”. 679—680. p.

A nemzeti kisebbségek asszimilálásáról. Az 1927. szept. 1-én, Bécsben indult *Nation und Staat* c. politikai szemlében megjelent írás szövegű fordítását adja a közlemény. Szerkesztősségi kopffal.

1338. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzetiségi politikájához. [1. közl.] 681—689. p.

A szerző vázolja a Tisza István román nemzetiségi politikáját meghatározó tényezőket. Vö. még az 1348., 1361., 1374., 1385., 1400., 2077. tétellel.

1339. Mi mindent látott egy angol publicista Ruszinszkóban? 690—693. p.

Adalékok a csehszlovákiai földreform magyarellenes voltához. A közlemény adja Korláth Endre nyilatkozatát.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1340. vitéz NAGY Iván: Magyarország nemzetiségei. Kisebbségstatisztikai tanulmány. [1. közl.] 694—710. p.

A közlemény a magyarországi románokra vonatkozó adatokat (1910, 1920—1925) az alábbi szempontok szerint csoportosítva adja: a) Számuk, eloszlásuk, településük; b) A románok megoszlása törvényhatóságokként a háború előtt és után (1910- és 1920-ban, országrészenként); c) Népesedési mozgalom; d) Foglalkozás, földbirtok (1. őstermelés; 2. bányászat és kohászat, ipar, kereskedelem és hitel, közlekedés; 3. polgári és egyházi közszolgá-

lat és ún. szabadfoglalkozások; 4. véderő; 5. különböző ágbeli napszámos; 6. nyugdíjasok, tőkepénzesek, életjáradék, házbirtok és magánzók; 7—8. egyéb és ismeretlen foglalkozásúak; házi cselédek az 1—8-ban); e) Kultúrstatistika. Vö. még az 1368., 1393., 1406. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1341. Nation und Staat. 711. p.

A közlemény tartalomjegyzékszerű leírással ismerteti az 1927. szept. 5-én, Bécsben megjelent kisebbségi politikai szemle első számát.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1342. SÜLYÖK István: A sudeta-németek kisebbségi politikája. 712—713. p.

A szerző ismerteti Mayr-Harting Róbertnek a csehszlovákiai német kisebbség sérelmeit felsoroló írását (*Chemnitzer Tageblatt*, 1927), továbbá Szent-Ivány Józsefnek a nyilatkozatát (*Münchener Neueste Nachrichten*, 1927. szept. 13.); szemelvényekkel.

1343. SÜLYÖK István: Kisebbségek új szövetsége készül. 713—714. p.

A németországi (lengyel, dán, vend) kisebbségekről. Ismerteti a *Masseger Polonais* írását.

1344. SÜLYÖK István: A német kisebbségi törvény. 714. p.

Ismerteti azt a határozatot, hogy a kisebbségi problémát „az érdekelt német államok külön és önállóan oldják meg”. A Schleswigi *Flensburger Nachrichten* hírérről; szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1345. [WILLER József] W. J.: Magyarfaló sajtóorgánium. 715—716. p.

Ismerteti a *Națiunea* (1927. 192., 194., 198. sz.) magyar kisebbség elleni ki-rohanásait; szemelvényekkel.

6. évfolyam 20. szám

1927. október 15.

1346. JAKABFFY Elemér: Stip figyelmeztet. 717—718. p.

A macedon emigránsok magatartásáról. Híradás a szervezett nemzetki-sebbségi csoportok közé való felvételi kérelmük visszautasításáról.

1347. A „gyanús” nevű tanulók. (Kép a jugoszláviai iskolapolitikához.) 719—720. p.

A közlemény röviden beszámol a jugoszláviai magyar kisebbséget sújtó sza-badkai tanfelügyelőségi utasításról, mely korlátozza az elemi iskolába való fel-vételt.

1348. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzeti-ségi politikájához. II. [köz.] 721—732. p.

Tisza István tevékenységének áttekintése (1893—1905). Vö. még az 1338., 1361., 1374., 1385., 1400., 2077. tétellel.

1349. Vajjon hol vannak?... 733—735. p.

A nagyváradi gyermekmenhelyről 1923-ban román családokhoz kiadott gyermekekről. (A közlemény adja Perédy Györgynek a szerkesztőséghez írt levelét, továbbá a levélhez csatolt jegyzéken 342 gyerek nevét.) Vö. még az 1392. tétellel.

1350. A romániai Magyar Népliga-Egyesület tisztikara és alapszabályai. 736—741. p.
A közlemény adja a tisztikar névsorát (foglalkozás és lakcím feltüntetésével), továbbá az alapszabály teljes szövegét.

1351. Az európai nemzetkisebbségek sajtója. 742—746. p.

A közlemény felsorolja az alábbi szervezett nemzetkisebbségi csoportok sajtóorgánumait, országonként: lengyel csoport, katalán csoport, zsidó csoport, német csoport, orosz csoport, szlovén-horvát csoport, dán csoport, lausitzi-szerb csoport, ukrán csoport, szlovén csoport, cseh csoport, horvát csoport, ruthén csoport.

1352. Képek a szlovenszkói agrárreformhoz. 747—748. p.

A közlemény bemutat néhány, a csehszlovákiai földhivatal önkényeskedését láttató esetet.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1353. [JAKABFFY Elemér] J. E.: A nemzetközi viszályok békés elintézésének lehetőségei és módjai. Írta: Ajtay Gábor dr. 749—751. p.

A szerző ismerteti a Budapesten (1927, Grill udvari könyvkereskedés) megjelent művet.

1354. „The situation of the minority Hungarian in Czechoslovakia.” 752. p.

Ismertetés a fenti címmel Paul Kaltschmied nyomdájában (Bécs), a szlovenszkói és ruszinszkói szövetkezett ellenzéki pártok központi irodája kiadásában, 1927-ben megjelent műről.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1355. SÜLYÖK István: A Népszövetség bírálata. 753. p.

A szerző ismerteti a *Neue Züricher Zeitung* 81927. szept. 11.) „Klage und Wünsche” c. írását; szemelvénnnyel.

1356. SÜLYÖK István: Tárgyilagosság. . . 753. p.

A szervezett nemzetkisebbségi csoportok 3. kongresszusáról. Ismerteti a *Le Figaro* (1927. aug. 25.) írását.

DOKUMENTUMOK

1357. [Bethlen György kamarai beszéde a Ferdinánd király emlékezetére tartott gyászülésen.] 754. p.

Az 1927. júl. 25-én elhangzott beszéd hiteles fordítását adja, korrigálva a korábban megjelent szöveget. Vö. az 1315. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1358. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Rabszolgamód. 755—756. p.

A szerző közli Tiberiu Vornicnak a *Magyar Kisebbség* szerkesztőségéhez írt levelét.

1359. Új célkitűzés. 756. p.

Ismerteti Nichifor Crainicnak a *Rampában* megjelent, a kisebbségek szellemi és művészeti mozgalmával foglalkozó írását; szemelvénnnyel.

1360. JAKABFFY Elemér: „Choux Fleurs au Beurre fondu Apponyi.” 757—758. p.
Megjegyzések a latin sajtó bukaresti kongresszusa alkalmával adott lakoma ételének elnevezéséhez.
1361. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzeti-ségi politikájához. III. [közl.] 759—770. p.
Tisza István tevékenységéről (1910—1913). „A nemzetiségi béke előkészítése.” Vö. még az 1338., 1348., 1374., 1385., 1400., 2077. tétellel.
1362. A romániai magyarság helyzetének bemutatása a „Nation und Staat” hasábjai-
in. 771—774. p.
Áttekintés a romániai 1920. májusi, 1922. márciusi, 1926. májusi és 1927. jú-
liusi parlamenti választásokról és ezek eredményeiről. A *Nation und Staat*
(1927. okt. 1.) írása alapján.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1363. A gubernátor nyilatkozata és a „Natio”. 775. p.
Híradás a Ruszinszko kormányzója és a *Natio* (lengyelországi kisebbségi
politikai folyóirat) vitájáról, hogy Ruszinszko lakossága Ukrajnához kíván-e
tartozni.
1364. Litván takarékoság. 775. p.
A nemzeti kisebbségeket hátrányosan érintő litvániai alkotmánytervezetről.
1365. Fascizmus és ablakfélfák. 775—776. p.
A nemzetiségi kérdés Dél-Tirolban.
1366. Nemzetkisebbségi kérdés Észak-Európában. 776. p.
Adatok a svédországi és norvégiai finn, továbbá a svédországi, norvégiai és
finnsországi lapp kisebbségekről.
1367. A romániai németiség Évkönyve. 776. p.
Ismerteti a nagyszebeni Kulturamt által 1928. évre kiadott művet.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1368. vitéz NAGY Iván: Magyarország nemzetiségei. Kisebbségstatisztikai tanul-
mány. II. [közl.] 777—789. p.
A közlemény a magyarországi szlávokra vonatkozó adatokat az alábbi
szempontok szerint csoportosítva adja: a) A szláv kisebbség 1910—1925 kö-
zött; b) Letelepülésük, eloszlásuk, foglalkozásuk; c) Műveltség, iskoláztatás.
(A közlemény adatai csak a tót, horvát, szerb és rutén kisebbségre vonatkoz-
nak, csupán helyenként terjed ki a vizsgálódása a többi szláv nemzetiségi cso-
portra.) Vö. még az 1340., 1393., 1406. tétellel.
1369. Összehasonlító kimutatás a román kormányok által Erdélyben 1922., 1926. és
1927. években rendezett választások eredményeiről. 790—791. p.
Adatok a kamarai és szenátusi választásokról, táblázatokban, pártok sze-
rint.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1370. Annuaire de la Société des Nations. 792—794. p.
A közlemény ismerteti Ottlik Györgynek a Nemzetek Szövetségének „egész
létét és lényét” bemutató kötetét. Vö. az 1573. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1371. [WILLER József] W. J.: Glosszálják a magyar pártvezérek látogatásait. 795—796. p.
Megjegyzések az *Adeverul* (1927. okt. 26.) írásához.
1372. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt mint katonai ellenőr. 796. p.
A szerző ismerteteti a *Viitorul* (1927. okt. 27.) kommentárját.

6. évfolyam 22. szám
1927. november 15.

1373. Kumanudi P. Koszta. 797—798. p.
Közli a jugoszláviai közoktatásügyi miniszter 74470. sz., 1927. nov. 1-én kiadott rendeletének szövegét.
1374. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzeti-ségi politikájához. IV. [közl.] 799—821. p.
Tisza István tevékenységéről. „Az 1913/14-es paktum-tárgyalások.” (A szerző közli Tisza István 1914. febr. 20-án, a képviselőházban elmondott beszédének szövegét.) Vö. még az 1338., 1348., 1361., 1385., 1400., 2077. tétellel.
1375. JAKABFFY Elemér: Lojalitást és bizalmat! 822—823. p.
A szerző Duca belügyminiszternek a kisebbségektől lojalitást és bizalmat kérő, a kamarai felirati vitát lezáró beszéde kapcsán áttekinti a kormánynak a kisebbségek bizalmával való visszaéléseit.
1376. BRINZEU Miklós: A kisebbségek és a román nyelvtanulás. 824—825. p.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL
1377. „Franciaország kisebbségi nemzeteinek bizottsága”. 826. p.
Híradás az 1927. szept. 11-i, rospordi kongresszusról.
1378. Román—jugoszláv iskolaegyezmény. 826—827. p.
Híradás az 1927. augusztusában Jugoszlávia és Románia kormányai között létrejött, az iskolaüggyel kapcsolatos konvencióról, mely a kettészakított Bán-ságra vonatkozik.
1379. A jugoszláviai német kisebbség szavazatgyarapodása. 827. p.
Az 1927. szept. 11-i jugoszláviai parlamenti választásokról.

DOKUMENTUMOK

1380. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1927. október 29-iki ülésén. 828—834. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1381. [WILLER József] W. J.: Denunciálják a magyar főpap utazását. 835—836. p.
Híradás a gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi katolikus püspököt ért támadásokról.
1382. Mit lát a „Cuvântul” Marosvásárhelyen. 836. p.
A közlemény ismerteteti a *Cuvântul* (1927) Marosvásárhelyről írt cikkét; bő szemelvénnel.

1383. JAKABFFY Elemér: Richard Csaki és Tóth Károly. 837—840. p.
A romániai magyar és német kisebbségek kapcsolatát megrontó magyar, ill. német hatalmi törekvésekről.
1384. PROKOPY Imre: A vajdasági községi választásokhoz. 841—843. p.
Az 1927 őszi jugoszláviai választásokról.
1385. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzeti-ségi politikájához. V. [közl.] 844—954. p.
Tisza István tevékenységéről (1914). „Ferenc Ferdinánd, Vilmos császár és Tisza román nemzetiségi politikája”. Vö. még az 1338., 1348., 1361., 1374., 1400., 2077. tétellel.
1386. Mibe kerül a propaganda? 855—856. p.
A közlemény tartalma: „A csehszlovák kormányé”, „A román kormányé”, „A kisebbségké” [ti. propaganda].

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1387. A lengyelországi kisebbségek választási blokkja és a kormánysajtó. 857. p.
Híradás a lengyelországi parlamenti nemzeti kisebbségi csoportok vezetői-nek tanácskozásáról.
1388. Elzászi német lapok betiltása. 857—858. p.
Híradás az elzász-lotharingiai német lapok betiltásáról.
1389. Adatok a szovjet nemzetiségi politikájához. 858. p.
Híradás Axel de Vries „A szovjetunió Lenin halála után” c. művéről.
1390. A romániai főiskolák német nyelvű hallgatóinak száma. 858. p.
Adatok a Kulturamt által 1928. évre kiadott Évkönyvből.
1391. Nem tűrnek meg szláv tisztet az olasz hadseregben. 859. p.
A közlemény ismerteti a ljubljanai Kisebbségi Iroda lapjának egyik írását (1927).
1392. A nagyváradi gyermekmenház volt lakóinak ügye a magyar képviselőházban. 860. p.
Híradás a román családokhoz kiadott magyar gyermekek ügyében indított vizsgálatról. Vö. még az 1349. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1393. vitéz NAGY Iván: Magyarország nemzetiségei. Kisebbségstatisztikai tanul-mány. II. [közl.] 861—871. p.
A közlemény a magyarországi németekre vonatkozó statisztikai adatokat tartalmaz, az alábbi szempontok alapján: a) számuk, településük; b) népese-dési mozgalom, foglalkozás; c) műveltség, iskolázás. Vö. még az 1340., 1368., 1406. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1394. Egy parlamenti beszéd visszhangjai. 872—874. p.
A közlemény ismerteti a Willer József kamarai beszédére (1927. nov. 2.) reagáló *Adeverul*-beli (1927. nov. 3., „Glosszák” rovat) írását, továbbá Duca belügyminiszter kamarai beszédét; bő szemelvényekkel.

1395. Román politika az erdélyi kisebbségi vármegyékben. 874—875. p.
A közlemény ismerteti Tiberiu Vornicnak az *Adeveru*-ban (1927. nov. 16.) megjelent írását; bő szemelvénnel.
1396. Hogyan is volt az Osztrák-Magyar Bank idején? 875—876. p.
Megjegyzés a *Consum* „Soarta băncii Bihoreana este asigurata” c. (1927. nov. 13.) cikkéhez.
1397. Dan Sever, Maniu Gyula, Brediceanu Caius és Vornic Tiberiu a kisebbségek államségélyéről. 876. p.
A kisebbségi iskolákról. A közlemény ismerteti a négy nyilatkozatot. (Vornic írása az *Adeveru*-ban jelent meg.)

6. évfolyam 24. szám
1927. december 15.

1389. MESKÓ Miklós: Megjegyzések a numerus clauzus elleni küzdelemhez. 877—882. p.
A szerző összehasonlítja a magyarországi zsidóság helyzetét a romániai magyar kisebbség helyzetével, az oktatásügy vonatkozásában.
1399. HORVÁTH József: A magyarság orientációja s a Magyar Párt egysége. 883—885. p.
A romániai magyar kisebbség politikájáról.
1400. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok Gróf Tisza István román nemzetiségi politikájához. VI. [közl.] 886—893. p.
Tevékenységről (1914). „Tisza István román politikája a háború első napjaiban.” Vö. még az 1338., 1348., 1361., 1374., 1385., 2077. tétellel.
1401. GÁJ József: Morituri te salutant . . . 894—896. p.
Az SHS királyság tízéves jubileuma apropóján a szerző áttekinti a jugoszláviai magyar kisebbség helyzetét és kilátásait.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1402. FRITZ László: A romániai német kultúrhivatal. 897—907. p.
A szerző ismerteti Richard Csaki „Jelentés a romániai német kultúrhivatal 1922—1927. évi tevékenységéről” c. művét. A közlemény tartalma: a kultúrhivatal a) alapítása; b) belső üzeme; c) célja és feladata; d) a népmívelés módja; e) a népmívelés munkájának egyes területei; e) költségfedezés módja; f) végző.

DOKUMENTUMOK

1403. Willer József kamarai beszéde a felirati vitában november 2-án. 908—911. p.
A magyar kisebbség és a román kormány kapcsolatáról. (1927. nov. 2.)
1404. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1927 november 24-iki ülésén Brătianu Ionel halála alkalmából. 911. p.
A romániai magyar és német kisebbség nevében mondott részvétnyilatkozat.
1405. Willer József képviselő beszéde a kamarában Vintila Brătianu miniszterelnök bemutatkozása alkalmából december 7-én. 911. p.
Közli az 1927. dec. 7-én mondott beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1406. vitéz NAGY Iván: Magyarország nemzetiségei. Kisebbségstatisztikai tanulmány. IV. [közl.] 912—916. p.

„Általános eredmények, következtetések és megjegyzések.” Vö. még az 1340., 1368., 1393. tétellel.

7. évfolyam 1. szám

1928. január 1.

1407. JAKABFFY Elemér: A kilencedik év. 1—10. p.

A szerző beszámol a romániai magyarságot érintő, 1927. évi eseményekről (választások, szervezett nemzetkisebbségi csoportok 3. kongresszusa, Nemzetek Szövetségének tevékenysége).

1408. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István és a románok a háború alatt. [1. közl.] 11—21. p.

Tisza István tevékenységéről (1914—1915). „A világháború első éveinek nemzetiségi politikája (1914—1915)”. A közlemény adja az alábbi leveleket is: T. I. levele Metianu János gör. kel. érsek metropolitához (1914. szept. 22.); Metianu János válasza T. I. 1914. szept. 22-i levelére; T. I. erre való válaszevele Metianu Jánoshoz; továbbá részletek a levelezésből. (T. I. Összes Művei II. köt. alapján.) Vö. még az 1417., 1428., 1438. tétellel.

1409. Milyen jogcímen? 22—23. p.

Megjegyzések a trianoni békeszerződés, ill. e békeszerződés tervezetének kisebbségvédelmi rendelkezéseiről.

A SZERVEZETT NEMZETKISEBBSÉGI CSOPORTOK HARMADIK KONGRESSZUSÁT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYEI

1410. Az európai kisebbségek kongresszusának végrehajtó-bizottsága Berlinben ülésezett. 24. p.

A közlemény ismerteti az 1927. dec. eleji ülés napirendi pontjait.

DOKUMENTUMOK

1411. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1927 december 8-iki ülésén Brătianu Vintila kormányának bemutatkozása alkalmából. 25—27. p.

Adja a beszéd szövegét.

1412. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1927 december 10-iki ülésén az állami anyakönyvvezetés egységesítéséről szóló törvény tárgyalásánál. 28—33. p.

Adja a beszéd szövegét, ill. a közbeszólásokat.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1413. Világsajtó a nagyváradi és kolozsvári eseményekről. [1. közl.] 34—38. p.

A közlemény sajtószemlét ad az alábbi lapokról: *L'Intransigeant* (1927. dec. 8., „Tüntetések a magyar határon?” c. írás); *Daily Herald* (1927. dec. 8., „Magyarellenes zavargások. A diákok gyilkolják a zsidókat és magyarokat” c. írás); *Westminster Gazette* (1927. dec. 8., „Román diákok vörös terrorja. Zsidóellenes zavargások egy határvárosban” c. írás); *Le Temps* (1927. dec. 9.); *Figaro* (1927. dec. 9., „Magyarellenes tüntetések Romániában” c. írás); *Daily Mail* (1927. dec. 8., „Magyarellenes düh”, dec. 10., „Újabb román zavargások”, „Angol üzlet kirablása” c. írások). Vö. még az 1421. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1414. Egy sikerült móka. 39. p.

Híradás a *Gazeta Gazetarilor* (1927. 1. évf. 1. sz.) G. G. szignójú, „*Aceeaș greșală*” című, Jakabffy Elemér és a *Glasul Minorităților* elleni kirohanásáról.

1415. Kérelem olvasóinkhoz. 40. p.

Szerkesztőségi értesítés a *Magyar Kisebbség* korábbi évfolyamai összevont tartalomjegyzékének megjelentetéséről, ill. előfizetési felhívás.

7. évfolyam 2. szám

1928. január 15.

1416. JAKABFFY Elemér: Cenzura. 41—42. p.

A romániai magyar kisebbségi sajtó cenzúrázásáról.

1417. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István és a románok a háború alatt. II. [közl.] 43—52. p.

Tevékenységről (1914—1915), levelezése alapján. Vö. még az 1408., 1428., 1438. tétellel.

1418. Kép a régi időkől. Adatok az erdélyi román színészethez a magyar uralom alatt. 53—55. p.

Megjegyzés a *Thalia* (1928. jan. 1.) egyik írásához. (Vasile Podobă: Az első erdélyi magyar színtársulat.)

1419. Kép a csehszlovákiai sajtószabadsághoz. 56. p.

Híradás a lapok elkobzásáról.

1420. Kisebbségi iskolai egyezmény Jugoszlávia és Románia között. 57—60. p.

A közlemény a ljubljana Kisebbségi Iroda lapjának (1927. dec.) közlése alapján adja a jugoszláv—román iskolaegyezmény szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1421. Világsajtó a nagyváradi és kolozsvári eseményekről. II. [közl.] 61—64. p.

Sajtószemle az alábbi lapokról: *Daily Mail* (1927. dec. 10., „Szervezett tüntetés katonai vontokkal” c. írás); *Schweizer Freie Presse* (1927. dec. 10.); *Le Temps* (1927. dec. 11., „Az erdélyi diáktüntetések” c. írás); *National Zeitung* (1927. dec. 11.); *Berner Tagblatt* (1927. dec. 12., „Kiújult a magyar-román feszültség” c. írás); *Daily Mail* (1927. dec. 13., „Ahol a román zavargások folynak” c. írás). Vö. még az 1413. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1422. Willer József képviselő interpellációja a diáktüntetések ügyében a kamara 1927 december 14-iki ülésén. 65—66. p.

Közl. a beszéd szövegét.

1423. Jósika János báró beszéde a kamara költségvetési vitájában 1927 december 16-án. 66—74. p.

Közl. a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1424. vitéz NAGY Iván: A magyar nyelv ismerete és az anyanyelv megállapítása Magyarországon. 75—77. p.

Statisztikai adatokkal 1910- és 1920-ból.

ROMÁNOK RÓLUNK

1425. [WILLER József] W. J.: Nae Ionescu és Paál Árpád vitája a váradi színház körül. 78—80. p.

Ismertetés a *Cuvântul* és a *Keleti Újság* írásairól. Vö. az 1442. tétellel.

7. évfolyam 3. szám

1928. február 1.

1426. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. [1. közl.] 81—87. p.

A közlemény az alábbiakat tartalmazza: a) bevezetés; b) „A szatmárvidéki sváb telepítés történeti előzményei” (18. sz.). Vö. még az 1437., 1444., 1457., 1464., 1484., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1427. BOTOS János: A brătianizmus. [1. közl.] 88—94. p.

A szerző Ionel Brătianu halála kapcsán áttekinti a család történetét, tevékenységét (19—20. sz.). Vö. még az 1439. tétellel.

1428. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István és a románok a háború alatt. III. [közl.] 95—103. p.

A közlemény tartalma: „Tisza István román külpolitikája 1914/15-ben”. (Levelezése alapján.) Vö. még az 1408., 1417., 1438. tétellel.

1429. CSEKEY István: A kisebbségi kultúra autonómia Észtországbán. [1. közl.] 104—110. p.

Történeti áttekintéssel (1918—1926). Vö. még az 1440., 1446., 1459. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1430. A jugoszláv miniszterelnök és a népszövetségi ligák megalakulása. 111. p.

Híradás a szlovéniai német népszövetségi liga megalakulásának akadályairól.

1431. A magyar miniszterelnök a nemzeti kisebbségek problémájáról. 111—112. p.

A közlemény ismerteti a Bethlen István gróf *Neues Politisches Volksblatt*-nak adott nyilatkozatát (1928. jan. 4.).

1432. A franciaországi nemzetkisebbségek tiltakozása. 112. p.

Híradás az elzász-lotharingiai német kisebbség újságainak betiltásáról.

DOKUMENTUMOK

1433. László Dezső képviselő kamarai beszéde, 1927 december 17-én. 113—114. p.

Közl. a költségvetéssel foglalkozó beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1434. [WILLER József] W. J.: Március Idusa, mint liberális mumus . . . 115—116. p.

Ismerteti a *Politică*-nak a *Viitorul* írásával foglalkozó cikkét (1928. jan. 17.); szemelvénnel.

1435. [WILLER József] W. J.: Hogyan török kerékbe a román nyelvet? 116. p.

Ismerteti a *Cuvântul* (1928. jan. 13.) írását; szemelvénnel.

1436. JAKABFFY Elemér: Görög Joachim. 117. p.
Nekrológ.
1437. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. II. [közl.] 118—124. p.
A közlemény tartalma: „A szatmárvidéki sváb telepítések történeti áttekintése 1712-től 1815-ig.” Vö. még az 1426., 1444., 1457., 1464., 1484., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását I. az 1543., 1561. tételnél.
1438. ALBRECHT Ferenc: Gróf Tisza István és a románok a háború alatt. IV. [közl.] 125—131. p.
Tisza István tevékenységéről (1915). (Levelezése alapján.) Vö. még az 1408., 1417., 1428. tétellel.
1439. BOTOS János: A brătianizmus. (Befejezés.) 132—138. p.
Ionel Brătianu tevékenységéről. Cenzúrafoltokkal. Vö. még az 1427. tétellel.
1440. CSEKEY István: A kisebbségi kultúraautonómia Észtországban. II. [közl.] 139—143. p.
Az 1925. febr. 12-i, a nemzeti kisebbségek kultúrönkormányzatáról szóló törvényről. Vö. még az 1429., 1446., 1459. tétellel.
1441. PÁL Gábor: Készülődések a közbirtokosságok és úrbéres birtokosságok reformjára. Jogtörténelmi és birtokpolitikai tanulmány. [1. közl.] 144—153. p.
A romániai agrárreformról. A közlemény az alábbiakat tartalmazza: a) általános bevezetés; b) „Az állami kezelés kiterjesztése”; c) „A birtokközösségek megszüntetése egyéni felosztással”; d) „Kisajátítás a politikai községek javára”. Vö. még az 1448., 1458. tétellel.
- ROMÁNOK RÓLUNK
1442. [WILLER József] W. J.: Irredentisták vagyunk-e hát? Mi van a román—magyar közeledéssel? (Őszinte válaszem Nae Ionescu professzornak és Iteanu képviselőnek.) 154—156. p.
Vö. az 1425. tétellel.

1443. JAKABFFY Elemér: Ferencz József püspök. 157. p.
Nekrológ.
1444. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. III. [közl.] 158—162. p.
A közlemény statisztikai adatokat tartalmaz (1717, 1731, 1742, 1767, 1770, 1774-es évekből) Csanálos, Fény, Nagymajtény, Erdőd, Bélték, Kaplony, Mezőpetri, Nagykároly, Turterebes, Valláj, Szakaszs, Tasnád, Gilvács, Kálmánd, Királydaróc, Mérk, Krasznaterebes, Nagyszokond, Szinfa, Alsóhomoród, Barlafalu, Szaniszló, Zajta, Józsefháza, Nántű, Csomaköz, Kisdengeleg, Nagy-

- madarász, mezőterem, Tasnádszántó községekről, táblázatban. A szerző feltünteti a községekben a sváb telepítés évét is. Vö. az 1426., 1437., 1457., 1464., 1484., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.
1445. BÁNFFY Ferenc báró: Az agrárreformok hatása Délkelet-Európában. (Dr. Franges zágrábi egyetemi tanár előadása Genfben.) *Ism.*: —. 163—167. p.
1927. máj. 7-én, a világgazdasági konferencián elhangzott beszéd ismertetése.
1446. CSEKEY István: A kisebbségi kultúraautonómia Észtországban. III. [közl.] 168—174. p.
Az 1925. febr. 12-i, a nemzeti kisebbségek kultúrönkormányzatáról szóló törvény elemzése. Vö. az 1429., 1440., 1459. tétellel.
1447. VÁRADI Aurél: Köszönet Anghelcsunak. 175—176. p.
Válasz Anghelescu közoktatásügyi miniszter Ferencz József püspök halálára küldött részvétlívíratára.
1448. PÁL Gábor: Készülődések a közbirtokosságok és úrbéres birtokosságok reformjára. Jogtörténelmi és birtokpolitikai tanulmány. II. Rész. 177—184. p.
A közlemény az alábbiakat tartalmazza az úrbéres birtokosságokról: a) „A királyhágón túli részekben”; b) „Úrbéres birtokosságok Erdélyben”; c) „Úrbéresetek Székelyföldön”. Vö. az 1441., 1458. tétellel.
1449. Ismét panasz a parlamenti beszédek közlése miatt. 185—186. p.
Válasz a magyar kisebbségi képviselők beszédeinek megjelentését ellenzők számára.

DOKUMENTUMOK

1450. Gyárfás Elemér interpellációja a szenátus 1928. január 27-iki ülésén az adókönyvecskék bevezetése érdekében. 187. p.
Közli a beszéd szövegét.
1451. Willer József kamarai beszéde január 27-én Branisce Valér emlékéről. 187—188. p.
Közli az 1928. jan. 27-én elmondott beszéd szövegét.
1452. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928. febr. 3-iki ülésén az igazságügyi szervezet módosítását célzó törvényhez. 188—192. p.
Közli a beszéd szövegét.
1453. Gyárfás Elemér felszólalása a szenátus 1928 február 21-iki ülésén a rekvirált lakások kérdésében. 192—195. p.
Közli a belügyminiszterhez intézett felszólalás szövegét, továbbá a királyi rendelet (1927. máj. 16.) szövegét, melyre Gyárfás a beszédében hivatkozott.
1454. Willer József felszólalása a kamara február 27-iki ülésén a magyar nyelv sérelme tárgyában. 195—196. p.
Közli a felszólalás szövegét (1928. febr. 27-i kamarai ülésen).

7. évfolyam 6. szám
1928. március 15.

1455. WILLER József: Kormányhatalom — és kormánypárt. 197—200. p.
A kisebbségek és a kormány kapcsolatáról Romániában.

1456. FLACHBARTH Ernő: A csehszlovákiai magyarság küzdelme jogaiért a nemzetközi fórumokon. 201—208. p.

Ismertetés a Népszövetségi Ligák Uniójához benyújtott panaszokról, továbbá a szervezett nemzetkisebbségi csoportok kongresszusain, ill. az Interparlamentáris Unió kongresszusain való részvételtől.

1457. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. IV. [közl.] 209—216. p.

A közlemény tartalma: „Helyszíni és néprajzi helyzet. Statisztika”. Statisztikai adatokkal (1910, 1920), táblázatban, községenkénti bontásban. Vö. az 1426., 1437., 1444., 1464., 1484., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1458. PÁL Gábor: Készülődések a közbirtokosságok és úrbéres birtokosságok reformjára. Jogtörténeti és birtokpolitikai tanulmány. (Befejező közlemény.) 217—223. p.

A közlemény vizsgálja: a közbirtokosság a) „A Királyhágón túli részeken”; b) „Közbirtokosságok Erdélyben”; c) „A székely közbirtokosságok különleges viszonyai”. Vö. az 1441., 1448. tétellel.

1459. CSEKEY István: A kisebbségi kultúraautonómia Észtországban. IV. [közl.] 224—230. p.

A kisebbségi kultúraautonómia megvalósításáról. Vö. még az 1429., 1440., 1446. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1460. Willer József kamarai beszéde 1928 március 2-án a gabonaneműek standardizálásáról szóló javaslat ellen. 231—232. p.

Közli a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1461. [WILLER József] W. J.: Kisebbségeink blokkja a román sajtó szemüvegén át. 233—236. p.

A közlemény ismerteti az alábbi írásokat: a *Cuvântul* egyik 1928. márc. 8-i cikke; Miroslov Radu vezércikke (*Curentul*, 1928. márc. 9.); Octavian Goga cikke (*Bukarester Tagblatt*); bő szemelvényekkel.

7. évfolyam 7. szám

1928. ápr. 1.

1462. Mi bizalmat kérünk. . . Dr. Makkai Sándor református püspök beszéde a választási törvény vitájában, a Szenátus 1928. március 20-iki ülésén. 237—239. p.

Közli a beszéd szövegét.

1463. FRITZ László: Societatea Națională de Credit Industrial. (Nemzeti Iparhitel Intézet R. T.) 240—244. p.

Ismertetés az új intézet tevékenységéről az 1927. évi igazgatósági jelentés alapján. Adatokkal.

1464. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. V. [közl.] 245—257. p.

Történeti áttekintéssel (18. sz.). Statisztikai adatok 1910- és 1920-ból a szatmárvidéki német kisebbségről, ill. statisztikai táblázat (1920). Vö. még az 1426., 1437., 1444., 1457., 1484., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1465. JAKABFFY Elemér: A mi bibliográfiánk. 257—261. p.

Ismertetés Jacob Robinson alábbi művéről: *Das Minoritätenproblem und seine Literatur der europäischen Nationalitätenfrage der Nachkriegszeit, unter besonderer Berücksichtigung des völkerrechtlichen Minderheitenschutzes. Allgemeiner Teil.* 1928. Berlin—Leipzig; szemelvénnel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1466. Hogyan hangzanak a szláv nevek a kormány rendeletére olaszul. 262. p.

A ljubljanaí Kisebbségi Iroda jelentéséről a polai elolasztási törekvésekkel kapcsolatban.

1467. A román kisebbségek anyagi támogatása Görögországban, Albániában és Bulgáriában. 263. p.

Adatok a román kormány közoktatásügyi költségvetési előirányzatából.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1468. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Wesselényi Miklós az első nemzetkisebbségi politikus. 264—266. p.

A szerző ismerteti Asztalos Miklós tanulmányát (Symposion könyvek, 5. sz., Pécs, Karl könyvesbolt), mely a fenti címmel jelent meg.

DOKUMENTUMOK

1469. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928. március 9-iki ülésén a munkavédelmi törvény tárgyalásánál. 267—269. p.

Adja a beszéd szövegét.

1470. Willer József kamarai beszéde 1928 március 13-án a középiskolai törvényjavaslat tárgyalásakor. 269—273. p.

Közlí a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1471. [WILLER József] W. J.: A Magyar Párt végleg elintézett kérdéseket piszkál föl. 274—276. p.

A szerző ismerteti a *Viitorul* (1928. márc. 28.) magyarellenes írását; szemelvénnel.

1472. A szuverenitás csorbulása. 276. p.

Rövid ismertetés Ciorogariu nagyváradi gör. kel. püspök szenátusbeli (1928. márc. 17.), a pápaság intézményét illető megállapításáról.

7. évfolyam 8. szám

1928. április 15.

1473. Szuverénitásféltés. 277—280. p.

A román kormány egyoldalú szuverenitásféltéséről. Megjegyzések a *L'Indépendance Roumaine* (1928) egyik írásához.

1474. Hogyan hangzanak a magyarországi németiség panaszai? 281—291. p.
A közlemény ismerteti Jakob Bleyernek a magyar képviselőház 1928. márc. 27-i ülésén elmondott beszédét. Bő szemelvénnnyel. Cenzurafoltokkal. Vö. még az 1483. tétellel.
1475. GÁJ József: A jugoszláviai Srnac, Orjuna, Hanao és Orkán. 292—293. p.
A szerző ismerteti e négy társadalmi szervezetet.
1476. FRITZ László: „Hogyan hamisítják meg a magyarok az igazságot.” 294—296. p.
A szerző elemzi a *Cuvântul* 81928. ápr. 10. 1066. sz.) fenti címmel megjelent cikkét; statisztikai adatokkal (1910-, 1920-ból) Arad megyéről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1477. Asztalos Miklós dr.: Kossuth Lajos kora és az erdélyi kérdés. 297—302. p.
Ismereteti a *Híd* irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat könyvtárának 1. számaként megjelent műről (Bp., 1928, Collegium Transilvanicum kiadásában); szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

1478. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928 március 21-iki ülésén a vallásügyi törvény tárgyalásánál. 303—311. p.
Közlí a beszéd szövegét, a közbeszólásokkal együtt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1479. A temesvári apostoli kormányzóság római kath. hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1926/1927. tanévben. 312—315. p.
Statisztikai adatok az alábbi típusú oktatási intézetekről: a) liceumok; b) tanító- és tanítónőképzők; c) román. kat. óvónőképző; d) leánytovábbképző; e) háztartási tanfolyam; f) r. k. polgári iskolák; g) r. k. elemi iskolák; h) r. k. kisdédóvodák; táblázatokban.

ROMÁNOK RÓLUNK

1480. [WILLER József] W. J.: Petrovici contra Anghelescu. 316. p.
A szerző röviden beszámol az *Adeverul* (1928. márc. 30.) egyik írásáról; szemelvényekkel.

7. évfolyam 9. szám
1928. május 1.

1481. JAKABFFY Elemér: Megjegyzések Vaida Sándor legújabb megállapításához. 317—321. p.
A szerző ismerteti Vaida *Patria*-beli (1928. húsvéti szám), „Națiunea Dominantă” című, a romániai magyar kisebbség helyzetét elemző írását.
1482. FLACHBARTH Ernő: A szlovenszkói és ruszinszkói magyarság küzdelme a belső fronton az utolsó öt évben. 322—334. p.
Áttekintés a csehszlovákiai magyarság helyzetéről (1923—1928).
1483. A magyar miniszterelnök a kisebbségi kérdéscről. 335—339. p.
A közlemény ismerteti Bethlen István grófnak a magyar képviselőház 1928. ápr. 14-i ülésén a német kisebbséggel kapcsolatban mondott, Jakob Bleyernek válaszoló beszédét; bő szemelvénnnyel. Vö. még az 1474. tétellel.

1484. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. VI. [közl.] 340—345. p.

A közlemény tartalma: „A szatmárvidéki asszimiláció történeti vázlata” (18—19. sz.). Vö. még az 1426., 1437., 1444., 1457., 1464., 1507., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1485. A Népszövetségi Ligák Uniója kisebbségi bizottságának brüsszeli tanácskozásai. 346. p.

Beszámoló az 1928 tavaszi konferenciáról.

DOKUMENTUMOK

1486. Jósika János báró beszéde a kamara április 1-én megtartott ülésén a szövetkezetekről szóló törvényjavaslathoz. 347—350. p.

Közli az 1928. ápr. 1-én elhangzott beszéd szövegét.

1487. Szoboszlay László interpellációja a kamara április 2-iki ülésén kilenc marostordai község visszacsatolása érdekében. 350—351. p.

Közli az interpelláció szövegét (1928. ápr. 2.).

1488. Egy adat az áldozatkészséghez. 352—354. p.

A közlemény adatokat szolgáltat a „bukaresti főiskolai hallgatók fölsegélyezése érdekében” indított akció keretében a Koós Ferenc Kör (Bukarest) által rendezett jótékonysági bál bevételéről. Adja az adományozók névsorát (és hozzájárulásuk összegét) az alábbi területi bontásban: Alsó-Fehér vármegye, Arad vármegye, Bihar vm., Brassó vm., Csík vm., Fogaras vm., Háromszék vm., Hunyad vm., Kisküküllő vm., Kolozs vm., Krassó vm., Marostorda vm., Máramaros vm., Nagyüküllő vm., Szatmár vm., Szeben vm., Szilágy vm., Szörény vm., Temes vm., Torda vm., Udvarhely vm., Póttétélek, Bukarest.

ROMÁNOK RÓLUNK

1489. [WILLER József] W. J.: Miért kellett koldussá tenni az erdélyi városokat. 355—356. p.

Ismerteti Leonard Paukerow *Lupta*-beli (1928. máj. 1.) írását; bő szemelvénnel.

7. évfolyam 10. szám

1928. május 16.

1490. CSEKEY István: A magyarság első nagy találkozója rokonaival háromezer év után. 357—361. p.

Az 1928. jún. 10-én megnyíló budapesti III. finnugor kongresszus kapcsán a finnugor—magyar rokonságról, ill. a kongresszus előkészületeiről.

1491. BERKES József: A jugoszláv agrárreform és a magyar kisebbség. 362—372. p.

Áttekintés az agrárrendeletekről (1919—1925); adatokkal.

1492. FLACHBARTH Ernő: A prágai közigazgatási bíróság két nyelvjogi döntése. 373—375. p.

A szerző hírt ad a nyelvtörvény 1926. márc. 3-án kibocsátott végrehajtási rendelete két cikkelyének megváltoztatásáról (7. cikkely 2. bekezdés; 78. cikkely 2. bekezdés).

1493. Magyar költő útlevélügye Csehszlovákiában. 376. p.
Mécs László útlevél-kárváriájáról.
1494. A második gyulafehérvári határozat. 377—378. p.
A közlemény „szószerinti szövegében” adja „azt a határozatot, amelyet a nemzeti-parasztpárt Gyulafehérváron meghozott”, 1928. máj. 6-án.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1495. Az Orjuna és a német levelezés. 379. p.
A közlemény hírt ad az Orjuna felszólításáról a jugoszláviai német kereskedőkhöz.
1496. A ljubljana-i kisebbségi iroda cikke a Daily Mail főszerkesztőjéről. 379—380. p.
A közlemény ismerteti az iroda lord Rothermere-ről szóló 1928. máj. 3-i jelentését; szemelvénnel.
1497. Olaszszággal nem lehet barátság, amíg elnyomja a szláv kisebbséget. 381. p.
Híradás az 1928. máj. 10-i belgrádi parlamenti külügyi vitáról.
1498. A nemzetkisebbségek képvisellete az új lengyel törvényhozásban. 381—382. p.
Adatokkal (1928).
1499. Idegen állampolgár hallgatók a porosz egyetemeken. 382. p.
A közlemény ismerteti D. Leopold Karl Goetz írását (*Der Auslandsdeutsche*, 1928. ápr., 2. sz.); adatokkal 1925—1927-ből.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1500. A „Glasul Minorităților” közleményei. 383. p.
Lapszemle az 1928. évi márciusi és áprilisi számokról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1501. „Politik und Gewaltpolitik in Elsas-Lothringen”. 384. p.
A közlemény ismerteti dr. Roos művét (1928, Zürich).

DOKUMENTUMOK

1502. Bethlen György gróf beszéde a kamarában 1928 április 5-ikén a vallásügyi törvény tárgyalásán. 385—387. p.
Közlí a beszéd szövegét.
1503. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928. április 3-iki ülésén a középiskolai törvény tárgyalásánál. [1. közl.] 388—396. p.
Közlí a beszéd szövegét, továbbá a közbeszólásokat. Vö. még az 1509., 1562. tétellel.

7. évfolyam 11. szám
1928. június 1.

1504. Cantacuzino hercegnő üzenetéhez. 397. p.
Ismerteti a *Luptában* (1928 tavasza) megjelent nyilatkozatot.
1505. P. GULÁCSY Irén: Sans colère? N'est-ce pas? 398—402. p.
Nyílt levél Cantacuzino hercegnőhöz, a romániai belpolitikai helyzetről.
1506. FLACHBARTH Ernő: A szlovenszkói és ruszinszkói magyarság küzdelmeinek megindulása a belső fronton. 403—409. p.
A csehszlovákiai „magyar kisebbségi élet első öt évének” története (1920—1925). Szerkesztőségi kopffal.

1507. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. VII. [közl.] 410—415. p.

Történeti áttekintés (1867—1920). Továbbá statisztikai adatok táblázatban az 1880-as, 1890-es, 1900-as és 1910-es népszámlálás adatai alapján; felsorolja községenként a német telepítés idejét is. Vö. az 1426., 1437., 1444., 1457., 1464., 1484., 1514. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1508. Hogyan volt régen és hogyan van most. 416—419. p.

A közlemény ismerteti Csulay Lajosnak 1928. máj. 11-én Hunyad vármegye tanácsülésén elmondott beszédét; szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

1509. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928. április 3-iki ülésén a középiskolai törvény tárgyalásánál. (Befejező közlemény.) 420—428. p.

Közl. a beszéd szövegét, ill. a közbeszólásokat. A közlemény tartalma: „A törvényjavaslat kritikája”; „Kisebbségi szempontok”. Vö. az 1503., 1562. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1510. Az erdélyi püspök joghatósága alatt működő róm. (örmény) kath. iskolák az 1927/28. tanévben. 429—435. p.

A közlemény statisztikai adatokat tartalmaz az alábbi típusú iskolákról: a) liceumok; b) tanító- és tanítónőképzők; c) kereskedelmi iskolák; d) róm. kat. polgári isk.; e) róm. kat. elemi iskolák; f) róm. kat. kisdóvódák. helyreigazítását l. az 1523. tételnél.

ROMÁNOK RÓLUNK

1511. Az „Adeverul” a Magyar Párt intézőbizottságáról. 436. p.

Ismerteti az *Adeverul* egyik 1928. máj. 31-i írását.

7. évfolyam 12. szám

1928. június 16.

1512. FRITZ László: Románia egyenesadórendszere, mint a kisebbségellenes politika egyik harci fegyvere. 437—443. p.

A szerző adatokat közöl a pénzügyminisztérium kimutatásai alapján az 1924/26 években kivetett adók összegéről. Függelékben: statisztikai adatok (1924/26), táblázatban, adófajtánként, az alábbi területi megoszlásban: Románia, Regát, Erdély; továbbá Csík vármegye, Háromszék vármegye, Udvarhely vármegye.

1513. JAKABFFY Elemér: Két nyilatkozat. 444. p.

A szerző szembeállítja az esztoniai miniszter és Szvetozár Pribicsevicz nyilatkozatát, s államaik állásfoglalását „kisebbségi ügyben”.

1514. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmárvidéki asszimiláció. VIII. [közl.] 445—452. p.

A közlemény tartalma: „Az iskolaügy és az asszimiláció”. Áttekintés (18—19. sz.). Vö. még az 1426., 1437., 1444., 1457., 1464., 1484., 1507. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1543., 1561. tételnél.

1515. The Catolic Times és a L'Independance Roumaine. 453. p.

A közlemény ismerteti e két lap írásait. (Előbbi: Hlinka tollából, 1928. ápr. 13., utóbbi: „A kisebbségek és a revízió” címmel (1928) jelent meg.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1516. Kurtyák ruszin képviselő Scotus Viator előtt. 454—455. p.

A közlemény ismerteti Ivan Kurtyáknak a sajtóban megjelent nyilatkozatát; bő szemelvénnel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1517. Le Cri des peuples. 456. p.

Ismertetés a fenti címmel 1928. máj. 30-án indult lapról.

DOKUMENTUMOK

1518. Gyárfás Elemér beszéde a gabonaosztályozási törvényjavaslathoz a szenátus 1928. március 16-iki ülésén. 457—463. p.

Közlí a beszéd és a közbeszólások szövegét.

1519. Gyárfás Elemér válasza Popovici szenátor 1928. március 17-iki felszólalására a szenátus 1928. március 20-iki ülésén. 463—464. p.

A gabonaosztályozási törvényjavaslatról. Közlí a beszéd szövegét.

1520. Paál Árpád beszéde a kamarában 1928 április 5-én a vallásügyi törvény tárgyában. 464—469. p.

Közlí a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1521. A szatmári püspökség róm. kath. hitvallásos jellegű oktatási intézetei Romániában 1926/27. tanévben. 470—471. p.

Táblázatos statisztikai adatokat közöl az alábbi típusú iskolákról: a) tanítóképző intézet; b) leánygimnázium; c) polgári leányiskolák; d) elemi iskolák; e) óvoda.

1522. A romániai zsinat presbyteri ág. hitvallású evang. szuperintendencia joghatósága alatt működő iskolák az 1927—28. tanévben. 472. p.

Táblázatos statisztikai adatok elemi iskolákról. Helyreigazítását l. az 1643. tételnél.

1523. Helyreigazítás. 472. p.

Az 1510. tétel egyik adatának helyesbítése.

7. évfolyam 13. szám

1928. július 1.

1524. JAKABFFY Elemér: A temesvári eredményhez. 473—474. p.

A szerző méltatja az Országos Magyar Párt temes-torontáli tagozatának eredményeit.

1525. KÉSMÁRKI Gergely: Kisebbségi iskolajog és a szülők joga. A felsősziléziai iskolakérdésben hozott hágai ítélet margójára. 475—483. p.

A szerző ismerteti a hágai Állandó Nemzetközi Bíróság 1928. ápr. 26-án hozott ítéletét a lengyelországi német kisebbség ügyében.

1526. [SZÜLLŐ Géza:] „Nincs béke igazság nélkül!” 484—489. p.
A közlemény a szövetkezett szlovenszkói és ruszinszkói ellenzéki pártok külügyi bizottsága ülésén (1928. jún. 21.) elhangzott beszéd szövegét adja. Szerkesztőségi kopffal.
1527. A Pen-klubok Szövetsége és a szellemi termékek. 490. p.
Híradás a Pen-Klubok Szövetségének Oslóban megtartott VI. nagygyűléséről (1928).
1528. BERKES József: Jugoszlávia megszületése: „szent hazugság”. A „Moderno” kávéháztól a „La Salle” szállóig. 491—494. p.
Adalékok a jugoszláv egyesülési rezolúció létrejöttéhez (1914—1915). Adja a la sallei rezolúció szövegét is.
1529. A Népszövetségi Ligák Uniója és a Romániai Magyar Népliga Egyesület. 495—496. p.
Rövid áttekintés a Romániai Magyar Népliga Egyesület létrejöttének körülményeiről (1926—1927).
1530. Egy plakát. 497. p.
A közlemény adja Perédy Györgynek a *Magyar Kisebbség* szerkesztőségéhez írt levelét, továbbá az általa beküldött, 1913. jan. 27-én, Nagyváradon datált román nyelvű plakát szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1531. Az Amerikai Szlovák Liga autonómiát követel Szlovenszkó részére. 498. p.
Ismerteti a *Slovak* (1928. jún. 22.) egyik hírét.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1532. Erdély és a Regát. Gazdaságtörténeti tanulmány Erdély mai helyzetéről. 499—501. p.
A közlemény ismerteti Móricz Miklós dr. fenti címmel megjelent művét (1928), továbbá bemutatja a könyv tartalomjegyzékét is.
1533. „The Protection of Minorities”. 501. p.
Ismerteti L. P. Mair művét (bev. Gilbert Murray, London, 1928).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1534. A Királyhágómelléki református egyházkerület főhatósága alá tartozó közép és elemi iskolák állapotáról az 1926/27. évben. 502—506. p.
Statisztikai adatok az alábbi típusú iskolákról: a) középiskolák; b) elemi iskolák (Bihar vm., Arad vm., Temes-Torontál vm. területén).
1535. A nagyváradai püspökség róm. kath. hitvallásos jellegű oktatási intézetei Romániából az 1927/28. tanévben. 507—508. p.
Statisztikai adatok az alábbi típusú iskolákról: a) tanítóképző intézet; b) óvónőképző; c) polgári leányiskolák; d) elemi iskolák; e) óvoda.

7. évfolyam 14. szám
1928. július 16.

1536. JAKABFFY Elemér: Bornemisza Tibor püspök. 509. p.
Nekrológ.
1537. Az illetékesek szíves figyelmébe. 510. p.
Megjegyzések Jacob Bleyer alább következő tanulmánya elé.

1538. BLEYER Jakab: A magyarhoni német kérdés megoldása elé. 511—514. p.
A magyarországi német kisebbség oktatásügyéről.
1539. TELEKY Dezső: Csakhoggy ne szerczenek rólunk tudomást! 515—518. p.
A szerző ismerteti Ovidiu Tafrali „Manual de istoria artelor, dela renaștere până în zilele noastre” (A művészettörténelem kézikönyve a reneszánsztól napjainkig) c. művét.
1540. Bőngészés évtizedes román lapokban. [1. közl.] 519—525. p.
A közlemény sajtószemlét ad az alábbi lapokról: „A felkezetek támogatása” (*Unirea*, 1911. dec. 28.); „Szászok és románok a közszolgálatban” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. jan. 2.); „A kétszínű Goga” (*Romanul*, 1912. jan. 3.); „Románok és a társaskörök” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. jan. 5.); „Goga és Vaida” (*Tribuna*, 1912. jan. 18.); „Egy kuriai ítélet” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. jan. 23.); „Ki a hazai románok Bismarck-ja?” (*Tribuna*, 1912. febr. 1.); „Egy főispáni pohárköszöntőhöz” (*Desteptarea* (Brassó), 1912. febr. 1.); „Hírlapilag bejelentett tettlegesség” (*Tribuna*, 1912. febr. 2.); „A román egyetemi hallgatók és a román irodalom” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. febr. 2.); „Rendezőség vállalat — nemzetellenes cselekedet” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. febr. 2.); „Egyházi sematizmus helységnevei” (*Unirea*, 1912. febr. 3.); „Egy követendő példa” (*Telegraful Român*, 1912. febr. 6.); „A román iskolák ügye” (*Tribuna*, 1912. febr. 8. és 9.). Vö. még az 1552., 1567. tétellel.
1541. PÉTER Mihály: Kereszténység és az állam. 526—527. p.
A szerző röviden ismerteti Makkay Sándor „Aratás” c. művét (1926).
1542. [BALOGH Elemér:] A cseh és magyar protestánsok a múltban. 528—532. p.
A közlemény tartalma: a csehszlovákiai evangélikusok 1928. évi nagygyűlésén elhangzott beszéd szövege (júl. 6.); szerkesztőségi kopffal.
1543. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmári sváb asszimiláció a román impérium alatt. [1. közl.] 533—542. p.
A romániai német kisebbségről (1921—1927). Folytatása „A szatmárvidéki asszimiláció” c. cikksorozatnak. Vö. az 1426., 1437., 1444., 1457., 1464., 1484., 1507., 1514., 1561. tétellel.
1544. A Népszövetségi Ligák Uniójának hágai üléséről. 543. p.
Híradás a Romániai Magyar Népliga Egyesületnek a Népszövetségi Ligák Egyesületébe való felvétele elhalasztásáról.
- A NEMZETKISEBBSÉGI KONGRESSZUSOKAT ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYEIBŐL**
1545. Colban utóda. 544—545. p.
Híradás a Nemzetek Szövetsége kisebbségi szakosztály új igazgatójának ki-nevezése körüli vitáról. (A „Közlemények” 1928. máj.—jún. száma alapján.)
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
1546. Elzásznak külön adminisztrációját és sajátos szellemét respektálni kell — mondja Poincaré. 546. p.
A franciaországi német kisebbségről.
1547. Besednyák kisebbségi képviselő rendőri felügyelet alatt. 546—547. p.
A ljubljanai Kisebbségi Iroda híre az olaszországi szláv kisebbségek üldözéséről. Szemelvény „Az intelligenciát rendőri felügyelet alá helyezik” c. írásból.

ROMÁNOK RÓLUNK

1548. A kormány félhivatalosai és a kisebbségi kérdés. 548. p.

A Népszövetségi Ligák Uniójáról. A közlemény ismerteti a *Viitorul* és a *L'Indépendance Roumaine* írásait.

7. évfolyam 15—16. szám

1928. augusztus 1.

1549. FLACHBARTH Ernő: Kultúrdemokrácia. 549—551. p.

A szerző hírt ad Milan Hodža rendeletéről, mely „október 1-én [1928] kezdődő hatállyal beszünteti a magyar egyetemeken és főiskolákon szerzett oklevelek nosztrifikálását”.

1550. Miről írtunk? 552—561. p.

Tárgymutató a *Magyar Kisebbség* első 12 „kötetéhez”. A közlemény tartalma: „A magyar kisebbség oktatás ügyeiről” a) Romániában, b) Csehszlovákiában, c) Jugoszláviában.

1551. A közigazgatási reform életbeléptetése Szlovénzkóban. 562—567. p.

A csehszlovákiai magyar kisebbség helyzetéről. A közlemény adja Grosschmid Géza beszédét, mit a szenátus 1928. jún. 12-i ülésén mondott el.

1552. Böngészés évtizedes román lapokban. II. [közl.] 568—573. p.

Sajtószemle az alábbi lapokból: „Horvátok magasztalása” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. febr. 17.); „Taft és a románok” (*Tribuna*, 1912. febr. 18.); „Lucaciu László sürgőnyei” (*Românul*, 1912. febr. 18.); „Sajtótámogatás külföldről” (*Românul*, 1912. febr. 18.); „A Tribuna megjegyzése egy ki nem kézbesített sürgönyhöz” (*Tribuna*, 1912. febr. 20.); „A magyar középiskola nem ronghatta meg a kispapok nemzeti érzését” (*Telegraful Român*, 1912. febr. 20.); „Jassy örül Vaida és Goga kibékülésének” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912., febr. 20.); „A bukaresti »Carpaii« egyesület sürgőnye” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. febr. 20.); „A nagyváradai gör. kat. püspökség jövedelme” (*Tribuna*, 1912. febr. 21.); „Az aradi »Victoria« bank vagyona, kihitelezései és haszna” (*Românul*, 1912. febr. 24.); „A román öntudat” (*Unirea*, 1912. febr. 27.); „Üdvözlés a fogházba vonulás alkalmából” (*Tribuna*, 1912. febr. 22.). Vö. még az 1540., 1567. tétellel.

1553. Kisebbségi vita az angol felsőházban. 574. p.

Az 1928. júl. 11-i ülésről.

1554. A Népszövetségi Ligák Uniójának hágai határozatai a kisebbségek ügyében. 575—576. p.

Beszámoló az 1928 júliusi kongresszusról.

1555. A Jugoszláviai Magyar Népszövetségi Liga. 577. p.

Beszámoló a Jugoszláviai Magyar Népszövetségi Liga 1928. júl. 15-i, Szabadkán tartott közgyűléséről. A közlemény adja a tisztikar névsorát is.

1556. A „*Cri des peuples*” és a nemzetkisebbségek vezéregyéniségei. 578—579. p.

A közlemény ismerteti Szüllő Géza írását a csehszlovákiai magyar kisebbségekről (*Le Cri des peuples*, 1928. 6. sz.); szemelvénnnyel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1557. Kegyelem a kolmári per elítélteinek. 580. p.
Híradás az elzászi autonómista perről.
1558. Dél-tiroli németek panasza a pápához. 580—581. p.
Ismerteti a dél-tiroli német hitoktatók memorandumát.
1559. Dalmáciában az olasz optánsok olasz nyelven érintkezhetnek a hatóságokkal. 581. p.
A zágrábi *Novosztí* híreről.
1560. VÁRADI Aurél: Az unitárius püspök eskütételéhez. 582—584. p.
Beszámoló az erdélyi unitáriusok 1928. máj. 20-i, tordai választásáról, továbbá dr. Botos György püspök eskütételéről.
1561. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: A szatmári sváb asszimiláció a román impérium alatt. II. [közl.] 585—592. p.
Áttekintés (1921—1928). Statisztikai adatokkal, táblázatban (1921, 1922, 1926, 1928). Folytatása „A szatmárvidéki asszimiláció” c. cikksorozatnak. Vö. még az 1426, 1437., 1444., 1457., 1464., 1484., 1507., 1514., 1543. tétellel.
1562. Gyárfás és Anghelescu. 593—599. p.
Az oktatásügyről. A közlemény adja „pontos fordításban” Anghelescunak 1928. ápr. 5-én, a szenátusban elhangzott, Gyárfás Elemérnek az 1928. ápr. 3-i szenátusi felszólalására válaszoló beszédét, a közbeszólásokkal együtt. Vö. az 1503., 1509. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1563. A „Comité des Délégations Juives” panaszára adott román kormányválasz. 600—607. p.
A közlemény a *Le Cri des Peuples* (1928. júl. 4.) írása alapján pontos fordításban adja a román kormány válaszában szövegét. (A romániai zsidó kisebbségről.)

DOKUMENTUMOK

1564. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1928. július 27-i ülésén a stabilizáció és a külföldi kölcsön kérdésében. 608—616. p.
Közli a beszéd szövegét, a közbeszólásokkal együtt.

7. évfolyam 17. szám

1928. szeptember 1.

1565. PÁL Gábor: Kisebbségi egyezmény és magyar kisebbség. 617—631. p.
A szerző részletesen elemzi a romániai magyar kisebbség helyzetét, s rámutat arra, hogy „a párizsi egyezmény” egyes cikkelyeit mennyire nem tartja tiszteltben a román kormány.
1566. A kisebbségi sérelmek felsorolása a belgrádi parlamentben. Dr. Kraft és dr. Moser németpárti képviselők nagy beszédei. Miért nem beszélhettek a magyarpárti képviselők. 632—636. p.
A közlemény ismerteti Kraft Istvánnak és Hans Mosernek a jugoszláviai parlament 1928. augusztusi ülésén elmondott beszédeit; bő szemelvényekkel.

1567. Böngészés évtizedes román lapokban. III. [közl.] 637—642. p.
Sajtószemle az alábbi lapokból: „A beszarábiai példa” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. febr. 29.); „Goldiş és a Nagyváradai Napló” (*Tribuna*, 1921. márc. 1.); „Miket lehetett reprodukálni” (*Tribuna*, 1912. márc. 2.); „A példát mutató »Crişana«” (*Tribuna*, 1912. márc. 2.); „A nemzetiségek története” (*Drapelul*, 1912. márc. 2.); „Egy bukaresti bálhoz” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. márc. 3.); „Egy szép hasonlat” (*Foaia Interesantă*, 1912. márc. 7.); „Válasz a Pesti Hírlap-nak” (*Românul*, 1912. márc. 8.); „A Tribuna a Khuen-kormány bukásához” (*Tribuna*, 1912. márc. 8.). Vö. az 1540., 1552. tétellel.
1568. A szervezett nemzetkisebbségek negyedik kongresszusa elé. 643—644. p.
A közlemény röviden vázolja a romániai magyar kisebbség elvárásait.
1569. AMMENDE, Ewald: A Népszövetségi Ligák Uniójának új útjai. 645—648. p.
A szerző, az európai nemzetkisebbségi kongresszusok vezértitkára, a megtartandó 4. nemzetkisebbségi kongresszus apropóján vázolja a Népszövetségi Ligák Uniójának kongresszusain (1928) elért eredményeket.
1570. A névvegyelemzés megszüntetése az SHS királyságban. 649. p.
A közlemény ismerteti Milan Grol közoktatásügyi miniszter elemi iskolákra vonatkozó nyelvrendeletét.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1571. A magyarországi németek iskoláztatásához. 650. p.
Ismerteti a *Der Auslanddeutsche* (1928. aug. 16.) egyik írását.
1572. A „Glasul Minorităţilor” közleményei. 651. p.
A cikk ismerteti az 1928 júniusi szám néhány írását, továbbá utal a *Naţiunea* egyik vezércikkére (1928), ill. a *Le Cri des peuples* (1928. 1. sz.) egyik írására.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1573. Annuaire de la Société des Nations. 652. p.
Híradás Ottlik György fenti címmel megjelent munkájának előkészületben lévő második kiadásáról. Vö. az 1370. tétellel.
1574. A szatmárvidéki asszimiláció. Nemzetpolitikai tanulmány. 652. p.
Híradás arról, hogy Cogitator (Kardhordó Károly) e címmel megjelent cikksorozatot különlenyomatban kiadja a *Magyar Kisebbség*.
1575. Francia nyelvű magyar történelem jelent meg Párizsban. 653. p.
Híradás az alábbi mű megjelenéséről: Eckhardt Ferenc „Introduction à l’histoire hongroise” (Paris, 1928); továbbá felhívja a figyelmet néhány sajtó alatt lévő műre.

DOKUMENTUMOK

1576. Jósika János beszéde a stabilizációs törvényjavaslatokhoz a kamara július hó 27-iki ülésén. 654—655. p.
Közl. az 1928. júl. 27-én elhangzott beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1577. Pop Ghiţă képviselő a segesvári dalosversenyről. 656. p.
A közlemény ismerteti az *Adeverulnak* (1928) adott nyilatkozatot; szemelvénnel.

1578. A szervezett nemzetkisebbségek negyedik kongresszusa. 657—677. p.
Az 1928. aug. 29—30-án tartott (Genf) szervezett nemzetkisebbségi kongresszus lefolyásának ismertetése. A közlemény tartalma: a) általános bevezető; b) „Wilfan elnök megnyitója”; c) „Szülő Géza beszéde”; d) „Más felszólalások”; e) „Az ukránok deklarációja”; f) „Sürgöny Kelloghoz”; g) „Balogh Arthur beszéde”; h) „Az első határozat”; i) „Jakabffy Elemér beszéde”; j) „Flachbarth Ernő beszéde”; k) „A második határozat”; l) „A kongresszus utolsó ülése”; m) „A romániai kisebbségek deklarációja”; n) „A magyar kisebbségek képviselői”.
1579. PÁL Gábor: Konkordátum és a katolikus magyarság. 678—693. p.
A szerző vizsgálja a román kormány és a Szentszék által 1927. máj. 10-én aláírt konkordátum hatását a magyar kisebbség helyzetére. Vö. még az 1586., 1603. tétellel.
1580. JAKABFFY Elemér: Stelian Popescu miniszter úr megállapításához. 694—695. p.
Megjegyzések a *Viitorulban* (1928) megjelent, a „kisebbségpolitika szabályozásával” foglalkozó íráshoz; szemelvénnyel.
1581. Az Interparlamentáris Unió kisebbségi bizottságának kommunikéje és albizottsága. 696. p.
Rövid híradás a kommuniké kiadásáról, továbbá az albizottság megválasztásáról.

1582. KÉSMÁRKI Gergely: Katholicizmus és kisebbségi politika Erdélyben és Szlovákiában. 697—700. p.
A szerző rámutat a vallás és a nemzeti gondolat összekapcsolódásának szükségességére.
1583. VÁRADAI Aurél: Kogalniceanutól Anghelcsuig. 701—704. p.
A szerző a romániai zsidóság helyzetét vizsgálja.
1584. Az államok jogairól és kötelességeiről. 705—708. p.
A közlemény adja Koczor Gyulának az Interparlamentáris Unió berlini kongresszusán elmondott beszédét.
1585. Az erdélyi és magyarországi román egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. [1. közl.] 709—716. p.
A közlemény tartalma: a) általános bevezető; b) „A román orthodox egyház”; c) „A román görög katolikus egyház”. A közlés alapja: Onişifor Ghiбу két műve (1. *Viaţa şi organizaţia bisericească şi şcolară în Transilvania şi Ungaria*, Bukarest, 1915.; 2. *Şcoala românească din Transilvania şi Ungaria*, Bukarest, 1915., ill. más hivatalos román források adatai.) Adatokkal. Vö. még az 1593., 1602., 1614., 1622., 1629. tétellel.

1586. GYÁRFÁS Elemér: A Szentszék s az erdélyi katolikusok. 717—726. p.
A szerző Pál Gábor a Szentszékkal kötött konkordátum hatásait vizsgáló cikkének „tévedéseit” igazítja helyre. Vö. az 1579., 1603. tétellel.
1587. vitéz NAGY Iván: A nemzetiségi statisztika jelentősége a kisebbségi jogvédelem számára. [1. közl.] 727—735. p.
A közlemény tartalma: a) „A kisebbségi jog nemzetközi jogi és közjogi jellege”; b) „A kisebbségi jog kapcsolata a statisztikával”; c) „A statisztika kisebbségvédelmi feladata”. Vö. még az 1594. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1588. A „Viitorul” és a genfi kisebbségi kongresszus. 736. p.
Ismerteti a *Viitorul* (1928. ősz) egyik hírét.

7. évfolyam 20. szám
1928. október 16.

1589. Döntött a Nagygyűlés. 737. p.
A közlemény adja az Országos Nagygyűlés határozatát a magyar kisebbség panaszának sorsáról.
1590. FRITZ László: Miért maradt el Romániában 1927. április hóban foganatosított „népszámlálás” eredményeinek nyilvánosságra hozatala? A „Legfőbb Statisztikai Tanács” jegyzőkönyveinek alapján. 738—744. p.
A közlemény ismerteti „a legfőbb statisztikai tanácsban az 1927 áprilisában foganatosított népszámlálás, illetve »ellenőrzés« tárgyában lefolyt vitát”. (Szemelvényekkel a különböző jegyzőkönyvekből.)
1591. A Népszövetségi Ligák Uniójának prágai tanácskozásai és a kisebbségi kérdés. 745—747. p.
Beszámoló a tanácsulésről (1928. okt.).
1592. A nyolcadik demokratikus békekongresszus és a kisebbségi kérdés. 748—750. p.
Beszámoló a bierville-i 8. demokratikus békekongresszusról (1928).
1593. Az erdélyi és magyarországi román egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. (Második közlemény.) 751—760. p.
A közlemény tartalma: „A közoktatásügy szervezete”. A közlés alapja: Onişifor Ghibu két műve (1. „Viaţa şi organizaţia bisericească şi şcolară în Transilvania şi Ungaria”; 2. „Scoala românească din Transilvania şi Ungaria”), ill. „más hivatalos román források adatai”. Adatokkal. Vö. még az 1585, 1602., 1614., 1622., 1629. tétellel.
1594. vitéz NAGY Iván: A nemzetiségi statisztika jelentősége a kisebbségi jogvédelem számára. (Befejező közlemény.) 761—768. p.
A közlemény tartalma: a) „A statisztika kisebbségvédelmi feladata”; b) „Objektív kisebbségi statisztika jelentősége”; c) „Az objektív kisebbségi statisztika feltételei”. Vö. még az 1587. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1595. Katholicizmus Romániában. 769—770. p.
A közlemény ismerteti Brînzeu Miklós írását (*Katholische Kirchenzeitung*, 1928. 28. sz.).

1596. Az Europe Centrale és a magyarországi német kisebbség. 771. p.
Ismerteti Galcotti írását (*Europe Centrale*, 1928. ősz); bő szemelvénnel.

DOKUMENTUMOK

1579. Bethlen György megnyitó beszéde a székelyudvarhelyi nagygyűlésen. 772—775. p.
Közlí a beszéd szövegét, mely az Országos Magyar Párt 1928. okt. 14-én Székelyudvarhelyen megtartott nagygyűlésén hangzott el.
1598. Az Országos Magyar Párt 1928. évi október 14-ikén Székelyudvarhelyen megtartott nagygyűlésen megválasztottak. 775. p.
Közlí az elnök, alelnök, számvizsgálók, intéző bizottság, ill. első fokú fegyelmi bizottság tagjainak névsorát.

ROMÁNOK RÓLUNK

1599. Az „Adeverul” és „Patria” az udvarhelyi gyűlésről. 776. p.
Ismerteti Livius Nastra (*Adeverul*, 1928) és a *Patria* (1928) írásait; bő szemelvényekkel.

7. évfolyam 21. szám
1928. november 1.

1600. KÉSMÁRKI Gergely: A Kellogg-paktum és a kisebbségek védelme. 777—778. p.
Az 1928. augusztus végén Párizsban megkötött egyezmény jelentőségéről.
1601. A Bem-szobor ügye. 779—783. p.
A közlemény adja Sebestyén Miklósnak Marosvásárhely közgyűlésén (1928. okt. 19.) elmondott beszéde szövegét.
1602. Az erdélyi és magyarországi román egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. (Harmadik közlemény.) 784—800. p.
A közlemény tartalma: „A közoktatásügy szervezete”. A közlés alapja: Onișifor Ghibu két műve (1. „Viața și organizația bisericească și școlară în Transilvania și Ungaria”; 2. „Școala românească din Transilvania și Ungaria”), ill. „más hivatalos román források adatai”. Adatokkal. Vö. még az 1585, 1593., 1614., 1622., 1629. tétellel.
1603. PÁL Gábor: A konkordátumról. 801—804. p.
A román kormány és a Szentszék egyezményéről. Válasz Gyárfás Elemér cikkére. Vö. még az 1579., 1586. tétellel.
1604. JAKABFFY Elemér: Az erdélyi magyarság helyzete nemzetközi vonatkozásaiban. 805—809. p.
Áttekintés (1918—1928).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1605. A magyar kormányelnök és a magyarországi német kisebbség. 810—811. p.
Híradás Bethlen István gróf országjárásáról.
1606. „Tíz esztendő után!” 811—812. p.
A közlemény ismerteti a *Narodni Val* vezércikkét a horvát nép Szerbiához való csatlakozásáról.

1607. A romániai német kisebbségi diákok bakkalaureátusi eredményei. 812. p.
A közlemény táblázatos statisztikai adatokat ad (1925–1928), gimnáziumonként. A közlés alapja a *Nation und Staat* (1928. okt.) egyik írása.

DOKUMENTUMOK

1608. Gyárfás Elemér beszéde a Magyar Párt nagygyűlésén, Székelyudvarhelyen 1928 okt. 14-én. 813–814. p.
Közli a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1609. Udvarhely körül. 815–816. p.
Ismerteti a *Vittonul* 1928. okt. 24.) írását az Országos Magyar Párt nagygyűléséről, továbbá Maniu Gyula nyilatkozatát (*Brassói Lapok*). Bő szemelvényekkel.
1610. A felirati javaslat a kisebbségi kérdésről. 816. p.
A közlemény ismerteti „azt a választ, melyet a parlament a trónbeszédre adni fog”.
1611. Cosma püspök szavaihoz. 816. p.
A közlemény a misszionárius lekészek első országos kongresszusán (1928) elhangzott beszédet ismerteti; szemelvénnel.

7. évfolyam 22. szám
1928. november 16.

1612. JAKABFFY Elemér: Az új kormány és a nemzetkisebbségek. 817–818. p.
A Maniu-kormányról.
1613. VÁRADI Aurél: Tizenöt seb. 819–822. p.
A szerző bemutatja a romániai magyar róm. kat. iskolák helyzetét az illyefalvi, bolyai, gelenczei, gyergyószentmiklósi, szovátai, szárhegyi, gyergyótölgyesi, csíkcsecsői, csíktapolcai [sic!], nagyalmácsi iskola tanulóit ért sérelmek alapján.
1614. Az erdélyi és magyarországi román egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. (Negyedik közlemény.) 823–832. p.
A közlemény tartalma: „A közoktatásügy szervezete”; b) „Adatok a román felső- és középoktatás köréből”; c) „Következtetés”. A közlés alapja: Onişifor Ghibu két műve (1. „Viaţa şi organizaţia bisericească şi şcolară în Transilvania şi Ungaria”; 2. „Scoala românească din Transilvania şi Ungaria”), ill. „más hivatalos román források adatai”. Adatokkal. Vö. még az 1585, 1593., 1602., 1622., 1629. tétellel.
1615. Az erdélyi nők első kongresszusához. 833. p.
1928. nov. 10., Kolozsvár.
1616. Gróf Bethlen Györgyné előadása a külföldi nőegyesületek és a Román Nők Nemzeti Tanácsának üléséről Kolozsváron, 1928. november 10-ikén az erdélyi magyar nők első kongresszusán. 834–839. p.
Közli a beszéd szövegét.

1617. Jakabffy Elemér dr. előadása az erdélyi nők veszélyeztetett magánjogairól Kolozsváron, 1928. november 10-ikén az erdélyi magyar nők első kongresszusán. 839—848. p.

Közl. a beszéd szövegét.

1618. Ruszinszko autonómiájának kérdése a Nemzetek Szövetsége előtt. [1. közl.] 849—855. p.

„A *Glasul Minorităților* októberi számában kezdtük meg azon petíció eredeti szövegének közlését, melyet Kurtyák Iván, a ruszin autonóm földművelőszövetség parlamenti képviselője szeptember elején a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott. Az eredeti francia szöveg részletes ismertetését adjuk az alábbiakban.” Vö. még az 1623. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1619. Megnyilatkozások az új rendszerről. 856. p.

A közlemény ismerteti Vaida-Voevod (*Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt*-beli), Ștefan Pop-Cicio és dr. Aurel Lazăr nyilatkozatát az új kormányról, szemelvényekkel.

7. évfolyam 23. szám

1928. december 1.

1620. JAKABFFY Elemér: December elsején. 857. p.

A szerző felidézi 1918. december elsejét Lugoson, s az évforduló kapcsán hangot ad a romániai magyar kisebbség kétségeinek.

1621. A választásokhoz. 858—859. p.

A közlemény vizsgálja a romániai Országos Magyar Párt intézőbizottságának a parlamenti választások előtti intézkedéseit.

1622. Az erdélyi és magyarországi egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. (Ötödik közlemény.) 860—870. p.

A közlemény tartalma: „Az erdélyi görög-keleti román érseki főegyházmege Konzisztóriumának két iskolaügyi rendelete a magyar nyelv tanítására vonatkozólag”. A közlemény alapja: Onișifor Ghibu: „Anuar Pedagogic” c. műve (1913, Sibiu). „Függelék”. A közlés alapja: Triteanu „Școală noastră” c. műve (1919, Sibiu). Adatokkal. Vö. még az 1585., 1593., 1602., 1614., 1629. tétellel.

1623. Ruszinszko autonómiájának kérdése a Nemzetek Szövetsége előtt. (Befejező közlemény.) 871—873. p.

A közlemény adja a ruszin autonóm földművelőszövetkezet képviselője, Kurtyák Iván által, 1928. szept. elején a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott petíció szövegét. Vö. még az 1618. tétellel.

1624. A jugoszláviai iskolatörvény és a magyar kisebbség. 874—880. p.

Közl. Strelitzky Dénes beszédének szövegét a Grol Milán-féle népiskolai törvényjavaslatról. (Elmondta a radikális klub ülésén, 1928 novemberében.)

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1625. Külföldi lapok a Maniu-kormányról. 881. p.

Sajtószemle az alábbi lapokról: *Manchester Guardian* (1928), *Journal de Genève* (1928), *Budapesti Hírlap* (1928).

DOKUMENTUMOK

1626. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1928 október 30-iki ülésén. [1. közl.] 882—892. p.

Közli a beszéd szövegét, mely vizsgálja a gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi helyzet stabilizálására irányuló kormánytörekvéseket az elmúlt tíz év során. Közli a közbeszólások szövegét is. Vö. még az 1633. tétellel.

7. évfolyam 24. szám

1928. december 16.

1627. JAKABFFY Elemér: Választások után. 893—894. p.

A szerző röviden beszámol a romániai 1928. évi téli parlamenti választásokról.

1628. Országos és városi választások a cseh-szlovák köztársaságban. 895—897. p.

Híradás az 1928. dec. 2-i „országos” (tartományi) választásokról; adatokkal.

1629. Az erdélyi és magyarországi román egyházak és iskolák élete és szervezete a világháború előtt. Román források alapján. (Befejező közlemény.) 898—903. p.

Statisztikai adatok (1910—1923), táblázatokban. Vö. még az 1585., 1593., 1602., 1614., 1622. tétellel.

1630. [MIKÓ Lőrinc:] A vallás és közoktatásügyi törvények és a nők. Mikó Lőrinc dr. előadása az erdélyi magyar nők első kongresszusán 1928. november 11-én. 904—909. p.

Közli a beszéd szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1631. Egy magyarországi német falu. 910—911. p.

A közlemény ismerteti Dzurányi László írását Elek községről; szemelvénnel.

1632. A német kormány példát adó rendelkezése a lengyelek iskolaügyében. 911. p.

Híradás az új kormányrendeletéről.

DOKUMENTUMOK

1633. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1928 október 30-iki ülésén. (Befejező közlemény.) 912—923. p.

A kisebbségi kérdés vizsgálata. A közlemény adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét. Vö. még az 1626. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1634. Az „Erdélyi Református Egyházkerület” főhatósága alatt működő iskolák az 1927/28. tanévben. 924—932. p.

Statisztikai adatok az alábbi típusú iskolákról: a) liceumok; b) felső kereskedelmi iskolák; c) tanító-, tanítónőképzők; d) polgári leányiskolák; e) elemi iskolák (egyházmegyénként, települések szerint felsorolva).

1635. JAKABFFY Elemér: A kisebbségi blokk körül. 1—7. p.
A közlemény ismerteti Franz Kreuter (*Keleti Újság* 1928. 290. sz.) és Hans Hedrich (*Kronstädter Zeitung* 1928. 291. sz.) vélekedését az 1928. évi romániai választásokról.
1636. Zaleszki, Stresemann, Briand és a kisebbségek „szent” jogai. 8—12. p.
A közlemény bemutatja azt a „súlyos incidenst”, mely Luganoban a „Nép-szövetségi tanácsülésszak utolsó napján”, a „felsősziléziai német kisebbség iskolaügyi sérelmei” tárgyalása során robbant ki.
1637. Az 1928. decemberi román parlamentáris választások eredményei. Különös tekintettel a Magyar Pártra. 13—16. p.
Statisztikai adatok. A közlemény adja az Országos Magyar Párt képviselőinek névsorát is.
1638. [TAMÁS András:] Stoica Vasile és társai működése Amerikában a románok egyesülése érdekében. 17—25. p.
A közlemény adja Tamás András *Magyar Külpolitikában* (1928. 24. sz.) megjelent írását. Szerkesztőségi kopffal.
1639. SZENTMÁRTONI Kálmán: Az érettségi vizsgálatok. (Baccalaureatusok.) 26—35. p.
A közlemény ismerteti Dima „Școala secundară în lumina bacalaureatului” c. könyvét (Bukarest, 1928.); a romániai kisebbségi tanulókra vonatkozó adatokkal (1925—1927).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1640. Osvát Kálmán: Erdélyi Lexikon. 36. p.
A közlemény ismerteti Osvát 1928-ban megjelent művét.

DOKUMENTUMOK

1641. Bethlen György gr. beszéde a felirati vitában a kamara 1928 évi december 28-iki ülésén. 37. p.
Közli a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1642. Az unitárius egyház főhatósága alá tartozó iskolák az 1927—1928 tanévben. 38—39. p.
Statisztikai adatok a lyceumokról és elemi iskolákról.
1643. Helyreigazítás. 39. p.
Újra közli „A »Romániai zsinat presbiteri ág. hitv. evangélikus Szuperintendencia« főhatósága alatt működő iskolák az 1927/28 tanévben” c. kimutatót (elemi és polgári iskolákról). Vö. az 1522. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1644. A belügyminiszter nyilatkozata. 40. p.
A közlemény ismerteti Vaida-Voevod Sándornak a *Keleti Újság* számára adott (1928), a romániai Országos Magyar Párttal kapcsolatos nyilatkozatát; bő szemelvénnel.

1645. KOCSÁN János: János püspök. 41. p.
Karácsonyi János nekrológja.
1646. BOTOS János: Miron Cristea régens memoárja a Ferencz Ferdinánddal folytatott titkos tárgyalásokról. Ism. —. 42—51. p.
A közlemény adja Ion Rusu Abrudeanu könyvének 14. fejezetét, magyar fordításban.
1647. ALBRECHT Dezső: A román diákmozgalom története. [1. közl.] 52—59. p.
A közlemény tartalma: „Román diákmozgalom Magyarországon” (1820—1880). A „Petru Maior” és a „Julia-kör” működéséről. Vö. még az 1656. tétellel.
1648. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízeve 1918—1928-ig [1. közl.] 60—70. p.
A közlemény tartalma: a) „Előszó”; b) „A magyar kisebbséggel szemben gyakorolt oktatásügyi politika a trianoni békeszerződés ratifikálásáig” (1918. dec. 1. (nov. 17.)—1921 nyara). Vö. még az 1655., 1662., 1673., 1688., 1698., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.
1649. JAKABFFY Elemér: Gyorstalpalás. 71—72. p.
A szerző rámutat a romániai törvényhozás felületességére.
1650. Huszonöt parlamentáris kormány után. 73. p.
A közlemény időrendben sorolja fel az 1918. dec. 7. és 1928. júl. 28. között az SHS királyságban megalakult 25 kormányt.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1651. HORVÁTH Jenő: Csekey István: Északi írások. 74. p.
A közlemény ismerteti a Budapesten, 1928-ban megjelent művet.

DOKUMENTUMOK

1652. Bárá Jósika János kamarai beszéde 1928. december 30-án a költségvetés tárgyalásánál. 75—77. p.
Közli a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1653. FRITZ László: Erdély, Bánság és a kapcsolt részek felekezeti statisztikája. [1. közl.] 78—80. p.
Bevezetés. Vö. még az 1659., 1670., 1678., 1692. tétellel.

1654. CS. LÁZÁR László: Kérdések Vaida-Voevod Sándor belügyminiszter úrhoz. 81—87. p.
A szerző méltányosságot kér a magyar kisebbség számára.
1655. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tíz éve 1918—1928-ig. (Második közlemény.) 88—96. p.

A közlemény tartalma: „A trianoni békekötés utáni iskolapolitika a magyarság kultúrája ellen”. Vö. még az 1648., 1662., 1673., 1688., 1698., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.

1656. ALBRECHT Dezső: A román diákmozgalom története. (Befejező közlemény.) 97–100. p.

A közlemény tartalma: „Regáti diákmozgalom”. Vö. még az 1647. tétellel.

1657. A Magyar Kisebbségi Intézet ankétja. 101–106. p.

Beszámoló az 1928. dec. 14-i, a pécsi Erzsébet-tudományegyetem Nemzetközi Jogi Intézete által a Magyar Külügyi Társaságban rendezett ankétról. A közlemény ismerteti Lukács György, Faluhegyi Ferenc, vitéz Nagy Iván, Horváth Jenő és Szabó Pál felszólalásait. (Szemelvénnel Faluhegyi Ferenc beszédéből.)

DOKUMENTUMOK

1658. Gyárfás Elemér beszéde az iparkamarai törvényhez a szenátus 1929. január 22-iki ülésén. 107–114. p.

Közli a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1659. FRITZ László: Erdély, Bánság és a kapcsolt részek felekezeti statisztikája. (Második közlemény.) 115–120. p.

Statisztikai adatok (1910–1927). Vö. még az 1653., 1670., 1678., 1692. tétellel.

8. évfolyam 4. szám

1929. február 16.

1660. JAKABFFY Elemér: Ügyünk a Népszövetség előtt. 121–122. p.

A szerző rámutat annak a hasznára, hogy a nemzetek szövetsége foglalkozik a népkisebbségek helyzetével.

1661. vitéz NAGY Iván: Az európai kisebbségi intézetek. [1. közl.] 123–134. p.

A közlemény tartalma: a) általános bevezető; b) „Az Institut für Statistik der Minderheitsvölker” (Bécs) bemutatása; c) az „Instytut Badan Spraw Narodowosciowych” (Varsó) bemutatása. Vö. még az 1683., 1710. tétellel.

1662. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918–1928-ig. (Harmadik közlemény.) 135–142. p.

A közlemény tartalma: „A magyar kisebbségi kultúra ügye a Népszövetség előtt”. Vö. még az 1648., 1655., 1673., 1688., 1698., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tétellel.

1663. René Brunet Stresemann indítványához. 143–145. p.

A közlemény felhívja a figyelmet a kisebbségek védelmének szükségességére.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1664. Olaszországban elkobozzák a határmentén élő kisebbségek birtokait. 146. p.

A közlemény ismerteti a ljubljanoi kisebbségi iroda híradását; bő szemelvénnel.

1665. A „sötét elzászi agitáció”. 147. p.

Ismerteti a francia kamara 1929. jan. 24-i ülésén folyó elzászi vitát.

1666. A nagyszebeni szünidei szabad-egyetem előadásai. 147. p.

A közlemény adja a nagyszebeni német kultúrhivatal által az 1929. évre megállapított programot.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1667. Dr. Kristóf György: Esztétikai becslésünk a mai közszellem hatása alatt. 148. p.

A közlemény ismerteti a „Minerva könyvtár” 14—15. számaként megjelent művet.

DOKUMENTUMOK

1668. Jósika János báró beszéde a stabilizációs törvényjavaslatokhoz a kamara 1929. február 6-iki ülésén. 149—150. p.

Közl. a beszéd szövegét.

1669. Gyárfás Elemér beszéde a stabilizációs törvényjavaslatokhoz a szenátus 1929. február 7-iki ülésén. 150—154. p.

Közl. a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1670. FRITZ László: Erdély, Bánság és a kapcsolt részek felekezeti statisztikája. (Harmadik közlemény.) 155—160. p.

Statisztikai adatok (1913—1928). Vö. még az 1653., 1659., 1678., 1692. tétellel.

8. évfolyam 5. szám

1929. március 1.

1671. BOTOS János: Maniu és a keleteurópai kérdés. 161—167. p.

Az erdélyi románok helyzete 1907—1916. között. A közlemény adja Maniu memorandumát, melyet Ferenc Ferdinándhoz intézett 1909. jún. 13-án, az erdélyi román nemzeti párt elnökeként.

1672. ASZTALOS Miklós: A kisebbségi történetírás feladatai és módszere. [1. közl.] 168—175. p.

A szerző adja Horváth Jenő hozzászólásának szövegét is, mely a Magyar Kisebbségi Intézet létrehozását célzó ankéton hangzott el. Vö. még az 1684., 1689. tétellel.

1673. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig. (Negyedik közlemény.) 176—182. p.

A közlemény tartalma: „A magyar kisebbségi kultúra ügye a Népszövetség előtt.” Vö. még az 1648., 1655., 1662., 1688., 1698., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.

1674. Sir Dickinson emlékirata. 183—184. p.

Híradás a Népszövetségi Ligák Uniójának választmánya által 1929. febr. 12-én tartott ülésről. A közlemény ismerteti a fenti emlékiratot is.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1675. Ulitz német képviselő letartóztatása. 185. p.

Rövid híradás a lengyel kormány lépéséről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1676. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Dr. Balogh Arthur: A kisebbségek nemzetközi védelme. 186—188. p.

A szerző ismerteti a „Der Internationale Schutz der Minderheiten” c. munkát (München, 1929, Südost-Verlag).

DOKUMENTUMOK

1677. Szabó Béni kamarai beszéde az iparkamarai törvényjavaslatához. 189—194. p.

Közl. az 1929. febr. 8-i kamarai beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1678. FRITZ László: Erdély, Bánság és a kapcsolt részek felekezeti statisztikája. (Negyedik közlemény.) 195—200. p.

Statisztikai adatok (1910—1925). Vö. még az 1653., 1659., 1670., 1692. tétellel.

8. évfolyam 6. szám

1929. március 16.

1679. JAKABFFY Elemér: Tárgyalás után. 201—203. p.

A szerző ismerteti a Nemzetek Szövetségének határozatát (1929. márc. 6.), mit a kisebbségek védelme ügyében hozott.

1680. OTTLIK György: A kisebbségek napja. 204—206. p.

A szerző beszámol a Nemzetek Szövetsége 1929. márc. 6-i üléséről.

1681. Dandurand javaslata. 207. p.

Rövid ismertetés a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott, „a népi, nyelvi és vallási kisebbségek panaszait” tárgyaló előterjesztésről; szemelvényekkel.

1682. Stresemann beszéde a Tanács előtt. 208—211. p.

A közlemény ismerteti a Népszövetségi Tanács ülésén (1929. márc.) elhangzott beszédet; szemelvényekkel.

1683. vitéz NAGY Iván: Az európai kisebbségi intézetek. (Második közlemény.) 212—222. p.

A közlemény ismerteti az Institut für Grenz- und Auslanddeutschtum-ot (Marburg). Vö. még az 1661., 1710. tétellel.

1684. ASZTALOS Miklós: A kisebbségi történetírás feladatai és módszere. (Második közlemény.) 223—231. p.

Vö. még az 1672., 1689. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1685. „Külügyi Szemle”. 232. p.

A közlemény ismerteti az új, negyedéves magyarországi folyóiratot.

DOKUMENTUMOK

1686. Gyárfás Elemér beszéde az állami javak kezelésének reformjához a szenátus 1929 február 27-iki ülésén. [1. közl.] 233—240. p.

Közl. a beszéd szövegét. L. még az 1693. tétellel.

1687. JAKABFFY Elemér: „Csend a miniszteri padokon!” 241—242. p.
A szerző reflektál Pop-Cicio István, a kamara elnöke egyik megjegyzésére.
1688. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízeve 1918—1928-ig. (Ötödik közlemény.) 243—247. p.
A közlemény tartalma: „A magyar kisebbségi kultúra ügye a Népszövetség előtt”. Vö. még az 1648., 1655., 1662., 1673., 1698., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.
1689. ASZTALOS Miklós: A kisebbségi történetírás feladatai és módszere. (Befejező közlemény.) 248—252. p.
Vö. még az 1672., 1684. tétellel.
1690. [KARDHORDÓ Károly] COGITATOR: „A szatmárvidéki sváb asszimiláció kérdése a magyar statisztika nyelvismereti adatainak megvilágításában”. 253—259. p.
A szerző ismerteti Molnár Endre fenti címmel megjelent írását, mit a *Nation und Staat* 1929. februári száma adott közre. Adatokkal.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1691. Francia, német és svájci lapok Stresemann indítványáról. 260—261. p.
A kisebbségi védelem ügyéről. A közlemény bibliográfiai adatokat ad.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1692. FRITZ László: Erdély, Bánság és a kapcsolt részek felekezeti statisztikája. (Befejező közlemény.) 262—267. p.
Statisztikai adatok (1900—1927), táblázatokban. Vö. még az 1653., 1659., 1670., 1678. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1693. Gyárfás Elemér beszéde az állami javak kezelésének reformjához a szenátus 1929. február 27-iki ülésén. II. rész. 268—277. p.
Közli a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét. L. még az 1686. tételt.
1694. László Dezső beszéde a bányatörvényhez a kamara március 22-iki ülésén. 278—280. p.
Adja az 1929. március 22-i beszéd szövegét.

1695. JAKABFFY Elemér: Saturnalia. 281—282. p.
Megjegyzések Vaida-Voevod Sándor belügyminiszter gesztusához.
1696. VÁRADY Aurél: „Fiat applicatio”. (Mussolini és Maniu.) 283—286. p.
Elmélkedés Olaszország és Románia kisebbségi politikájáról.
1697. A kisebbségi törvény készítéséhez. A román képviselők törvényjavaslata 1868-ban. 287—291. p.
A közlemény adja az alábbi törvényjavaslat teljes szövegét: „Törvényjavaslat az országos nemzetiségeknek és nyelveknek Magyarországon leendő sza-

bályozására és biztosítására”. („Másoltatott az 1865-dik évi december 10-dikére hirdetett országgyűlés képviselőházának irományai 2. kötetéből 261—264. lapokról”).

1698. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig. (Hatodik közlemény.) 292—299. p.

A közlemény tartalma: a) „A magyar kisebbségi kultúra ügye a Népszövetség előtt”; b) „A magyar kisebbségi oktatásügy helyzete a Népszövetség megtevése után”. Vö. még az 1648., 1655., 1662., 1673., 1688., 1718., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1699. Magyar Szemle: Szász Zsombor: Borms. Berkes József: A horvát kérdés Jugoszláviában. Jancsó Benedek: A romániai német politika a Maniu kormány alatt. 300—309. p.

Ismertetés az 1929. áprilisi (20.) szám három tanulmányáról; bő szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1700. Das Deutschtum in Rumpfungarn. 310. p.

Ismerteti a Schnitzer János, Schilling Rogerius és Schmidt Henrik által írt, a *Sonntagsblatt* kiadásában a fenti címmel megjelent tanulmányt, ill. az ehhez Jacob Bleyer által írt bevezetőt.

DOKUMENTUMOK

1701. Hegedűs Nándor interpellációja a nyugdíjas tisztviselők ügyében a kamara 1929. február 12-iki ülésén. 311—313. p.

Közli a beszéd szövegét.

1702. Dr. Barabás Béla (dicsőszentmártoni) beszéde a kamara 1929. március 6-iki ülésén a csendőrségi törvényjavaslathoz. 313—315. p.

Közli a beszéd szövegét.

1703. Gyárfás Elemér interpellációja a magyar tisztviselők önkényes elbocsátása tárgyában a szenátus 1929. március 8-iki ülésén. 316. p.

Közli a beszéd szövegét.

1704. Gyárfás Elemér beszéde a metyl alkohol törvényhez a szenátus 1929. március 14-iki ülésén. 316—317. p.

Közli a beszéd szövegét.

1705. Gyárfás Elemér felszólalása a szenátus 1929. március 15-iki ülésén, a takarékbetétek tulajdonosainak zaklatása tárgyában. 317. p.

Közli a felszólalás szövegét.

1706. Parecz Béla dr. beszéde a volt Acsev-nyugdíjasok érdekében a kamara 1929. március 20-iki ülésén. 318—319. p.

Közli a beszéd szövegét.

1707. Gyárfás Elemér beszéde a szövetkezeti törvényhez a szenátus 1929. március 22-iki ülésén. 319—320. p.

Közli a beszéd szövegét.

1708. JAKABFFY Elemér: Tekintélyesedünk. 321—322. p.
A szervezett európai nemzeti kisebbségek elnökségének párizsi (1929. ápr. 12—16.) ülésének kapcsán a szerző visszatekint az 1925. októberi és 1926. augusztusi kongresszusra.
1709. ALBRECHT Dezső: Az erdélyi magyar ifjúság tíz éve. 323—332. p.
A szerző bemutatja az ifjúság helyzetét, lehetőségeit az „impériumváltás” után.
1710. vitéz NAGY Iván: Az európai kisebbségi intézetek. (Befejező közlemény.) 333—345. p.
A közlemény bemutatja az alábbi intézeteket: a) Deutsches Ausland-Institut (Stuttgart); b) „Deutsche Gesellschaft für Nationalitätenrecht” (Berlin—Steiglitz); c) Államtudományi Intézet (Budapest), Magyar Sociographiai Intézet (Budapest). Vö. még az 1661., 1683. tétellel.
1711. ALBRECHT Ferenc: A magyar kormány kisebbségi memoranduma. 346—347. p.
A szerző ismerteti a magyar kormány állásfoglalását.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1712. A magyar kormány memoranduma a nemzeti kisebbségek jogvédelméről. 348—354. p.
A közlemény adja a Népszövetség főtítkárához 1929. ápr. 14-én benyújtott memorandum szövegét.

DOKUMENTUMOK

1713. Gyárfás Elemér interpellációja a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez a megyei jövedelmek 10 %-ának kötelező iskolai célokra való fordítása tárgyában a szenátus 1929 március 22-iki ülésén. 355—356. p.
Közli a beszéd szövegét.
1714. Gyárfás Elemér interpellációja az új házak adómentessége tárgyában a szenátus 1929 márc. 22-iki ülésén. 356—357. p.
Közli az interpelláció szövegét.
1715. Hegedűs Nándor interpellációja a magyar nyelv használata ügyében a kamara 1929 április 12-iki ülésén. 357—359. p.
Közli az interpelláció szövegét.
1716. László Dezső dr. interpellációja a Csíki Magánjavak ügyében a kamara 1929. április 13-iki ülésén. 359—360. p.
Adja az interpelláció szövegét.

1717. JAKABFFY Elemér: Ünneprontás. 361. p.
Megjegyzés a román politikai pártharcokhoz.
1718. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig. (Hetedik közlemény.) 362—372. p.

- A közlemény tartalma: „Néhány illetékes nyilatkozat a romániai kisebbségi kultúrpolitikáról”. Vö. még az 1648., 1655., 1662., 1673., 1688., 1729. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tételnél.
1719. Norman Angell és René Brunet a kisebbségi kérdésről. 373—376. p.
A cikk ismerteti Angell és Brunet kisebbségi felfogását tükröző írását, ill. nyilatkozatát, melyek a *Foreign Affairs*-ben (1929. ápr.), ill. a *Magyar Külpolitikában* jelentek meg. Szemelvénnel.
1720. Egy érdekes javaslat a nemzeti autonómia felé. 377. p.
A közlemény adja a lengyel kisebbségi pártok javaslatát az iskolaügy kérdésében.
1721. Az Interparlamentáris Unió kisebbségi bizottságának prágai határozatai. 378. p.
Rövid beszámoló a kisebbségi jogokat megállapító bizottság 1929 tavaszán tartott konferenciájáról.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
1722. A szudétanémetek szolidárisak a többi kisebbségekkel. 379—380. p.
Beszámoló a csehszlovákiai Német Népszövetségi Liga évi közgyűléséről (1929. ápr. 23.).
- DOKUMENTUMOK**
1723. Gyárfás Elemér interpellációja az erdélyi hadirokkantak ügyében a népjóléti miniszterhez a szenátus 1929 április 13-iki ülésén. 381—382. p.
Adja az interpelláció szövegét.
1724. Parecz Béla interpellációja a határmenti telepítések ügyében a kamara május 3-iki ülésén. 382—383. p.
Közi az 1929. máj. 3-i interpelláció szövegét.
1725. Gyárfás Elemér beszéde az érettségi törvényhez a szenátus 1929 május 7-iki ülésén és Costăchescu közoktatási miniszter válasza. 383—400. p.
Adja a beszéd és a válasz, ill. a közbeszólások szövegét.

8. évfolyam 11. szám
1929. június 1.

1726. PROHÁSZKA László: Leünnepeltünk. . . 401—406. p.
A szerző „Nagy-Románia” megalakulásának tízéves jubiláris ünnepségei apropóján felidézi a magyarországi románság céljait, törekvéseit (1881—1918), ill. az 1919. évi lépéseit.
1727. BETHLEN György: A parlamenti csoport emlékirata a közigazgatási törvénytervezet kapcsán. 407—412. p.
A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt memorandumának szövegét.
1728. JAKABFFY Elemér: Három tanúságtétel. 413—418. p.
Interjú Jancsó Benedekkel a magyarországi román iskolákról 1902—1904 között. A szerző adja Jancsó Benedek 1902. évi, az aradi gör. keleti román tanítóképzőről készült jelentésének szövegét is.

1729. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928. (Nyolcadik közlemény.) 419—428. p.

A közlemény tartalma: a) „Néhány illetékes nyilatkozat a romániai kisebbségi politikáról”; b) „Románia állami költségvetése nem gondoskodik még tíz év után sem a magyar kisebbség kultúrájáról”. Vö. még az 1648., 1655., 1662., 1673., 1688., 1698., 1718. tétellel. A cikksorozat folytatását l. az 1741., 1751. tétnél.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1730. A cseh-szlovákiai német miniszterek és a kisebbségek memorandumai. 429—430. p.

A közlemény a Népszövetség Tanácsához benyújtott memorandum kapcsán ismerteti Mayr Harting és Spina nyilatkozatát.

1731. Jóváhagyták a jugoszláviai Német Népszövetségi Liga alapszabályait. 430. p.

A közlemény adja a *Deutsches Volksblatt* egyik hírét.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1732. A szervezett nemzetkisebbségek memorandumja. 431—432. p.

A közlemény ismerteti az európai szervezett nemzetkisebbségek kongresszusa elnökségének előterjesztését.

DOKUMENTUMOK

1733. Laár Ferenc interpellációja a kamara 1929. április 15-iki ülésén a vasutasok sérelmei tárgyában. 433—434. p.

Adja az interpelláció szövegét.

1734. Laár Ferenc beszéde az érettségi javaslatához a kamara 1929. május 24-iki ülésén. 434—439. p.

Közlí a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1735. Goldis László — rólunk és a gyulafehérvári ünnepségekről. 440. p.

A cikk adja Goldisnak az *Erdélyi Hírlap* számára adott nyilatkozatát.

8. évfolyam 12. szám

1929. június 16.

1736. JAKABFFY Elemér: A konkordátum. 441—444. p.

Megjegyzések az 1927. máj. 10-én Románia és a Szentszék között, a Vatikánban megkötött egyezményhez.

1737. GYÁRFÁS Elemér: A konkordátum és az erdélyi katolikusok. 445—470. p.

A közlemény adja a szenátus 1929. máj. 23-i ülésén elmondott beszéd szövegét. (A Szentszék és a román kormány által 1927. máj. 10-én megkötött egyezményről.)

1738. JÓSIKA János, báró: A konkordátum ratifikálása. 471—472. p.

A közlemény adja a kamara 1929. máj. 29-i ülésén elhangzott beszéd szövegét. (A Szentszék és a román kormány által 1927. máj. 10-én megkötött egyezményről.)

1739. Törvény a konkordátum ratifikálásáról. Az eredeti francia és román szövegből fordította Bitay Árpád dr. 473—480. p.

A törvény tartalma: a) a „Románia és a Szentszék között 1927 május 10-én a Vatikánban megkötött konkordátum” szöveghű fordítása; b) „a külügyminisztériumnak 1928. július 20-i átírat a bukaresti apostoli nunciaturához”; c) „Az apostoli nunciaturának 1928 október 22-i válaszirata a külügyminisztériumhoz”.

8. évfolyam 13. szám

1929. július 1.

1740. PARECZ György: A mai magyar ifjúság eszmevilága. 481—488. p.

A szerző vázolja a magyarországi, ill. az utódállamokbeli (a Vajdaság, Felvidék, Erdély területén élő) magyar ifjúság eszmevilágát.

1741. [BARABÁS Endre:] A magyar tannyelvű iskolák számában beállott változások 1918—1928-ig. [1. közl.] 489—497. p.

Táblázatos statisztikai adatokat ad az alábbi típusú iskolákról: a) főiskolák; b) középiskolák; c) polgári iskolák. Vö. még az 1751. tétellel. Előzménye „A romániai magyar nyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig” c. cikksorozat. L. az 1648., 1655., 1662., 1673., 1688., 1698., 1718., 1729. tételt.

1742. A Népligaegyesületek Nemzetközi Uniójának XIII. közgyűlése Madridban. 498—501. p.

A cikk röviden vázolja a közgyűlés lezajlását, továbbá beszámol a romániai magyar népliga egyesület képviselőinek látogatásáról Barcelonában, a katalán kisebbségnél.

1743. A tót autonómia tervezetének alapelvei. 502—508. p.

A közlemény adja a magyar minisztertanács által 1920. jan. 7-én elfogadott tervezetet, mit Bleyer Jakab 1929. máj. 29-én a magyar képviselőházban felolvastott. Szerkesztőségi kopffal.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1744. A dobrudzsai bolgárok és törökök panasza. 509. p.

Híradás a Dobrudzsában élő bolgárok és törökök bukaresti kongresszusáról.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

1745. A kisebbségi eljárás új diszpozíciói. 510. p.

A közlemény ismerteti a Népszövetség Tanács által 1929. jún. 11-én megállapított diszpozíciókat.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLEJE

1746. J. Ramsay MacDonald, Nagybritannia miniszterelnökének cikke a nemzeti kisebbségekről. 511. p.

Rövid ismertetés a *Sunday Times*ban megjelent írásról (1929. jún. 17.). Vö. az 1747. tétellel.

1747. MacDONALD, J. Ramsay: Európa fenyegető veszedelem. A nemzetiségi kisebbségek. Revideálandók-e a békeszerződések? 511—514. p.

A közlemény adja a fenti cikk (*Sunday Times*, 1929. jún. 17.) szöveghű fordítását. Vö. az 1746. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1748. A háborús felelősség. Diplomáciai és Kortörténeti Szemle. 515—516. p.

A közlemény ismerteti a fenti címmel, 1929-ben, Budapesten megindult folyóiratot. Továbbá részleteket ad vitéz Nagy Iván „A nemzetiségi törvény a magyar parlament előtt 1861—1868” c. írásából.

DOKUMENTUMOK

1749. Parecz Béla képviselő beszéde a kamara 1929. évi június 21-iki ülésén a polgári peres eljárás gyorsításáról szóló 1925. évi törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslatához. 517—520. p.

Adja a beszéd szövegét.

8. évfolyam 14. szám

1929. július 16.

1750. PROHÁSZKA László: Revízió-riadalom. 521—527. p.

A szerző a revíziós mozgalmat a kisebbségi problémával kapcsolatba hozva elemzi. Szerkesztőségi kopffal.

1751. BARABÁS Endre: A magyar tannyelvű iskolák számában beállott változások 1918—1928-ig. (Befejező közlemény.) 528—531. p.

Táblázatos statisztikai adatok az elemi iskolákról. Továbbá: „A magyar tannyelvű iskolák számában beállott változások összefoglalása”. Vö. még az 1741. tétellel. Előzménye „A romániai magyar oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig” c. cikksorozat. L. az 1648., 1655., 1662., 1673., 1688., 1698., 1718., 1729. tételt.

1752. A Nemzetközi Női Szövetség londoni konferenciájának kisebbségi vitája. 532. p.

A közlemény ismerteti a konferencián elhangzott, „a nemzeti kisebbségek ügyében elhangzott beszédeket”.

1753. Benes legújabb kisebbség-politikai elmélete. 533—536. p.

A közlemény adja a csehszlovák külügyminiszternek a *Nase Doba* hasábjain (1929. jún. 23.) megjelent fejtegetéseit.

1754. vitéz NAGY Iván: Európa kisebbségei. Nemzetiségi statisztikai vázlat. [1. közl.] 537—545. p.

A tanulmány az alábbi területeket tekinti át: a) Albánia; b) Andorra; c) Ausztria; d) Belgium; e) Bulgária; f) Csehszlovákia. Táblázatos statisztikai adatokkal. Vö. még az 1762., 1772., 1787., 1792. tétellel.

1755. „Kisebbségi iskolaügy.” 546—547. p.

A közlemény felhívja a figyelmet a *Magyar Kisebbség* fenti címmel meginduló mellékletére.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

1756. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi állam iskolapolitikája. (1556—1690.) [1. közl.] 548—554. p.

„A nemzeti fejedelmek erdélyi államának iskolapolitikája” (1556—1588). Vö. még az 1764., 1774. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1757. Bethlen György gróf képviselő nyilatkozata nagyváradi beszédéről a kamara 1929 július 1-ei ülésén. 555. p.
Adja a nyilatkozat szövegét.
1758. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1929. július 1-i ülésén az irredenta vádak tárgyában. 555—559. p.
Közlí a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.
1759. Willer József képviselő előterjesztése az igazfalvi csendőrb Brutalitás tárgyában a kamara 1929 július 4-iki ülésén. 560. p.
Adja a felszólalás szövegét.

8. évfolyam 15—16. szám
1929. augusztus 1.

1760. JAKABFFY Elemér: „Jön egy fiatal nemzedék. . .” 561—563. p.
Reflexiók Vaida-Voevod Sándornak a kisebbségfelfogását tükröző megjegyzéseihez.
1761. Közigazgatási reform és a Magyar Párt. 564—574. p.
A közlemény adja Bethlen György gróf, Maniu Gyula és Willer József 1929. július 16-i, kamarai beszédének szövegét.
1762. vitéz NAGY Iván: Európa kisebbségei. Nemzetiségi statisztikai vázlat. (Második közlemény.) 575—588. p.
A közlemény adatokat ad az alábbi területekről: a) Dánia; b) Danzig; c) Észtország; d) Finnország; e) Franciaország; f) Görögország; g) Hollandia; h) Írország; i) Jugoszlávia; j) Lengyelország; k) Lettország; l) Lichtenstein; m) Litvánia; n) Luxemburg; o) Magyarország; p) Monaco. Táblázatos statisztikai adatokkal. Vö. még az 1754., 1772., 1787., 1792. tétellel.
1763. BARABÁS Endre: Szemelvények Nagyrománia oktatásügyi statisztikájából. Összeállította —. [1. közl.] 589—596. p.
Statisztikai adatok az 1910—1925. évekből. Táblázatos statisztikai adatokat is ad. Vö. még az 1793. tétellel.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

1764. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi állam iskolapolitikája. (1556—1690.) (Második közlemény.) 597—606. p.
„A nemzeti fejedelmek erdélyi államának iskolapolitikája” (1567—1664).
Vö. még az 1756, 1774. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1765. FRITZ László: Az 1927. évi áprilisi „népszámlálás” eredményei. 607—621. p.
Statisztikai adatok elemzése. A szerző adja továbbá az „Erdély 23 megyéjének városi és vidéki népessége az 1910., 1920., 1923. és 1927. években” c. statisztikai táblázatot. (Átvette: Sabin Manuilă „Az erdélyi vármegyék népességének népmozgalmi irányzata” c. tanulmányából.)

DOKUMENTUMOK

1766. [Szerkesztőségi közlemény a „Dokumentumok” c. rovathoz.] 622. p.
Felhívja a figyelmet, hogy Bethlen György és Willer József beszéde a szám korábbi lapjain található.

1767. Jósika János báró képviselő interpelláció a képviselőház július 13-iki ülésén a nagykirályi iskolák ügyében. 622—623. p.
Adja az 1929. júl. 13-i felszólalás szövegét.
1768. JAKABFFY Elemér képviselő előterjesztése a kamara 1929 július 26-iki ülésén a telepések ügyében. 623—624. p.
A közlemény adja a beszéd szövegét.

8. évfolyam 17. szám
1929. szeptember 1.

1769. JAKABFFY Elemér: Az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek ötödik genfi kongresszusa. 625—626. p.
Rövid értékelés.
1770. AJTAY Gábor: A svájci kisebbségek. 627—631. p.
A szerző bemutatja a svájci nemzeti és felekezeti kisebbségeket. Táblázatos statisztikai adatokat is közöl az 1920. évi népszámlálás adataiból.
1771. Beiratkozási rendelet az SHS államában. 632. p.
A közlemény adja a közoktatásügyi miniszter 59.746. számú rendeletének szövegét is.
1772. vitéz NAGY Iván: Európai kisebbségei. Nemzetiségi statisztikai vázlat. (Harmadik közlemény.) 633—641. p.
A közlemény statisztikai adatokat ad az alábbi területekről: a) Nagy-Britannia; b) Németország; c) Norvégia; d) Olaszország; e) Portugália; f) Románia. Táblázatos statisztikai adatokkal. Vö. még az 1754., 1762., 1787., 1792. tétellel.
1773. A Népligaegyesületek Nemzetközi Uniója ez évi madridi közgyűlésének határozatai. 642. p.
A közlemény adja az alábbi kérdésekben hozott határozatokat: a) „Hontalanság”; b) „A kisebbségi kérdés jelenlegi állásának általános megvizsgálása”.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

1774. ASZTALOS Miklós: Az erdélyi állam iskolapolitikája. (1556—1690.) (Befejező közlemény.) 643—658. p.
„A nemzeti fejedelmek erdélyi államának iskolapolitikája” (1546—1690). Vö. még az 1756., 1764. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1775. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1929 július 9-iki ülésén a szerencsejátékok engedélyezése ellen. 659—660. p.
A közlemény adja a beszéd szövegét.
1776. Laár Ferenc képviselő beszéde a kamara 1929. évi július 15-iki ülésén, az állami rendőrség szervezetéről előterjesztett törvényjavaslathoz. 660—662. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1777. A bűnös dal. 663—664. p.
A közlemény ismerteti a *Națiunea*-ban (1929. aug. 2.) megjelent, a magyarországi és romániai magyarok ellen kirohanó L. Chirilă-frást; szemelvénnnyel.
1778. Haragszik Szt. István. 664. p.
Ismerteti a *Patria* (1929. aug. 23.) Magyarország elleni kirohanását.

1779. Magyar delegátusok az ötödik nemzetkisebbségi kongresszuson. 665—667. p.
A közlemény bemutatja az európai szervezett nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusának (1929) magyar kisebbségi résztvevőit.
1780. SZÜLLŐ Géza: Úgyünk és a Népszövetség. — dr. beszéde. 668—670. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) elhangzott beszéd szövegét.
1781. DEÁK Leo: A Népszövetség és kongresszusunk jövő feladatai. — dr. beszéde. 670—679. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) elhangzott beszéd szövegét.
1782. SULYOK István: A kisebbségi sajtó feladatai. — dr. beszéde. 679—688. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) elhangzott beszéd szövegét.
1783. JAKABFFY Elemér: Dicsérendő példa. — dr. felszólalása. 688. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) elhangzott felszólalás szövegét. (A nemzetközi jogról.)
1784. A kongresszus határozatai. 689. p.
A közlemény ismerteti az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) hozott határozatokat.
1785. Népszövetség és a nemzetkisebbségek. 689—691. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) hozott 1. számú határozat szövegét.
1786. A szervezőbizottság jelentése. 691—692. p.
A közlemény adja az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) hozott 7. számú határozat szövegét.
1787. vitéz NAGY Iván: Európai kisebbségei. Nemzetiségi statisztikai vázlat. (Negyedik közlemény.) 693—701. p.
A közlemény statisztikai adatokat ad az alábbi területekről: a) San Marino; b) Spanyolország; c) Svájc; d) Svédország; e) Szovjet-Oroszország; f) Törökország; g) Európai Gyarmati Területek. Vö. még az 1754., 1762., 1772., 1792. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1788. A Československá Republika a ruszin népről. 702—703. p.
A cikk ismerteti a Kurtyák Iván nyilatkozatát hozó írást (*Československá Republika*, 1929. szept. 4.); bő szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

1789. Moşoiu tábornok és az esküt nem tett tisztviselők. 704. p.
A közlemény ismerteti az *Ordine*-ban (1929. szept. 13.) megjelent nyilatkozatot; bő szemelvényekkel.

1790. JAKABFFY Elemér: „Vajjon mit tehetek?” 705—706. p.
Megjegyzések Panait Istrati *Lupta*-beli cikksorozatához.
1791. Stresemann a kisebbségi kérdésről a Népszövetség előtt. 707—709. p.
A közlemény szó szerinti fordításban adja Stresemann-nak a Nemzetek Szövetsége legutóbbi ülésén (1929. szept.) elhangzott beszédét.
1792. vitéz NAGY Iván: Európa kisebbségei. Nemzetiségi statisztikai vázlat. (Befejező közlemény.) 710—719. p.
A közlemény statisztikai adatok táblázatos összefoglalását adja az alábbi területekről: 1. Albánia; 2. Andorra; 3. Ausztria; 4. belgium; 5. Bulgária; 6. csehszlovákia; 7. Dánia; 8. Danzig; 9. Észtország; 10. Finnország; 11. Franciaország; 12. Görögország; 13. Hollandia; 14. Írország; 15. Jugoszlávia; 16. Lengyelország; 17. Lettország; 18. Lichtenstein; 19. Litvánia; 20. luxemburg; 21. Magyarország; 22. Monaco; 23. Nagy-Britannia; 24. Németország; 25. Norvégia; 26. Olaszország; 27. Portugália; 28. Románia; 29. San-Marino; 30. Spanyolország; 31. Svájc; 32. Svédország; 33. Európai Szovjet-Oroszország; 34. Európai Törökország. Vö. még az 1654., 1762., 1772., 1787. tétellel.
1793. BARABÁS Endre: Szemelvények Nagyrománia oktatásügyi statisztikájából. Összeáll. —. [2. közl.] 720—728. p.
A közlemény tartalma: „Az erdélyi vallásfelekezetek tagjainak s ezek 6—11 éves tanköteleseinek száma, továbbá az 1926/27 tanévre a felekezeti és állami óvodákba, elemi iskolákba, polgári iskolákba, liceumokba, tanítóképző intézetekbe, kereskedelmi és ipariskolákba beiratkozott tanulók vallásfelekezet szerint, hiányos vonatkozó adatokkal a többi tartományokból is”. Táblázatos statisztikai adatok. Vö. még az 1763. tétellel.
1794. Société Européenne pour l'étude de droit des nationalités. 729. p.
Híradás arról, hogy az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusán (1929) létrehozták a fenti elnevezésű testületet.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1795. Világlapok a kisebbségi kongresszusról. 730—731. p.
Lapszemle az alábbi lapokról: *Journal de Genève* (Wiliam Martin cikke), *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, *Corriere d'Italia*, *Secolo*, *Il Massagero*, *Le Pleuple*, *Claireur*, *Stuttgarter Neues Tagblatt*. (Az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek 5. (genfi) kongresszusa (1929).)

DOKUMENTUMOK

1796. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a közlekedési törvényről a kamara 1929. évi július 11-iki ülésén. 732—736. p.
Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.
1797. Laár Ferenc képviselő beszéde a kamara 1929. évi július 22-iki ülésén a kultusztörvény módosító javaslat vitájában. 736—740. p.
Közli a beszéd szövegét.
1798. Gyárfás Elemér beszéde a minisztériumok átszervezéséhez a szenátus 1929. július 26-iki ülésén. 740—742. p.
A közlemény adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1799. FRITZ László: A nagyváradi róm. kath. püspöki egyházmegye 1928. évi népességi statisztikája. 743. p.

A közlemény tartalma: a) „Népességi statisztika”; b) „Népmozgalmi statisztika”. Táblázatos statisztikai adatok. (A közlés alapja: Schematismus venerabilis cleri dioecesis Magno-Varadiensis Latinorum, pro anno Domini 1929. Oradea-Nagyvárad, 1929.)

ROMÁNOK RÓLUNK

1800. Mit tart abszurdnak a *Gazeta de Vest*? 744. p.

A közlemény ismerteti a *Gazeta de Vest*nek (1929 ősze) Hegedűs Nándor indítványával foglalkozó írását.

1801. Egy óhaj Párizsban. 744. p.

Ismerteti Vaida-Voevod Sándornak a *L'Oeuvre*-nak adott nyilatkozatát; szemelvénnel.

8. évfolyam 20. szám

1929. október 16.

1802. JAKABFFY Elemér: Régenstag változás. 745—746. p.

Megjegyzések Gheorghe Buzdugan régens halála kapcsán.

1803. Stresemann. 747. p.

Nekrológ.

1804. BARABÁS Endre: A romániai úgynevezett magyar tannyelvű állami középfo-
kú iskolák sorsa 1919—1929-ig. Összeáll. —. 748—755. p.

A közlemény tartalma: „A magyar tannyelvűnek hirdetett román állami középfo-
kú iskolák rövid története — egyenként”. Statisztikai adatok, táblázat-
ban, az alábbi típusú iskolákról: a) liceum; b) polgári iskolák (gimnáziumok,
középiskolák); c) tanítóképző; d) kereskedelmi iskolák.

1805. Európa ifjúsága és a kisebbségi kérdés. 756—757. p.

Beszámoló a Fédération Universitaire Internationale pour la Société des
Nations 1929. szept. 8—13-i közgyűléséről.

1806. BIRKÁS Géza: A nemzeti elv és a nemzetközi bíraskodás. 758—767. p.

A szerző vizsgálja a nemzetközi bíraskodás problémáját. (Jogelméleti ta-
nulmány.)

1807. A Népszövetségi Ligák Uniója zürichi ülésezései és a kisebbségi kérdés.
768—770. p.

Beszámoló az 1929. szept. 26—29-i zürichi üléséről. A közlemény sze-
melvényeket ad Zichy Ernő gróf beszámolójából (*Magyar Külpolitika*, 1929).

DOKUMENTUMOK

1808. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a kisebbségi tanítók és óvonők szomorú
helyzetéről a kamara 1929. július 5-iki ülésén. 771—774. p.

Közlí a beszéd szövegét.

1809. Gyárfás Elemér beszéde a börtönügyi reformhoz a szenátus 1929 július 19-iki
ülésén. 774—775. p.

Adja a beszéd szövegét.

1810. Gyárfás Elemér beszéde a közigazgatási reformhoz a szenátus 1929. július 24-iki ülésén és Vaida-Voevod belügyminiszternek ugyanez napon erre adott válasza. 776—782. p.

A közlemény adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1811. A községi választások esélyei Kolozsváron. 783. p.

A közlemény ismerteti az *Universul* (1929. okt. 6., 231. sz.) egyik írását.

1812. „Terra Sicolorum”. 784. p.

A közlemény ismerteti a *Curentul* (1929 ősze) hírét a közigazgatási törvényjavaslattal kapcsolatban; szemelvénnel.

1813. Kisebbség ellenes program egy román kultúrbizottságban. 784. p.

A közlemény ismerteti a *Viitorul* (1929 ősze) írását a „bihari román kultúrház tevékenységének programjáról”.

8. évfolyam 21. szám

1929. november 1.

1814. ISSEKUTZ Viktor: Az erdélyi örmény kérdés. 785—793. p.

„E kis tanulmány nagyolt történeti leírása és az ebből leszűrt tanulságok hivatvák kimutatni, hogy miért nem lehet szó sem a jelenben, sem a jövőben többé erdélyi örmény kérdésről.” Történeti áttekintéssel 1239-ből.

1815. GÁJ József: Válaszunk Nikics Fedornak. 794—813. p.

A vajdasági magyar kisebbség iskolaügyéről. Válasz Fedor Nikics *Letopis-beli* (1929) cikkére. A szerző adja Nikics írását is.

1816. Liberális kedveskedések. 814—815. p.

A közlemény ismerteti Vintila Brătianu (1926) és Ion Brătianu (1868) véleményét a kisebbségi kultúráról. Szemelvényekkel.

1817. MESKÓ Miklós: Torztükörkép. (Beszélget egy öreg román konzilier.) 816—821. p.

A romániai magyar kisebbségről — román szemszögből.

1818. Jugoszlávia új beosztása. 822. p.

A közlemény bemutatja Jugoszlávia új közigazgatási beosztását.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1819. Verzeichnis der Deutschumbücherei. 823. p.

A közlemény ismerteti a nagyszebeni „Deutsches Kulturamt in Rumänien” fenti címmel megjelent német könyvészeti katalógusát.

ROMÁNOK RÓLUNK

1820. Frumosu nyugdíj ügye és a Magyar Párt. 824. p.

A közlemény ismerteti a *Curentul* (1929) egyik cikkét.

8. évfolyam 22. szám

1929. november 16.

1821. JAKABFFY Elemér: dr. C. Bakker van Bosse asszony. 825—827. p.

A közlemény beszámol a Népszövetségi Ligák Uniója kisebbségi szakosztálya alelnökének Romániába való látogatásáról. (1929. nov. 14.).

1822. A csehszlovákiai választások eredménye. 828—832. p.
A közlemény beszámol az 1929. nov. 4-ével lezárt nemzetgyűlési választásokról. Adatokkal.
1823. A csehszlovákiai magyar pártok testvéri küzdelméhez. 833—835. p.
A közlemény adja Szűllő Gézának, a Keresztényszocialista Párt elnökének, 1929. nov. 2-án, a végrehajtó bizottság előtt mondott beszédét.
1824. BARABÁS Endre: Erdély 1927. évi lakossága és tankötelesei felekezet és anyanyelv szerint. Összeáll. —. 836—838. p.
Statisztikai adatok, táblázatokban.
1825. Kegy vagy jog. 839—840. p.
A közlemény ismerteti az *Alldeutsche Blätter* (Korodi Lutz írása, 1929.) és a *Siebenbürgisch Deutsches Tegeblatt* hasábjain folyó vitát a romániai magyar kisebbségről.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1826. Koronatanács a flamandok ügyében. 841. p.
A belgiumi flamand mozgalomról.
1827. Jugoszláviai ifjak nem tanulhatnak külföldön. 841. p.
Rövid ismertetés a kisebbségek érdekeit sértő rendeletről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1828. A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig. 842—850. p.
A közlemény hírt ad arról, hogy az alábbi; a *Magyar Kisebbségben* is megjelent cikksorozat, ill. tanulmányokat könyv alakban is megjelenteti a lap: a) „A magyar tannyelvű iskolák számában beállott változások 1928—1928-ig”; b) „A romániai magyarnyelvű oktatásügy első tízéve 1918—1928-ig”; c) „Szemelvények Nagyrománia oktatásügyi statisztikájához”; d) „A romániai úgynevezett magyar tannyelvű állami középfokú iskolák sorsa 1918—1928-ig”; e) „Erdély 1927. évi lakossága és tankötelesei felekezet és anyanyelv szerint”. Adja a megjelenő könyv részletes tartalomjegyzékét is.
1829. Dr. Balázs András: Adatok az erdélyi kisebbségek iskolavédelmi küzdelmeihez 1919—1929. 851—853. p.
A közlemény részletesen ismerteti a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet r. t. kiadásában megjelent (1929) művet, továbbá adja a tartalomjegyzéket is.
1830. A németországi nemzetkisebbségek és jogi helyzetük. 854. p.
A közlemény ismerteti az alábbi művet: *Die nationalen Minderheiten im Deutschen Reich und ihre rechtliche Situation. Mit einer Karte.* Herausgeber: J. Bogensee und J. Skala. Bautzen.

DOKUMENTUMOK

1831. Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök beszéde az Erdélyi Róm. Kath. Státusnak 1929 november 14-én megtartott rendes évi közgyűlésén. 855—858. p.
A közlemény adja az autonómiáról szóló beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1832. „Ki tudja, mi történik holnap?” 859. p.
A közlemény ismerteti a *Curentul* (1929. nov. 2.) beszámolóját a biharmegyei „Casa Națională” kultúrbizottságának alakuló üléséről; szemelvénnel.

1833. Egy ítélet körül. 859—860. p.
A közlemény ismerteti a *Curentul*nak (1929. nov. 4.) a temesvári közigazgatással foglalkozó írását.
1834. A budapesti rádióműsor. 860. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* (1929. nov. 4.) cikkét.
1835. A „bőkezű” D’ Annunzio. 860. p.
A közlemény ismerteti a *L’Independence Romaine* (1929. okt. 28.) és a *Dreptatea* (1929. okt. 30.) reagálását az olasz költő felhívására.
1836. Legyen igazi testvériség. 860. p.
A közlemény ismerteti Duca beszédét, melyet a liberálisok Aradon, 1929. nov. 8-án tartott gyűlésén mondott el; szemelvénnnyel.

8. évfolyam 23. szám
1929. december 1.

1837. PROHÁSZKA László: Gazdálkodjunk az élő nemzeti vagyonnal! 861—867. p.
A szerző elemzi a romániai közalkalmazottak problémáját.
1838. VLADÁR Ervin: Mi is az a Népszövetség? [1. közl.] 868—878. p.
A közlemény tartalma: a) „A Népszövetség keletkezése”; b) „A tagállamok”; c) „A Népszövetség alkotmánya”; d) „A titkárság és a szakosztályok”. Szerkesztőségi kopffal. (A tanulmányt a budapesti *Magyar Külpolitikából* vették át.) Vö. még az 1852. tétellel.
1839. JAKABFFY Elemér: Szülő Géza útlevél ügyéhez. 879—880. p.
A Szülő Gézát ért sérelem kapcsán a szerző felsorol néhány, a kisebbségi képviselőket ért méltánytalanságot.
1840. Működésben az Erdélyi Katholikus Akadémia. 881. p.
A közlemény röviden ismerteti a második tagavató ülés (1929. november 13., Kolozsvár) lefolyását.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1841. Le a német felírás a poharakról is. 882. p.
Az olaszországi német kisebbség helyzetéről.
1842. A jugoszláviai románok helyzetéről. 882—883. p.
A közlemény ismerteti a *Curentul* (1929. tél) egyik írását; szemelvénnnyel.
1843. A jugoszláviai németek részvétnyilatkozatához. 883. p.
A jugoszláviai sovinizmusról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1844. FRITZ László: S. Mehedinți: Anale Politice. Contribuție la istoria Regenței. De la moartea Regelui Ferdinand I, pâna la cel dintâi guvern chemat de Regență (1927—1928), București, 1929. — Politikai Évkönyvek. Adalék a régenség történetéhez. I. Ferdinánd király halálától a régenstanács által kinevezett első kormányig. (1927—1928). București, 1929. Ism. —. 884—891. p.
Részletes ismertetés a fenti műről.

DOKUMENTUMOK

1845. Willer József képviselő beszéde a felirati javaslatához a kamara 1929 november 26-iki ülésén. 892—894. p.
A közlemény adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1846. Státusgyűlés — az irredentizmus ösvényén. 895. p.
Az Erdélyi r. k. Státus 1929. évi közgyűlésének sajtóvisszhangja. (*Națiunea*, 1929. nov. 16., *Patria*, 1929. nov. 16., *Curentul*, 1929. nov. 17.)
1847. „A kormány és a magyar irredentizmus”. 896. p.
A közlemény ismerteti az *Ordinea* (1929. nov. 21.) fenti címmel megjelent írását; szemelvénnel.
1848. „A magyar parlamentáris tagok támadása”. 896. p.
A közlemény ismerteti a *Cuvântul*-nak (1929. nov. 21.) a fenti cím alatt megjelent, az Országos Magyar Párt tevékenységével foglalkozó írását.
1849. Szolgák nem lehetnek urak. 896. p.
A közlemény ismerteti a *Națiunea*-nak (1929. nov. 21.) a nemzeti parasztpárti kormányt kétszínű kisebbségi politikája miatt támadó írását.

8. évfolyam 24. szám
1929. december 16.

1850. nagycsulai Csulay Lajos. 897. p.
Nekrológ.
1851. A Supplex libellustól a gyulafehérvári határozatokig. 898—924. p.
A közlemény adja Hegedűs Nándor kamarai beszédét, melyet a felirati vita során mondott el (1929. nov. 26.), továbbá a közbeszólások szövegét is. Vö. még az 1867. tétellel.
1852. VLADÁR Ervin: Mi is az a Népszövetség? (Befejező közlemény.) 925—937. p.
A közlemény tartalma: a) „A titkárság mellett működő kisebbségi szervek”; b) „A Népszövetség Tanácsa — összetétele, hatásköre és tárgyalási módja”; c) „A közgyűlés”; d) „Mibe kerül a Népszövetség?”; e) „A Népszövetség haszna”. Vö. még az 1838. tétellel.
1853. Cseh társaság a kisebbségi kérdés tanulmányozására. 938. p.
A közlemény hírt ad az 1929. nov. 18-án Prágában megalakult társaságról, továbbá ismerteti Krofta Kamill meghatalmazott miniszter megnyitó beszédét; szemelvénnel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1854. Blokk ellen blokk. 939. p.
A közlemény ismerteti a *Slovak* (1929. dec. 1.) fenti címmel megjelent írását; szemelvénnel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1855. A „Nation und Staat” és a román trónbeszéd. 940. p.
A közlemény ismerteti a Dr. Ga. jelszerű cikket (1929. dec.) szemelvénnel.

1856. PROHÁSZKA László: Románia teherpróbája. 1—7. p.
Áttekintés Románia utolsó tíz évéről.
1857. JAKABFFY Elemér: Vegyünk talán példát? 8—10. p.
A szerző ismerteti a *Romanul* (1912. márc. 16.), *Foia Poporului* (1912. ápr. 7.), *Romanul* (1912. ápr. 10., máj. 4.) uszító cikkeit.
1858. Egy román tanár előadása a kisebbségi kérdésről. 11—13. p.
A közlemény ismerteti Gheorghe Sofronie-nek 1929. dec. 14-én, Nagyváradon megtartott előadását.
1859. Állami felügyelet, befolyás és ellenőrzés felekezeti magyar középiskoláinkban. 14—18. p.
Áttekintés a romániai magyar oktatás helyzetéről 1919 után.
1860. A románok politikai múltjából. [1. közl.] 19—22. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „A békítő Stere Constantin”. (*Romanul*, 1912. márc. 12.) Szemelvényekkel. Vö. még az 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel. A cikksorozat folytatja az „Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közzéteszi Jakabffy Elemér” c. 13 részes cikksorozattal. (Vö. az 1158., 1171., 1184., 1198., 1215., 1226., 1241., 1248., 1261., 1271., 1280., 1295., 1303. tételekkel.) Folytatása a „Régi román lapokból” c. cikksorozat. (Vö. a 2078., 2091., 2102. tétellel.) Kiegészíti még az „Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közzéteszi Papp József” c. cikksorozat. (Vö. a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433., 2465. tétellel.)

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1861. A jugoszláv állam. A centralizmus túlkapásai. 23—24. p.
A közlemény ismerteti Seton Watson (Scotus Viator) *Times*-beli (1929 vége) fenti címmel megjelent írását.
1862. „Ezer évig volt kenyere a tót népnek”. 24. p.
Rövid híradás Hlinkának a *Slovak* karácsonyi számában megjelent (1929) írásáról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1863. Stefan Florescu szemelvényei Pamfil Șeicaru cikkeiből. 25. p.
A közlemény ismerteti a Pamfil Șeicaru hírlapi cikkeiből összeállított füzetet, mit Stefan Florescu adott ki. Szemelvénnyel.

DOKUMENTUMOK

1864. Gyárfás Elemér interpellációja a közlekedési és kereskedelmi miniszterekhez egyes postahivatalok kisebbségellenes visszaélései miatt a szenátus 1929 november 29-iki ülésén. 26—27. p.
Adja a beszéd szövegét.
1865. Jósika János báró képviselő beszéde a költségvetéshez a kamara 1929 december 19-iki ülésén. 27—37. p.
Adja a beszéd szövegét.

1866. Gyárfás Elemér tiltakozása az új adótörvények ellen a szenátus 1929 december 20-iki ülésén. 37—38. p.

Közli a felszólalás szövegét.

1867. Helyreigazítás. 38. p.

Az 1951. tételhez.

ROMÁNOK RÓLUNK

1868. „A múlt álljon előttünk tanulságképpen.” 39. p.

A közlemény ismerteti az *Omul Liber* (1929. dec. 15., 16.) véleményét a kisebbségi iskolákról, ill. a német kisebbség helyzetéről.

1869. Tárogató-furulya. 39. p.

Ismerteti a *Curentul* (1929. dec. 19.) írását a román nyelv elferdítéséről.

1870. A rádió körül. 40. p.

A közlemény ismerteti az *Universul* (1929. dec. 23.) támadását „a bukaresti rádióleadó állomás vezetői” ellen.

1871. Hogyan gondolkozik az új nemzedék? 40. p.

A cikk ismerteti V. V. Tilea *Patria*-beli írását (1929. dec. 25.) a magyarországi revizionista propagandáról. Szemelvényekkel.

9. évfolyam 2. szám

1930. január 15.

1872. Helyzetkép bemutatás. 41—42. p.

Az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 5., genfi kongresszusán (1929) elhatározták egy, a nemzetkisebbségi csoportok helyzetét bemutató adatgyűjtemény kiadását. A közlemény arról tájékoztat, hogy a tervezetet a kongresszus elnöksége elfogadta. Továbbá részletesen ismerteti a műre vonatkozó határozatot.

1873. MÓRICZ Miklós: Erdély ipari részvénytársaságai. 43—50. p.

Adatokkal 1919—1927-ből. A közlemény táblázatban adja: „Az erdélyi és regáti ipari részvénytársaságok mérlege 1926 december 31-én millió lejekben”.

1874. Egy berlini kiállítás. 51. p.

A cikk ismerteti a Berlinben (1930. jan.) „Halál és terror Jugoszláviában” címmel megrendezett kiállítást.

1875. A külföldi sajtó Balogh Arthur kisebbségjogi könyvéről. 52—54. p.

A közlemény ismerteti a „Der internationale Schutz der Minderheiten” c. (1929) műre való reagálásokat: *Fränkischer Kurier* (O. Frass írása), *Neue Leipziger Zeitung*, *Grenzdeutsche Rundschau* (O. Kayser írása), *Berichte der Deutschen Hochschule für Politik*, *Journal de Genève*; továbbá a nagyszebeni *Ostland*, ill. a mű Charles Dupuis által írt francia nyelvű előszava. Bő szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

1876. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1929. december 4-iki ülésén. 55—78. p.

Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

1877. Szlovenszko és Ruszinszko népmozgalmi adataiból. 79—80. p.

A közlemény szemelvényeket ad Vécsey Zoltánnak a *Prágai Magyar Hírlap*-ban (1929—1930) megjelent cikksorozatából.

9. évfolyam 3. szám

1930. február 1.

1878. Egy szócsata. Maniu Gyula, Goldiş László és Bethlen György megnyilatkozásai a magyar kisebbség helyzetéről és felfogásáról. 81—89. p.

A közlemény az alábbi beszédek szövegét adja: a) Maniuét, mely elhangzott 1930. jan. 19-én, Kolozsváron, a nemzeti parasztpárt ún. százas bizottságának ülésén; b) Goldişét, mit Aradon, 1930. jan. 25-én az avarescanus pártiak gyűlésén mondott el; c) Bethlenét, mely 1930. jan. 26-án Csíkszeredában, a romániai Országos Magyar Párt csíkmegyei tagozatának közgyűlésén hangzott el.

1879. Pablo de Azcarate. 90. p.

Híradás arról, hogy a Nemzetek Szövetségénél a kisebbségi szakosztály vezetését Azcarate-re bízta.

1880. A románok politikai múltjából. II. [közl.] 91—99. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „Hogyan beszélt Maniu Alsó-Fehér megye közgyűlésén” (*Românul*, 1912. márc. 30.); „Vaida-Voevod Sándornak egy húsvéti programja” (*Poporul Român*, 1912. ápr. 5.); „Az iskolai bizonyítványok nyelvéhez” (*Unirea*, 1912. ápr. 19.); „A lugosi gör. kath. püspökség helyzete 1912-ben” (*Unirea*, 1912. ápr. 20.); „Bojkottált románok” (*Foaia Poporului Român*, 1912. ápr. 21.); „Az ötvenéves »Petru Maior« olvasóköri jubileuma” (*Gazeta Transilvaniei, Romanul*, 1912. ápr. 23., 24.); „Issekutz alispán és Branisce Valér Gozdsu emlékééről” (*Drapelul*, 1912. máj. 18.); „Izolálódás” (*Românul*, 1912. máj. 23.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

1881. A romániai németek jaj-szavai a külföldi sajtóban. 100—102. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Nation und Staat* (1929. dec.), *Bund, Völkischer Beobachter*, *Der Auslanddeutsche*; szemelvényekkel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1882. A törökországi kisebbségek helyzete. 103. p.

Rövid ismertetés a *Manchester Guardian*, ill. a *Proia* (Athén) híreiről.

1883. A romániai bulgárok szervezkedése és emlékirata. 103. p.

Rövid ismertetés a *La Bulgarie* és az *Edinstvo* híreiről.

1884. A Romániai Németek Évkönyve 1930-ra. 104. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

1885. Horvát vezérek memorandumja Londonban? 104—105. p.

A közlemény röviden ismerteti a Henderson külügyminiszternek átadott memorandum szövegét.

1886. A jugoszláviai bulgárok panaszai. 105. p.

A közlemény ismerteti a szerbiai bolgárok panaszait, miket a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott petícióban soroltak fel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1887. Erdélyi Irodalmi Szemle. 106. p.
Rövid ismertetés az 1929. 3—4. számról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1888. Dr. Ajtay Gábor: A svájci demokrácia. 107—114. p.
A közlemény adja a fenti címmel az Atheneum Irodalmi és Nyomdai R. T. kiadásában megjelent (Bp., 1929) műnek a svájci konföderáció történeti kialakulásával foglalkozó fejezetét.

DOKUMENTUM

1889. Gyárfás Elemér interpellációja a közoktatásügyi miniszterhez a székelyföldi óvodák ügyében a szenátus 1929. december 21-iki ülésén. 115. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1890. Goldiş meghunyászkodással vádol. 116. p.
Ismerteti az *Aradi Közlönyben* (1930. jan. 24.) megjelent nyilatkozatot; bő szemelvénnel.

9. évfolyam 4. szám
1930. február 16.

1891. KÉSMÁRKI Gergely: Páneurópa és a kisebbségi kérdés. 117—129. p.
Tanulmány.
1892. MÓRICZ Miklós: A nemzethez való tartozás és a szabad akarat. 130—137. p.
A szerző elemzi Rádl Emánuel „A csehszlovák nemzetiségi számlálás szociológiai elemzése” c. értekezését (*Zeitschrift für Völkerpsychologie und Sociologie*, 1929. vagy 1930. év egyik száma).
1893. FRITZ László: Az 1929. évi kisebbségi iskolai államsegély. 138—140. p.
Romániában. Táblázatos statisztikai adatokkal. (Összehasonlításra adatok: 1913-ból.)
1894. A horvát nép memoranduma Genfben. 141—147. p.
A közlemény adja a Nemzetek Szövetsége főtitkárához 1930 január végén benyújtott memorandum szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1895. Benes cikke és kapott válasza a „Basler Volksblatt”-ban. 148—151. p.
A közlemény szemelvényeket ad Eduard Benes „Van-e haladás Európában” c., a *Basler Volksblatt*ban megjelent írásából, továbbá adja az ugyanitt 1930. jan. 16-án *La* aláírással megjelent válaszcikket.

DOKUMENTUMOK

1896. Gyárfás Elemér interpellációja a miniszterelnökhöz a magyar nyelvnek a postai forgalomban való használása tárgyában a szenátus 1930 január 28-iki ülésén. 152—155. p.
Adja a beszéd szövegét.
1897. Hegedűs Nándor képviselő interpellációja a nyugdíjkérdés ügyében a kamara 1930 február 7-iki ülésén. 155—156. p.
Adja a beszéd szövegét.

1898. PROHÁSZKA László: Tisztázzuk Gyulafehérvárt! 157—169. p.
A szerző felidézi az 1918. évi gyulafehérvári nemzetgyűlés közvetlen előzményeit, lefolyását — s „eredményeit”.
1899. BOTOS János: „Gyulafehérvár Párizs árnyékában”. 170—175. p.
A szerző ismerteti Stoica Sever röpiratát, „mint egyik írásos dokumentumát annak a közeledésnek, mely a kisebbségek tételes jogának kodifikálását kíséri. . .”.
1900. KÉSMÁRKI Gergely: Könyvrazzia Komáromban és Pozsonyban. 176—177. p.
Reflexió a könyvelkobzásokra.
1901. [A Csehszlovákiában elkobzott művek jegyzéke.] 177—178. p.
A közlemény a listát a *Prágai Magyar Hírlap* nyomán adja.
1902. Egy kivont tankönyv. 179. p.
A szerző reflektál az *Universul* (1930. febr. 26.) „Minoritățile și literatura noastră didactică” c. cikkére.
1903. A románok politikai múltjából. III. [közl.] 180—184. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „A magyar gör. kath. püspökség körül” (*Unirea*, 1912. júl. 6., 18.; *Romanul*, 1912. júl. 18., aug. 6.; *Deșteptarea*, 1912. júl. 18.; *Gazeta Transilvaniei*, 1912.) Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1913., 1880., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1904. PARECZ György: A „Magyar Szemle” és a kisebbségi magyarság. [1. közl.] 185—191. p.
A szerző ismerteti a *Magyar Szemle* alábbi számait: 1927. szept., okt., nov., dec.; 1928. jan., febr., márc., ápr. Vö. még az 1914., 1925., 1955., 1982. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1905. Gyárfás Elemér interpellációja a pénzügyminiszterhez a szenátus 1930 február 19-iki ülésén az adóárverésekkel elkövetett visszaélések tárgyában. 192—193. p.
Adja a beszéd szövegét.
1906. Gyárfás Elemér interpellációja a közlekedési miniszterhez a magyar postatakarékpénztári betétek kifizetése tárgyában a szenátus 1930 február 19-iki ülésén. 193—194. p.
Adja a beszéd szövegét.
1907. Gyárfás Elemér interpellációja az igazságügyminiszterhez a háború előtti bírói letétek kifizetése tárgyában a szenátus 1930 február 19-iki ülésén. 194—195. p.
Adja a beszéd szövegét.
1908. Gyárfás Elemér interpellációja a külügyminiszterhez az Osztrák-Magyar Bank pénztárjegyeinek kifizetése tárgyában a szenátus 1930 február 19-iki ülésén. 195. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1909. Socol Aurél a magyar nyelv használatáról a kolozsvári városházán. 196. p.
A közl. adja a *Keleti Újságban* (1930) megjelent nyilatkozatot.
1910. „Elpusztítanak bennünket a kisebbségek és a kommunisták”.
Adja az *Ordinea* fenti címmel megjelent hírért.

9. évfolyam 6. szám
1930. március 16.

1911. ERDÉLYI József: A kisebbségi nyelvek használata a közigazgatásban. 197—209. p.
Áttekintés a korábbi, magyarországi törvényekről (1791—1914), továbbá az ezt követő romániai, lengyelországi, csehszlovákiai nyelvrendeletekről.
1912. AMMENDE, Ewald: Harc a kisebbségek védelméért. 210—211. p.
A szerző hírt ad a Népszövetségi Ligák Világszövetségének állandó kisebbségi bizottsága első, brüsszeli ülésén (1930. febr.) kirobbanó támadásáról, mely az Unió által kiadott kisebbségi bulletin megszüntetését célozta.
1913. A románok politikai múltjából. IV. [közl.] 212—214. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „Jászi Oszkár levele a szebeni »Telegraful Român« szerkesztőjéhez és ennek válasza” (*Telegraful Român*, 1912. aug. 10., 13.); „Két vár” (*Gazeta Transilvaniei*, 1912. aug. 11.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1914. PARECZ György: A „Magyar Szemle” és a kisebbségi magyarság. II. [közl.] 215—217. p.
A szerző ismerteti a *Magyar Szemle* 1928. máj., jún., júl., aug. számait. Vö. még az 1904., 1925., 1955., 1982. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1915. Gyárfás Elemér beszéde az erdőtörvényhez a szenátus 1930 február 28-iki ülésén. 218—230. p.
Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1916. Bakker asszony jelentése körül. 231—232. p.
A Népszövetségi Ligák Uniója állandó kisebbségi bizottságának brüsszeli üléséről (1930. febr.). Lapszemle az alábbi lapokból: *Universul* (1930. febr. 28., márc. 2.), *Națiunea* (1930. márc. 1.), *Adeverul* (1930. márc. 2.); bő szemelvényekkel.
1917. „Erdélyben nem lehet megélni 3 nyelv tudása nélkül.” 232. p.
A közlemény ismerteti Petru Suciu „Mi és a kisebbségi iskolák” c. írását (*Patria*, 1930. márc. 10.).

1918. JAKABFFY Elemér: Janina. 23. p.

Elmélkedés Costăchescu közoktatásügyi miniszter törvényjavaslata fölött, mely egy görögországi román iskola számára kér pénzt.

1919. FRITZ László: A közigazgatási választások eredményei. Ism. —. [1. közl.] 234—239. p.

A közlemény adja az 1930. évi „megyei választások” eredményeit, részletes adatokkal. Vö. még a 2004. tétellel.

1920. A csehszlovák agrárreform számaiból. 240—245. p.

A közlemény részleteket közöl Tarján Ödön „A magyar kisebbség osztály-része a csehszlovák demokráciából” c. cikksorozata (*Prágai Magyar Hírlap*, 1930. febr.-i számai) 4. írásából. Táblázatos statisztikai adatokkal.

1921. A románok politikai múltjából. V. [közl.] 246—251. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „Berchtold külügyminiszter sinaiai látogatásához” (*Drapelul*, 1912. aug. 27., *Românul*, 1912. aug. 27.); „A Drapelul és az iskola” (*Drapelul*, 1912. szept. 7.); „Stoica Vazul a craiovai diákkongresszuson”. Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

1922. A nyolcvan éves Masaryk a nyelvi és nemzetiségi kérdésről. 252. p.

A közlemény részletet ad az 1930. márc. 7-i beszédből.

1923. A kolozsvári tudományegyetem magyar hallgatóinak emlékirata. 253—259. p.

A közlemény adja az I. Ferdinánd Király Tudományegyetem négyszáz magyar hallgatója által aláírt, a rektorhoz benyújtott emlékirat szövegét, továbbá az aláírók névjegyzékét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1924. Harc egy flamand egyetemért. 260—261. p.

A belgiumi flamand kisebbség iskolaügyéről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1925. PARECZ György: A „Magyar Szemle” és a kisebbségi magyarság. III. [közl.] 262—271. p.

A közlemény ismerteti a *Magyar Szemle* alábbi számait: 1928. szept., okt., nov. Az októberi számból bő szemelvényekkel. Vö. még az 1904., 1914., 1955., 1982. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1926. Gyárfás Elemér interpellációja a háború előtti pénzügyi kérdések lebonyolításáról a szenát. 1930 márc. 20-i ülésén. 272. p.

Adja a beszéd szövegét.

1927. JAKABFFY Elemér: Dobrescu rendeletéhez. 273—275. p.

Megjegyzések a kisebbségi nyelvek használatát tiltó rendelethez. A szerző adja a „kolozsvári tartományi igazgatóság belügyi szekciójának 5037/1930 sz. leiratának” szövegét is.

1928. A kisebbségi nyelvhasználatához a Bánságban. 276—277. p.
A közlemény adja azt a nyilatkozatot, mit Bocu Sever temesvári miniszteri igazgató adott a nyelvhasználat ügyében.
1929. A prágai parlament valamennyi kisebbségi törvényhozójának közös javaslata. 278—284. p.
A közlemény hírt ad a csehszlovákiai nemzeti kisebbségi pártok egységbe tömörüléséről. Továbbá lapszemlét az alábbi lapokból: *Narod, Ceské Slovo* (Karel Jise vezércikke), *Lidové Noviny, Prager Presse, Cesky Denik* (Lukavsky cikke), *Lidové Listy*; szemelvényekkel.
1930. A románok politikai múltjából. VI. [közl.] 285—293. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „Görög keleti lelkészeknek Budapesten kérelmezni — szégyen” (*Drapelul*, 1912. szept. 24., *Revista Preoților*, 1912. szept. 27.); „»Árpád apánk« — hazugság” (*Poporul Român*, 1912. szept. 27.); „A görög keleti lelkészek anyagi helyzete és a nép” (*Drapelul*, 1912. szept. 28.); „Goldiş László beszéde Arad vármegye közgyűlésén 1912 szeptember 30-ikán” (*Românu*, 1912. okt. 1.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1931. A „Germania” a magyarországi németek helyzetéről. 294. p.
A közlemény ismerteti a berlini *Germania* egyik írását; szemelvénnel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1932. A Schaffhauser Zeitung jogi kritikája a Népszövetség politikai álláspontjáról a kisebbségvédelmi kérdésben. 295—296. p.
A közlemény adja a *Schaffhauser Zeitung* egyik írását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1933. Erdélyi Fiatalok. 297. p.
Ismeretetés a folyóirat első négy számáról.

DOKUMENTUMOK

1934. Gyárfás Elemér beszéde a rendtörvényhez a szenátus 1930 március 26-iki ülésén. 298—301. p.
Adja a beszéd szövegét.
1935. László Dezső képviselő beszéde a kamara 1930 április 1-ei ülésén az erdőkezelési törvényjavaslathoz. 301—303. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.
1936. Gyárfás Elemér beszéde a kiviteli kereskedelemre vonatkozó törvényjavaslatokhoz a szenátus 1930 április 4-iki ülésén. 304—306. p.
Adja a beszéd szövegét.
1937. Hegedűs Nándor interpellációja a kamara április 7-iki ülésén az útlevelek kiadásának korlátozásai ellen. 306—307. p.
Közli az 1930. április 7-i beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1938. László Dezső — bátorsága. 308. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* (1930. márc. 31.) László Dezső 1930. febr. 28-i parlamenti beszédével foglalkozó írását.
1939. Budişteanu Radu előadása a kisebbségi kérdéstről. 308. p.
A közlemény ismerteti az *Epocă*-nak (1930. ápr.) az előadásról beszámoló írását; bő szemelvénnel.

1940. KÁNTOR Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület problémái. 309—328. p.
A tanulmány fő fejezetei: a) „Alapítás”; b) „A magyar állammal való jogviszony”; c) „A román kormányhoz való viszony”.
1941. A magyar nyelvhasználat ügyéhez. 329—331. p.
A kisebbségi nyelvek használatáról a törvényhatósági és községi közigazgatásban. Romániában. Vö. még az 1927., 1928. tétellel.
1942. A szlovenszkói magyar politikai irodalom tíz esztendeje. 332—334. p.
A közlemény adja Urr György „A szlovenszkói magyar politika tíz esztendeje” c. művének bibliográfiai részét, melyben „1919 és 1929 között szlovenszkói magyar íróktól hetvenegy darab politikai és társadalmi vonatkozású művet” sorol fel.
1943. A románok politikai múltjából. VII. [közl.] 335—337.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „Cristea Miron prédikációja 1912 szeptember 29-én” (*Drapelul*, 1912. okt. 1.); „Jászi Oszkár még egy levele” (*Telegraful Român*, 1912. okt. 1.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1944. JAKABFFY Elemér: „Erdélyi Múzeum”. 338. p.
A szerző néhány, a folyóiratról való vélekedést idéz.

DOKUMENTUMOK

1945. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a kidobott vasutasok helyzetéről a kamara 1930 április 12-iki ülésén. 339—341. p.
Közli a beszéd szövegét.
1946. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a nyugdíjasok ügyében a kamara 1930 április 12-iki ülésén. 341—344. p.
Adja a beszéd szövegét.
1947. Abrudbányai Ede képviselő beszéde a tojásexport leromlásáról a kamara 1930 április 12-iki ülésén. 344—345. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1948. A bűnös Temesvár. 346. p.
A közlemény ismerteti T. Vifor cikkét (*Currentul*, 1930. ápr. 13.).
1949. A kisebbségi katonákat vádolják. 346—348. p.
A közlemény hosszú szemelvényt ad Pamfil Șeicarunak „a rokkant- és diáküntetés eseményeivel” foglalkozó cikkéből (*Curentul*, 1930. ápr. 15.).
1950. László Dezső — „impertinens”, Barabás Béla — „arcátlan”. 348. p.
Szemelvényekkel az *Universul* „Botrányt csapok, hogy Európa visszhangozni fog tőle” c. írásából (1930. ápr. 16.).

1951. JAKABFFY Elemér: Bazargic. 349—351. p.

Híradás a romániai bolgár kisebbség Bazargicban tartott üléséről (1930).

1952. Dr. Cristea I. Miron protoszcincell önéletrajza és a magyar kormányhatóságok megállapítása működéséről. 352—365. p.

A Jakabffy Imre hagyatékában talált önéletrajzot és a Mironról szóló jelentést Jakabffy Elemér adja közre. Jakabffy Elemér bevezetőjével.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1953. Flamand nyelvhasználat Belgiumban. 366. p.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1954. A csíki magánjavak népszövetségi panasza a svájci sajtóban. 367—369. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Basler Volksblatt* („A nyomorba döntött székely földművelők a Népszövetség előtt” c. írás, 1930. ápr. 23.), *Freiburger Nachrichten* („A felemelő hazafiság egy tette” c. írás, 1930. ápr. 23.), *Schaffhauser Zeitung* („25.000 székely parasztszalád leírhatatlan nyomora” c. írás, 1930. ápr. 29.), *Neue Zürcher Nachrichten* („25.000 földjétől megrabolt székely szalád a Népszövetség előtt” c. írás, 1930. ápr. 30.), *Berner Tagblatt* (1930. máj. 6.), *Neue Zürcher Nachrichten* (1930. máj. 9.), *Messagero*, *Der Tag* („A kisebbségek sanyargatása Romániában” c. írás). *Achtenbladed* („Lelkiismereti kérdések a Népszövetségnél” c. írás). Szemelvényekkel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1955. PARECZ György: A „Magyar Szemle” és a kisebbségi magyarság. [4. közl.] 370—373. p.

A közlemény ismerteti a folyóirat alábbi számait: 1929. jan., febr., márc., ápr. Vö. még az 1904., 1914., 1925., 1982. tétellel.

DOKUMENTUMOK

1956. Laár Ferenc képviselő beszéde a vasúti autonóm munkáspénztárról szóló törvényjavaslatához a kamara 1930 április 9-iki ülésén. 374—378. p.

Adja a beszéd szövegét.

1957. Gyárfás Elemér interpellációja a közlekedési és közoktatási miniszterekhez és a miniszterelnökhöz a kisebbségi tanulók elvont vasúti kedvezménye ügyében a szenátus 1930 április 29-iki ülésén. 378—381. p.

Adja a beszéd szövegét.

1958. Gyárfás Elemér beszéde a vasúti jóléti törvényhez a szenátus 1930 április 29-iki ülésén. 381—382. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

1959. A Bazargic-i látogatás. 383—385. p.

A romániai bolgár kisebbségről. Lapszemle az alábbi lapokból: *Universul* (1930. máj. 8.), *Lupta* (1930. máj. 10.), *Cuvântul* (1930. máj. 10., 15.). Szemelvényekkel.

1960. A Maniu-kormány Budapesttel kacérkodik. 386. p.

A közlemény ismerteti Argus Bihoreanu fenti címmel megjelent írását (*Ordinea*, 1930. máj. 9.). Szemelvényekkel.

1961. A kolozsvári magyar egyetemi ifjak kérelméről. 386—387. p.
Ismereti az *Universul* (1930. máj. 9.) egyik írását; szemelvénnel.
1962. A megleckéztetett Magyarország. 387. p.
Szemelvénnyel a *Națiunea* (1930. máj. 9.) egyik írásából.
1963. Liberális program és a magyarok. 387—388. p.
Ismeretetés a *Curentul* (1930. máj. 10.) egyik írásáról.
1964. A temsvári magyarok és a választás. 388. p.
Rövid ismeretetés a *Curentul* (1930. máj. 9.) a temesvári képviselőválasztással kapcsolatban a kisebbségeket támadó írásáról.

9. évfolyam 11. szám
1930. június 1.

1965. PAÁL Árpád: A szociáldemokraták népkisebbségi programja. 389—391. p.
A szerző bemutatja a „romániai szociáldemokrata párt népkisebbségi programját”.
1966. Románia szociáldemokratái a nemzetkisebbségek jogaiért. 392. p.
A közlemény adja a romániai szociáldemokrata párt kongresszusán (1930. máj. 21—22.) hozott határozat szövegét.
1967. Scotus Viator is. 393—395. p.
A közlemény ismert néhány reagálást Bakker von Basse asszony romániai, a kisebbségek helyzetével kapcsolatos tapasztalatairól szóló jelentésére.
1968. A románok politikai múltjából. VIII. [közl.] 396—405. p.
A közlemény tartalma: „Az Astra választmányának jelentése 1912. évi október 13-án megtartott közgyűlésén”. Adja a jelentés teljes szövegét. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1969. Még mindig a csíki panasz. 406. p.
Rövid lapszemle az alábbi lapokból a „csíki magánjavaknak a Népszövetség elé került panaszairól”: *Cuvântul* (1930., máj. 17.), *Tribuna*, *Popolo d'Italia*, *Messagero*, *Der Tag*, *Berliner Zeitung*.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1970. Dr. Bitay Árpád: Az erdélyi róm. kath. Status gyulafehérvári „Majláth” főgimnáziumának megalakulása. 407. p.
Arad, 1930. Szemelvénnel a fenti műből.

DOKUMENTUMOK

1971. Dr. Barabás Béla (dicsőszentmártoni) képviselő beszéde a földgáz törvényjavaslathoz a kamara 1930 május 12-én tartott ülésén. 408—412. p.
1972. Gyárfás Elemér interpellációja a szélszrégeni kisiparosok aránytalan megadóztatása ügyében a szenátus 1930 május 21-iki ülésén. 412—414. p.
Adja a beszéd szövegét. Adatokkal.
1973. Willer József képviselő beszéde a színházi törvényjavaslathoz a kamara 1930 május 24-iki ülésén. 414—418. p.
Közli a beszéd szövegét.

1974. Gyárfás Elemér felszólalása a hágai nemzetközi egyezmények ratifikálásánál a szenátus 1930 május 26-iki ülésén. 418—419. p.
Közl. a beszéd szövegét.
1975. Abrudbányay Ede képviselő beszéde a szesztörvényhez a kamara 1930. évi május hó 27-iki ülésén. 419—428. p.
A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

9. évfolyam 12. szám
1930. június 16.

1976. II. Károly király. 429. p.
A közlemény adja Bethlen Györgynek az Országos Magyar Párt nevében való nyilatkozatát Károly herceg trónöröklési jogának visszaállításáról.
1977. PAPP József: Választói rendszerek. 430—441. p.
A szerző különböző választási rendszereket mutat be; továbbá mellékletben ismerteti a belgiumi választási törvényt (1894. jún. 20.), ill. az izlandi alkotmánytörvény választási rendszerét (1915. jún. 19.). Szerkesztőségi bevezetővel.
1978. A románok politikai múltjából. IX. [közl.] 442—445. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „A gör. kel. felekezeti tanítók gyűlése 1912-ben” (*Românul*, 1912. okt. 2.), „A balázsfalvai gör. kath. érsekség memoranduma a magyar püspökség ügyében” (*Unirea*, 1912. okt. 1.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.
1979. A Népszövetségi Ligák Uniójának ez évi közgyűléséből. 446—447. p.
A közlemény ismerteti az Unio 14. rendes közgyűlését (Genf, 1930. jún.). Vö. még az 1989. tétellel.

MÁS NEMZETISÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1980. A Zipser Deutsche Partei. 448—452. p.
A közlemény adja a *Prágai Magyar Hírlap*ban megjelent „Szepességi kis kör” c. cikksorozat 7. folytatását, mely „a szepességi németek politikai meggyőződését mutatja be”.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

1981. Kisebbségi intézet a Népszövetségben. 453. p.
A közlemény ismerteti a *Národni Politika* egyik cikkét.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

1982. A „Magyar Szemle” és a kisebbségi magyarság. IV. [helyesen: 5. közl.] 454—457. p.
A közlemény ismerteti a *Magyar Szemle* alábbi számait: 1929. máj., jún., júl., aug., szept., okt., nov., dec. Vö. még az 1904., 1914., 1925., 1955. tétellel.
1983. Rădulescu-Motru a magyar kérdés megoldásáról. 458—459. p.
A közlemény szemelvényt ad a román filozófusnak a *Revista Politica* hasábjain megjelent írásából.

DOKUMENTUMOK

1984. Dr. Parecz Béla képviselő beszéde az ügyvédi kar szervezetéről szóló törvényjavaslatához a kamara 1930 június hó 5-én tartott ülésén. 460—463. p.

Adja a beszéd szövegét.

1985. Szabó Béni képviselő felszólalása az iparosok forgalmi adója ellen a kamara 1930 június 6-iki ülésén. 463—464. p.

Adja a beszéd szövegét.

9. évfolyam 13. szám

1930. július 1.

1986. Jancsó Benedek. 465. p.

Nekrológ.

1987. JAKABFFY Elemér: Felfogásunk a kisantant sajtótitkárságáról. — dr. előadása a Magyar Párt bánsági tagozatának Péter-Pál napján megtartott intézőbizottsági ülésén. 466—470. p.

1988. OTTLIK László: Nemzet és nemzetiség. [1. közl.] 471—484. p.

Eszméletörténeti tanulmány. „Ez a dolgozat a legutóbbi félévben tartott egyetemi előadások vezérfonala s egyúttal egy tervbevett nagyobb tanulmány első fejezetének tekintendő. A szerző itt a témának szigorúan elméleti és analitikus tárgyalását kísérelte meg és objektív szellemtörténeti összefüggések felkutatására, nem egyéni érzelmeinek vagy politikai nézeteinek kidomborítására törekedett.” Vö. még az 1993. tétellel.

1989. A Népszövetségi Ligák Uniójának XIV. rendes közgyűlése. 485—488. p.

A közlemény részletesen beszámol az 1930. jún. 5—9. között, genfben megtartott közgyűlés lefolyásáról. Vö. még az 1979. tétellel.

1990. Gyárfás Elemér beszéde az egészségügyi törvényhez a szenátus 1930 május 30-iki ülésén. 489—504. p.

Adja a beszéd szövegét.

1991. Bethlen György gr. felszólalása a második Maniu-kormány bemutatkozásakor a kamara 1930 június 14-iki ülésén. 504. p.

Adja a felszólalás szövegét.

9. évfolyam 14. szám

1930. július 16.

1992. ALMÁSY Mihály: A magyar kisebbségek együttműködése. 505—508. p.

Az utódállamokban élő magyar kisebbségek együttműködéséről.

1993. OTTLIK László: Nemzet és nemzetiség. [2. közl.] 509—522. p.

Eszméletörténeti tanulmány. Vö. még az 1988. tétellel.

1994. Scotus Viator újabb megnyilatkozása. 523—525. p.

A közlemény ismerteti Seton Watson Bethlen György londoni látogatása alkalmából írott cikkét (*Patria*, 1930. jún. 1.). Bő szemelvényekkel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

1995. A szászok útja is Genfbe vezet. 526—527. p.

A közlemény adja Mesch Viktor írását (*Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt*, 1930. júl. 4.).

1996. A bukovinai német néptanács a kisebbségi blokk megalakítása mellett. 528. p.

A közlemény ismerteti a Radauchban 1930. júl. 3-án tartott gyűlésről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

1997. BALOGH Arthur: Egy új román enciklopédia. 529—532. p.

A szerző ismerteti a „Minerva, Enciclopedia română” c. művet (összeáll. Pteancu, 1930.).

DOKUMENTUMOK

1998. Willer József képviselő beszéde a kamarában az egészségügyi törvényhez. 533—538. p.

Adja az 1930 júniusi (16. v. 18.) beszéd szövegét.

1999. Gyárfás Elemér beszéde a szerencsejátékok engedélyezésére vonatkozó törvényhez a szenátus 1930 június 3-iki ülésén. 538. p.

Adja a beszéd szövegét.

2000. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a kamara 1930 június 24-iki ülésén az átmeneti bizottságok (comisie interimare) hatáskörének bővítése ellen. 538—544. p.

Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

9. évfolyam 15—16. szám

1930. augusztus 1.

2001. ALMÁSY Mihály: Anglia és a kisebbségek. 545—550. p.

A szerző az angol alsóházaknak 1930. júl. 2-án a kormányhoz benyújtott memorandumuk kapcsán bemutatja Anglia szerepét a kisebbségvédelemben.

2002. Az angol alsóház hatvannyolc tagjának emlékirata. 551—552. p.

A közlemény adja az 1930. júl. 2-án az angol kormányhoz benyújtott memorandum szövegét.

2003. Parmoor lord a kisebbségi kérdésről. 553. p.

A közlemény ismerteti a „brit királyi titkos tanács elnökének” 1930. júl. 1-én tett nyilatkozatát.

2004. FRITZ László: A közigazgatási választások eredményei. Ism. —. (Befejező rész.) 554—564. p.

A közlemény adja az 1930. évi községi választások eredményeit, részletes adatokkal. Tartalmazza továbbá: „A magyarpárti tanácsstagok és a magyar lakosság számaránya”, „Függelék. Összefoglaló táblázat Erdély 49 városáról”. Vö. még az 1919. tétellel.

2005. „Qui bene distinguit, bene docet”. Szüllő Géza beszéde az Interparlamentáris Uniónak július 15-én Londonban tartott ülésén. 565—567. p.

Adja az 1930. júl. 15-i beszéd szövegét.

2006. A kisebbségi kérdés az Interparlamentáris Unió előtt. 568—569. p.

A közlemény ismerteti az 1930. júl. 22-i ülés lefolyását.

2007. Csehszlovák kormányrendelet a népszámlálásról. 570—574. p.
A közlemény ismerteti az 1930. évi 86. számú kormányrendeletet.
2008. PARECZ György: Az új telepítési törvényhez. 575—577. p.
A szerző ismerteti az 1930. évi romániai telepítési törvényt. (Megj.: *Monitorul Oficial*, 1930. júl. 17.).
2009. A szlovenszói kath. lelkészképzés szomorú adataiból. 578—581. p.
A közlemény adja a *Museumban* (1930. 1. sz.) megjelent statisztikát. (Táblázatos adatok 1929—1930-ból.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2010. A magyar-szász néptanács nagyjelentőségű döntése. 582. p.
A közlemény adja a *Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt* (1930. júl. 17.) híret az erdélyi német-szász néptanács határozatáról.
2011. A dobrudzsai bolgárok „hangulatváltozása”. 582. p.
Rövid híradás a romániai bolgár kisebbségről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2012. A külföldi sajtó újabb megnyilatkozásai Balogh Arthur kisebbségjogi könyvéről. 583—585. p.
A közlemény ismerteti a „Der internationale Schutz der Minderheiten” c. műre való reagálásokat (megj.: 1929.) Lapszemle az alábbi lapokból: *Weltwirtschaftliches Archiv* (Rauschberg Henrik írása, 31. kötet, 1. sz.), *Zeitschrift für Öffentliches Recht* (Kunz írása, 9. kötet 2. sz.), *Süddeutsche Monatshefte* (1929. júl. 10.), *Der Auslandsdeutsche* (1929. júl. 14.), *Prager Juristische Zeitschrift* (1929. okt. 18.), *Reichpost* (1929. nov. 4.) Szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2013. Hegedűs Nándor interpellációja a gazdasági válság ügyében a kamara 1930 május 20-iki ülésén. 586—587. p.
Adja a beszéd szövegét.
2014. Gyárfás Elemér felszólalása az orvosi diplomák egyenjogúsítása kérdésében a közegészségügyi törvény részletes vitájában a szenátus 1930. június 3-iki ülésén. 587—589. p.
Adja a beszéd szövegét.
2015. Gyárfás Elemér felszólalása a közegészségügyi törvény részletes vitájában az orvosok kinevezése kérdéséhez a szenátus 1930 június 3-iki ülésén. 589—590. p.
Adja a beszéd szövegét.
2016. Gyárfás Elemér felszólalásai a földgáztörvény részletes vitájában a szenátus június 16-iki ülésén. 590—593. p.
A közlemény adja az 1930. jún. 16-i három felszólalás, ill. a közbeszólások szövegét.
2017. Gyárfás Elemér beszéde a szesz törvényhez a szenátus 1930 június 17-iki ülésén. 593—602. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.
2018. Hegedűs Nándor interpellációja a kereskedők és iparosok súlyos megadóztatása ellen a kamara 1930 június 23-iki ülésén. 602—604. p.
Adja a beszéd szövegét.
2019. György József képviselő beszéde a kamarában a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatához. 605—608. p.
Adja az 1930. évi (jún. 16.) beszéd szövegét.

9. évfolyam 17. szám
1930. szeptember 1.

2020. A romániai kisebbségi magyar nemzet politikai, kulturális és közgazdasági helyzetképe a genfi kongresszus előtt. 609—648. p.
Összefoglaló tanulmány.

9. évfolyam 18. szám
1930. szeptember 16.

2021. JAKABFFY Elemér: A szervezett nemzetkisebbségek hatodik kongresszusa. 649—651. p.
Az 1930 szeptemberi genfi kongresszus előkészületeiről.
2022. A szervezett nemzetkisebbségek VI-ik kongresszusának résztvevői. 652—654. p.
A közlemény adja a megbízottak névsorát az alábbi csoportok szerint: a) bolgár, b) baszk, c) katalán, d) német, e) zsidó, f) orosz, g) szlovén-horvát, h) szlovén, i) csehszlovák, j) horvát, k) magyar, l) ukrán, m) fehérorosz, n) litván, o) svéd.
2023. A Briandhoz intézett levél. 655. p.
A közlemény adja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 6. kongresszusán (1930, genf) elfogadott határozati javaslat szövegét.
2024. Magyar hozzászólások a Briand tervhez. 656—670. p.
A közlemény tartalma: „Szűllő Géza beszéde”, „Ugron István beszéde”, „Jaross Andor beszéde”. Elhangzottak az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 6. kongresszusán (1930, Genf).
2025. Kisebbségi vita Londonban. 671—674. p.
A közlemény adja Radisics Elemérnek a *Magyar Külpolitikában* (1930 ősze) megjelent írását az Interparlamentáris Unió 1930 augusztusi (!) konferenciájáról.
2026. GROSSCHMID Géza: A szlovenszkói és ruszinszkói autonómia jogi természete. [1. közl.] 675—680. p.
Vö. még a 2030. tétellel.
2027. SZABÓ Béni: Tényleg „két múmia”? 681—684. p.
A szerző a *Brassói lapok* (1930. aug. 29.) „Le a felesleges hivatalokkal” c. írására reagálva bemutatja az „ipartestületi intézmény” működését Romániában.

9. évfolyam 19. szám
1930. október 1.

2028. A jugoszláviai kisebbségi magyar nemzet politikai, közgazdasági és kulturális helyzete a genfi kongresszus előtt. 685—705. p.
Összefoglaló tanulmány. Fő részei: a) „Statistikai adatok”; b) „Politikai jogfosztás és közigazgatási elnyomás”; c) „Gazdasági elnyomás”; d) „Kulturális elnyomás”.

2029. Kisebbségi vita a népszövetség hatodik bizottságában. 706—712. p.
A közlemény ismerteti az 1930. szept. 19—22-i ülésszakon kibontakozott vita hozzászólásait.

2030. GROSSCHMID Géza: A szlovenszkói és ruszinszkói autonómia jogi természetű. [2. közl.] 713—722. p.

Vö. még a 2026. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2031. Népszavazás a kisebbségek lakta területeken. 723. p.

A közlemény ismerteti a *Giornale d'Italia* (1930. szept. 22.) egyik írását.

ROMÁNOK RÓLUNK

2032. Mit lát Moşoiu tábornok az erdélyi városokban? 724. p.

A közlemény ismerteti a *Viitorul*-ban megjelenő Mosoiu-cikksorozat egyik részét (1930. szept. 11.).

2033. Debrecenbe kéne menni. . . 724. p.

A közlemény részleteket ad az *Ordinea* (1930. szept. 20.) egyik írásából, mely a „disszidens georgisták körzeti »kongresszusát« mutatja be.

9. évfolyam 20. szám

1930. október 16.

2034. JAKABFFY Elemér: A kormányváltáshoz. 725—726. p.

A Maniu-kormány bukásáról.

2035. KÉSMÁRKI Gergely: Briand és a kisebbségi kérdés. 727—730. p.

A szerző ismerteti Brand kisebbségpolitikáját.

2036. PAPP József: Briand téves kisebbségi jogelmélete. 731—735. p.

A közlemény fő részei: a) „A kisebbségi kérdés története”, b) „Wlassics Gyula tanulmánya”, c) „A kisebbségek panaszai a Népszövetség előtt”.

2037. PARECZ György: A korosztályok elkülönülése Erdélyben. 736—740. p.

A szerző elemzi a romániai magyar kisebbség körében mutatkozó „generációs elkülönülés” mibenlétét, okait.

2038. A románok politikai múltjából. X. [közl.] 741—747. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „A magyarországi románok gazdasági helyzete 1912-ben” (*Revista Economică*, 1913. jan. 5.); „A balkáni események hatása a magyar nemzetiségi politikára” (*Drapelul*, 1913. jan. 6.); „A Balkán-háború: a nemzeti elvet diadalra juttatja” (*Romanul*, 1913. febr. 7.); „Goga a magyar kultúráról” (*Românul*, 1913. febr. 7.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2055., 2964., 2071. tétellel.

2039. MÓRICZ Miklós: Erdély és a régát ipari részvénytársaságai. 748—757. p.

A tanulmány az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „A mai Románia ipari részvénytársaságai 1919—1928 között”; b) „A mai Románia ipari részvénytársaságainak fejlődése 1920—1928 között indexszámokban”; c) „A mai Románia ipari részvénytársaságainak fejlődése millió aranylejekben és indexszámokban”; d) „A mai Románia ipari rt.-inak fejlődése indexszámokban, ha 1920 = 100.”

2040. Pop C. István a kisebbségi jogokról a balkáni államok konferenciáján. 758. p.
A közlemény részletet ad a balkánállamok konferenciájának (1930. okt. 7.) elhangzott beszédből.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2041. „A nagy jugoszláv nép magyar csoportja”. 759. p.
A közlemény ismerteti Prokopy Imre írását a jugoszláv diktatúráról (*Pester Lloyd*, 1930 ősze). Szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2042. Ki az árulókkal, tolvajokkal és a jöttmentekkel! 760. p.
A közlemény ismerteti Ioan Tatu cikkét (*Ordinea*, 1930 ősze), melyben Maniu Gyulát támadja. Szemelvényekkel

9. évfolyam 21. szám

1930. november 1.

2043. Magyar nemzetgyűlés. 761. p.
A romániai Országos Magyar Párt Szatmáron tartott, 1930. okt. 26-i nagygyűléséről.
2044. Asszimilált nagyok és kicsinyek. Jakabffy Elemér dr. előadása a Magyar Párt nagygyűlése alkalmából Szatmáron megtartott kultúrestélyen 1930 október 26-án. 762—766. p.
2045. A kisebbségi szerződések az utódállamok szolgalmát jelentik. 767—773. p.
A közlemény adja a szerződések létrejöttének történetét (1919), Balogh Arthur összeállításában. Bevezetővel.
2046. A Népliga Egyesületek Uniójának Tanácsulése. 774—775. p.
A közlemény ismerteti a kisebbségi bizottság ülésének (1930. okt. 15.) fő kérdéseit.
2047. Scotus Viator intelme a Slovenská Liga-hoz. 776—777. p.
A közlemény szemelvényt ad a Slovenská Liga Pozsonyban tartott kongresszusához intézett levélből. (Fölolvasták: 1930. okt. 22.)
2048. Egyenlőtlen harc tíz éven át két fronton. 778—779. p.
A szatmári sváb propagandáról. A közlemény ismerteti a fenti cím alatt megjelent két röpiratot. A röpiratról adja Winter Frigyes, Striegl József, Wieser István, Müller János életrajzát is.
2049. FRITZ László: A népszámlálási törvény és ezzel kapcsolatos teendők ismertetése. 780—784. p.
A közlemény ismerteti a romániai általános népszámlálási törvény miniszteri indoklását. (Megj. *Monitorul Oficial*, 1930. márc. 21.)
2050. FRITZ László: Az 1930. évi román népszámlálási törvény parlamenti tárgyalásának anyaga. Ism. — dr. [1. közl.] 785—794. p.
A közlemény szemelvényeket ad a kamara 1930. febr. 18-i ülésének jegyzőkönyvéből. Vö. a 2054. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2051. BALOGH Arthur: Új román könyv a kisebbségek nemzetközi védelméről. 795—798. p.

A közlemény ismerteti az alábbi művet: Georghe Sofronie: Protecțiunea minorităților de rasă, de limbă și de religie sub regimul Societății Națiunilor. Studiu de drept internațional, public și privat. Oradea, 1930.

DOKUMENTUMOK

2052. A szatmári nagygyűlés határozata. 799—800. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt szatmári nagygyűlésének (1930) határozatát.

9. évfolyam 22. szám

1930. november 16.

2053. A csehszlovákiai kisebbségi magyar nemzet politikai, kulturális és gazdasági helyzetképe a genfi kongresszus előtt. 801—823. p.

Összefoglaló tanulmány.

2054. FRITZ László: Az 1930. évi román népszámlálási törvény parlamenti tárgyalásának anyaga. Ism. — dr. [2. közl.] 824—830. p.

A közlemény adja Sándor József, ill. Moldovan Gyula a szenátus 1930. márc. 3-i ülésén elmondott beszédének szövegét. Vö. a 2050. tétellel.

2055. A románok politikai múltjából. XI. [közl.] 831—834. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „Egy kis statisztika a tanonciskolákról” (*Revista Economică*, 1913. jan. 12.); „Román panasz a szerbek ellen 1913-ban” (*Universul*, 1913. jan. 11.); „Egy püspöki pohárköszöntő” (*Unirea*, 1913. jan. 16.); „A balázsfalvi érsekség és a kath. autonómia” (*Unirea*, 1913. jan. 25.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2064., 2071. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2056. Stephen Gwynn cikke az egyik legtekintélyesebb angol szemlében. 835. p.

A közlemény szemelvényt ad Stephen Gwynn egyik *Fortnightly Review*-beli (1930) írásából, a középeurópai helyzet visszasságairól. (A kisebbségi kérdésre vonatkozó rész.)

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2057. Arthur de Balogh: La Protection Internationale des Minorités. 836. p.

A közlemény ismerteti „A kisebbségek nemzetközi védelme. A kisebbségi szerződések és a békeszerződések alapján” c. mű francia nyelvű, bővített kiadását (Párizs, 1930).

2058. Erdélyi Magyar Évkönyv. 837—838. p.

Szerk. Sulyok István és Fritz László (1930). Rövid ismertetés a fenti műről. A közlemény adja az évkönyv tartalomjegyzékét is.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2059. Számadatok az erdélyi püspök joghatósága alatt működő román. katolikus elemi iskolákból és óvodákból. 839. p.

Statisztikai adatok (1928—29., ill. 1929—30. tanévre), táblázatokban.

ROMÁNOK RÓLUNK

2060. Șeicaru és Luou a kisebbségekről. 840. p.

A közlemény részleteket ad Pamfil Șeicaru, ill. Nicolae Lupu nyilatkozatából.

2061. JAKABFFY Elemér: Bethlen István és Argetoianu. 841—842. p.
A romániai kisebbségek helyzetéről.
2062. A kisebbségi kérdés és a szepesi németek. 843—845. p.
Elmélkedés annak kapcsán, hogy „a Szepesi Német Párt a magyarságnak vele szövetkezett pártjaival együttes nagygyűlést atrtott Késmárkon. A gyűlés magyar és német szónokai ... egyöntetűen és nagy nyomatékkal közös kisebbségi front létrehozásának szükséges voltát hangsúlyozták.” Szerkesztőségi bevezetővel.
2063. SZIDON János: Soha többé inflációt! 846—850. p.
A szerző vizsgálja a Romániában a világgazdasági válság hatására kialakult gazdasági helyzetet.
2064. A románok politikai múltjából. XII. [közl.] 851—855. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „Amikor a »Românu« Széchenyire hivatkozott” (*Românu*, 1913. jan. 29.); „A »leghumánusabb« kizárás a nemzet testéből” (*Românu*, 1913. jan. 31.); „Tiszta egy vén róka” (*Foaia Poporului*, 1913. febr. 9.); „Egy temetés” (*Românu*, 1913. febr. 15.); „Dr. Cristea Miron pohárköszöntője” (*Drapelul*, 1913. febr. 15.); „»Az unitus pap és a becsületes ember olyan, mint a tűz és a víz«” (*Unirea*, 1913. febr. 22.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2071. tétellel.
2065. JAROSS Andor: Kisebbségi útkeresés. 856—862. p.
A közlemény hírt ad az 1930 áprilisában Schloss Albrechtsbergben tartott „privátjellegű politikai megbeszélésről”, „melynek tárgya a közép-európai és délkelet-európai országok kisebbségi ügye volt. A résztvevők Németország, Ausztria, Románia, Csehszlovákia és Magyarország alattvalói voltak.” Továbbá szemelvényeket ad az itt elfogadott „megállapodásból”.
2066. FRITZ László: A népszámlálási törvény; a népszámlálási kérdőívek; a végrehajtási utasítás. Ism. — dr. 863—874. p.
A szerző adja az alábbiak szövegét: „Törvény az általános népszámlálás tárgyában” (1930 márc.); „Az 1930. évi romániai népszámlálás végleges kérdőíve” (1930. okt. 4.); „Az 1930. évi általános népszámlálás igazgatóságának utasítása a háztartási (menaj, ház, család) lajstromok kitöltésére”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2067. Vitéz NAGY Iván: A nemzetiségi törvény a magyar parlament előtt 1861—1868. 875—878. p.
„A Magyar Külügyi Társaság nemzeti kisebbségi szakosztályának kiadványa”. Részletes ismertetés a fenti műről.

DOKUMENTUMOK

2068. Willer József képviselő beszéde a felirati vitánál a kamara 1930 november 25-iki ülésén. 879—880. p.
Adja a beszéd szövegét.

2069. JAKABFFY Elemér: Cătuneanu és Cuza professzorok megállapításához. 881. p.

A Nemzetek Szövetségéről.

2070. LUDWIG Aurél: Kisebbségi kérdések tanulmányozására alakult csehszlovák társaság. (Společnost pro studium menšinových otázek). 882—892. p.

A szerző adja magyar fordításban az 1929. nov. 18-án, Prágában alakult Kisebbségi Kérdéseket Kutató Társaság csehnyelvű munkaprogramját is.

2071. A románok politikai múltjából. XIII. [közl.] 893—894. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „Lecke a román püspöknek” (*Românul*, 1913. márc. 12.); *Gazetta Transilvaniei* (1913. márc. 27.); „»Lecke a császárnak«” (*Românul*, 1913. márc. 13.). Szemelvényekkel. Vö. még az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2072. Oberding József György dr.: Az Erdélyi Agrárreform. 895—896. p.

Kolozsvár, 1930, Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. Rövid ismertetés a fenti műről. Helyreigazítását l. a 2083. tételnél.

DOKUMENTUMOK

2073. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1930 november 28-iki ülésén. 897—919. p.

A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2074. Duca és Iorga a kisebbségekről, Goldiş „az erényben bővelkedő magyarokról”. 920. p.

A közlemény részleteket ad Duca nyilatkozatából, s adja Goldiş Barabás Bélához írott levelének szövegét is.

2075. A dáridózó magyar munkanélküliek. 920. p.

A közlemény ismerteti az *Ordinea* erdélyi magyarok elleni kirohanását.

2076. JAKABFFY Elemér: „Veszedelmes barátok” vagy veszedelmes barát? 1—6. p.

Elmélkedés a romániai német és magyar kisebbség közötti ellentétéről.

2077. ALBRECHT Ferenc: Forrástanulmányok gróf Tisza István román nemzetiségű politikájához. [7. közl.] 7—13. p.

Tisza István tevékenységéről (1914). Vö. még az 1339., 1349., 1362., 1375., 1386., 1401. tétellel.

2078. Régi román lapokból. I. [közl.] 14—24. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „Egy komoly hangú kommuniké” (*Românul*, 1913. febr. 25.); „Miképpen gondoskodott a magyar állam a lelkészekről?” (*Unirea*, 1913. febr. 25.); „Az »Erdélyi agrár kérdés«” bírálata 1913-

ban" (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. márc. 22.); „A »Hymnusz«" (*Românul*, 1913. ápr. 3.); „Dr. Nicolescu Sándor gyászbeszéde Aiudeanu temetésén" (*Unirea*, 1913. ápr. 10.); „Az ungvári román papnövendékek és a himnusz" (*Poporul Român*); „A román nép hálája II. József császár iránt" (*Românul*, 1913. ápr. 12.) „A Petru maior ifjúsági olvasóköri jelentéséből" (*Românul*, 1913. ápr. 12.); „Mennyit fordítottak a román pénzüzetek kulturális célokra" (*Revista Economică*, 1913. ápr. 12.); „Egy magyar földesúr" (*Foaia Populului Român*, 1913. ápr. 13.); „Dicséret Aradi Viktornak" (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. ápr. 15. és 16.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2091., 2102. tétellel. A cikksorozat folytatja az „Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közzéteszi Jakabffy Elemér" c. 13 részes, továbbá „A románok politikai múltjából" c. 13 részes cikksorozatot. (Vö. az 1158., 1171., 1184., 1198., 1215., 1226., 1241., 1248., 1261., 1271., 1280., 1295., 1303., 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2064., 2071. tétellel.) Kiegészíti még: „Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közzéteszi Papp József". (Vö. a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433., 2465. tétellel.)

2079. Magyar áldozatkészség. 25—27. p.

A közlemény szemelvényt ad a romániai Országos Magyar Párt Bánsági Tagozatának Temesváron felépült Magyar Házának Évkönyvéből, mely adja azok névsorát, kik hozzájárultak a Ház létrehozásához.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLEJE

2080. Manchester Guardian és a csehszlovákiai népszámlálás. 28. p.

A közlemény ismerteti George Edinger *Manchester Guardian*-beli írását.

FOLYÓÍRATOK SZEMLEJE

2081. Blau—Rot. 29. p.

A közlemény ismerteti Albert Haupt von Scheuerenheim (*Blau—Rot*, 2. évf. 6. sz.) írását az erdélyi szászokról.

KÖNYVEK SZEMLEJE

2082. [BALOGH Arthur] B. A.: Európa nyílt sebe. Die Offene Wunde Europas. 30. p.

A közlemény ismerteti az Oskar Wittstock jun. szerkesztésében a fenti címmel megjelent, az európai kisebbségek helyzetét tárgyaló tanulmánykötetet. (Nagyszeben, Krafft u. Drotleff.)

2083. Dr. Oberding József levele. 30—31. p.

A közlemény adja az Oberding József Györgynek „Az erdélyi agrárreform" c. művéről szóló ismertetéséhez fűzött helyreigazítást. Vö. a 2072. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2084. Makkai Sándor dr. református püspök beszéde a szenátus 1930 december 9-iki ülésén az államsegélyről. 32. p.

Adja a beszéd szövegét.

2085. Jósika János báró beszéde a költségvetéshez a kamara 1930 december 23-iki ülésén. 33—38. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2086. Román lapok a népszámlálás kisebbségi vonatkozásairól. 39—40. p.
Lapszemle az alábbi lapokból: *Curentul* (1930. dec. 21.), *Patria*, *Cuvântul*, *Universul*, *Națiunea*.
2087. A „Națiunea” szellemeskedése. 40. p.
A közlemény ismerteti a *Națiunea* (1930. dec. 24.) „Egy téli éjszaka álma” — „Erdélyi köztársaság” c. írását.

10. évfolyam 2. szám
1931. január 16.

2088. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségi szerződések vajúdása és megszületése. A zsidók szerepe a békekonferencián. 41—48. p.
A szerző bemutatja Nathan Feinberg „La question des minorites à la conférence de la paix de 1919—1920 et l'action juive en faveur de la protection internationale des minorités” c. könyvét.
2089. A konkordátumok és a nemzetkisebbségek. Jakabffy Elemér dr. székfoglalója az Erdélyi Katholikus Akadémia 1931. évi január 13-ikán tartott ülésén. 49—52. p.
A Sentszék konkordátumairól.
2090. Gondolatok Grosschmid Géza könyvéből. 53—56. p.
Részletek Grosschmid „Kisebbségi sors” c. művéből. Vö. a 2094. tétellel.
2091. Régi román lapokból. II. [közl.] 57—61. p.
Lapszemle. A közlemény tartalma: „A román nép húsvéti olvasmánya” (*Poporul Român*, 1913. ápr. 25.); „Popovici C. Aurél cikke a »Gross-Osterreich«-ban” (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. máj. 3.); „A craiovai dalárda Lugoson és Karánsebesen” (*Drapelul*, 1913. máj. 3.); „A »Gazeta Transilvaniei« a katolicizmus ellen” (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. máj. 6.); „A romániai Gazdasági Egyesület elnöke a magyarországi románok állapotáról” (*Românul*, 1913. máj. 10.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2078., 2102. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2092. Egy angol képviselő cikke az utódállamok kisebbségeiről. 62. p.
A közlemény ismerteti Ben Riley „nyílt levelét” (*Manchester Guardian*, 1931. jan. 4.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2093. Külügyi Szemle. 63—64. p.
A közlemény ismerteti az 1931. évi 1. számot. Továbbá adja a „Bibliográfia” c. rovatból a kisebbségi kérdésről szóló irodalmat.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2094. Grosschmid Géza dr.: Kisebbségi sors. 65. p.
Ismeretetés. Vö. még a 2090. tétellel.
2095. [] -r.-: A szlovenszkoí magyar politikai irodalom 1930-as esztendeje. 66. p.
A közlemény adja az 1930-ban megjelent művek bibliográfiai adatait is.

DOKUMENTUMOK

2096. Hegedűs Nándor képviselő beszéde az esküt nem tett magyar tisztviselőkről a kamara 1930 dec. 10-i ülésén. 67–80. p.

A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

10. évfolyam 3. szám

1931. február 1.

2097. JAKABFFY Elemér: A magyar kisebbségek együttműködése. 81–86. p.
A szerző bemutatja az utódállamok magyar kisebbségeinek együttműködését (1925–1930).

2098. KÉSMÁRKI Gergely: A felsősziléziai német–lengyel kisebbségi konfliktus. 87–93. p.

A szerző részletesen elemzi a kérdést.

2099. KÉSMÁRKI Gergely: Curtius és Zaleski kisebbségpolitikai párviadala. 94–96. p.

A szerző ismerteti a Nemzetek Szövetsége Tanácsa 1931. januári ülésén lezajlott vitát a felsősziléziai német–lengyel konfliktusról.

2100. A Népszövetségi Tanács határozata a lengyel–sziléziai német sérelmek ügyében. 97–98. p.

A közlemény ismerteti a 62. ülészak 1931. jan. 24-i jelentését.

2101. FEHÉR Endre: A süllyedő hajón. . . A román fejedelemségek egyesülésének hetvenkettedik évfordulója alkalmából írta — dr. 99–101. p.

Történeti áttekintéssel (1856–1922).

2102. Régi román lapokból. III. [közl.] 102–107. p.

Lapszemle. A közlemény tartalma: „»A szláv és a magyar veszély«” (*Românul*, 1913. máj. 11.); „Mit kívánt a »Gazeta Transilvaniei« a román nőktől?” (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. máj. 13.); „Szemrehányás a romániai látogatóknak” (*Drapelul*, 1913. máj. 13.); „A nemzeti autonómia legyen a hitvallásunk” (*Gazeta Transilvaniei*, 1913. máj. 21.); „»Utópiák«” (*Românul*, 1913. máj. 30.); „»Végzetes politika«” (*Românul*, 1913. máj. 31.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2078., 2091. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2103. Az erdélyi német-szász néptanács határozata. 108. p.

A közlemény adja az 1931. jan. 20-i ülés határozatát.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2104. MACHNYIK Andor: Adatok a csehszlovákiai magyarlakta terület mezőgazdasági statisztikájához. [1. közl.] 109–118. p.

A közlemény fő részei: I. „Mezőgazdasági termelés”: a) „Mezőgazdasági lakosság”; b) „Termőterület”; c) „Földművelésre használt terület”; d) „Szántóföld felhasználása”. Táblázatos statisztikai adatok (1921-, 1925-ből). Vö. még a 2116., 2127. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2105. A „Curentul” a népszámlálásról. 119–120. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *Curentul* egyik írásából.

2106. Sân-Giorgiu egyetemi tanár előadása a kisebbségekről. 120. p.
A közlemény részletet ad az előadásból.

10. évfolyam 4. szám
1931. február 16.

2107. JAKABFFY Elemér: „Országunk ellenségei”. 121—124. p.
A szerző adja a *Chemareában* megjelent névsort Románia „ellenségeiről”.
2108. Még egy névsor. 125. p.
A közlemény adja az állásukból visszaélés miatt „elcsapott” romániai tisztviselők névsorát.
2109. Egy és más az európai nemzetkisebbségek vezéregyéniségeiről. Jakabffy Elemér dr. székfoglaló előadása a marosvásárhelyi „Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság” 1931. évi február 15-iki ülésén. 126—133. p.
2110. Burov bolgár külügyminiszter a kisebbségi kérdésről. 134. p.
A közlemény adja a külügyminiszter 1931. februári nyilatkozatát.
2111. LUDWIG Aurél: A kisebbségi kérdések tanulmányozására alakult csehszlovák társaság alapszabályai. Közli: —. 135—138. p.

Adja a teljes szöveget.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLEJE

2112. Benes összehasonlítása a csehszlovákiai és magyarországi kisebbségek helyzete között. 139—142. p.
A közlemény ismerteti Benes nyilatkozatát (*Paris Midi*, 1931. febr. 5.). Szemelvényekkel.
2113. Henderson a felsősziléziai ügyben hozott népszövetségi döntésről. 142. p.
Rövid ismertetés Arthur Henderson nyilatkozatáról (*Associated Press*, 1931.).

KÖNYVEK SZEMLEJE

2114. BEREZ Kálmán: A nemzetiségi kérdés irodalma. Összeáll. —. 143—147. p.
A közlemény „a nemzetiségi kérdés irodalmából azokat a műveket sorolja fel, melyek magyar vonatkozású forrásmunkáknak tekinthetők”. L. még a 2124., 2147. tételt.

DOKUMENTUMOK

2115. Willer József-képviselő felszólalása a népszámlálási visszaélések ügyében a kamara 1931 febr. 6-iki ülésén. 148—150. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2116. MACHNYIK Andor: Adatok a csehszlovákiai magyarlakta terület mezőgazdasági statisztikájához. II. [közl.] 151—156. p.
A közlemény tartalma: I. „Mezőgazdasági termelés”; e) „Földművelésre használt területek terméshozama”; f) Földművelésre használt terület növénytermelésének pénzértéke”. Vö. még a 2104., 2127. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2117. Pop Ghița államtitkár elismerő szavai felénk és korholó megjegyzései Magyarország kisebbségi politikájáról. 157—158. p.
A közlemény adja a nyilatkozatot (*Brassói Lapok*, 1931. febr. 6.).

2118. A realitásokat megértő Brandsch. 158—159. p.
Az erdélyi kisebbségekről. A közlemény idéz Septimiu Sever írásából (*Patria*, 1931. jan. 27.).
2119. A kormány és a kisebbségek blokkja. 159—160. p.
A közlemény ismerteti a *Cuvântul* (1931. jan. 29.) fenti címmel megjelent írását; szemelvénnel.
2120. A „Patria” ítélkezik Brandsch és Hans Otto Roth között. 160. p.
Az erdélyi szászokról. A közlemény ismerteti a *Patria* egyik írását; szemelvénnel.

10. évfolyam 5. szám
1931. március 1.

2121. JAKABFFY Elemér: Duca programjához. 161—162. p.
Megjegyzések a romániai liberális párt politikájához.
2122. HEGEDŰS Nándor: A külföldi propaganda: I. [közl.] 163—177. p.
A „Memorandum-pörről” (1881—1895). A szerző ismerteti az alábbi művet: Moroianu Gheorghe: *Luptele de emancipare ale românilor din Ardeal în lumina europeană*. Vö. még a 2031. tétellel.
2123. JAROSS Andor: Szlovenszko problémája előtérben. 178—183. p.
A szerző bemutatja a Dzurányi László interjú-sorozatának eredményét, fogadtatását.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2124. Könyvek a nemzetiségi kérdésről. Levél dr. Jakabffy Elemérhez, a „Magyar Kisebbség” szerkesztőjéhez. [1. közl.] 184—185. p.
A közlemény tartalma: Berecz Kálmán bibliográfiai összeállításáról szóló olvasói levél. Vö. még a 2114., 2147. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2125. Gyárfás Elemér beszéde az új adókievetési törvényhez a szenátus 1931 február 11-iki ülésén. 186—191. p.
A közlemény adja a beszéd, a közbeszólások és a vita szövegét.
2126. A Magyar Párt nyilatkozata a kamattörvényhez. 191—192. p.
A közlemény adja a romániai „Országos Magyar Párt parlamenti csoportja [1931.] február 18-án megtartott értekezletén megállapított, a tárgyalás alatt levő kamattörvényre vonatkozó álláspontját”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2127. MACHNYIK Andor: Adatok a csehszlovákiai magyarlakta terület mezőgazdasági statisztikájához. III. [közl.] 193—199. p.
A közlemény tartalma: „II. Állattenyésztés”: a) „A tárgyalt terület 1925. évi háziállatállománya”; b) „Tárgyalt terület háziállatállományának 30 éves fejlődése”; c) „Tárgyalt terület 1925. évi háziállatállományának összehasonlítása a csehszlovák állam és egyes országainak állatállományával”; d) „Tárgyalt terület háziállatállománya a szükségelt trágyatermelés szempontjából”. Táblázatos statisztikai adatokkal. Vö. még a 2104., 2116. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2128. „Alvinczi huszárok.” 200. p.

A közlemény ismerteti a *Patria* (1931. márc.) fenti címmel megjelent vezércikkét.

2129. A „valah”-ok nem Clujon, hanem Kolozsváron laknak. 200. p.

Megjegyzések a *Națiunea* gúnyolódó vezércikkéhez.

10. évfolyam 6. szám

1931. március 16.

2130. JAKABFFY Elemér: Mi történnék, ha a Ionescu-szerű nyelvrendeleteket a Nemzetek Szövetségének bemutatnánk? 201—204. p.

A szerző példákat vonultat fel, mikor érdekeik megsértése miatt különböző kisebbségek panaszt tettek a Nemzetek Szövetsége Tanácsának, s ügyüket orvosolták is.

2131. HEGEDŰS Nándor: A külföldi propaganda. II. [közl.] 205—214. p.

A „Memorandum-pöréről” (1881—1895). A szerző ismerteti az alábbi művet: Gheorghe Moroianu: *Luptele de emancipare de românii din Ardeal în lumina europeană*. Vö. még a 2122. tétellel.

2132. SZÁSZ József: Iskoláink és a magyarság. 215—221. p.

A romániai magyar kisebbség oktatásügyéről. Adja az alábbi statisztikai táblázatot: „A székelyudvarhelyi román tannyelvű állami óvodában, fiú- és leányelemiben, leánygimnáziumban, fiúliceumban tanuló növendékek megoszlása nemzetiség szerint”; „A székelyudvarhelyi felekezeti magyar tannyelvű óvodában, elemi iskolában, leányiskolában, fiúliceumban, tanítóképzőben tanuló magyar növendékek összes száma”.

2133. ALBRECHT Ferenc: „Tradicionális, önkéntes és kényszerkisebbségek”. (Egy érdekes eszmecsere.) Ism. — dr. 222—228. p.

A közlemény ismerteti az alábbi írásokat: Teleki Pál gróf: *Traditionelle, freiwillige und Zwangsminderheiten* (*Pester Lloyd*, 1931. febr. 18.); *Noch ein Wort zur Minderheitenfrage* (*Pester Lloyd*, 1931. febr. 22.); Gratz Gusztáv: *Minderheitenfrage und Minderheitsrecht* (*Pester Lloyd*, 1931. febr. 20.); Bleyer Jakab: *Traditionelle, freiwillige und Zwangsminderheiten* (*Pester Lloyd*, 1931. febr. 21.). Vö. még a 2135. tétellel.

2134. Magyar irodalmi, tudományos és képzőművészeti társaság Cseh-Szlovákiában. 229. p.

Híradás egy előkészítő bizottság kinevezéséről, „amelynek feladata lesz a tudományos, irodalmi és képzőművészeti társulat életrehívását előkészíteni”.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2135. „Az új kisebbség ideológiája”. 230. p.

A közlemény ismerteti a *Československá Republika* (1931. febr.) fenti cím alatt megjelent vezércikkét. Vö. még a 2133. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2136. Gyárfás Elemér interpellációja a vasutasok nyelvhasználata ügyében a szenátus 1931 február 18-iki ülésén. 231—232. p.

A közlemény adja a beszéd szövegét.

2137. Szabó Béni képviselő közlése a kamara 1931 február 19-iki ülésén a hadsereg-szállítások ügyében. 232—234. p.
Adja a beszéd szövegét.
2138. Hegedűs Nándor interpellációja a kamara 1931 február 26-iki ülésén a két-nyelvű plakátrendszer ellen. 234—235. p.
Adja a beszéd szövegét.
2139. Magyar memorandum a kisebbségi vasutasok érdekében. 235—236. p.
A közlemény adja a memorandum szövegét, mit Willer József a magyar parlamenti csoport megbízásából nyújtott át Răducanu közlekedésügyi miniszternek.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2140. FRITZ László: A temesvári róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű oktatási intézetei. 237—239. p.
A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat tartalmazza: a) „A temesvári magyar tannyelvű oktatási intézetek az 1930—31. iskolai évben”; b) „A temesvári róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű tanintézetek a tanítási nyelv szerint az 1930—31. tanévben”; c) „A temesvári róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű tanintézeteiben a tanulók statisztikai kimutatása az 1930—31. tanévben az 1926—27. tanévhez viszonyítva, iskolafajok és tanítási nyelv szerint”; d) „A temesvári róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű tanintézeteiben a tanítók statisztikai kimutatása az 1930—31. tanévben iskolafajok és tanítási nyelv szerint”. A közlés alapja: „A temesvári egyházmegye római katolikus hitvallásos jellegű oktatási tanintézetek. 1930—31. iskolai év” (Temesvár, é.n.).

ROMÁNOK RÓLUNK

2141. „A románok romanizálása”. 240. p.
A közlemény ismerteti az *Epoca* (1931. márc. 3.) fenti címmel megjelent írását.

10. évfolyam 7. szám
1931. április 1.

2142. JAKABFFY Elemér: A szabadság havában. 241. p.
A szerző felsorolja az 1931 márciusában a romániai magyar kisebbség tagjait ért atrocitásokat.
2143. HEGEDŰS Nándor: Goga Octavian. [1. közl.] 242—251. p.
Az 50. életévét betöltő költő életéről, politikai tevékenységéről. Vö. még a 2154. tétellel.
2144. PONGRÁCZ Kálmán: A kisebbségvédelem általános problémái. 252—259. p.
Jogelméleti tanulmány.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2145. A Népligaegyesületek Uniójának brüsszeli bizottsági ülései. 260. p.
A közlemény röviden ismerteti az 1931. febr. 13—16. közötti ülészakot.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2146. FRITZ László: „A romániai magyarok kivándorlása”. 261—264. p.

A szerző az alábbi tanulmányt ismerteti: Dr. Gociman Aurel: Emigrarea Ungurilor din România. (*Analele Economice și Statistice*, 1930. nov.—dec., 12. évf. 11—12. sz.) Szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2147. Könyvek a nemzetiségi kérdésről. Levél dr. Jakabffy Elemérhez, a „Magyar Kisebbség” szerkesztőjéhez. II. [közl.] 265—270. p.

A közlemény adja Albrecht Ferenc olvasói levelét Berecz Kálmán bibliográfiájával kapcsolatban, kiegészítő adatokkal. Vö. még a 2114., 2124. tétellel.

2148. KISS Árpád: A kisebbségi kérdés román irodalmának bibliográfiája. Közzétetszi —. [1. közl.] 270—277. p.

A bibliográfia e részének tagolása: a) „Önálló munkák”; b) „Jogi munkákban”. Vö. még a 2158., 2167., 2177. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2149. Hegedűs Nándor képviselő interpellációja a kartelek és a magas vámok ellen a kamara 1931 febr. 6-iki ülésén. 278. p.

A közlemény adja az interpelláció szövegét.

2150. Willer József képviselő közlése a kamara 1931. évi március 16-iki ülésén a tartalékos tisztek ügyében. 279. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2151. A magyarországi tankönyvek. 280. p.

A közlemény ismerteti R. Seişanu magyarországi tankönyveket támadó írását (*Universul*, 1931. márc.). Szemelvényekkel.

10. évfolyam 8. szám
1931. április 16.

2152. JAKABFFY Elemér: Titulescu. 281—282. p.

A szerző Titulescu kormányalapítása apropóján felidézi ennek kisebbség-felfogását.

2153. PAPP József: Az erdélyi székelyek vallási és tanügyi önkormányzata. [1. közl.] 283—289. p.

Vö. még a 2163., 2174., 2207. tétellel.

2154. HEGEDŰS Nándor: Goga Octavian. (Befejező közlemény.) 290—299. p.

Életről, politikai tevékenységéről. Vö. még a 2143. tétellel.

2155. Egy elismerésre méltó tizenegyedik szakasz. 300. p.

A közlemény hírt ad arról, hogy Hunyad megye tanácsa Vlad Aurél elnökelete alatt módosította a házszabály több szakaszát. Részletet ad Vlad felszólalásából, ill. a módosított szövegből.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2156. JAROSS Andor: A „Prager Rundschau”. A csehszlovák külügyminisztérium érdekköréből megindított új politikai folyóirat ismertetése. 301—307. p.

Részletes ismertetés az első számról, szemelvényekkel.

2157. „Igaz román nem lehet katolikus”. 307—308. p.

A közlemény ismerteti M. Theodorian Carada „*Punere la punct*” c., a *Cu-vantu* lal vitatkozó írását (*Păstorul Sufletesc*, 1931. 1—2. sz.). Bő szemel-vénnyel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2158. KISS Árpád: A kisebbségi kérdés román irodalmának bibliográfiája. Közzéte-szi —. II. [közl.] 309—317. p.

A közlemény tartalma: „Kisebb közlemények”. Vö. még a 2148., 2167., 2177. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2159. Szabó Béni képviselő felszólalása a nyugdíjak kifizetésének késedelmessége tárgyában a kamara 1931. évi március 27-iki ülésén. 318. p.

Adja a felszólalás szövegét.

2160. Laár Ferenc képviselő interpellációja a nagyváradi lapkiadó hivatalok rombo-lása tárgyában a kamara 1931. évi március 31-iki ülésén. 318—319. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2161. „Valahogyan sok kinnal, sok nehézséggel létrejött Nagyrománia, de bizony szomorú napokra virradt”. 320. p.

A közlemény részleteket ad a *Năjune*a (1931. ápr. 5.) „Mi és a kisebbsé-gek” c. írásából.

10. évfolyam 9. szám

1931. május 1.

2162. JAKABFFY Elemér: Iorga-láz. 321—323. p.

A Iorga-kormány megalakulása apropóján megjegyzések Nicolae Iorgáról.

2163. PAPP József: Az erdélyi székelyek vallási és tanügyi önkormányzata. (Második közlemény.) 324—332. p.

Vö. még a 2153., 2174.; 2207. tétellel.

2164. DOMOKOS Pál Péter: Tanügyi „önkormányzat” a gyakorlatban. Különös te-kintettel a fajilag és vallásilag legegységesebb Csíkmegyére. [1. közl.] 333—336. p.

A szerző ismerteti a csíki óvodaügyet. Táblázatos statisztikai adatokkal. Vö. még a 2175., 2183. tétellel.

2165. Egy beszámoló. 337—340. p.

A közlemény adja Pál Gábornak a romániai Országos Magyar Párt csíkme-gyei tagozata 1931. ápr. 13-i közgyűlésén elmondott beszámolóját.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2166. A kisebbségi államtikárság ügye a németországi sajtóban. 341. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Deutsche Tageszeitung* z. B. és a *Germania* megállapításait.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2167. KISS Árpád: A kisebbségi kérdés román irodalmának bibliográfiája. Közzéteszi —. III. [közl.] 342—346. p.

A közlemény tartalma: „Kisebb közlemények”. Vö. még a 2148., 2158., 2177. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2168. Az Országos Magyar Párt állásfoglalása a kisebbségi államtitkárság és a szaktanácsosi megbízatások ügyében. 347. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt állásfoglalásának szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2169. FRITZ László: Az „Erdélyi Református Egyházkerület” hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—31. iskolai évben. 348—359. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összesítő kimutató az 1927—1928. tanévhez viszonyítva”. „A jelen kimutatóban közölt adatokat dr. Illés Gyula, az Erdélyi Ref. Egyházkerület előadó-tanácsosa volt szíves rendelkezésünkre bocsátani.”

ROMÁNOK RÓLUNK

2170. Több szabadságot. 360. p.

A közlemény ismerteti I. Teodorescu vezércikkét a kisebbségi kérdésről (*Dimineața*, 1931. ápr. 9.).

2171. A Curentul Fiedler püspök ellen. 360. p.

A közlemény ismerteti „A szatmári róm. kath. püspökség az elmagyarosítást szolgálja” c. írását (*Curentul*, 1931. 1141. sz.).

10. évfolyam 10. szám

1931. május 16.

2172. JAKABFFY Elemér: Váradi Aurél dr. 361. p.

Nekrológ.

2173. JAKABFFY Elemér: Ismét az urnák előtt. 362—363. p.

Megjegyzések az 1931. évi romániai parlamenti választások elé.

2174. PAPP József: Az erdélyi székelyek vallási és tanügyi önkormányzata. (Befejező közlemény.) 364—369. p.

Vö. még a 2153., 2163.; 2207. tétellel.

2175. DOMOKOS Pál Péter: Tanügyi „önkormányzat” a gyakorlatban. II. [közl.] 370—372. p.

A csíkmegyei elemi iskolákról. A szerző adja a tanítók névsorát is, településenként. Vö. még a 2164., 2183. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2176. LUDWIG Aurél: A Národnostni Obzor második száma. 373—381. p.

A közlemény részletesen ismerteti az 1930. évi októberi, 2. számot. Bő szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2177. KISS Árpád: A kisebbségi kérdés román irodalmának bibliográfiája. Közzétetszi —. (Befejező közlemény.) 382—386. p.

A közlemény tartalma: „Kisebb közlemények”. Vö. még a 2148., 2158., 2167. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2178. Magyar képviselő- és szenátorjelöltek névsora. 387—389. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt Intézőbizottsága által az 1931 júniusi parlamenti választáson felléptetett képviselő-, ill. szenátorjelöltek névsorát.

2179. Gyárfás Elemér beszéde a lakbértörvényhez a szenátus 1931 április 1-i ülésén. 389—391. p.

Adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2180. FRITZ László: A „Királyhágómelléki Református Egyházkerület” hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—1931. iskolai évben. A nagyváradai ref. püspöki hivatal 1931 április 20-iki 1372/1931—II. sz. kimutatása alapján. 392—396. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskola-fajok szerint”; b) „Összefoglaló kimutató”.

10. évfolyam 11. szám

1931. június 1.

2181. A Magyar Párt útja. 397—410. p.

A közlemény adja Bethlen Györgynek, a romániai Országos Magyar Párt elnökének Kolozsváron elmondott programbeszédének szövegét.

2182. Jugoszlávia kisebbségeinek blokkja Genfben. 411—412. p.

A közlemény adja a jugoszláviai kisebbségek blokkjának 1931 májusában kiadott deklarációját.

2183. DOMOKOS Pál Péter: Tanügyi „önkormányzat” a gyakorlatban. III. [közl.] 413—415. p.

A közlemény statisztikai táblázatokat ad a csíkmegyei elemi iskolák tanulóiról. Vö. még a 2164., 2175. tétellel.

2184. Az európai kisebbségek VII-ik kongresszusa. 416. p.

A közlemény röviden vázolja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 1931. augusztus végén Genfben tartandó kongresszusának programját.

2185. Hogyan gyártott a szenátus törvényt? 417—421. p.

A közlemény adja „a kisebbségi teológiák román nyelv- és történelmi tanszékei betöltésére vonatkozó törvény szenátusi vitájának szövegét (1931. ápr. 1.).

2186. A Népszövetségi Ligák Uniója előtt felvetett egy kívánsághoz. 422—423. p.

A közlemény ismerteti Szász Zsombornak a román delegáció kívánságát vizsgáló írását (*Magyar Szemle*, 1931. jún.); szemelvénnnyel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2187. Dr. Wilhelm Winkler: Az európai nemzetiségek statisztikai kézikönyve. 424—426. p.

A közlemény ismerteti a „Statistisches Handbuch der europäischen Nationalitäten” c. művet (1931). Statisztikai táblázatokat is ad a műből az európai többségi és kisebbségi népek számarányáról.

2188. Herbert v. Truhart: Népszövetség és a kisebbségek petíciói. (Völkerbund und Minderheitenpetitionen.) 427. p.

Wien—Leipzig, 1931. A közlemény adatokat felsorakoztató szemelvényt ad a műből.

DOKUMENTUMOK

2189. Gyárfás Elemér beszéde a kisebbségi egyházak államsegélyére vonatkozó törvényjavaslathoz a szenátus 1931. április 1-i ülésén. 428—430. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2190. FRITZ László: Az Unitárius Egyház hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—1931. iskolai évben. 431—432. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összesítő kimutató az 1927—28. tanévhez viszonyítva”.

10. évfolyam 12. szám

1931. június 16.

2191. „Választottunk!” 433—447. p.

A közlemény példákat sorol föl az 1931. júniusi romániai parlamenti választások idején történt „brutalitásokról, erőszakoskodásokról, törvénysértésekről” az alábbi területekről: Udvarhely megye: Székelykeresztúr, Etéd, Zetelaka; Csíkmegye: gyergyószentmiklósi, szentdomokosi, mádэфalvai, tasnádi, csíkszeredai, gyimesközéplaki, szentmártoni, szépvízi, tölgyesi alfalui, vasláboni, ditrói választókerülete; Temes-Torontál megye: Szatmárhegy; Szilágy megye: Szaniszló.

2192. JAKABFFY Elemér: Következtetések választási számadatokból. 448—449. p.

A szerző vizsgálja az 1922., 1926., 1927., 1928., 1931. évi romániai parlamenti választások adatait.

2193. A Magyar Párt parlamenti csoportjának 1931 júniusában megválasztott tagjai. 450. p.

Az 1931. évi romániai parlamenti választásokról. A közlemény adja a képviselők, a szenátorok, ill. a „hivatalból a szenátus tagja” hivatalos névsorát.

2194. A kisebbségi államtitkárság munkaprogramja. 451—452. p.

A közlemény adja a munkaprogram szövegét, továbbá ismerteti Liviu P. Nasta „Románia kisebbségi politikája” c. vezércikkét (*Adeverul*, 1931. jún.); szemelvénnel.

2195. Lord Dickinson a kisebbségekért. 453. p.

A közlemény adja Lord Dickinsonnak a lordok házában való felszólalását a nemzeti kisebbségek védelméről; továbbá ismerteti a *Manchester Guardian* erre való reagálását.

2196. A csehszlovákiai Magyar Népszövetségi Liga Pozsonyba helyezte át székhelyét. 454. p.

Híradás az 1931. jún. 11-én Londonban tartott közgyűlésről.

DOKUMENTUMOK

2197. A Magyar Párt köszönete az erdélyi magyarságnak. 455. p.
Adja Bethlen György 1931. jún. 12-én datált köszönetének szövegét. Az 1931. évi romániai parlamenti választások után.
2198. Gyárfás Elemér beszéde az udvarhelyi képviselői mandátumok igazolásához a képviselőház 1931 június 15-iki éjjeli ülésén. 456—464. p.
A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2199. FRITZ László: A szatmári róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—31. iskolai évben. 465—466. p.
A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összefoglaló kimutatás”.
2200. FRITZ László: A nagyváradi róm. kath. egyházmegye hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—31. iskolai évben. 467—469. p.
A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összefoglaló kimutatás”.

ROMÁNOK RÓLUNK

2201. Maniu neheztel ránk. 470. p.
A közlemény részleteket ad Maniu nyilatkozatából (*Nagyvárad*, 1931. jún.).
2202. Megint az „Universul!” 470—472. p.
A közlemény szemelvényeket ad az *Universul* (1931. jún. 3.) „Ha kell, karddal és vérrel” c. írásából, az „erdélyi irredenta-propagandáról”.
2203. A „Patria” szép szolgálatokat tesz — Budapestnek. 472. p.
Rövid ismertetés a *Drumul Nou* (1931. jún. 5.) egyik írásáról. Az 1931. évi romániai parlamenti választások visszaéléseiről.
2204. Több mint lelkiismeretlenség. . . 472. p.
A közlemény ismerteti a *Cuvântul* (1931. jún.) a parlamenti választásokkal foglalkozó cikkét.

10. évfolyam 13. szám
1931. július 1.

2205. JAKABFFY Elemér: Üzenünk Budapest Közművelődési Szakbizottságának. 473—475. p.
Megjegyzések a *Budapesti Hírlap* (1931. jún. 19.) írásához arról, hogy a Szakbizottság összegyűjteni szándékozik „az elszakított részek magyar vonatkozású irodalmát és hírlapanyagát”.
2206. SZÜLLŐ Géza: Lord Robert Cecil látogatásához. 476—478. p.
A szerző Lord Robert Cecil csehszlovákiai látogatása apropóján vázolja az itteni magyar kisebbség helyzetét.
2207. MOLNÁR Dénes: A székely autonóm iskolák kérdéséhez. 479—484. p.
Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 2153., 2163.; 2174. tétellel.
2208. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közvetlen — dr. [1. közl.] 485—490. p.

1906-ból. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Erdélyi románok a bukaresti kiállításon”, „Román lapok véleménye a nemzetiségi kérdésről” (*Adeverul, Epoca, Țara, Acțiunea Conservatoare, Gazeta Transilvaniei*); „A Tribuna a magyar helységnevekről” („Politika és pedagogia” c. vezércikk); „A magyar himnuszról” (Stoica Dénes „Az ő elégedetlenségük” c. írása, *Tribuna*, 1906. dec.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel. A cikksorozat kiegészítője az „Adatok a magyarországi románság történetéhez. Közzéteszi Jakabffy Elemér” (vö. az 1158., 1171., 1184., 1198., 1215., 1226., 1241., 1248., 1261., 1271., 1280., 1295., 1303. tétellel), a „Románok politikai múltjából” (vö. az 1860., 1880., 1903., 1913., 1921., 1930., 1943., 1968., 1978., 2038., 2055., 2078., 2091., 2102. tétellel) c. cikksorozatoknak.

2209. Jancsó Benedek Emlékkönyvből. 491—493. p.

A közlemény adja az Emlékkönyvből kigyűjtött bibliográfiát, mely Jancsó Benedek a „román nemzetiségi kérdésről és a mi kisebbségi helyzetünk ismertetése érdekében írt” műveit, nagyobb tanulmányait tartalmazza.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2210. A „Stuttgarter Neues Tagblatt” választási sérelmeinkről. 494. p.

A közlemény ismerteti a lap egyik írását (1931. jún.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2211. René Dupuis: „Le problème hongrois”. 495. p.

Rövid ismertetés a könyvről (1931).

DOKUMENTUMOK

2212. Bethlen György gróf felszólalása a kamara 1931 június 25-iki ülésén a trónbeszédhez. 496. p.

Adja a beszéd szövegét.

2213. Sándor József beszéde a szenátus 1931. évi június 26-iki ülésén a közigazgatási törvény módosításához. 496—499. p.

Adja a beszéd szövegét.

2214. Gyárfás Elemér beszéde az érettségi törvényhez a szenátus 1931 június 26-iki ülésén. 499—507. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2215. „Magyar szabadságok énekesei”. 508. p.

A közlemény ismerteti az *Epoca* (1931. jún. 23.) fenti címmel megjelent írását.

2216. „Meg kell szüntetni a volt magyar tisztviselők nyugdíját”. 508. p.

Röviden ismerteti az *Ordinea* (1931. jún.) fenti címmel megjelent írását.

10. évfolyam 14. szám
1931. július 16.

2217. FRITZ László: A Iorga-kormány 1931. évi parlamenti választása. Ism. — dr. 509—539. p.

A közlemény fő részei: a) „A választás előzményei”; b) „A választás lefolyása”; c) „A választás eredményei”; d) „A képviselőválasztás eredményadatai”; e) „Megállapítások a képviselőválasztással kapcsolatban”; f) „A szenátorválasztások eredményei”. A közlemény adja a *Monitorul Oficial* I. rész, 1931. jún. 10., ill. 13. számok alapján „A Központi Választási Bizottság Jegyzőkönyvének” szövegét, „Összefoglaló táblázat az 1931 június 1. napján fogatatosított képviselőválasztások eredményeiről”, „Részletes eredménytáblázat az 1931 június 1. napján történet képviselőválasztásokról (Erdély, Bánság és a kapcsolt részek választókerületeinek adatai)”, „Az 1931 június 4-iki szenátorválasztás részletes eredménytáblázata (Erdély, Bánság és a kapcsolt részek választókerületeinek adatai)”.

[DOKUMENTUMOK]

2218. Hegedűs Nándor beszéde a kamara 1931 június 16-iki ülésén a háromszéki választás ügyében. 540—542. p.

Adja a beszéd szövegét.

2219. Sándor József beszéde a háromszéki általános szenátorválasztás igazolásához a szenátus 1931 június 16-iki délutáni ülésén. (Desbaterile Senatului 1931 június 25-iki 2. sz. 28—29. old.) 542—544. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2220. Gyárfás Elemér beszéde a marostordai községi és megyei tanácsok által történt szenátorválasztás igazolásához a szenátus 1931 június 16-iki délutáni ülésén. (Desbaterile Senatului 1931 június 25-iki 2. sz. 25—26. old.) 544—546. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2221. Gyárfás Elemér beszéde a marostordai általános szenátorválasztás igazolásához a szenátus 1931 június 25-iki délutáni ülésén. (Megjelent a Desbaterile Senatului 1931 június 25-iki 2. sz. 24—26. oldalain.) 546—548. p.

Adja a beszéd szövegét.

10. évfolyam 15—16. szám

1931. augusztus 1.

2222. JAROSS Andor: Az európai nemzeti kisebbségek idei kongresszusa elé. 549—553. p.

A szerző vázolja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok kongresszusának feladatait.

2223. FISCHER József: Az autonómia értéke és tisztelete ma és — régen. 554—558. p.

A szatmári Ipartestület „autonómiájának erőszakos elvételéről.

- 2224 SZÁSZ Zsombor: A román kisebbségi politika útjai. 559—561. p.

A cikket a *Pester Lloyd* 1931. júl. 9-i számából vették át. Szerkesztőségi bevezetővel.

2225. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. II. [közl.] 562—574. p.

1907-ből. A közlemény tartalma: „A kultúrliga szervezéséről és működéséről”; „A »Petru Maior« egyesület jelentéséből”, „Egy bukaresti konzervató-

umi növendék tanfolyama erdélyi tanítók számára”; „A csárdás táncolása a nemzet elleni árulás”; „Román ember nem lehet magyar kaszinó tagja”; „Az Apponyi-féle iskolatörvényjavaslat”; „Iskolabank terve”; „A »Crișana« 50.000 és az »Ardeleana« 20.000 koronás alapítványai”; „Román sovinizmus példái”; „Harc a nyelvért”; „A »Gozsdu-alap« 1906. évi zárszámadásai”; „A Csángótelepítések ellen”; „Román társaságok Amerikában”; „Román mulatságok”. Szemelvényekkel különböző dokumentumokból és sajtótermékekből. Vö. még a 2208., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2287., 2293., 2303., 2314., 2324., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2226. A bihari új szellem. 575. p.

A közlemény röviden ismerteti Bihar megye ideiglenes tanácsa 1931. júl. 25-i ülését; továbbá adja Markovits Manónak a romániai Országos Magyar Párt nagyváradi tagozata megbízásából elmondott nyilatkozatát.

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE

2227. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A nemzeti kultúrharc egyik módszere, a „Prager Rundschau” II. száma. 576—579. p.

A szerző részletesen ismerteti a folyóirat 2. számát (1931); szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2228. Szabó Béni képviselő közlése az italmérési engedélyek tárgyában a kamara 1931 július 1-ei ülésén. 580—581. p.

Adja a beszéd szövegét.

2229. Hegedűs Nándor képviselő beszéde a közigazgatási reformról a kamara 1931 július 3-iki ülésén. 581—588. p.

Adja a beszéd szövegét.

2230. Gyárfás Elemér interpellációja az elintézetlen nyugdíjkérelmek ügyében a szenátus 1931 július 9-iki ülésén. 589—590. p.

Közlí az interpelláció szövegét.

2231. Jósika János báró képviselő beszéde a költségvetéshez a kamara 1931. évi július hó 20-iki ülésén. 590—592. p.

Adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2232. FRITZ László: Az erdélyi róm. kath. püspök joghatósága alatt működő róm. (örmény) kath. oktatási intézetek az 1930—31. iskolai évben. 593—600. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összefoglaló kimutató”; c) „Összehasonlító kimutató az 1927—28. tanévhez viszonyítva”. A közlés alapja: „Az Erdélyi Róm. Kath. Státus 838—1931 sz. kimutatója”.

10. évfolyam 17. szám

1931. szeptember 1.

2233. A hetedik nemzetkisebbségi kongresszus. 601—610. p.

Részletes beszámoló az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 7. kongresszusáról (1931. aug. 29—31., Genf). A közlemény adja a kongresszu-

son résztvevett nemzetkisebbségi megbízottak névsorát, Szüllő Géza beszédét, „a tárgysorozat első pontja kapcsán” hozott „határozatot”, ill. „harmadik pontjánál” hozott „határozatot”.

2234. Pótlás a helyzetjelentéshez. 611—614. p.

A közlemény az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 7. kongresszusán (1931. aug. 29—31., Genf) szétszított kiadványhoz nyújt kiegészítést. Adja Jakabffy Elemérnek a magyar csoport helyzetképét pontosító előterjesztését.

2235. JAKABFFY Elemér: Szónoklók és legyilkoltak. 615. p.

A szerző ismerteti az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 7. kongresszusán (1931. aug. 29—31., Genf) elhangzott lengyelországi ukrán, ill. romániai bolgár képviselők felszólalását.

2236. Visszaélés egy népliga-egyesület alakításával. 616—618. p.

A közlemény ismerteti a Jugoszláviai Magyar Népliga-Egyesület megalakításának problémáit.

2237. Metes és Brandsch alminiszterek nyilatkozatai a kormány kisebbségi politikájáról. 619—620. p.

A közlemény adja Metes (*Lupta*, 1931. aug. 8.) és Brandsch (*Aradi Hírlap*, 1931. aug.) nyilatkozatát.

2238. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. III. [közl.] 621—628. p.

1907—1908-ból. A közlemény tartalma: „A Lupta romániai támogatása”, „Az Astra Dés-i gyűlése”, „Az inzultált magyar konzul”, „Románok és szászok”, „Osztrákok, horvátok és románok”, „A magyarországi románnyelvű sajtó hangja”, „Magyar anyanyelvű gyermekek román nyelvű hitoktatása”, „Petrán János és Havas István alapítványai”, „A Lupta és a magyar színészet”, „Az »Astra« szilágysomlyói gyűlése”, „Analfabéta románok”. Szemelvényekkel dokumentumokból, ill. sajtótermékekből. Vö. még a 2208., 2225., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433., 2465. tétellel.

2239. vitéz NAGY Iván: Nyugatmagyarország Ausztriában. [1. közl.] 629—637. p.

A szerző ismerteti az Ausztriához csatolt magyarországi terület lakosságának statisztikai adatait. Táblázatos adatok 1910-, 1920-, 1923-ból. Vö. még a 2244. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2240. Gyárfás Elemér beszéde az orvosi kinevezések felülvizsgálására és hatálytalánítására vonatkozó törvényhez a szenátus 1931 július 9-iki ülésén. 638—639. p.

Adja a beszéd szövegét.

2241. Laár Ferenc képviselő beszéde a közoktatásügyi minisztérium átszervezése tárgyában a kamara 1931. évi július hó 10-iki ülésén. 639—640. p.

Adja a beszéd szövegét.

2242. Kulturautonómiát! Esterházy János gróf beszéde a genfi kisebbségi kongresszuson. 641—644. p.

A közlemény adja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 7. kongresszusán (1931. aug. 29—31., Genf) elhangzott beszéd szövegét. Szerkesztőségi bevezetővel.

2243. Fegyverzés és a kisebbségi kérdés. Deák Leo dr. előadása a VII-ik nemzetkisebbségi kongresszuson. 645—649. p.

Adja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok kongresszusán (1931. aug. 29—31., Genf) elhangzott beszéd szövegét.

2244. vitéz NAGY Iván: Nyugatmagyarország Ausztriában. II. [közl.] 650—666. p.

A közlemény fő részei: a) „Iskolaügy”; b) „Gazdasági helyzet”; c) „Függetlenség. A magyarság megoszlása Nyugatmagyarországon” (statisztikai adatok, táblázatban, 1910-, 1920-, 1923-ból, településenként). Vö. még a 2239. tétellel.

2245. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közvetlen — dr. IV. [közl.] 667—673. p.

1908-ból. A közlemény tartalma: „Kultur bank”, „A román pénzüzetek statisztikája”, „Román diák-ösztöndíjak”, „Pályázati hirdetmény a Petrány-féle alapítványokra”, „A román analfabetizmus okai”, „A román ipar pártolásaért”, „Román hivatalnokok”, „A választójogi reform és az osztrák császár”, „Szakítás a Habsburgokkal”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2246. A jugoszláviai szlovákok kisebbségi kálváriája. 674—675. p.

A közlemény hírt ad a „Jugoszláviában élő szlovák kisebbségek elnemzetlenítéséről”. Ismerteti a *Slovenská Politika* (1931. szept.) cikkét.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2247. A ruszinok petíciója a Népszövetség előtt. 676—678. p.

A közlemény adja Kurtyák Ivánnak a Nemzetek Szövetsége Tanácsához 1931. szept. 3-án benyújtott petíciója szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2248. Hrdlička körül. 679—680. p.

A közlemény ismerteti a *Slovenská Krajina* (1931) írását az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 7. kongresszusán (1931. aug. 29—31., Genf) kibontakozó vitáról a magyarországi szlovákiaság képviselőjének kérdéséről.

2249. Iorga kulturautonómiát ad nekünk — Berlinben. 680. p.

A közlemény ismerteti a *Berliner Tageblatt* (1931. szept.) írását.

2250. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségek és a diktatúra. 681—697. p.
A szerző tanulmányában az alábbi két kérdést vizsgálja: a) „A diktatúra beleütközik-e a kisebbségi szerződésekbe?”, b) „Lehet-e diktatúrális állam a Népszövetségek tagja?”.
2251. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. V. [közl.] 698—703. p.
1908-ból. A közlemény tartalma: „Egységes kultúra”, „Mocsáry politikája ellen”, „Rossz szomszédság”, „»Amitől félnek a magyarok«”, „Vlad Aurel és Andrássy”, „A Gaz. Transilvaniei és a székelyek”, „A kultur-liga a moldvai csángók közt”, „Magyarellenestüntető gyűlések Romániában”. Dokumentumok és az alábbi sajtótermékek alapján: *Ungaria* 1908. okt.; *Voința Natională*, 1908. okt.; *Europa*, 1908. 218. sz.; *Lupta*, 1908. okt. 17.; *Gazeta Transilvaniei*. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
2252. vitéz NAGY Iván: A Nemzetek Szövetsége XII. közgyűlésének mérlege a kisebbségek számára. 704—717. p.
Összefoglaló az 1930. aug. 30. és 1931. aug. 30. közötti tevékenységről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2253. Erdélyi Múzeum. 718. p.
A közlemény ismerteti a 36. kötet (1931) 7—9. számát; szemelvénnnyel.
- ROMÁNOK RÓLUNK
2254. „Egy magas katolikus prelátus”. 719. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* (1931. szept. 9.) „Katholikus kongresszus, vagy irredenta kongresszus” c. írását, mely Betegh Miklóst és Majláth püspököt támadja.
2255. Románosítsa vissza a székelyeket — Brandsch. 719—720. p.
A közlemény ismerteti a *Curentul*-nak (1931. szept. 17.) az Astra sepsiszentgyörgyi kongresszusával foglalkozó írását.
2256. Az erdélyi autonómia körül. 720. p.
A közlemény ismerteti a *Neamul Românesc* (1931. szept. 17.), *Ordinea* 1931. szept. 18., *Universul* (1931. szept. 18.) írását.

2257. JAKABFFY Elemér: Bukaresttől Konopig. 721—722. p.
A szerző elmélkedik a Lafontaine-t, a belga szenátus elnökét ért incidensről.
2258. FRITZ László: „A törvények egységesítése”. [1. közl.] 723—732. p.
E tanulmány ismerteti „Dragomir Sándor ügyvédének, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánjának és a Romániai Ügyvédi Szövetség alelnökének röpiratát”.

A közlemény tartalma: „Az emlékirat nemzetpolitikai megállapításai”; jegyzetben adja: „Törvényjavaslat a román magánjogi-, kereskedelmi- és büntető-törvénykönyveknek az ország egész területén leendő alkalmazása tárgyában” (1931). Vö. még a 2269. tétellel.

2259. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. VI. [közl.] 733—742. p.

1908-ból. A közlemény tartalma: „Vlad Aurelné »mártíromsága«”, „A magyarok törvénytisztelete”, „A Kultur-Liga meghívója”, „A nemzetiségi kérdés megoldása”, „Egyelőre még Erdélyt sem. . .”, „Idegenek ellenőrzése Romániában”, „Persely-gyűjtés Romániában az erdélyi iskolák részére”, „Csárdás román nemzeti ruhában”, „Magyarország felosztása”, „Elégtétel a Jancu szobor elleni merényletért”, „Lucaciu a népoktatásról”, „A nagyszebeni választójogi népgyűlés”, „Egyetemes román diákegyesület”, „A magyar vezényszó és a románok”, „Russu Abrudeanul erdélyi körútja”, „Vaida-Voevod Sándor verse”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2260. Megbüntetett magyarok. 743—745. p.

A közlemény ismerteti a kolozsvári törvényszék, ill. a szatmári fegyelmi bizottság ítéletét, mely a romániai magyarokat sújtotta.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2261. MIKÓ Imre: A Magyar Népliga Szövetség emlékirata a „Lés Minorités Nationales”-ban. 746—749. p.

A közlemény ismerteti a *Les Minorités Nationales. Bulletin publié par l'Union Internationale Associations pour la Société des Nation* (1931. ápr.—júl.) írását, amely ismerteti a Magyar Népliga Szövetség emlékiratát, mit ez „a romániai kisebbségi iskolaügy kérdésében a Román Népliga Egyesületnek nyújtott át”.

2262. Külügyi Szemle. A kisebbségi kérdés szovjetorosz megvilágításban. 749—752. p.

A közlemény ismerteti Bonkáló Sándor fenti címmel megjelent írását (*Külügyi Szemle*, 1931. okt.). Szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2263. Ethnopolitischer Almanach 1931. 753—754. p.

Rövid ismertetés a műről.

2264. Dr. Ante Pavelić: Az önálló horvát államért folytatott küzdelmekből. 754—755. p.

A közlemény ismerteti az „Aus dem Kampfe um den selbständigen Staat Kroatien” c. művet (Wien, 1931).

ROMÁNOK RÓLUNK

2265. Hódolat Boilának. 756. p.

A közlemény ismerteti a *Națiunea* (1931. szept. 30.) egyik írását.

2266. Nehogy a Magyar Pártot sértsék. . . 756. p.

A közlemény ismerteti a *Curentul* (1931. okt. 3.) tudósítását az udvarhelyi románokról.

2267. Scotus Viator és a nyugdíjasok. 757. p.
Rövid ismertetés Seton Watson „Szlovenszko egykor és most” c. művéről (1931).
2268. AIXINGER László: A csehszlovákiai községi választások és a magyarság. 758—763. p.
A szerző részletesen beszámol az 1931. szept. 1-i választások előzményeiről.
2269. FRITZ László: „A törvények egységesítése”. (Befejező közlemény.) 764—773. p.
A tanulmány ismerteti „Dragomir Sándor ügyvédnek, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánjának és a Romániai Ügyvédi Szövetség alelnökének röpiratát”. A közlemény tartalma: a) „Az emlékirat alkotmányjogi érvei”; b) „A külföldi — főleg francia és olasz — példákra alapított érvek”; c) „A törvénykönyvek állandóságának érve”; d) „Az emlékirat gazdasági és pénzügyi érvei”; e) „A Törvényhozó Tanács (Consiliul Legislativ) törvénytervezeteire való hivatkozása az emlékiratnak”; f) „Az emlékirat technikai és jogi észrevételei”. Vö. még a 2258. tétellel.
2270. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. VII. [közl.] 774—782. p.
1908—1909-ből. A közlemény tartalma: „Pénzintézetek és a politika”; „Az Adeverul »nemzeti gyűjtése«”; „N. Iorga és A. C. Cuza levele a Luptához”; „Metianu János érsek akciója”; „A Romániában élő erdélyi románok egyesülete”; „A románság egyesítése közgazdasági alapon”; „Párizsi előadások a románokról”; „Brediceanu Coriolan parlamenti beszéde”; „P. Locosteanu erdélyi útinaplójából”; „Az Astra vagyona és tagjai 1907 végén”; „Román »honfoglalás«”; „Összerombolt magyar iskola”; „A türelmes magyarok”; „Románia gyűjtése az erdélyi »mártírok« részére”; „A szöveg nélkül énekelt »Deşteaptă-te Române«”; „Román analfabéta tanfolyamok”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2240., 2245., 2251., 2259., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
2271. FRITZ László: Újabb kisebbségi jogsérelmek. Ism. — dr. 783—785. p.
A szerző adja az Udvarhely vármegye prefektúrája által 1931. szept. 26-án kiadott körrendelet szövegét, továbbá a Székelyudvarhely város rendőrsége által 1931. okt. 14-én kiadott hirdetmény szövegét. (Az utóbbit román nyelven is).
2272. JAKABFFY Elemér: A kétlelkű Vaida. 786—789. p.
A szerző adja Vaida-Voevod Sándor három nyilatkozatát 1931-, 1929- és 1926-ból.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2273. A Népszövetségi Ligák Uniójának perugiai ülésézése és a kisebbségi kérdés. 790. p.
A közlemény röviden ismerteti az 1931. okt. 7-i ülést

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2274. Ruszinszkó autonómiája. 791. p.
A közlemény ismerteti J. Barnicot írását (*Manchester Guardian*).
2275. A jugoszláviai németek sikere. 791. p.
A *Grazer Tagespost* híreről.
2276. A balkán konferencia és a kisebbségi kérdés. 791. p.
Rövid ismertetés a *Revue Des Balkan* írásáról.

ROMÁNOK RÓLUNK

2277. A kath. napilap és a »Patria«. 792. p.
A közlemény ismerteti a *Patria* (1931. okt., 14-255) N. I. szignójú cikkét a „felekezeti sajtó standardizálásáról”.

10. évfolyam 22. szám
1931. november 16.

2278. PROHÁSZKA László: Új ötven felé. . . 793—800. p.
„Előadta az aradi Kölcsey-Egyesület fennállásának félszázados emlékülésén 1931 november 15-én.”
2279. FRITZ László: Boila professzor román alkotmánytervezete. [1. közl.] 801—814. p.
A szerző részletesen ismerteti Romulus Boila „Studiu asupra reorganizării Statului Român întregit. Cuprinde un anteproiect de Constituție cu o scurtă expunere de motive” c. művét (Cluj, 1931). Szemelvényekkel. Vö. még a 2286. tétellel.
2280. A Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság megalakulása. 812—814. p.
A közlemény ismerteti Dérer Iván iskolaügyi miniszter ez alkalomból, 1931. nov. 8-án, Pozsonyban mondott beszédét; továbbá Szüllő Géának az alapítással kapcsolatos véleményét (1931. nov. 10., Zsolnán mondott beszéd). Szemelvényekkel.
2281. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közléteszi — dr. VIII. [közl.] 815—823. p.
1908—1909-ből. A közlemény tartalma: „A román sajtó panasza a berlini sajtókongresszuson”; „Az anyanyelv kérdése a berlini interparlamentáris konferencián”; „Gritta Ovidius izgatási pöre s a btkv. 173. §-a”; „Támadás a »mérsékelt román sajtó ellen“”; „Az oravicai választás. Stiegescu győzelme Pap György ellen”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján (*Gazeta Transilvaniei*, 1908. szept. 16/29., 13/26.; *Lupta*, 1908. szept. 25., szept. 24 /okt. 7./). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
2282. A jugoszláviai „választások”. 824. p.
Híradás az 1931. nov. 8-i parlamentáris választási „komédiáról”.

DOKUMENTUMOK

2283. „A nyugdíjasok és családjaik a kínos és szégyenteljes éhenhalás helyett egy tömegben végeztessenek ki.” 825—827. p.

A közlemény adja „A Kolozsvár városi és vármegyei nyugdíjasok egyesületének” 1931. nov. 10-i nyílt levelét a képviselőkhöz és szenátorokhoz.
ROMÁNOK RÓLUNK

2284. „Die Nationalitäten in den Staaten Europas” és a Cuvântul. 828. p.

A közlemény ismerteti a Z. S. szignójú, „Románia, ahogyan kisebbségei látják” c., az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok genfi kongresszusának fenti címmel megjelent gyűjteményes munkáját bemutató cikkét (*Cuvântul*, 1931. nov. 3.).

10. évfolyam 23. szám
1931. december 1.

2285. JAKABFFY Elemér: A Státus gyűlés előzményeihez. 829—830. p.

A Szentszék és a román kormány közötti Konkordátum (1927. máj. 10.) „eredményeiről”.

2286. FRITZ László: Boila professzor román alkotmánytervezete. (Befejező közlemény.) 831—838. p.

A közlemény részletesen ismerteti Romulus Boila „Studiu asupra reorganizării Statului Român întregit. Cuprinde un anteproiect de Constituție cu o scurtă expunere de motive” c. művét (Cluj, 1931). Szemelvényekkel. Vö. még a 2279. tétellel.

2287. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. IX. [közl.] 839—845. p.

1908—1909-ből. A közlemény tartalma: „Az Astra 1908. évi ösztöndíjai, alapjai, 1909. évi költségvetése”; „Gozsdu és a Gozsdu alapítvány”; „Kulturális alapítványok”; „Az »Astra« irodalmi működése”. Dokumentumok alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2288. JAROSS Andor: A Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság tagjai és a magyar kisebbségi élet. 846—851. p.

A közlemény ismerteti az 1931. nov. 8-án alakult Társaság programját, továbbá adja a „Tudományos szakosztály”, ill. a „Művészeti szakosztály” tagjainak névsorát is.

2289. A kisebbségi szerződések létrejötte. 852—863. p.

A közlemény ismerteti Baranyai Zoltán tanulmányát (*Magyar Szemle*, 1931 okt.—nov.); szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2290. Willer József dr. felirati beszéde a kamara 1931 november 26-án tartott ülésén. 864—868. p.

Adja a beszéd szövegét.

2291. JAKABFFY Elemér: Új napilap Erdélyben. 869—870. p.
A szerző üdvözlí az 1932. jan. 1-én induló nagyváradi *Erdélyi Lapokat*.
2292. A nyelvvizsgán megbukott vasutasok ügye. 871—874. p.
A közlemény adja Fehér Kristóf ügyvéd tájékoztatását „a temesvári Ítéltő-táblának, mint közigazgatási bíróságnak” a vasutasok ügyében hozott ítéletéről (1931. okt.). Szerkesztőségi bevezetővel.
2293. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Köz-zéteszi — dr. X. [közl.] 875—883. p.
1908—1909-ből. A közlemény tartalma: „Román támadás a magyar telepítések ellen”; „A szebenmegyei román gazdasági egylet munkaterve”; „Román hangok Szerbiáról”; „Az Albina és a kultúra”; „A szerb konfliktus és a románok”; „A nagyszebeni polgári leányiskolának románnyelvű hivatalos levelezése”; „Románok a magyarok ellen és Ausztria mellett”; „»A Tribuna üzletei«”; „Lumina és Plugarul”; „Erdélyi román uradalmak”; „Román kultúr egyletek és intézmények”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
2294. KRISTÓF György: „Igazságosan és testvériesen osszuk meg a jót is, a rosszat is.” Sterca Şuluţiu balázsfalvi érsek levele gróf Mikó Imréhez. Közli: dr. —. 884—885. p.

Adja az 1861. március 5-én, Balázsfalván kelt levél szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2295. Ki az a Borah? 886. p.
A közlemény ismerteti az *America* William Borah-t bemutató írását; szemelvénnel.

DOKUMENTUMOK

2296. Iorga miniszterelnök távirata, mellyel a november 19-ére összehívott Státusgyűlést betiltotta. 887. p.
A közlemény adja a Majláth Gusztáv Károly püspöknek küldött távirat szövegét; továbbá a mégiscsak megtartott gyűlésről való értesítésre a pápa választáviratát.
2297. Laár Ferenc képviselő beszéde a nyugdíjak késedelmes kifizetéséről a kamara 1931 november 19-én megtartott ülésén. 887—888. p.
Adja a beszéd szövegét.
2298. Willer József dr. képviselő közlése a Szakáli ügyben a kamara 1931 december 3-ki ülésén. 888—892. p.
Adja a beszéd szövegét.
2299. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1931 december 5-iki ülésén. 893—899. p.
Közli a beszéd szövegét.
2300. Jósika János báró képviselő beszéde a költségvetéshez a kamara 1931 december 7-iki ülésén. 899—904. p.
Adja a beszéd szövegét.

2301. PROHÁSZKA László: Quo vadis, Romania. . ? 1—12. p.
A szerző áttekinti Románia politikai—társadalmi helyzetét, ill. az itt élő kisebbségek helyzetét.
2302. RADOS K. Béla: A felvidéki magyarság és a csehszlovák iskolapolitika. 13—15. p.
„Szemelvény a szerzőnek a fenti címen az Erdélyi Férfiak Egyesületében Budapesten tartott előadásából. (Átvétel a »Magyar Külpolitika« című folyóiratból.)” Adatokkal.
2303. PAPP József: Epizódok a Románság történetéből a magyar uralom alatt. Közzéteszi — dr. I. [helyesen: 11. közl.] 16—22. p.
1909-ből. A közlemény tartalma: „A román király a magyarországi román kérdésről”; „Magyar nyelv a román tannyelvű iskolákban”; „Ferenc Ferdinánd látogatása Romániában”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2304. Masaryk elnök a kisebbségek fejlődési szabadságáról. 23—24. p.
A közlemény ismerteti a *Prager Presse* (1931. dec. 14.) Masaryk nyilatkozatát idéző írását; szemelvénnel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2305. A „Graiul Românesc” az új-dobrudzsai telepítésekről. 25. p.
A közlemény ismerteti a nemzetkisebbségi sorban élők helyzetét felpanaszoló írást (*Graiul Românesc*, 1931. 8—9—10. sz.); szemelvénnel.

DOKUMENTUMOK

2306. Szabó Béni képviselő közlése a kamara 1931. évi november 24-iki ülésén az állampolgárság ügyében. 26—27. p.
Adja a beszéd szövegét.
2307. Barabás Béla képviselő közlése a földgáz-átokról a kamara 1931 évi december 18-iki ülésén. 27—28. p.
Adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2308. FRITZ László: „Románia jelenlegi népessége”. 29—34. p.
A szerző ismerteti az alábbi művet: „La population actuelle de la Roumaine. Chiffres préliminaires du Recensement général de 1930. Publié par la Direction du Recensement général de la population. Bucaresti, 1931.” Adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Az erdélyi megyék házainak száma és összlakossága (a városok adataival együtt) 1930-ban”; b) „Az erdélyi városok házainak száma és összlakossága 1930-ban”.
2309. Adatok az 1930. évi csehszlovák népszámlálásról. Felekezeti megoszlás. 35—36. p.
A közlemény az adatokat a *Prágai Magyar Hírlap*ból vette át.

2310. HEGEDŰS Nándor: Az erdélyi román bankigazgatók vallomásai. 37—41. p.
A szerző ismerteti Pop Constantin, Alexandru Dragomir, Laurian Gherman, Leon Bancu nyilatkozatát; szemelvényekkel. Vö. még a 2314. tétellel.
2311. KÉSMÁRKI Gergely: Utazás a Masaryk-Akadémia körül Bratislavától—Pozsonyig. 42—44. p.
A szerző adja a Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság megalakulásakor (1931. nov. 8.) kiadott emlékirat szövegét is.
2312. SZABÓ András: Lőrinczréve és Nádejdea. Két beszédes dokumentum arról, miként írnak és látnak Bukarestben. 45—49. p.
A közlemény a két eset kapcsán adja az *Universul* alábbi írásait is: a) „Mi vagyunk az uralkodó nép Erdélyben” (1931. szept. 5.); b) „Hogy történt a véres összeecsapás (?) Nádejdeaiban. Az esetet a bolgároknak a telepések elleni animozitása váltotta ki (?). Izgalom a telepések között. A felbujtó büntetett Bulgáriába menekült” (1932. jan. 2.).
2313. FRITZ László: Az igazságügyminisztérium körrendelete és az erdélyi sajtószabadság. (Megjelent a „Buletinul Justiției” 1931 december 7-iki számában.) Közli — dr. 50—53. p.
Adja a körrendelet szövegét. Ennek fő pontjai: a) „Speciális intézkedések Erdélyre vonatkozólag”; b) „Perenkívüli tanúvallomások”; c) „Az ügyész jogainak kiterjesztése”; d) „»Sui generis« gyorsítás”; e) „Irreális határidők”; f) „Előzetes letartóztatás”. Továbbá adja a *Națiunea* (1931. dec. 5.) véleményét a körrendeletéről; szemelvénnel.
2314. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. II. [helyesen: 12. közl.] 54—64. p.
1909-ből. A közlemény tartalma: „Románok a közhivatalokban”; „Mihali Tódor beszámolója”; „Az aradi vértanúk és a románok”; „A nagyszebeni gör. keleti kongresszus határozatai”; „Somanescu Száva nyilatkozata a mérsékelt román pártalakítás ellen”; „A megbélyegzett Șerban Miklós”; „A kultur-liga fontossága nemzeti szempontból”; „A romániai lapok kitiltása s az erdélyi román sajtó”; „A Kultur-Liga erdélyi alapítványa”; „»Programunk«”; „»Legyünk készen«”; „A románok pénzintézetei”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
- KÖNYVEK SZEMLÉJE
2315. [JAKABFFY Elemér] J. E. dr.: Domokos Pál Péter: A moldvai magyarság. 65—67. p.
A közlemény részletesen ismerteti a fenti művet. Szemelvényeket (adatokkal) is ad.
- DOKUMENTUMOK
2316. Laár Ferenc képviselő beszéde a kamara 1931 december 10-iki ülésén a tanítók javadalmazásának a községekre való áthárítása ellen. 68—71. p.
Adja a beszéd szövegét.

2317. Moldovan Valér dr. nyilatkozata a Státus jogi helyzetéről. 71—72. p.
Adja a nyilatkozat szövegét.

11. évfolyam 3—4. szám
1932. február 16.

2318. JAKABFFY Elemér: Iorga, a történelem és a magyar himnusz. 73—74. p.
A romániai magyar kisebbség helyzetéről; visszatekintéssel az 1906., 1909. évi március 15-re.
2319. FRITZ László: A Iorga-kormány „interimár-bizottságai” és a magyar nemzetkisebbség. 75—83. p.
A szerző ismerteti Románia közigazgatási rendszerének comisie interimare intézményét. Az alábbi statisztikai táblázatokkal: a) „A megyetanácsok helyébe kinevezett interimár-bizottságok”; b) „A városi interimár-bizottságok” (a romániai magyarságé).
2320. KRISTÓF György: Gyulai Pál — a román-magyar kérdésről. 84—91. p.
A közlemény ismerteti a Gyulai Pál cikkeit tartalmazó, Papp Ferenc kiadásában „Erdélyi úti benyomások címmel megjelent füzetet. Szemelvényekkel.
2321. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. III. [helyesen: 13. közl.] 92—101. p.
1910-ből. A közlemény tartalma: „A Tribuna békeajánlata”; „A románok áldozatkészsége iskoláikért”; „»A nemzetiségek koalíciója«”; „A Gazeta Transilvaniei és a székelyek”; „Molnár Viktor a nemzetiségi kérdésről”; „A nemzeti párt választói nagygyűlése”; „Mangra Vazul a »renegát«”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.
2322. Egy pohárköszöntő. 102—103. p.
A közlemény adja Hegedűs Nándor pohárköszöntőjének szövegét, mit „mint újságíró mondott el Nagyváradon Goga Octavián egészségére”. A szerkesztő bevezetőjével.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2323. „L'Esprit International”, „Le Monde Slave” és D. Draghicescu. 104—105. p.
A romániai nemzeti parasztpárt propagandájának elítéléséről. Ismertetés a *L'Esprit International* (1931. okt., Seaton Watson írása) és a *Le Monde Slave* (1931. szept.-okt.) írásait bemutató D. Draghicescu-cikkről (*Universul*, 1932. jan. 28.); szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2324. FRITZ László: Ghibu Onişifor: Egy anakronizmus és egy kihívás. [1. közl.] 106—116. p.
A tanulmány részletes ismertetést ad az alábbi műről: Ghibu Onişifor: *Un anachronism şi o sfidare: Statul romano-catolic ardelean. Studiul istoric-juridic.* Cluj, „Ardealul” institut de arte grafice, 1931. „Tartalmazza a történelmi-jogi bizottság konklúzióit a kath. Státus megszüntetése tárgyában.” A szerző

részletesen bemutatja „Onişifor Ghibunak, a róm. kath. státus kérdésének tanulmányozására kiküldött történelmi-jogi bizottság elnökének a kormányelnökhöz intézett 1931. jún. 20-iki felterjesztését”, továbbá a státus helyzetét „a magyar uralom”, ill. „a román uralom alatt”. Szemelvényekkel. Vö. még a 2333., 2342. tétellel.

2325. Joikity Vladán: „Bácska és Bánság nacionalizálására”. 116—117. p.

A közlemény ismerteti az Újvidéken megjelent művet. Adatokkal.

DOKUMENTUMOK

2326. Gyárfás Elemér felszólalása a földgáz-kérdésben a bányatörvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásánál a szenátus 1931 december 18-iki ülésén. 118—119. p.

A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2327. A mi vakmerőségünk. 120. p.

A közlemény ismerteti az erdélyi magyar sajtó vakmerőségét taglaló *Universul*-beli írást (1932. jan. 26.).

2328. Prefektus az „Árpád” nyelvén. 120. p.

A közlemény ismerteti a *Curentul*nak (1932. jan. 30.) a Szakáli-esettel foglalkozó írását.

11. évfolyam 5. szám

1932. március 1.

2329. KÉSMÁRKI Gergely: Kisebbségi sajtópolitika. Kisebbségpolitikai vázlat. 121—124. p.

A szerző írását Polnisch Arturnak, a *Szepesi Híradó* főszerkesztőjének ajánlja.

2330. FRITZ László: A magyar nemzetkisebbség „méltányos része”. Szemelvények a román Közokt.-Vallás-Szépművészetügyi Minisztérium 1932. évi költségvetéséből. 125—130. p.

Adatokkal. A közlés alapja: Ministerul Instrucţiunii, al Cultelor şi Artelor. Proiectul de buget ordinar pe exerciţiul 1932. (Bucureşti, Imprimeria Naţională).

2331. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. IV. [helyesen: 14. közl.] 131—134. p.

1910-ből. A közlemény tartalma: „Az 1910. évi képviselőválasztások történetéből. A tekei reverzális”; „»Cine mintye«”. A közlemény adja a *Gazeta Transilvaniei* cikkét (1910. 109. sz.), ill. szemelvényeket Goldiş László írásából (*Tribuna*, 1910). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2332. Észrevételeink az „Annuaire de l'Association Yugoslave de Droit International” állításaira. 135—143. p.

A közlemény ismerteti V. Zsivotitsnak a jugoszláviai magyar kisebbségekkel foglalkozó cikkét (première année, 121—125. p.), továbbá pontosítja ennek adatait.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2333. FRITZ László: Ghibu Onişifor: Egy anakronizmus és egy kihívás. II. [közl.] 144—150. p.

A közlemény részletesen (fejezetenként) ismerteti az alábbi művet: Ghibu Onişifor: Un anacronism şi o sfidare: Statul romano-catolic erdelean. Studiul istorico-juridic. Cluj, 1931. „Ardealul” institut de arte grafice. Szemelvényekkel. Vö. még a 2324., 2342. tétellel.

2334. Balogh Arthur dr.: A székely vallási és iskolai önkormányzat. 150—151. p.

A közlemény ismerteti az *Erdélyi Múzeumban* (36. évf. 10—12. sz.) megjelent írást.

DOKUMENTUMOK

2335. Gyárfás Elemér interpellációja a kisebbségi egyházak portómentessége ügyében a szenátus 1932 február 10-iki ülésén. 152. p.

Adja a beszéd szövegét.

2336. Gyárfás Elemér interpellációja a nyugdíjpénztárnál uralkodó visszaélések tárgyában a szenátus 1932 február 12-iki ülésén. 152—153. p.

Adja az interpelláció szövegét.

2337. A Magyar Párt álláspontja a konverzió kérdésében. Willer József dr. a kamara 1932 febr. 26-iki ülésén a Magyar Párt nevében a konverziós javaslattal kapcsolatban a következő deklarációt olvasta fel. 155—156. p.

Közi a deklaráció szövegét.

11. évfolyam 6. szám

1932. március 16.

2338. HEGEDŰS Nándor: A Bölcs Solomon. 157—160. p.

A romániai magyar kisebbség helyzetéről. Solomon Virgil 1932. febr. 14-i, Maniushoz intézett beszéde kapcsán. Szemelvénnel a beszédből.

2339. Hogyan folytak a Népszövetségnek beígért egyezkedési tárgyalások a román kormány és a „Csíki Magánjavak” megbízottai között. 161—167. p.

A közlemény adja László Dezső, Györgypál Domokos és Pál Gábor ismeretét a tárgyalások lefolyásáról.

2340. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közléteszi — dr. V. [helyesen: 15. közl.]. 168—173. p.

1910-ből. A közlemény tartalma: „A magyar—román béke ügye. »A jövődő Románia«”; „A román nemzeti párt politikája”; „A magyarországi románok Hamburgban”. Lapszemle az alábbi lapokból: *Telegraful Român* (1910. aug.), *Tribuna* (1910), *Democraŭiei Române* (1910. 23. sz.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2341. „Reakciós zászlóbontás Erdélyben”. 174—177. p.

A közlemény a *Századunkban* megjelent (1932. febr.-márc.) „az *Erdélyi Lapok* megindításával és ezzel kapcsolatban a Magyar Pártnak az erdélyi zsidó-

sághoz való viszonyával” foglalkozó két írást adja, Cserszegi L. S., ill. Braun Róbert tollából. Vö. még a 2349., 2350., 2362., 2369., 2378. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2342. FRITZ László: Ghibu Onişifor: Egy anakronizmus és egy kihívás. (Befejező közlemény.) 178—186. p.

A kölemény részletesen (fejezetenként) ismerteti az alábbi művet: Ghibu Onişifor: Un anacronism şi o sfidare: Statul romano-catolic erdelean. Studiul istorico-juridic. Cluj, 1931. „Ardealul” institut de arte grafice. Szemelvényekkel. Vö. még a 2324., 2333. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2343. Gyárfás Elemér felszólalása a cukorvám leszállításához a szenátus 1932 február 19-iki ülésén. 187—189. p.

Adja a beszéd szövegét.

2344. Szabó Béni képviselő előterjesztése a kamara 1932 február 25-iki ülésén a kenyérbélyeg rendszer ellen. 189—190. p.

Adja a beszéd szövegét.

2345. Gyárfás Elemér interpellációja az erdélyi hadirokkantak nyugdíjának egyenlősítése tárgyában a szenátus 1932 március 4-iki ülésén. 190—191. p.

Adja az interpelláció szövegét.

2346. Sándor József beszéde a kisebbségi főiskolák jogának törvénybe iktatásáról a szenátus 1932 március 9-iki ülésén és Iorga miniszterelnök válasza. 191. p.

Adja a beszéd, ill. Iorga válaszának szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2347. FRITZ László: A „romániai zsinatpresbiteri ág. hitv. evang. szuperintendencia” hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1930—1931. iskolai évben. 192. p.

Statisztikai adatok, táblázatban.

11. évfolyam 7—8. szám

1932. április 16.

2348. JAKABFFY Elemér: Borbély István dr. 193. p.

Nekrológ.

2349. GYÁRFÁS Elemér: „Reakciós zászlóbontás Erdélyben”. 194—197. p.

A szerző válaszol a *Századunk* (1932. febr.-márc.) fenti címmel megjelent, az *Erdélyi Lapok* indulásával foglalkozó írásaira. Vö. még a 2341., 2350., 2362., 2369., 2378. tétellel.

2350. HEGEDŰS Nándor: Az antiszemitizmus vádja a Magyar Párt ellen. 198—202. p.

A szerző megjegyzései a *Századunk* (1932. febr.-márc.) az *Erdélyi Lapok* indulásával foglalkozó írásaira. Vö. még a 2341., 2349., 2362., 2369., 2378. tétellel.

2351. BALOGH Arthur: A Csíkmegyei Magánjavak ügye a Népszövetség előtt. 203—210. p.

A közlemény ismerteti a Nemzetek Szövetsége Tanácsa 1932. jan. 20—29-i ülése lefolyását. Vö. még a 2373. tétellel.

2352. ALAPY Gyula: A szlovenszói magyar kulturális élet eredményei. 211—216. p.

A szerző áttekinti az 1920—1931. évek eseményeit.

2353. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. VI. [helyesen: 16. közl.] 217—226. p.

1910-ből. A közlemény tartalma: „Az »Astra« dési nagygyűlése”; „A román színház-egyesület”; „Mi a sovinizmus?”; „»Kérünk felvilágosítást«”; „»Gyáva és gazember«”; „A brassói román kereskedők köre”; „Regátiak Erdélyben”; „Az iskolán kívüli munka”; „Román gyermek-kiállítások”; „Maniu Cassius levele dr. Kalmár Antalhoz”; „Bunea Ágoston profeciája”; „Román törekvések a románok térfoglalásai”. Lapszemle az alábbi lapokból: „*Gazeta Transilvaniei* (1910. aug.), *Voința Națională* (1910. szept.), *Újság* (Kolozsvár, 1910. nov. 20.), *Budapesti Hírlap* (1910. 28. sz.); szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433., 2465. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2354. Hegedűs Nándor képviselő interpellációja a magyar nyelvű oktatás ügyéhez a kamara 1932 február 15-iki ülésén. 227—228. p.

Adja a beszéd szövegét.

2355. Szabó Béni képviselő beszéde a konverziós javaslatához a kamara 1932 március 1-i ülésén. 228—234. p.

Adja a beszéd szövegét.

2356. Szabó Béni képviselő közlése a munkásbiztosítási járulék emelése tárgyában a kamara 1932 március 8-iki ülésén. 234—235. p.

Közli a beszéd szövegét.

2357. Gyárfás Elemér interpellációja a madéfalvi székely kisközség kifosztása ellen a szenátus 1932 március 11-iki ülésén. 235—236. p.

Adja a beszéd szövegét.

2358. Laár Ferenc képviselő interpellációja a lelkészek államsegélye ügyében a kamara 1932 március 17-iki ülésén. 236—237. p.

Adja a beszéd szövegét.

2359. Dr. Barabás Béla képviselő beszéde a bortermelés válságának leküzdésére irányuló törvényjavaslatához a kamara 1932 április 1-i ülésén. 237—239. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2360. Goga a román—magyar közeledésről. 240. p.

A közlemény ismerteti Gogának a *Pesti Napló* munkatársának adott interjút; szemelvényekkel.

11. évfolyam 9. szám
1932. május 1.

2361. JAKABFFY Elemér: Majláth Gusztáv gróf püspök. 241—243. p.
Megemlékezés.

2362. Egy adat pártunk „antiszemitizmusához”. 244—246. p.
A *Századunk* (1932. febr.-márc.) az *Erdélyi Lapok* indulásával foglalkozó írásához. A közlemény adja Hegedűs Nándornak Gyárfás Elemérhez íródott levelének szövegét (megj.: *Nagyvárad*, 1932. ápr. 22.). Vö. még a 2341., 2349., 2350., 2369., 2378. tétellel.
2363. CSEKEY István: A nemzetiség bevallási szabadságának büntetőjogi védelme. [1. közl.] 247—259. p.
Az 1932-ben életbelépő észtországi büntetőtörvénykönyvről. Jogelméleti tanulmány. Vö. még a 2370. tétellel.
2364. BEREZ Kálmán: Csehszlovákia „kisebbségi” iskolapolitikája. 260—265. p.
Adatokkal.
2365. LUDWIG Aurél: A csehszlovákiai nyilvános községi könyvtárak nemzetiségi megoszlás szerint. 266—267. p.
A közlés alapja: „Verejná péče o vychovu lidu v republice Československé z r. 1928.” (Praze, 1929.) — „Népnevelési közgondolkodás a Csehszlovák Köztársaságban az 1928. évben”. (Prága, 1929.) Statisztikai adatok, táblázatokban.
2366. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. VII. [helyesen: 17. közl.] 268—273. p.
A közlemény tartalma: „A románok békefeltételei. Dr. Mihai János memorandum”. Adja a memorandum szövegét. (1910-ből.) Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2367. Gyárfás Elemér beszéde a mezőgazdasági adósságok szanálásához a szenátus 1932 április 5-iki ülésén. [1. közl.] 274—280. p.
A közlemény adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét. Vö. még a 2374. tétellel.

11. évfolyam 10. szám
1932. május 16.

2368. Fritz László dr. távozásához. 281. p.
Méltatás, Fritz László Erdélyből való távozása alkalmából.
2369. FEHÉR Márton: Magyar párt, zsidó párt, reakció és lapérdekek. 282—289. p.
Megjegyzések a *Századunk* (1932. febr.-márc.) „Reakciós zászlóbontás Erdélyben” c. írása fölött kibontakozott vitához. Statisztikai adatokkal. Szerkesztőségi megjegyzéssel. Vö. még a 2341., 2349., 2350., 2362., 2378. tétellel.
2370. CSEKEY István: A nemzetiség bevallási szabadságának büntetőjogi védelme. (Befejező közlemény.) 290—296. p.
Az 1932-ben életbelépő észtországi büntetőtörvénykönyvről. Jogelméleti tanulmány. Vö. még a 2363. tétellel.
2371. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. VIII. [helyesen: 18. közl.] 297—301. p.

1910-ből. A közlemény tartalma: „Metianu érsek lapja a memorandumról”; „A Románul programja”; „Bukarest iskolát épít Erdélyben”; „Ilyésfalvi Pap György iskolája”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel a *Telegraful Român*ből (1910), *Románul*ből (1910). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2372. A szervezett nemzetkisebbségek nyolcadik kongresszusa. 302—303. p.

Rövid összefoglalás az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 8. kongresszusáról (1932, Bécs).

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2373. A Népszövetség új ülészaka és a Csíki Magánjavak ügye. 304. p.

Rövid ismertetés a Nemzetek Szövetsége Tanácsa 1932. jún. 20—29-i ülészakáról. Vö. még a 2351. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2374. Gyárfás Elemér beszéde a mezőgazdasági adósságok szanálásához a szenátus 1932 április 5-iki ülésén. [2. közl.] 305—320. p.

A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét. Vö. még a 2367. tétellel.

11. évfolyam 11—12. szám
1932. június 16.

2375. JAKABFFY Elemér: Vaida-Voevod Sándor. 321—323. p.

Politikai következtetlenségeiről.

2376. HEGEDŰS Nándor: Megtorlás a kisebbségi panaszokért. 324—329. p.

A szerző ismerteti Corneliu Rudescu „Adalékok a kisebbségi statutumhoz” c. írását (*Cuvântul*, 1932. 2425. sz.).

2377. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. [1. közl.] 330—340. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). Vö. még a 2389., 2402., 2409., 2416., 2424., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2378. HEXNER Béla: Megjegyzés Gyárfás Elemérnek a „Magyar Kisebbség” és az „Erdélyi Lapok”-ban megjelent cikkéhez. 341. p.

Hozzászólás a *Századunk* (1932. febr.-márc.) két írása körül kibontakozott vitához. Vö. még a 2341., 2349., 2350., 2362., 2369. tétellel.

2379. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közveteszi — dr. IX. [helyesen: 19. közl.] 342—347. p.

1911-ből. A közlemény tartalma: „A »Románul« pályázata”; „»Csak románul és tüntetőleg«”; „»Apponyi — a bohóc«”; „»Tricolorul nostru«”. Szemelvényekkel az alábbi lapokból: *Románul* (1911. márc.), *Tribuna* (1911. márc., ápr. 2.), *Telegraful Român* (1911. ápr. 1.), *Unirea* (1911). Bevezetővel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2380. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism. — dr. [1. közl.] 348—352. p.

A tanulmány ismerteti az 1930. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége főtitkárságához benyújtott petíciót. A közlemény fő pontjai: a) „Iskolapolitikai tájékoztatás”; b) „Kultúrzóna létesítése”; c) „A kultúrzónában működő román tanszemélyzet számára biztosított anyagi előnyök”. Vö. még a 2392., 2398., 2405., 2411., 2419. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2381. Szabó Béni képviselő közlése az adókimutatók és végrehajtások tárgyában a kamara 1932. évi március 31-iki ülésén. 353. p.

Adja a beszéd szövegét.

2382. Gyárfás Elemér felszólalása a konverziós javaslat részletes vitájában a szenátus április 11-iki ülésén a javaslat 55. §-ához. 354—358. p.

Adja az 1932. ápr. 11-i beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

2383. Gyárfás Elemér felszólalása az aviatikai bélyegek ügyében a szenátus 1932. április 15-iki ülésén. 358—360. p.

Adja a beszéd szövegét.

2384. Gyárfás Elemér felszólalása a Banca Naționala veszteségeit biztosító javaslat-hoz a szenátus 1932. április 18-iki ülésén. 361—367. p.

Közlí a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2385. Gyárfás Elemér felszólalása a bírói likvidálásokról szóló törvényhez a szenátus 1932. április 19-iki ülésén. 367—368. p.

Adja a felszólalás szövegét.

11. évfolyam 13. szám

1932. július 1.

2386. A nyolcadik nemzetkisebbségi kongresszus. 369—370. p.

Rövid ismertetés az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 8., bécsi kongresszusáról (1932. jún.).

2387. A romániai magyar kisebbség helyzetképváltozása 1931. május óta. 371—373. p.

A közlemény bemutatja „a romániai magyarságnak a 8. nemzetkisebbségi kongresszuson előterjesztett helyzetképét”. Szerkesztőségi bevezetővel.

2388. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Ismét egyedül. 374. p.

A közlemény ismerteti a romániai Országos Magyar Párt készülődését a kamarai képviselőválasztásokra.

2389. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. II. [közl.] 375—392. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény ki-vonatolja adja Kossuth Lajos Teleki Lászlóhoz írt 1950. jún. 15-i levelét is. Vö. még a 2377., 2402., 2409., 2416., 2424., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2390. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Köz-zéteszi — dr. X. [helyesen: 20. közl.] 393—397. p.

1911-ből. A közlemény tartalma: „»1848 május 15/3«”; „»A meggyalázó magyar meghívó«”; „»Május 10.«”; „»Egy újabb nagyromán intézmény« (a magyarországi román újságírókat segélyező alapítvány)”; „Goldiş és a magyar nemzeti állameszme”; „Román kulturális alap létesítése”; „A románság terjeszkedése a Székelyföldön”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel az alábbi lapokból: *Telegraful Român* (1911. máj. 15., okt.), *Românul* (1911. jún.). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2391. Podkarpatszka Ruszban is a csehszlovák nyelv az államnyelv. 398—399. p.

A közlemény ismerteti a csehszlovák legfelső közigazgatási bíróság döntését.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2392. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism. — dr. [2. közl.] 400—406. p.

A tanulmány ismerteti az 1930. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége főtitkárságához benyújtott petíciót. A közlemény fő pontjai: a) „A kultúrzóna létesítésének indokai”; b) „A kultúrzóna tulajdonképpeni célja”; c) „A kultúrzóna hatása az állam által mentesített oktatásra”; d) „Kisebbségellenes tankönyvek az állami iskolákban”; e) „Az anyanyelv elnyomása az óvodákban”; f) „Román nyelvű állami iskolák építési és fenntartási költségei a kisebbségek terhére”; g) „Románnyelvű tanítás az állam által az egyházaktól elvett elemi iskolákban”; h) „Kizárólag román tanítás a székely megyék 23 állami középiskolájában”. Vö. még a 2380., 2398., 2405., 2411., 2419. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2393. Az Országos Magyar Párt képviselő és szenátorjelöltjei. 407—408. p.
Romániában. Adja a jelöltek névsorát, megyénként.

11. évfolyam 14. szám
1932. július 16.

2394. Új helyzet előtt. 409. p.

A közlemény röviden mérlegeli a kamarai választások esélyeit.

2395. Tegyük a prin noi inşine helyébe: „mi mindég mindenről elkészünk”. Jakabffy Elemér programbeszéde Szatmáron. 410—414. p.

A romániai Országos Magyar Párt képviselőjelöltjének programbeszéde.

2396. A magyar kisebbségek kiküldötteinek előadásai a VIII-ik nemzetkisebbségi kongresszuson. 415—429. p.

A közlemény adja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 8., bécsi kongresszusán (1932. jún.) elhangzott beszédek szövegét. A közlemény tartalma: „Szülli Géza megnyitó beszéde”; „Jakabffy Elemér a kisebbségi jogok egyetemesítéseért”; „Balogh Arthur: A Nemzetek Szövetsége kisebbségvédelmi eljárásának bírálata”; „Jaross Andor hozzászólása »A nemzetiségi jogok elismerése az egyházak hatáskörében« című tárgyhoz”.

2397. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Köz-
zéteszi — dr. XI. [helyesen: 21. közl.] 430—436. p.

1911-ből. A közlemény tartalma: „Az »Astra« 50 éves jubileuma”; „A Bu-
karesti Kultur-Liga ünnepe”; „A sovinizmus Romániában és Magyarorszá-
gon”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel az *Albiná-*
ból (1911) és a *Románulból* (1911. okt. 25.) Vö. még a 2208., 2225., 2238.,
2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340.,
2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2398. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism.
— dr. [3. közl.] 437—444. p.

A tanulmány ismerteti az 1931. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége főtítkársá-
gához benyújtott petíciót. A közlemény fő pontjai: a) „A kultúrzónabeli ma-
gyar felekezeti iskolák”; b) „A származás meghatározása névelemzés alap-
ján”; c) „A tanárok képesítése, iskolabezárások, koedukáció stb.” d) „A jelen-
legi közokt. miniszter 1925. évi nyilatkozata”; e) „Két nyelven folyó tanítás a
kisebbségi felekezeti iskolákban”; f) „Egyenlőtlen elbánás a román felekezeti
iskolákra tekintettel”. Vö. még a 2380., 2392., 2405., 2411., 2419. tétellel.

11. évfolyam 15—16. szám

1932. augusztus 1.

2399. JAKABFFY Elemér: Egy kis számítás a választások után. 445—446. p.

A szerző röviden értékeli az 1932. évi romániai parlamenti választások
eredményeit.

2400. BÁNFFY Ferenc báró: Választások után. 447—449. p.

Rövid értékelés az 1932. évi romániai parlamenti választásokról.

2401. A Vaida-kormány 1932. évi parlamenti (kamarai) választása. 450—455. p.

A közlemény táblázatos statisztikai adatokat ad a *Monitorul Oficial* (1932.
júl. 26.) alapján.

2402. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos
konföderációs elgondolása. III. [közl.] 456—467. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény
adja Kossuth Lajos 1850. júl. 15-i, Teleki Lászlóhoz írott levelének szövegét.
Vö. még a 2377., 2389., 2409., 2416., 2424., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2403. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Köz-
zéteszi — dr. XII. [helyesen: 22. közl.] 468—476. p.

1912-ből. A közlemény tartalma: „Terror a sovinizmus jegyében”; „Az »El-
szigetelődés« elve”; „Az »Unirea« és a magyar helységnevek”; „A »Romá-
nul« és a magyar nyelvtanítás ügye”; „Egy román falu dicsérete (Kaca)”;
„Táncverseny Erzsébetvároson”. Szemelvényekkel az alábbi lapokból: *Gazeta*
Transilvaniei (1912. jan.), *Románul* (1912. ápr., máj., jun., aug. 8.), *Unirea*
(1912), *Viitorul* (1912. máj.). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259.,
2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371.,
2379., 2390., 2397., 2410., 2417., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

2404. A trónbeszéd és a nyugdíjasok. 476—479. p.

A közlemény adja az alábbi táblázatokat: „Jegyzék azon egyénekről, akiknek a nagybányai adóhivatalnál 1932. év július hó 11-én nyugdíjkövetelésük volt”.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2405. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism. — dr. [4. közl.] 480—491. p.

A tanulmány ismerteti az 1930. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége főtitkárságához benyújtott petíciót. A közlemény tartalma: „A román kormány észrevételei” (Genf, 1931. jan. 9.). a) „Bevezetés”; b) „A kultúrzóna”; c) „Kisebbséggellenes tankönyvek az állami iskolákban”. Adatokkal. Vö. még a 2380., 2392., 2398., 2411., 2419. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2406. Társadalomtudományi Bibliográfia. 492—496. p.

Kiadja: Magyar Sociographiai Intézet. A közlemény ismerteti ez Intézet munkakörét, továbbá közli „az 1927. évi anyagból a magyar nemzetiségi kérdésnek Romániára vonatkozó fejezetét”.

11. évfolyam 17. szám

1932. szeptember 1.

2407. A magunk kis ünnepén. 497. p.

A *Magyar Kisebbség* köszöntése megjelenésének 10 éves évfordulóján.

2408. JAROSS Andor: Csehszlovák telepek a szlovenszkói magyar etnikumban. 498—503. p.

A közlemény ismerteti „a földreform mai állását Szlovenszkóban” (ti. az 1932 júniusában kiadott jelentés alapján). Adatokkal.

2409. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. IV. [közl.] 504—512. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény adja az alábbi levelek szövegét: Teleki László Kossuth Lajoshoz, 1850 (részlet), Teleki László Kossuth Lajoshoz, 1850 június. Vö. még a 2377., 2389., 2402., 2416., 2424., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2410. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közvetlen — dr. XIII. [helyesen: 23. közl.] 513—516. p.

1912-ből. A közlemény tartalma: „Románok a magyar gör. kath. püspökség ellen”; „Az erdélyi románok az anyaországhoz”; „Jászi Oszkár és a románok. Ellentétek a román iskolák körül”; „A román gör. kel. felekezeti iskolák új szervezete”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Szemelvényekkel az alábbi lapokból: *Minerva* (1912. aug.), *Românul* (1912. aug.), *Telegraful Român* (1912. szept.). Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2417., 2425., 2433., 2465. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2411. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism. — dr. [5. közl.] 517—524. p.

A tanulmány ismerteti az 1930. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége titkárságához benyújtott petíciót. A közlemény fő pontjai: „A román kormány észrevételei” a) „Az anyanyelv elnyomása az óvodákban”; b) „A román nyelvű állami iskolák építési és fenntartási költségei a kisebbségek terhére”; c) „Magyar felekezeti iskolák bezárása”; d) „A magyar egyházaktól az állam által átvett elemi iskolákban folyó román nyelvű tanítás”; e) „A székely megyék 23 állami középiskolájában kizárólag román nyelven történő tanításról”; f) „Magyar felekezeti iskolák a kultúrzónában”; g) „A névelemzés megállapítása”. Vö. még a 2380., 2392., 2398., 2405., 2419. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2412. Gyárfás Elemér beszéde az udvarhelyi községi szenátorválasztás igazolásánál, a szenátus 1932 augusztus 2-iki ülésén. 525—531. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2413. Gr. Bethlen György felszólalása a kamara válaszfelirati vitájában 1932 augusztus 19-én. 531—532. p.

Adja a beszéd szövegét.

11. évfolyam 18. szám

1932. szeptember 16.

2414. SZÜLLŐ Géza. 533. p.

Megemlékezés a szlovákiai Országos Keresztény Szocialista Párt elnökéről, annak apropóján, hogy lemondott elnöki tisztéről.

2415. ALMÁSY Mihály: A petrovicei főgimnázium és a bácskai Matica. 534—537. p.

A petrovicei szlovák főgimnázium 1932/33. tanévi megnyitásáról, ill. a bácskai szlovák Matica megalakulásáról.

2416. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. V. [közl.] 538—547. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény adja Kossuth Lajos levelét Teleki Lászlóhoz (Kutahya, 1850. aug. 22.). Vö. még a 2377., 2389., 2402., 2409., 2424., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2417. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közélet — dr. XIV. [helyesen: 24. közl.] 548—553. p.

1912—1913-ból. A közlemény tartalma: „Román analfabéta tanfolyamok és olvasókörok”; „Egy román pénzintézet kultúrmunkája”; „Nemzeti autonómia”; „Az erdélyi románok és a »haza«”; „Az erdélyi román tanítók kongresszusa”; „A »Románul« támadása a magyar alkotmány ellen”; „Egy amerikai román vers”; „A Románul és Pop Dariu”; „Maniu Gyula a romániai sajtóhoz”. Dokumentumok és sajtótermékek alapján. Lapszemle az alábbi lapokból: *Románul* (1913. 197., 212. sz.), *Gazeta Transilvaniei* (1913. jún.; 215. sz.), *Viitorul* (1913. júl.), *Foia Poporului* (1913. szept. 21.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2425., 2433.; 2465. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2418. LUDWIG Aurél: Bécs (Wien) városának cseh oktatásnyelvű iskolái. 554—556. p.

A szerző adatokat ad az alábbi mű alapján: Die Wirksamkeit des Stadtschulrates für während des Schuljahres 1929/1930.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2419. FRITZ László: Az erdélyi román kultúrzóna ügye a Népszövetség előtt. Ism. — dr. (Befejező közlemény.) 557—563. p.

A tanulmány ismerteti az 1930. szept. 2-án a Nemzetek Szövetsége főtitkárságához benyújtott petíciót. A közlemény fő pontjai: „A román kormány észrevételei”: a) „A tanárok képzése, iskolabezárások, koedukáció stb.”; b) „A jelenlegi közoktatásügyi miniszter 1925. évi nyilatkozata”; c) „Kétnyelvű oktatás a kisebbségi felekezeti iskolákban”; d) „Egyenlőtlen elbánás a román felekezeti iskolákra tekintettel”. Adatokkal. Vö. még a 2380., 2392., 2398., 2405., 2411. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2420. Gyárfás Elemér beszéde a közigazgatási törvény módosításához a szenátus 1932 augusztus 30-iki ülésén. 564—569. p.

Adja a beszéd szövegét.

2421. Bethlen György gr. pártelnök válasza Brandsch alminiszter meghívására. 569—572. p.

Adja a romániai Országos Magyar Párt elnökének Brandsch Rudolfnak szóló, 1932. szept. 1-i levelének szövegét, melyben a pártértekezletre hívásra reagál. Bevezetővel.

11. évfolyam 19—20. szám

1932. október 16.

2422. A megyei és községi önkormányzat felfüggesztése. 573—594. p.

A közlemény adja Hegedűs Nándor beszéde, ill. a közbeszólások szövegét, melyek a kamara 1932. szept. 3-i ülésén hangzottak el. Bevezetővel.

2423. JAROSS Andor: Csehszlovák maradékbirtokok a köztársaság magyar etnikumában. 595—600. p.

Táblázatos statisztikai adatokkal

2424. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. VI. [közl.] 601—608. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény adja az alábbi levélrészletet, ill. levél szövegét: Teleki László Kossuth Lajoshoz (Montmorency, 1850. szept. 27.), Kossuth Lajos Teleki Lászlóhoz (Kutahia, 1850. szept. 18.). Vö. még a 2377., 2389., 2402., 2409., 2416., 2432., 2438., 2445. tétellel.

2425. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közvetési — dr. XV. [helyesen: 25. közl.] 609—614. p.

1913-ból. A közlemény tartalma: „Romániai színészek Erdélyben”; „Goga Oktavián követelése a »békés időkre«”; „A magyar nyelv tanításának kérdése

a román felekezeti iskolákban”; „Román felekezeti tanárok államsegélye a magyar uralom alatt”; „»A becsületes románok kathekizmusa!«”. Dokumentumok alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2433.; 2465. tétellel.

2426. A fiatal román honatyák figyelmébe! 615. p.

A közlemény adja egy 1897. szept. 7-i román nyelvű kérvény szövegét, melyet az osztrák—magyar államvasút-társaság alkalmazottja nyújtott be, s „amely a magyar hatósági közeg megállapítása szerint »szabályszerűen lévén kiállítva, a kért engedély megadatott«”.

2427. FRITZ László: Az erdélyi és a »regáti« román mentalitás újabb összecsapása. Ism. — dr. 616—622. p.

A közlemény szemelvényt ad Vaida-Voevod Alexandru kamarai (1932. aug. 2.) ill. szenátusi (1932. aug. 3.), a nemzeti parasztpártot védelmező beszédéből, továbbá a közbeszólásokból.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2428. Külügyi Szemle. 623. p.

A közlemény ismerteti az 1932. októberi számot. Szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2429. Gyárfás Elemér felszólalása a római egyezmény ügyében a szenátus 1932. augusztus 23-iki ülésén. 624. p.

Adja a felszólalás szövegét.

11. évfolyam 21. szám

1932. november 1.

2430. JAKABFFY Elemér: Ambrózy Andor báró. 625. p.

Nekrológ.

2431. HEGEDŰS Nándor: Jubileumi levél Jakabffy Elemérhez. 626—629. p.

Nyílt levél. A szerző beszámol magyarországi látogatásáról, s az ottani, a romániai magyar kisebbség helyzetéről való tájékoztatlanságról.

2432. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. VII. [közl.] 630—638. p.

Történeti áttekintéssel a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény adja az alábbi levelek, ill. memorandum szövegét: Jon Ghica Kossuth Lajoshoz (Constantinapole, 1850. nov. 18., francia nyelven), Vukovics Sebő Kossuth Lajoshoz (1851. márc. 6., szemelvény; 1851. márc.—ápr., szemelvény), Balcescu Miklós memorandumja (francia nyelven). Vö. még a 2377., 2389., 2402., 2409., 2416., 2424., 2438., 2445. tétellel.

2433. PAPP József: Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. Közlétesíti — dr. XVI. [helyesen: 26. közl.] 639—642. p.

1907-ből, 1914-ből. A közlemény tartalma: „Ghibu Onişifor a hazafias nevelésről a magyar uralom alatt”; „A magyar sajtó terrorizálása”; „Goga Octavian az Astra román kultúregyesület hivatásáról a magyar uralom alatt”; „Zárszó”. Dokumentumok és sajtótermékek (*Románul; Független Újság*

1914) alapján. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2465. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2434. ALMÁSY Mihály: A Népszövetség hatodik bizottsága és a kisebbségvédelmi eljárás. 643—647. p.

A közlemény beszámol a politikai bizottság 1932. évi tevékenységéről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2435. Emil Ludwig: Mussolini vallomásai. 648. p.

Szemelvénnel a fenti műből.

DOKUMENTUMOK

2436. Gyárfás Elemér a kényszeregyezségi és bírói likvidálási törvény módosításához a szenátus 1932 szeptember 13-iki ülésén. 649—664. p.

Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

11. évfolyam 22. szám

1932. november 16.

2437. JAKABFFY Elemér: A kisebbségi államtitkárság megszüntetéséhez. 665—667. p.

A romániai magyar kisebbség jogairól.

2438. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. VIII. [közl.] 668—675. p.

Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). A közlemény szemelvényt ad az alábbi levélből: Vukovics Sebő Kossuth Lajoshoz, 1851. Vö. még a 2377., 2289., 2402., 2409., 2416., 2424., 2432., 2445. tétellel.

2439. Az „Erdélyi róm. kath. Státus” utolsó jelentéséből. 676—678. p.

A közlemény részletet ad az 1932. nov. 17-i jelentésből, mely bemutatja, „hogyan igyekeztek a magyar lakosság katolikus iskoláit arra kötelezni, hogy kizárólag román nyelven tanítsanak”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2440. „Új Élet” és „A Jövő”. [1. közl.] 679—784. p.

A közlemény *A Jövő* (1. füzet) „Ankét”-ja alapján ismerteti a *Sarló* programját. Vö. még a 2447. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2441. Adatok a magyar népszámlálásból. 685—686. p.

A közlemény adatokat ad az 1930. évi magyarországi népszámlálás eredményeiből.

DOKUMENTUMOK

2442. Gyárfás Elemér beszéde a mezőgazdasági konverziótörvény módosításához a szenátus 1932 október 8-iki ülésében. 687—704. p.

Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

2443. PROKOPY Imre: A jugoszláviai nemzeti kisebbségek helyzete hivatalos megvilágításban és a valóságban. 705—717. p.
Adatokkal.
2444. RADOS K. Béla: A magyar tanítóihiány méretei Szlovákiában és Ruténiában. 718—721. p.
Statisztikai adatokkal (1920—1930).
2445. DEÁK Imre: Az első magyar—román konföderációs tervek. Kossuth Lajos konföderációs elgondolása. (Befejező közlemény.) 722—724. p.
Történeti áttekintés a Dunakonföderációról (1848—1851). Szemelvényekkel az alábbi levelekből: Teleki László Kossuth Lajoshoz (1951. ápr.), Andrássy Gyula Kossuth Lajoshoz (Paris, 1851. máj. 7.). Vö. még a 2377., 2389., 2402., 2409., 2416., 2438. tétellel.
2446. A Csehszlovák Köztársasági Magyar Népszövetségi Liga ez évi közgyűlése. 725—727. p.

A közlemény ismerteti az 1932. nov. 17-i közgyűlés lefolyását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2447. „Uj Élet” és „A Jövő”. (Befejező közlemény.) 728—732. p.
A közlemény adja a Prohászka Kör programját. A közlés alapja: *A Jövő* (1. füzet) „Ankétja”. Vö. még a 2440. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2448. Karl C. von Loesch: Das Antlitz der Grenzlande. 733. p.
Rövid ismertetés a fenti műről (München, 1932.)

DOKUMENTUMOK

2449. Gyárfás Elemér beszéde a rendkívüli adótörvényekhez a szenátus 1932 szeptember 21-iki ülésén. 734—739. p.
Adja a beszéd szövegét.
2450. Gyárfás Elemér beszéde a deviza-kereskedelem korlátozásához a szenátus 1932 szeptember 22-iki ülésén. 739—740. p.
Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.
2451. Gyárfás Elemér felszólalásai a módosított konverziótörvény részletes vitájában a szenátus 1932 október 9-iki ülésén. 740—744. p.
A közlemény adja a felszólalások, ill. a közbeszólások szövegét.

2452. BALOGH Arthur: A csíkmegyei határőrcsaládok panaszának elintézése a Nemzetek Szövetségének Tanácsa előtt. 745—757. p.
A szerző ismerteti a Csíkmegyei Magánjavak ügyében 1932. szept. 27-én hozott döntést, továbbá rámutat a „nemzetközi védelem elégtelenségére”.
2453. FRITZ László: Az elcsatolt területek magyar ifjúsága a magyarországi főiskolákon. 758—763. p.

A közlemény tartalma: a) „Az utódállamokbeli hallgatók száma”; b) „Főiskolák és tudománysszakok szerint”. Statisztikai adatokkal, táblázatokban (1925—1931).

2454. HEGEDŰS Nándor: Az iskolaadó sorsa. 764—766. p.

A szerző ismerteti a közoktatásügyi minisztérium szervezéséről szóló törvényjavaslat 186. cikkelyét. (A kisebbségi iskolák sorsa Romániában.) Vö. még a 2502. tétellel.

2455. RADOS K. Béla: Magyar szövetkezetek és szövetkezeti központok kérdése Cseh-Szlovákiában. 767—778. p.

A közlemény tartalma: a) „A szövetkezeti statisztika forrásai”; b) „Szövetkezetek száma Cseh-Szlovákiában 1931-ben nemzetiségi megoszlás szerint”. A szerző ad statisztikai adatokat is, táblázatokban.

2456. COTTELY István: Új utakon. 779—780. p.

A csehszlovákiai magyar kisebbség oktatásügyéről.

DOKUMENTUMOK

2457. Willer József képviselő interpellációja a kisebbség ellenes kilengések ügyében a kamara 1932 november 17-iki ülésén. 781—783. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2458. Willer József képviselő nyilatkozata a december 1 megünneplése tárgyában a kamara 1932 december 2-iki ülésén. 783—784. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

12. évfolyam 1. szám

1933. január 1.

2459. JAKABFFY Elemér: Tíz év után. 1—3. p.

Megemlékezés a romániai Országos Magyar Párt megalakulásának tíz éves évfordulója alkalmából.

2460. ALBERT Vilmos: Hol a macska, vagy románok-e a székelyek? 4—7. p.

A szerző bemutatja a székelyek elrománosítására való törekvéseket. (A csíkmegyei állami tanítók kongresszusáról.)

2461. RADOS K. Béla: Magyar pénzintézetek Szlovákiában és Ruthéniában. 8—17. p.

A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Magyar pénzintézetek Szlovákiában 1919—1930”; b) „Szlovák pénzintézetek Szlovákiában 1919—1930”; d) „Az összes részvénytársasági pénzintézetek adatai Szlovákiában 1919—1930”; e) „Az összes részvénytársasági pénzintézetek adatai Ruthéniában 1919—1929”. (Forrás: Mitteilungen des czechoslow. Statist. Staatsamtes. Prag, Jahrgang 1921—1930.)

2462. Magyar tanítóhiány a Vajdaságban. (1932.) 18. p.

A közlemény adja a betöltésre váró magyar tanítói állások jegyzékét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2463. A Večer, a Daly Mail és a csehszlovákiai kisebbségek. 19. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Večer* „Angol újságírók, akik nem Indiában, hanem nálunk ajánlanak népszavazást” c. írásából.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2464. JAKABFFY Elemér: Mikó Imre: Az erdélyi falu és a nemzetiségi kérdés. 20—21. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

2465. Epizódok a románság történetéből a magyar uralom alatt. 21—25. p.

„Barabás Endre adatgyűjteménye és feldolgozása alapján közlése Papp József dr. Lugos, 1932. Nyomatott Husvét és Hoffer könyvnyomdájában”. A közlemény hírt ad arról, hogy a *Magyar Kisebbség* hasábjain megjelent (1931—1932) cikksorozat önálló formában is kiadásra került, a fenti címmel. Vö. még a 2208., 2225., 2238., 2245., 2251., 2259., 2270., 2281., 2287., 2293., 2303., 2314., 2321., 2331., 2340., 2353., 2366., 2371., 2379., 2390., 2397., 2403., 2410., 2417., 2425., 2433. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2466. Gál Miklós képviselő közlése a földadó-leszállítás kijátszásáról a kamara 1932 dec. 8-iki ülésén. 26—27. p.

Adja a beszéd szövegét.

2467. Gyárfás Elemér beszéde a városi adósságok moratóriumához a szenátus 1932 december 9-iki ülésén és Popovici igazságügyi miniszter válaszképpen közölt statisztikai adatai. 27—30. p.

Adja a beszédek szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2468. FRITZ László: A „Királyhágómelléki Református Egyházkerület” hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1931—32. iskolai évben. A nagyvárad ref. püspöki hivatal 1932 nov. 18-án kelt 4.801/1932-II. sz. kimutatása alapján. 31—36. p.

A szerző táblázatos statisztikai adatokat ad: a) „Részletes kimutatás iskola-típus szerint”; b) „Összefoglaló kimutatás az 1931/32. tanévben tényleg működő tanintézetekről”; c) „Köztartások. (Internátusok, konviktusok, árvaházak)”.

12. évfolyam 2. szám

1933. január 16.

2469. JAKABFFY Elemér: „Contemtus Germanorum erga Hungaros”. 37—38. p.

Megjegyzések a romániai nemzetkisebbségi politikához.

2470. HEGEDÚS Nándor: Átmeneti jellegűek-e a kisebbségi szerződések. 39—49. p.

A szerző elemzi a „kisebbségvédelem elvét, megvalósítását, nemzetközi elgondolását”. Reflexiók V. Sercidi képviselőházi beszédére (1932. dec. 19.).

2471. BERKES József: 156 éves „kisebbségi” iskolatörvény. 50—55. p.

A szerző ismerteti Dimitrije Kirilovics „A vajdasági szerb elemi iskolák a 18. században” c. művét. Szemelvényeket is ad a Lex Teresiana (Mária Terézia szerb iskolatörvénye) szövegéből.

2472. RADOS K. Béla: Magyar kisebbségi munkásság és a szakszervezetek Cseh-Szlovákiában. 56—59. p.

Táblázatos statisztikai adatokkal (1923, 1930).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2473. A „Magyar Szemle” XVI-ik kötete. 60—62. p.

A közlemény részletet ad Szász Zsombor „Államközösség és népközösség” c. írásából.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2474. Benes bizalmasa szerint veszedelmes és buta a cseh-szlovák kisebbségi politika. 63—65. p.

A közlemény adja Hrušovský Igor „Veszedelmes és buta kisebbségi politika” c. vezércikkét (*Ceské Slovo*, 1933).

DOKUMENTUMOK

2475. Gyárfás Elemér beszéde az adókvetés és behajtás reformjára vonatkozó törvényjavaslatához a szenátus 1932 december 17-iki ülésén. 66—69. p.

Adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2476. FRITZ László: Az Unitárius Egyház hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1931—32. iskolai évben. (Az Unitárius Püspöki Hivatal 825/1932. sz. kimutatása alapján.) 70—72. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) „Részletes kimutató iskolafajok szerint”; b) „Összesítő kimutató”; c) „Köztartások (internátusok, konviktusok)”.

12. évfolyam 3-4. szám

1933. február 16.

2477. JAKABFFY Elemér: A „fiatalok füzet” elé. 73—74. p.

A *Magyar Kisebbség* e számában (1933. 3—4. sz.) fiatal munkatársait engedi szóhoz jutni. „Bírálat nélkül, megjegyzéstelenül tesszük az anyagot olvasóink elé, a bírálat őket illeti.”

2478. ALBRECHT Dezső: Kisebbségi reálpolitika. 75—91. p.

Kisebbségpolitikai tanulmány.

2479. PETROVAY Tibor: A szociális kérdés az ifjúság szemléletében. 92—97. p.

A szerző bemutatja az erdélyi magyar ifjúság „fokozódó érdeklődését . . . a szociális problémák felé”. Vö. még a 2483. tétellel.

2480. VENCZEL József: Az erdélyi magyar főiskolai ifjúság mozgalmának kibontakozása. 98—107. p.

Áttekintés (1919—1932).

2481. VITA Sándor: A harmincévesek problémái. 108—117. p.

A romániai magyar kisebbség helyzetéről.

2482. VITA Zsigmond: Kulturális kérdéseink. 118—127. p.

A romániai magyar kisebbség helyzetéről.

2483. Néhány adat az erdélyi magyar, román és szász szervezetekről. (Petrovay Tibor cikkéhez.) 128. p.

Statisztikai adatok, táblázatokban. Vö. még a 2479. tétellel.

2484. BALOGH Arthur: Gróf Apponyi Albert. 129—132. p.
Megemlékezés, 1933. febr. 14-i temetése alkalmából.
2485. JAROSS Andor: Nagy nemzetek jogai és kis nemzetek kötelességei. 133—136. p.
A szerző vizsgálja a kisebbségi nemzetek jogainak védelmét.
2486. COTTELY István: A kisebbségek lojalizmusa mint jogkérdés. 137—142. p.
Jogelméleti fejtegetés.
2487. JUNGER József: Deák Ferenc és a nemzeti kisebbségek. 143—150. p.
„A pécsi m. kir. Erzsébet Tud. Egyetem Nemzetközi Jogi Intézetének közleménye.” Történeti áttekintés (1863—1868). Szemelvényekkel Deák Ferenc felirati beszédeiből, ill. tanulmányából.
2488. Egy külügyminiszter érdekes cikke a hadsereg és a kisebbségek viszonyáról. 151. p.
A közlemény ismerteti Benes „Demokratikus hadsereg és belpolitika” c. írását (*Prager Rundschau*); szemelvénnel.
2489. RADOS K. Béla: A középiskolák tanárai, az osztályok látogatottsága és eredményei nemzetiségi szempontból Cseh-Szlovákiában. 152—157. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal (1920—1921; 1930—1932).
2490. TÓKÉS Gyula: A bánsági ref. egyházmegye iskolaügye az 1931—32. tanévben. 158—161. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.

DOKUMENTUMOK

2491. Laár Ferenc beszéde a közalkalmazottak fizetéscsökkentését célzó javaslatához a kamara 1933 február 11-iki ülésén. 162—164. p.
Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

2492. PROHÁSZKA László: Apponyi Albert gróf emlékezete. (Kortörténeti vázlat.) [1. közl.] 165—172. p.
1867—1903. Vö. még a 2500. tétellel.
2493. Șerban Mihály kisebbségi alminiszter úrnak átadott emlékiratunk. 173—186. p.
A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt 1933. márc. 2-i emlékiratának szövegét. Főbb pontjai: a) „Nyelvhasználat és közigazgatás”; b) „Oktatásügy”; c) „Nyugdíjak”; d) „Közbirtokosságok”; e) „Kisajátított földek bérbeadása”; f) „Földadókivetés”; g) „Csíki magánjavak”.
2494. SZÁSZ József: Megrokkant öntudatosság. 187—189. p.
A szerző beszámol a romániai magyarság beolvasztására irányuló törekvésekről.

2495. A kisebbségi szolidaritás mintaképe. 190—191. p.
A közlemény adja Szüllő Géza képviselőházi beszédének szövegét (Prága, 1933. febr. 22.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2496. Dr. Oberding József György: A mezőgazdasági hitelkérdés rendezésére irányuló törekvés a román törvényhozásban. 192—193. p.
A közlemény ismerteti az *Erdélyi Tudományos Füzetek*ben megjelent tanulmányt.

DOKUMENTUMOK

2497. Gál Miklós felszólalása a kamara 1933. évi március 1-i ülésén az igazságtalan adókiivetés tárgyában. 194—195. p.
Adja a beszéd szövegét.
2498. Willer József dr. képviselő beszéde az 1924. évi Mârzescu-féle rendtörvény ki-
szélesítése ellen a kamara 1933 március 5-iki ülésén. 195—199. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2499. Keresztény szeretet és sovíniszta gyűlölködés. 200. p.
A közlemény részleteket ad Căpâleanu egyik szenátusi beszédéből (1933).

12. évfolyam 7—8. szám
1933. április 16.

2500. PROHÁSZKA László: Apponyi Albert gróf emlékezete. (Kortörténeti vázlat.) (Befejező közlemény.) 201—208. p.
Vö. még a 2492. tétellel.
2501. JÓSIKA János: Ha tényleg takarékoskodnának. . . 209—210. p.
A szerző felsorol néhány, a romániai magyar kisebbség iskoláit ért sérelmet.
2502. TŐKÉS József: Újból az iskolaadó sorsa. 211—215. p.
A kisebbségi iskolák sorsáról Romániában. A szerző vizsgálja a közoktatásügyi minisztérium szervezéséről szóló törvényt. A közlés alapja: *Monitorul Oficial*, 1930. júl. 1. Vö. még a 2454. tétellel.
2503. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. [1. közl.] 216—222. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a legfontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreformra vonatkozó elvi jelentőségű rendeletek”. Vö. még a 2507., 2516., 2524., 2531., 2537., 2544., 2551., 2559. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2504. Külügyi Szemle. Eöttevényi O.: Ferenc Ferdinánd külpolitikája. 223—228. p.
A közlemény bő szemelvényt ad a *Külügyi Szemle* (10. évf. áprilisi szám) egyik írásából.

DOKUMENTUMOK

2505. Hegedűs Nándor beszéde az adójavaslatokhoz a kamara 1933 február 18-iki ülésén. 229—248. p.
A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2506. JAKABFFY Elemér: Készíthetünk-e közös helyzetképet? 249—250. p.
Megjegyzések a romániai magyar és német kisebbség ellentéteihez.
2507. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (II.) [közl.] 251—261. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a legfontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: a) „Az elvett földek bérbeadása és a haszonbér megállapítására vonatkozó alapvető rendeletek” (statisztikai táblázatokkal); b) „A kisajátítás mérve és az elvett földek felosztása”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2516., 2524., 2531., 2537., 2544., 2551., 2559. tétellel.
2508. DRÁGITY Milorád: A katolikus püspöki kar a jugoszláv királyság szokolszervezetéről. 262—267. p.
A közlemény adja a „jugoszláviai püspöki kar állásfoglalását a szokolok ellen”. A szerző adja az 1933. jan. 8-án felolvasott pásztorlevél szövegét is. A közlés alapja: *Politika*, 1933. jan. 16 (vezércikk). Szerkesztőségi bevezetővel.
2509. Az erdélyi katolikus „Státus” ügye a magyarországi publicisztikában. 268—271. p.
A közlemény ismerteti Szász Zsombor írását (*Magyar Szemle*, 1933. febr., márc., máj.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2510. BERECS Kálmán: Magyar kisebbségi tudományos szemle Szlovenszkon. („Nemzeti Kultúra” 1933. 1. sz.) 272—274. p.
A szerző ismerteti az induló folyóirat első számát.

DOKUMENTUMOK

2511. Sándor József felszólalása a bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslathoz a szenátus 1933 február 22-iki ülésén. 275—276. p.
Adja a beszéd szövegét.
2512. Balogh Arthur dr. felszólalása az 1924. évi Márcescu-féle rendtörvény kiegészítése ellen a szenátus 1933 március 15-iki ülésén. 276—277. p.
Adja a felszólalás szövegét.
2513. Jósika János báró beszéde a költségvetés tárgyalásánál a kamara 1933 március 18-iki ülésén. 277—283. p.
Adja a beszéd szövegét.
2514. Bethlen György gr. interpellációja a tömegesen elbocsátott magyar vasutasok érdekében a kamara 1933 április 13-iki ülésén. 282—284. p.
Adja a beszéd szövegét.

2515. Egy figyelemreméltó szerződés. Románia és Jugoszlávia szerződése a bánági kisebbségi iskolák helyzetének szabályozásáról. 285—294. p.
A közlemény adja Gyárfás Elemér czzel foglalkozó szenátusi beszédét (1933. márc. 29.), továbbá az 1933. márc. 10-i szerződés teljes szövegét.

2516. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (III.) [közl.] 295—306. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a fontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform nacionalista és kisebbségellenes jellege”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2524., 2531., 2537., 2544., 2551., 2559. tétellel.
2517. RADOS K. Béla: A jugoszláviai új községi törvény és a kisebbségek. 307—310. p.
A szerző vizsgálja az 1933. jún. 14-én életbelépő községi törvényt.
2518. R. SZEBEN András: A Magyarországtól Romániához átkapcsolt részek egyházainak államsegélye a háború előtt. Közzéteszi —. [1. közl.] 311—317. p.
„Jelen dolgozatunk célja a háború előtti egyházi segélyeknek a trianoni határmegállapítás folytán Romániához csatolt területre való kiszámítása”. Részletes statisztikai adatokkal. Vö. még a 2523. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2519. A kolozsvári magyar főiskolai hallgatók statisztikája. 318. p.
A közlemény ismerteti Princz János tanulmányát (*Erdélyi Tudósító*, 1933. máj. 1.) Adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „A főiskolai hallgatók vallás szerint a következőleg oszlanak meg”.

DOKUMENTUMOK

2520. Gyárfás Elemér beszéde a munkásbiztosítási törvényhez a szenátus 1933 március 18-i ülésén. 319—320. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

12. évfolyam 11—12. szám
1933. jún. 16.

2521. JAKABFFY Elemér: Helyzetkép. Írta és szatmári választói előtt elmondta — dr. 321—326. p.
A romániai magyar kisebbség helyzetéről.
2522. Bethlen István gróf Magyarország kisebbségi politikájáról. 327—334. p.
A közlemény szemelvényeket ad Bethlen István írásából (*Magyar Szemle*, 1933. jún.). Szerkesztőségi bevezetővel.
2523. R. SZEBEN András: A Magyarországról átkapcsolt részek egyházainak adott iskolai államsegélyek a háború előtt. Közzéteszi —. [2. közl.] 335—342. p.
A szerző részletes (táblázatos) adatokat ad 1913—1915-ből. Vö. még a 2518. tétellel.
2524. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (IV.) [közl.] 343—354. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a legfontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform likvidálásáról szóló törvények egyes sérelmesebb és az egyenlő elbánás elvébe ütköző rendelkezései”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2531., 2544., 2537., 2551., 2559. tétellel.
2525. Rendelet az iskolák községi segélyeinek elosztásáról. 355. p.
A közlemény adja a 15.289. sz. rendelet (1933. ápr. 27.) szövegét.

DOKUMENTUMOK

2526. Gyárfás Elemér felszólalása a hátrálékos állami tartozások rendezéséről szóló törvényhez a szenátus 1933 március 30-iki ülésén. 356—357. p.
Adja a felszólalás, ill. a közbeszólás szövegét.
2527. Gyárfás Elemér beszéde az adósságrendezésekről szóló törvényhez a szenátus 1933 április 12-iki ülésén. 357—364. p.
Közlí a beszéd szövegét.

12. évfolyam 13. szám
1933. július 1.

2528. VUCHETICH Endre: Kisebbségi politika ordonanța de platakkal. 365—367. p.
A romániai kisebbségi politikáról.
2529. FERENCZI Zsigmond: Magyar kisebbségi néperkölc. 368—370. p.
Romániában.
2530. HEGEDŰS Nándor: A magyar vasutasok tragédiája. Írta és a képviselőházban elmondotta: —. 371—390. p.
Adja az 1933. márc. 15-i beszéd és a közbeszólások szövegét.
2531. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (V.) [közl.] 391—397. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a fontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform pénzügyi likvidálása”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2524., 2537., 2544., 2551., 2559. téttel.
2532. A Román Szociológiai Intézet vitaestje a kisebbségek helyzetéről. 398. p.
Rövid ismertetés az 1933. máj. 27-i vitaestről.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2533. Bernheim ügye a Népszövetség előtt. 399—400. p.
A közlemény ismerteti a Nemzetek Szövetsége Tanácsának tárgyalását Bernheim „felsősziléziai zsidó menekültnek Németország ellen beadott panaszáról”.

12. évfolyam 14. szám
1933. július 16.

2534. Hatodik nemzetgyűlésünk. 401. p.
Híradás a romániai Országos Magyar Párt marosvásárhelyi nagygyűléséről.
2535. BALOGH Arthur: Jelentések a Nemzetek Szövetsége elé terjesztett és általa elintézett panaszokról. A Magyar Párt 1933. évi nagygyűlése alkalmával a kisebbségi szakosztálynak 1933. július 1-én tartott ülésén előterjesztette: —. 402—410. p.
A gyűlést Marosvásárhelyen tartották.
2536. MESKÓ Miklós: Új kiegyezést. 411—422. p.
A szerző felvázolja egy „eljövendő államszövetség” képét, „amely az elpusztított monarchia helyébe léphet”. Adatokkal

2537. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (VI.) [közl.] 423—432. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a fontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform pénzügyi likvidálása”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2524., 2531., 2544., 2551., 2559. téttel.
2538. A marosvásárhelyi nagygyűlés és az ifjúság. 433—434. p.
A közlemény ismerteti a romániai Országos Magyar Párt 1933. júliusi nagygyűlésén elhangzott beszédeket, az alábbiaktól: Bethlen György gróf, Jakabffy Elemér, Paál Árpád. Szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2539. A Magyar Párt marosvásárhelyi nagygyűlésének meghozott határozata a kulturális autonómia tárgyában. 435—436. p.
Adja a határozat szövegét (1933. júl.).
2540. A Magyar Párt megválasztottai. 436. p.
A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt marosvásárhelyi nagygyűlésén megválasztott tisztségviselők névsorát.

12. évfolyam 15—16. szám
1933. augusztus 16.

2541. PAÁL Árpád: Magyar—német ellentétek a népegységi mozgalmakban. [1. közl.] 437—453. p.
A romániai magyar és német kisebbségekről. Történeti áttekintéssel. Szerkesztőségi megjegyzéssel. Vö. még a 2549. téttel.
2542. PAPP József: A kisebbségi jogvédelem és kisebbségi törvények. [1. közl.] 454—459. p.
Történeti áttekintés (1830—1933). Vö. még a 2550. téttel.
2543. R. SZE BEN András: A Magyarországtól Romániához csatolt terület egyházainak államsegélye az 1930—1933. években. Közzéteszi —. 460—465. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.
2544. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (VII.) [közl.] 466—472. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a fontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform pénzügyi likvidálása”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2524., 2531., 2537., 2551., 2559. téttel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2545. Mit magyaráz meg a „Národni Listy” Seton Watsonnak és más angoloknak. 473—474. p.
A közlemény adja a „Seton Watson és az angol revizionisták válasza” c. írást (*Národni Listy*, 1933. júl. 9.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2546. Teuton-turáni batrachomimachia. 475—477. p.
A közlemény szemelvényt ad Vámbéry Rusztem fenti cím alatt megjelent írásából (*Századunk*, 1933. ápr.-jún.).

ROMÁNOK RÓLUNK

2547. Ghița Pop cikke az „Adeverul”-ban. 478—480. p.

A közlemény adja Ghița Pop Fiedler püspök ellen írott, a magyarokat irredentizmussal vádoló cikkét (*Adeverul*, 1933. júl. 21.). Vö. még a 2554. tétellel.

12. évfolyam 17. szám

1933. szeptember 1.

2548. JAKABFFY Elemér: Jamboree-gondolatok. 481. p.

A cserkész -találkozó apropóján a nemzetek egymás iránti megbecsüléséről.

2549. PAÁL Árpád: Magyar—német ellentétek a népegységi mozgalmakban. (Befejező közlemény.) 482—491. p.

A romániai magyar és német kisebbségekről. Szerkesztősségi megjegyzéssel. Vö. még a 2541. tétellel.

2550. PAPP József: A kisebbségi jogvédelem és kisebbségi törvények. (Befejező közlemény.) 492—500. p.

Történeti áttekintés (1865—1930). Vö. még a 2542. tétellel.

2551. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (VIII.) [közl.] 501—508. p.

A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a fontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „Az agrárreform pénzügyi likvidálása”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2524., 2531., 2537., 2544., 2559. tétellel.

2552. R. SZEBEN András: A Magyarországtól Romániához átkapcsolt részek egyházainak háború előtti és jelenlegi államsegélyeinek összehasonlítása. Közzéteszi —. [1. közl.] 509—511. p.

Táblázatos statisztikai adatokkal (1914., 1930—1933). Vö. még a 2568. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2553. *Reacțiunea Literară* — és a revízió. 512. p.

A közlemény bírálja Petre Petrinca írását (*Reacțiunea Literară*, 1933. júl. 16.).

ROMÁNOK RÓLUNK

2554. A bejósolt folytatás. Ghița Pop második cikke. 513—515. p.

A közlemény adja Ghița Pop Fiedler István róm. kath. püspök elleni második kihozanását. Vö. még a 2547. tétellel.

2555. Már az Unirea is! 515—516. p.

A közlemény hozzászólásokat ad a Fiedler-ügyhöz. Szemelvény az Unirea Poporului (1933. júl. 30.) írásából, ill. Gyárfás Elemér megjegyzéseiből (*Erdélyi Lapok*, 1933. aug. 1.).

2556. PROHÁSZKA László: A magyar színpad drámája. 517—522. p.
A szerző vizsgálja a romániai magyar színházi életet.
2557. FERENCZI Zsigmond: Cselekvő magyar ifjúságot. . . 523—526. p.
A szerző foglalkozik a romániai magyar ifjúság „életkérdéseivel”.
2558. RADOS K. Béla: A vajdasági magyar egyesületek ügye a Népszövetség előtt. 527—537. p.
A szerző ismerteti Prokopy Imre 1930. szept. 6-i petícióját. Továbbá adatokat közöl különböző magyar egyetemekről.
2559. PROKOPY Imre: A jugoszláv agrárreform. (Befejező közlemény.) 538—541. p.
A tanulmány ismerteti 1919. febr. 25-től „a legfontosabb rendeletek főbb rendelkezéseit”. A közlemény tartalma: „A nagybirtokon végrehajtott agrárreform likvidálásáról szóló 1931 június 19-iki törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 1933 június 24-iki törvény”. Adatokkal. Vö. még a 2503., 2507., 2516., 2524., 2531., 2537., 2544., 2551. tétellel.
2560. GYÁRFÁS Elemér: A cserevonat, a bukaresti újságírókirándulás és a szegedi meghívás tanulságai. 542—546. p.
A romániai magyar kisebbség sérelmeiről.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL
2561. A szászok Brandsch ellen. 547—548. p.
A közlemény ismerteti Neugeboren Emil könyvét, melyben a szerző a volt kisebbségi államtitkárt mutatja be.
- KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE
2562. A Narodní Listy a revízióról. 549. p.
A közlemény ismerteti a „Revízió? Miért ne?” c. vezércikket (*Národní Listy*, 1933. aug. 19.).
- KÖNYVEK SZEMLÉJE
2563. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A csehszlovák kisebbségi társaság kiadványsorozatának első kötete. 550—551. p.
A szerző ismerteti az alábbi művet: Dr. Zdenek Peška: Kulturní Samospráva Národnostních menšin. (A nemzeti kisebbségek kulturális önkormányzata.) Dr. Krofta Kamil előszavával. Prága, 1933. Orbis kiadása.
- ROMÁNOK RÓLUNK
2564. A kisebbségi alkalmazottak és a vasgárdista sajtó. 552. p.
A közlemény ismerteti a *Calendarul* (1933) Vaida-Voevod Alexandru miniszterelnök körrendeletével foglalkozó írását. Szemelvényyel.

2565. A nemzetkisebbségek IX-ik kongresszusa. 553—565. p.
A közlemény beszámol az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 1933. szept. 16—19-i kongresszusáról. Adja az alábbi beszédek szövegét is:

„Balogh Arthur előadása a Nemzetek Szövetségének múlt évi tevékenységéről”; Jakabffy Elemér felszólalása; „Szülő Géza előadása”.

2566. GYÁRFÁS Elemér: A német birodalommal kötött konkordátum. Ism. — dr. 566—580. p.

A szerző részletesen ismerteti az 1933. jún. 22-én a Szentszék és a német birodalom között megkötött konkordátumot, továbbá összehasonlítja az 1927. máj. 10-i román konkordátummal. Bő szemelvényekkel mindkét egyezményből. Szerkesztőségi bevezetővel. A közlemény korábban az *Erdélyi Tudósító* hasábjain jelent meg.

2567. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A kisebbségi kérdés tanulmányozásának népszerűsítése. 581—584. p.

A szerző ismerteti a „Nemzetiségi kérdések” (Národností otázky) c. kiadványsorozat jelentőségét.

2568. R. SZEBEN András: A Magyarországtól Romániához átkapcsolt részek felekezeti iskoláinak háború előtti és jelenlegi államsegélyeinek összehasonlítása. Közzéteszi —. [2. közl.] 585—586. p.

Statisztikai adatokkal (1914-, 1929-ből). Vö. még a 2552. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2569. A Népszövetség határozata a kisebbségek ügyében. 587. p.

A közlemény ismerteti a Nemzetek Szövetsége politikai bizottsága által 1933. okt. 10-én elfogadott jelentést.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2570. A Sachsentag határozata. 588—589. p.

A közlemény adja az „ötödik erdélyi Sachsentag határozatának a nagy nyilvánosság számára kiadott szövegét” (1933. okt. 2.).

DOKUMENTUMOK

2571. Esterházy János gróf elnöki megnyitója a Csehszlovákiai Magyar Népszövetségi Liga 1933 október 4-ikén Pozsonyban megtartott ülésén. 590—592. p.

Adja a beszéd szövegét.

12. évfolyam 21. szám
1933. november 1.

2572. Értjük Benest és Gogát is. 593—594. p.

A romániai és csehszlovákiai magyar kisebbség helyzetéről. Szemelvénnel Goga beszédéből (Bukarest, 1933 ősze).

2573. JAROSS Andor: A Nemzetek Szövetsége és mi kisebbségi magyarok. Írta és Pozsonyban 1933 október 4-én a Csehszlovákiai Magyar Népszövetségi Liga közgyűlésén előadta —. 595—599. p.

A szerző bírálja a Nemzetek Szövetsége tevékenységét.

2574. JAKABFFY Elemér: A „Magyar Figyelő” furcsa beköszöntője. 600—602. p.

A szerző ismerteti a csehszlovákiai *Magyar Figyelő* (1933) beköszöntő számát, melyet alaposan cenzúráztak. Szemelvényekkel.

2575. TÓKÉS József: Az iskolaadó szétoztásáról szóló miniszteri rendelet. 603—607. p.

A szerző vizsgálja a román közoktatásügyi miniszter 1933. ápr. 27-i 15.289. sz. rendeletét (a közoktatásügyi minisztérium szervezéséről szóló törvény 186. artikulusának végrehajtása), a kisebbségi felekezeti iskolák szempontjából.

2576. Két védőbeszéd. 608—612. p.

A közlemény adja az alábbi két beszéd szövegét, melyek a nemzeti himnusz éneklésének szabadságát kérik. a) „1911 november 21-én a brassói kir. törvényszék előtt elmondotta: Serban Miklós dr. ügyvéd”; b) „1933 október 30-án a szatmári törvényszék előtt elmondotta: Czumbel Lajos dr. lelkész”.

2577. A nemzetkisebbségek kilencedik kongresszusának határozatai. 613—614. p.

A közlemény röviden ismerteti az európai szervezett népkisebbségi csoportok 9. kongresszusának (1933. szept. 16—19.) határozatait.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2578. Pamfil Seicaru megállapításai Jugoszláviában. 615. p.

A közlemény ismerteti Seicarubak a jugoszláviai román kisebbség helyzetéről szerzett tapasztalatait bemutató írást (*Curentul*, 1933. okt. 26.); szemelvénnel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2579. A felvidéki zsidó szövetség határozata. 616—617. p.

A közlemény ismerteti a *Slovensky Vecsernik* (1933. okt. 23.) közlése alapján a felvidéki zsidók szövetségének 1933. okt. 22-i, pozsonyi közgyűlését.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2580. Erdélyi mozaik a „Magyar Szemlé”-ben. 618—621. p.

A közlemény adja Asztalos Miklós erdélyi útja során szerzett kedvezőtlen tapasztalatairól beszámoló írását (*Magyar Szemle*, 1933. 75. sz.). Szemelvénnel.

2581. Új magyar folyóirat Csehszlovákiában. 621. p.

Rövid ismertetés az induló *Magyar Figyelőről*.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2582. A szlovenszkói és ruszinszkói lakosság anyanyelvének és nyelvtudásának összehasonlítása az 1910. évi népszámlálás alapján. 622—623. p.

Táblázatos statisztikai adatok. A közlés alapja: *Magyar Figyelő*, 1933. 1. sz.

ROMÁNOK RÓLUNK

2583. Goga szerint nincs beleszólásunk az ország ügyeibe. 624. p.

A közlemény ismerteti Octavian Goga 1933. okt. 31-i beszédét; szemelvényekkel.

12. évfolyam 22. szám

1933. november 16.

2584. JAKABFFY Elemér: A mi ügyünk mint az európai politika próbaköve. 625—628. p.

A szerző áttekinti a kisebbségi kérdés változását, s vizsgálja a nemzetközi politikához való viszonyát.

2585. Az eddig megtartott választások és a magyar párt. 629—631. p.

A közlemény röviden áttekinti az eddigi romániai választásokat (1922—1932). Adatokkal.

2586. A Ruthénföld autonómiája és a kisebbségek helyzetének helyszíni kivizsgálása. Baranyai Zoltán magyar megbízottnak vitája Benes csehszlovák külügyminiszterrel 1933 október 5-én a Népszövetség hatodik bizottságának ülésén. 632—633. p.

A közlemény adja a beszéd szövegét, pontos fordításban.

2587. FORIS Anna: A tót kérdés bibliográfiai vázlata 1918-ig. Összeállította —. [1. közl.] 634—644. p.

A közlemény a szlovák nemzeti kisebbségre vonatkozó bibliográfiai összeállítást ad. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 2599. tétellel.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

2588. GYÁRFÁS Elemér: Tanulságok Báthory István múltjából. Írta és a Báthory-Apor szeminárium által Kolozsváron 1933 okt. 15-én rendezett Báthory emlékünnepen elmondotta: — dr. 645—647. p.

Adja a beszéd szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2589. A szudeta-németek küzdelme a cseh kormányrendszer ellen. 648. p.

A csehszlovákiai német kisebbséget ért sérelmekről.

2590. Brandsch Rudolf új német pártot alakít. 649. p.

A közlemény adja az erről szóló nyilatkozatot (*Neue Zeitung*, 1933).

2591. A burgenlandi horvátok baráti körét — feloszlatták. 649. p.

Rövid híradás.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2592. Magyarországi lapok a Magyar Párt Nagyváradon tartott gyűléséről. 650—651. p.

A közlemény adja a *Pesti Hírlap* (1933. nov. 15.) és a *Magyarság* (1933. nov. 15.) híradását az 1933. nov. 12-i gyűléséről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2593. Új magyar nemzetiségi politika. 652—653. p.

A közlemény ismerteti Nagy Iván írását arról, „milyen új magyar nemzetiségi politika volna eredményt hozó” (*Külgügyi Szemle*, 1933. okt.). Bő szemelvénnel.

DOKUMENTUMOK

2594. Szüllő Géza képviselő beszéde a költségvetési bizottság 1933. évi november 14-iki ülésén Csehszlovákia külügyi és kisebbségi politikájáról. 654—656. p.

Adja a beszéd szövegét.

12. évfolyam 23—24. szám

1933. december 16.

2595. JAKABFFY Elemér: Eredményünk. 657—659. p.

A szerző visszatekint a romániai Országos Magyar Párt utolsó három évére.

2596. Egy érdekes számítás. 660—661. p.

A közlemény vizsgálja az 1928-, 1931-, és 1932. évi romániai parlamenti választásokon a magyarok mandátumait.

2597. Ítéletek. [1. közl.] 662—666. p.

A közlemény tartalma: „Három havi fogházra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélték el Figus Albert hírlapírót”; „Három hónapi fogházra és 50.000 lej pénzbüntetésre ítélték el dr. Kajaba László lelkészt”; „Öt évi fogházra és tízezer lej pénzbüntetésre ítélték el Török Ferenc román. kat. esperest”; „Egy hónapi fogházra ítélték Dénes Sándort, a »Szamos« szerkesztőjét”; „Ötezer lej fő- és háromezer lej mellékbüntetésre ítélték Szász Endrét”; „Három hónapi fogházra ítélték Kertész Lászlót”; „Felmentették Prohászka Lászlót és Major Bélát”; „Hathónapi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélték Zágoni Dezső lapszerkesztőt”; „Egy évi fogházra és 2000 lej pénzbüntetésre ítélték Ványolós István volt szerkesztőt”.

2598. Sérelmeinkből. 667—668. p.

A közlemény adatokat közöl a romániai magyar kisebbséget ért sérelmekről az alábbi helységeken: Csobotfalva, Csikszentimre, Szentgyörgy—Bánkfalva, Csikszereda.

2599. FORIS Anna: A tót kérdés bibliográfiai vázlata 1918-ig. Összeállította: —. (Befejező közlemény.) 669—680. p.

A közlemény a szlovák nemzeti kisebbségre vonatkozó bibliográfiai összeállítást ad. Vö. még a 2587. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2600. Brandschot kizárták az összes szász népi szervezetből. 681. p.

A közlemény ismerteti a Volksrat (a szász népszervezetek legfőbb tanácsa) 1933. nov. 22-i határozatát.

2601. Megsemmisítették a csehszlovákiai német nemzeti szocialista párt mandátumait. 681—682. p.

A közlemény ismertetést ad a mandátumtanács 1933. nov. 25-i üléséről.

KÖNYVEK SZEMLEJE

2602. Az Erdélyi Egyházmegyei Tanács röpirata. 683—685. p.

A közlemény ismerteti a röpirat formában megjelentetett fellebbezéshez Gyárfás Elemér által írt összefoglalást. Szemelvényyel.

DOKUMENTUMOK

2603. A Magyar Párt képviselő-jelöltjei. 686—688. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt 1933. nov. 30-i ülésén választott képviselő-, ill. szenátor-jelöltek névsorát, megyénként, foglalkozásuk feltüntetésével.

2604. Az ifjúság nyilatkozata a Magyar Párt Intézőbizottsága előtt. 688. p.

A közlemény adja Becsky István 1933. nov. 30-án, Kolozsváron tett nyilatkozatát.

ROMÁNOK RÓLUNK

2605. Dunca és Dragan a kolozsvári interimár bizottság kisebbségmentes összeállításáról. 689. p.

A közlemény ismerteti a két nyilatkozatot; szemelvényekkel.

2606. Șerban és Nistor szavai. 689—691. p.

A közlemény adja a miniszteri beiktatások során (1933) Mihail Șerban, volt kisebbségi alminiszter, és Nistor, az új kisebbségi alminiszter által mondott beszédek szövegét.

2607. A legújabb Goga. 691—692. p.
A közlemény ismerteti Octavian Goga 1933. nov. 26-i, kolozsvári beszédét, melyben a kisebbségeket támadja.
2608. Junian: „Négymillió kisebbséget nem lehet áttenni a határon”. 692. p.
A közlemény ismerteti Junian beszédét, melyben „élesen támadta a tulzó nacionalista alakulatokat”; bő szemelvényekkel.

13. évfolyam 1. szám
1934. január 1.

2609. JAKABFFY Elemér: Az új év küszöbén. 1. p.
A szerző megemlékezik I. G. Duca meggyilkolásáról.
2610. [Megint választottunk.] 2—3. p.
A közlemény a cenzúra miatt nem jelent meg. A címet a szám tartalomjegyzéke és az éves mutató egyaránt megadja.
2611. A Duca-kormány 1933. évi parlamenti választásainak számadatai. 4—10. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.
2612. A román politikai pártok parlamenti képviselőinek számadataiból. 11—16. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal. Cenzúrafoltokkal.
2613. Anghelescu rádióüzenetéből. 17—18. p.
A közlemény részleteket ad a „román kultúra problémáiról” tartott előadásból.
2614. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. [1. közl.] 19—29. p.
Történeti áttekintés (18. sz. vége—1874). Vö. még a 2621., 2630., 2638., 2646., 2651., 2666., 2677. tétellel.
2615. A Magyar Párt megválasztottai az eddigi választásoknál. 30—31. p.
A közlemény adja a romániai parlamenti választásokon (1922., 1926., 1927., 1928., 1931., 1932., 1933.) megválasztott kamarai, ill. szenátusi képviselők névsorát.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2616. JAKABFFY Elemér: Bleyer Jakab halálához. 32. p.
Nekrológ.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2617. André Maurois: VII. Edward és kora. 33. p.
A közlemény egy idézetet ad a műből.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2618. Csehszlovákia lakosságának nemzetiségi és felekezeti megoszlása az 1930. évi adatok alapján. 34—35. p.
Táblázatos statisztikai adatok, 1921-ből és 1930-ból.

DOKUMENTUMOK

2619. [Gróf Bethlen Györgynek, a romániai Országos Magyar Párt elnökének kiáltványa választóikhoz.] 36. p.
Adja a nyilatkozat szövegét. Cenzúrafoltokkal.

2620. MESTER Miklós: Az autonóm Erdély az 1863—64. évi erdélyi országgyűlés végzéseiben. I. [közl.] 37—44. p.

A közlemény tartalma: „Történelmi előzmények”. A szerző részletesen ismerteti a Diploma Leopoldinumot Dósa Elek „Erdélyhoni jogtudomány” c. műve alapján. Vö. még a 2636., 2686., 2746.; 3182. tétellel.

2621. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. II. [közl.] 45—55. p.

Történeti áttekintés (1873—1894). Vö. még a 2614., 2630., 2638., 2646., 2651., 2666., 2677. tétellel.

2622. Ítéletek. [2. közl.] 56—60. p.

A közlemény tartalma: „A magyar helységnevek használata — megengedett”; „Háromévi fogházra ítélték Bojáky Zsigmond ferencrendi szerzetest”; „Felmentettek egy kommunizmussal vádolt magyar párti tagozati elnököt” (Kupcsó Pált); „A való hírek átvétele párisi és bucuresti újságokból — nem büntetendő cselekmény”; „Gara Ákost és Rajnai Tibort egyenként három havi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélték”.

2623. A magyar nyelv a vasutakon és a postán Csehszlovákiában. Malypetr miniszterelnök válasza Szüllő Géza interpellációjára. 61—62. p.

A közlemény adja az 1934. jan. 17-i válasz szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2624. Házkutatás a „Slovak” szerkesztőségében. 63—65. p.

Híradás az 1934. jan. 6-i, pozsonyi házkutatásról. A közlemény adja azon *Slovak*-beli cikkek jegyzékét is, „melyek miatt annakidején az autonomisták lapját elkobozták és most ellenük a házkutatást foganatosították”.

2625. Letartóztatták a Sudetendeutsche Heimatsfront prágai vezetőit. 65—66. p.

Híradás a csehszlovákiai német párt vezetőinek letartóztatásáról.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2626. A „Katolikus Szemle” új feladatok előtt. 67. p.

A közlemény ismerteti a megújuló folyóirat 1934. januári számát.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2627. KRISTÓF Ödön: Amikor Herczeg Ferenc Slavici Jánossal együtt ült Vácon. Közli: —. 68—71. p.

A szerző szemelvényeket ad az alábbi műből: Herczeg Ferenc emlékezései. Bp. 1933.

DOKUMENTUMOK

2628. Dr. Willer József, a Magyar Párt parlamenti csoportja főtitkárának búcsúztatója I. G. Duca ravatalánál. 72. p.

Adja a beszéd szövegét.

2629. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségek politikai jogegyenlőségének elbukása a választáson. [1. közl.] 73—88. p.

A szerző vizsgálja a román választójogi törvényt, ill. ennek gyakorlati megvalósulását. Vö. még a 2637., 2645. tétellel.

2630. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. III. [közl.] 89—96. p.

Történeti áttekintés (1896—1903). Vö. még a 2614., 2621., 2638., 2646., 2651., 2666., 2677. tétellel.

2631. R. SZE BEN András: A magyar tannyelvű állami elemi iskolák száma és helye. Az „Anuarul Invățământului Primar. 1933. Minist. Instruct. Publ. Cult. și Art. București” alapján közli: —. 97—108. p.

A közlemény tartalma: „Magyar tanításnyelvű állami elemi iskolák Erdélyben 1932/33. évben”. Táblázatos statisztikai adatok. A táblázat adja a tanítók nevét is, községenként.

2632. Ítéletek. [3. közl.] 109—110. p.

A közlemény tartalma: „Amikor Colfescu ügyész felmentést kér” (Csögör Lajos és Kovács György ügyében); „Vass Tibor hittantanárt felmentette a törvényszék az államellenes izgatás vádjá alól”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2633. Támadás Muth Gáspár ellen. 111—112. p.

A közlemény ismerteti Waldemar Gust vezércikkét (*Osdeutsche Beobachter*, 1934); bő szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

2634. Bethlen György gróf beszéde a mandátumok igazolási vitájában a kamara 1934 február 5-iki ülésén. 113—116. p.

Adja a beszéd szövegét.

2635. JAKABFFY Elemér: Mihali Tivadar, Goldiş László és Pop-Cicio István emlékéhez. 117—120. p.

Nekrológ.

2636. MESTER Miklós: Az autonóm Erdély az 1863—64. évi erdélyi országgyűlés végzéseiben. II. [közl.] 121—128. p.

„Történelmi előzmények” (1848—1852). Vö. még a 2620., 2686., 2746.; 3182. tétellel.

2637. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségek politikai jogegyenlőségének elbukása a választáson. (Második közlemény.) 129—135. p.

A szerző vizsgálja a román választójogi törvényt, ill. ennek gyakorlati alkalmazását. Adatokkal. Vö. még a 2629., 2645. tétellel.

2638. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon IV. [közl.] 136—140. p.

Történeti áttekintés (1906—1907). Vö. még a 2614., 2621., 2630., 2646., 2651., 2666., 2677. tétellel.

2639. R. SZEBEN András: Magyar tagozatok az erdélyi állami elemi iskolákban 1932-ben. Az „Anuarul Invățământului Primar. 1933.” alapján közli: —. 141—148. p.

Táblázatos statisztikai adatok a tanítók neve szerint (magyar nevű, kétes nevű, nem magyar nevű), községenként, megyénkénti bontásban.

2640. Ítéletek. [4. közl.] 149—152. p.

A közlemény tartalma: „Manyák József lapszerkesztőt ötezer lej pénzbüntetésre ítélte a szatmári törvényszék”; „Megtörtént esemény közléséért nem jár büntetés”; „Felmentették Kövér Gusztávot és Zágoni Dezsőt”; „Ismét felmentették Krenner Miklóst”; „Államellenes izgatásért elítéltek falusi legényeket”.

2641. A Népszövetségi Ligák Uniójának brüsszeli tanácsulése. 153. p.

A közlemény ismerteti az 1934. februári ülészakot.

DOKUMENTUMOK

2642. Gyárfás Elemér interpellációja a magyar postatakarékpénztári betétek kifizetése ügyében a szenátus 1934 február 23-iki ülésén. 154. p.

Adja a beszéd szövegét. Vö. még a 2661. tétellel.

2643. A Magyar Párt állásfoglalása a felirati javaslatlalt szemben. Bethlen György gr., illetve Sándor József beszéde a kamara 1934 február 24-iki, illetve a szenátus február 21-iki ülésén. 155—156. p.

A közlemény adja a Bethlen György, ill. Sándor József által elmondott beszéd szövegét.

13. évfolyam 6. szám

1934. március 6.

2644. ALAPY Gyula: A magyar kultúra sérelmei Csehszlovákiában. 157—164. p.

A szerző felsorol néhány esetet.

2645. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségek politikai jogegyenlőségének elbukása a választáson. (Befejező közlemény.) 165—72. p.

A szerző vizsgálja a román választójogi törvényt, ill. ennek gyakorlati alkalmazását. Vö. még a 2629., 2637. tétellel.

2646. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. V. [közl.] 173—178. p.

Történeti áttekintés (1907—1911). Vö. még a 2614., 2621., 2630., 2638., 2651., 2666., 2677. tétellel.

2647. Ítéletek. [5. közl.] 179—184. p.

A közlemény tartalma: „Nyolc hónapi, illetve egy évi fogházra ítélték Ferencz Bélát, illetve Péter Ferencet”; „A Tábla felmentette Szász Endre szerkesztőt, aki egy hatósági átirat hangját bírálta”; „A magyar színek nyilvános használata kihágást képez”; „Szabó Tibor ref. lelkészt három havi fogházra és

2000 lej pénzbüntetésre ítélték”; „Felmentették Tabéry Gézát, aki egy jó tanácsot is kapott”; „Súlyos büntetés kiszabásával kapcsolatban a bíróság Krenner Miklóst három évre eltiltotta az újságírói foglalkozástól”; „Kubán Endre szerkesztőt felmentették”.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

2648. A Népszövetség és a kisebbségek. 185—188. p.

„A Genfben megjelenő »Minorité« [1934.] március 1-i számából adjuk ezt a fejtegetést”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2649. AIXINGER László: Népszámlálás — kisebbségi jogok. A Csehszlovákiában 1930-ban végzett népszámlálás hatása a szlovenszkoí és ruszinszkoí magyar valamint német kisebbség nyelvhasználatára. 189—192. p.
Statistikai adatokkal.

13. évfolyam 7. szám
1934. április 1.

2650. JAKABFFY Elemér: Szegény nemzetkisebbségek. . . 193—194. p.

A szerző elmélkedik a nemzeti kisebbségek sorsáról, ill. a Nemzetek Szövetségéhez való viszonyukról.

2651. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. VI. [közl.] 195—201. p.

Történeti áttekintés (1906—1913). Vö. még a 2614., 2621., 2630., 2638., 2646., 2666., 2677. tétellel.

2652. Ítéletek. [6. közl.] 202—203. p.

A közlemény tartalma: „Felmentette a Tábla Dénes Sándort, a »Szamos« szerkesztőjét”; „Egy havi fogházra ítélte a bíróság Barza Ferenc dr. hírlapíró”; „A Tábla felmentette Hegedűs Nándort a nemzetellenes izgatás vádjá alól”.

2653. Pál Gábor képviselő nyílt levele a csíkszeredai csendőrpáncsnokokhoz. 204. p.

A közlemény adja az 1934. márc. 9-i levél szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2654. Glondys püspök röpirata. 205—206. p.

A közlemény ismerteti a röpirat szövegét. (Az erdélyi szász kisebbségről.)

2655. Dollfuss a burgenlandi horvátok között. 207. p.

A közlemény ismerteti Dollfuss 1934. márc. 12-i beszédét.

2656. A lengyelországi kormánylap felpanaszolja a csehszlovákiai lengyel kisebbség rossz sorsát. 207. p.

Rövid hír a *Gazeta Polska* cikke alapján.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2657. A „Magyar Szemle” ez évi első három füzetéből. 208—210. p.

A közlemény ismerteti Szász Zsombor „A Magyarok Erdélyben” c. írását; bő szemelvénnel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2658. Társadalomtudományi Bibliographia. A budapesti közkönyvtáraknak 1928-ik évi szerzeményi alapján. 211—214. p.

A közlemény adja a bibliographia 5. kötetéből a „nemzetkisebbségi kérdés romániai vonatkozásairól” szóló fejezetet.

2659. BERECZ Kálmán: A kisebbségek nyelvhasználati joga az európai államokban. 215—217. p.

A szerző részletesen ismerteti az alábbi művet: Emil Sobota: Jazykové právo v evropských státech. Národnosti svazek 3. Praha, 1934. Orbis.

DOKUMENTUMOK

2660. Gyárfás Elemér interpellációja a házi cselédek kötelező betegség elleni biztosítása tárgyában a szenátus 1934 február 23-iki ülésén. 218—219. p.

Adja a beszéd szövegét.

2661. A közlekedési miniszter válasza Gyárfás Elemérnek a postatakarékpénztári betétek ügyében előterjesztett interpellációra. 219—220. p.

A közlemény adja Franasovici írásbeli válaszának szövegét. Vö. még a 2642. tétellel.

2662. Szabó Béni beszéde a luxus és forgalmi adók módosításával kapcsolatosan a kamara 1934 március 10-iki ülésén. 221—222. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2663. Vita a kisebbségi kérdésről. 223—224. p.

A közlemény ismerteti N. Iorga „legutóbbi szenátusi nyilatkozatát” a kisebbségi kérdésről.

13. évfolyam 8. szám

1934. április 16.

2664. [Olvassa, terjessze a „Magyar Kisebbség”-et.] 225—227. p.

Reklámszöveg a kicenzúrázott szöveg helyén.

2665. MOLNÁR Dénes: A „Háromszékmegyei Tanalap”. 228—230. p.

A szerző ismerteti az alapítvány történetét (19. sz.), ill. további sorsát a román uralom alatt (1928—1933).

2666. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. VII. [közl.] 231—239. p.

Történeti áttekintés (1914—1918). Vö. még a 2614., 2621., 2630., 2638., 2645., 2651., 2677. tétellel.

2667. A cseh iskolapolitikához. . . 240. p.

A közlemény adja Hokky Károly nemzetgyűlési képviselő interpellációjának (1934. márc.) teljes szövegét.

2668. Események, [1. közl.] 241—245. p.

Adalékok a kisebbségeket ért sérelmekhez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Órákig tartották a rendőrségen a »Magyar Újság« kiadóhivatali igazgatóját” (Grucza Lipót ügye, *Keleti Újság*, 1934. márc. 27.); „Több száz kisebbségi vasutast ismét szélnek eresztenek Erdélyben” (*Keleti Újság*, 1934. márc.

28.); „Feltűnéstkeltő házkutatásokat tart a csendőrség az aradmegyei magyar papok, tanítók és gazdálkodók otthonában” (*Keleti Újság*, 1934. márc. 28.); „Váratlanul betiltották a »Sárga Liliom«-ot” (*Szamos*, 1934. márc. 29.); „Hogyan szaporította a tanfelügyelő a csíksomlyói árvák számát még egygel?” (*Keleti Újság*, 1934. márc. 30.).

DOKUMENTUMOK

2669. Szabó Béni közlése az állampolgársági kérelmek elintézése tárgyában a kamara 1934 március 18-iki ülésén. 246. p.

Adja a beszéd szövegét.

2670. Jósika János br. beszéde az egyenesadó törvényjavaslat vitájánál a kamara 1934 március 22-iki ülésén. 246—248. p.

Adja a beszéd szövegét.

2671. Sándor József beszéde a székelyek mezőgazdasági kamarájáról a szenátus 1934 március 26-iki ülésén. 249—250. p.

Adja a beszéd szövegét.

2672. Bethlen György gróf interpellációja a kamara 1934 március 29-iki ülésén a magyar vasutasok tömeges elbocsátása tárgyában. 251—252. p.

Adja a beszéd szövegét.

2673. Gyárfás Elemér beszéde az államvédelmi törvény vitájában a szenátus 1934 március 30-iki ülésén. 252—253. p.

Adja a beszéd szövegét.

2674. Willer József beszéde a konverzió tárgyában a kamara 1934 április 4-iki ülésén. 253—254. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2675. Costachescu contra Anghelescu. 255—256. p.

A kolozsvári és iasi egyetem gyógyszerészeti fakultásának megszüntetéséről. A közlemény ismerteti A. Costachescu nyilatkozatát (1934. márc. 28.); szemelvénnel.

13. évfolyam 9. szám

1934. május 1.

2676. JAKABFFY Elemér: Egyet mondunk, kettőt gondolunk! 257—260. p.

A szerző elmélkedik a nemzetkisebbségek sorsának rendezéséről a Nemzetek Szövetségéhez benyújtott lengyel határozati javaslat apropóján.

2677. FORIS Anna: A tót nemzetiségi kérdés fejlődése Magyarországon. (Befejező közlemény.) 261—269. p.

Történeti áttekintés (1918). Dokumentumokkal. Vö. még a 2614., 2621., 2630., 2638., 2646., 2651., 2666. tétellel.

2678. Ítéletek. [7. közl.] 270—273. p.

A közlemény tartalma: „Felmentették Bándy Balázs vonatfelvigyázót”; „Vád az »immár« és a »bár« miatt” (Jakab Géza ügye); „A tűzoltósoffőr nemzetgyalázási pere” (Csapek József tűzoltósoffőr); „Felmentettek egy aradi újságíró, aki a szentév ünnepségeit összefüggésbe hozta a római tárgyalásokkal” (Jakab Géza ügye).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2679. A cseh—lengyel viszály a kisebbségek körül. 274. p.

Híradás a prágai letartóztatásokról, s ezek visszhangjáról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2680. ALBRECHT Ferenc: Két Tisza könyv. Gróf Tisza István Képviselőházi Beszédei, második kötet. Először miniszterelnök. Küzdelem a parlamentarizmusért. Első rész 1903 november 3. — 1904 október 4. (Bevezetéssel és magyarázó jegyzetekkel ellátta Barabási Kun József egyetemi ny. r. tanár Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia kiadása. 1933. 824 lap.) — Gróf Tisza István Összes Munkái. Az Országos Tisza István Emlékbizottság kezdeményezésére és támogatásával kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. 4. sorozat. Ötödik kötet. I. Gróf Tisza István levelei 1914 július 21.-től. II. 1916 február — november havában írt levelek, táviratok, távbeszélőn küldött üzenetek és egyes előterjesztések. Budapest. 1933. 431 lap. 275—277. p.

Ismertetés e két műről.

DOKUMENTUMOK

2681. Gyárfás Elemér beszéde a mezőgazdasági és városi adósságok likvidálására vonatkozó törvényhez a szenátus 1934 április 5-iki ülésén. 278—282. p.

A közlemény adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2682. A „Dacia Noua” véleménye. 283. p.

A közlemény szemelvényt ad Gheorghe Valachulnak a kolozsvári revíziós liga ülésével foglalkozó cikkéből (*Dacia Noua*, 1934. ápr. 18.).

2683. Goga már megint szeret. . . 283—285. p.

A közlemény bő szemelvényeket ad Octavian Goga 1934. ápr. 16-i, Aradon mondott nyilatkozatából.

2684. A Curentul „Népszavazása”. 285—288. p.

A romániai kisebbségi problémáról. A közlemény ismerteti Pamfil Șeicaru körlevelének kérdéseit, továbbá néhány választ.

13. évfolyam 10. szám

1934. május 16.

2685. HEGEDŰS Nándor: Egy és más a románok magyar hangzású neveiről. 289—292. p.

A szerző vizsgálja az erdélyi románok magyar hangzású neveinek kialakulását. Történeti áttekintés (18—19. sz.).

2686. MESTER Miklós: Az autonóm Erdély az 1863—64. évi erdélyi országgyűlés végzéseiben. III. [közl.] 293—300. p.

„Történelmi előzmények” (1848—1861). Vö. még a 2620., 2636., 2746.; 3182. tétellel.

2687. Törvényjavaslat a névmagyarosítás érvénytelenítésére. 301. p.

„Rusu-Abrudeanu szenátor törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amely azt célozza, hogy mindazoknak a nevét változtassák vissza az eredeti névre, akik a magyar uralom alatt azt megmagyarosították.” A közlemény adja e törvényjavaslat szövegét.

2688. I. Nistor miniszter állásfoglalása a kisebbségi kérdésben. 302—306. p.
A közlemény adja I. Nistornak „a törvényhozás előtt tartott nagyszabású expozéját” (1933. márc. 10.).
2689. Benes külügyminiszter előadása Ruszinszko jövőjéről. 307—309. p.
A közlemény ismerteti az 1934. máj. 3-i előadás szövegét.
2690. Ítéletek. [8. közl.] 310—312. p.
A közlemény tartalma: „Bírósági ítélet a szülő szabad iskolaválasztási jogáról” (Borcsa Gergely ügye); „Tizenöt napra fogházra ítélték a Márzescu-törvény alapján egy kágyai asszonyt” (Mészáros Józsefnét); „Felmentették Gyalay Domokost az izgatás vádjá alól”.

DOKUMENTUMOK

2691. Szabó Béni képviselő közlése a kisajátított területek késedelmes kifizetése tárgyában a kamara 1934. évi március 18-iki ülésén. 313—314. p.
Adja a beszéd szövegét.
2692. Szabó Béni képviselő előterjesztése a szak-kamarákra vonatkozó törvényjavaslatnál a kamara 1934. április 19-iki ülésén. 314—315. p.
Adja a beszéd szövegét.
2693. Gyárfás Elemér beszéde a banktörvényhez a szenátus 1934. április 21-iki ülésén. 315—320. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.
2694. Gyárfás Elemér beszéde az előzetes katonai szolgálat kérdésében a szenátus 1934. április 26-iki ülésén. 320—322. p.
Adja a beszéd szövegét.
2695. Gál Miklós képviselő felszólalása a banktörvény tárgyalásánál a kamara 1934. április 27-iki ülésén. 322—324. p.
Adja a beszéd szövegét.

13. évfolyam 11—12. szám
1934. június 16.

2696. JAKABFFY Elemér: Barabás Béla. 325. p.
Nekrológ.
2697. VUCHETICH Endre: Ellesett beszélgetés és szerény megjegyzések hozzá. 326—329. p.
A romániai magyar kisebbségről.
2698. HEGEDŰS Nándor: Hová visz a fajelemzés. . . 330—331. p.
Híradás a nem román hangzású nevű románok ellen indított szélsőséges nacionalista támadásokról.
2699. [] A. V.: A vizsgaréim. 332—334. p.
A romániai kisebbség oktatásügyéről. (Az 1925. évi magánoktatási törvényről.)
2700. Hová juttatja a néperkölcset az „interimár bizottság” rendszere. 335—336. p.
A közlemény hírt ad a romániai magyar iskoláknak magyarok által okozott sérelmeiről.

2701. Ítéletek. [9. közl.] 337—343. p.

A közlemény tartalma: „Dr. Kajaba László ügyében az ítélőtábla helybenhagyta a kiszabott büntetést”; „Szentimrei Jenőt három havi szabadságvesztésre ítélték”; „Nemzetgyalázásért a hadbírószak két évi fogházra ítélte egy fiatal református lelkészt” (Gavallér Lajos); „Felmentették Krenner Miklós doktort”; „Új himnuszper öt elítélte”; „Felmentették Paál Árpádot az államellenes izgatás vádjá alól”; „Egy vak újságíró hat hónapi államfogházra és 10.000 lej pénzbüntetésre ítélték” (Reményi Sándor); „Dr. Paál Árpád főszerkesztő sajtópöre egy londoni hír miatt”.

2702. Események. [2. közl.] 344—345. p.

Adalékok a romániai magyar kisebbség sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Fajelemzés testszín alapján” (*Ellenzék*, 1934. jún. 12.); „Csendőrök fenyegetik Udvarhelymegyében a székely népművészetet” (*Keleti Újság*, 1934. jún. 8.).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2703. A jugoszláviai románok csak egy része nyer kedvezményt a megkötött szerződéssel. 346. p.

A jugoszláviai román kisebbség helyzetéről.

2704. „Nem lehet politikai tekintély kérdésévé tenni a nyelv szempontjából magától értetődő álláspontot”. 347—348. p.

A romániai német kisebbség helyzetéről. A közlemény ismerteti a *Siebenbürgische Deutsches Tageblatt* (1934) állásfoglalását.

2705. Megegyezés a magyar kormány és a magyarországi németek vezetői között. 348. p.

Híradás az iskolaügyben történt megegyezésről. A közlemény továbbá hírt ad Heckenberger Konrád képviselőházi bemutatkozásáról is.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2706. A Szatmár—Nagykároly vidéki kultúrharca a „Katolikus Szemlé”-ben. 349. p.

A közlemény röviden ismerteti Jakabffy Elemér írását (*Katolikus Szemle*, 1934. jún.).

DOKUMENTUMOK

2707. Laár Ferenc képviselő beszéde a kamara 1934. évi március 15-iki ülésén a református és unitárius lelkészek államsegélye tárgyában. 350—351. p.

Adja a beszéd szövegét. Adatokkal.

2708. Laár Ferenc képviselő kérdése a felekezeti iskolák államsegélye tárgyában a kamara 1934. március 16-iki ülésén. 351—352. p.

Adja a beszéd szövegét.

2709. Laár Ferenc képviselő beszéde a középiskolai oktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a kamara 1934. évi április 16-iki ülésén. 352—359. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2710. Gocan Simon liceumi tanár véleménye. 360—361. p.

A romániai kisebbségi kérdésről. A közlemény ismerteti „a román népszavazás” keretében megjelent egyik véleményt. (*Curentul*, 1934) Szemelvényekkel.

2711. Politikai pörökkel nem lehet megoldani a kisebbségi kérdést. 361—362. p.
A közlemény ismerteti Gh. Pop cikkét (*Adeverul*, 1934. máj. 21.); szemelvénnel.
2712. Barabás Béláról — egy román püspök. 362—363. p.
A közlemény adja Ciorogariu Roman görög keleti püspök Barabás Bélára való emlékezését.
2713. Magyar ruha és csárdás a bukaresti operában. 364. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* (1934. máj.) egyik írását.
2714. Barabás Béla temetése és az „Universul”. 364. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* (1934) egyik írását.

13. évfolyam 13. szám
1934. július 1.

2715. MIKÓ Imre: A székely közületi kulturális önkormányzat. [1. közl.] 365—378. p.
A tanulmány vizsgálja a „Szövetséges és Társult Főhatalmak, valamint Románia között 1919 december 9-én kötött párisi szerződés 11. szakaszát . . . a nemzetközi jog és a 11. szakaszt az államjog szempontjából”. A közlemény tartalma: „A székely autonómia a nemzetközi jog szempontjából”. Vö. még a 2736. tétellel.
2716. Ítéletek. [10. közl.] 379—380. p.
A közlemény tartalma: „ »Nem lehet elítélni a kisebbségi újságírókat, akik éppen úgy áll a béke oldalán, mint a hivatalos politika. . .«” (Tabéry Géza ügye); „Gavallér Lajos lelkész ügyében a legfelsőbb katonai bíróság megsemmisítette a hadbíróság ítéletét”.
2717. Események. [3. közl.] 381. p.
Adalékok a romániai magyar kisebbség sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Még mindig névelemzés” (*Erdélyi Hírlap*, 1934. jún. 15.); „Büntetés jár Úrnapja megünnepléséért” (*Keleti Újság*, 1934. jún. 14.).
2718. A Népszövetségi Ligák Uniója kisebbségi szakosztályának Folkestone-i határozata. 382. p.
A közlemény röviden ismerteti a 18. kongresszuson (1934. máj. 19—24.) a kisebbségi szakosztály ülését, továbbá adja az elfogadott határozat szövegét.
2719. KERTÉSZ János: Burgenland bibliográfiája. Közzéteszi — dr. 383—391. p.
A közlemény adja „Burgenlandnak, illetve a reá vonatkozó kérdéseknek irodalmát” „Könyvek”, ill. „Cikkek” csoportosításában. A bevezető a területre vonatkozó adatokat sorol föl.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2720. Istoria Limbii și Literaturii Maghiare. 392. p.
A közlemény ismerteti Kristóf György fenti címmel megjelent művét.

DOKUMENTUMOK

2721. Laár Ferenc képviselő beszéde a kolozsvári és jašii gyógyszerészeti fakultás megszüntetése tárgyában a kamara 1934 április 19-iki ülésén. 393—395. p.
Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

2722. Laár Ferenc képviselő beszédei a középiskolai oktatásról szóló törvényjavas-
lathoz a kamara 1934 április 26. és 27-iki ülésein. 395—399. p.

A közlemény adja a beszédek, ill. a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2723. Man lelkész a zsidók és másfajta idegenek ellen. 400. p.

A közlemény szemelvényeket ad Man 1934. jún. 10-i, a szamosmegyei
Bethlenben mondott beszédéből.

13. évfolyam 14. szám

1934. július 16.

2724. JAKABFFY Elemér: Szombati-Szabó István. 401. p.

Nekrológ.

2725. HEGEDŰS Nándor: Ionescu úr Belgrádban. 402—406. p.

A szerző bemutatja a szerbiai román kisebbség iskoláinak helyzetét.

2626. SEBESTYÉN László: Küzdelem a helység és utcanevek magyar használata
érdekében. 407—408. p.

A szerző bemutatja a Marosvásárhelyet ért sérelmet, s az ennek
orvoslására tett intézkedéseket.

2727. Ítéletek. [11. közl.] 409—411. p.

A közlemény tartalma: „Lázítási per a négyhatalmi konferencia pontjai mi-
att” (Marót Sándor ellen); „Három hónapi fogház a Kossuth nótáért, illetve
nemzetgyalázásért”; „A »fatális« sajtóhibáért tíz hónapi elzárás (Erdélyi Kál-
mán ellen); „Egyhónapi fogházra ítélték Bíró György hírlapírót”; „Választási
falragaszok letéptéséért ezer lejre ítélték egy földbirtokost” (Angi Istvánt);
„Felmentették Fehér Dezsőt”.

2728. A nemzetkisebbségek X-ik kongresszusa elé. 412.

A közlemény adja az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 10.
kongresszusára készülő magyar csoportok vezetőinek nyilatkozatát. (A kong-
resszust 1934 szeptemberében, Bernben rendezték meg.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2729. Feloszlatták a „Nationalsozialistische Erneuerungsbewegung der Deutschen
in Rumänien” név alatt működő szervezetet. 413—417. p.

A közlemény adja Hans Otto Roth 1934. júl. 5-i kamarai felszólalását, to-
vábbá részletesen ismerteti a feloszlatásról szóló kormányrendeletet a *Moni-
torul Oficial* (1934. júl. 11.) alapján.

DOKUMENTUMOK

2730. Gyárfás Elemér beszéde a Csíki Magánjavak ügyének törvényes rendezéséhez
a szenátus 1934 június 28-iki ülésén. 418—426. p.

Adja a beszéd a közbeszólások szövegét.

2731. Bethlen György gróf kérdései a magyar postamesterek elbocsátásáról a kama-
ra 1934 június 29-iki ülésén. 426. p.

Adja a beszéd szövegét.

2732. Jósika János br. képviselő beszéde a költségvetéshez a kamara 1934 június 29-
iki ülésén. 427—431. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2733. Vádak és követelések az aradi revízióellenes tüntetésen. 432. p.
A közlemény ismerteti az *Universul* 1934. júl. 4-i tudósítását.

13. évfolyam 15—16. szám

1934. augusztus 16.

2734. JAKABFFY Elemér: „A magyarok kitörése az eddig közösen tartott kisebbségi frontból.” 433—435. p.

A szerző vizsgálja, „miképpen festett az »eddig közösen tartott front« az elmúlt közel egy évtized akatt” (Romániában).

2735. Nyelvhasználat a magán- és különösen az üzleti életben. 436—440. p.

A közlemény adja Balogh Arthur felfogását a nemzetközi szerződésekről a parlamenti törvény kapcsán, „amely kötelezően írja elő a román könyvvezetést, azonban a vonatkozó nemzetközi szerződésekben foglalt nemzetközi rendelkezések figyelembe vételével”.

2736. MIKÓ Imre: A székely közületi kulturális önkormányzat. (Befejező közlemény.) 441—464. p.

A tanulmány vizsgálja a „Szövetséges és Társult Főhatalmak, valamint Románia között 1919 december 9-én kötött párisi szerződés 11. szakaszát ... a nemzetközi jog és a 11. szakaszt az államjog szempontjából”. A közlemény tartalma: „A székely autonómia az államjog szempontjából”. Bibliográfiával. Vö. még a 2715. tétellel.

2737. Ítéletek. [12. közl.] 465—466. p.

A közlemény tartalma: „Felmentették Árvay Árpádot”; „Három hónapi fogházra ítélte a törvényszék Simon Endre újságíró”; „Sárközi Gerő költő a törvényszék előtt”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2738. Dr. Kertész János: A Habsburg Irodalom Bibliográfiája. 467. p.
Budapest, 1934, Gergely R. Rövid ismertetés a fenti műről.

DOKUMENTUMOK

2739. Gyárfás Elemér tiltakozása a tanárok nyelvvizsgálja ellen a szenátus 1934 április 28-iki ülésén és Anghelescu miniszter válasza. 468—469. p.

Adja a beszédek és a közbeszólások szövegét.

2740. Gyárfás Elemér felszólalása Székelykeresztúr új elnevezése ellen a szenátus 1934 június 25-iki ülésén az igazságügyi szervezet módosítása kapcsán. 469—471. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

2741. A közoktatási miniszter válasza Gyárfás Elemérnek a korondi állami iskolai igazgató visszaéléseire vonatkozó interpellációjára. 471. p.

A közlemény adja „C. Stan vezérinspektor 1934. május 18-án 369/934 szám alatt kelt jelentésének” szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2742. Vaida-Voevod Sándor éles támadása a magyarság ellen. 472. p.

A közlemény részletet ad az 1934. júl. 4-i, Aradon elmondott beszédéből.

13. évfolyam 17—18—19. szám
1934. szept. 1—16. és okt. 1.

2743. JAKABFFY Elemér: Adatmutató a nyelvi, faji és vallási kisebbségek jogi, politikai, kulturális és gazdasági helyzetéről, különös tekintettel a magyar kisebbségekre. A „Magyar Kisebbség” nemzetpolitikai szemlében 1922 szeptember 1-től 1934 augusztus 31-ig közölt anyagból. Közzéteszi: — dr. 473—580. p.
Cikkbibliográfia. Részletes tartalomjegyzékkel. Vö. még a 2801. tétellel.

13. évfolyam 20. szám
1934. október 16.

2744. JAKABFFY Elemér: A X-ik nemzetkisebbségi kongresszus. 581—583. p.
Az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 10., berni kongresszusáról (1934. szeptember eleje).
2745. A X-ik nemzetkisebbségi kongresszus által egyhangúan elfogadott magyar javaslat. 584—585. p.
A közlemény adja Jakabffy Elemér javaslatának szövegét, mit az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 10., berni kongresszusán (1934. szept.) nyújtott be.
2746. MESTER Miklós: Az autonóm Erdély az 1863—64. évi erdélyi országgyűlés végzéseiben. IV. [közl.] 586—593. p.
„Történelmi előzmények” (1860—1861). Vö. még a 2620., 2636., 2686.; 3182. tétellel.
2747. RADOS K. Béla: Cseh-szlovák iskolák által kisebbséglakta községekben kifejtett cseh-szlovákosítás két cseh-szlovák népszámlálás tükrében. 594—597. p.
A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Cseh-szlovák tannyelvű iskolával bíró kisebbségi községek adatai” (1921- és 1930-ban).
2748. [JAKABFFY Elemér] J. E.: C. A. Macartney látogatása Romániában. 598. p.
A szerző megjegyzést fűz C. A. Macartney „National States and National Minorities” (Oxford and London, 1934) c. művéhez.
2749. Ítéletek. [13. közl.] 599—604. p.
A közlemény tartalma: „Vaiszlovich Emilt egy hónapi elzárásra és 50.000 lej pénzbüntetésre ítélte a hadbíróság, akit azonnal letartóztattak”; „Hogyan lesz irredenta vád három különböző színű jevényből?” (Milotay Lilla ellen); „Irredenta vád egy imádság miatt” (Trefft Ferenc és Meixenberg István ellen); „Irredenta vád egy népdal miatt”; „Öt napi fogházra ítélték Árvay Árpádot”.
2750. Események. [4. közl.] 605—608. p.
Adalékok a romániai magyar kisebbség sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Mondvacsinált Himnusz-pör Szatmárhegyen” (*Keleti Újság*, 1934. szept. 25.); „Új rendelet a plakátok szövegezéséről” (*Erdélyi Hírlap*, 1934. szept. 26.); „Irredenta volt-e a radnóti búcsún mondott prédikáció és a templomi lobogóra tűzött virágokréta?” (*Keleti Újság*, 1934. okt. 8.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2751. [] K. B. dr.: Moravek Endre: „Nagymagyarország nemzetiségei. Múlt és jelen.” Kincsestár Magyar Szemle Társaság Kiskönyvtára. 4. sz. Budapest 1934. 80 old. 609. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2752. A „Völkisches Beobachter” svábjainak vezetői ellen. 610. p.

A romániai német kisebbségről. A közlemény ismerteti a *Völkischer Beobachter* (1934) egyik írását.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2753. A tanítók nyelvismerete a Trianon előtti Magyarország területén. 611—612. p.
Statistikai adatok 1890-, 1900-, 1910-ből.

13. évfolyam 21. szám

1934. november 1.

2754. KÉSMÁRKI Gergely: Nemzeti államok és nemzeti kisebbségek. A nemzetközi kisebbségvédelem az elméletben és a gyakorlatban. 613—622. p.

2755. A nemzeti munka védelméről szóló törvény helyes értelmezése. 623—627. p.

A közlemény a romániai „munkavédelmi törvény két legfontosabb rendelkezésének helyes értelmezése érdekében” ismerteti a parlamenti vitát (1934. jún. 28.).

2756. KERESZTES János: Székelyek és móczok. 628—630. p.

A székelyek elrománosodásáról. Történeti áttekintés (15—19. sz.). Vö. még a 2767., 2795. tétellel.

2757. Dr. Pál Gábor képviselő beadványa Csíkmegye prefektusához a sorozatos csendőrbatalitások miatt. 631—632. p.

A közlemény adja az 1934. okt. 26-án datált beadvány teljes szövegét.

2758. A jugoszláviai magyar sajtó 1934-ben. 633. p.

„A »Láthatár« 1934. évi 6-ik (októberi) számából közöljük dr. Rózsa Albert e cikkét”.

2759. Tilea Viorel volt alminiszter Tisza István gróf román politikájáról. 634. p.

A közlemény részletet is ad Tilea 1934. okt. 29-i, nagyváradi nyilatkozatából.

2760. Ítéletek. [14. közl.] 635—637.

A közlemény tartalma: „Nem Szász Endrét, hanem Ionescu rendeletét ítélték el”; „Tíznapos fogházra ítélték Daróczi Kiss János hírlapírót”; „Miért nem jött vissza Vaiszlovich Emil a fogházból?”; „Súlyos büntetés egy távirati jelentés leközlése miatt” (Daróczi Kiss János ügye); „Államellenes izgatásért egy havi fogház és 1000 lej pénzbüntetés” (Kis Mihály ügye).

2761. Események. [5. közl.] 638—642. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Leszerelik és a Kultúrpalotában helyezik el Fábíán Gábor, Csiky Gergely és Darányi János mellszobrát” (*Erdélyi Hírlap*, 1934. okt. 23.); „Hadbíró-sághoz a Kossuth-nótáért. Öt falusi legény italosan énekelt” (*Szamos*, 1934.

okt. 24.); „A román ortodox testvériség nagygyűlése az erdélyi római katolikus Státusról hozott vatikáni egyezmény megsemmisítését követelte” (*Erdélyi Lapok*, 1934. okt. 31.); „Ilyen iskolafoglalásra még nem volt példa!” (*Keleti Újság*, 1934. 250. sz.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2762. „Láthatár”. 643. p.

A közlemény ismerteti az 1934. októberi számot. Vö. még a 2758. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2763. Roman Valeriu alminiszter a kisebbségi kérdésről. 644. p.

A közlemény szemelvényt ad Roman Valeriu cikkéből (*Observator*, 1934).

13. évfolyam 22. szám

1934. november 16.

2764. Benes és Szüllő szócátájához. 645—646. p.

A közlemény megjegyzéseket fűz Benes, ill. Szüllő Géza 1934. nov. 6-i, a csehszlovákiai képviselőházban elmondott beszédéhez. Szemelvényekkel e két beszédből.

2765. JAKABFFY Elemér: Néhány adat a szerb irredenta történetéhez. Közzéteszi: — dr. 647—655. p.

A szerző adja azon jelentéseknek a másolatát, melyek Jakabffy Imre államtitkárhoz futottak be (1912. nov. 23.—dec. 1.).

2766. DEÁK Leó: Keserű panasz. 656—658. p.

A szerző „elmondotta a szervezett nemzetkisebbségi csoportoknak 1934 szeptember 4-én Bernben megtartott kongresszusának a jugoszláviai magyar csoport megbízottjaként”.

2767. PÁNCZÉL Géza: Székelyek-e a mócok? Válasz a „Székelyek és mócok” című cikke. 659—660. p.

A szerző pontosítja, ill. vitatja Keresztes János megállapításait. Vö. még a 2756., 2795. tétellel.

2768. Ítéletek. [15. közl.] 661—665. p.

A közlemény tartalma: „Két évi fogházra ítélték felségsértésért Bödő Ferenc városi kovácsot”; „Három napi fogházra ítélte a hadbíróság Kürthy Károly halmeui (halmii) lelkeszt és a dabolci ref. egyház gondnokát” (Lakóczy Istvánt); „Négy hónapi fogházra ítélték Kahán Kálmán újságíró”; „A hadbíróság 1000 lej pénzbüntetésre ítélte a bihari paraszt költőt” (Sárközi Gerőt); „Hat hónapi fogházra, 10.000 lej pénzbüntetésre, valamint polgári és politikai jogainak három évi felfüggesztésére ítélte a bíróság Vuchetich Endre lapszerkesztőt”; „Felmentette a törvényszék Thurner Albertet”.

2769. Események [6. közl.] 666—667. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Bezártak hat római katolikus magyar iskolát” (*Keleti Újság*, 1934. nov. 13.); „Közös harcra szólítja fel az »Ortodox Testvériség« a görög katolikusokat a vatikáni egyezmény ellen”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2770. A finnországi svéd kisebbségi panasz. 668. p.
Rövid beszámoló.
2771. A bukovinai németek panasza. 669. p.
Rövid ismertetés a romániai német kisebbség tanítóit ért sérelemről.
2772. A szlovenszkói németek újabb sérelme. 669. p.
Rövid hír.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2773. A „La Republique” a cseh-szlovákiai kisebbségi helyzetről. 670. p.
Rövid ismertetés a lap egyik írásáról (1934).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2774. [JAKABFFY Elemér] Dr. J. E.: A romániai magyarság népmozgalmi adataiból. 671—674. p.
Statisztikai táblázatokkal. (1934. április-júniusi adatok.)
2775. A Cluj-i (kolozsvári) egyetem hallgatóinak száma. 674—675. p.
A közlemény adatait Florian Stefanescu-Goangă rektor megnyitó beszéde alapján adja.

ROMÁNOK RÓLUNK

2776. A. B. C. 676. p.
A közlemény ismerteti a fenti címmel induló lap első számát (1934), továbbá szemelvényt ad Socor Emil kisebbségekkel foglalkozó cikkéből.

13. évfolyam 23—24. szám
1934. december 16.

2777. JAKABFFY Elemér: Vissza Wilssonhoz! 677—690. p.
A Nemzetek Szövetségéről. A szerző szemelvényt ad Wilson 1914. aug. 5-i jegyzékéből, továbbá adja: „A Horvát Nemzeti Képviselő XIX-ik ülésének beadványa a Nemzetek Szövetségéhez 1922 augusztus 13-án” szövegét is.
2778. HEGEDŰS Nándor: Egy indokláshoz. 691—692. p.
A szerző rámutat, hogy a magyarországi felelőtlen megállapítások, szervezések milyen károsak a romániai magyar kisebbség számára.
2779. Tanerőink nyelv-vizsga eredménye. 693—694. p.
A közlemény az 1934. augusztusi romániai vizsgák eredményeiről ad néhány adatot.
2780. SZVATKÓ Pál: A cseh-szlovákiai magyar sajtó. 695—702. p.
Lapbibliográfia. A szerző adja „a cseh-szlovákiai magyar sajtó hozzávetőleges áttekintését” az alábbi csoportosításban: 1. „Napilapok”; 2. „Hetilapok és folyóiratok” (a) Öntudatos kisebbségi hetilapok és folyóiratok; b) Többekévesből semleges természetű hetilapok és folyóiratok; c) A kormány, vagy a kormánypártok szolgálatában álló magyar nyelvű folyóiratok és hetilapok; d) Semleges szaklapok; e) Társadalmi hetilapok). A lapjegyzék adja a szerkesztő nevét, ill. a megjelenés helyét is.

2781. Ítéletek. [16. közl.] 703–705. p.

A közlemény tartalma: „A magyarság aktivitását sürgető cikk nem izgatás” (Reményi Sándor ügye); „Négy hónapi fogház a cséplésnél elejtett szavakért” (Simon András ügye); „Felmentették Török Ferenc esperest”.

2782. Események. [7. közl.] 706–709. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Házkutatás egy magyar-párti ügyvezetőnél” (Hinléder Fels Ákosnál, *Erdélyi Lapok*, 1934. nov. 20.); „A csíkszatószei katolikus iskola bezárása körül” (*Keleti Újság*, 1934. nov. 22., ill. 28.); „Jankapusztára küldte a tanfelügyelő a magyar tanítót” (*Keleti Újság*, 1934. nov. 29.); „Három napra beszüntették a »Magyar Hírlap« megjelenését” (*Szabadság*, 1934. nov. 30.); „A túlbuzgó satumarei (szatmári) pénzügyigazgató egy összegben vonja le a nyugdíjasok kölcsönjegyzését” (*Keleti Újság*, 1934. dec. 5.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2783. Tíz horvát tanítót szerződttet a kormány a Bánságba. 710. p.

Rövid hír a romániai horvátok helyzetéről.

2784. A görög iskoláztatás ügye Albániában. 710. p.

Rövid hír.

2785. A romániai német kisebbség emlékirata a sikertelen nyelv-vizsgájú tanerők érdekében. 711. p.

A közlemény ismerteti az emlékirat pontjait a *Banater Deutsche Zeitung* egyik írása alapján (1934).

ROMÁNOK RÓLUNK

2786. A „Dimineața” a nyelv-vizsgákról. 712. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *Dimineața* (1934. nov. 30.) egyik írásából.

14. évfolyam 1. szám
1935. január 1.

2787. A Magyar Párt kívánsága és ennek hatása a román közéletre. 1–23. p.

A közlemény bemutatja a romániai Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és parlamenti csoportja 1934. nov. 12-i ülésén megfogalmazott véleményét, ill. az erre való reagálásokat. A közlemény tartalma: „Willer József kamarai beszéde”; „Gyárfás Elemér szenátusi beszéde”; „Iamandi miniszternek a kamarában elmondott beszédéből”; „Lăpedatu kultuszminiszternek a szenátusban elmondott beszédéből” (adja a beszédek, ill. a közbeszólások szövegét); „A román sajtó megnyilatkozásaiából” (lapszemle); „A megtámadott Iamandi miniszter sajtónyilatkozata” (adja a nyilatkozat szövegét); „A szenátus és a kamara vitájából”. Vö. még a 2794., 2808., 2815., 2816. tétellel.

2788. HEGEDŰS Nándor: Kétoldalú államszerződések a kisebbségek érdekében. 24–29. p.

A szerző ismerteti a „Das Minderheitenrecht in bilateralen Staatsverträgen” c. művet (bevezetővel ellátta és kiadta: Werner Hasselblatt; a *Nation und Staat* 1934. októberi különszáma).

2789. ZIMA Tibor: Hora, Cloșca, Crișan. 30—33. p.
A szerző tiltakozik az ellen, hogy „a százötven évvel ezelőtti epizódot — ti. Hora-lázadást — felhasználják a nemzeti ellentétek szítására.
2790. Ítéletek. [17. közl.] 34. p.
A közlemény tartalma: „Felmentették Kovács Ferenc tanítót a lázítás vádjáról”; „Dr. Paál Árpádot a tábla is felmentette”.
2791. Események. [8. közl.] 35. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Megzavart kultúrelőadás” (*Keleti Újság*, 1934. dec. 12.).
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
2792. A rétoromán nyelv ügye a graubündeni kantonban. 36. p.
A közlemény szemelvényt ad a *Neue Zürcher Zeitung* (1934) egyik írásából.

14. évfolyam 2. szám
1935. január 16.

2793. JAKABFFY Elemér: Fiatalságunk bevezetése a politikai életbe. 37—43. p.
A szerző megjegyzéseket fűz az alábbi két íráshoz: a) Hegedűs Nándor: Levél Ligeti Ernőhöz (*Független Újság*, 1. sz.); b) Kiss Árpád: A jogvégzett fiatalok lehetőségei (*Erdélyi Fiatalok*, 1934. téli szám). Vö. még a 2810. tétellel.
2794. Epilógus a Magyar Párt parlamenti előterjesztéséhez. 44—47. p.
A közlemény adja Ionescunak a képviselőházban elhangzott beszédének, ill. a közbeszólások szövegét (1934. nov.). Vö. még a 2787., 2808., 2815., 2816. tétellel.
2795. KERESZTES János: Történeti igazságok. (Székelyek és mócok.) 48—50. p.
A székelyek elrománosodásához. Vö. még a 2756., 2767. tétellel.
2796. Ítéletek. [18. közl.] 51—53. p.
A közlemény tartalma: „A Magyar Párt nagy sajtópere” Bethlen György gróf, Zagoni István, Fábián László, Hexner Béla, Gál József ügye.
2797. Események. [9. közl.] 54—56. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Január 22-ére összehívták a postások fegyelmi bizottságát” (*Keleti Újság*, 1935. jan. 5.); „Kínos incidens a sepsiszentgyörgyi görög katolikus templomban” (*Keleti Újság*, 1935. jan. 6.); „A satumarei (szatmári) »Granița« nyelvvizsgára állítja a rikkancsokat” (*Keleti Újság*, 1935. jan. 10.).
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
2798. Hogyan érvényesülnek a ruthének saját földjükön? 57. p.
Rövid ismertetés egy prágai parlamenti beszédéről. Adatokkal.
2799. A horvát katolikusok új vezetése alatt. 57—59. p.
A közlemény beszámol a jugoszlávai katolikus „püspöki kar és a délszláv államhatalom vezetői közötti harcról”.
- KÖNYVEK SZEMLÉJE**
2800. Iorga támadó röpirata Maniu ellen. 60—61. p.
A közlemény ismerteti N. Iorga „Egy legenda története: Maniu Gyula” c. röpiratát.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2801. Magyarországi folyóiratok az „Adatmutató”-ról. 62—64. p.
 Ismertetés a *Magyar Kisebbség* cikkbibliográfiájáról. Lapszemle az alábbi lapokból: *Láthatár* (1934. okt.), *Katolikus Szemle* (1934, Turi Béla írása), *Magyar Szemle* (1934, Szász Zsombor cikke). Szemelvényekkel. Vö. még a 2743. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2802. A Timișoarai (temesvári) antirevizionista gyűlés határozata. 65—67. p.
 A közlemény adja az 1934. dec. 16-i határozat szövegét.
2803. A csíki jogvédő iroda ellen. 67—68. p.
 A közlemény ismerteti a csík megyei ügyvédi kamara 1934. dec. 16-i ülésének lefolyását.
2804. Az „Universul” és „Az ember tragédiája”. 68. p.
 A közlemény adja az *Universul* egyik recenzióját.

14. évfolyam 3—4. szám
 1935. február 16.

2805. Kossuth és Masaryk. 69—73. p.
 A közlemény szemelvényt ad Hegedűs Loránt „Kossuth Lajos, legendák hőse” c. művéből (282—286. p.). Bevezetővel.
2806. HEGEDŰS Nándor: Köszönő írás. Levél a „Magyar Kisebbség” szerkesztőjéhez. 74—79. p.
 Elmélkedés a romániai magyar kisebbség helyzetéről.
2807. JAKABFFY Elemér: A téves vádemelések szomorú következményei. 80—81. p.
 Romániában. A szerző felsorol néhány esetet.
2808. Iamandi miniszter újabb megnyilatkozása a kisebbségi kérdésben. 82—86. p.
 A közlemény adja Iamandi 1935. jan. 22-i, képviselőházi beszédét a romániai Országos Magyar Párt 1934. novemberi javaslatával kapcsolatban. (Adja a közbeszólások szövegét is.) Vö. még a 2787., 2794., 2815., 2816. tétellel.
2809. Gombos Benő. 87. p.
 Nekrológ.
2810. Előző számunk vezércikkéhez. 88. p.
 A közlemény adja Gyárfás Elemér észrevételét. Vö. a 2793. tétellel. Bevezetővel.
2811. Ítéletek. [19. közl.] 89—94. p.
 A közlemény tartalma: „Bethlen György grófot és társait a törvényszék felmentette, csak Gál József dr.-t ítélte el egy hónapi államfogházra és 5000 lej pénzbüntetésre”; „A legutóbbi képviselőválasztás epilógusa a satumarei törvényszék előtt”; „Ítélet a toplita-ciuci államellenes izgatási perben” (Miklós Árpád ügye); „Hat hónapi fogházra és tízezer lejre ítélték Tódor Józsefet”.
2812. Események. [10. közl.] 95—99. p.
 Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Maramarusben még mindig van egyetértés” (*Szamos*, 1935. jan. 23.);

„Bezárták-e a tasnádi magyar kaszinót” (*Erdélyi Lapok*, 1935. jan. 24.); „Újabb csendőrbatalista a Székelyföldön” (*Keleti Újság*, 1935. jan. 28.); „Bevonult a fogházba a »Szatmári Újság« főszerkesztője” (Manyak József; *Keleti Újság*, 1935. jan. 30.); „Rendelet az aradi cégtáblák és reklámfeliratok hivatalos nyelvének hatóságilag ellenőrzött irodalmi tisztaságáról”; „Három évvel ezelőtti előadott műkedvelői előadás miatt bezártak egy kultúrházat” (*Keleti Újság*, 1935. 29. sz.).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2813. A románok helyzete Bulgáriában. 100. p.

Rövid ismertetés.

2814. A bánsági svábság tiltakozó távirata. 100. p.

A közlemény adja Muth Gáspár Tătărescu miniszterelnökhöz intézett táviratának szövegét.

DOKUMENTUMOK

2815. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1935 január 29-iki ülésén, melyben újabb magyarázatot ad a Magyar Párt parlamenti megnyilatkozásához. 101—103. p.

Adja a beszéd szövegét. Vö. még a 2787., 2794., 2808., 2816. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2816. Szenátorok Gyárfás beszédéről. 104. p.

A közlemény ismerteti Mumianu, Iorga, Nistor megjegyzéseit Gyárfás szenátusi beszédéhez (1935. jan. 29.). Szemelvényekkel. Vö. még a 2787., 2794., 2808., 2815. tétellel.

14. évfolyam 5. szám
1935. március 1.

2817. OTTLIK László: Kisebbségi autonómia. 105—115. p.

Eszmetörténeti fejtegetés.

2818. R. SZEKEN András: Erdély magyar fiatalsága az ipari pályák felé. 116—119. p.

A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Tanonciskolák száma, a beírt tanoncok száma és nemzetiségi megoszlása Erdélyben 1932/33. évben”; b) „Az össznépesség, illetve az iparos és kereskedő tanoncok nemzetiségi megoszlása 1930, ill. 1932/33-ban Erdély megyéiben %-ban”. (A táblázatok a *Buletinul Muncii și Asigurărilor Sociale*, 1934. 7-9 számából valók.)

2819. Egy kis öröm. 120—121. p.

A közlemény ismerteti Szász Zsombornak a *Magyar Kisebbség* tevékenységével foglalkozó cikkére való reagálásokat (*Magyar Szemle*, 1935). Szemelvényt is ad Gombkötő Antalnak a szerkesztőséghez intézett leveléből.

2820. Ítéletek. [20. közl.] 122. p.

A közlemény tartalma: „Duca emlékének megsértése címén súlyosan elítélték a »Magyarpárti Ellenzék« szerkesztőit” (Séra Zoltánt és Vincze Sándort).

2821. Események. [11. közl.] 123. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „A salontai Antirevizíós Liga megvetéssel utasította vissza egy áruló

magyar ajánlkozását” (*Aradi Közlöny*, 1935. febr. 7.), „Irredenta vád az esküvői szokásból” (*Csiki Lapok*, 1935. febr. 10.).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2822. Hermanstadt vagy Sibiu. 124—125. p.

A közlemény beszámol a *Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt* és a *Tribuna* vitájáról.

2823. A románok a Balkán-államokban. 125. p.

Rövid hír a jugoszláv-bánsági, ill. szerb-macedonai románok helyzetéről.

2824. A csehszlovákiai román kisebbség helyzete Goga lapja szerint. 125—126. p.

Rövid hír a *Țara Noastră* (1935) cikke alapján.

2825. A romániai német kisebbség memoranduma. 126—127. p.

A közlemény pontonként ismerteti a Tătarescu miniszterelnöknek átnyújtott memorandumot.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2826. GOMBKÖTŐ Antal: A nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1934-es évfolyamaiban. [1. közl.] 128—132. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Magyar Külügyi Szemle* (1934. 1., 2., 4. sz.); *Magyar Külpolitika* (1934. 8—9. sz.), *Katholikus Szemle* (1934. febr., márc., jún., nov., dec.), *Magyar Szemle* (1934., jan., febr., márc.). Vö. még a 2834., 2846. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2827. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1935 február 1-i ülésén a büntetőtörvénykönyv egységesítéséről. 133—134. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2828. A numerus valachicus. 135—137. p.

A közlemény beszámol a romániai nemzeti parasztpárt programjának vitájáról. Ismerteti Vaida-Voevod Alexandru javaslatát, továbbá adja Maniu Gyula hozzászólását.

2829. Bucurestiben: numerus valachicus, Erdélyben: kisebbségi jogok. 138—139. p.

A közlemény megjegyzéseket fűz a *Viitorul* 1935. febr. 18-i írásához. Szemlével.

2830. 560.000 aláírás. 139—140. p.

A román kormány Vatikánnal kötött egyezményének felbontásáról. A közlemény adja a *Fanul Nou* (1935. febr. 3.) fenti címmel megjelent írását.

14. évfolyam 6. szám

1935. március 16.

2831. KONOPI Kálmán: Kisebbségpolitikai gondolatok. [1. közl.] 141—155. p.

A közlemény főbb pontjai: a) „A történelem iskolapolitikájáról”; b) „A világháború után alakult új államok problémáiról”; c) „A többségi nemzetek szempontjai”; d) „A kisebbségi nemzetek eszmeköre”; e) „Határok, irredentizmus, politikai merényletek”. Bevezetővel. Vö. még a 2842. tétellel.

2832. VUCHETICH Endre: Retur! 156—157. p.

A szerző szónok egy, a romániai magyar kisebbséget ért sérelmet.

2833. Ítéletek. [21. közl.] 158. p.

A közlemény tartalma: „A mentelmi jog felfüggesztése nélkül nem lehet bűnvádi eljárást folytatni a képviselő ellen” (Abrudbányai Ede ellen); „Jogerősen három hónapi fogházra ítélték Kajaba plébánost”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2834. GOMBKÖTŐ Antal: A nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1934-es évfolyamaiban. II. [közl.] 159—161. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Magyar Szemle*, 1934. ápr., máj., jún., júl., szept., okt., dec. Vö. még a 2826., 2846. tétellel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

2835. A „Deutsche Allgemeine Zeitung” a romániai német kisebbség helyzetéről. Ford. Fodor Pál. 162. p.

A közlemény szemelvényt ad az 1935. febr. 19-i vezércikkből.

DOKUMENTUMOK

2836. A magyar Párt kiáltványa. 163—165. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt parlamenti csoportjának 1935. febr. 27-i értekezletén megfogalmazott kommuniké szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2837. A numerus valachicus körül. 166. p.

A romániai nemzeti parasztpárt programjáról, ill. Alexandru Vaida-Voevod indítványáról.

2838. Lupu dr. nyilatkozata. 166—167. p.

A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény szemelvényeket ad Lupu Adeverulnak adott nyilatkozatából.

2839. Bocu Sever nyilatkozata. 167—170. p.

A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény ismerteti Bocu Sever nyilatkozatát (1935. febr. 27.); bő szemelvénnel.

2840. Madgearu nyilatkozata. 170—171. p.

A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény szemelvényeket ad Virgil Madgearunak a *Curentul* számára adott nyilatkozatából.

2841. Teodorescu-Braniste nyilatkozata. 171—172. p.

A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény adja Teodorescu-Braniste megjegyzéseit Alexandru Vaida-Voevod kolozsvári előadásához (*Adeverul*, 1935).

14. évfolyam 7. szám

1935. április 1.

2842. KONOPI Kálmán: Kisebbségpolitikai gondolatok. (Befejező közlemény.) 173—184. p.

A közlemény fő pontjai: a) „A nemzetiségről, beolvasztásról”; b) „A kisebbségi eszme célkitűzései”; c) „A szuverénítás új elképzelése”. Vö. még a 2831. tétellel.

2843. HEGEDŰS Nándor: Szemelvények Vaida Sándor beszédeiből, amiket annak idején a magyar képviselőházban tartott. Közzéteszi: —. 185—188. p.
1906—1908, ill. 1914-ből.
2844. A Magyar Nemzeti Diákszövetség memoranduma a tudományegyetem tanácsához a kisebbségi kérdésben. 189. p.
A közlemény ismerteti a memorandumot.
2845. Események. [12. közl.] 190. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Colfescu ügyész: »A magyar újságírók azt sem érdemlik meg, hogy éljenek!«” (*Erdélyi Hírlap*, 1935. márc. 14.); „Letartóztattak egy egyetemi hallgatót a pesti rádióban megjelent cikke miatt” (*Szamos*, 1935. márc. 15.; Läger Károlyt).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2846. GOMBKÖTŐ Antal: A nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1934-es évfolyamaiban. III. [közl.] 191—194. p.
Lapszemle az alábbi lapokból: *Protestáns Szemle* (1934. 2., 4., 6., 7—9. sz.), *Budapesti Szemle*, (1934. 7., 12. sz.), *Magyar Statisztikai Szemle* (1934. jan., márc.), *Láthatár* (1934. márciusi, 1. sz., júniusi, 2—3. sz.). Vö. még a 2826., 2834. tétellel.

DOKUMENTUMOK

2847. Willer József képviselő beszéde a kamara 1935 március 13-iki ülésén az ostromállapot meghosszabításáról szóló törvényjavaslathoz. 195—197. p.
Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2848. Még néhány megnyilatkozás a „*numerus valachicus*”-ról. 198. p.
A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. Rövid hír.
2849. Micescu Istrate nyilatkozata. 198—199. p.
Az „üggyédmozgalomról”. A közlemény részletesen ismerteti a *Curentul*-nak adott nyilatkozatot (1935). Szemelvényekkel.
2850. Tătărescu Stefan nyilatkozata. 199—200. p.
Alexandru Vaida-Voevod mozgalmáról. (A romániai nemzeti parasztpárt programjáról.) Szemelvényekkel.
2851. Laucutia Aurél dr. nyilatkozata. 200—201. p.
A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény szemelvényeket ad az Alexandru Vaida-Voevod elméletével foglalkozó nyilatkozatból.
2852. A devai ügyvédi kamara állásfoglalása. 201. p.
A közlemény beszámol a „kisebbségek előretörésének megakadályozását” szorgalmazó értekezletről.
2853. Moşoiu Tiberiu nyilatkozata. 201—202. p.
A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény adja az Alexandru Vaida-Voevod elméletével foglalkozó írást.
2854. Leucutia Aurél második nyilatkozata. 202—203. p.
A romániai nemzeti parasztpárt programjáról. A közlemény adja az Alexandru Vaida-Voevod temesvári előadásával foglalkozó nyilatkozatot.

2855. Mircea Constantin szenátor nyilatkozata. 203. p.
A közlemény szemelvényeket ad a Romániai Nagyiparosok Szövetsége erdélyi körletének közgyűlésén elhangzott beszédből. (Az új politikai eszmékről.)
2856. Filipescu Grigore nyilatkozata. 203—204. p.
A numerus claususról. A közlemény szemelvényeket ad az *Adeverul* számára adott nyilatkozatból. (A numerus claususról.)

14. évfolyam 8. szám
1935. április 16.

2857. Rákóczi szellem. 205—207. p.
Megemlékezés II. Rákóczi Ferenc halálának 200. évfordulója alkalmából.
2858. JAKABFFY Elemér: Áttérés mint bebiztosítás. 208. p.
A vasutasok román nyelvvizsgájáról.
2859. CSIKMADÉFALVI András: Elzász és a kisebbségek védelme. 209—211. p.
A szerző beszámol arról, hogy „a francia Elzászban komolyan foglalkoznak a kisebbségvédelem gyakorlati bevezetésének lehetőségeivel”.
2860. Számok és adatok, Románia legmagyarabb megyéjének kisebbségi, gazdasági és népesedési viszonyairól. 212—214. p.
Odorheiu (Udvarhely) megyéről. „Ezt az ismertetést a București-i Magyar Sajtótudósítótól vettük át”. Statisztikai adatokkal (1930—1934).
2861. Ítéletek. [22. közl.] 215—220. p.
A közlemény tartalma: „A Tábla is helybenhagyta Krenner Miklós súlyos büntetését”; „Egy hónapi fogházra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélték Hexner Bélát”; „Egy régi szokás szomorú epilógusa a sigheti törvényszék előtt”; „Egybehangzó táblai és semmitőszéki ítélet bélyegezte meg a névvegyelemzést” (Borcsa Gergely ügye); „Tizenöt-tizenöt napi fogház a magyar nemzeti-színű szalagokért”; „Kilenc újságíró elítélése” (Zágoni István, Kovács Károly, Bakos Aladár, Végh József, Walter Gyula, Szász Endre, Zomora János, Szentimrei Jenő, Olajos Domokos ügye).
2862. Események. [13. közl.] 221—225. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „A nótázó aradi footballisták ellen irredentista vádat emeltek” (*Erdélyi Hírlap*, 1935. márc. 14.); „Az EKE sorsa” (*Keleti Újság*, 1935. márc. 17.); „A belügyminiszter nem engedélyezte Mécs László carei előadását” (*Új Magyar Szó*, 1935. márc. 22.); „Felmondás Molnár Gábor dr.-nak” (*Keleti Újság*, 1935. 63. sz.); „Bethlen György panaszt emelt a postai cenzúra ellen” (*Keleti Újság*, 1935. ápr. 3.); „Huszonhárom magyar tisztviselőt dobott ki állásából a székely főváros időszaki tanács” (*Keleti Újság*, 1935. ápr. 3.) „Nyolcszáz év után először történt meg, hogy kibuktak a szászok Medias város vezetéséből” (*Erdélyi Lapok*, 1935. ápr. 9.); „A székely falvakban a román nyelv nemtudása miatt még az éjjeliőröket is elbocsátják” (*Keleti Újság*, 1935. ápr. 12.).
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL
2863. A bukovinai németek sajátos pártoskodása. 226. p.
A romániai német kisebbségről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2864. vitéz NAGY Iván: Öt világrész magyarsága. 227. p.

Kiadja: A Magyar Szemle Társaság. Megjelent a „Kincsestár” c. sorozatban. Rövid ismertetés.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2865. Ingyenes népnevelő előadások. 228. p.

Rövid ismertetés a *Népnevelés* c. kiadványsorozatról.

DOKUMENTUMOK

2866. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1935 március 22-iki ülésén a büntetőtörvénykönyv javaslatának részletes vitájánál. 229—231. p.

Adja a beszéd, ill. a közbeszólások szövegét.

2867. Jósika János báró képviselő beszéde a kamara 1935 március 29-iki ülésén a költségvetés tárgyalásánál. 231—235. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2868. „Jaj Istenem!” 236. p.

A közlemény adja a fenti címmel megjelent írást (*Naționalul Nou*, 1935. márc. 31.). (A magyar kisebbség előretörése elleni kirohanás.)

2869. Numerus valachicus a sportban. 236. p.

A közlemény rövid szemelvényt ad Davila ezredes 1935. ápr. 1-én, a romániai Országos Football-Szövetség ülésén elhangzott felszólalásából.

2870. Miron Christea patriárka egyházi szempontból rokonszenvez a numerus valachicussal. 236. p.

Szemelvény a szenátusban elhangzott felszólalásból.

14. évfolyam 9—10. szám

1935. május 16.

2871. DÁNIEL Antal: Visszapillantás a románok kisebbségi múltjára. 237—252. p.
Történeti áttekintés (9. századtól 1919—1920-ig).

2872. MESKÓ Miklós: Öreg kövek között. 253—255. p.

A szerző elmélkedik „az ellenfél megbecsüléséről, a nemzeti és felekezeti türelemről”.

2873. SZ. SZAKÁTS Péter: Mi az igazság? 256—259. p.

A szerző történeti adatokat sorakoztat föl N. Iorga azon állításaival szemben, hogy a „székelyek elmagyarosodott románok”.

2874. A bucarestii Hora-kiállítás magyar vonatkozásai. 260—262. p.

A kiállítás megnyitója 1935. márc. 17-én volt. A közlemény szemelvényt ad Octavian Beunak a *București-i Magyar Sajtótudósító* számára adott nyilatkozatából.

2875. A papi javadalmak megállapításának új rendszere. 263—265. p.

A közlemény szemelvényeket ad Lăpedatu vallásügyi miniszter nyilatkozatából, továbbá Hans Otto Rothnak 1935. márc. 30-án a romániai képviselőház ülésén mondott beszédéből.

2876. Ítéletek. [23. közl.] 266—267. p.

A közlemény tartalma: „Nemzetgyalázásért egy évi börtönre ítélt aradme-
gyei kereskedő” (Goldstein Lajos); „»Nem lehet büntetendő cselekmény, ha
valaki nemzete dalát dicséri«” (Asok István ügye).

2877. Események. [14. közl.] 268—271. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tar-
talma: „Foglalás Erdély egykori kormánybiztosánál” (*Ellenőr*, 1935. ápr. 7.);
„Az »ASTRA« munkája” (*București-i Magyar Sajtótudósító*, 1935. ápr. 12.);
„Lapedatu kultuszminiszter vizsgálatot helyezett kilátásba az erőszakos hitté-
rítők ellen” (*Erdélyi Lapok*, 1925. ápr. 25.); „Fontos semmítőszéki döntés ki-
sebbségi vasutasok nyugdíjügyében”.

ROMÁNOK RÓLUNK

2878. A „L'Indépendance Roumaine” és Bethlen György. 272. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *L'Indépendance Roumaine* (1935. máj.)
egyik, a romániai magyar kisebbséggel foglalkozó vezércikkéből.

14. évfolyam 11. szám

1935. június 1.

2879. Az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának ülése Oradeán.
273—274. p.

Rövid ismertetés az 1935. máj. 25—26. közt Nagyváradon tartott ülésekről.
A közlemény felsorolja az üléseken elhangzott beszédeket, ill. adja a vitában
hozzászólók névsorát is.

2880. JAKABFFY Elemér dr. elnök megnyitója. 275—279. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén
(1935. máj. 25., Nagyvárad).

2881. PAÁL Árpád: Erkölcsi szempontok a népkisebbségi jogban. Írta és a kisebbségi
szakosztály ülésén előadta: — dr. 280—292. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén
(1935. máj. 25—26., Nagyvárad).

2882. ÁRVAY Árpád: A numerus valachicus a kisebbségi szerződés tükrében. Írta
és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 293—304. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén
(1935. máj. 25—26., Nagyvárad). Vö. még a 2910. tétellel.

2883. Egy száz éves Wesselényi-iskola régi magyar és új román táblájának
története. 305. p.

„Az alábbi közleményt a București-i Magyar Sajtótudósítótól vettük át.” A
ghindarii (makfalvai) iskoláról.

2884. Ítéletek. [24. közl.] 306—307. p.

A közlemény tartalma: „A hadbíróság felmentett egy meghurcolt tisztviselőt”
(Másodi Elemért); „Felmentéssel végződött Hinléder Fels Ákos ügye”;
„Három hónapi fogházra ítélték Sulyok István doktort”; „Hamis tanúzásért
két évre ítélték Török Ferenc plébános vádlóját” (Páll Jánost); „Visszahelyez-
ett állásába három elbocsájtott magyar útkaparót a revíziós bizottság”.

ROMÁNOK RÓLUNK

2885. A „Cuvântul Liber” figyelmeztetése. 308. p.

A közlemény bő szemelvényt ad M. Menicovicinek a numerus valachicus-szal foglalkozó írásából (*Cuvântul Liber*, 1935). (Alexandru Vaida-Voevod nemzeti parasztpárti programjáról.)

14. évfolyam 12. szám

1935. június 16.

2886. SOÓS István: Nemzetközi jogvédelem és belső törvényhozás. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 309—323. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad). Vö. még a 2910. tétellel.

2887. JAKABFFY Elemér: Újabb panaszaink a Népszövetség előtt. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 324—326. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad).

2888. BECSKY István: Magyar népkisebbségi könyvtár. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 327—330. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad). Vö. még a 2910. tétellel.

2889. RÖSZLER Viktor: A kisebbségek gazdasági érvényesülése és az etnikai proporcionalitás. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 331—336. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad). Vö. még a 2910. tétellel.

2890. CSIKMADÉFALVI András: Kisebbségi kérdés Finnországban. 337—339. p.

A szerző beszámol „a svéd kisebbség kulturális jogai elleni” harcra.

2891. JAKABFFY Elemér: A jugoszláviai választások. 340—342. p.

A szerző röviden beszámol az 1935. máj. 5-i országos képviselőválasztásokról; táblázatos statisztikai adatokkal.

2892. Ítéletek. [25. közl.] 343. p.

A közlemény tartalma: „Felmentettek egy iparost az irredenta vád alól” (Papp Jánost); „Felmentette a hadbíróság Gárdonyi István hírlapíróát a rémhírtérjesztés vádjá alól”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2893. Számadatok a cseh-szlovákiai országos választásokhoz. 344. p.

Az 1935. május 19-i választások kapcsán a közlemény statisztikai adatokat ad (táblázatokban is) az 1925., 1929., 1935. évi választásokról.

14. évfolyam 13. szám

1935. július 1.

2894. HEGEDŰS Nándor: Bizottságok és újra bizottságok. . . 345—347. p.

A szerző elmélkedik a romániai kisebbségek jogairól.

2895. KOVÁCS Árpád: A honosság problémája Romániában. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 348—370. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., nagyvárad). A közlemény főbb pontjai: „A honosság fogalma és jelentősége”; „A honosság kérdése a békeszerződésekben. Honosság és a nemzetközi jog”; „A román törvényhozás”; „A román honosság és a román politika”; „A román honosság magánjogi hatásai s a magyar kisebbség”; „Javaslattervezet a törvény módosítására”.

2896. A jugoszláv ellenzék kiáltványa. 371—374. p.

A közlemény adja a Paraszt Demokrata Egyesület 1935. jún. 2-i határozatát, ill. az egyesült ellenzék 1930. máj. 30-i kiáltványát.

2897. Negyven évvel ezelőtt. . . 375. p.

A közlemény egy román nyelvű dokumentumot ad közre, megmutatva: „négy évtized előtt miképpen érvényesülhetett Erdélyben a kisebbségek nyelve”. A cikk átvétel az *Ellenőrből*. (1925. máj.).

ROMÁNOK RÓLUNK

2898. Maniu Gyula legújabb állásfoglalása a kisebbségek ügyében, 376. p.

A közlemény részletet ad a numerus valachicus-szal kapcsolatos beszédből.

2899. Davila ezredes a sport „numerus”-ról. 376. p.

Rövid hír a numerus valachicus hatásáról.

14. évfolyam 14. szám
1935. július 16.

2900. HEGEDŰS Nándor: A kisebbségi védelem kimaradása a népszövetségi alapszabályból. — előadása a kisebbségi szakosztály ülésén. 377—392. p.

Gyorsírói jegyzetek alapján. Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad).

2901. PARECZ György: Az új büntetőtörvénykönyv javaslatának kisebbségi vonatkozásai. Írta és a kisebbségi szakosztály ülésén előadta: — dr. 393—403. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad). Vö. még a 2910. tétellel.

2902. A Carei-vidéki róm. kat. felekezeti iskolák ügye a közigazgatási bíróság előtt. 404. p.

Rövid beszámoló.

2903. Ítéletek. [26. közl.] 405—409. p.

A közlemény tartalma: „Domokos Jenő tileagdi taníró 1000, illetőleg 200 lej pénzbüntetésre ítélték”; „Hat hónapi fogházra és tíz évi politikai jogvesztésre ítélték a »Zátony« és »Csütörtök« íróját” (Daday Lórándot).

2904. Események. [15. közl.] 410. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Eftimiu Victor levele Daday Lóránd ügyében” (*Patria*, 1935). Vö. még a 2903. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2905. Új elnök a Német Szövetségben. 410—411. p.

A közlemény beszámol a romániai Német Szövetség 1935. jún. 29-i üléséről.

ROMÁNOK RÓLUNK

2906. Iorga szabad egyetemén. 412. p.

Rövid híradás az 1935. júl. 15. és aug. 15. közt Văleni-i de Munte-ban tartandó szabad egyetemről.

2907. A magyar rádió ellen. 412. p.

A közlemény szemelvényt ad az *Universul*-nak a magyar kisebbség elleni ki-rohanásából.

14. évfolyam 15—16. szám

1935. augusztus 1.

2908. GYÁRFÁS Elemér: Lesz-e erdélyi magyar bankpolitikánk? 413—420. p.

A tanulmány fő pontjai: a) „Az alkotás és fejlődés lehetőségei”; b) „Szervezeti defektusok”; c) „Az 1931 évi válság és következményei”; d) „Az 1934 évi hiteltörvények”; e) „Az 1934 évi banktörvény”; f) „Az 1935 április 20-iki hitel-fejlesztési törvény”; g) „Milyen legyen a jövő bankpolitikája?” (szemelvények Zágoni István írásából; *Keleti Újság*, 1935. jún. 24.). Adatokkal.

2909. MADÉFALVI András: Osztályharc a nemzetiségi mozgalomban. A katalán forradalom tanulságai. 421—425. p.

Áttekintés a spanyolországi katalán kisebbség mozgalmáról (1931—1934).

2910. Hozzászólások a kisebbségi szakosztály ülésein elhunagzott előadásokhoz. 426—462. p.

Gyorsírói jegyzetek alapján. A közlemény adja az alábbi hozzászólásokat a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1935. máj. 25—26., Nagyvárad): 1. „Soós István dr. előadásához”: Parecz György, Kotzó Jenő; 2. „Parecz György dr. előadásához”: Tátray Kálmán, Hegedűs Nándor, Jakabffy Elemér, Kovács Árpád, ill. Parecz György reflektálása; 3. „Árvay Árpád előadásához”: Flatt Jenő, Demeter Béláé, Jakabffy Elemér, Nagy Árpád, Fehér Márton, Kiss Endré, Patzko Elemér, Zágoni Dezső, Südy Tibor, Hegedűs Nándor, Árvay Árpád, Kovács Árpád; 4. „Röszler Viktor dr. előadásához”: Figus Albert, Szathmáry Lajos, Jakabffy Elemér, Parecz György, Varga László, Zágoni Dezső, Kovács Árpád; 5. „Becsky István előadásához”: Árvay Árpád, Buday Tibor, Markovits Manó. Vö. még a 2882., 2886., 2888., 2889. tétellel.

2911. Ítéletek. [27. közl.] 463. p.

A közlemény tartalma: „Árvay Árpád szerkesztőt öt napra ítélte el a Tábla is”.

2912. Események. [16. közl.] 464. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Házku-tatás a premontreiek rendházában Oradean”.

2913. JAKABFFY Elemér: A magyarországi németek ügyéhez. 465—466. p.
Elmélkedés az 1935. évi magyarországi választások kapcsán.
2914. A kisebbségi kérdés emberek kérdése, nem a földé vagy a területé. Szekfű Gyula nyilatkozata. 467—470. p.
A közlemény adja Szekfű Gyula Makkai Sándor cikkével foglalkozó írását (*Budapesti Hírlap*, 1935). Szerkesztőségi bevezetővel.
2915. A Népszövetségi Ligák Uniója és a kisebbségi kongresszus. 471—472. p.
Elmélkedés a két nemzetközi szervezetről; továbbá rövid ismertetés a szervezett európai nemzetkisebbségi csoportok 1935-ben, Genfben tartandó 11. kongresszusáról.
2916. A cluji revíziós bizottság elvi jelentőségű döntése a köztisztviselők ügyében. 473—474. p.
A közlemény adja a 901. sz. határozat (1935) szövegét.
2917. Ítéletek. [28. közl.] 475—479. p.
A közlemény tartalma: „Ítéletszöveg Borcsa Gergely tanár perében”; „Ítélet egy magyaros díszítésű kabát miatt”; „A cluji revíziós bizottság két érdekes döntése” (Máthé Lőrinc, ill. Takács Elek ügye).
2918. Események. [17. közl.] 480—481. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Az első cselekedet a kulturális közeledés megvalósítására”; „Ötvenöt százalék a bukási arány a városi és vármegyei tisztviselők és alkalmazottak nyelvvizsgáján Satumare-n” (*Szamos*, 1935. aug. 22.).
2919. KERTÉSZ János: A ruthén kérdés bibliográfiája. Összeállította: — dr. [1. közl.] 482—489. p.
Vö. még a 2948. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2920. A „Völkischer Beobachter” Waldemar Gustról és társairól. 490—491. p.
A romániai német kisebbségről. A közlemény szemelvényt ad a *Völkischer Beobachter* (1935. aug.) egyik írásából.
2921. A cseh-szlovák nemzetkisebbségekről. 491. p.
Rövid hír.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2922. Dr. Eöttevényi Olivér: A mai Ausztria kialakulása és 1934-iki alkotmánya. 492. p.
Különlenyomat a *Miskolci Jogászélet* 1935. évi 5-6. számából. (Miskolc, 1935). Rövid ismertetés.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

2923. A „Magyar Szemle” Henlein győzelméről. 493—494. p.
A közlemény szemelvényt ad Szvatkó Pál „A csehszlovákiai választások után” c. tanulmányából (*Magyar Szemle*, 1935. júl.).
2924. „Új Élet”. 494—495. p.
Rövid ismertetés a lapról.

ROMÁNOK RÓLUNK

2925. Iorga: „A kisebbségek nem idegenek”. 496. p.

A közlemény ismerteti N. Iorgának a valenii de muntei szabadegyetemen tartott előadását. Szemelvényyel.

14. évfolyam 18. szám

1935. szeptember 16.

2926. A nemzetkisebbségek XI-ik kongresszusa. 497—517. p.

Részletes tudósítás az 1935. szept. 2-i genfi kongresszusról. A közlemény fő pontjai: „Elnöki megnyitó” (Josip Wilfan beszéde); „Világhelyzet és a kisebbségi problémák” (Szüllő Géza beszéde); „A nemzetkisebbségek az autoratív államban” (Besednjak, ill. Strelitzky Dénes beszéde); „Kedvezőbb vélemény és a második határozat”; „Az államok fölötti népi közösség (Volksge-meinschaft) határai”; „A Nemzetközi Állandó Döntőbizottság szerepe” (Balogh Arthur beszéde); „A kongresszus határozata a tárgysorozat ötödik és hatodik pontjánál”; „A helységnevek szabad használatának joga” (Neugeboren Emil, ill. Jakabffy Elemér beszéde); „A kongresszus határozata a helységnevek ügyében”.

2927. JAKABFFY Elemér: A Népszövetség új palotája előtt. . . 518. p.

A szerző elmélkedik a Nemzetek Szövetségéről.

2928. Ítéletek. [29. közl.] 519—520. p.

A közlemény tartalma: „Pogány László szerkesztőt a hadbíróság 500 lej pénzbírságra ítélte; „Árvay Árpád nem vonható felelősségre Kövér Gusztáv írásáért”.

2929. Események. [18. közl.] 521—524. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „»Az elszékesített románokat tűzzel-vassal vissza kell kényszeríteni«” (*Erdélyi Lapok*, 1935. szept. 1.); „Ghibu vádjai Bíró Vencel ellen”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2930. A cseh-szlovákiai románok életéből. 525. p.

A közlemény beszámol a máramarosi cseh—román határon történt incidensről.

2931. A Memel-vidéki németek legújabb sérelme. 526. p.

A litvániai német kisebbségről.

ROMÁNOK RÓLUNK

2932. A „Țara Noastră” a közeledésről. 527—528. p.

A román—magyar kulturális közeledésről. A közlemény szemelvényeket ad a *Țara Noastră* (1935) egyik írásából. Vö. még a 2918. tétellel.

2933. „Életképek a magyarok betörésének idejéből”. 528. p.

A közlemény szemelvényeket ad Ilariu G. Albu „Domnița Stana” c. drámájához V. Benes, ill. a szerző által írt előszavakból.

2934. Népkisebbségpolitikai és jogi könyvtár. 529—531. p.
A közlemény ismerteti a temesvári Magyar Házban létesítendő könyvtár felállításának körülményeit, ill. működésének feltételeit.
2935. JAKABFFY Imre: A memli kérdés [1. közl.] 532—539. p.
Litvánia egyik területéről. A közlemény főbb pontjai: a) „Történelmi kialakulás”; b) „A Memelvidék közjogi helyzete”. Vö. még a 2945. tétellele.
2936. PROKOPY Imre: A Trianon előtti Magyarország szerb nemzetiségének egyházi és iskolai önkormányzata. 540—545. p.
A közlemény fő pontjai: a) „A szerb nemzetiség egyházi önkormányzata”, b) „A szerb iskolai önkormányzat szervezete”, c) „A szerb iskolák szervezete”. d) „Az iskolák alapítás és fenntartási költségeinek fedezése”.
2937. A szlovenszki magyar katolikusok helyzete. 546—548. p.
A közlemény ismerteti Rády Elemér tanulmányát (*Katolikus Szemle*, 1935. okt.). Adatokkal.
2938. Ítéletek. [30. közl.] 549—553. p.
A közlemény tartalma: „»Senkit sem lehet megbüntetni, mert szereti nemzetét«” (Sarkadi Anna ügye); „Bíró János ref. lelkészt tizenöt évi fegyházra ítélték”; „Ghibu professzor harca egy magyar újságíróval (Demeter Béla ügye); „Kártyán nyert, de izgatásért feljelentették és elítélték” (Krajcsik Györgyöt).
2939. Események. [19. közl.] 554—555. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Nyelvvizsgára rendelték Aradon a kisebbségi játékeztetőket”; „Egy salajmegyei iskola helyett zárták be a darai ref. iskolát” (*Új Magyar Szó*, 1935. okt. 3.); „Magyar szekció — magyar nyelv nélkül” (*Keleti Újság*, 1935. okt. 7.).
- STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK**
2940. KOVÁCS Árpád: Erdély nemzetiségi statisztikája. [1. közl.] 556—559. p.
Táblázatos statisztikai adatok (1930). A szerző adatait Dragomir Silviu „La Transylvanie Roumaine et ses minorités ethniques” c. munkájából vette. Vö. még a 2949., 2952. tétellel.
- KÖNYVEK SZEMLÉJE**
2941. A „Felvidéki Tudományos Társaság” kiadványai. Dr. Flachbart Ernő: A csehszlovákiai népszámlálások és a felvidéki kisebbségek nyelvi jogai. 560—562. p.
A közlemény adja a fenti műből „a magyarok lélekszámváltozásait . . . Szlovenszki és Ruszinszki városaiban” bemutató statisztikai táblázatot is (1910-, 1919-, 1921-, 1930-ból).
- ROMÁNOK RÓLUNK**
2942. Pamfil Şeicaru „gazdasági csontozatunkról”. 563—564. p.
A közlemény szemelvényeket ad Şeicaru „Nemzeti politika nélküli állam” c. írásából (*Curentul*, 1935).
2943. Bucşan volt alminiszter a kisebbségekről. 564. p.
A közlemény szemelvényt ad az *Universulban* (1935) megjelent nyilatkozatból.

2944. Még valamit a helységnevekről. 565—567. p.
A közlemény adja az „1898:IV-ik magyar törvénycikk a községek és egyéb helynevekről az 5. §-ának” szövegét (magyarul és románul), továbbá az *Universulban* (1935. febr. 10.) megjelent fordításának szövegét.
2945. JAKABFFY Imre: A memeli kérdés. (Befejező közlemény.) 568—580. p.
Litvánia egyik területéről. A közlemény tartalma: a) „Sérelmek, Genf és Hága”; b) „A döntés után”; c) „Választások”. Vö. még a 2935. tétellel.
2946. Szívesség egy „írónak”. 581. p.
A közlemény adja Victor Orendi-Hommenau *Universulból* átvett, 1935. okt. 12-én datált olvasói levelét, ill. versét.
2947. Ítéletek. [31. közl.] 582—584. p.
A közlemény tartalma: „Semmitőszéki ítélet egy Himnusz-perben” (Farkas Károly ellen); „Három havi fogház egy a budapesti rádióban felolvasott novelláért” (Láger Károly ügye); „Felmentette a bíróság a tarcaiai legényeket az izgatás vádjá alól”.
2948. KERTÉSZ János: A ruthén kérdés bibliográfiája. Összeállította: — dr. [2. közl.] 585—589. p.
Vö. még a 2919. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2949. KOVÁCS Árpád: Erdély nemzetiségi statisztikája. [2. közl.] 590—596. p.
A szerző elemzi az 1930. évi népszámlálás eredményeit, összehasonlítva az 1910., 1919., 1923., 1927. évi népszámlálási adatokkal. Vö. még a 2940., 2952. tétellel.

2950. Elvek, sérelmek és kérelmek. Bethlen György gróf és Jakabffy Elemér dr. beszédei a timisoarai ülésen. 597—609. p.
A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt Bánsági Tagozatának ülésén (1935. nov. 3.) elhangzott két beszéd szövegét. Bevezetővel.
2951. Néhány vonás Hodža Milánról. 610—613. p.
A közlemény adatokat ad Hodža életéről, munkásságáról.
2952. HEGEDŰS Nándor: Megjegyzések dr. Kovács Árpád fejtegetéseihez. 614—616. p.
Az 1930. évi romániai népszámlálás eredményeiről. Vö. még a 2940., 2949. tétellel.

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

2953. JAKABFFY Elemér: Miért tárgyalt a románokkal Tisza István. 617—619. p.
A szerző részletet ad Tisza István 1914. jan. 31-i, a képviselőházban elhangzott beszédéből, továbbá közli Czernin grófhhoz 1914. okt. 17-én küldött sürgönyének szövegét (német nyelven) is.

2954. Ítéletek. [32. közl.] 620—621. p.

A közlemény tartalma: „A revíziós bizottság elvi jelentőségű döntése egy, a nyelvvizsgák után elbocsátott kisebbségi jegyző ügyében” (Heghessy Sándor ügye); „A májusfa színei miatt elítéltek több legény”.

2955. Események. [20. közl.] 622—623. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Áttérések” (*Curentul*, 1935. okt. 28., *Dimineața*, 1935. nov. 1.); „A telefonelőfizetők bűnügye Târgu-Mureș-en”; „Eltávolították Szűz Mária szobrát a satumarei állami főgimnázium elől” (*Keleti Újság*, 1935. nov. 9.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2956. Szomorú statisztikai adatok a székelylekről. 624—625. p.

A közlemény szemelvényt ad a Fekete Nagy Mihály által összegyűjtött „székely vármegyékre vonatkozó demográfikus adatokból” (1913—1934). Táblázatokban is. (A *Carpatpress* számai alapján.)

ROMÁNOK RÓLUNK

2957. Roman Valer államtitkár nyilatkozata és Socor Emil állásfoglalása. 626—627. p.

A közlemény adja Socor Emilnek Roman Valer előadását bíráló cikkét (*Zorile*, 1935).

2958. A magyar bírák és a székelyleföldi irredentizmus. 628. p.

A közlemény szemelvényt ad Titus T. Negoiescunak a Müller G. Imre-féle „irredenta perrel” foglalkozó írásából (*Curentul*, 1935. nov. 6.).

14. évfolyam 23. szám

1935. december 1.

2959. HEGEDŰS Nándor: Alba-iuliai megnyilatkozások. Közzéteszi: —. 629—631. p.

„Az alba-iuliai 1918. évi nemzetgyűlés évfordulója alkalmából közöljük azokból a napokból a román tényezők megnyilatkozásait.”

2960. Kisebbségi Intézet a Pázmány Péter Tudományegyetemen. 632—635. p.

A közlemény beszámol a Magyar Nemzeti Diákszövetség kezdeményezésére felállítandó Kisebbségi Intézettel kapcsolatos véleményekről.

2961. JAKABFFY Elemér: „Kövendi Élet”. 636—639. p.

A szerző bemutatja az alábbi füzetet: *Kövendi Élet*. Egyházi, társadalmi és gazdasági híradó. Kiadja a kövendi unit. lelkész. Kézirat helyett. Megjelenik havonta egyszer (2. évf. 1934. márc., 3. szám).

2962. Ítéletek. [33. közl.] 640—647. p.

A közlemény tartalma: „A sapkajelvény körül” (Szokola Mihály ügye); „Súlyosbította a tábla Hexner Béla mérnök büntetését”; „A marseillei királygyilkosság érdekes epilógusa foglalkoztatta a romániai bíróságokat”.

2163. Események. [21. közl.] 642—647. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. Lapszemle. A közlemény tartalma: „Cenzor, mint irodalmár” (*Aradi Közlöny*, 1935. nov. 10.); „Daday Lőránt körül . . .” (*Zorile*, 1935. Victor Eftimiu cikke); „Az Erdélyi Magyar Köz-

művelődési Egyesület újraéledése”; „Az áttérés nem segít”; „Megvonták a nyilvánossági jogot a timisoarai katolikus magyar gimnáziumtól” (*Déli Hírlap*, 1935. nov. 25.).

TÖRTÉNELEM ÉS A POLITIKA

2964. A közigazgatás nyelvének ügye és a megválasztott tisztikar Krassó vármegyében 1861-ben. 648—657. p.

A közlemény ismerteti „az 1861. febr. 27-én és következő napjain megtartott ... tisztújító közgyűlés” eseményeit. Adja a választás eredményeit megőrkítő román nyelvű, nyomtatott röpcédula szövegét is, továbbá szemelvényeket a jegyzőkönyvből.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2965. Adatok az áttérésekről. 658. p.

A közlemény röviden ismerteti Makkai Sándor jelentését, mely 1935. nov. 24-én, az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlésén hangzott el.

ROMÁNOK RÓLUNK

2966. „Az idegenek veszedelme”. 659. p.

A közlemény ismerteti a *Națiunea Română* (1935) kisebbségellenes írását. Adatokkal.

2967. Banu dr. a kisebbségek számáról. 659—660. p.

A közlemény szemelvényt ad az *Adeverul* (1935) egyik, „Románia lakosságáról nemzetiségi eloszlás alapján” c. témával foglalkozó vezércikkéből. Adatokkal.

14. évfolyam 24. szám

1935. december 16.

2968. JAKABFFY Elemér: Melyik az igazi? 661—662. p.

A szerző összehasonlítja Titulescu 1935. dec. 3-án, ill. 1925. szept. 5-én tett nyilatkozatát.

2969. Vitánk a külügyminiszterrel. 663—670. p.

A közlemény adja Bethlen Györgynek, Titulescunak és Willer Józsefnek a kamara 1935. dec. 3-i ülésén elhangzott beszédének, ill. a közbeszólások szövegét. „A trónbeszédre adandó válaszfelirati javaslatához fűzte hozzá a Magyar Párt a magyar nép súlyos és elkeseredett panaszait”.

2970. GYÁRFÁS Elemér: Kultúrpolitikánk. Előadta a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságban Targu-Mureșen 1935 december 8-án. 671—674. p.

2971. Kisebbségi népoktatás Magyarországon. 675—783. p.

A közlemény Olay Ferenc „Kisebbségi népoktatás” c. művéből (Bp., 1935, a Magyar Nemzeti Szövetség kiadása) „azon fejezetét adja, amely a magyarországi kisebbségi népoktatásról szól”. Bevezetővel. A lapszámozás a következő tételeknél 679—692. helyett tévesen: 779—792. p.

2972. Benes is Genfbe küldi a kisebbségi panaszkodókat. 784. p.

A közlemény ismerteti Benesnek a prágai parlamentben (1935. nov. 26.) tett nyilatkozatát.

2973. Ítéletek. [34. közl.] 785. p.

A közlemény tartalma: „Izgatás művirágokkal”; „A Szent László Társaság vagyonát végleg az államnak ítelték oda”.

KÖNYVEK SZEMLEJE

2974. Éheznie kell-e Oroszországnak? 786. p.

A közlemény ismerteti az alábbi művet: Ewald Ammande: *Muss Russland hungern? Menschen und Völkerschicksale in der Sowjetunion.* (Wien, Universitäts-Verlag Wilhelm Braumüller).

DOKUMENTUMOK

2975. Gyárfás Elemér beszéde a szenátus 1935. évi december 3-iki ülésén a felirati vitánál. 787—789. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

2976. A „Prezentul” Roman Valer szavaihoz. 790. p.

A közlemény ismerteti a *Prezentul* „egyik legutóbbi számának” írását (1935). Szemelvényekkel.

2977. Colfescu ügyész a magyarokról. 790—791. p.

A közlemény ismerteti Ioan Colfescu „Irredentizmus és nemzetközi erkölcs” címen tartott előadását (*Erdélyi Hírlap*, 1935. dec.). Bő szemelvényekkel.

2978. A román sajtó Titulescu és a Magyar Párt vitájáról. 791—792. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Universul* (1935, „Titulescu vádbeszéde a magyar politika ellen” c. írás); *Curentul* (1935, vezércikk); *Viitorul* (1935, vezércikk). Szemelvényekkel.

15. évfolyam 1. szám

1936. január 1.

2979. Az újév küszöbén. 1—3. p.

A közlemény röviden vázolja a kisebbségek helyzetét 1935-ben.

2980. JAKABFFY Elemér: „Egy szétrombolt legenda”. 4—7. p.

A szerző különböző vélemények alapján bemutatja I. Maniu 1914—1915. évi tevékenységének jelentős voltát.

2981. Az Országos Magyar Párt jogügyi szakosztályának előadásai. 8. p.

A közlemény beszámol arról, hogy a közgazdasági szakosztály, ill. a kisebbségi és történelmi szakosztály üléseinek vitaanyagát megjelentette. Továbbá ismerteti a jogügyi szakosztály 1935. dec. 8-i ülésének tárgysorozátát.

2982. SOÓS István: Comitetul Local és Central de Revizuire. 9—24. p.

A szerző beszámol a Románia közigazgatási törvényei körüli vitákról (1929—1935). Bemutatja a Comitetul Local de Revizuire és a Comitetul Central de Revizuire nevű intézmények létrejöttét, hatáskörét, működését is.

2983. Adatok az „arányosság” jelszavához. 25. p.

A közlemény bemutatja, „miképpen áll a közalkalmazottak számaránya románok, magyarok és más nemzetkisebbségek között” Odorheiuban (Székelyudvarhelyen).

2984. Ítéletek. [35. közl.] 26—27. p.

A közlemény tartalma: „Az előzetes katonai kiképzés zäläui felügyelőségének ítélete”. A közlemény adja a felügyelőség büntető parancsának szövegét (1935. dec. 4.).

2985. Események. [22. közl.] 28. p.

A közlemény tartalma: „Réti Imre, Tökés Ernő, Ugron András és Mátis András üdvözölték Titulescu külügyminisztert”. Lapszemle (*Keleti Újság*, 1935. dec.). Vö. még a 2993. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

2986. Hans Otto Roth a román nacionalizmusról és a német kisebbség helyzetéről. 29. p.

A közlemény részletet ad Roth 1935. dec. 12-i kamarai beszédéből.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2987. A franciaországi magyarság. 30—31. p.

A közlemény ismerteti az alábbi művet: A franciaországi magyarság. Egy fejezet a külföldi magyarok életéből. Szerk. Baráth Tibor. Szemelvényt is ad Mikó Imre e műben található tanulmányából.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

2988. Hány magyar főiskolás végzett Bucureşti-ben és hol nyertek alkalmazást? 32. p.

A közlemény a *Bucureşti-i Magyar Sajtótudósító* alapján ad adatokat a Koós Ferenc-Kör Diákosztályáról.

15. évfolyam 2. szám

1936. január 16.

2989. JAKABFFY Elemér: Egyébként. . . 33—34. p.

A szerző megjegyzéseket fűz Boldizsár Ivánnak, ill. Németh Lászlónak a romániai magyarságról való vélekedéséhez.

2990. PARECZ György: A közigazgatási törvény javaslata, különös figyelemmel a kisebbségek szempontjaira. [1. közl.] 35—48. p.

A szerző részletesen elemzi „az új közigazgatási törvényjavaslatot” (1935). Vö. még a 2999. tétellel.

2991. Bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi tisztviselők nemzetiségi megoszlása Erdélyben 1934 október 15-én. 49—56. p.

A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi tisztviselők nemzetiségi megoszlása Erdélyben 1934 okt. 15-én”; b) „Az egyes bíróságoknál alkalmazott bírósági és ügyészségi személyek összesített nemzetiségi statisztikája Erdély megyéiben 1934 okt. 15-én”.

2992. Ítéletek. [36. közl.] 57—59. p.

A közlemény tartalma: „Nem izgatás a jogos bírálat” (Reinhart Gyula ügye); „Felmentéssel végződött a névtelen feljelentés alapján emelt vád” (Oltean Albert, Szabó Attila, Szikszay Márton ügye).

2993. Események. [23. közl.] 59. p.

A közlemény tartalma: „Sem Ugron András, sem Ugron Ákos nem volt a »Magyar Parasztpárt« ülésén”. Helyesbítés a 2985. tételhez.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

2994. „Jos Laba de pe tricolor”. 60—61. p.

A közlemény ismerteti Victor Eftimiu fenti címmel megjelent röpiratát; szemelvényekkel.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

2995. Újabb rendelet a magyarországi kisebbségi iskolákról. 62—63. p.

A közlemény adja az alábbi rendelet szövegét: „A m. kir. minisztériumnak 11.000/1935. M. E. szám alatt kiadott rendelete a 4.800/1923. M. E. számú kormányrendelet 18. §-ában a népiskolákra vonatkozóan foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában”. Vö. még a 3021., 3044. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

2996. Vaida-Voevod újabb magyarázata a numerus valachicusról. 64. p.

A közlemény bő szemelvényt ad Alexandru Vaida-Voevod egy magyar újságíró előtt tett nyilatkozatából.

15. évfolyam 3—4. szám

1936. február 16.

2997. DÁNIEL Antal: A magyar liberalizmus és a nemzetiségi mozgalmak történetének közös útjai. [1. közl.] 65—74. p.

Történeti áttekintés (19. elcse — 1868). Vö. még a 3004., 3012. tétellel.

2998. PÉTERFFY Jenő: A közigazgatási bíráskodás Romániában. 75—84. p.

A joggyakorlatot bemutató, áttekintő tanulmány.

2999. PARECZ György: A közigazgatási törvény javaslata, különös figyelemmel a kisebbségek szempontjaira. (Befejező tanulmány.) 85—88. p.

A szerző részletesen elemzi „az új közigazgatási törvényjavaslatot” (1935). Vö. még a 2990. tétellel.

3000. Ítéletek. [37. közl.] 89—90. p.

A közlemény tartalma: „»Valah«-vita a hadbíróság előtt” (Salamon Mihály és Dreizig János ügye); „A hadbíróság felmentette Jávör Bélát”; „Súlyosan elítélte a törvényszék az izgatással vádolt craidorolji legényeket”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3001. Erdély természetes népszaporodása 1920—1930 között. 91—97. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: „Erdély népszaporodása 1920—1930”; „Erdélyi megyék nemzetiség szerinti csoportosítása az 1930-as népszámlálás alapján”; „Természetes szaporodás 1.000 lélekre” (1920—1933).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3002. Az „Új Kor” adatközlése a szlovák—magyar közeledésről. 98—100. p.

A közlemény adja a *Nástup* Kozma Ferenchez intézett levelének szövegét (*Új Kor*, 1935. dec. 20.).

3003. PROKOPY Imre: A jugoszláv egyenjogúság elméletben és a valóságban. 101—1003. p.
A szerző néhány esetet sorol fel az egyenjogúság hiányának bemutatására.
3004. DÁNIEL Antal: A magyar liberalizmus és a nemzetiségi mozgalmak történetének közös útjai II. [közl.] 104—113. p.
Történeti áttekintés (19. sz. eleje—1930). Vö. még a 2997., 3012. tétellel.
3005. A destruktív és subversív kisebbségi sajtó. 114—117. p.
A közlemény röviden vázolja a romániai kisebbségi sajtó helyzetét. Szemelvényekkel több lapból.
3006. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. [1. közl.] 118—123. p.
A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát”, megyénként, ezen belül településenként. A közlemény adja a foglalkozást is. Bevezetővel. Vö. még a 3022., 3033., 3046., 3053., 3120. tétellel.
3007. „Na most beszéljen Jehlicska!” 124—125. p.
A közlemény szemelvényt ad Jehlicska Hodzával, Masarykkal és Benessel foglalkozó nyilatkozatából.
3008. Ítéletek. [38. közl.] 126—128. p.
A közlemény tartalma: „Ghibu feljelentésére egy évi szabadságvesztésre ítélték el egy oradeai újságíró” (Daróczi Kis Lajos és Arató András ügye); „Jogtalanul szüntették be a baia-marei festőiskolát”; „Az újságíró akkor is felelős, ha a cikk keresztül ment a cenzúrán” (Hollósi H. Sándor ügye).
3009. Események. [24. közl.] 129—131. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Franciák után kutatás a bánsági falvakban”; „Áttérések Baia-Mare-n” (ismerteti a *Bánya és Vidéke* 1936. febr. 9-i számának egyik írását; adatokkal); „Választási harc a timișoarai ügyvédi kamarában”.
- KÖNYVEK SZEMLÉJE
3010. A magyar nyelv küzdelmes sorsa Erdélyben. 132. p.
A közlemény ismerteti Vásárhelyi Gergely „A magyar nyelv küzdelmes sorsa Erdélyben” c. művét (Nyelvművelő Füzetek, 3. szám). Szemelvénnel.

3011. Küzdelem a nemzetkisebbségek nyelvhasználatáért. Willer József képviselő kamarai beszéde a közigazgatási javaslat általános vitájában. 133—148. p.
Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.
3012. DÁNIEL Antal: A magyar liberalizmus és a nemzetiségi mozgalmak történetének közös útjai. (Befejező közlemény.) 149—155. p.
Történeti áttekintés (1868—1872). Vö. még a 2997., 3004. tétellel.

3013. Ítéletek. [39.közl.] 156—157. p.

A közlemény tartalma: „Felmentette a járásbíróság dr. Bíró Vencel piarista tartományfőnököt a Ghibu tanár által emelt vádak alól”.

3014. Események. [25. közl.] 158. p.

Adalékok aromániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Szent István és Szent Imre szobrának eltávolítását rendelte el a satumarei prefektus”; „Házkutatás Satumaren”; „Teljesült a szászok kívánsága Mediaşon”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3015. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. [1. közl.] 159—163. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Katolikus Szemle* (1935. márc., aug., okt., nov.); *Protestáns Szemle* (1935. ápr., jún.); *Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny* (1935. jún., szept.). Szemelvényekkel. Vö. még a 3024., 3037., 3050., 3057., 3064. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

3016. A „Biruința” megállapítása. 164. p.

A közlemény ismerteti a *Biruința* (1936) Ungár Adolf ügyével foglalkozó írását.

3017. Michalache megnyilatkozása a kisebbségekről. 164. p.

A közlemény szemelvényt ad az Aradon mondott beszédből.

15. évfolyam 7. szám

1936. április 1.

3018. JAKABFFY Elemér: Tíz éven át Bethlen György az élen. 165—167. p.

Megemlékezés Bethlen Györgyről annak apropóján, hogy tíz év óta a romániai Országos Magyar Párt elnöke.

3019. Nyelvi rendelkezések a közigazgatásban most és hetvenöt év előtt. 168—171. p.

A közlemény szemelvényt ad Mester Miklós „Az erdélyi románok első törvényhatósági küzdelmei a magyarokkal és szászokkal (1860—63)” c. tanulmányából (*Magyarságtudomány*, 2. évf. 1. sz.). Bevezetővel.

3020. PROKOPY Imre: Zombor és Szabadka sorsa két újságcikk tükrében. 172—173. p.

A szerző ismerteti a *Vojvodjanin* (1935. dec. 22.) és a *Neven* (1935. dec.) írásait. Szemelvényekkel.

3021. Komoly szavak a magyar kormány kisebbségi iskolarendeléséhez. 174—175. p.

A közlemény szemelvényeket ad Pintér László cikkéből (*Új Kor*, 1936). Vö. még a 2995., 3044. tétellel.

3022. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. (Második közlemény.) 176—181. p.

A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát”, megvényként, ezen belül településenként. Feltünteti a foglalkozást is. Vö. még a 3006., 3033., 3046., 3120., 3053. tétellel.

3023. Ítéletek. [40. közl.] 182—183. p.

A közlemény tartalma: „Jogerősen felmentette az ítélőtábla a tizenötévi fegyházra ítélt Bíró János ref. lelkészt”; „Felmentették Betucker Ferenc plébánost az államellenes izgatás vádjá alól”; „A labdarúgó mérkőzésen lelkesülőkét elítélték”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3024. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. II. [közl.] 184—186. p.

Lapszemle az alábbi lapszámokból: *Külügyi Szemle* (1935. 2. sz., 4. sz.); szemelvényekkel. Vö. még a 3015., 3037., 3050., 3057., 3064. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3025. Hitvallásos iskoláink statisztikai adataiból. 187. p.

Mutató a *Magyar Kisebbség* hasábjain e témában megjelent írásokhoz.

3026. A timişoarai egyházmegye római katolikus hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1933/34. tanévben. 188—194. p.

A közlemény az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) Részletes kimutató, iskolafajtánként; b) „A tanulók statisztikai kimutatása”; c) „Az iskolák és tantervek statisztikai kimutatása”.

DOKUMENTUMOK

3027. Gyárfás Elemér interpellációja a szenátus március 19-iki ülésén a Tuşnad, Lormeni, Lăzăreşti és Vrabia községek ügyében. 195—196. p.

Adja az 1936. márc. 19-i beszéd szövegét.

15. évfolyam 8. szám

1936. április 16.

3028. JAKABFFY Elemér: Ammende Ewald dr. 197—199. p.

Nekrológ.

3029. SZATHMÁRY Lajos: A számok tükrében. 200—201. p.

A romániai iskolák államsegélyéről. A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Magyarország 1913/14. évi költségvetésében a nem magyar tannyelvű népiskolák államsegélye aranykoronában”; b) „Az 1918. évi költségvetés szerinti egyházi segélyek aranykoronákban”.

3030. PROKOPY Imre: A vojvodinai helységnevek újabb megváltoztatása. 202—203. p.

A szerző bemutatja a jugoszláviai kisebbségeket ért sérelmet.

3031. Ravasz László megállapításai. 204. p.

A közlemény szemelvényt ad Ravasz Lászlónak a romániai magyar kisebbségekkel foglalkozó írásából (*Magyar Szemle*, 1936. ápr.). Bevezetővel.

3032. KISS Árpád: Az állami magyar tannyelvű elemi iskolák és magyar tagozatok. Közzéteszi: — dr. [1. közl.] 205—209. p.

A szerző felsorolja az iskolákat, megyénként, ezen belül településenként, továbbá néhány rájuk vonatkozó adatot is ad. Bevezetővel. Vö. még a 3045., 3052., 3061., 3091. tétellel.

3033. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. (Harmadik közlemény.) 210—215. p.

A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát”, megyénként, ezen belül településenként. Feltünteteti foglalkozásukat is. Bevezetővel. Vö. még a 3006., 3022., 3046., 3053., 3120. tétellel.

3034. Események. [26. közl.] 216—217. p.

Adalékok a romániai magyarságot ért sérelmekhez. A közlemény tartalma: „Anghelescu a kultúrállépéseiről és céljairól”; „Cristea Miron patriárka felhívása a papokhoz és tanítókhoz a székelyek romanizálására”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3035. Ötvenhét görög-keleti szerb és tizenhárom horvát tanítót kapnak Jugoszláviából a bánági szlávok. 218—219. p.

A romániai szerb és horvát kisebbségről.

3036. „Német Ház” Petriben. 219. p.

A közlemény adja a *Grenzland*-nak (1936. febr.) a romániai német kisebbséggel foglalkozó írását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3037. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. III. [közl.] 220—224. p.

Lapszemle az alábbi lapszámokból: *Magyar Szemle* (1935. jan., febr., márc., ápr., máj., jún., júl., aug.); szemelvényekkel. Vö. még a 3015., 3024., 3050., 3057., 3064. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

3038. Goga az első-, másod- és harmadosztályú kisebbségekről. 225. p.

A közlemény ismerteti Octavian Goga 1936. ápr. 5-én Craiován „A konstruktív nacionalizmus” címmel tartott előadását.

3039. Az ötszázezer székely közül háromszázezer románból székelyesedett el. 225. p.

A közlemény ismerteti Aurel Gociman marosvásárhelyi előadását.

3040. Az összes kisebbségi alkalmazottak elbocsátását követeli a Keresztény Ügyvédszövetség. 226. p.

A közlemény adja a Román Keresztény Ügyvédek Szövetsége 1936. ápr. 5-én, Bukaresten tartott gyűlésén hozott határozati javaslatot.

3041. Sovinizta és irredenta magyarok a vasút szolgálatában. 226—227. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Porunca Vremii* egyik írásából (1936. ápr. 10.).

3042. A nemzeti-parasztpárt vezéregyéniségei — a sovinizmus ellen. 227—228. p.

A közlemény szemelvényeket ad Sever Bocu Baia-Maren, ill. Gavril Osian Lipován mondott nyilatkozatából.

15. évfolyam 9—10. szám
1936. máj. 16.

3043. JAKABFFY Elemér: Mit hajtottak végre és mit nem a magyar nemzetiségi törvényből. 229—239. p.

A szerző vizsgálja, hogy az 1868. évi nemzetiségi törvény (XLIV. törvény-cikk) egyes szakaszai hogyan valósultak meg, ill. megvalósultak-e a gyakorlatban.

3044. IMRE Sándor: A nyelvi kisebbségek iskolái. 240—246. p.

A szerző vizsgálja a magyarországi nyelvi kisebbségek iskolaügyét. Szerkesztőségi bevezetővel. A tanulmányt az *Országos Középiskolai Tanáregyesület Közlönye* 1936. 7. számából vették át. Vö. még a 2995., 3021. tétellel.

3045. KISS Árpád: Az állami magyar tannyelvű elemi iskolák és magyar tagozatok. Közzéteszi: — dr. II. [közl.] 247—251. p.

A szerző felsorolja az iskolákat, megyénként, ezen belül településenként, továbbá ad néhány rájuk vonatkozó adatot is. Vö. még a 3032., 3052., 3061., 3091. tétellel.

3046. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. (Negyedik közlemény.) 252—255. p.

A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát” megyénként, ezen belül településenként. Foglalkozásukkal. Vö. még a 3006., 3022., 3033., 3053., 3120. tétellel.

3047. Ítéletek. [41. közl.] 256—257. p.

A közlemény tartalma: „A hadbíróság elnöke meg volt elégedve a vádlott ügyvéd nyelvtudásával” (Skuteczky Miksa ügye); „Szöttesek gyűjtése miatt a vádlottak padján” (Drimók Erzsébet).

3048. Események. [27. közl.] 258—259. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Eltávolították a Vécsey-házról a satumarei béke emléktábláját”; „Az agrárreform visszacsinálása a görög-katolikus egyházzal szemben”; „Mit segítez és mit nem Târgu-Mureș város”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3049. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Revista Institutului Social Banat—Crișana. 260—262. p.

A szerző ismerteti a *Revista Institutului Social Banat—Crișana* 4. évf. 1. számának írásait.

3050. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. IV. [közl.] 262—264. p.

Lapszemle: *Magyar Szemle* 1935. szeptemberi, októberi számaiból; szemelvényekkel. Vö. még a 3015., 3024., 3037., 3057., 3064. tétellel.

15. évfolyam 11. szám
1936. június 1.

3051. MAJTÉNYI Szilárd: Harc a Carei-környéki felekezeti iskolák körül. 265—280. p.

A közlemény főbb pontjai: a) „A Calinai-féle hivatalos jelentés”; b) „Mit mondanak törvényeink az iskoláztatás jogáról?”; c) „Sérelmes rendelkezések a vidéki felekezeti iskolák ellen”; d) „Támadás a careii felekezeti iskolák el-

len”; e) „A jogorvoslások keresésének útján”: f) „Mit mond Bota vezérinspektor?...” Dokumentumokkal.

3052. KISS Árpád: Az állami magyar tannyelvű elemi iskolák és magyar tagozatosok. Közzéteszi: — dr. III. [közl.] 281—287. p.

A szerző felsorolja az iskolákat, megyénként, ezen belül településenként, továbbá ad néhány rájuk vonatkozó adatot is. Vö. még a 3032., 3045., 3061., 3091. tétellel.

3053. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. (Befejező közlemény.) 288—293. p.

A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát” megyénként, ezen belül településenként. Foglalkozásukkal. Vö. még a 3006., 3022., 3033., 3046., 3120. tétellel.

3054. Ítéletek. [42. közl.] 294. p.

A közlemény tartalma: „Egy évre ítélték egy magyar újságíró Ghibut támadó cikkéért” (Daróczi Kiss Lajost).

3055. Események. [28. közl.] 295—296. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A nemzeti-parasztpárt magyar kiáltványa” (adja Sever Bocu kiáltványának szövegét); „Tilos a magyar felirat a moziban” (szemelvény a kultuszminiszteri rendeletről); „Újságírók kitiltása a szerkesztőségekből (a szatmári ügyész rendeletéről).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3056. KISS Árpád: Könyvek a „nemzetiségi elv”-ről. 297. p.

A szerző rövid ismertetést ad az alábbi művekről: Romulus Șeisanu: Principiul naționalității. Originele, evoluția și elementele constitutive ale tratatelor de pace de la Versailles. Saint-Germain-en-Laye, Trianon, Neuilly-sur-Seine. (București, 1935); Ovidiu Al. Vlădescu: Principiul Naționalității (București, 1935); Gh. Sofronie: Principiul naționalității în tratatele de pace din 1919—1920. Frontierele României sunt intangibile pe baza principiului naționalității. Netemeinicia acțiunii revizioniste maghiare (București, 1936).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3057. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. V. [közl.] 298—299. p.

Lapszemle az alábbi lapokból: *Budapesti Szemle* (1935. márc., júl., aug.); *Magyar Statisztikai Szemle* (1935. 4., 10. sz.); szemelvénnyel. Vö. még a 3015., 3024., 3037., 3050., 3064. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

3058. Szép szavak a nemzeti-parasztpárt vezetőinek ajkain. 300. p.

A közlemény részletet ad Michalache constantiai (1936), ill. temesvári beszédéből; továbbá Mihail Popovici nyilatkozatából (Temesvár, 1936. máj. 24.).

3059. HEGEDŰS Nándor: Kecskeméti Lipót. 301—302. p.
Nekrológ.
3060. JAKABFFY Elemér: A Népszövetségnek — kényelmetlen. 303—307. p.
A kisebbségvédelemről. A tanulmányt a *Nation und Staat* 1935. májusi számából vették át. Szerkesztőségi bevezetővel.
3061. KISS Árpád: Az állami magyar tannyelvű elemi iskolák és magyar tagozatok. Közzéteszi: — dr. IV. [közl.] 308—310. p.
A szerző felsorolja az iskolákat, megyénként, ezen belül településenként, továbbá ad néhány rájuk vonatkozó adatot is. Vö. még a 3032., 3045., 3052., 3091. tétellel.
3062. Ítéletek. [43. közl.] 311—315. p.
A közlemény tartalma: „Táblai ítélet Bíró Vendel dr. kegyesrendi tartományfőnöki címe ügyében”; „Irredentizmusért ítélték el egy inast” (Soós Lászlót); „Egy jellemző eset” (Pánczél Pál és Nanovszky Sándor ügye); „Ítélt a bíróság az imperi úrnapi irredentizmus ügyében”.
3063. Események. [29. közl.] 316—317. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Krenner Miklóst jogerősen elítélték két havi fogházra és három évi eltiltásra az újságírástól egy húsvéti cikke miatt”; „183 kisebbségi postás elbocsátása”.
- FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE
3064. GOMBKÖTŐ Antal: Nemzetkisebbségek kérdései a magyarországi folyóiratok 1935. évi számaiban. (Befejező közlemény.) 318—321. p.
Lapszemle az alábbi lapokból: *Napkelet* (1935. jan., febr., márc., ápr., jún., nov., dec.), *Új Kor* (1935. 1., 2., 6—7., 8—9. sz.). Vö. még a 3015., 3024., 3037., 3050., 3057. tétellel.
3065. A „Kisebbségi Intézet” felállításának feltételeiről. 321—323. p.
A közlemény szemelvényt ad Rónai András „Kisebbségi népkutatás” c. írásából (*Országút*, 1936. ápr.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3066. A református szórványok. 324—327. p.
A közlemény adja Darkó Ákos *Református Szemle*-beli (1936. 13—14. sz.) cikkét, mely bemutatja, „hogyan az Erdélyi Református Egyházkerület területén a református vallásúak közül hányan élnek szórványan”. Táblázatos statisztikai adatokkal. Szerkesztőségi bevezetővel.
3067. Pusztul-e a szlovenszkei magyarság? 327—332. p.
A közlemény adja Varga Imre fenti címmel megjelent írását (*Új Élet*, 1936. 3. sz.). Táblázatos statisztikai adatokkal (1931—1934). Bevezetővel.

3068. JAKABFFY Elemér: Chalier-sors vagy lelkesedés. 333—338. p.
„Az Országos Magyar Párt bánsági tagozatának f. é. június hó 28-án megtartott tisztújító közgyűlésén elmondott elnöki megnyitó.”

3069. Genfi hatás a Zam-Şancrai közbirtokosság ügyében. 339—341. p.
A közlemény beszámol a romániai magyar kisebbséget ért sérelemről.
3070. KISS Árpád: A magyar törvényhozók működése a román parlamentben. Közvetései: — dr. [1. közl.] 342—356. p.
A közlemény tartalma: „A parlamenti csoport irodájának tíz éves működése”; „A magyar képviselők és szenátorok parlamenti munkássága” (1922—1929 között). A szerző a jegyzéket a *Monitorul Oficial* alapján állította össze. Vö. még a 3077. tétellel.
3071. Ítéletek. [44. közl.] 357—359. p.
A közlemény tartalma: „A sujtásos kabát miatt hadbírótság előtt” (Nemes István); „Felmentették Lakatos Ottó dr. aradi plébánost az államellenes tüntetés vádjá alól. Büntetés a háborús emlékekért”; „Amikor az ügyész védőbeszédet tart” (Bartha János ügye).
3072. Események. [30. közl.] 360. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A [Csíki] Magánjavak átadását [1936.] július 1-re elnapolták.”
- STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK**
3073. Az Alba-Iulia-i latin szertartású róm. kat. egyházmegye hitvallásos jellegű oktatási intézetei az 1934/35. iskolai évben. 361—367. p.
A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatokat: a) „Részletes kimutató iskolatípusok szerint”; b) Összefoglaló kimutatás”.
- ROMÁNOK RÓLUNK**
3074. Clopoşel Ion cikke a kisebbségi újságírás parazitáinak dédelgetéséről. 368. p.
A közlemény szemelvényt ad Clopoşel írásából (*Cuvântul Liber*, 1936. jún. 21.).

15. évfolyam 14. szám
1936. július 16.

3075. MESKÓ Miklós: Az erdélyi magyarság 1936. évi nagygyűlése elé. 369—372. p.
A szerző vázolja a romániai magyar kisebbség elvárásait.
3076. Emlékirat a Ciuc-i Magánjavak ügyében. 373—374. p.
A közlemény adja a Csíki Magánjavak igazgatótanácsa által a román kormányhoz intézett emlékirat szövegét (1936). Bevezetővel.
3077. KISS Árpád: A magyar törvényhozók működése a román parlamentben. Közvetései: — dr. (Befejező közlemény.) 375—392. p.
A közlemény tartalma: „A magyar képviselők és szenátorok parlamenti munkássága” (1930—1935 között). A szerző a jegyzéket a *Monitorul Oficial* alapján állította össze. Vö. még a 3070. tétellel.
3078. Ítéletek. [45. közl.] 393. p.
A közlemény tartalma: „Alkotmányjogi vita az új közigazgatási törvény 29. §-a körül” (Szén Mihály ügye).
3079. Események. [31. közl.] 394—395. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Egy református iskola különös sorsa” (a sântimreui (hegyközszentimrei) ref. isko-

láról); „Hová vezetnek a kitérések” (az erdővidéki ref. egyházmegye ügye); „Névrománosítások”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3080. A „Királyhágómelléki Református Egyházkerület” hitvallásos jellegű oktatási intézetei 1935/36. iskolai évben. 396—399. p.

Táblázatos statisztikai adatok, iskolatípusok szerint.

ROMÁNOK RÓLUNK

3081. Colfescu ügyész véleménye. 400. p.

A közlemény ismerteti Colfescu Szatmáron „Mi és a magyarok” címmel tartott előadását; bő szemelvényekkel.

15. évfolyam 15—16. szám

1936. augusztus 16.

3082. JAKABFFY Elemér: „A fiatal magyar ügyvédek füzeté” elé. 401. p.

A szerző „az erdélyi fiatal magyar ügyvédek” füzeté (*Magyar Kisebbség* 1936. 15—16. sz.) elé írt rövid bevezetőt.

3083. SZILÁGYI Olivér: A kisebbségi ügyvéd és társadalma. 402—407. p.

A romániai magyar kisebbség helyzetéről.

3084. PARECZ György: A nyelvvizsgákon elbukott közalkalmazottak ügye. 408—415. p.

A romániai kisebbségi közalkalmazottak helyzetéről.

3085. MIKÓ Imre: Elzász-Lotharingia, a nyugati Transzilvánia. 416—427. p.

Történeti áttekintés (843—1936). Adatokkal.

3086. KISS Árpád: A romániai magyar ügyvédek. 428—433. p.

Statisztikai adatokkal (1926—1935).

3087. KISS Árpád: A romániai magyar ügyvédek névjegyzéke. Közzéteszi: — dr. 434—440. p.

Megyek szerint (ezen belül településenként). „Az adatok az ügyvédi kamarákba 1935 december 31-ig bejegyzett magyar ügyvédekre vonatkoznak.” Kritikáját l. a 3090. tételnél.

15. évfolyam 17. szám

1936. szeptember 16.

3088. PONGRÁC Kálmán: A nemzetiségi kérdéstől a kisebbségi kérdésig. 441—451. p.

Eszmetörténeti tanulmány.

3089. HEGEDŰS Nándor: Ébredés vagy felhorkanás? 452—455. p.

A szerző beszámol „a magyarországi sajtó újabb véleménymondásáról a kisebbségi kérdésről”.

3090. JAKABFFY Elemér: „A fiatal magyar ügyvédek füzeté” után. 456. p.

Rövid kritika. Vö. még a 3087. tétellel.

3091. KISS Árpád: Az állami magyar tannyelvű elemi iskolák és magyar tagozatok. Közéteszi: — dr. V. [közl.] 457—464. p.

A szerző felsorolja az iskolákat megyénként, ezen belül településenként, továbbá ad néhány rájuk vonatkozó adatot is. Továbbá összesítő statisztikai táblázatokat és grafikont is ad (1933—1935). Vö. még a 3032., 3045., 3052., 3061. tétellel.

NEMZETEK SZÖVETSÉGE

3092. Milyen panaszokat adtunk be a Nemzetek Szövetségéhez az 1933. évben megtartott nagygyűlésünk óta. 465—466. p.

A közlemény adja Balogh Arthur összeállítását „a beadott panaszok tárgyáról és sorsáról”.

3093. Ítéletek. [46. közl.] 467. p.

A közlemény tartalma: „A hadbíróság is felmentette az aradi minoritákat”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3094. Benes Eduard dr.: „A nemzetek forradalma”. 468—470. p.

A közlemény szemelvényeket ad Benesnek a fenti műve magyar fordítása elé írt bevezetőjéből (Pozsony, 1936, Práger könyvkiadó).

3095. „Volk in Not”. 470. p.

A közlemény ismerteti Klinger Ferenc fenti címmel megjelent röpiratát a bántási svábokról.

ROMÁNOK RÓLUNK

3096. „Igazság tétetett”. 471—472. p.

A közlemény adja a Glasul Dreptățiiának a nagybányai Lendvay szobor eltávolításával foglalkozó írását (1936. júl. 10.).

15. évfolyam 18. szám

1936. szeptember 16.

3097. TÖRÖK Árpád: A hazai némettség belső válsága. 473—484. p.

A magyarországi német kisebbségről. A tanulmányt a *Magyar Szemléből* vették át. Szerkesztőségi bevezetővel.

3098. HEGEDŰS Nándor: Mi van az agrárreform számai mögött? 485—487. p.

A szerző vizsgálja a romániai agrárreform eredményeit. Adatokkal.

3099. MAJTÉNYI Szilárd: Adatok a Carei-i r. kat. felekezeti iskolák nyilvánossági jogát megvonó intézkedések történetéhez. Közéteszi: —. 488—493. p.

A közlemény tartalma: a) A zălăui tanfelügyelőség 4620/1935. sz. rendelete; adja a rendelet szövegét magyarul és románul; b) „Mik a nyilvánossági jog megvonásának törvényben előírt feltételei?”; c) „Betartották-e a nyilvánossági jog megvonásánál a törvényes előfeltételeket?”; d) „Ki tévesztette meg az Állandó Tanácsot?...” e) A szatmári püspöki irodában 1935. szept. 23-án tartott iskolai értekezlet jegyzőkönyvének szövege; f) „Az eredmény”.

3100. GOMBKÖTŐ Antal: Dr. Christea Miron — Az Apponyi-törvény értelmezőjeként. 494—505. p.

A szerző adja Christea Miron 8189/910. számú körrendeletének szövegét is magyarul és románul.

3101. A XII-ik nemzetkisebbségi kongresszus elé. 506. p.
Rövid híradás az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok Genfben 1936. szept. 16—17. között tartandó kongresszusáról.

3102. Események. [32. közl.] 507. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A pre-montreiek Oradea-i ingatlanainak telekkönyvi átírása”.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3103. Odorheiu és Sft.-Gheorghe kisiparosainak számadataiból. 508. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal (1929—1934).

15. évfolyam 19. szám
1936. október 1.

3104. Az európai kisebbségek XII-ik kongresszusa. 509—521. p.
Beszámoló az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok genfi kongresszusáról (1936. szept. 16—17.). A közlemény tartalma: „Szülő emlékbeszéde Ammende Ewald felett”; „Deák Leó beszéde a népkisebbségek életjogairól az európai államokban” (és az erre vonatkozó határozati javaslat); „Jakabffy Elemér beszéde a nemzetkisebbségek kívánságáról a Népszövetség reformja kapcsán és az erre vonatkozó határozati javaslata”.

3105. MIKÓ Imre: A reform előtt álló népszövetségi alapokmány. 522—532. p.
A szerző bemutatja a Nemzetek Szövetsége megalakulását, szervezeti felépítését, működésének szabályozását. (Az 1919. ápr. 28-i alapokmány, a „convenant” pontjai alapján.)

3106. Benes köztársasági elnök — a magyarok között. 533—534. p.
A közlemény adja Benes Eduard Léván mondott válaszbeszédét, továbbá részleteket az érsekújvári, ill. pozsonyi beszédéből.

3107. Ítéletek. [47. közl.] 535—536. p.
A közlemény tartalma: „A »jeles nyelvtudású« tisztviselők pere” (Fogas József ügye); „Elutasította a tábla a tárgumureşi Kultúrpalota elajándékozása ellen benyújtott fellebbezést”; „Nemzetgyalázásért és felségsértésért egyhavi fogházra ítélték egy Dumbrava-i legényt” (Papp Elemért).

3108. Események. [33. közl.] 537—538. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Az odorheiu mezőgazdasági kamarai választás”; „Ledöntötték Satumaren a két magyar szent szobrát” (Szent Istvánét és Szent Lászlóét); „Újabb nyelvvizsga Odorheiu megyében”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3109. Egyezmény a mohamedánok kivándorlásáról. 539. p.
Híradás a romániai törökök, ill. mohamedánok Törökországba való kivándorlásról.

ROMÁNOK RÓLUNK

3110. Aesopusi tehetség egy vidéki román lapnál. 540. p.
A közlemény ismerteti Teodor Anastasiu „az erdélyi magyar párttal” foglalkozó írását (*Gazeta Ciucului*, 1936).

3111. JAKABFFY Elemér: Gömbös Gyula. 541. p.
Nekrológ.
3112. MIKÓ Imre: Az erdélyi kérdés az európai közvélemény előtt 1865—1920. években. [1. közl.] 542—558. p.
Bibliográfia. A közlemény tartalma: „francia nyelvű munkák. Magyar szerzők” (1865—1914); „Román szerzők” (1865—1914). A szerző bevezetőjével. Vö. még a 3122., 3129. tétellel.
3113. OBERDING József György: A bánsági magyarság falusi gazdasági szervezetei. 559—564. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.
3114. Ítéletek. [48. közl.] 565—566. p.
A közlemény tartalma: „Felmentette a tãrgumureși tábla a hatóság elleni erőszak miatt elítélt Székely Árpád plébánost”; „Egy más lapból átvett hírért elítélték a »Magyar Nép« szerkesztőjét” (Szász Ferencet); „Irredenta vád a detai sportegylet ellen”.
3115. Események. [34. közl.] 567—569. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Vádirat Roska Márton ellen”; „Averescu, Goga és a zsidók”.
- ROMÁNOK RÓLUNK
3116. Nemzeti-parasztpárti megnyilatkozások Satumare-on. 570—571. p.
A közlemény ismerteti az 1936. okt. 4-én, Szatmáron tartott nagygyűlésen elhangzott beszédeket. Szemelvénnyel az alábbiak beszédéből: Popovici Mihály, Lupu, Maniu Gyula; továbbá Maniu 1908. máj. 11-én képviselőházban mondott beszédéből.
3117. Ghibu lázas tevékenysége saját beállításaiban. 572. p.
A közlemény ismerteti Onisifor Ghibu saját működését bemutató írását (*Universul*, 1936. okt. 5.).

3118. Változás a jugoszláviai magyarság helyzetében. 573—575. p.
A közlemény rámutat, hogy a külpolitikai események hatására jelentősen javult a jugoszláviai magyar kisebbség helyzete.
3119. SOÓS István: A „contencios” keresetek céltalansága. 576—580. p.
A szerző vizsgálja a „nyelvvizsgán elbukott magyar kisebbségi közalkalmazottak” helyzetét.
3120. PARECZ György: Az új nemzedék seregszemléje. Közzéteszi: — dr. [6. közl.] 581—582. p.
A szerző adja „az 1900. és 1917. évek közt született, magukat magyaroknak valló és főiskolai végzettségű román állampolgárok névsorát” megyénként, ezen belül településenként. Foglalkozásukkal. Kiegészítő adatok. Vö. még a 3006., 3022., 3033., 3046., 3053. tétellel.

3121. DEÁK Imre: Egy régi felhívás a románokhoz. 583—587. p.
A szerző ad egy az 1849. utáni évekből való proklamáció-szöveget, „amely a kiábrándult románságot a helyes útra akarta terelni”.
3122. MIKÓ Imre: Az erdélyi kérdés az európai közvélemény előtt. 1865—1920. (Második közlemény.) 588—598. p.
Bibliográfia. A közlemény tartalma: „Francia nyelvű irodalom. Román szerzők” (1914—1920); „Más szerzők” (1865—1920). Vö. még a 3112., 3129. tétellel.
3123. Ítéletek. [49. közl.] 599—600. p.
A közlemény tartalma: „Tizenöt napi elzárásra ítélték Farkas Károly lelkeszt a magyar himnuszért”; „Leszállították az államellenes izgatással vádolt nyolcgyermekes gazda büntetését” (Kabai Imre ügye); „Felmentett a törvényszék három magyar hírlapíró” (Mátrai Jánost, Botos Jánost, Veress Endrét).
3124. Események. [35. közl.] 601—603. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A magyar helységnevek szabad használatának engedélyezése”; „Hova vezet az »iskolamulasztás«”; „Ghibu a magyar szentekről”; „Elkobozták a »Székely Nép«-et, mert nem volt benne Ridu megyefőnök beszéde”.
- MÁS NEMZETKISEBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL
3125. A bánsági német tannyelvű állami iskolákhoz németül nem tudó tanítókat neveztek ki. 604. p.
A közlemény adja a *Banater Deutscher Zeitung* (1936) egyik hírét.

15. évfolyam 23. szám
1936. december 1.

3126. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A csehszlovák „modus vivendi” és a magyar kisebbség. 605—609. p.
A közlemény értelmezi a csehszlovák állam és a Vatikán közt 1928-ban kötött megegyezést; adja ennek szövegét is.
3127. JAKABFFY Elemér: Garda János. 610. p.
A szerző ismerteti Garda János ügyét a *Magyar Kisebbséggel*.
3128. A magyar könyvtárügy Szlovénországon. 611—613. p.
A közlemény szemelvényt ad Mezei Gábor fenti cím alatt megjelent írásából (*Magyar Minerva*, 1936. okt. 15.). Adatokkal.
3129. MIKÓ Imre: Az erdélyi kérdés az európai közvélemény előtt. 1865—1920. (Befejező közlemény.) 614—628. p.
Bibliográfia. A közlemény tartalma: „Német nyelvű munkák. Magyar szerzők” (1865—1920), „Román szerzők” (1865—1920), „Más szerzők” (1865—1920); „Angol nyelvű munkák. Magyar szerzők. Román szerzők. Más szerzők”; „Olasz nyelvű munkák. Magyar szerzők. Román szerzők. Más szerzők”. Vö. még a 3112., 3122. tétellel.
3130. Ítéletek. [50. közl.] 629—631. p.
A közlemény tartalma: „Három havi elzárásra ítélték Roska Mártont”; „Tizenöt napi elzárás és kétszáz lej pénzbüntetés — egy nyakkendő miatt”

(Schwartz Ferenc ügye); „Nemzetgyalázás miatt három hónapi elzárásra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélték egy sertéskereskedőt” (Tóth Imrét); „Felmentették az izgatással vádolt újságíró” (Berey Gézát).

3131. Események. [36. közl.] 632—635. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A belügyminiszter betiltotta a Magyar Párt nagyváradi (Oradea) választmányi ülését”; „Az őrmester jobban tudja, mint a tábornok” (a romániai Országos Magyar Párt temesvári Crisan-telepi tagozatának sérelme); „Iorga tanár kegyelmet kér Roska Mártonnak”; „Megszüntették a frateliai állami iskola magyar és német tagozatát”; „Szülői küldöttség kérte a kaplonyi (Căpleni) iskolásgyermekek román osztályba való felvételét”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3132. Dr. Mikó Imre: A romániai magyar kisebbség panaszai a Nemzetek Szövetsége előtt. 636. p.

A közlemény ismerteti a *Hitel* 1936. 3. számában, ill. különlenyomatban is megjelent tanulmányt (Kolozsvár, 1936. Gloria ny.).

ROMÁNOK RÓLUNK

3133. Octavian M. Dobrotă intelmei Mussolini és a mi részünkre. 637—640. p.

A közlemény adja Dobrotă-nak a *Glas românesc în regiunea secuizată*-ban megjelent írását (1936. nov. 12.) románul és magyarul.

15. évfolyam 24. szám

1936. december 16.

3134. A Magyar Párt megnyilatkozása a törvényhozás előtt. Willer József képviselő beszéde a felirati vitában a kamara 1936 november 25-én tartott ülésén. 641—655. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

3135. JAKABFFY Elemér: Újabb adatok a jugoszláviai magyarság helyzetváltozásához. 656—658. p.

A szerző beszámol arról, hogy „az utolsó hat hét alatt megnyíltak a régen bezárt magyar kultúregyesületek, sőt ilyenek keletkeztek olyan községekben is, amelyekben eddig a magyarságnak kultúrszervezetei nem voltak”. Táblázatos adatokkal.

3136. A csucsai (Ciucea) paktum új megvilágításban. 659. p.

A közlemény ismerteti Averescu marsall cikksorozatát (*Indreptarea*, 1936); szemelvénnel.

3137. „Zsidókérdés”. 660—661. p.

A közlemény szemelvényeket ad Németh Imrének Szegeden tartott előadásából.

3138. Ítéletek. [51. közl.] 662—663. p.

A közlemény tartalma: „Felmentettek két papot az ellenük emelt vád alól” (Szabó János és Lakó János ügye); „Egy évi fogházra ítélték egy egyetemi hallgatót” (Dobránszki Lajost).

3139. Események. [37. közl.] 664—665. p.

Adalékok a romániai magyarság sérclmeihez. A közlemény tartalma: „Ilos-vay Lajos búcsút vett az elnöki tisztségtől”; „Irredenta váddal letartóztatták dr. Antal Béla orvost, a Magyar Párt zágoni tagozatának elnökét”; „Tizennégy tanulót kitiltottak a temesvári (Timișoara) katolikus magyar gimnáziumból nem magyar hangzású nevük miatt”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3140. [JAKABFFY Elemér:] Hankiss János: A kultúrdiplomácia alapvetése. (Magyar Külügyi Társaság kiadása. Budapest 1937.) 666. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3141. Nemzetiségi házasságok. 667—668. p.

A közlemény adja a Dr. N. A. jelzéssel megjelent cikket (*A Nap*, 1936. okt.—nov.) a „nemzetiségi házasságokról”.

3142. Megjegyzés Rosenberg Alfréd nyilatkozatához. 668—669. p.

A közlemény adja az *Új Kor* (1936. nov., 26., 27. sz.) Rosenberg Alfréd *Völkischer Beobachter*-beli írásával kapcsolatos cikkét.

DOKUMENTUMOK

3143. Gyárfás Elemér két interpellációja a szenátus 1936. évi december 4-iki ülésén a rokkantak ügyében. 670—671. p.

A közlemény adja a két interpelláció szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

3144. A „Neamul Românesc” furcsa statisztikája „a Magyar Párt telepítéseiről”. 671. p.

Rövid ismertetés a *Neamul Românesc* (1936) egyik írásáról.

3145. Iorga megint megdicsért. 671—672. p.

A közlemény szemelvényt ad N. Iorga 1936. dec. 3-i beszédéből.

3146. Megint egy „irredenta fészek”. 672. p.

A közlemény ismerteti a *Porunca Vremii* (1936) egyik írását.

16. évfolyam 1. szám
1937. január 1.

3147. JAKABFFY Elemér: Derülátó visszapillantás. 1—5. p.

A szerző áttekinti a romániai magyar kisebbség eddig elért eredményeit.

3148. CSERESNYÉS Iván: Német írások, magyar elgondolások. 5—8. p.

A szerző ismerteti a *Völkischer Beobachter*, a *Grenzland* és a *Berliner Börsenzeitung* felfogását a nemzeti hovatartozás kérdésében.

3149. Gondolatok egy könyvből. 8—13. p.

Szemelvények báró Wesselényi Miklós „A Harmadik Birodalom keletkezése” c. írásából.

3150. Két történetíró rólunk. 13—15. p.

A közlemény szemelvényeket ad Ivics Alexa (*Dan*, 1936. nov. 26.) és Iorga Miklós (*Balkan Press*, 1936. dec. 26.) írásából a jugoszláv—magyar kapcsolatról, ill. általában a kisebbségekről.

3151. Ítéletek. [52. közl.] 15—18. p.

A közlemény tartalma: „Három havi szabadságvesztésre és 10.000 lej pénz-büntetésre ítélték egy minorita lelkészt (Pongrácz Gellértet); „Súlyosan elítéltek egy lapszerkesztőt” (Gyulai Zsigmondot); „Nótázás miatt elítéltek két székely legénytestvért”; „Felmentették a footballrajongókat”.

3152. Események. [38. közl.] 18—20. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Nem engedélyezték a hatóságok a Magyar Párt oradeai tagozatának népszerű jogi előadásait”; „Váratlanul betiltották az EGE aradi alakuló ülését”; „Belügyminiszeri rendelet a helységnevek használatáról” (adja a brassói prefektus 503/1936. sz. rendeletének szövegét is).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3153. Dr. Kertész János: Báthory István az irodalomban. A Báthory István emlékbizottság kiadása, Budapest, 1936. 20—21. p.

Rövid ismertetés a fenti bibliográfiáról.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3154. Rólunk cikkeznek a „Pesti Napló”-ban. 21—22. p.

A közlemény ismerteti Gratz Gusztáv Bethlen István karácsonyi cikkéhez hozzászóló, *Pesti Napló*-beli írását, továbbá a *Pesti Napló* 1936. dec. 31-i vezércikkét.

ROMÁNOK RÓLUNK

3155. Scurtu Vasile indítványai. 22—23. p.

A közlemény ismerteti Scurtunak Szatmáron, 1936. dec. 17-én mondott beszédét.

3156. Vaida-Voevod Sándor a helységnevek használatáról. 23—24. p.

A közlemény szemelvényt ad Vaida-Voevod 1937. jan. 1-én mondott beszédéből.

3157. Az „Universul” rólunk. 24. p.

Rövid ismertetés az *Universul* (1936) Pop Ghița és Pan Halipa felszólalásai-val foglalkozó írásáról.

3158. Beköszöntő. 25—26. p.

A *Kisebbségi Jogélet* szerkesztősségi beköszöntője. A 3158. tételtől a 3161. tételig a *Magyar Kisebbség* melléklapjának, a *Kisebbségi Jogélet* 1. évf. 1. számának írásai találhatók. Ezek az írások lapszerkesztési felületességéből „beleszámoztak” a *Magyar Kisebbség* 1937. 1. számába.

3159. HADNAGY Károly: Az új jogász-nemzedék feladatai a szövetségi mozgalom terén. 26—33. p.

Romániában.

3160. PARECZ György: Törvénykönyvek egységesítése. 34—35. p.

A szerző felsorolja a romániai magyar kisebbség szempontjait a törvények egységesítése ügyében.

3161. Törvénykönyvek, végrehajtási utasítások, minisztertanácsi határozatok és miniszeri rendeletek jegyzéke. 1935 január 1-től 1936 december 1-ig. 36—40. p.

A közlemény válogatott bibliográfiát közöl a *Monitorul Oficial* (1935—1936) számai alapján.

3162. GYÁRFÁS Elemér: Az első kísérlet. Az Averescu-paktum előzményei, megkötésének indokai, szövege, módosításai, következményei, felbomlása és tanulságai. [1. közl.] 41—70. p.

A közlemény főbb pontjai: a) „A passzivitás okai”; b) „A ratifikálás után”; c) „A püspök eskütétele”; d) „Mailáth és Nagy Károly püspök irányadó szerepe”; e) „Az 1922. évi liberális választás”; f) „Az 1922—1926. évi liberális uralom”; g) „A paktum indító okai”; h) „A paktum létrejöttének körülményei”; i) „A paktum szövege” (a szerző adja a teljes szöveget). Vö. még a 3168., 3191., 3218., 3226., 3240. tétellel.

3163. Zima Tibor. 71—72. p.

Nekrológ.

3164. Újabb adalék a jugoszláviai magyarok helyzetképehez. 72—73. p.

A közlemény néhány esetet mutat be, melyekben a magyarok sérelmeit orvosolták.

3165. Ítéletek. [53. közl.] 74. p.

A közlemény tartalma: „Hat havi fogházra és 10.000 lej pénzbüntetésre ítélték Gábor István újságíró”.
 3166. Események. [39. köt.] 74—75. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Betiltották az oradeai Magyar Bál-t”; „Vallásváltoztatások 1936-ban Baia Mare-n. 43-an hagyták el őseik hitét”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3167. Lapedatu nyilatkozata Bethlen István javaslata kapcsán. 75—76. p.

A közlemény szemelvényeket ad Alexandru Lapedatu nyilatkozatából a romániai magyar kisebbségre vonatkozóan.

3168. GYÁRFÁS Elemér: Az első kísérlet. Az Averescu-paktum előzményei, megkötésének indokai, szövege, módosításai, következményei, felbomlása és tanulságai. (Befejező közlemény.) 77—99. p.

A közlemény főbb pontjai: a) „A paktum és a politikai pártok” (adja az 1925. nov. 8-i, a Néppárt és az Országos Magyar Párt megbízottainak Brassóban megtartott értekezlete jegyzőkönyvének szövegét is); b) „A liberális paktum”; c) „Az 1926. évi választási kartell” (a szerző adja az 1926. ápr. 21-i megállapodás szövegét); d) „Keserű tapasztalatok”; e) „A kartell után”; f) „Tanulságok”. Vö. még a 3162., 3191., 3218., 3226., 3240. tétellel.

3169. SZÜLLŐ Géza: Mi magyarok és a cseh-szlovák kormányrendszer. 99—102. p.

A csehszlovákiai magyar kisebbség helyzetéről.

3170. Ítéletek. [54. közl.] 102—105. p.

A közlemény tartalma: „Felmentették Bethlen György grófot az államellenes izgatás vádjá alól”; „Felmentették Simon Endre református lelkészt az ál-

lamellenes izgatás vádja alól”; „Régi földgömb miatt emelt vád” (Sántha József ellen); „Térdhajlítás a bíróság előtt” (Bienesch Frigyes ügye).

3171. Események. [40. közl.] 105—106. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Betiltották a satumarei református vallásos egyletek működését”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3172. Dr. Csekey István: A német vezéri állam. Szeged. Szeged városi nyomda és könyvkiadó R. T. 1936. 106—107. p.

Szemelvénnel a fenti műből.

ROMÁNOK RÓLUNK

3173. Crețu vezérfelügyelő elmélete a székelyekről. 107—108. p.

A közlemény ismerteti Crețunak a Csíki Állami Tanítók Egyesülete 1937. jan. 23-i közgyűlésén tartott előadását; szemelvényekkel.

3174. Moldovanu Viktor Bethlen István nyilatkozatához. 108. p.

A közlemény szemelvényt ad Moldovanu nyilatkozatából.

16. évfolyam 4. szám

1937. február 16.

3175. CSIKMADÉFALVI András: Az anyanyelv küzdelme az angol-kelta területen. 109—113. p.

Az angliai kelta népkisebbség sérelméről. A közlemény ismerteti egy bírósági tárgyalást.

3176. PROKOPY Imre: Beszélő számok. 114—117. p.

A szerző adatok tükrében hasonlítja össze a magyarországi szerbek és a jugoszláviai magyarok helyzetét.

3177. KOVÁCS Árpád: Bírák, ügyészek és egyéb igazságügyi alkalmazottak nemzetiségi megoszlása Erdélyben 1936 november 1-én. Összeállította: — dr. 117—124. p.

A szerző részletes statisztikai táblázatokat is ad. Kiegészítését, ill. helyesbítését l. a 3192. tételnél.

3178. Ítéletek. [55. közl.] 125. p.

A közlemény tartalma: „Szent István-napi szentbeszédért a vádlottak padján” (Héjja Albert ügye).

3179. Események. [41. közl.] 125—126. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Eljárás a Notre Dame zárda ellen” (Aradon).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3180. Elszomorító jelenségek az erdélyi szász evangélikus egyház életében. 126—127. p.

A közlemény ismerteti Wilhelm Staedel bírósági tárgyalásának lefolyását.

3181. A bukovinai ruthének ügye a szenátus előtt. 127—130. p.

A közlemény ismerteti az 1937. jan. 30-i ülés e tárgyban folyt vitáját. Szemelvényekkel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3182. SZILÁGYI Olivér; Mester Miklós: Az autonóm Erdély. 130—132. p.

A szerző ismerteti Mester Miklós „Az autonóm Erdély és a román nemzeti törckvések az 1863/64. évi nagyszebeni országgyűlésen” c. művét. Vö. még a 2620., 2636., 2686., 2746. tétellel.

DOKUMENTUMOK

3183. Gyárfás Elemér beszéde a parlamenti szünet alatt kiadott rendeletek ratifikálására vonatkozó törvényjavaslatkor a szenátus január 22-iki ülésén. 133—135. p.

A közlemény adja az 1937. jan. 22-i beszéd szövegét.

3184. Gyárfás Elemér kérdése az igazságügyminiszterhez a szenátus 1937 február 8-iki ülésén az ilfovi ügyvédi kamara határozatáról. 135—136. p.

Adja a beszéd szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

3185. Pop Ghița volt kisebbségi miniszter Alba Iulia-ról és Trianonról beszél. 136—139. p.

A közlemény adja Pop Ghița „Bethlen István volt magyar miniszterelnök karácsonyi cikkével” kapcsolatosan adott interjút.

3186. Az „Acțiunea Patriotică” tizenkét pontja. 139—140. p.

A közlemény ismerteti az Acțiunea Patriotică nevű egyesület 1937. jan. 31-i közgyűlését, s adja az itt megszavazott tizenkét pont szövegét.

16. évfolyam 5—6. szám
1937. március 20.

3187. PROHÁSZKA László: Népgondozási feladatok. 141—147. p.

A szerző „vázlatszerű szociális helyzetképet” ad a romániai kisebbségekről, továbbá ismerteti az elvégzendő feladatokat is.

3188. PROKOPY Imre: A szerb—horvát kiegyezés vajúdása. Maček egyik feltűnő nyilatkozata. 147—148. p.

A szerző szemelvényeket is ad Maček 1937. jan. 11-i, a kormány közkegyelmi rendeletével foglalkozó nyilatkozatából.

3189. Adatok Ciuc-megye gazdasági helyzetéről. 148—151. p.

A „*Carpatpost*” könyvomatoss f. évi 2-ik számából vesszük át az alábbi adatokat”.

3190. HEGEDŰS Nándor: Levélváltás egy jugoszláv kisebbségi szakértővel. 151—157. p.

A szerző beszámol Lavo Cermelj szlovén íróval való levélváltásáról. Bő szemelvényekkel a levelekből.

3191. GYÁRFÁS Elemér: Kiegészítés, illetőleg helyesbítés a ciuciai paktumot ismertető cikkemhez. 157—158. p.

Vö. a 3162., 3168., 3218., 3226., 3240. tétellel.

3192. KOVÁCS Árpád: Etnikai aránytalanság a közjegyzői kamarákban. 158—160. p.

Romániában. A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Erdély közjegyzőinek nemzetiségi megoszlása 1936 november 1-én”. A közlemény kiegészíti, ill. helyesbíti a 3177. tételt.

3193. Thurner Albert. 160. p.

Nekrológ.

3194. Események. [42. közl.] 161—162. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A »Glasul Românesc« ellen megszüntették az eljárást”; „Szigorúan büntetik a régi helység, utca, folyó stb. nevek alkalmazóit” (adja az 1937. febr. 25-én megjelent, Arad-megyei prefektura 193. sz. rendeletének szövegét).

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE

3195. A „Láthatár”. 163—164. p.

Ismerteti a lapot, továbbá az 1937. 2. sz. írásait.

3196. Nevelésügyi Szemle. 164. p.

Rövid ismertetés az induló lap 1. számáról.

DOKUMENTUMOK

3197. Gyárfás Elemér beszéde a rokkanttörvény módosításáról a szenátus 1937 február 16-iki ülésén. 164—166. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

3198. Willer József beszéde a színházi törvény vitájához a kamara 1937 február 26-iki ülésén. 166—170. p.

A közlemény adja a beszéd és a közbeszólások szövegét; bevezetővel.

3199. Gyárfás Elemér beszéde az igazságügyi szervezet módosításához a szenátus 1937 március 17-iki ülésén. 170—174. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

3200. A Magyar Párt és a nemzeti munkavédelmi törvény módosítása. 174—175. p.

A közlemény adja a romániai Országos Magyar Párt emlékiratának (1937) szövegét, ill. az ehhez fűzött szóbeli kiegészítést.

ROMÁNOK RÓLUNK

3201. A Munkakamarák Országos Szövetségének elnöke a kenyérkereseti jogról. 176. p.

A közlemény ismerteti Ilie Calciu 1937. március 14-i, a nemzeti munkavédelemről készült törvényjavaslatot támadó beszédét; szemelvénnel.

16. évfolyam 7. szám

1937. április 1.

3202. PÁLL György: A Banat fővárosának nemzetiségi és gazdasági helyzete. Stoicanescu C. tanár tanulmányának ismertetése és bírálata. 177-196. p.

A szerző elemzi a *Revista Institutului Social Banat-Crișana* „legutóbbi számában” megjelent tanulmányt. Statisztikai adatokkal.

3203. GYÁRFÁS Elemér: Az ingatlan-forgalom újabb korlátozása. 196—201. p.

A szerző adja (gyorsírói jegyzetek alapján) az ardeali agrár-törvény 47. szakaszának értelmezéséről szóló törvényjavaslat szenátusi vitáját (1937. márc. 18.).

3204. PROKOPY Imre: Újabb feltűnő adatok a jugoszláviai földreformról. 201—202. p.

A szerző ismerteti „Stankovič földművelésügyi miniszternek a skupstina [1937.] márc. 7-i ülésén a földművelődésügyi tárca 1937—38. évi költségvetésének tárgyalásakor mondott exposéját”. Adatokkal.

3205. Ítéletek. [56. közl.] 203—206. p.

A közlemény tartalma: „Az oradeai premontreiek ügye”; „Felmentette a törvényszék a társadalmi rend elleni izgatással vádolt Sass Kálmán református lelkészt”.

3206. Események. [43. közl.] 207. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A Félix fürdőnek az állam javára való átírásáért folyamodott Ghibu egyetemi tanár” (a nagyváradi premontreiek ügye); „A munkásbiztosító pénztárt is érdekli az »etnikai eredet«” (Nagyváradon).

MÁS NEMZETKISEBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3207. Kelta Tudományos Kör Berlinben. 208. p.

A közlemény röviden ismerteti a „gall képviselők parlamenti csoportja . . . törvénytervezetét”, mit az angol parlament elé kívánnak terjesztetni, továbbá hírt ad a Kelta Tudományos Kör első, 1937. jan. 22-i üléséről.

16. évfolyam 8. szám

1937. április 16.

3208. JAKABFFY Elemér: Magyarok és németek Romániában. 209—223. p.

„Ezt a cikket a Budapesten Szekfű Gyula szerkesztésében megjelenő »Magyar Szemle« [1937.] áprilisi számának vezető helyéről vesszük át.” A szerző azt kívánja bemutatni, miért hiányzik a magyar közvélemény [ti. Magyarországon] megértőbb felfogása az utódállamok kisebbségei iránt.

3209. PROKOPY Imre: Néhány tanulságos számadat a skupstina költségvetési vitájából. 224—225. p.

A szerző ismerteti a jugoszláviai közoktatásügyi tárca 1937—38. évi költségvetésének vitáját. Adatokkal.

3210. GYÁRFÁS Elemér: Az iskolai törvények módosítása. 225—228. p.

A szerző részletet ad az elemi iskolai, ill. középiskolai törvény módosításáról szóló törvényjavaslatok szenátusi vitájából (1937. márc.).

3211. Ítéletek. [57. közl.] 228—230. p.

A közlemény tartalma: „A Kossuth-nóta éneklése miatt vád alá helyezett falusiak”; „Egyhavi fogház egy nótáért” (Kriszta Ferenc ügye); „Egy-egy évről tizenöt-tizenöt napi fogházra szállították le két oradeai magyar újságíró büntetését” (Daróczi Lajos és Arató András ügye).

3212. Események. [44. közl.] 230—231. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Karahatalommal vették át a satumarei Iparosotthon palotáját”; „A cégtáblák nem román feliratait a legsürgősebben el kell távolítani” (Temesváron).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3213. Az „Universul” a külföldi románok ügycinek tanulmányozására külön intézet felállítását javasolja. 231—232. p.

A közlemény ismerteti N. Batzaria „a határon túl élő románok kérdésével” foglalkozó írását (*Universul*, 1937). Szemelvényekkel.

DOKUMENTUMOK

3214. Laár Ferenc képviselő beszéde a kamara 1937 március 15-én tartott ülésén a kongrua érdekében. 232—237. p.

Adja a beszéd és a közbeszólások szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3215. Számok a romániai zsidóságról. 238—239. p.

A közlemény ismerteti Bihari Béla fenti címmel megjelent írását (*Korunk*, 1937. ápr.). Statisztikai adatokkal.

ROMÁNOK RÓLUNK

3216. Liviu Popa dr. cikke az oradeai „irredenta” egyesületekről. 240. p.

A közlemény szemelvényeket ad az „Irredentizmus a nyugati határszélen! A sziguranca figyelmébe!” c. írásból (*Porunca Vremii*, 1937.).

16. évfolyam 9—10. szám

1937. május 16.

3217. PROKOPY Imre: A horvát kérdés a szkupstina és a szenátus előtt a sajtóban. Miért elégedetlenek a horvátok? 241—245. p.

A szerző ismerteti Mirko Kosić felszólalásait, Adam Pribičević cikkét (*Pravda*, 1937. febr. 21.), Grga Andjelinović és Benjamin Superina szenátusi beszédét (1937. márc. 18., ill. 19.). Bő szemelvényekkel.

3218. BERNÁDY György: Megjegyzések az „Első kísérlet”-hez. [1. közl.] 245—257. p.

A szerző megjegyzéseket fűz Gyárfás Elemér „Az első kísérlet. Az Averescu-paktum előzményei, megkötésének indokai, szövege, módosításai, következményei, felbomlása és tanulságai” c. tanulmányához. Vö. a 3162., 3168., 3191., 3226.; 3240. tétellel.

3219. Ítéletek. [58. közl.] 257—258. p.

A közlemény tartalma: „Fekete-piros-fehér-zöld kendők miatt megbüntett kereskedők” (Temesváron); „Felmentették a nemzetgyalázzással vádolt Kürthy Erzsébet tisztviselőnőt”.

3220. Események. [45. közl.] 259—266. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A kisebbségek kiszorítása az ügyvédi karból”; „Visszahelyezték a satumarei Iparos Otthont palotája birtokába”; „A minisztertanács határozatai a sibiui Theresianum, a cluji Vöröskereszt szanatórium és a Székely Tanulmányi Alap ügyében”; „Nyelvvizsgára rendelték a soffőröket és bérkocsisokat”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3221. A szudétánmet kiegyezés. 267—270. p.

A csehszlovákiai német kisebbségről. A közlemény bő szemelvényt ad Szvatkó Pál *Magyar Szemle*-beli tanulmányából (1937. máj.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3222. Két levél Mester Miklósnak „Az autonóm Erdély” című művéről. 271. p.
A közlemény szemelvényeket ad Maniu Gyula, ill. Folberth Ottó Mester Miklóshoz írott leveléből. Vö. még a 3182. tétellel.

ROMÁNOK RÓLUNK

3223. Bocu Sever Darányi magyar miniszterelnök szegedi beszédéről. 272. p.
A közlemény adja Bocu Sever nyilatkozatát.

16. évfolyam 11. szám

1937. június 1.

3224. JAKABFFY Elemér: Népszövetségreform a népkisebbségek érdekében is! Elnöki megnyitó az Országos Magyar Párt kisebbségi és történelmi szakosztályának 1937 május 30-án Clujon megtartott ülésén. 273—277. p.
3225. KOVÁCS Árpád: Beszámoló az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának adatgyűjtő munkájáról. Irta és előadta: — dr. 278—284. p.
Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi és történelmi szakosztálya ülésén (1937. máj. 30., Kolozsvár).
3226. BERNÁDY György: Megjegyzések az „Első kísérlet”-hez. (Befejező közlemény.) 284—297. p.
A szerző megjegyzéseket fűz Gyárfás Elemér „Az első kísérlet. Az Averescu-paktum előzményei, megkötésének indokai, szövege, módosításai, következményei, felbomlása és tanulságai” c. tanulmányhoz. Vö. még a 3162., 3168., 3191., 3218.; 3240. tétellel.
3227. Ítéletek. [59. közl.] 297—298. p.
A közlemény tartalma: „Pongrácz Jenő volt minorita lelkes bűntetését a Tábla helybenhagyta”.
3228. Események. [46. közl.] 298—299. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A nacionalista szabadfoglalkozásúak határozatai”. (A román értelmiségi szervezetek szövetsége 1937. máj. 16-i, bukaresti gyűléséről.)

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3229. BECSKY István: Adatok Timișoara—Temesvár népkisebbségi történetéhez. Közzéteszi: —. 300—304. p.
A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „azokról az alkalmazottakról, szakmunkásokról és munkásokról, akik 1933 szeptemberében Timișoara—Temesvár város szolgálatában állottak”; b) „az egyes osztályoknál, illetőleg üzemeknél 1933 szeptemberében szolgálatban lévő alkalmazottak a város szolgálatába való belépésének idejéről.

16. évfolyam 12. szám

1937. június 16.

3230. SZATHMÁRY Lajos: Gyakorlati hozzászólás a magyar szórványügyhöz. 305—326. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi és történelmi szakosztály ülésén (1937. máj. 30., Kolozsvár). A közlemény fő pontjai: a) „Szórványkataszter ügye”; b) „Szórványadatok” (adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: „A szórványi magyarság megyék szerinti statisztikája az 1910. és 1920. évekről és a megyék szerint nem tagolható felekezeti statisztikánk”, „Külön kimutatás a magyarság létszámának szembeötlőbb apadásáról az 1920. évi népszámlálásnál az 1910. évvel szemben és ennek okairól”); c) „Szórványmunkások és szórványmunka”; d) „A szórványmunka”; e) „Minta-szórványok”. Vö. még a 3260. tétellel.

3231. KOVÁCS Árpád: A megyei közigazgatási tisztviselők nemzetiségi megoszlása Erdélyben az 1936. év végén. 326—333. p.

A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Megyei központi fő-tisztviselők nemzetiségi megoszlása”; b) „Közigazgatási tisztviselők nemzeti-ségi megoszlása Erdély megyéiben az 1936. év végén: 1. Központi szolgálat; 2. Külső szolgálat”; c) „Központi tisztviselők és szolgabírák összes száma”; d) „A megyei központi tisztviselők, szolgabírák és községi jegyzők nemzetiségi megoszlásának összesített táblázata”.

3232. Ítéletek. [60. közl.] 333—334. p.

A közlemény tartalma: „Államellenes izgatásért vád alá helyezett lelkész” (Paniczky László ügye).

3233. Események. [47. közl.] 335. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A Satumare—szatmári munkakamara ismét elfoglalta az Iparos Otthon helyiségét”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3234. Bucşan Constantin a Ciucia—csucsai paktumról. 336. p.

A közlemény szemelvényt ad Bucşannak a *România Nouă*-ban (1937. jún. 4.) megjelent írásából.

3235. Pop Valér a nemzeti munka védelméről. 336. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Timpu*-ban (1937. jún. 5.) megjelent nyilatkozatból.

16. évfolyam 13. szám
1937. július 1.

3236. ASZTALOS Sándor: A nemzeti munkavédelem kisebbségi szempontból. 337—349. p.

Romániában. A szerző áttekinti a munkavédelmi törvényeket (1912—1934), továbbá felvázolja a kisebbségek teendőit saját védelmük érdekében. Valószínűleg az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1937. máj. 30.) elhangzott beszéd szövege. Vö. még a 3268. tétellel.

3237. Darányi Kálmán magyar miniszterelnök nyilatkozata kormánya kisebbségi politikájáról. 350—353. p.

A közlemény adja a magyar országgyűlés képviselőháza 1937. máj. 14-i ülésén mondott beszédet.

3238. Újabb adatok a jugoszláv—magyar közeledéshez. 353—356. p.
A közlemény ismerteti „Szabadka város képviselőtestületének legutóbbi közgyűlése” lefolyását; szemelvényeket ad Ivan Ivkovics-Ivandékics, Radivoj Lungulov, Alexa Ivics felszólalásaiból.
3239. HEGEDŰS Nándor: A lausitzi szerbek emlékirata a német birodalmi kormányhoz. 356—361. p.
A németországi szerb kisebbségről. A szerző ismerteti a „Denkschrift der lausitzer Serben zur volkstumspolitischen Lage im Dritten Reiche” c. művet. Vö. még a 3248. tétellel.
3240. GYÁRFÁS Elemér: Válaszom Bernády György barátomnak. 362—364. p.
Megjegyzések Bernády György 1921—1927. évi tevékenységéhez. Vö. a 3218., 3226. tétellel.
3241. Ítéletek. [61. közl.] 364—365. p.
A közlemény tartalma: „A kolozsvári közigazgatási bíróság megsemmisítette a kétnyelvű cégtáblák eltávolítására vonatkozó rendeletet”.
3242. Események. [48. közl.] 365—366. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A romániai orvosok osztályozása”. Adatokkal.
- FOLYÓIRATOK SZEMLEJE
3243. Hogyan írnak azok, akiknek „csükkágában sincsen orvosi téren sovínisztáknak lenni”. 366—367. p.
A közlemény adja a *Mișcare Medicală Română*-nak (1937) a *Praxis Medicală*, ill. a *Revista Medicală*-val foglalkozó írását.
- ROMÁNOK RÓLUNK
3244. Goga rólunk — a külföldön. 368. p.
A közlemény szemelvényt ad Octavian Goga Belgrádban a romániai magyarságról mondott beszédéből.

16. évfolyam 14. szám
1937. július 16.

3245. HEGEDŰS Nándor: A kétoldalú szerződések rendszere a kisebbségvédelemben. A Magyar Párt kisebbségi szakosztályának kolozsvári ülésén előadta: —. 369—384. p.
Elhangzott: 1937. máj. 30. L. még a 3267. tételt.
3246. ALBERT István: Csík megye a mai megyei közigazgatás statisztikai tükrében. Beszédes számok a megyefőnök évi beszámolójából. 384—388. p.
A szerző ismerteti Oltea Valér jelentését; szemelvényekkel. Adatokkal az 1936/37. közigazgatási évből.
3247. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A bretonok hősie küzdelme nyelvi jogaikért. 388—392. p.
Történeti áttekintés (1532—1928).
3248. Dokumentumok a lausitzi szerbek mai helyzetéhez. 392—396. p.
A németországi szerb kisebbségről. A közlemény ismerteti néhány dokumentumot, melyek a „Denkschrift der lausitzer Serben zur volkstumspoli-

tischen Lage im Dritten Reiche" c. mű függelékékként jelentek meg. Vö. még a 3239. tétellel.

3249. Ítéletek. [62. közl.] 396—399. p.

A közlemény tartalma: „Elégtétel a megvert, megrugdosott és leköpetett fiatal magyar legénynek” (Mészáros Jánosnak); „Nemzetgyalázásért elítélték egy aradmegyei község volt bíróját” (Horváth Imrét); „Államellenes izgatásért elítélték egy segédlelkészt” (Franczen Károlyt).

ROMÁNOK RÓLUNK

3250. A „Curentul” a mi tiltakozásunkról. 400. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Curentul* (1937. júl. 10.) egyik írásából.

16. évfolyam 15—16. szám

1937. augusztus 16.

3251. A szervezett nemzetkisebbségek XIII-ik kongresszusa. 401—408. p.

Beszámoló az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 1937. július 14-én, Londonban tartott kongresszusáról.

3252. MESKÓ Miklós: Az eke meg a toll. (Csúktaplóczai Lázár Lászlónak, az Országos Magyar Párt hunyadmegyei tagozata örökös elnökének nyolcvanadik születésnapjára.) 409—411. p.

Megemlékezés.

3253. KOVÁCS Árpád: Államnyelv a volt román s a mai magyar felekezeti iskolákban. [1. közl.] 412—419. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1937. máj. 30., Kolozsvár). A közlemény tartalma: „1. Általános rész. a) Jogbölcséleti és kisebbségi jogi elvek”; b) „A kisebbségi iskola. Sajátnyelvű oktatás”; c) „A kisebbségek sajátnyelvű oktatásának joga a törvényhozásban”. Vö. még a 3259. tétellel.

3254. KISS Árpád: Az állami elemi magyar tannyelvű iskolák és magyar tagozatok az 1936—37. tanév végén. Közzéteszi: — dr. 419—425. p.

Romániában. A szerző adja az iskolák, ill. tagozatok jegyzékét megyénként (ezen belül településenként), feltüntetve, működik-e vagy sem. Statisztikai táblázatot is ad (1933—1937). Vö. még a 3296. tétellel.

3255. PÁLL György: Jelentés a „Népkisebbségpolitikai és Jogi Könyvtár” megszerzéséről és eddig beszerzett anyagáról. A Magyar Párt kisebbségi szakosztályának kolozsvári ülésén előadta: — dr. 425—430. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi és történelemi szakosztály ülésén (1937. máj. 30.) A szerző adja a Könyvtár szervezeti szabályzatának szövegét is.

3256. Ítéletek. [63. közl.] 430—431. p.

A közlemény tartalma: „Felmentő ítéletet hozott a törvényszék Kovács Kálmán hagyásbodonai református lelkész és társai izgatási bűnperében”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3257. Gratz Gusztáv nyilatkozata a „Volk im Osten” támadására. 431—432. p.

A közlemény adja a *Volk im Osten* „Ungarn” (1937) c. különszámára reagáló nyilatkozatot.

3258. A nagygyűlés elé. 433. p.
Rövid elmélkedés a „romániai magyar kisebbség hivatalos képviselőinek” Sepsiszentgyörgyön tartandó nagygyűlése kapcsán.
3259. KOVÁCS Árpád: Államnyelv a volt román s a mai magyar felekezeti iskolákban. Írta és előadta: — dr. (Befejező közlemény.) 434—442. p.
Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi és történelmi szakosztálya ülésén (1937. máj. 30., Kolozsvár). A közlemény tartalma: „Az oktatás nyelvét befolyásoló törvények faja, célja és különleges rendszere”. Vö. még a 3253. tétellel.
3260. A szórványügyhöz. Hozzászólások a Magyar Párt kisebbségi szakosztályának Kolozsváron, 1937 május 30-án megtartott ülésén. 443—453. p.
Gyorsírói jegyzetek alapján. „Szathmáry Lajos dr. előadásához”. A közlemény adja az alábbiak hozzászólását: Gabányi Imre, Árvay Árpád, Paál Árpád, Albrecht Dezső, Gyallay Domokos, Atzél Ede báró, Páll György. Vö. a 3230. tétellel.
3261. KERTÉSZ János: A cigánykérdés bibliográfiai vázlata. Összeállította: — dr. [1. közl.] 454—460. p.
Könyvek bibliográfiája. Bevezetővel. Vö. még a 3269., 3276. tétellel.
- KÖNYVEK SZEMLÉJE
3262. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Ernst Flachbarth: System des Internationalen Minderheitenrechtes. 461—463. p.
A szerző részletesen ismerteti a fenti művet (Budapest, 1937, Gergely R. kiadása).
- ROMÁNOK RÓLUNK
3263. Egy fiatal román ügyvéd javaslatai a magyar—román megértés előmozdítására. 463—464. p.
A közlemény részletet ad Gheorghe Ciorman *Déli Hírlap*nak adott nyilatkozatából (1937).
3264. Pamfil Şeicarú megállapításai. 464. p.
A közlemény szemelvényeket ad a *Curentul*-beli nyilatkozatból (1937).

3265. A nagygyűlés után. 465—480. p.
A közlemény adja Willer Józsefnek a romániai Országos Magyar Párt sepsiszentgyörgyi nagygyűlésén (1937. szept. 3—4.) elmondott beszéde szövegszerű szövegét. Bevezetővel.
3266. PROKOPY Imre: A Jugoszláviával kötött konkordátum sérelmes kisebbségi rendelkezései. 480—483. p.
A közlemény szemelvényeket ad a Szentszék és Jugoszlávia közt megkötött konkordátumból.

3267. A népkisebbségi jogok érdekében megkötött kétoldalú szerződésekhez. Hozzászólások a Magyar Párt kisebbségi szakosztályának Kolozsváron, 1937 május 30-án megtartott ülésén. 484—488. p.

Gyorsírói jegyzetek alapján. A közlemény adja az alábbiak hozzászólását Hegedűs Nándor előadásához: Mikó Imre, Paál Árpád, Albrecht Dezső. Vö. még a 3245. tétellel.

3268. „A nemzeti munka védelmé”-hez. Hozzászólások a Magyar Párt kisebbségi szakosztályának Kolozsváron, 1937 május 30-án megtartott ülésén. 488—493. p.

Gyorsírói jegyzetek alapján. A közlemény adja az alábbiak hozzászólását Asztalos Sándor előadásához: Fehér Endre, Demeter Béla. Vö. még a 3236. tétellel.

3269. KERTÉSZ János: A cigánykérdés bibliográfiai vázlata. Összeállította: — dr. II. [közl.] 493—495. p.

Cikkek bibliográfiája. Vö. még a 3261., 3276. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3270. A svájci rétorománok nyelvjoga. 495. p.

Rövid ismertetés.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3271. A „Vreme” az újvidéki magyar kultúrmunkáról és a délszláv dalosok budapesti szerepléséről. 495—496. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *Vreme* 1937. aug. 8-i, ill. 10-i írásaiból.

16. évfolyam 19. szám

1937. október 1.

3272. Nemzeti újjáébredések. Jakabffy Elemér dr. elnöki megnyitója az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának Sepsiszentgyörgyön 1937 szeptember 3-án megtartott ülésén. 497—502. p.

3273. A szervezett nemzetkisebbségek kongresszusa Londonban. Jósika János báró előadása az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának 1937 szeptember 3-án Sepsiszentgyörgyön megtartott ülésén. 502—506. p.

Beszámoló az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 1937. évi kongresszusáról.

3274. „Si vis amari, ama!” Hegedűs Nándor hozzászólása a kisebbségi szakosztály ülésén elhangzott bevezető előadásokhoz. 506—508. p.

Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1937. szept. 3., Sepsiszentgyörgy).

3275. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A csehszlovákiai Modus vivendi újabb fejleményei. 508—512. p.

A csehszlovákiai magyar kisebbség problémáiról. A közlemény ismerteti az 1937. szept. 2-i pápai bullát, továbbá összehasonlítja a csehszlovák kormány és a Szentszék közt megkötött „Modus vivendivel” (1928. jan. 20.).

3276. KERTÉSZ János: A cigánykérdés bibliográfiai vázlata. Összeállította: — dr. (Befejező közlemény.) 512—519. p.

Cikkek bibliográfiája. Vö. még a 3261., 3269. tétellel.

3277. Ítéletek. [64. közl.] 519—520. p.

A közlemény tartalma: „Újabb elvi jelentőségű döntést hozott az ítélőtábla a névelemzés ügyében” (Paizs Lajos ügye).

3278. Események. [49. közl.] 520—522. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Egy ingatlan miatt — ami nem létezik, árverést tűztek ki egy plébánia ellen” (Metzger Márton ügye); „Visszahelyezték birtokaiba a premontrei rendet” (Nagyváradon); „Csendőrség vont felelősségre egy görög katolikus papot, amiért a tévesen görög katolikus vallásúnak anyakönyvezett római katolikus szülők gyermekeit nem keresztelte meg” (Gergely Viktor ügye).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3279. A romániai németek néptanácsa a népegység helyreállítása és az anyanyelven való iskoláztatás érdekében. 522—523. p.

Rövid ismertetés a néptanács 1937. szept. 5-i, szebeni üléséről; szemelvénnel a néptanács közleményéből.

3280. A szászok nem kaptak feleletet. 523—524. p.

Rövid hír a romániai német kisebbségről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3281. [] (dr. m.): Mit tett a Nemzetek Szövetsége a kisebbségekért? Balogh Arthur könyve a Népszövetség kisebbségvédelmi munkájáról. 524—531. p.

A szerző részletesen ismerteti Balogh Arthur „L'action de la Société des Nations en matière de protection des minorités” c. művét. (Paris, 1937).

ROMÁNOK RÓLUNK

3282. Jacobescu, az Astra akkermanni elnöke az anyanyelven való oktatásról. 532. p.

A közlemény szemelvényt ad a tanítók országos szövetségének nagyváradi közgyűlésén elhangzott beszédből (1937).

3283. Brătianu Dinu intelme. 532. p.

A közlemény részletet ad az 1937. szept. 26-án Brăilában elhangzott beszédből.

16. évfolyam 20. szám

1937. október 16.

3284. BECSKEY István: A Vásárhelyi Találkozó tanulságai. 533—535. p.

A szerző vizsgálja a Marosvásárhelyi Találkozó (1937. okt.2—4.) eredményeit.

3285. KOVÁCS Árpád: A román sajtó megnyilatkozásai a Magyar Párt nagygyűléséről. A szövegek lefordításával összeállította: — dr. [1. közl.] 536—556. p.

A romániai Országos Magyar Párt 1937. szept. 3—4-i sepsiszentgyörgyi tanácskozásairól. Lapszemle. A közlemény tartalma: a) Alexandru Olteanu: A romániai Magyar Párt közgyűlése (*Curentul*, 1937. szept. 7.); b) Aurel Goci-man: Amit nem értett meg a Magyar Párt (*Universul*, 1937. szept. 9.); c) Pam-fil Şcicar: „Morbus minoritatis” cég bódéja (*Curentul*, 1937. szept. 9.); d) L. T.: A romániai Magyar Párt közgyűlése (*Lumea Românească*, 1937. szept. 9.);

e) „Hogy szerzi tagjait a romániai Magyar Párt” (*Universul*, 1937. szept. 9.); f) „A Magyar Párt a parancsuralmi rendszerek felszámolásáért” (*Lumea Românească*, 1937. szept. 11.); g) „Kisebbségi autarkia?” (*Universul*, 1937. szept. 11.); h) Alexandru Olteanu: A Magyar Párt nagygyűlése után (*Curentul*, 1937. szept. 13.). A közlemény adja a fenti cikkek teljes szövegét. Vö. még a 3294., 3304. tétellel.

3286. GOMBKÖTŐ Antal: Két nemzetkisebbségi esemény Budapesten. 556—559. p.

A szerző adja Hóman Bálint pályázati hirdetményének szövegét (*Hivatalos Közlöny*, 1937. 18. sz.), továbbá Székelyi György „a közigazgatási bizottság egyik legutóbbi ülésén” (1937) történt felszólalását.

3287. Hodzsa csehszlovák miniszterelnök a kisebbségi politikáról. 559—560. p.

A közlemény szemelvényt ad Hodža 1937. szept. 26-án Pozsonyban, a jogászegyesület nagygyűlésén elhangzott beszédéből.

3288. Ítéletek. [65. közl.] 560—561. p.

A közlemény tartalma: „Igazságot szolgáltatott a közigazgatási bíróság egy telepesei községe magyarságának” (Sztancsófalva esete); „Felmentette a törvényszék a májusfa-pántlikák miatt meghurcolt legényeket”.

3289. Események. [50. közl.] 561—562. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A szatmári időközi bizottság karhatalommal távolíttatta el a magyar nyelvű cégtáblákat”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3290. „Egy pusztuló nép halálszimfóniája”. 562—563. p.

A romániai német kisebbség helyzetéről. A közlemény ismerteti a *Banater Deutsche Zeitung* fenti címmel megjelent, az egyházmegye 1936. évi statisztikai kimutatásával foglalkozó írását. Adatokkal

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3291. KISS Árpád: A bucurești egyetem hallgatóinak száma. Közzéteszi: — dr. 563—564. p.

Statisztikai táblázattal (1925—1930).

ROMÁNOK RÓLUNK

3292. Pop Ghița kézdivásárhelyi megállapításai. 564. p.

A közlemény ismerteti a volt kisebbségi alminiszter 1937. szept. 26-án Kézdivásárhelyen mondott beszédét; szemelvényekkel.

16. évfolyam 21—22. szám
1937. november 16.

3293. OTTLIK László: Magyar nemzetiségi politika. 565—578. p.

„Előadva a második közigazgatási továbbképző tanfolyamon Budapesten”.

3294. KOVÁCS Árpád: A román sajtó megnyilatkozásai a Magyar Párt nagygyűléséről. A szövegek lefordításával összeállította: — dr. II. [közl.] 578—590. p.

A romániai Országos Magyar Párt 1937. szept. 3—4-i sepsiszentgyörgyi tanácskozásairól. Lapszemle. A közlemény tartalma: a) „A Magyar Párt politi-

- kája" (*Națiunea Română*, 1937. szept. 8.); b) Lascar Tuduciuc: A Magyar Párt nem képviseli a magyar kisebbségek érdekeit (*Lumea Românească*, 1937. szept. 17.); c) Baltariu János: Az Antirevizionista Liga és a magyarok sepsiszentgyörgyi nagygyűlése (*Universul*, 1937. szept. 18.); d) „Esztelen megnyilatkozások” (*Națiunea Română*, 1937. szept. 18.); e) „Kisebbségpolitika” (*Națiunea Română*, 1937. szept. 21.). A közlemény adja a fenti cikkek teljes szövegét. Vö. még a 3285., 3304. tétellel.
3295. A Pittsburgi szerződés — hamisítvány. 590—593. p.
A közlemény ismerteti a fenti címmel megjelent, erősen cenzúrált írást (*Slovak*, 1937. okt. 12.). Adja T. G. Masaryk 1929. okt. 12-i, Hlinkához írt levelének szövegét is.
3296. KISS Árpád: Újabb adatok az állami elemi iskolák magyar tagozatairól. Közli: — dr. 593—594. p.
Romániában. Vö. még a 3254. tétellel.
3297. Az asszimilációs, disszimilációs és reasszimilációs törekvések lehetőségeiről. 595—596. p.
A közlemény ismerteti Kardoss Béla „Possibilities of peaceful change in the present trends of assimilation, dissimilation, re-assimilation” c. tanulmányát, melyben a szerző Svájc és Szlovenszko viszonyait és jelenségeit vizsgálja.
3298. Ítéletek. [66. közl.] 596—598. p.
A közlemény tartalma: „Elítélések államellenes kijelentésekért” (a Sándor Ferenc-, a Janka István-, a Kovács Sándor-féle ügyek); „Ítélet a »Gyimesi vadvirág« miatt” (Albertini Zoltán és Imre Jenő ügye); „Súlyosan elítéltek egy unitárius lelkeszt” (Csongvai Lajost); „Hat és félhavi elzárás nemzetgyalázásért” (Szatmári Sándor ellen).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3299. Számadatok a vegyesházasságokról. 598—599. p.
Romániában.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3300. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: *Peuples et Frontières*. (*Revue d'information sur les nationalités d'Europe occidentale*). 599—600. p.
Szerk. Y. Douget. Paris. Rövid ismertetés a lapról, ill. az 1937. augusztusi számról.

16. évfolyam 23. szám
1937. december 1.

3301. JAKABFFY Elemér: Bitay Árpád. 601—602. p.
Nekrológ.
3302. A nemzeti munka védelméről. Fekete János dr. előadása az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának 1937 szeptember 3-án Sepsiszentgyörgyön megtartott ülésén. 602—612. p.
Vö. a 3303. tétellel.

3303. Hozzászólások Fekete János dr. előadásához. 612—617. p.
Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1937. szept. 3., Sepsiszentgyörgy). A közlemény adja az alábbiak hozzászólását: Árvay Árpád, Páll György, Parecz Béla, Sály László. Vö. a 3302. tétellel.
3304. KOVÁCS Árpád: A román sajtó megnyilatkozásai a Magyar Párt nagygyűléséről. A szövegek lefordításával összefűzte: — dr. (Befejező közlemény.) 617—629. p.
A romániai Országos Magyar Párt 1937. szept. 3—4-i sepsiszentgyörgyi tanácskozásairól. Lapszemle. A közlemény tartalma: a) Alexandru Olteanu: A Magyar Párt nagygyűlése után (*Curentul*, 1937. szept. 25.); b) „Észrevételeink a közölt lapvéleményekre”. Vö. még a 3285., 3294. tétellel.
3305. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovenszói magyar katolikusok követelése. 629—632. p.
A közlemény adja az 1935 februárjában összeállított követelések szövegét is.
3306. Események. [51. közl.] 632. p.
Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Ismét kedvező fordulat a szatmári Iparos Otthon ügyében”.

16. évfolyam 24. szám
1937. december 16.

3307. Választunk. 633—634. p.
Az 1937. évi romániai parlamentáris választások elé.
3308. Az elbocsátott magyar közalkalmazottak ügye. Bokor Béla előadása az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztályának 1937 szeptember 3-án Sepsiszentgyörgyön megtartott ülésén. 634—642. p.
Vö. még a 3309. tétellel.
3309. Hozzászólások Bokor Béla előadásához. 642—644. p.
Elhangzott a romániai Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya ülésén (1937. szept. 3., Sepsiszentgyörgy). A közlemény az alábbi hozzászólásokat adja: Soós Istváné, Kobori Józsefé. Vö. a 3308. tétellel.
3310. Németország és Lengyelország megegyezése a lengyel, illetve német kisebbségek érdekében. 644—646. p.
A közlemény adja „a megegyezésről közzétett szöveget” (1937. november).
3311. Ítéletek. [67. közl.] 646—647. p.
A közlemény tartalma: „Versmagyarázat a hadbírák előtt” (Árvay Árpád ügye).
- KÖNYVEK SZEMLÉJE**
3312. Ürmösi-Maurer Béla: Kisebbségi kérdések. Hány román tisztviselője volt a magyar Máramarosnak és hány magyar tisztviselője van a román Udvarhelynek. 647—653. p.
A közlemény ismerteti az Ürmösi-Maurer Béla által „Kisebbségi kérdések” cím alatt közreadott tanulmánykötetet. Ebből közli a „Vaida-Voevod Sándor kisebbségi politikája” c. írást. Adatokkal.

3313. [] A. P.: Comemorarea Prof. Dr. Grigorie Silași. . . Milyen nyelven írhaták a közigazgatási beadványokat Kolozsváron 1874-ben. 653—655. p.

A szerző ismerteti az alábbi művet: Comemorarea Prof. Dr. Grigorie Silași, primul profesor de limba și literatura română la Univ. din Cluj . . . In 14. martie 1937. Cuvântul comemorativ de dr. I. Lupaș: celalt materaila informativ și documentar . . . de Stefan Peneș. (Cluj, 1937).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3314. Az „Erdélyi Fiatalok” és a „Vásárhelyi Találkozó”. 656—657. p.

A közlemény ismerteti az *Erdélyi Fiataloknak* (1937. 3. sz.) a Marosvásárhelyi Találkozóval kapcsolatos véleményét.

3315. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: A franciaországi nemzeti kisebbségek életéből. 657—658. p.

A szerző ismerteti a *Peuples et Frontières* (1937) „a franciaországi kisebbségek és fajrokonai életével foglalkozó” írásait.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3316. KISS Árpád: Románia 1935. és 1936. évi statisztikai évkönyvének magyar vonatkozású adatai. Ismertette: — dr. 658—660. p.

A szerző részletet ad az alábbi műből: Anuarul statistic al României 1935 și 1936. București, 1937, Monitorul Oficial.

17. évfolyam 1. szám

1938. január 1.

3317. Az új évben — új helyzet előtt. 1—2. p.

Elmélkedés az 1937. évi romániai képviselőválasztások következményeiről.

3318. A Tătărescu-kormány 1937. évi parlamenti választásainak számadatai. 2—5. p.

A közlemény adatai a *Monitorul Oficial* 1937. dec. 30-i számából vette át. Statisztikai táblázattal.

3319. JAKABFFY Elemér: „Umvolkung”. Isbert és Theil urak figyelmébe. 5—9. p.

Válasz Otto Albert Isbert *Deutsche Arbeit*-beli (1937. júl.), ill. *Volk im Osten* (1937. máj.—jún.) Jakabffy Elemér cikkével (*Magyar Szemle*, 1937. ápr.) polemizáló írásaira.

3320. SZILÁGYI Olivér: A székelyföldi görög keleti és görög katolikus vallású lakosság az 1857-iki és 1910-iki népszámlálások tükrében. [1. közl.] 9—30. p.

Statisztikai adatok, táblázatokban (1857, 1910). A táblázatok az adatokat megyénkénti, járásonkénti, s ezen belül településenkénti bontásban adják. Bevezetővel. Vö. még a 3326. tétellel.

3321. Ítéletek. [68. közl.] 31. p.

A közlemény tartalma: „Izgatási vád a házfal színei miatt” (Oszlánszki Istvánné ügye).

DOKUMENTUMOK

3322. Fiatalságunk hitvallása. Mikó Imre dr. programbeszéde Székelyudvarhelyen 1937 december 14-én. 32—36. p.

Az 1937. évi romániai parlamenti választásokról. A közlemény adja Mikó Imre képviselői programbeszédének szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3323. Az Országos Magyar Párt választási eredményei az 1928., 1931., 1932., 1933. és 1937. években. 36. p.

Romániában. Statisztikai adatok, táblázatban.

17. évfolyam 2. szám

1938. január 16.

3324. A legmértéktartóbb nyilatkozat. 37–39. p.

A közlemény ismerteti II. Károly román királynak a *Daily Herald* számára adott nyilatkozatát (1938); szemelvényekkel.

3325. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovenszkoí magyar aktivizmus kérdése. 39–43. p.

A szerző vizsgálja az aktivizmust az alábbi szempontok szerint: a) „Az aktivizmus jellemző tulajdonságai”; b) „Az aktivizmus mint politikai jelenség”; c) „A kultúraktivizmus”; d) „Az aktivizmus mint jelenség”.

3326. SZILÁGYI Olivér: A székelyföldi görög keleti és görög katolikus vallású lakosság az 1857-iki és 1910-iki népszámlálások tükrében. (Befejező közlemény.) 44–53. p.

A szerző az alábbi statisztikai táblázatokat adja: a) magyar vallásúak, ill. román vallásúak (gör. kel. és gör. katolikusok), megyénként, járásonként s ezen belül településenként (1857, 1910); b) „A székelyföldi gör. kel. és gör. katolikus szórványok lélekszám nagysága az 1857-iki és 1910-iki népszámlálás adatai alapján járásonként és városokként”. Vö. még a 3320. tétellel.

3327. A „Népkisebbségpolitikai és Jogi Könyvtár” anyagmutatója. [1. közl.] 53–61. p.

Bibliográfia, ill. cikkbibliográfia, tematikus csoportosításban, az alábbi szempontok szerint: a) „Bibliográfiák”; b) „A kisebbségi kérdés történeti fejlődését és kisebbségvédelmi szerződések rendelkezéseit összefoglalóan tárgyaló művek”; d) „A Nemzetek Szövetségére, illetőleg kisebbségvédelemi kötelezettségére vonatkozó művek”. Vö. még a 3336. tétellel.

3328. Ítéletek. [69. közl.] 61–62. p.

A közlemény tartalma: „Egy dettai futballcsapat tagjainak büntetését a tábla elhívta”.

3329. Események. [52. közl.] 62–66. p.

Adalékok a romániai magyar kisebbség sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A kétnyelvű cégfelírások ügye” (Kolozsváron); „Megalakult az állampolgárságok igazolását végző bizottság”; „Az összes középiskolákban csak románok taníthatják a nemzeti tárgyakat”; „A zsidók cselédtartására vonatkozó rendelet végrehajtása” (az 1938. jan. 4-i végrehajtási utasítás, ill. miniszteri határozat ismertetése; továbbá adja a nagyváradi rendőrkvasztúra 1938. jan. 14-i hirdetményének szövegét is); „Goga miniszterelnök nyilatkozata a magyar kisebbség részére” (1938. jan. 11-én).

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3330. Goga miniszterelnök nyilatkozata a „Popolo di Roma” és a „Stampa” részére. 67. p.

Rövid ismertetés. Szemelvénnel a *Radorból* (1938).

3331. Szlovenszkoí kormánylapok átcsoportosítása. 67—68. p.

A közlemény vizsgálja a változásokat.

17. évfolyam 3—4. szám

1938. február 16.

3332. Őfelsége kiáltványa. 69. p.

II. Károly román király 1938. februári kiáltványának szövege.

3333. Királyi rendelet az ostromállapotról. 70. p.

A *Monitorul Oficial* 1938. febr. 11-i száma alapján közli II. Károly román király rendeletének szövegét.

3334. A minisztertanács fontos határozatai. 71. p.

A közlemény adja az 1938. febr. 12-i, II. Károly román király elnökletével tartott minisztertanács határozatait.

3335. BECSKEY István: Az 1937. évi képviselőválasztás a Temes-Torontál megyei választás tükrében. 71—79. p.

A szerző összeveti az 1937. évi képviselőválasztás eredményeit az 1933. évi adatokkal. Statisztikai táblázatokkal.

3336. A „Népkisebbségpolitikai és Jogi Könyvtár” anyagmutatója. (Befejező közlemény.) 80—89. p.

Bibliográfia, ill. cikkbibliográfia, tematikus csoportosításban, az alábbi szempontok szerint: a) „A kisebbségi kérdésekre vonatkozó statisztikai művek”; b) „A nemzetkisebbségi kongresszusok kiadmányaiból”; c) „Elméletek a kisebbségi kérdések lényegéről és megoldásukról”; d) „Románia kisebbségeiről”; e) „Csehszlovákia kisebbségeiről”; f) „Jugoszlávia kisebbségeiről”; g) „Más országok kisebbségeiről”; h) „Tanulmányok a világháború előtti nemzetiségi kérdésekről”; i) „Folyóiratok”; j) „A kisebbségi kérdésekkel foglalkozó évkönyvek, jelentések, lexikonok és naptárak”. Vö. még a 3327. tétellel.

3337. Ítéletek. [70. közl.] 90—91. p.

A közlemény tartalma: „A törvényszék feloszlatta a szatmári Iparos Ottont”; „Felmentette a hadbíróság Vadai Béla élesdi református esperest a nemzetgyalázás vádjá alól”; „Kilenc hónapi fogházra ítélték Nits István református lelkészét”.

3338. Események. [53. közl.] 91—92. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Nóta-rendelet” (Kolozsváron); „A mérnökök szövetsége 90 százalékos román személyzetet követel” (adja a bukaresti kongresszus — 1938. jan. 30. — határozati javaslata szövegét).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3339. Juhász István: Az újértelmű román nacionalizmus. 92—98. p.

A közlemény részletesen ismerteti Juhász István fenti címmel megjelent tanulmányát (*Hitel*, 1937. 4. sz., ill. különlenyomatban). Bő szemelvénnel.

3340. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: Propaganda és tudomány. 98—99. p.
A szerző ismerteti az alábbi művet: Chelmár József: Die nationalen Minderheit in Mitteleuropa (német és francia nyelven) c. művet.

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE

3341. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: Peuples et Frontières. 99—100. p.
A szerző ismerteti a fenti folyóirat 1937. decemberi számát.

17. évfolyam 5. szám
1938. március 1.

3342. Románia új alkotmánya. [1. közl.] 101—117. p.
Adja az 1938. febr. 20-i alkotmány román és magyar szövegét. Vö. még a 3350. tétellel.
3343. PONGRÁCZ Kálmán: Szempontok a nemzetiségi és kisebbségi kérdés bírálatához. A szórványvédelem jelentősége és az asszimiláció problémája a kisebbségi életben. [1. közl.] 117—128. p.
Jogelméleti tanulmány. Vö. még a 3351. tétellel.
3344. Események. [54. közl.] 128. p.
A közlemény tartalma: „Ismét szabad igazlók okmányokat kiadni a zsidók számára Satumare megyében”.

KÖNYVEK SZEMLEJE

3345. A vegyes házasságokról. 128—129. p.
A közlemény röviden ismerteti Petre Rămneanțu „Căsătoriile mixte în Transsylvania” c. művét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3346. Népszavazás a rétó-románok érdekében. 129—131. p.
A közlemény hírt ad az 1938. februári, svájci népszavazásról. Statisztikai táblázattal (1920-ból, nemzetiségek szerint).

ROMÁNOK RÓLUNK

3347. Megértő hang a „Viitorul”-ban. 131—132. p.
A közlemény ismerteti az állampolgársági revízióval foglalkozó írást (Viitorul, 1938. febr. 19.).
3348. A „Neamul Românesc” a kisebbségek szavazásáról. 132. p.
Az 1938. febr. 24-i ardeali szavazásról az új román alkotmány mellett (Neamul Românesc, 1938. febr. 26.).
3349. Călinescu belügyminiszter a Magyar Pártról. 132. p.
A romániai Országos Magyar Pártról. Rövid ismertetés Armand Călinescu nyilatkozatáról.

17. évfolyam 6. szám
1938. március 6.

3350. Románia új alkotmánya. (Befejező közlemény.) 133—148. p.
Adja az 1938. febr. 20-i alkotmány teljes szövegét, román és magyar nyelven. Vö. még a 3342. tétellel.

3351. PONGRÁCZ Kálmán: Szempontok a nemzetiségi és kisebbségi kérdés bírálatához. A szórványvédelem jelentősége és az asszimiláció problémája a kisebbségi életben. (Befejező közlemény.) 148—156. p.

Jogelméleti tanulmány. Vö. még a 3343. tétellel.

3352. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A Népszövetségi Ligák és a nemzeti kisebbségek. 156—159. p.

A szerző bemutatja a Népszövetségi Ligák Uniójának a kisebbségek érdekében kifejtett 1937. évi munkáját. (A „Bulletin de l'Union Internationale des Associations pour la Société des Nations”) alapján.

3353. Események. [55. közl.] 159—161. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A pátriárka-miniszterelnök levele Niemerower főrabbihoz” (adja Miron Cristea levelének szövegét); „Hatályon kívül helyezte a miniszterium a cselédrendeletet”; „Az államra írták a jimboleai katolikus iskolaépületet”; „Az elemi iskolai tankönyvek monopoliuma”; „A cégtáblák és üzleti könyvek nyelvéről”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3354. A Cadrlater romanizálása. 162—163. p.

A közlemény ismerteti a romániai török és bolgár kisebbség helyzetével foglalkozó *Cuvântul*-beli cikket (1938).

ROMÁNOK RÓLUNK

3355. Egy prefektus megnyilatkozásai. 163—164. p.

A közlemény ismerteti Gheorghe Petrescu ezredes, Salaj megyei (Szilágy megyei) prefektus 1938. márc. 2-i beszédét. Szemelvényekkel.

17. évfolyam 7—8. szám

1938. április 16.

3356. „Másfajú nemzetiségek”. 165—166. p.

Megjegyzések II. Károly román király szavaihoz.

3357. Magyar február tizenhatalcadika Csehszlovákiában. 166—168. p.

Beszámoló a csehszlovákiai új nyelvrendeletéről, „mely az 1937. febr. 18-án az aktivista németekkel kötött egyezmény egyik pontját a csehszlovákiai magyarságra is kiterjeszti”.

3358. A csehszlovákiai Egyesült Magyar Párt nyilatkozata. 168. p.

A közlemény adja Szűllő Gézának az Egyesült Magyar Pártok nevében, 1938. márc. 28-án a prágai képviselőházban felolvasott nyilatkozatának szövegét.

3359. MIKÓ Imre: Az Odorheiu megyei választások mérlege. 169—175. p.

A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „A képviselőválasztáson indult pártok és a leadott szavazatok megoszlása” (1926, 1927, 1928, 1931, 1932, 1933, 1937); adja azok névsorát is, akiket képviselőnek megválasztottak (a fenti években); továbbá: „Az általános szenátorválasztások eredménye” (statisztikai adatok, táblázatban, a fenti években).

3360. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: A szlovákiai magyar püspökség ügye. 175—176. p.

A szerző beszámol a magyar püspökség felállítására irányuló törekvésekről.

3361. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [1. közl.] 177—185. p.
A csehszlovákiai német kisebbségről. Történeti áttekintés (1918. okt. 2.—1920. április). Dokumentumokkal. Vö. még a 3370., 3381., 3390., 3399., 3413., 3428., 3452. tétellel.

3362. Grandpierre Emil dr. 186. p.
Nekrológ.

3363. Ítéletek. [71. közl.] 187—188. p.
A közlemény tartalma: „Felmentett plébános és igazgató tanító” (Magyar Bálint és Szkrabakovits András ügye); „Katolikus iskolaügyek a Semmítőszék előtt” (salaj megyei — Szilágy megyei — iskolák).

3364. Események. [56. közl.] 189—192. p.
Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Felmentték a református lelkészek államsegélyét”; „Clujon ismét megengedték a magyar földrajzi elnevezések használatát”; „Ügyvédi nyelvvizsgákat kíván az Ügyvédszövetség”; „Betiltott zsidó szervezetek és munkatáborok” (adja a VI. hadtestparancsnokság 1938. márc. 14-i rendeletének szövegét); „feloszlatták a politikai pártokat” (adja az 1938. márc. 30-i „első rendelettvény” szövegét); „A kétnyelvű szerződéseket nem tekintik érvényesnek (a kolozsvári pénzügyigazgatóságon).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3365. „Kisebbségvédelem”. 192—193. p.
A közlemény ismereti az 1938. elején induló folyóirat első számát.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3366. A német birodalomhoz csatlakozott Ausztria népkisebbségeinek számadataiból. 193—195. p.

Statistikai adatok az 1910., 1923., 1934. évi népszámlálások alapján.

ROMÁNOK RÓLUNK

3367. A „*Națiunea Română*” komoly szavai. 195—196. p.
Magyarország és Románia közeledéséről. A közlemény adja a *Națiunea Română*-nak a *Keleti Újság* egyik cikkével foglalkozó írását (1938. márc. 25.).

17. évfolyam 9—10. szám
1938. május 16.

3368. A prefektus szava. 197—200. p.
A közlemény szemelvényeket ad Mihail Dobriceanu Arad megyei ezredes-prefektus 1938. májusi nyilatkozatából.” Az alábbi sorokat az »Aradi Közlöny« ez évi [1938.] 109-ik számából vesszük át”.

3369. Kisebbségi szakosztály. 200—202. p.
A közlemény adja a kisebbségi főkormánybiztosság felállítását előíró törvényrendelet szövegét, továbbá ismerteti a *Timpul* ezzel foglalkozó írását (1938).

3370. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [2. közl.] 203—210. p.
A csehszlovákiai német kisebbségről. Történeti áttekintés (1920. június—1928. dec. 2.). Dokumentumokkal. Vö. még a 3361., 3381., 3390., 3399., 3413., 3428., 3452. tétellel.

3371. [] HAGOPIAN: Faj, faj és megint faj! 211—212. p.

Megjegyzések a „német faj-írók tételeihez”.

3372. Ítéletek. [72. közl.] 212—213. p.

A közlemény tartalma: „Felmentett a cluji törvényszék egy református lelkész” (Szabó Zoltánt).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3373. Az Ausztriai kisebbségek állásfoglalása a csatlakozás ügyében. 213—215. p.

A közlemény véleményeket közöl a Németországhoz való csatlakozással kapcsolatban; szemelvényekkel az *Österreichischer Landesdienst* (1938. márc. 25.) és a *Hrvatske Novine* (1938. márc. 19.) írásaiból.

3374. A szászok zászlóügye. 215—216. p.

A romániai német kisebbségről. A *Curentul* (1938. ápr. 21.) egyik írása alapján.

3375. A jugoszláviai német kisebbség belső harcáról. 216—217. p.

Rövid beszámoló.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3376. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: Mechanizált demokrácia — Facts about democracy in Czeschoslovakia. 217—219. p.

A közlemény ismerteti Brackett Lewis „Facts about democracy in Czechoslovakia” c. művét. (Kiadta a prágai amerikai intézet.)

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3377. Csehszlovák lapok a nemzetiségi törvény tervéről. 219—220. p.

A közlemény ismerteti a *Venkov* (1938), a *Bohemia* (1938) és a *Národní Osvobození* (1938) írásait. Szemelvényekkel.

17. évfolyam 11. szám

1938. június 1.

3378. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. [1. közl.] 221—233. p.

Eszmetörténeti tanulmány. A közlemény fő pontjai: a) „A »nemzet« szó eredete és jelentőségének kialakulása”; b) „A nemzet fogalma”. Szerkesztő-ségi bevezetővel. Vö. még a 3389., 3397., 3404., 3412., 3419. tétellel.

3379. A romániai kisebbségügyi hivatal. 233—236. p.

Működésének rövid áttekintése (1930—1938). A közleményt a *Magyar Lapok* 1938. máj. 22-i számából vették át.

3380. Egy címváltozáshoz. 237—238. p.

A közlemény beszámol arról, hogy a *Der Auslanddeutsche* c. lap a címet *Deutschtum im Auslande*-ra változtatta.

3381. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [3. közl.] 238—241. p.

A csehszlovákiai német kisebbségről. Áttekintés (1928. dec.—1929. dec. 7.). Dokumentumokkal. Vö. még a 3361., 3370., 3390., 3399., 3412., 3428., 3452. tétellel.

3382. KERTÉSZ János: Az örmény kérdés bibliográfiája. Összeállította: dr. —. [1. közl.] 242—248. p.

Könyvek bibliográfiája. Bevezetővel. Vö. még a 3392., 3401., 3405. tétellel.

3383. Ítéletek. [73. közl.] 248—249. p.

A közlemény tartalma: „Érdekes indoklással helyeztek vissza állásába egy aradi kisebbségi tanárt” (Benkert Györgyöt).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3384. „Élettér”. 249—250. p.

A közlemény ismerteti az *Új Szellem* (1938. máj. 15.) egyik írását a csehszlovákiai kantonokról.

3385. A „Nation und Staat” tartalom- és névmutatója. 250—251. p.

Rövid ismertetés a mutatóról.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3386. A magyarság világlétszáma. 251—252. p.

Statisztikai adatok. A közlemény részletet ad Nagy Iván Magyar Statisztikai Zsebkönyv-beli (1937) írásából.

ROMÁNOK RÓLUNK

3387. Pamfil Şeicaru a kisebbségi sajtóról. 252. p.

A közlemény ismerteti a *Curentul* írását (1938. máj. 25.).

17. évfolyam 12. szám

1938. június 16.

3388. NYÍRŐ József: Dsida Jenő. 253. p.

Nekrológ.

3389. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. [2. közl.] 254—267. p.

Eszmetörténeti tanulmány. A közlemény fő pontjai: a) „A nemzet fogalma”; b) „A magyar nemzetfogalom kialakulása”. Vö. még a 3378., 3397., 3404., 3412., 3419. tétellel.

3390. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [4. közl.] 268—275. p.

A csehszlovákiai német kisebbségről. Statisztikai táblázatokkal a lakosságról, ill. az oktatásügyről. Vö. még a 3361., 3370., 3381., 3399., 3413., 3428., 3452. tétellel.

3391. Törvényrendelet a feloszlott politikai pártok vagyonának kezeléséről. 275—276. p.

Romániában. A közlemény adja az 1938. máj. 31-én megjelent törvényrendelet szövegét.

3392. KERTÉSZ János: Az örmény kérdés bibliográfiája. Összeállította: dr. —. [2. közl.] 277—281. p.

Cikkek bibliográfiája. Vö. még a 3382., 3401., 3405. tétellel.

3393. Ítéletek. [74. közl.] 281. p.

A közlemény tartalma: „Felmentették Kovács Lajos református lelkészt és vádlott-társait a tiltott röpiratterjesztés vádjá alól”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3394. Kristóf György: Az ardeali időszaki sajtó a kiegyezéstől a közhatalom változásáig (1867—1919). 282—283. p.

A közlemény ismerteti a *Magyar Könyvszemlében* (1938. 1. sz.), ill. különnyomatban is megjelent tanulmányt. Adatokkal a műből.

ROMÁNOK RÓLUNK

3395. A „Timpul” újabb cikke a kisebbségi kérdésről. 284. p.

Romániában. A közlemény ismerteti C. Miciorának a kisebbségi kormánybiztosság létesítésével foglalkozó írását (*Timpul*, 1938. jún. 7.). Bő szemelvénnel.

17. évfolyam 13. szám

1938. július 1.

3396. Három magyar gazda. 285—286. p.

Rövid nekrológ Bikfalvy Albertről, továbbá megemlékezés Purgly Lászlóról és Konopi Kálmánról.

3397. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. [3. közl.] 286—295. p.

Esztorténeti tanulmány. A közlemény tartalma: „A magyar nemzetfogalom kialakulása”. Vö. még a 3378., 3389., 3404., 3412., 3419. tétellel.

3398. Hlinka András álláspontja. 295—297. p.

A csehszlovákiai szlovákok követeléséről. A közlemény szemelvényeket ad Hlinka András nyilatkozatából (1938).

3399. JAKABFFY Elemér: A szudétánemetek. [5. közl.] 297—301. p.

Az 1930. ápr. 3-i, a „Csehszlovákia összes népkisebbségi pártjainak törvényhozói által az országgyűlés elé terjesztett javaslat” ismertetése, „amely a kisebbségi kérdések kielégítő rendezését célozta”. A szerző adja a javaslat szövegét, ill. ismerteti az erre reagáló sajtóvisszhangot is. Vö. még a 3361., 3370., 3381., 3390., 3413., 3428., 3452. tétellel.

3400. Események. [57. közl.] 301—302. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Magyarnyelvű állami kereskedelmi liceum terve” (Kolozsváron); „Dobriceanu Mihail aradi megyefőnök intézkedései”.

3401. KERTÉSZ János: Az örmény kérdés bibliográfiája. Összeállította: dr. —. [3. közl.] 303—313. p.

Cikkbibliográfia. Vö. még a 3382., 3392., 3405. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3402. Hogyan látja a szlovák érzelmiség a magyar kisebbségi problémát? 313—316. p.

A közlemény bő szemelvényt ad Hečko Antal Szvatkó Pálhoz intézett leveléből (*Új Szellem*, 1938. jún. 15.).

17. évfolyam 14. szám

1938. július 16.

3403. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A megoldott „öslakosság” Szlovákiában és Kárpátalján. 317—319. p.

A szerző röviden áttekinti a kisebbségi sorba jutott csehszlovákiai magyarság szerveződését.

3404. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. [4. közl.] 319—337. p.
Eszmetörténeti tanulmány. A közlemény tartalma: „A modern magyar nemzetfogalom”. Vö. még a 3378., 3389., 3397., 3412., 3419. tétellel.

3405. KERTÉSZ János: Az örmény kérdés bibliográfiája. Összeállította. dr. —.
(Befejező közlemény.) 337—342. p.

Vö. még a 3382., 3392., 3401. tétellel.

3406. Ítéletek [75. közl.] 343—345. p.

A közlemény tartalma: „Semmitőszéki döntés egy állampolgársági ügyben” (Ardealban); „Az üzemi alkalmazottakat nem lehet köztisztviselőknek tekinteni” (Nagyváradon); „Felmentették az eucharisztikus kongresszus plakátjai miatt vád alá helyezett egyházi személyiségeket” (Ilosvay Lajos kanonok, Jakubek István jezsuita páter, Dőry Leontina rendfőnöknő, Herskovics Illés, Gyulai Ödön ügye).

3407. Események. [58. közl.] 345—346. p.

Adalék a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Új rendelkezések a távíró és rádió szolgálatában” (a rendelet törvény ismertetése).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3408. Számadatok a csehszlovákiai községi választások magyar eredményeiről. 346—347. p.

Táblázatos statisztikai adatok az 1938. máj. 22-, 29-, jún. 12-én lefolyt községi képviselőtestületi választásokról.

ROMÁNOK RÓLUNK

3409. Gafencu: „Megkönnyíteni a közeledést; egyik részre sem jelent megalázkodást”. 347—348. p.

A közlemény szemelvényeket ad Grigorie Gafencunak a Magyarországhoz való közeledéssel foglalkozó cikkéből (*Timpul*, 1938).

17. évfolyam 15—16. szám

1938. augusztus 16.

3410. Királyi rendelet a kisebbségi kérdés szabályozásáról. 349—352. p.

A közlemény adja II. Károly román király 1938. aug. 3-án kelt rendeletének szövegét, mely „a kisebbségi ügyek intézésével megbízott Silviu Dragomir fő-kormánybiztosi teendőit és hatáskörét kijelöli”.

3411. A Népszövetségi Ligák Uniója a nemzetiségi kérdések megoldásáról. 352—358. p.

A Népszövetségi Ligák Uniója 13. közgyűléséről (1938). A közlemény adja Jósika János báró itt elhangzott beszédének szövegét, továbbá az itt elfogadott: „A XIII. közgyűlés hét pontját a kisebbségi kérdés megoldása érdekében”.

3412. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. [5. közl.] 358—374. p.

Eszmetörténeti tanulmány. A közlemény tartalma: „A modern magyar nemzetfogalom”; „Eredmények”. Vö. még a 3378., 3389., 3397., 3304., 3419. tétellel.

3413. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [6. közl.] 374—378. p.
A csehszlovákiai német kisebbségről. 1931—1933 eseményeiből. Dokumentumokkal. Vö. még a 3361., 3370., 3381., 3390., 3399., 3428., 3452. tétellel.
3414. Hodža Milán a fajiságról és asszimilációról. 378—379. p.
A közlemény bő szemelvényt ad Hodža Milán 1907. márc. 13-án, a magyar képviselőházban mondott beszédéből.
3415. Ítéletek. [76. közl.] 380—382. p.
A közlemény tartalma: „Felmentették Czikó István dr.-t és vádlottársait a nemzetgyalázás vádja alól”; „A Tábla megsemmisítette az Iparos Otthon jogi személyisége ügyében hozott törvényszéki ítéletet” (szatmári Iparos Otthon); „Kedvező ítélet a timişoari r. k. egyházmegyei iskolaalapok ügyében”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3416. [JAKABFFY Elemér] J. E.: Egy román község monográfiája. 382—384. p.
A szerző ismerteti az alábbi művet: Anchetă monografică în comuna Be-
linţ (kiadja: Institutul Social Banat-Crişana). Bő szemelvényekkel Emil Mi-
haiu statisztikai megállapításaiból.

17. évfolyam 17. sz.

1938. szeptember 1.

3417. JÓSIKA János báró: A béke fenntartása és a kisebbségi kérdés. Írta és a
stockholmi kisebbségi kongresszuson elmondotta. — 385—389. p.
Elhangzott az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok 14. kong-
resszusán (1938, Stockholm).
3418. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: A csehszlovákiai magyar aktivizmus a
válaszúton. 389—391. p.
Rövid áttekintés.
3419. CSEKEY István: A magyar nemzetfogalom. (Befejező közlemény.) 391—400.
p.
Eszmetörténeti tanulmány. A közlemény tartalma: „Eredmények”. Vö.
még a 3378., 3389., 3397., 3404., 3412. tétellel.
3420. A népkisebbségekről a királyi helytartók beiktatásán. 401—402. p.
A közlemény szemelvényeket ad „a patriárka miniszterelnök” (Christea
Miron) kolozsvári, ill. temesvári, továbbá Alexandru Marta temesvári beszé-
déből (1938).
3421. Ítéletek. [77. közl.] 402—405. p.
A közlemény tartalma: „Büntetés a padláson felejtett zászló miatt” (Ko-
lozsváron); „A szatmári »Polgári Társaskör« ügye a bíróság előtt”.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3422. A kisebbségi főkormánybiztosság működésének irányelvei. 405—408. p.
Adja a teljes szöveget. A *Monitorul Oficial* 1938. aug. 4-i száma alapján.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3423. Nemzeti Kultúra. 408—409. p.
A közlemény ismerteti a fenti címmel induló lap első számát (1938).

ROMÁNOK RÓLUNK

3424. A román sajtó a kisebbségi statutumról. 410—412. p.

A kisebbségi kormánybiztosság felállításáról. Lapszemle az alábbi lapokból: *Timpul* (1938. aug. 10.), *Româna* (1938. aug. 10., 13.), *Patria* (1938), *Curentul* (1938), *Timpul* (1938. aug. 10., Petre Berseanu írása). Szemelvényekkel.

17. évfolyam 18. szám

1938. szeptember 16.

3425. JAKABFFY Elemér: Bánffy Ferenc báró. 413—414. p.

Nekrológ.

3426. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Az asszimilálódás a csehszlovákiai magyarság életében. 414—434. p.

A közlemény fő pontjai. a) „A hódító és megtartó nacionalizmus”; b) „Aktív és passzív asszimiláció”; c) „Az asszimilálódás a statisztika tükrében”; d) „Az asszimilálódás a lelkekben”; e) „A lelki asszimilálódás számokban és erőben”; f) „A küzdelem”.

3427. Igazságot a többségi és kisebbségi népek számára. 434—436. p.

A közlemény ismerteti Ghita Popnak Walter Lippmann „A békepolitika három elve” c. írásával foglalkozó cikkét (*Timpul*, 1938. szept.). Bő szemelvénnel.

3428. [JAKABFFY Elemér] J. E.: A szudétanémetek. [7. közl.] 436—440. p.

A csehszlovákiai német kisebbségről. 1933—1935 eseményeiből. Dokumentumokkal. Vö. még a 3361., 3370., 3381., 3390., 3399., 3413., 3452. tétellel.

3429. A nemzetkisebbségek XIV-ik kongresszusa. 440—443. p.

Beszámoló az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok stockholmi kongresszusáról (1938). A közlemény adja a kongresszus határozatának szövegét is.

3430. Ítéletek. [78. közl.] 443—445. p.

A közlemény tartalma: „Súlyosan elítélte a brassói katonai törvényszék a »Székely Nép« szerkesztőit” (Kabay Gábort és Tamás Gáspárt); „Felmentették a tiltott gyűlésezéssel vádolt református tanítókat és tanítónőket” (Nagy Terézt, Gál Viktort, Sánta Józsefet, Farkas Józsefet, Péter Lajost, Kustés Dénest, Mircse Olgát); „Táblai ítélet az 1938. évi augusztus 4-iki minisztertanácsi határozat alapján” (Ferencz Béla ügye).

3431. Események. [59. közl.] 445—446. p.

„Magyar bírókat nevezett ki Florescu ezredes-prefektus Biharmegye huszonkilenc községébe”; „A közoktatásügyi miniszter a Revízióellenes Liga ajánlásairól”; „Dragomir Silviu [kisebbségi főkormánybiztos] a saját feladatairól”; „Szabadon működhetnek az Erdélyi Gazdasági Egyesület fiókjai”.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3432. A nemzeti nevelésügyi minisztérium rendelete az iskolai beiratkozásokról. 447—448. p.

Adja az 1938. évi romániai rendelet teljes szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3433. Brandsch ismét előtérbe lépett. 448. p.

A közlemény adja a belügyminisztériumi engedély szövegét, mely felhatalmazza Rudolf Brandschot a romániai német népszervezet előkészítő bizottságának egybehívására.

17. évfolyam 19—20. szám

1938. október 16.

3434. JAKABFFY Elemér: Megfogytunk. 449—451. p.

A szerző elmélkedik a nemzetkisebbségek helyzetéről, a területi átcsatolások után (1938). Vö. a 3459. tétellel.

3435. [] DETRE: Derű- és borúlátás a jugoszláviai magyarság helyzetében. 451—454. p.

Fiktív párbeszéd, „Derűlátó” és „Borúlátó” vitája. Adatokkal.

3436. Fehér Márton. 454—455. p.

Nekrológ.

3437. Csehek és szlovákok Csehszlovákia szomszédos államaiban. 455—457. p.

Adatok a magyarországi, lengyelországi, romániai, németországi cseh és szlovák kisebbségről.

3438. Ítéletek. [79. közl.] 457—461. p.

A közlemény tartalma: „Felmentő ítélet Nits István ref. lelkész ügyében”; „Egy évi fogházra és 30 ezer lej pénzbüntetésre ítélték Vaiszlovits Emilt” (felségstértés miatt); „Felmentették a szentháromsági unitárius lelkészt, akit izgatással vádoltak, mert püspökének jogszerűtlen szenátorságát szövétt” (Pap Gyula ügye); „Visszahelyezte állásába a közigazgatási bíróság Horváth Nándor nagyszalontai városi állatorvost”; „Felmentett szavazók”.

3439. Események. [60. közl.] 461—466. p.

A közlemény tartalma: „Új rendelet a közrend biztosítására” (adja a kolozsvári 6. hadtest parancsnoksága 1938. szept. 24-i rendelete szövegét); „Himnusz rendeletet adott ki Arad polgármestere” (adja az 1938. évi rendelet szövegét); „Százhat vállalatot büntetettek meg a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény alapján”; „Engedélyezték a szatmári Kölcsey Kör működését”; „Magyar tanszéket állítanak fel a marosvásárhelyi állami tanítóképző intézetben”; „Lesújtó a szatmári pótérettségi vizsgák eredménye”; „Magyar nyelvű oktatás a tanítóképzőkben”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3440. A népszövetségi román delegáció a zsidók állampolgárságáról. 466—467. p.

A közlemény szemelvényeket ad a Petrescu-Comnen és Silviu Dragomir által vezetett román népszövetségi delegáció nyilatkozatából.

3441. A fasiszta nagytanács a zsidók ügyében. 467—469. p.

A közlemény ismerteti az olasz fasiszta nagytanács 1938. okt. 6-án megkezdett „faji kérdés vitáját”, ill. az itt hozott határozatot.

FOLYÓÍRATOK SZEMLÉJE

3442. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: Jobboldali francia vélemény Erdélyről és a magyarságról baloldali folyóiratban. 469—471. p.

A szerző ismerteti a *Cahiers de l'Union Fédérale des Combattans* (1938. ápr. 10., máj. 8.) írásait.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3443. Silviu Dragomir Románia kisebbségeiről a „Times”-ben. 471—472. p.

Ismertetés a kisebbségi főköormánybiztos cikkéről (*Times*, 1938). Adatokkal.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3444. Szlovenszko és Ruszinszko azon bírósági járásai, amelyekben a legtöbb magyar él, úgy hogy a népszámlálások szerint a lakosságnak legalább húsz %-át teszi. 473. p.

Statistikai adatok, táblázatban (1910-, 1921-, 1930-ból).

3445. A szlovenszko régi törvényhatósági és rendezett tanácsú városok magyar, illetve szlovák lakossága statisztikájában bekövetkezett változások. 474—475. p.

Statistikai adatok, táblázatban (1910-, 1919-, 1921-, 1930-ból).

3446. A ruszinszko régi rendezett tanácsú városok nemzetiségi statisztikájában bekövetkezett változások. 476. p.

Statistikai adatok, táblázatban (1910-, 1921-, 1930-ból).

3447. A németiség az egész világon. 477—479. p.

A közlemény ismerteti Wilhelm Winkler „Deutschum in aller Welt” c., statisztikai táblázatokat adó művét. Adatokkal.

ROMÁNOK RÓLUNK

3448. A „România” a magyar nyelv tanításáról. 480. p.

A közlemény szemelvényt ad a *România* (1938) egyik írásából.

17. évfolyam 21. szám
1938. november 1.

3449. Bernády György dr. 481. p.

Nekrológ.

3450. Ruszinszko. 482—486. p.

Áttekintés történelméről, ill. sorsának alakulásáról 1918—1934 között.

3451. Német oktatás Magyarországon, 486—487. p.

A közlemény részletet ad Wagner Ferenc írásából (*Nevelésügyi Szemle*, 1938. 7—8. sz.). Adatokkal.

3452. JAKABFFY Elemér: A szudétanémetek. [8. közl.] 488—491. p.

A csehszlovákiai német kisebbségről. Az 1935. májusi parlamenti választásokról. Dokumentumokkal. Vö. még a 3361., 3370., 3381., 3390., 3399., 3413., 3428. tétellel.

3453. A romániai magyar időszaki sajtó helyzetképe. 491—501. p.

A közlemény tartalma: a) „Időszaki sajtónk belső tagozódása és fejlődése” (adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „A romániai magyar időszaki sajtó számadatai az 1919—1923. és az 1935. évekből”); b) „Politikai és társadalmi hetilapok”; c) „Mulattató lapok”; d) „Irodalmi és művészeti lapok”; e) „Hitbuzgalmi és nevelőcélu lapok”; f) „Szaklapok” (adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Két vagy többnyelvű magyarok szerkesztette időszaki sajtótermé-

kek”); g) „Nevelésügyi szaklapok”; h) „Orvosi és népegészségügyi lapjaink”; i) „Testnevelő sajtónk”; j) „A romániai magyar időszaki sajtótermékek állóképessége” (statistikai táblázatokkal: 1. indulásról; 2. „Az állóképesség mérteke. A romániai magyar időszaki sajtó számadatai az 1919–1923. és az 1935. évekből”). A közleményt a „Carpatpost» Bucureștii Magyar Sajtótudósító 3. évfolyamának 45. számából” vették át. Szerkesztőségi bevezetővel.

3454. Ítéletek. [80. közl.] 507–508. p.

A közlemény tartalma: „Felmentették a tiltott propagandával vádolt gyógyszerészt” (Nagy Dezsőt).

3455. Események. [61. közl.] 508–510. p.

A közlemény tartalma: „A bánsági »Magyar Ház« ügye” (Temesváron); „Gyalog Aradról Temesvárra a nyugdíjért”; „A kisebbségi nyelvek használata a filmplakátokon és filmfeliratokon”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3456. A „România” a kisebbségekről. 510–511. p.

Adja a *România* (1938. okt. 21.) egyik cikkét.

3457. A sajtó- és igazságügyminiszter rólunk. 511–512. p.

A közlemény szemelvényeket ad Titeanunak, ill. Iamandinak a cernaui ünnepségeken mondott beszédéből (1938).

17. évfolyam 22. szám

1938. november 16.

3458. A hivatott vezér. 513–515. p.

A „bécsi döntés” után a csehszlovákiai magyar kisebbség helyzetéről. A közlemény adja Esterházy János gróf kiáltványának szövegét is (1938).

3459. Benes és Titulescu az emigrációban. 515–519. p.

Reflexió Jakabffy Elemér „Mcgfigytunk” c. írására. A cikk átvétel a *Pesti Naplóból* (1938. okt. 29.). Vö. a 3434. tétellel. Szerkesztőségi bevezetővel.

3460. Ítéletek. [81. közl.] 519–523. p.

A közlemény tartalma: „Tizenhat éven át községi bíró a vádlottak padján” (Edelhauser Antal ügye); „Zászlóper” (Demján János ügye); „Bírói eljárás a palavesszők és a szidolos üvegek miatt” (Markovits Dezső és Weisz Jakab ügye); „Amikor a táblai ügyész is a vádlott felmentését kéri” (Szabados Mátyás ügye); „Daróczi Kis Lajos hírlapíró egy hónapi fogházra ítélte a katonai törvényszék”; „Nemzetgyalázásért egyhavi elzárás” (Kujbusz Gyula, ill. Nagy Sándor ügye); „Hat hónapra ítéltek egy lapszerkesztőt” (Bélteky Lászlót); „Államellenes kijelentések miatt hat-hat naponapi fogházzal sújtott a katonai törvényszék hat bihari gazdát”.

3461. Események. [62. közl.] 523–525. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „A katonai előképzésre kötelezett ifjak templomlátogatása”; „Működési engedélyt kapott a minisztériumtól a marosvásárhelyi Magyar Tanoncotthon Egyesület”; „Szamosújvárt sárgaszínűre festik a házakat”; „Aradon csakis a román művészi irányzat kidomborításával szabad építkezni”; „Négy parlamenti és egy tartománygyűlési magyar képviselő marad Szlovákiában”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3462. A ruszinok tragikus helyzete. 526—527. p.

A közlemény ismerteti Fenczik István volt ruszin miniszter ungvári beszédét (1938). Szemelvénnel.

3463. A romániai németek egyesültek. 527—529. p.

A közlemény beszámol az 1938. nov. 6-i, temesvári nagygyűlésről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3464. Theodor Veiter: A nemzeti autonómia. (Nationale Autonomie.) 529—530. p.

Rövid ismertetés az alábbi műről: Theodor Veiter: Nationale Autonomie (Wilhelm Braumüller Universitäts-Verlag, 1938).

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3465. A „Temps” és a Népszövetség működéséről. 531. p.

Rövid ismertetés a *Temps* (1938. nov. 11.) egyik cikkéről.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3466. A felvidéki magyarság számadataiból. 531—543. p.

A közlemény adja Vargha Imre előadását, mely „a lévai járás közművelődési területének előadássorozatában” 1937-ben hangzott el. Statisztikai adatokkal (1921—1935). Szerkesztőségi bevezetővel.

3467. Ruszinok a közhivatalokban. 543. p.

Táblázatos statisztikai adatok (1935).

ROMÁNOK RÓLUNK

3468. A „Patria” véleménye a gyulafehérvári pontokról. 544. p.

A közlemény szemelvényeket ad a *Patria* (1938) egyik írásából.

17. évfolyam 23. szám

1938. december 1.

3469. JAKABFFY Elemér: Népcsere. 545—551. p.

A szerző ismerteti „a modern népcsere-gondolatok rövid történetét” Flachbarth Ernő „System des Internationalen Minderheitenrechtes” c. műve (1937) alapján.

3470. Arad és Gyulafehérvár. 551—558. p.

A gyulafehérvári határozatok aláírásának 20. évfordulója apropóján megemlékezés az azt megelőző aradi tárgyalásokról.

3471. A gyulafehérvári határozatok. 558—561. p.

Adja az 1918. nov. 18-i (dec. 1-i) határozatok magyar és román szövegét.

3472. Néplélek közeledés. 561—563. p.

Rövid beszámoló az 1938. novemberi kassai bevonulásról. A közlemény részletet ad az *Új Szellem* (1938. okt. 15.) egyik írásából. Vö. még a 3483. tétellel.

3473. A pozsonyi magyarság kívánságai. 563—564. p.

A közlemény ismerteti az 1938. novemberi emlékirat szövegét.

3474. Ítéletek. [82. közl.] 564—566. p.

A közlemény tartalma: „Kedvező döntés az üzemi alkalmazottak ügyében” (Nagyváradon); „Jóváhagyta a legfelsőbb katonai törvényszék Vaiszlovits

nagyváradi szállodatulajdonos egyéves börtönbüntetését" (Vaiszlovits Emil ügye).

3475. Események. [63. közl.] 566—568. p.

A közlemény tartalma: „Újra engedélyezték a betiltott Székelykeresztúri Kaszinó működését”; „Megvonták a marosvásárhelyi »Bethlen Kata Egyesület« jogi személyiségét”; „Vallásos összejövetelek mentesek az előzetes engedélyektől” (gyulafehérvári róm. kat. püspökség területén); „Hadtestparancsnoksági engedély szükséges a fényképezéshez Csíkmegye területén”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3476. Optálási és kisebbségi megegyezés Németország és Csehszlovákia között. 568. p.

A közlemény ismerteti az átsatolt részekre vonatkozó megegyezést (1938).

3477. Hogyan rétegződik ideológiai és politikai szempontból a magyarországi német néprész? 568—570. p.

A közlemény részletet ad Mosonyi Ferenc írásából (*Korunk*, 1938. 11. sz.).

3478. Népkisebbség-e a zsidó? 570—571. p.

A közlemény részletet ad Hoare angol belügyminiszter alsóházi beszédéből (1938. nov. 21.).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3479. PÁLL György: A „Revista Institutului Social Banat-Crișana” és „Prinz Eugen der edle Ritter”. 571—574. p.

A közlemény ismerteti a *Revista Institutului Social Banat-Crișana* 1938. évi 4. számát, ill. részletesen elemzi Cornel Grofșoreanu tanulmányát a kisebbségi kérdés szabályozásáról.

3480. A „Hitel” és a „Magyar Szövetség”. 574—575. p.

A közlemény szemelvényt ad Albrecht Dezső „Újból: a Magyar Szövetség” c. írásából (*Hitel*, 1938. 3. sz.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3481. A tartományok néprajzi százalékszámai. 576. p.

Romániában. Statisztikai adatok, táblázatban (1930).

17. évfolyam 24. szám

1938. december 16.

3482. Királyi dekrétum az egyetlen politikai szervezetről. 577—579. p.

A közlemény adja a II. Károly román király, Miron Cristea pátriárka miniszterelnök, Victor Iamandi igazságügyminiszter és Armand Calinescu belügyminiszter aláírásával, 1938. dec. 15-i keltezéssel megjelent dekrétum szövegét.

3483. Újabb adatok a magyar és szlovák néplélek közeledéséhez. 579—580. p.

A közlemény szemelvényeket ad Mach Sándor szlovák propagandafőnök által az *Új Magyarságnak* (1938) adott nyilatkozatából. Vö. még a 3472. tétellel.

3484. MIKÓ Imre: A romániai magyarság panaszai a Nemzetek Szövetsége előtt. Összeállította: — dr. 581—585. p.

A szerző felsorolja a panaszokat az alábbi csoportosításban: a) „Nem magyar származású panaszok”; b) „Magyarországból származó beadványok”; c) „Összefoglalás” (a panaszok vizsgálata egyéb szempontok szerint).

3485. Kik vesztek el ingatlanaikat és mennyi föld osztható szét a Magyarországhoz visszacsatolt részekben? 586—589. p.

A közlemény ismerteti „a magyar kormány kijelentett programját”. Adatokkal.

3486. Anyaggyűjtés a magyarosításhoz. 589—591. p.

A közlemény adja Blaskovits Ferenc 1896. márc. 17-én, a magyar képviselőházban mondott beszédének szövegét (Képviselőházi Napló, XXI., 80. p.). Vö. még a 3508. tétellel.

3487. Ítéletek. [83. közl.] 591—592. p.

A közlemény tartalma: „Négyhavi fogház a lefordított rádióhírek kapcsán” (Mogyorósi Sándor ügye); „Súlyos büntetés egy szentkép miatt” (Lokodi Gáspár ügye); „Büntetés az át nem nézett magyarországi könyvek miatt”

3488. Események. [64. közl.] 592—596. p.

Adalékok a romániai magyarság sérelmeihez. A közlemény tartalma: „Succavában csak románul beszélhetnek a zsidó vallású polgárok” (adja George Alexianu 1938. dec. 1-i rendeletének szövegét); „Magyar tekintélyek jelentkezése a kisebbségi helyzet és érdekképviselet megtárgyalására” (adja Gyárfás Elemér és Willer József Miron Cristeához intézett emlékirata szövegét); „Hivatalos közlemény Scheffler Ferenc dr. letartóztatásáról” (adja Fodor Lőrinc rendőrkesztor hivatalos jelentésének szövegét); „Felsőbb utasításra valamennyi marosvásárhelyi társadalmi egyesületnek be kellett terjeszteni alapszabályait és tagnévsorát”; „Katolikusok küldöttsége kérte a temesi helytartóságon az ifjúsági egyesület működésének engedélyezését”; „Letartóztatták dr. Böszörményi Károly pettyéni földbirtokost és fiát”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3489. Dr. Basch nyilatkozata a „Völkischer Beobachter”-ben a magyarországi „népcsoport” kívánságairól. 596—598. p.

A magyarországi német kisebbségről. A közlemény teljes terjedelmében adja a *Völkischer Beobachter* (1938. dec. 14.) egyik írását.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3490. Szám adatok a Magyarországhoz visszacsatolt területekről. 598—602. p.

Táblázatos statisztikai adatokkal (1869—1930). A közlés alapja a *Magyar Statisztikai Szemle* (1938. 10. sz.) egyik írása.

3491. A keresztény—zsidó házasságok aránya öt országban. 602—603. p.

Statisztikai adatok az olaszországi, lengyelországi, csehszlovákiai, németországi, ausztriai, magyarországi helyzetről. Kovács Alajos összeállítása alapján.

ROMÁNOK RÓLUNK

3492. A „România” fejtegetései az etnikai elsőbbség problémájáról. 603—604. p.

Romániában. A közlemény szemelvényeket ad a *România* (1938. dec. 13.) egyik írásából.

3493. A „Capitala” jelentése a romániai zsidókérdés megoldási tervéről. 604. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Capitala* (1938) egyik írását.

3494. A pannonthalmi főapát intelme. 1. p.
3495. JAKABFFY Elemér: Ismét új helyzetben az új év küszöbén. 2—3. p.
A romániai Nemzeti Újjászületés Frontjának megalakulásáról. Adja Willer József ezzel kapcsolatos nyilatkozatát is.
3496. PROKOPY Imre: A jugoszláviai nemzeti kisebbségek iskolaügyi helyzete a statisztika tükrében. 3—8. p.
Statisztikai adatokkal A *Vreme* (1938. dec. 3.) egyik írása alapján.
3497. Esterházy János gróf a magyar—szlovák viszonyról a szlovenszkoí választások előtt. 8—10. p.
A közlemény szemelvényt ad a szlovákiai Egyesült Magyar Párt elnökének a pozsonyi rádióban elhangzott beszédéből.
3498. Román közéleti előkelőségek reánk vonatkozó karácsonyi megnyilatkozásai-ból. 10—13. p.
A közlemény szemelvényeket ad az alábbiak nyilatkozataiból: Grigore Gafencu (1938. dec. 29.), Alexandru Marta (*Aradi Közlöny*, 1938. dec. 25.), Mihai Dobriceanu (*Hírlap*, 1938. karácsonyi szám).
3499. Ítéletek. [84. közl.] 14—15. p.
A közlemény tartalma: „Két évi elzárásra és hat évi jogvesztésre ítélte a katonai törvényszék Scheffler Ferenc kanonokot”.
3500. Események. [65. közl.] 16. p.
A közlemény tartalma: „A váradi Kereskedelmi Csarnok feloszlata”; „Silviu Dragomir főköormánybiztos beszámolója”.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3501. Megegyezés a német birodalom és Cseh-Szlovákia között az optálás kérdésében és a népcsoportok védelmére. 16—21. p.
A közlemény adja az alábbi szerződés teljes szövegét: „A német kormány és a cseh-szlovák kormány azon óhajtól vezetve, hogy azon állampolgársági és optálási kérdések szabályoztassanak, amelyek a szudétanémet területeknek a német birodalommal való egyesüléséből származnak” (Berlin, 1938. nov. 20.); továbbá „A német kormány és a cseh-szlovák kormány azon kívánságtól vezetve, hogy a német birodalomban és különösen a szudétanémet részekben, illetőleg az egész cseh-szlovák államban és ennek egyes országaiban a kölcsönös együttműködés lehetősége szabályoztassék, a következőket jelentik ki:” (Berlin, 1938. nov. 20.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3502. KERTÉSZ János: A Szepesség bibliográfiája. Összeállította: Dr. —. [1. közl.] 21—28. p.
Az alábbi csoportosítás szerint: „A szepesség általában”: a) „Történelem”, b) „Gazdasági kérdések”. Vö. még a 3512., 3519., 3527., 3542. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3503. A megmaradt Csehszlovákia lakossága. 28. p.
Statisztikai adatok (1938).

3504. A magyar népkisebbség és a Nemzeti Újjászületés Frontja. 29—30. p.
Megjegyzések a romániai Nemzeti Újjászületés Frontja megalakulásához.
3505. Călinescu belügyminiszter meghívója. 30—31. p.
Szemelvények az 1939. jan. 11-i, a romániai Nemzeti Újjászületés Frontjával foglalkozó rádióelőadásból.
3506. Nyilatkozatok a magyar kormány kisebbségi politikájához. 31—38. p.
Lapszemle az alábbi lapokból: *Pester Lloyd* (1938. évi karácsonyi szám, Imrédy Béla vezércikke), *Deutsche Allgemeine Zeitung*, *Völkischer Beobachter* (1938. dec. 30., „Ígéretek fent — erőszakosság lent” c. írás; adja a teljes szöveget), *Günser Zeitung* (szemelvénnel).
3507. A szlovákiai magyarok kulturális feladatai és iskolai sérelmei. 38—39. p.
A közlemény ismerteti Fleischmann Gyula pozsonyi rádióban elhangzott beszédének szövegét.
3508. Újabb adatközlés Beyer dr. részére. 39—41. p.
Adalékok a magyarországi német kisebbség történetéhez, ill. a magyarosításhoz (*Keleti Újság*, 1939. jan. 11—8.). Vö. még a 3489. tétellel.
3509. PAPP József: Az erdélyi szászok jogállása a magyar uralom alatt. 41—46. p.
Történeti áttekintés (1224—1937). Adatokkal.
3510. Végrehajtási utasítás a Nemzeti Újjászületés Frontjáról szóló törvényhez. 46—49. p.
Adja a végrehajtási utasítás teljes szövegét.
3511. Események. [66. közl.] 50—51. p.
A közlemény tartalma: „Elismerő szavak egy alpolgármesteri beiktatás alkalmából” (Nagybányán), „Scheffler Ferenc kanonok kegyelmet kapott”; „A temesi helytartóság területén valamennyi baptista imaházat bezártak”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3512. KERTÉSZ János: A Szepesség bibliográfiája. Összeállította: Dr. —. [2. közl.] 51—60. p.
Az alábbi szempontok szerint: 1. „A Szepesség általában”: a) „Szociográfia”, b) „Nemzetiségi kérdés”, c) „Általános munkák”; 2. „Szepes vármegye”. Vö. még a 3502., 3519., 3527., 3542. tétellel.

3513. MESKÓ Miklós: Válaszúton — vagy útvesztőben? 61—65. p.
Az erdélyi magyarság helyzetéről.
3514. PROKOPY Imre: A jugoszláviai képviselőválasztások. 65—81. p.
Az 1938. dec. 11-i választásokról. Adatokkal; statisztikai táblázattal. „Ezt az igen érdekes tanulmányt a szerző engedelmével a Budapesten megjelenő »Magyar Szemle« 1939. évi februári számából vettük át.”

3515. [] HUNGARICUS Viator: Válasz a Kronstädter Zeitungnak. 81—86. p.
A magyarországi németiség helyzetéről. A szerző szemelvényt is ad Basch Ferenc „Handwörterbuch des Grenz- und Auslandsdeutschum” (2. köt. 303—304. p.) c. művéből. Vö. még a 3534. tétellel.

3516. Ítéletek. [85. közl.] 86—87. p.

A közlemény tartalma: „Pénzbüntetésre ítélte a katonai törvényszék a revizionizmussal vádolt szamosújvári esperest és lelkes-tanítót” (Lőrincz Jánost és Veress Lászlót).

3517. Események. [67. közl.] 87—88. p.

A közlemény tartalma: „A Nemzeti Újjászületés Arcvonalala magyar vezetőségi tagjainak kinevezése” (adja II. Károly román király 1939. febr. 6-i rendeletének szövegét).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3518. A romániai Német Népközösség és a Nemzeti Újjászületés Frontja. 88—90. p.

A közlemény adja a következő dokumentumok szövegét: a) „A belügyminiszter [Armand Calinescu] levele a népközösség elnökéhez” [Fabritius Frigyeshez]; b) „Fabritius német népközösségi elnök felhívása a romániai németekhez” (1939. jan. 10.); c) „Az országos evangélikus nagytanács körlevele Brassóból” (1939. jan. 6.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3519. KERTÉSZ János: A Szepesség bibliográfiája. Összeállította: Dr. —. [3. közl.] 90—95. p.

Az alábbi szempontok szerint: a) „Szepes vármegye”; b) „Dobsina”. Vö. még a 3502., 3512., 3527., 3542. tétellel.

DOKUMENTUMOK

3520. A magyarság csatlakozása a Nemzeti Újjászületés Frontjához. 95—96. p.

A közlemény adja az 1939. jan. 14-i tárgyalásokról a félhivatalos lap jelentését, továbbá az 1939. jan. 17-én aláírt okmány szövegét. Bevezetővel.

18. évfolyam 5. szám

1939. március 1.

3521. XI. Pius pápa és a kisebbségek. 97—98. p.

Nekrológ.

3522. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovákiai és kárpátaljai magyarság új helyzete. 99—102. p.

A Magyarországhoz csatolt terület magyar lakosságáról. Adatokkal.

3523. Ítéletek. [86. közl.] 102—105. p.

A közlemény tartalma: „A felekezeti iskola növendékei köszönhetnek magyarul” (Bodor Sándor ügye); „A Semmitőszék döntése egy magyar szülő iskolaválasztási jogáról” (Lukács Lázár ügye); „Szász zászlót tűzött ki — felmentették” (Georg Kraft ügye); „Ítélet a betegsegélyzőpénztári orvosok ügyében” (Nagyváradon); „Ungár Adolf dr.-t elítélték”.

3524. Események. [68. közl.] 105—107. p.

A közlemény tartalma: „Tizenhat magyar a szabadkai városi képviselőtestületben” (a *STUD.* alapján); „Pozsonyban a német iparosok kibuktatták a magyarokat a régi közös ipartársulattól”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3525. A kormány és a bulgár kisebbség megállapodása. 107—108. p.

A romániai bolgár kisebbségnek a Nemzeti Újjászületés Arcvonalába való felvételi kérelméről. A közlemény adja a román kormány és a bolgár kisebbség közt létrejött megállapodás szövegét (1939. febr.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3526. JAKABFFY Elemér: Némedi Lajos: A németiség magyar szemmel. 108—117. p.

A szerző részletesen ismerteti az alábbi művet: Némedi Lajos: *Das Gesamtdeutschum im ungarischen Blickfeld* (kiadta: *Neue Heimatblätter*, 1938).

3527. KERTÉSZ János: A Szepesség bibliográfiája. Összeállította: Dr. —. [4. közl.] 118—123. p.

Az alábbi szempontok szerint: a) „Igló”; b) „Iglófűred”; c) „Késmárk”. Vö. még a 3502., 3512., 3519., 3542. tétellel.

DOKUMENTUMOK

3528. Bánffy Miklós gróf megnyitó beszéde a Magyar Népközösség első értekezletén. 123—125. p.

Elhangzott 1939. febr. 11-én. Adja a beszéd szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNY

3529. Temesvár város népmozgalmi adatai 1938. évben. 125. p.

Statisztikai adatok, táblázatban.

ROMÁNOK RÓLUNK

3530. Zigre kultuszminiszter a kisebbségi egyházakról. 126. p.

A közlemény szemelvényt ad Nicolae Zigrének beiktatásakor (1939. febr. 6.) mondott beszédéből.

3531. Szamos tartomány új királyi helytartója a kisebbségekhez. 126—128. p.

Részletet ad Coriolan Tatarunak az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet kolozsvári csoportja küldöttsége előtt mondott beszédéből.

3532. Călinescu helyettes miniszterelnök a kisebbségekről. 128. p.

Részletet ad Călinescunak a *Paris Soir* (1939) munkatársa előtt tett nyilatkozatából.

18. évfolyam 6. szám
1939. március 16.

3533. Cristea Miron dr. †. 129. p.

Nekrológ

3534. JAKABFFY Elemér: Hungaricus Viator és a Kronstädter Zeitung vitájához. 130—134. p.

A magyarországi németiség helyzetéről. Vö. a 3515. tétellel.

3535. CSERESNYÉS Iván: Próbálkozások vegyes bizottságokkal. 135—139. p.
A kisebbségi jogok védelmének megoldási-kísérleteiről. A szerző több kétoldalú szerződést is bemutat.
3536. Stefan Lucaciu — beszéljen magyarul! 139—141. p.
Az interimár bizottságokról. A közlemény bemutatja a bikfalvi református elemi iskola ügyét.
3537. A romániai román és magyar megbízott kijelentései a Népszövetségi Ligák Uniója legutóbbi tanácsülésén. 141—142. p.
A közlemény adja Jósika János rövid nyilatkozatának szövegét.
3538. Ítéletek. [87. közl.] 142. p.
A közlemény tartalma: „Felmentették az államellenes izgatással vádolt csikmegyei vezetőférfiakat” (Pál Gábor, Gyárfás Elemér, Pitner Árpád, László Ignác, Ábrahám József és Szakács Balázs ügye).
3539. Események. [69. közl.] 142—144. p.
A közlemény tartalma: „Dragomir Silviu átirata a magyar tannyelvű elemi iskolákról” (adja az átirat szövegét is); „Mátyás király szülőházának bronz emléklapja körül” (Kolozsváron).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3540. Német panaszok Lengyelországban. Események Danzigban és Varsóban. 144—146. p.
A lengyelországi német kisebbségről. A közlemény beszámol a danzigi és varsói 1939. februári, a német kisebbséget ért sérelmekről.
3541. Az egyke a vajdasági német falvakban. 146—147. p.
A *STUD* (1939) írása alapján. Adatokkal.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3542. KERTÉSZ János: A Szepesség bibliográfiája. Összeállította: Dr. —. (Befejező közlemény.) 148—153. p.
Az alábbi szempontok szerint: a) „Löcse”; b) „Lubló”; c) „Lunlófüred”; d) „Podolin”; e) „Poprád”. Vö. még a 3502., 3512., 3519., 3527. tétellel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3543. A „Volk und Reich” magyar füzetek. 153—156. p.
A közlemény részletesen ismerteti a *Volk und Reich* 1939. 2. számának írásait.

18. évfolyam 7—8. szám
1939. április 16.

3544. BALOGH Arthur: Téves felfogások az új helyzettel kapcsolatban. 157—159. p.
Megjegyzések az 1938. februári romániai rendszerváltozáshoz.
3545. JAKABFFY Elemér: A szálla és a gerenda históriája. 160—165. p.
„A háború előtti magyar nemzetiségi politikáról”. A szerző szemelvényeket ad Bülow „Deutsche Politik” c. művéből (1916).
3546. CSERESNYÉS Iván: Az ukránok. [1. közl.] 165—180. p.
Átfogó tanulmány az ukrán kisebbségről. Adatokkal. Vö. még a 3555., 3561., 3581. tétellel.

3547. Ítéletek. [88. közl.] 180—183. p.

A közlemény tartalma: „Hathónapi fogház a királyhimnusszal szemben tanúsított tiszteletlen magatartásáért” (Ötvös Márton ügye); „A magyarul köz-hírré tétel nem büntetendő cselekmény (Gidófalvi Dénes ügye); „Semmitő-széki határozat a tenkei plébános politikai perében” (Vajda József ügye); „A nagyszebeni katonai törvényszék tárgyalja újra a türi plébános izgatási perét” (Lokodi Gáspár ügye); „Ítélet P. Trefán Leonárd irredenta-perében”; „Két-hónapi elzárásra ítélte a katonai törvényszék Csengery István dr. szatmári közjegyzőt”; „Elmagyarosításért — háromhavi elzárás” (Márton József ügye); „Felmentették György Józsefet és Bíró Istvánt”.

3548. Események. [70. közl.] 183—185. p.

A közlemény tartalma: „A román alkalmazottak elhelyezése a magánvállalatoknál”; „Nyomát község unitárius felekezeti iskolájának ügye”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3549. 200 Gudini U Banata 1738—1938. 185—186. p.

A közlemény ismerteti a fenti címmel megjelent, bolgár nyelvű művet (kiadta: *Banatsci Balgarsci Glásnici*).

3550. Az Institut für Grenz- und Auslandsstudien 1939-iki évkönyve. 186. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3551. Hunyadvármegye népi statisztikája. 187—188. p.

Átvétel a *Dévai Újság* 1939. márc. 19-i számából. Adatokkal.

3552. A Magyarországhoz visszacsatolt részeken elrendelt népszámlálás adataiból. 188. p.

Statisztikai adatok, táblázatban a Csehszlovákiától visszacsatolt területek lakosságáról (1938. dec., 1930).

18. évfolyam 9. szám

1939. május 1.

3553. OBERING József György: A magyar szervezetek jogi helyzete Romániában. 189—196. p.

A közlemény ismerteti az alábbi dokumentumokat: a) „Az igazságügyi minisztérium kolozsvári direktorátusának 33.000/1922. számú rendelete”; b) „Az 1929. évi március hó 28-i szervezeti törvény”; c) „Az 1935. évi április 6-i szervezeti törvény”; d) „Az 1938. évi február 5-iki rendelet törvény”; e) „A szervezetek szervezéséről szóló 1935. évi törvényt módosító 1938. évi június hó 23-iki királyi dekrétum”; f) „Az 1938. évi augusztus hó 1-i minisztertanácsi jegyzőkönyv”; g) „A szervezeti törvény 1939. évi január hó 20-i legújabb módosítása”.

3554. A kisebbségi jogok képviselői és a Nemzetek Szövetsége. 197—211. p.

„Jakabffy Elemér dr. székfoglalója a Magyar Tudományos Akadémia 1939. évi március 27-én megtartott ülésén”.

3555. CSERESNYÉS Iván: Az ukránok. (Második közlemény.) 211—214. p.

Átfogó tanulmány a lengyelországi ukrán kisebbségről (1919—1931). Adatokkal. Vö. még a 3546., 3561., 3581. tétellel.

3556. Ítéletek. [89. közl.] 214—215. p.

A közlemény tartalma: „Elutasította a Semmitőszék a nagyszebeni szász evangélikus egyháznak a nem állam-nyelven vezetett könyvek adóösszelete elleni felfolyamodását”; „Felmentették a tiltott röpiratok rejtegetésével vádolt postatisztviselőt” (Kiss Erzsébetet); „Ítélet államellenes dalok éneklése miatt” (Bányai László ügye).

3557. Események. [71. közl.] 215—218. p.

A közlemény tartalma: „Ismét megengedték a rádiókészülékek használatát” (a magyar rádiótulajdonosoknak); „A román személyzet alkalmazásának ellenőrzése”; „Az állampolgárok lajstromából tévesen töröltek sorsa” (Nagyváradon); „Az állampolgárság nélküliek jelentkezése” (Kolozsváron).

DOKUMENTUMOK

3558. Gróf Esterházy János szózata a Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület működésének betiltása alkalmából. 218—219. p.

A közlemény adja Esterházy János gróf Tiso szlovák miniszterelnökhöz intézett nyílt levelének szövegét. Bevezetővel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3559. Számadatok Kárpátalja könyvtáraiból. 220. p.

Statistikai adatok, táblázatban (1935). A *Stud* 1939. ápr. 4-i kisebbségi mellékletének írása alapján.

18. évfolyam 10. szám
1939. május 16.

3560. PÁLL György: Az állampolgársági ügy rendezése. 221—223. p.
Romániában.

3561. CSERESNYÉS Iván: Az ukránok. (Harmadik közlemény.) 223—226. p.
Átfogó tanulmány a lengyelországi ukrán kisebbségről (1930—1933). Adatokkal. Vö. még a 3546., 3555., 3581. tétellel.

3562. A magyarság helyzete Szabadkán az új városi vezetés alatt. 226—228. p.
„A közlemény átvétel a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet Heti Értesítőjének [1939.] ápr. 18-án megjelent 14. számából.”

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3563. A magyarországi 1939. évi IV. törvénycikk a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról. 228—243. p.
Adja a törvénycikk teljes szövegét.

3564. Ítéletek. [90. közl.] 244—245. p.
A közlemény tartalma: „A nagyszalontai Magyar Ház ügye a tábla előtt”; „Nagykárolyi ügyvéd a hadbírótság előtt” (Melinda László ügye).

3565. Események. [72. közl.] 245—247. p.
A közlemény tartalma: „Megnyílt a Magyar Népközség bukaresti irodája”; „Házkutatás a zilahi református templomban”; „Tátáru királyi helytartó rendelete a hivatalos köszönési formáról (adja a rendelet szövegét is); „Emlékiratban tiltakozott a felsőbányai magyarság az új alpolgármester kinevezése ellen”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3566. Szárnyat bontott a magyarországi „völkisch”-mozgalom. 247—250. p.
A közlemény részletesen beszámol arról, hogy 1939. „április 30-án a tolna-
megyei Cíkó községben megalakult a Basch Ferenc-féle Volksbund”.
3567. Karmasin beszéde a szlovákiai németek hivatásáról és a magyarok és németek
közi viszonyról. 251—252. p.
A pozsonyi németiség 1939. május elsejei munkaünnepélyéről. A közlemény
szemelvényeket ad Oberlindober (a német birodalmi nemzeti szocialista párt
egyik vezető funkcionáriusa), ill. Karmasin államtitkár beszédéből. (A *Grenz-
bote* egyik 1939. évi tudósítása alapján.)

18. évfolyam 11. szám
1939. június 1.

3568. Népkisebbségi képviselő. 253—254. p.
Romániában. A közlemény adja a „16 magyar képviselői és 5 magyar sze-
natori jelölt” névjegyzékét is.
3569. A szlovákiai magyarság iskolaviszonyai. 254—256. p.
A közlemény iskolatípusok szerint vizsgálja „az új szlovák állam” magyarsá-
gának iskolaügyét. Adatokkal. (Átvétel a *Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet He-
ti Értesítőjének* 1939. 17. számából.)
3570. A magyar külügyminiszter jelentőséges szavai. 257—258. p.
A közlemény szemelvényeket ad gróf Csáky István 1939. máj. 10-i beszédé-
ből. Bevezetővel.
3571. THOMKA Viktor: Egy aldunai székely község szociográfiája. [1. közl.]
258—264. p.
Falut tanulmány Hertelendyfalváról (Vojlovicáról). Statisztikai adatokkal. A
cikket a *Testvérségből* (1939) vették át. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a
3589., 3610., 3617., 3656. tétellel.
3572. A zsidók áttérése. 264—265. p.
A közlemény kivonatot ad „a Jugoszláv Királysági Református Keresztény
egyház országos tanácsának 1939. évi március 21-én Novi Vbráson tartott
ülése jegyzőkönyvéből”.
3573. Ítéletek. [91. közl.] 265—267. p.
A közlemény tartalma: „Felmentettek egy rosszindulatú feljelentésben
megvádolt katolikus plébánost” (Stéger Gyula Gellértet); „Véglegesen lefog-
lalták az állam javára Sztancsófalva hitelszövetkezeti épületét”; „Háromévi
fegyházra ítélt a katonai törvényszék egy aradi ügyvédet” (Zubor Imrét);
„Helyben hagyta a szebeni katonai törvényszék is dr. Vajda József volt tenkei
plébános büntetését”.
3574. Események. [72. közl.] 267—268. p.
A közlemény tartalma: „A vállalatok nem 80 százalék etnikai románt, ha-
nem 80 százalék román állampolgárt kötelesek alkalmazni” (magánvállalatok-
nál, Kolozsváron); „Minden magyar gyermek saját anyanyelvén vizsgázik hit-
tanból” (a bánffihunyadi elemi iskolában).

MÁS NEMZETKISEBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3575. A zsidókérdés első törvényes rendezése Szlovákiában. 269—270. p.

Az 1939. ápr. 18-i rendelet ismertetése. („A Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet Heti Értesítőjének [1939.] május 9-ikén megjelent 17-ik számából.”)

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3576. A Román Statisztikai Intézet igazgatója Románia nemzetiségeiről. 270—280. p.

A közlemény részletesen ismerteti Manoila Sabin „Etude ethnographique sur la population de la Roumaine — Ethnographical survey of the population of Romania” c. művét. A közleményt a *Carpatpost*-ből (1939. május 15.) vették át.

18. évfolyam 12. szám

1939. június 16.

3577. A választások. 281—288. p.

Az 1939. évi romániai parlamenti választásokról. A közlemény adja a magyar képviselők, ill. szenátorok névsorát (foglalkozással, ill. életrajzi adatokkal); továbbá részletesen ismerteti a választói törvényt (megj.: *Monitorul Oficial*, 1939. máj. 9.).

3578. A Magyar Népközség hivatalos beszámolója a választásokról. 288—289. p.

A közlemény adja „a Nemzeti Újjászületési Front Magyar Alosztálya hivatalos közlését” az 1939. évi romániai parlamenti választásokról.

3579. A romániai magyar és német népkisebbség parlamenti képviselőinek számadatai kilenc választásról. 290—291. p.

Az 1922., 1926., 1927., 1928., 1931., 1932., 1933., 1937., 1939. évi romániai parlamenti választásokról. Helyreigazítását l. a 3598. tételnél.

3580. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Szlovákiai magyar problémák. 291—295. p.

A szerző vizsgálja a „bécsi döntés” utáni helyzetet.

3581. CSERESNYÉS Iván: Az ukránok. (Negyedik közlemény.) 295—299. p.

Átfogó tanulmány a lengyelországi ukrán kisebbségről (1934—1935). Vö. még a 3546., 3555., 3561. tétellel.

3582. Gafencu külügyminiszter a kisebbségi kérdéstről a képviselőház első ülésén. 299—300. p.

A közlemény ismerteti az 1939. június 9-én elhangzott beszédet.

3583. Magyar sérelmek és kívánságok a jugoszláv törvényhozás előtt. 300—301. p.

A közlemény ismerteti Fodor Gellértnek a földművelésügyi költségvetés vitája alkalmából tett felszólalását.

3584. A MANSZ és évi népkisebbségi pályázatának eredményei. 301—303. p.

A közlemény részletesen ismerteti a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége által Budapesten, 1939-ben meghirdetett pályázat eredményét.

3585. Ítéletek. [92. közl.] 303. p.

A közlemény tartalma: „A magyar nyelven lefolytatott választott bírósági tárgyalások ítélete is jogérvényes”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3586. Román lapok a választások népkisebbségi eredményeiről. 304—308. p.
 Lapszemle az alábbi lapokból: *Universul* (1939. jún. 12., „Magyar sajtó a romániai választások eredményeiről” c. írás), *Curentul* (1939. jún. 13.), *Timpul* (1939. jún. 14., „A romániai parlamenti választások és az etnikai kisebbségek” c. írás). Bő szemelvényekkel.
3587. A gyógyszerészeti laboratóriumokról és gyógyszerházakról. 308. p.
 Romániában. A közlemény szemelvényt ad a *Curentul* (1939. máj. 28.) egyik írásából.

18. évfolyam 13—14. szám
 1939. július 16.

3588. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Az európai nemzetiségek önkormányzatai a világháború előtt. [1. közl.] 309—322. p.
 Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „Az önkormányzat (autonómia) fogalma”. Vö. még a 3600., 3609., 3615. tétellel.
3589. THOMKA Viktor: Egy aldunai székely község szociográfiája. (Második közlemény.) 322—327. p.
 Falut tanulmány Hertelendyfalváról (Vojlovicáról). Statisztikai adatokkal. A cikket a *Testvériségből* (1939) vették át. Vö. még a 3571., 3610., 3617., 3656. tétellel.
3590. Călinescu miniszterelnök a kisebbségi kérdésről. 327—328. p.
 A közlemény szemelvényt ad Armand M. Călinescunak a felirati vita során, 1939. jún. 18-án mondott parlamenti beszédéből.
3591. Ítéletek. [93. közl.] 328—331. p.
 A közlemény tartalma: „Elvi jelentőségű döntés egy iskolaperben” (Ferenczy Imre ügye); „Bűnvádi eljárás és ítélet egy zászló ki nem tűzése miatt” (Czumbel Lajos ügye); „Bűnvádi eljárás és ítélet a helységnevek magyarul írásáért” (Major Béla ügye); „Az ítéletábla mérsékelte Ungár Adolf büntetését és annak végrehajtását felfüggesztette”; „Eljárás és ítélet egy szappanfeliratért” (Breckner Vilmos ügye); „A volt rendszer bírálatáért 3000 lej büntetés” (Gyulai Zsigmond ügye); „Megbüntettek egy református lelkészt” (Vadon Andrást).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3592. Völkische Kampfpresse. 331—334. p.
 A német kisebbségek sajtóviszonyairól, országonként. A közlemény részletesen ismerteti Oscar Hartung tanulmányát (*Deutschum im Ausland*, 1939. jún.).
3593. Klein Antal képviselő, a magyar-svábok egyik vezetőjének és dr. Mühl Henrik sváb képviselőnek szócsatája a magyar képviselőházban. 334—337. p.
 1939. jún. 28-án. A közlemény röviden ismerteti Klein Antal felszólalását, továbbá adja a vita szövegét.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3594. A Szentsek hivatalos lapja a romániai kisebbségek helyzetéről. 337—338. p.
 Rövid ismertetés az *Osservatore Romano* (1939. júl. 1.) egyik cikkéről.

DOKUMENTUMOK

3595. A Romániai Magyar Népközösség megnyilatkozása a törvényhozás előtt. 338—339. p.

A közlemény adja annak a nyilatkozatnak a szövegét, mit „1939. jún. 22-én Teleki Ádám a képviselőházban, Szász Pál pedig a szenátusban tett”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3596. A magyar kisebbség hűségnyilatkozata. 339—342. p.

A közlemény adja a *România* (1939. jún. 17.) egyik írását.

3597. Régi probléma. 342—344. p.

A közlemény adja az *Universul* (1939. jún. 18.) J. L. jelzéssel megjelent, Horthy Miklós képviselőházi megnyitóbeszédével foglalkozó írását.

3598. Hibaigazítás. 344. p.

A 3579. tételhez.

18. évfolyam 15. szám

1939. augusztus 1.

3599. BALOGH Arthur: Vélemények a ruszin autonómiáról. 345—351. p.

A szerző különböző javaslatokat ismertet a „Kárpátalja-i terület közigazgatására vonatkozóan”.

3600. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Az európai nemzetiségek önkormányzatai a világháború előtt. (Második közlemény.) 351—366. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény fő pontjai: a) „Az önkormányzatok története”; b) „Az önkormányzat fajtái”; c) „Időbeli és térbeli határok”; d) „Az európai nemzetiségi önkormányzatok a XIX. század folyamán és a világháború előtti időben”. Vö. még a 3588., 3609., 3615. tétellel.

3601. A Szlovákiai Rádiótársaság megalakulása és a magyarság. 366—367. p.

1939 márciusában. A közlemény átvétel a *Kisebbségi Stud.* 1939. júl. 11-i (1. évf. 25. sz.) számából.

3602. Ítéletek. [94. közl.] 368—370. p.

A közlemény tartalma: „Bírószági döntés a kisebbségi iskoláknál működő középiskolai tanárok román nyelvvizsgájáról” (a temesvári róm. kat. magyar fiúgimnázium két tanárának ügye).

3603. Események. [74. közl.] 371. p.

A közlemény tartalma: „Engedélyezték a temesvári »Magyar Ház« újra-megnyitását” (adja Alexandru Marta 1939. júl. 5-i Kakuk Jánosnak küldött értesítésének szövegét).

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3604. Az 1939 március 16-iki német rendelet a cseh-morva tér jövő államjogi helyzetének alakulásáról. 371—374. p.

Adja a rendelet teljes szövegét.

ROMÁNOK RÓLUNK

3605. A Nagykárolyban felfedezett magyar okmány. 374—376. p.

Szatmár megye lakosságáról. A közlemény adja R. Seişanu írását (*Universul*, 1939. jún. 20.).

3606. JAKABFFY Elemér: A déltiroli népköltöztetéshez. 377—379. p.
Megjegyzések a déltiroli német kisebbség helyzetével kapcsolatban. Vö. még a 3621. tétellel.
3607. Az állampolgárság ügye. Régi sérelmek. — Új rendelkezések. 380—383. p.
Romániában. A közlemény szemelvényt ad az 1939. júl. 27-i rendelettvényből, továbbá Iamandi igazságügyminiszter leiratának szövegét.
3608. BALOGH Arthur: Orvosolja-e az új törvény az állampolgárság körüli bajokat. 383—386. p.
A szerző vizsgálja az 1939. júl. 27-i romániai rendelettvényt.
3609. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Az európai nemzetiségek önkormányzatai a világháború előtt. (Harmadik közlemény.) 386—398. p.
Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „Az európai nemzeti önkormányzatok a XIX. század folyamán és a világháború előtti időben”. Vö. még a 3588., 3600., 3615. tétellel.
3610. THOMKA Viktor: Egy aldunai székely község szociográfiája. (Harmadik közlemény.) 398—403. p.
Falutanulmány Hertelendyfalváról (Vojlovicáról). A cikk átvétel a *Testvériségből* (1939). Vö. még a 3571., 3589., 3617., 3656. tétellel.
3611. Ítéletek. [95. közl.] 403—404. p.
A közlemény tartalma: „Felmentette a katonai törvényszék Fodor Miklós református lelkészt és társait” (izgatási per); „A görög-keleti teológia rektora mint mentőtanú egy református lelkész bűnügyében” (Orth Imre ügye).
3612. Események. [75. közl.] 404—406. p.
A közlemény tartalma: „Dr. Vajda József plébános kegyelmet kapott”; „Huszonöt napos nyelvtanfolyamra rendelték több felekezeti tanítót” (a Királyhágómelléki ref. püspökség területén); „Új tudnivalók a levelek és levelezőlapok címzéséről” (adja a kisebbségi minisztérium átiratának szövegét); „Revizionista térképek a levelekben”.

ROMÁNOK RÓLUNK

3613. Román városrészek a székely városokban. 406—408. p.
A közlemény adja Dragoș Vrânceanu írását (*Curentul*, 1939. júl. 22.).

3614. Tizenhét éven át. . . 409—410. p.
A *Magyar Kisebbség* indulásának (1922. szept. 1.) 17. évforulója alkalmából, s az 1939. szept. 1-i német támadás apropóján elmélkedés az európai kisebbségek helyzetéről.
3615. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Az európai nemzetiségek önkormányzatai a világháború előtt. (Befejező közlemény). 410—421. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „Az európai nemzeti önkormányzatok a XIX. század folyamán és a világháború előtti időben”. Vö. még a 3588., 3600., 3609. tétellel.

3616. KARDHORDÓ Károly: Néptelepülés és asszimiláció a Bánságban. [1. közl.] 421—431. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény fő pontjai: a) „A Bánság népei a török hódoltság előtt”, b) „A nagy telepítés” (statisztikai adatokkal, településenként /1910/, táblázatban); c) „A spanyolok és olaszok sorsa”. Vö. még a 3625., 3633., 3653., 3665. tétellel.

3617. THOMKA Viktor: Egy aldunai székely község szociográfiája. (Negyedik közlemény.) 432—435. p.

Falut tanulmány Hertelendyfalváról (Vojlovicáról). A cikket a *Testvériség*ből (1939) vették át. Vö. még a 3571., 3589., 3610., 3656. tétellel.

3618. Törvényrendelet a nem román többségi községekről. A kijelölt községek állami tanítói a kultúrzónában érvényes rendelkezések alá esnek. 436—437. p.

Adja D. V. Toni törvényrendeletének szövegét. (Megj.: *Monitorul Oficial*, 1939. szept. 1.).

3619. Események. [76. közl.] 437. p.

A közlemény tartalma: „A minisztertanács megállapításai” (adja az 1939. szept. 4-i minisztertanácsi közleményt).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3620. A német népközösség kívánságai a kormány előtt. 438. p.

Rövid hír a romániai német kisebbségről.

3621. Mennyi németre vonatkozhatik a délirolói népköltöztetés? 438—439. p.

Az Olaszországhoz csatolt „birodalomrész” lakosságáról. Statisztikai táblázattal (településenként, 1910-, 1921-ből). Vö. még a 3606. tétellel.

DOKUMENTUMOK

3622. A Romániai Magyar Népközösség emlékiratai a kormányhoz. 439—440. p.

A közlemény adja „a Romániai Magyar Népközösség kolozsvári központi irodája Bánffy Miklós és dr. Szász Pál szenátorok bukaresti útjával és Armand Călinescu miniszterelnöknél lefolyt kihallgatásukkal kapcsolatos” közlemény szövegét is.

18. évfolyam 19. szám

1939. október 1.

3623. Armand Călinescu †. 441. p.

Nekrológ.

3624. JAKABFFY Elemér: Az elbukott Lengyelország népkisebbségei és ezek képvisellete a kisebbségi kongresszusokon. 442—448. p.

A lengyelországi ukrán, zsidó, német, fehérorosz kisebbségről (1919—1933).

3625. KARDHORDÓ Károly: Néptelepülés és asszimiláció a Bánságban. (Második közlemény.) 448—459. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „A franciák asszimilálódása” (1734—1902). Vö. még a 3616., 3633., 3653., 3665. tétellel.

3626. Horvát—szerb megegyezés. 460—465. p.

A közlemény adja az 1939 augusztusában létrejött, Dragisa Cvetkovits és Vladimir Maček által aláírt megegyezés szövegét; továbbá az új Horvát Bánságra vonatkozó adatokat, ill. „a horvát népképviselőt Macsek elnöke alatt Zágrábban 1939. augusztus 29-én tartott ülés lefolyását”. Vö. még a 3644. téttel.

3627. Események. [77. közl.] 465—467. p.

A közlemény tartalma: „Szilágymegyei sváb hang az Astra nagykarolyi ülésén”; „A magyar ifjúság vezetőinek fogadtatása az országőr szervezetben” (a breazai, predeáli, sepsiszentgyörgyi táborokban).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3628. A jugoszláviai németek ötéves iskolaügyi terve. 467—468. p.

„A Kisebbségi Stud 1939 szeptember 12-iki számából vesszük az alábbi közleményt”.

DOKUMENTUMOK

3629. Bartha Ignác dr. országgyűlési képviselő általános észrevételei a céhek elismeréséről, a céhek nemzeti tanácsának létesítéséről és szakkamarák felállításáról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban. 469—471. p.

„Előadta a polgári, kereskedelmi és büntetőjogi szakbizottság 2. ülésén” (1939-ben, Romániában).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3630. A Magyarországhoz visszacsatolt Kárpátalja népessége az 1939 július 15-én megjelent népszámlálás szerint. 471—472. p.

Statisztikai adatok, táblázatokban (az 1910., 1930., 1939. évekből).

18. évfolyam 20. szám

1939. október 16.

3631. Figyelemre méltó elgondolások a 16 pontban. 473—475. p.

Megjegyzések Adolf Hitler 1939. szept. 1-i beszédéhez. Szemelvénnel a beszédből.

3632. JAKABFFY Elemér: Német népköltöztetés a statisztika tükrében. 475—479. p.

A szerző szemelvényt ad Adolf Hitler 1939. okt. 6-i beszédéből, a *Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz* (1939. okt.), a *Deutsches Nachrichten Bureau* (1939. okt.) írásaiból, ill. a Német Távirati Iroda jelentéséből. Továbbá statisztikai adatokat ad a lettországi, észtországi, litvániai és finnországi német kisebbségekről.

3633. KARDHORDÓ Károly: Néptelepülés és asszimiláció a Bánságban. (Harmadik közlemény.) 479—489. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „Párhuzam a bánsági franciák és a Szatmár—Nagykaroly vidéki svábok asszimilációja között”; b) „Bakovár (Bachova) község néprajzának alakulása száz év alatt” (1783—1910). Vö. még a 3616., 3625., 3653., 3665. téttel.

3634. Események. [78. közl.] 489—493. p.

A közlemény tartalma: „Visszavették az uzoni református iskolába az állami elemibe átíratott 37 magyar tanulót”; „Argetoianu miniszterelnök folytatja Călinescu kisebbségi politikáját”; „Meggzűnt a kultúrzóna”; „Ukrán nyelv az ukrán kisebbség elemi iskoláiban”; „Engedélyezték néhány tanonciskolában a kisebbségi oktatónyelv használatát”; „Hatezer lejjel emelték a kolozsvári kisebbségi iskolák városi segélyét”; „Összeült a román kormány és a római katolikus egyház közötti vitás kérdések megoldására kiküldött vegyes bizottság”; „Visszakerült a Petőfi emléktábla Kolozsváron a volt Biasini szálló épületére”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3635. Az ukrán kisebbség a Nemzeti Újjászületés Arcvonalában. 493—494. p.

A romániai ukrán kisebbségről.

3636. A lettországi németek kisebbségi helyzete. 494—495. p.

A közlemény adja „kisebbségi sorsunk rövid vázlatát”.

DOKUMENTUMOK

3637. A Magyar Népközösség kifejezésre juttatott részvéte Călinescu miniszterelnök ravatalánál. 496. p.

A közlemény adja Bartha Ignác beszédének szövegét.

3638. Szövetkezeti sérelmeink a kormány előtt. 496—500. p.

Romániában. A közlemény ismerteti a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja és a Hangya szövetkezetek sérelmeit bemutató emlékirat A. és C. fejezetét; továbbá adja a B. fejezet szövegét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3639. Adatok a magyarországi nemzetileg vegyes házasságokról. 500—593. p. [helyesen 503. p.]

1920-, 1927-, 1937-ből. Táblázatos statisztikai adatokkal (1919—1937). „A Kisebbségi STUD 1939 okt. 3-i számából”.

3640. A római katolikus liceumok növendékeinek érettségi eredményei az 1938/1939. tanévben. 593. p. [helyesen 503. p.]

Táblázatos statisztikai adatok (a brassói, csíkszeredai, gyulafehérvári, székelyudvarhelyi, kolozsvári liceumokról).

3641. Az unitárius liceumok növendékeinek érettségi eredményei az 1938/1939. tanévben. 593. p. [helyesen 503. p.]

Táblázatos statisztikai adatok a kolozsvári és székelykeresztúri liceumokról.

ROMÁNOK RÓLUNK

3642. Șerban Mihail alminiszter az új idők parancsáról. 504. p.

A közlemény adja Mihail Șerbannak a tusnádi görögkeleti templom alapkövetételekor, 1939. okt. 12-én mondott beszédét.

18. évfolyam 21—22. szám

1939. november 16.

3643. PROHÁSZKA László: A Romániai Magyar Népközösség kibontakozása. 505—511. p.

3644. BALOGH Arthur: A horvát—szerb megegyezés. 512—515. p.

Reflexiók Dragomir Cvetković és Vladimir Maček által 1939. aug. 24-én megkötött megegyezéshez. Vö. még a 3626. tétellel.

3645. A német népköltöztetéshez. 515—530. p.

A közlemény adja Hegedűs Nándor cikkét (*Szabadság*, 1939. okt. 24.), továbbá lapszemlét a következő lapokból: *National Zeitung* (1939. okt. 10., „Hitler kisebbségi tervei” c. írás), *Basler Nachrichten* (1939. okt. 10., „A németek sürgetett kivonulása a Baltikumból” c. írás), *National Zeitung* (1939. okt. 10. 469. sz., ill. okt. 11., „A német kisebbség »Népvándorlása«. Kétségbeesés a balti németek között”, „Tárgyalások a balkáni államokkal”, „A kivándorlás Lettországból” c. írások), *Basler Nachrichten* (1939. okt. 12., „Nehézségek a német—észti tárgyalások körül” c. írás), *Neue Zürcher Zeitung* (1939. okt. 12., „Délkelet-Európa és a német átköltöztetés” c. írás), *Basler Nachrichten* (1939. okt. 13., „A németek eltávolítása Lettországból és Észtországból” c. írás), *Zürcher Zeitung* (1939. okt. 13., „A balti németek átköltöztetése” c. írás), *National Zeitung* (1939. okt. 13., „Elhagyja-e a német kisebbség Oroszországot?” c. írás), *Basler Nachrichten* (1939. okt. 14—15., „Mit vihetnek magukkal a németek?” c. írás), *Neue Zürcher Zeitung* (1939. okt. 16. Az észtországi németekről), *Frankfurter Zeitung* (1939. okt. 17., „A németek elköltözése Észtországból. Jegyzőkönyv aláírása Revalban”, „Visszavándorlás Rigából” c. írások), *Frankfurter Zeitung* (1939. okt. 20., „A balti németek új feladatai”, „Revalt elhagyja az első németeket szállító hajó” c. írások), *Münchener Neueste Nachrichten* 81939. okt. 22., „Új feladatok megszokott környezetben. Az első balti németek új otthonban. Megérkezés Gotenhafenbe”, „Az asszony nép gondoskodása” c. írások), *Münchener Neueste Nachrichten* (1939. okt. 23., „Megállapodás a déltiroli áttelepülés ügyében. Az összes birodalmi németek elvándorlása. A német kisebbség részére szabad az elhatározás” c. írás).

3646. Az állampolgársági ügyek végleges rendezése. 530—534. p.

A közlemény adja a *Monitorul Oficial*-ban (1939. okt. 20.) megjelent rendelet törvényt, továbbá részletet az indoklásból. Megjegyzéseket fűz továbbá „Az állampolgárság ügye”, ill. Balogh Arthur „Orvosolja-e az új törvény az állampolgárság körüli bajokat?” c. cikkekhez. Vö. a 3607., 3608. tétellel.

3647. Események. [79. közl.] 534. p.

A közlemény tartalma: „Kisebbségi tanulók felvétele a kolozsvári egyetem orvosi karán”; „Az iparos szervezetek remélhetőleg megtarthatják önállóságukat” (Bánffy Miklós gróf beszéde a Romániai Magyar Népközösség gazdasági szakosztályának ülésén).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3648. Kimutatás a temesvári egyházmegye területén lévő róm. kat. magyar kisded-óvó-intézetek, népiskolák, gimnáziumok és liceum tanulóiról az 1938/39. és 1939/40. iskolai években. 535—536. p.

Statistikai adatok, táblázatban, településenként.

ROMÁNOK RÓLUNK

3649. Georgescu volt bihori prefektus a magyarokról és helyzetükről. 536. p.

Rövid részlet Georgescu beszédéből.

3650. Ne fogyatkozzék meg a ti hitetek” 537—538. p.
„Márton Áron gyulafehérvári püspöknek az »Egyházmegyei Tanács« [1939.] november 16-án megtartott közgyűlésén elmondott beszédéből.”
3651. Silviu Dragomir miniszter a román és magyar nemzet közös hivatásáról és Románia követendő kisebbségi politikájáról. 538—541. p.
A közlemény szemelvényeket ad az aradi görögkeleti katedrális felavatása alkalmából, 1939. nov. 5-én elhangzott beszédéből. Bevezetővel.
3652. PROKOPY Imre: Horvát kifogás a jugoszláviai földreform ellen. 541—542. p.
A szerző a „horvátországi bánág belső kolonizálásával” foglalkozik.
3653. KARDHORDÓ Károly: Néptelepülés és asszimiláció. (Negyedik közlemény.) 543—549. p.
Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: a) „Kisebb szórványos asszimilációk a németek javára”; b) „A román és szerb nép évszázados harca térryerésért a Bánágban”. Vö. még a 3616., 3625., 3633., 3665. tétellel.
3654. Államtanácsi döntés a nem szláv személynevek írásmódjáról. Egy régi kisebbségi sérelem részleges orvoslása. 549—550. p.
Jugoszláviában. „A »Deutsches Volksblatt« 1939. szept. 29-iki számában, »megjelent cikk nyomán.”
3655. A dunai államok német sajtója a német népköltöztetésről. 550—562. p.
Lapszemle a következő lapokból: *Die Donau* (1939. okt. 21., „A németek átköltöztetése Jugoszláviából, Romániából és Magyarországból” c. írás), *Sonntagsblatt* (1939. okt. 22., „A német kisebbségek áttelepülésének ügye” c. írás), *Banater Deutsche Zeitung* (1939. okt. 25., „Az átköltöztetés kérdése nálunk semmikép sem időszerű. . .” c. írás), *Deutsches Volksblatt* (1939. okt. 27., „Érdékelt-e Jugoszlávia is az áttelepítés kérdésében?” c. írás), *Die Donau* (1939. okt. 28., „A németek átköltöztetése Jugoszláviából, Romániából és Magyarországból”, „Izgalom Magyarországon a visszavándorlás terve miatt” c. írások), *Sonntagsblatt* (1939. okt. 29., „A német kisebbség áttelepülése” c. írás), *Banater Deutsche Zeitung* (1939. okt. 31.), *Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt* (1939. nov. 3., „A mi küldetésünk” c. írás).
3656. THOMKA Viktor: Egy aldunai székely község szociográfiája. (Befejező közlemény.) 562—566. p.
Falutanulmány Hertelendyfalváról (Vojlovicáról). A közlemény tartalma: „Száz székely szó Vojlovicáról”; „Utószó”. A tanulmányt a *Testvériségből* (1939) vették át. Vö. még a 3571., 3589., 3610., 3617. tétellel.
3657. Ítéletek. [96. közl.] 566—567. p.
A közlemény tartalma: „Felmentette és szabadlábra helyezte a galatiai hadbíróság dr. Zubor Imre aradi ügyvédet.”
3658. Események. [80. közl.] 567—568. p.
A közlemény tartalma: „Magyar vezetőségi tagok az ügyvédi kamarákban” (adja a Romániai Magyar Népközösség központi irodája közleményét), „Szabadlábra helyezték Páll Györgyöt”; „A csíksomortáni kat. iskolát is átvette az állam”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3659. 2300 jugoszláviai német elítélt közkegyelemben részesült. 568. p.
Rövid hír.

18. évfolyam 24. szám
1939. december 16.

3660. JAKABFFY Elemér: Becsületes bíráló. 569. p.
A cenzúráról. megjegyzések Tătărescu és Teleki Pál szavaihoz.
3661. Kormánynyilatkozatok a népkisebbségek ügyéről. 570—571. p.
A közlemény szemelvényeket ad Tătărescu miniszterelnök 1939. nov. 28-i, ill. Grigore Gafencu külügyminiszter 1939. nov. 29-i beszédéből.
3662. OBERDING József: Az Erdélyi Unitárius Egyház híveinek a román egyházakba való áttérése az utóbbi három évben. 572—574. p.
A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Erdélyi Unitárius Egyház” (1936—1938), egyházkörönkénti bontásban.
3663. A jugoszláviai magyar kisebbség állásfoglalása az új belpolitikai helyzetben. 575. p.
A közlemény ismerteti Várady Imre nyilatkozatát.
3664. Ahogy a „Volk und Welt” Brandsch tollával a szatmári kérdéstről ír. 576. p.
A közlemény röviden ismerteti a „Volk und Welt” c. tanulmánykötetet (kiadta: *Deutsche Kultur in der Welt*).
3665. KARDHORDÓ Károly: Néptelepülés és asszimiláció. (Befejező közlemény.) 577—587. p.
Átfogó tanulmány. A kölemény tartalma: „A román és szerb nép évszázados harca térnyerésért a Bánságban” (táblázatos statisztikai adatokkal); „Függelék”. Vö. még a 3616, 3625., 3633., 3653. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLEJE

3666. Két tájékoztató a felvidéki magyarság húsz évéről. 588—589. p.
A közlemény ismerteti a következő műveket: „A felvidéki magyarság húsz éve, 1918—1938” (kiadta: A Magyar Statisztikai Társaság Államtudományi Intézete); Urr György „Kisebbségi sorsunk húsz esztendejéről, 1918—1938” (Kassa, 1939).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3667. Szovjetország nemzetiségei. 589—590. p.
Statisztikai táblázattal.

ROMÁNOK RÓLUNK

3668. Mit tapasztalt Budapesten a „Dacia” főszerkesztője. 591—592. p.
A közlemény ismerteti Romulus P. Roşu cikkét a román—magyar kapcsolatról (*Dacia*, 1939).

3669. JAKABFFY Elemér: Megfordítottunk egy címerpajzsot. 1—4. p.
A szerző röviden áttekinti az európai szervezett nemzetkisebbségi csoportok kongresszusainak történetét (1925—1938).
3670. CSERESNYÉS Iván: Finnország népkisebbségeinek helyzete. 4—8. p.
A szerző részletesen bemutatja a svéd kisebbség helyzetét. Adatokkal.
3671. Jugoszláv államférfiak a népkisebbségekről. 8—9. p.
A közlemény ismerteti Dragisa Cvetković, ill. Ivo Subasić véleményét. Szemelvénnyel.
3672. Még néhány adat a német népköltöztetéshez. Szerződés a német népiséghez tartozó lett állampolgároknak átköltöztetéséről a német birodalomba. 9—23. p.
Lapszemle az alábbi lapokból: *Völkischer Beobachter* (1939. dec. 12.), *Deutsche Allgemeine Zeitung* (1939. dec. 17., „Az utolsó visszavándorlók Lettországból” c. írás). Továbbá adja: „Szerződés a német népiséghez tartozó lett állampolgárok átköltöztetéséről a német birodalomba” 1939. okt. 30. (teljes szövegét), ill. részletet a pótjegyzőkönyvből; továbbá szemelvényt Ruttkay László tanulmányából (*Kisebbségvédelem*, 1939. 4—5. sz.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3673. Dr. vitéz Ruttkay László: A felvidéki szlovák középiskolák megszüntetése 1874-ben. 24. p.
Rövid ismertetés a fenti műről (a Felvidéki Tudományos Társaság kiadványa, 1939).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3674. A versaillesi szerződéssel Németországtól Lengyelországhoz juttatott terület népi összetétele. 25—28. p.
A közlemény „a »Magyar Statisztikai Szemle« 1939. évi 10-ik számában a »Lengyel kérdés a nemzetiségi statisztika tükrében« c. tanulmányából merített adatokat” ad. (Az 1910., 1920. évi népszámlálás Felső-Sziléziára, ill. Kelet- és Nyugat-Poroszországra vonatkozó adatai.)

3675. CSERESNYÉS Iván: Gondolatok a népátköltöztetések kapcsán. 29—34. p.
3676. HADROVICS László: A szlovének helyzete a szerbek és horvátok között. 35—41. p.
A jugoszláviai szlovén kisebbségről. (A tanulmányt a *Magyar Lapok* 1939. 14. számából vették át. Először a *Magyar Szemle* 1939. 141. számában jelent meg.) Vö. a 3695. tétel jegyzetével. L. még a 3933., 4051. tételt.
3677. A bánsági magyarság kultúrvesztései az 1939. év folyamán. 41—42. p.
A közlemény beszámol a *Temesvári Hírlap* és a *Krassó-Szörényi Lapok* megszüntetéséről.

3678. Jugoszláv hangok a kisebbségi kérdésről. 42—43. p.
A közlemény tartalma: a) „Mit igényel a Jadrauska Straža a magyaroktól”; b) „Macsek kisebbségi nyilatkozata”.
3679. Ahogyan a „Dacia” a magyarországi románok helyzetét látja. 44—47. p.
A közlemény adja Romulus P. Roşu írását: Magyarországi ankéteink. Románok Magyarországon. (*Dacia*, 1939. dec. 31.). Adatokkal.
3680. A szabadkai Magyar Olvasókör súlyos anyagi helyzete. 47—48. p.
„Ezt a közleményt a Kisebbségi STUD. 1939. évi december 23-iki számából vesszük át.”
3681. Események. [81. közl.] 49—52. p.
A közlemény tartalma: „Meghalt Uexküll-Güllénband Ferdinánd báró” (nekrológ); „A Királyhágómelléki Református Egyházkerület elismerése” (adja az erről szóló törvényrendelet szövegét); „Az államhatalomváltozás előtt nyugdíjazottak nyugdíjjarandóságainak leszállítása” (adja a nagyváradi érdekeltek névsorát is).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3682. Dr. Basch beszéde a magyarországi „Volksbund” budai bálján. 52. p.
Rövid szemelvény a beszédből.
3683. Nemzetiségi kérdés a Szovjet-Unióban. 52—54. p.
A közlemény szemelvényeket ad Bonkáló Sándor írásából (*Katolikus Szemle*, 1940. jan.). Adatokkal.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3684. „Láthatár” és „Kisebbségi Körlevél”. 54—55. p.
A közlemény röviden méltatja a *Láthatárt*, ill. az ennek mellékleteként megjelent *Kisebbségi Körlevelet* (1940. jan.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3685. Számadatok a jugoszláviai katolikus hitélet köréből. 56. p.
A közlemény részletet ad a Krunoszláv Dragánovics által összeállított szematizmusból. Táblázatos statisztikai adatokkal (1937).

19. évfolyam 3—4. szám
1940. február 16.

3686. JAKABFFY Elemér: C. A. Macartney. 57—59. p.
A szerző bemutatja az angol Népszövetségi Liga osztálytitkárát, ill. „A mai Magyarorság” c. művét.
3687. KISS Árpád: Az állami elemi iskolák és a magyar tannyelvű oktatás. 59—63. p.
Romániában.
3688. HEGEDŰS Nándor: Motta Svájc volt elnökének halálára. 63—65. p.
Nekrológ.
3689. Kérelmek, határozatok, tervek, javaslatok és törvényes intézkedések az erdélyi nemzetiségi kérdések megoldására másfél évszázad alatt. [1. közl.] 66—75. p.

A közlemény adja az alábbi dokumentumok szövegét: a) „A Supplex Libellus Valachorum”; b) „Az 1848. évi balázsfalvi román nemzetgyűlés határozatai”; c) „Wesselényi Miklós bárónak 1848 augusztus 25-én a felsőházban benyújtott törvényjavaslata a nemzetiségek megnyugtatása céljából”; d) „Az 1848 szeptember 23-án a magyar országgyűlés kiküldött bizottsága által készített »Törvényjavaslat az erdélyi románokról«”; e) „A kremsieri 1849. évi március 4-iki birodalmi alkotmány rendelkezése”; f) „Az 1849 július 21-én Szegeden megszavazott nemzetiségi törvény”; g) „Kossuth megoldási terve az 1850 június 15-én Teleki Lászlóhoz írt levelében”. Bevezetővel. Vö. még a 3697., 3706., 3715. tétellel.

3690. Onni TALAS: A nyelvi kisebbségek kérdése Finnországban. 76—83. p.

Átvétel a *Külügyi Szemle* (1933) egyik számából. Szerkesztőségi bevezetővel.

3691. PROKOPY Imre: Elvi jelentőségű bírói döntés a jugoszláviai felekezeti iskolák vagyonáról. 84. p.

Rövid elmélkedés.

3692. A bánági jugoszlávok és románok népcseréje körül. 85—86. p.

A közlemény ismerteti Stanojlovićs Sándor előadását.

3693. Események. [82. közl.] 86—87. p.

A közlemény tartalma: „Lesz-e az 1940—41-es költségvetési évben kultúrsegély a városok részéről?” (Aradon),

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3694. Német hivatalos jelentés az átköltözött déltiroli németek számáról. 87—88. p.

A déltiroli német kisebbségről. Adatokkal.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3695. A „Magyar Szemle” XXXVII-ik kötete. 88—92. p.

A közlemény részletesen ismerteti Ilinczy Sándor „Ruszinok és magyarok” c. tanulmányát. Szemelvényekkel.

19. évfolyam 5. szám

1940. március 1.

3696. DUKA ZÓLYOMI Norbert: Kisebbség—népcsoport. 93—96. p.

A szerző beszámol a terminológiai vitáról, továbbá értelmezi a „kisebbség”, ill. a „népcsoport” fogalmakat. Vö. még a 3714. tétellel.

3697. Kérelmek, határozatok, tervek, javaslatok és törvényes intézkedések az erdélyi nemzetiségi kérdés megoldására másfél évszázad alatt. (Második közlemény.) 96—108. p.

A közlemény a következő dokumentumok szövegét adja: a) „A szász univerzitásnak 1862 március 12-én elfogadott határozata a románság nemzeti és vallási egyenjogúsítása tárgyában”; b) „Az 1863/64. évi erdélyi országgyűlés bizottmányának törvényjavaslata a román nemzet és annak vallási egyenjogúságának keresztülviteléről”; c) „Az 1863/64. évi erdélyi országgyűlés bizottmányának törvényjavaslata a három országos nyelv használatáról a közhivatali közlekedésben”; „Az 1868. évi XLIV-ik magyar törvény a nemzetiségi egyen-

jogúság tárgyában”; e) „A magyarországi és erdélyi román nemzeti pártnak 1881 május 12—14-én Nagyszebenben tartott értekezletén megállapított programja”. Vö. még a 3689., 3706., 3715. tétellel.

3698. Gojdu Emanuel (Gozsdu Manó) főispáni székfoglalója 1861 január 31-én. 108—112. p.

A közlemény adja a Krassó vármegye 1861. márc. 2-i közgyűlésének jegyzőkönyvében található székfoglaló szövegét. Gozdsu Manó rövid életrajzát adó bevezetővel.

3699. Események. [83. közl.] 112—114. p.

A közlemény tartalma: „Magyar nemzetiségű segédbírák kinevezése”; „A népviselet a kisebbségi egyesületek táncmulatságain”; „49 magyarnyelvű színelőadás Temesváron”; „Válaszolt a miniszter a Magyar Népközösség nyugdíjügyi beadványára”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3700. [DUKA ZÓLYOMI Norbert] D. Z. N.: A bretonok sorsa a háború kitörése óta. 115—116. p.

Rövid összefoglalás a franciaországi breton kisebbségről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3701. KARDHORDÓ Károly: Revista Institutului Social Banat-Crișana. 116—122. p.

A szerző röviden ismerteti a fenti folyóirat 8. évfolyamát (1940), s részletesen bemutatja ennek 25. számának következő írásait: Biraescu György „Naționalizarea Industriei”, Emil Botiș „Aspertete populării Banatului Social Banat-Crișana”, Ciorman György „Jugoszláviai románok”. Szemelvényekkel.

ROMÁNOK RÓLUNK

3702. ROMAN Romulus: Vegyes házasságok Lugoson. 122—124. p.

A közlemény adja a *Râsunetul*-ban (1940. jan. 28.) megjelent írás fordítását. Bevezetővel.

19. évfolyam 6. szám
1940. március 16.

3703. Végleges rendezést nyert a magyar evangélikusok szuperintendenciája. 125—128. p.

Romániában.

3704. [BALOGH Arthur] B. A.: A semmítőszék a kisebbségi szerződés erejéről. 129—130. p.

Romániában.

3705. Válaszunk egy „szigorú” olvasónknak. 131—132. p.

Szerkesztőségi válasz egy, a *Magyar Kisebbség* sajtóhibáit, s egyik közleményének „tartalmi hiányosságait” bíráló olvasói levélre.

3706. Kérelmek, határozatok, tervek, javaslatok és törvényes intézkedések az erdélyi nemzetiségi kérdések megoldására másfél évszázad alatt. (Harmadik közlemény.) 133—144. p.

A közlemény az alábbi dokumentumok szövegét adja: a) „A román Nemzeti Párt 1905. évi programja”; b) „A magyar kir. kormány megoldási terve, melyet gróf Tisza István miniszterelnök a román vezetőkkel folytatott tárgyalásainak megghiúsulása után a képviselőház 1914. február 20-iki ülésén ismertetett”; c) „A Román Nemzeti Párt kívánságai, amelyeket az 1913. év végén megindított tárgyalások alkalmával Gróf Tisza István miniszterelnök elé terjesztett”; d) „Jászi Oszkár javaslata a »Román Nemzeti Komité« megbízottai előtt Aradon 1918 november 13-án”. Vö. még a 3689., 3697., 3715. tétellel.

3707. Készül a törvénytervezet Kárpátalja önkormányzatáról. 145—147. p.

A közlemény ismerteti az alábbiak ezzel kapcsolatos véleményét: Szabó Orest, Morvay Zsigmond, Egán Imre, Ilnczky Sándor.

3708. Az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Tanács elismerésére vonatkozó 1932. évi május 30-iki vatikáni egyezmény ratifikálása. 147—148. p.

A közlemény röviden ismerteti az 1932. máj. 30-i egyezmény létrejöttének körülményeit, az ezt követő vitát, továbbá adja az 1940. márc. 2-i rendelettervezény szövegét.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3709. Rendelettervezény a kultusztörvény egyes szakaszainak módosításáról és kiegészítéséről. 149—152. p.

Adja az 1940. márc. 2-i törvény teljes szövegét.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3710. „Kisebbségvédelem”. A bukaresti magyarság mai társadalmi szervezetei. 152—154. p.

A közlemény szemelvényt ad Oberding József György „A bukaresti magyarság egyházi, társadalmi és kulturális szervezete a világháború előtt és ma” c. tanulmányából (*Kisebbségvédelem*, 2. évf. 6. sz.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3711. Románia népmozgalmi adataiból. 154—155. p.

A *Buletinul demografic al României* 1939. évi 6. füzeté, ill. 1940. 1. füzeté alapján. 1939. évi statisztikai adatok.

3712. Adatok a Dunabánság népesedési helyzetéhez. 155—156. p.

A „Kisebbségi Stud. 1940. márc. 2. számából”.

19. évfolyam 7—8. szám

1940. április 16.

3713. JAKABFFY Elemér: Mailáth Gusztáv Károly gróf. 157—158. p.

Nekrológ.

3714. BALOGH Arthur: Kisebbség—nemzetiség. 158—163. p.

A szerző értelmezi a „kisebbség” és a „nemzetiség” fogalmakat. Vö. még a 3696. tétellel.

3715. Kérelmek, határozatok, tervek, javaslatok és törvényes intézkedések az erdélyi nemzetiügyi kérdések megoldására másfél évszázad alatt. (Befejező közlemény.) (Pótlás.) 163—174. p.

A közlemény adja az alábbi dokumentumok szövegét: a) „A román vezetők által Olmützben 1849 február 25-én átadott emlékiratban előterjesztett kérelmek”; b) „Az 1861. évi országgyűlésen a nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottmányának jelentése és az ehhez csatolt törvényjavaslat”; c) „Az 1868. évi nemzetiségi törvény képviselőházi tárgyalása alkalmából a nemzetiségi képviselők által előterjesztett ellenjavaslat”. Vö. még a 3689., 3697., 3706. tétellel.

3716. Ítéletek. [97. közl.] 174—175. p.

A közlemény tartalma: „Felmentéssel végződött a józseffalvai plébános hadbíróági pere” (Németh Kálmán ügye).

3717. Események. [84. közl.] 176—177. p.

A közlemény tartalma: „Nem Ardeal, hanem Transsylvania” (adja a nemzetnevelügyi miniszter 25.791/1940. sz. rendeletét); „A felekezeti iskolák községi segélyezéséről” (adja a belügyminiszternek a királyi helytartókhöz intézett 3320/1940. számú /1940. márc. 4-i/ rendeletét); „Elintézést nyert a szatmári Iparosotthon ügye”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3718. A Magyarországi Német Népművelődési Egyesület vezetője a magyar felsőház tagja. 178. p.

A közlemény hírt ad Pintér László kinevezéséről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3719. A nemzetkisebbségi kérdésekre vonatkozó 1938. és 1939. években megjelent művek. 179—183. p.

Válogatott könyv- és cikkbibliográfia.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3720. A „Deutschtum im Ausland” legújabb száma. 184—185. p.

A közlemény ismerteti az 1940. jan.-febr.-i szám írásait.

DOKUMENTUMOK

3721. Gyárfás Elemér felirati beszéde a szenátus 1940 március 15-iki ülésén. 185—186. p.

Adja a beszéd szövegét.

3722. Szász Pál beszéde a költségvetési vitában a szenátus 1940 március 20-iki ülésén. 187—188. p.

Adja a beszéd szövegét.

19. évfolyam 9. szám

1940. május 1.

3723. Csiktoplócza Lázár László és dr. Tóth János. 189—190. p.

Nekrológ.

3724. CSERESNYÉS Iván: Népközösségünk fegyelmi szabályzata körül. 190—192. p.

A szerző bírálja a romániai Magyar Népközösség legfőbb szerve által elkészített fegyelmi szabályzatot.

3725. KARDHORDÓ Károly: Adatok a vallási áttéréseknek nemzetpolitikai jelentőségéhez kisebbségi szempontból. 192—200. p.
A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „kimutatás a lugoji (lugosi) róm. katolikus egyház 1935—1939. évi ki- és áttérési mozgalmáról”; b) „Kimutatás a lugoji (lugosi) református egyház 1935—1939. évi ki- és áttérési mozgalmáról”.
3726. Az új szlovák földreformtörvény. 200—203. p.
A közlemény adja az 1940. febr. 22-én elfogadott törvény „jelentőséges rendelkezéseit”. „A Kisebbségi STUD 1940. évi ápr. 6-i közlése szerint.”
3727. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének kisebbségtudományi pályázata. 204—205. p.
A közlemény ismerteti a pályázat föltételeit.
3728. JAKABFFY Elemér: A Banat (Bánság) magyar társadalmának kialakulása a XIX. század folyamán. [1. közl.] 205—218. p.
Átfogó történeti áttekintés (1778—1899). Táblázatos adatokkal. Vö. még a 3734. tétellel.
3729. Ítéletek. [98. közl.] 219. p.
A közlemény tartalma: „Szabad-e gyűjteni a püspöki legátus részére?” (Györke András ügye).
3730. Események. [85. közl.] 219—220. p.
A közlemény tartalma: „A húsz éves »Minerva«”; „A Timișoara-i (temesvári) magyarság képviselői Dragomir Silviu miniszter előtt”.

19. évfolyam 10. szám
1940. május 16.

3731. A kisebbségi miniszter szavaihoz. 221—223. p.
Reflexió Silviu Dragomir aradi beszédére (1940).
3732. CSERESNYÉS Iván: Dánia népkisebbségei. 223—226. p.
A szerző bemutatja a dániai német kisebbség helyzetét (1919—1924).
3733. Német vélemények a „lélek megmagyarosításáról” és a „Grossraumordnung”-ról. 226—227. p.
A közlemény ismerteti a *Kronstädter Zeitung* (1940. márc. 20.) cikkét, ill. Karl Megerle írását (*Berliner Börsenzeitung*, 1940).
3734. JAKABFFY Elemér: A Banat (Bánság) magyar társadalmának kialakulása a XIX. század folyamán. (Befejező közlemény.) 228—237. p.
Átfogó történeti áttekintés (1778—1899). Vö. még a 3728. tétellel.
3735. Események. [86. közl.] 237—240. p.
A közlemény tartalma: „A kisebbségi miniszter [Silviu Dragomir] Lugoson”; „Belgrádban megalakult a Magyar Közművelődési Egyesület” (a STUD. /1940/ egyik írása); „788 tagról 248 tagra olvadt le a szlovákiai ügyvédszövetség létszáma” (a STUD. /1940/ 93. sz. egyik írása); „Visszakapják a jugoszláviai Bezdán község katolikusai az iskolai célokat szolgáló ingatlan vagyionukat”.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3736. A „Nation und Staat” vitája a „Láthatár”-ral a magyarországi német népcsoport helyzetéről. 241—243. p.

A közlemény ismerteti a *Nation und Staat*nak (1940. ápr.) Szűcs György írásával (*Láthatár*, 1940. márc.) foglalkozó írását.

DOKUMENTUMOK

3737. Bartha Ignác képviselő felszólalása a kamara 1940 április 17-iki ülésén a céhtörvény általános vitájában. 243—246. p.

A közlemény kivonatossan adja a beszéd és hozzászólások szövegét. Szerkesztőségi bevezetővel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3738. Hány szlovák él a külföldön? 246—247. p.

Táblázatos adatokkal.

3739. Számadatok a jugoszláviai magyar diplomásokról. 247—248. p.

A Zágrábi Magyar Egyetemi Hallgatók Egyesülete által, az 1924—1938/39 között végzett diplomásokról készített statisztikai kimutatás alapján.

19. évfolyam 11—12. szám

1940. június 16.

3740. JAKABFFY Elemér: Beteljesült. 249—250. p.

Reflexiók Olaszország hadbalépésére (1940).

3741. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovákiai magyarság helyzete. [1. közl.] 250—255. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: a) „A nemzeti élet keretei”; b) „A szlovákiai magyarság szervezete”. Vö. még a 3754. tétellel.

3742. CSERESNYÉS Iván: A nemzetiségi kérdés Belgiumban. 255—256. p.

Történeti áttekintés (1830—1930). Dokumentumokkal. Vö. még a 3763. tétellel.

3743. Magyar kisebbségi nyilatkozatok a Vajdaság kettéosztása ellen. 265—266. p.

Rövid ismertetés Deák Leo újverbászi (1940. ápr. 20.) és Várady Imre bajmoki (1940. ápr. 26.) beszédéből. A *STUD.* 1940. 104. sz. alapján.

3744. Hogyan alkalmazzák a reciprocitás elvét Szlovákiában. 266—267. p.

Az *Újhírek* oldalszámainak korlátozásáról.

3745. Ítéletek. [99. közl.] 267—270. p.

A közlemény tartalma: „A legfőbb közigazgatási tábla álláspontja a kisebbségi egyházak és iskolák »méltányos« segélyezését illetőleg” (Brassó megyében); „A Semmítőszék döntése szerint a kongrua a lelkészeknek köztisztviselői minőséget ad” (az Ottományi községi református lelkész ügye); „Négy millió lej kártalanítási összeget ítél meg az EMKE-nek a Semmítőszék az algyógyi földműves-iskola kisajátított ingatlanaiért”.

3746. Események. [87. közl.] 270—275. p.

A közlemény tartalma: „Békás község erőszakos legelőfoglalásai” („E közleményt a »Csíki Lapok« f. évi [1940.] 21-ik számából vettük át”); „Jegyzékbe foglalják azokat az ügyvédeket, akik nevüket megváltoztatták” (az aradi kamarában); „A vajdasági önkormányzati mozgalom” (*STUD.* 1940. máj. 18.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3747. Magyar Irodalomtörténet 1939. Emlékkönyv Kristóf György hatvanadik születésnapjára. 275—276. p.

Rövid ismertetés a fenti műről (Minerva r. t., 1939).

3748. Schmidt Béla dr.: Az erdélyi kisebbségi, különösen a magyar orvosok irodalmi munkásságának 11 éve. 1919. I. 1.—1929. XII. 31. 276—277. p.

A közlemény ismerteti a fenti címmel megjelent bibliográfiát (Erdélyi Múzeum Egyesület Orvosi Szakosztályának 1938/39. évi Értesítőjében, ill. különlenyomatban).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3749. A kérdezés módja a nemzetiséget a nyelv alapján tudakoló államokban. 277—280. p.

A közlemény ismerteti Elekes Dezső „A kisebbségi terminológia és kisebbségszámbavétel problémái” c. írását (*Kisebbségvédelem*, 3. évf. 1—2. sz.). Bő szemelvénnyel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3750. A „Völkischer Beobachter” a jugoszláv rendőri intézkedésekről. 280. p.

Rövid ismertetés a „Rendőri intézkedések a német népcsoport ellen Jugoszláviában” c. írásáról (*Völkischer Beobachter*, 1940. máj 10.).

19. évfolyam 13. szám

1940. július 1.

3751. A Nemzet Pártja. 281. p.

A közlemény adja az 1940. jún. 21-én megjelent „a Nemzeti Újjászületés Frontjának a Nemzet Pártjává történő átalakításáról” szóló rendelet törvény szövegét.

3752. Az igazságügyminiszter jelentése a minisztertanácshoz. 282—283. p.

Romániában. A közlemény adja a Nemzet Pártja megalakításával kapcsolatos jelentés szövegét.

3753. „A Nemzet Pártja” büntető jogi védelme. 283—284. p.

A közlemény adja Aurelian Bentoiu igazságügyminiszter törvényrendeletének (1940. jún.), ill. az ehhez kapcsolódó indoklása szövegét.

3754. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovákiai magyarság helyzete. (Befejező közlemény.) 285—288. p.

Átfogó tanulmány. A közlemény tartalma: „A nemzeti munka lehetőségei”. Vö. még a 3741. tétellel.

3755. OBERDING József György: Kisebbségi szövetkezetek Romániában. 289—298. p.

Statisztikai táblázatokkal (1940. jan. 1-i adatok).

3756. JAKABFFY Elemér: Lengyel Zoltán örm. szert. katolikus apostoli kormányzó beiktatásához. 299—300. p.

Lengyel Zoltán 1940. jún. 30-i beiktatása apropóján rövid történeti áttekintés a romániai örmény katolikusokról. A szerző szemelvényt is ad „Szamosújvár, Erzsébetváros és Gyergyó kiküldöttei” által 1727 szeptember 1-én Szamosújváron hozott” határozatból.

3757. A Hubay—Vágó javaslat. 301—302. p.
A közlemény ismerteti Hubay Kálmán és Vágó Pál törvényjavaslatát. (Magyarországon).
3758. Események. [88. közl.] 302—303. p.
A közlemény tartalma: „Visszakapta nyilvánossági jogát a nagykarolyi római katolikus elemi leányiskola”.
3759. KERTÉSZ János: A Magyarországtól átcsatolt részek városainak bibliográfiája. Összeállította. — dr. [1. közl.] 303—312. p.
A közlemény Aradra vonatkozó könyv- és cikkbibliográfiát ad. Vö. még a 3769., 3788. tétellel.

19. évfolyam 14. szám
1940. július 16.

3760. JAKABFFY Elemér: Románia kilépéséhez. 313—314. p.
A szerző megjegyzéseket fűz Mihail Manoilescu külügyminiszternek Románia Nemzetek Szövetségéből való kiválásával foglalkozó nyilatkozatához.
3761. BALOGH Arthur: A nemzeti kisebbség védelme a törvényalkotásnál. 314—318. p.
Történeti áttekintés (1437—1912).
3762. Besszarábia elcsatolásához. 318—319. p.
Statisztikai adatokkal
3763. CSERESNYÉS Iván: Eupen-Malmedy. 320—322. p.
A belgiumi német kisebbségről. (Adatokkal.) Vö. még a 3742. tétellel.
3764. [] (B. B.): A jugoszláviai magyarság politikai élete. 322—327. p.
„Ezt az ismertetést a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet [1940.] június 8-iki közlése szerint adjuk.”
3765. Kárpátalja vallási viszonyai. 327—330. p.
A közlemény kisebbségpolitikai vonatkozású részeket mutat be Massalsky Miklós herceg írásából (*Katolikus Szemle*, 1940. júl.).
3766. A magyar miniszterelnök szavai kisebbségi politikájáról. 330—331. p.
A közlemény ismerteti gróf Teleki Pálnak a Magyar Élet Pártjának értekezletén (1940. júl. 2.) mondott beszédét.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
3767. A romániai németek belépése a Nemzet Pártjába. 331. p.
A belépéssel kapcsolatos rövid hír.
3768. A németek helyzete az oroszok által elfoglalt Bukovinában. 331—332. p.
A közlemény ismerteti a *Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt* (1940) egyik írását.
3769. KERTÉSZ János: A Magyarországtól átcsatolt részek városainak bibliográfiája. Összeállította: — dr. [2. közl.] 332—338. p.
A közlemény Brassóra vonatkozó könyv- és cikkbibliográfiát ad. Vö. még a 3759., 3788. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3770. A magyarság lélekszáma az egész világon. 339—340. p.

- Statisztikai adatok, országoként. A közlés alapja a *Magyar Front* 1940. ápr. 1.) egyik írása, ill. Nagy Iván „Öt világész magyarsága” c. tanulmánya (megj.: Magyar Szemle Társaság kiskönyvtára, 1935).
3771. Besszarábia népessége nemzetiségek szerint. 340. p.
Statisztikai adatok (1930).

19. évfolyam 15–16. szám
1940. augusztus 16.

3772. Frint Lajos †. 341. p.
Nekrológ.
3773. Népcseré — a külügyminiszter és miniszterelnök tervei között. 342–344. p.
A közlemény részleteket ad Mihail Manoilescu beszámolójából, ill. Ion Gurgutu miniszterelnök beszédéből (1940. aug. 8.).
3774. Új rendelkezések a romániai zsidók ügyében. 344–351. p.
A közlemény ismerteti a Radu Budisteanu kultuszminiszter által 1940 júliusában kiadott rendeletet. Továbbá: a) „Intézkedések a Nemzet Pártjába való beiratkozáshoz, nehogy zsidók kerüljenek a Pártba”; b) „A zsidó kérdés a román sajtó tükrében” (lapszemle; „Ezt az összeállítást a »Magyar Lapok« [1940.] július 19-iki számából vettük át”); c) „Törvényrendelet Románia zsidó lakóinak jogi helyzetéről” (*Monitorul Oficial*, 1940. aug. 9.; adja a szöveget). Vö. még a 3782. tétellel.
3775. JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [1. közl.] 352–365. p.
1718–1883. A közlemény tartalma: a) „Krassó és Szörény megyék felújítása”; b) „Szörény és Krassó megyék helyzete az egyesítés előtt; c) „A két vármegye egyesítése; d) „A románok eredményei közvetlenül az egyesítés után”. Vö. még a 3783., 3795., 3808., 3820., 3829., 3843. tétellel.
3776. Események. [89. közl.] 365–367. p.
A közlemény tartalma: „Napholcz Pál dr. Nagyvárad új püspöke” („P. Domby József S. J. jézustársasági atya írta az alábbi közvetlen és érdekes sorokat az új várad—szatmári püspökről”); „A magyar miniszterelnök újabb nyilatkozata a nemzetiségi kérdésben” (részletet ad Teleki Pál gróf Hubay Kálmán és Vágó Pál ügyében /1940. júl. 22-én/ mondott beszédéből): „Négy új unitárius felekezeti elemi iskolát engedélyezett a kormány”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3777. CSERESNYÉS Iván: A besszarábiai németek elvándorlásához. 367–368. p.
A Szovjetunióhoz került terület lakosságáról. Táblázatos statisztikai adatokkal (1859–1939).
3778. A bretonok függetlenségi mozgalma. 369. p.
A franciaországi breton kisebbségről.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3779. Vámszer Géza: Szakadát. 369–376. p.
A közlemény ismerteti Vámszer Géza „Szakadát” c. könyvét (kiadta: „Erdei Enciklopédia, 1940). Bő szemelvényekkel.

3780. Bánsági magyar iskolaóhajok. 377—379. p.
A közlemény vizsgálja Temes-Torontál és Szörény vármegyék községeiben az iskolák helyzetét.
3781. CSRESNYÉS Iván: Az albán népkisebbség Görögországban. 380—381. p.
Statisztikai adatokkal.
3782. További rendelkezések a zsidók ügyében. 381—382. p.
Romániában. A közlemény röviden ismerteti az alábbi rendelkezéseket: a) „Szeptember elsején eltávolítják a zsidótörvény rendelkezései alá eső zsidó tisztviselőket”; b) „Az ilfov megyei ügyvédi kamara csak a második csoportba tartozó zsidó ügyvédeknek engedi meg a további gyakorlatot”; c) „Szombaton a zsidók nem tarthatják üzleteiket zárva”. Vö. még a 3774. tétellel.
3783. JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [2. közl.] 382—398. p.
1883—1918. A közlemény tartalma: a) „Krassó-Szörény vármegye tisztikara” (összefoglaló táblázattal a tisztújításokról 1877 és 1907 között); b) „Krassó-Szörény vármegye képviselte a törvényhozásban” (összefoglaló táblázattal az egyes országgyűlési képviselőkről 1881 és 1918 közt); c) „Nyelvhasználat a törvényhatósági életben”. Vö. még a 3775., 3795., 3801., 3808., 3820., 3843. tétellel.
3784. Események. [90. közl.] 398—399. p.
A közlemény tartalma: „Kolozsvár városa még mindig nem utalta ki a felekezeti iskolák államsegélyét”; („A »Magyar Lapok« [1940.] aug. 17-iki számából vettük át ezt a közleményt.”)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3785. A romániai Német Népközösség küldöttsége Gigurtu miniszterelnöknél. 399. p.
Rövid hír a *Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt* (1940) egyik írása alapján.
3786. Engedélyezett új német iskolák. 399. p.
Romániában. Rövid hír.
3787. Német kollégium Zágrábban. 399—400. p.
A jugoszláviai német kisebbség helyzetéről.
3788. KERTÉSZ János: A Magyarországtól átcsatolt részek városainak bibliográfiája. Összeállította: — dr. [3. közl.] 400—403. p.
A közlemény Dévára vonatkozó könyv- és cikkbibliográfiát ad. Vö. még a 3759., 3769. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3789. A temesvári róm. kat. egyházmegye hitvallásos jellegű iskoláinak és tanerőinek kimutatása. 403—404. p.
A közlemény adja „Az iskolák és tanerők statisztikai kimutatása” c. táblázatot (1939/40. tanévben).

3790. Fiatal fő és erős kéz. 405. p.
Elmélkedés a romániai kormányrendszerről.
3791. JAKABFFY Elemér: Ismét Bécsben! 406—407. p.
Rövid elmélkedés Ausztria múltjáról, jelenéről.
3792. A német—olasz döntőbírótság ítélete. 407—408. p.
A közlemény adja „a német—olasz döntőbírósnak a román—magyar viszályban 1940. aug. 30-án hozott ítélete” szövegét.
3793. BALOGH Arthur: A Nemzetek Szövetsége és a romániai magyar kisebbség. [1. közl.] 408—419. p.
A szerző röviden bemutatja az 1939 decemberében megszűnt Nemzetek Szövetsége feladatait, tevékenységét. Továbbá részletesen ismerteti a romániai magyar kisebbség által benyújtott panaszokat, ill. ezek sorsát. Vö. még a 3799. tétellel.
3794. Kisebbségi egyezményt kötött Németország és Magyarország. 420—421. p.
A közlemény részleteket ad a magyarországi német kisebbség érdekében 1940. aug. 30-án, Bécsben kötött egyezményből. (Az MTI híre alapján.)
3795. JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [3. közl.] 421—433. p.
1880—1911. A közlemény tartalma: a) „Nemzetiségi megnyilatkozások a törvényhatóság közgyűlésein”; b) „A magyar telepítések” (táblázatos statisztikai adatokkal). Vö. még a 3775., 3783., 3801., 3808., 3820., 3829., 3843. tétellel.
- A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA**
3796. Miniszteri rendelet a zsidó tanulóknak a közoktatás különböző fokozataiban való helyzetéről. 434—436. p.
Romániában. Részleteket ad a nemzetnevelésügyi minisztérium rendeletéből (1940).

3797. JAKABFFY Elemér: Három püspök. 437—438. p.
Hosszú Gyula szamosújvári gör. kat., Colan Miklós kolozsvári gör. kel., Márton Áron erdélyi róm. kat. püspökökről.
3798. PONGRÁCZ Kálmán: Gróf Teleki Pál nemzetiségi politikája. 438—446. p.
„Ezt az értékes tanulmányt a Budapesten megjelenő Külügyi Szemle f. évi [1940.] szeptemberi számából vesszük át.”
3799. BALOGH Arthur: A Nemzetek Szövetsége és a romániai magyar kisebbség. (Befejező közlemény.) 446—454. p.
A szerző vizsgálja a romániai magyar kisebbség panaszainak sorsát, elintézését. Vö. még a 3793. tétellel.
3800. Az unitárius egyházközségek és iskoláik. 454—455. p.
Romániában. A közlemény azt szándékozik — táblázatos adatokkal — bemutatni, „hogyan a bécsi döntés után az egyes erdélyi magyar egyházak szerve-

zetei és kultúr-értékei közül mik maradtak az országban". Kovács Lajos esperes írása alapján. Szerkesztőségi bevezetővel.

3801. JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [4. közl.] 456—463. p.

1906—1914. A közlemény tartalma: „A közoktatás ügye” (statisztikai táblázatokkal). Vö. még a 3775., 3783., 3795., 3808., 3820., 3829., 3843. tétellel.

3802. Események. [91. közl.] 463—465. p.

A közlemény tartalma: „Az átcsatolt területeken Bethlen György gróf életre hívta a Magyar Pártot” (adja Bethlen felhívásának szövegét); „Királyi kegyelemben részesült tizenöt magyar politikai elítélt”; „A valódi erdélyi szellem újabb magyar megnyilatkozása” (szemelvények Elekes Viktor nagyenyedi ref. koll. rektor-professzornak nyilatkozatából).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3803. A szászokat és svábokat a román ügy eredményes propagandistáinak minősíti San-Giorgiu egyetemi tanár. 466—467. p.

A német—román kapcsolatokról és a romániai német kisebbségről. Szemelvények Ion San-Giorgiu nyilatkozatából (*Curentul*, 1940. szept. 18.). Továbbá részletet ad a *Volksblatt* (1940) „Gyűlölet jobbról, balról” c. írásából.

DOKUMENTUMOK

3804. Antonescu államvezető felhívása a kisebbségekkel szemben tanúsítandó emberies és méltányos bánásmód érdekében. 468. p.

Adja Ion Antonescu tábornok 1940. szept. 17-i felhívásának szövegét.

19. évfolyam 20. szám

1940. október 16.

3805. JAKABFFY Elemér: A viszonzosság. 469—472. p.

A szerző bemutat néhány, a magyar kisebbséget ért sérelmet a Szlovák köz-társaságban.

3806. CSERESNYÉS Iván: A többségi népbe olvadt és új népkisebbségek. 472—477. p.

A szerző vizsgálja az alábbi kisebbségek létszámváltozásait: magyarok, németek, zsidók, lengyelek, szlovének, fehéroroszok, lausitzi szerbek, dánok, svédek, litvánok, kisoroszok (rutének), országokénti bontásban. 1931. évi adatok alapján.

3807. Az átcsatolt keletmagyarországi és északerdélyi részek képviselői a magyar törvényhozásban. [1. közl.] 477—480. p.

Rövid életrajzok az alábbiakról: Balogh Arthur, gróf Bethlen György, Deák Gyula, Hinléder Fels Ákos, Jodál Gábor, Paál Árpád, Pakocs Károly, Pál Gábor, Szentkereszty Béla, Török Andor, Tusa Gábor. Bevezetővel. Vö. még a 3819., 3828., 3842. tétellel.

3808. JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [5. közl.] 480—492. p.

A közlemény tartalma: „Vallásfelekezetek. Egyházak”. Statisztikai táblázatokkal. Vö. még a 3775., 3783., 3795., 3801., 3820., 3829., 3843. tétellel.

3809. Események. [92. közl.] 492—493. p.

A közlemény tartalma: „A közoktatásügyi miniszter [Train Brăileanu] a kisebbségi iskolákról”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3810. Őrségváltás a romániai német népcsoportban. 493. p.

Két rövid hír arról, hogy Andreas Schmidt lett az új népcsoportvezető.

3811. A bánsági németiség vezetői Ilie Ghenadie Temes megye prefektusánál. 493—494. p.

Rövid beszámoló Peter Anton és Peter Schmidt 1940. szept. 26-i, Ghenadie Ilie-vel való tárgyalásáról.

3812. A romániai németek egyenjogúsága. 494. p.

Rövid hír Ion Antonescu és Andreas Schmidt közötti megegyezésről.

3813. Kormányintézkedések a romániai német tanügyek új rendszeréről. 494—495. p.

Rövid ismertetés Gustav Rösler *Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*-beli írásáról (1940).

3814. A Magyarországhoz csatolt területek német vezetői. 495. p.

Rövid hír Franz Brandschról, Robert Clemensről és Joseph Schönbornról. Az *Arader Zeitung* közlése alapján (1940).

3815. Bírói döntés a zsidó ügyvédek gyakorlatáról. 495. p.

Egy aradi perben.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3816. Számadatok Szlovákiáról. 496. p.

Táblázatos statisztikai adatok (1938. évi népszámlálás, ill. 1940. évi adatok alapján).

19. évfolyam 21—22. szám

1940. november 16.

3817. Corvin-lánc a kisebbségi jogok elméleti feldolgozásáért és védelméért. 497—498. p.

Megemlékezés Balogh Arthurról, abból az alkalomból, hogy megkapta a Corvin-láncot.

3818. A dél-erdélyi és bánsági magyarság vezetőinek november 4-iki értekezlete. 498—501. p.

A közlemény beszámol az 1940. nov. 4-én Nagyenyeden megtartott értekezletről. (Adja az értekezleten megjelentek névsorát is). Vö. még a 3836. tétellel.

3819. Az átcsatolt keletmagyarországi és északerdélyi részek képviselői a magyar törvényhozásban. II. [közl.] 502—504. p.

Rövid életrajzok az alábbiakról: Albrecht Dezső, Bartha Ignác, gróf Bethlen László, Bölöni Zoltán, György József, Kövér Gusztáv, László Dezső, Mikó Imre, Toldalaghi Mihály, Váró György. Vö. még a 3807., 3828., 3842. tétellel.

3820. JAKABFFY Elemér: Caraș-Severin (Krassó-Szörény) vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [6. közl.] 504—521. p.

1853—1918. A közlemény tartalma: a) „A kultúrélet egyéb tényezői”; b) „Gazdasági helyzet” (a következő táblázattal: Kimutatás a Krassó-Szörény vármegye területén 1918-ban működő pénzintézetekről. Összeállítva a Nagy Magyar Compas XLV-ik évfolyamában feltüntetett adatokból”). Vö. még a 3775., 3783., 3795., 3801., 3808., 3829., 3843. tétellel. Javítását l. a 3855. tételnél.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3821. Megszűnt a magyarországi Német Népművelődési Egyesület és a „Sonntagsblatt”. 521—522. p.

Rövid beszámoló.

3822. A besszarábiai németek átköltöztetése. 522. p.

Rövid hír, adatokkal.

3823. A Romániai Német Nemzeti-Szocialista Munkáspárt megalakulása. 522—523. p.

Rövid beszámoló. A közlemény ismerteti Andreas Schmidt 1940. nov. 9-i, megyesi beszédét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3824. Az 1940 aug. 30-iki bécsi döntés után Romániánál maradt erdélyi és bánági terület lakosságának anyanyelvi és felekezeti adatai az 1930. évi népszámlálás szerint. (1930-as megyebeosztás.) 523—525. p.

Statistikai adatok, táblázatokban. Bevezetővel.

3825. Az 1940 aug. 30-án Magyarországhoz került felekezeti magyar iskolák száma az 1938. évi iskolai adatok alapján. 526—527. p.

Statistikai adatok, táblázatokban.

3826. A Romániánál maradt felekezeti magyar iskolák száma az 1938. évi iskolai adatok alapján. 527—528. p.

Statistikai adatok, táblázatokban. Javítását l. a 3855. tételnél.

19. évfolyam 23. szám

1940. december 1.

3827. A magunk ügyében. 529—530. p.

Szerkesztőségi programcikk a *Magyar Kisebbség* „átalakításáról”, mit a romániai magyar kisebbségnek az 1940. aug. 30-i bécsi döntés szerinti területi átcsatolások következtében megváltozott helyzete tett szükségessé.

3828. Az átcsatolt keletmagyarországi és északerdélyi részek képviselői a magyar törvényhozásban. III. [közl.] 531—532. p.

A közlemény adja az alábbiak rövid életrajzát: Adorján Imre, Angi István, Árvay Árpád, Bálint József, Bánffy Dániel báró, Beke Ödön, Bíró István, Bodnár Sándor, Botár István, Ember Géza. Vö. még a 3807., 3819., 3842. tétellel.

3829. JAKABFFY Elemér: Caraş-Severin (Krassó-Szörény) vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. [7. közl.] 532—548. p.

1871—1918. A közlemény tartalma: a) „Lugos és Karánsebes”; b) „A világháború idején”; c) „A forradalom napjai”. Vö. még a 3775., 3783., 3795., 3801., 3808., 3820., 3843. tétellel.

3830. Események. [93. közl.] 548. p.

A közlemény tartalma: „Külföldi magyarok hazatelepítése”.

KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3831. Rendelet törvény a romániai német népcsoport jogállásáról. 548—549. p.

A közlemény adja Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök 1940. okt. 20-i rendelet törvényének szövegét, továbbá Mihail A. Antonescu igazságügyminiszter indoklását.

3832. A zsidó tanerők és zsidó származású növendékek helyzetének rendezése. 549—550. p.

Adja Ion Antonescu miniszterelnök 1940. okt. 5-i rendelet törvényének szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3833. Visszatelepülnek az észtországi svédek is. 550—551. p.

Rövid beszámoló.

3834. Az első rendelkezések a zsidók jogainak korlátozásáról Jugoszláviában. 551—552. p.

A közlemény röviden ismerteti az 1940. évi törvényrendeletet

3835. A dobudzsai németek átköltöztetése. 552. p.

Rövid hír.

DOKUMENTUMOK

3836. Az átszervezett Romániai Magyar Népközösség központi és vidéki szervei és ezek vezetői. 552—553. p.

Az 1940. nov. 4-i értekezleten megválasztott vezetők névsora. (Címükkel együtt.) Vö. még a 3818. tétellel. Hibaigazítását l. a 3855. tételnél.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3837. Az 1940. aug. 30-iki bécsi döntéssel Magyarországhoz visszacsatolt erdélyi terület lakosságának anyanyelvi és felekezeti megoszlása az 1930. évi román népszámlálás adatai szerint. (Román megyebeosztás.) 554—555. p.

Statisztikai adatok, táblázatban.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3838. Dr. Emerich Lukinich: „Die Siebenbürgische Frage”. 556. p.

A közlemény röviden ismerteti az alábbi művet: Emerich Lukinich: Die Siebenbürgische Frage. Studien aus der Vergangenheit und Gegenwart Siebenbürgens. Bp, 1940. /Ostmitteleuropäische Bibliothek/.

19. évfolyam 24. szám

1940. december 16.

3839. Ez meg a mi álláspontunk. 557—560. p.

A Romániai Magyar Népközösség nevében Kakuk János válasza Peter Anton körzetvezetőnek. Szerkesztőségi bevezetővel.

3840. Megalakult a jugoszláviai Magyar Közművelődési Szövetség. 560—564. p.

1940. nov. 24-én. „Ezt a cikket az Újvidéken megjelenő »A Nép« 1940. november 30-iki számából vettük át.”

3841. Keletmagyarország és Északerdély főispánjai. 564—565. p.

Adja névsorukat is.

3842. Az átszatolt keletmagyarországi és északerdélyi részek képviselői a magyar törvényhozásban. (Befejező közlemény.) 565—570. p.

A közlemény adja az alábbiak rövid életrajzát: Braunecker Antal báró, Fígus Albert, Keintsel Ede, Kiss Kálmán, Kölcsey Ferenc, László Dezső, Patzkó Elemér, Pálffy Károly, Prall Mihály, Ráduly Lajos, Székely Ákos, Szilágyi Olivér, Teleki Béla gróf, Teleki Ernő gróf, Vita Sándor, kisnyiresi Hossu Gyula, Inczédy Joksman Ödön, Sándor Imre, Teleki Arctur gróf, Varga Béla, Vásárhelyi János, Bánffy Miklós gróf, Béldi Kálmán gróf, Bíró István, Korponay Kornél, Molitorisz Károly, Rátz Mihály, Sulyok István, Szabó István, Szabó János. Vö. még a 3807., 3819., 3828. tétellel.

3843. JAKABFFY Elemér: Caraș-Severin (Krassó-Szörény) vármegye története. Különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. (Befejező közlemény.) 570—584. p.

1918—1919. A közlemény tartalma: a) „A szerb és francia megszállás”; b) „Az államhatalom átvétele”. Vö. még a 3775., 3783., 3795., 3801., 3808., 3820., 3829. tétellel.

A KISEBBSÉGEK TÉTELES JOGA

3844. Rendelet törvény a zsidók katonai helyzetéről. 585—586. p.

Romániában. Megj.: *Monitorul Oficial*, 1940. dec. 5. Adja a teljes szöveget.

3845. Események. [94. közl.] 587. p.

A közlemény tartalma: „A Romániai Német Népcsoportok vezetősége rendelet törvényt kíván a nevek visszanevetesítése érdekében”; „Az aradi kereskedőknek és iparosoknak igazolniok kell etnikai származásukat”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3846. Magyar munka. 587. p.

A közlemény ismerteti a fenti címmel megjelent művet, mely „a zombori Magyar Közművelődési Egyesület 1940. június hó 30-ikán megtartott előadás-sorozatának anyagát” tartalmazza.

20. évfolyam 1. szám
1941. január 1.

3847. JAKABFFY Elemér: A huszadik évfolyam. 1—2. p.

Rövid programcikk a *Magyar Kisebbség* 20. évfolyamba lépése alkalmából.

3848. FODOR József: Felhívás a fiatal magyar nemzedékhez! 2—4. p.

Programcikk a *Magyar Kisebbség* induló „Második nemzedék” c. rovata elé.

3849. A szatmári svábok helyzete a bécsi döntés előtt és után, a „Nation und Staat” szerint. 5—7. p.

A közlemény ismerteti Nikolaus Hans Hockl *Nation und Staat*-beli írását (1940. dec.).

3850. KÓBORI József: A szászok búcsúja a „Diploma aurea” létesítette életformától. 7—13. p.

A szerző ismerteti az 1224-ben II. András által adományozott „Diploma aurea”-t is.

3851. VITA Zsigmond: Erdélyi művelődési törekvések száz évvel ezelőtt. 14—28. p.
Részletes áttekintés (19. sz. első fele).

3852. Könyvet kér a horvátbánsági Magyar Közművelődési Közösség. 28—29. p.
Rövid beszámoló a Közösség törekvéséről.
3853. Események. [95. közl.] 29—30. p.
A közlemény tartalma: „Megalakult az újvidéki és járási magyar iparosok beszerzései, fogyasztási és hitelszövetkezete”.
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL**
3854. A Német nemzeti-szocialista iskolák Romániában. 30—31. p.
Rövid beszámoló a romániai német népcsoport 1940. dec. 30-án Temesváron megtartott üléséről.
3855. Hibaigazítások. 32. p.
Az alábbi tételekhez: 3820., 3826., 3836.

20. évfolyam 2. szám
1941. január 16.

3856. Erdélyiség — erdélyi szellem. 33—35. p.
A közlemény adja Walter Gyula „erdélyiséggel”, „erdélyi szellemmel” foglalkozó írását. Szerkesztőségi bevezetővel.
3857. KARDHORDÓ Károly: Társadalompolitikai megjegyzések a bánsági német népszámláláshoz. 35—41. p.
A szerző megjegyzéseket fűz a romániai német népcsoportok vezetősége által tartott német népszámláláshoz.
3858. Magyar—román kultúr-vonatkozások az erdélyi fejedelmek idején. 41—43. p.
A 16—17. században. „Az alább felsorolt adatokat Fall Endre dr. egy kiváló tanulmányából vesszük át”.
3859. A viszonyosság elvének alkalmazása két évszázaddal ezelőtt. 43—45. p.
A közlemény bemutatja Nagy Frigyes porosz király esetét egy magyar református teológussal és a boroszlói jezsuitákkal.
3860. A második nemzedék seregszemléje. [1. közl.] 45—49. p.
Arad megyében. Parecz György összehasonlítása az 1936-ban, ill. utána végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 3873., 3893., 3906., 3921., 3932., 3938., 3954; 3978. tétellel.
3861. Alispánok és polgármesterek Keletmagyarországon és Északerdélyben. 49—50. p.

Adja névsorukat, megyénként. Bevezetővel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3862. Két új német hetilap. 50—51. p.
Romániában. Rövid hír a *Südostdeutsche Landespost* és a *Schaffendes Volk* c. hetilapok megindításáról.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3863. Fülöp Ferenc: Erdély, 1918 november 1. 51—55. p.
Részletes ismertetés a fenti műről. Bő szemelvénnel.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3864. Szemelvények a „Tribuna Ardealului” számaiból. 55—57. p.
A közlemény szemelvényeket ad az alábbi lapszámokból: 1940. dec. 4. (Aurel Socol Csáky István külügyminiszter beszédével foglalkozó írása), 1940.

nov. 24. (Teleki Pál képviselőházi beszéde), 1940. dec. 14. Jegyzetben szemelvényt ad Gyárfás Elemér 1933. márc. 29-i szenátusi beszédéből is.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3865. Románia népességének szaporodása 1931 és 1939 között. 58—59. p.
Statisztikai adatokkal.
3866. A pozsonyi szlovák egyetem hallgatóinak nemzetiségi megoszlása. 59—60. p.
Statisztikai táblázattal (1940). A *Stud* írása alapján.

20. évfolyam 3—4. szám
1941. február 16.

3867. JAKABFFY Elemér: Azok, akik elmentek és mi, akik visszamaradtunk. 61—63. p.
Az Észak-Erdélyben maradt románokról. A szerző adja Gheorghe Dancuş fenti címmel megjelent írását is (*Tribuna Ardealului*, 1940. dec. 19.).
3868. BITAY Árpád: A második kisebbségi sorsunk kezdetén. 64—65. p.
A szerző áttekinti a romániai magyarság 1919—1940 közötti életének három szakaszát.
3869. A ruszin—orosz—ukrán kérdés. 66—67. p.
Rövid áttekintés Kelet-Szlovákia nemzetiségi problémájáról.
3870. Ahogy a „Banater Deutsche Zeitung” a nevek visszanémetesítését magyarázza. 67—69. p.
A közlemény adja a *Banater Deutsche Zeitung* (1941. febr. 12.) egyik írását.
3871. A népszámlálási törvény. 69—73. p.
A közlemény tartalma: „Az 1941. évi romániai általános népszámlálást elrendelő rendelet törvény” (adja a teljes szöveget). Bevezetővel.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3872. SEGESVÁRY Pál: Rólunk húszévesekről. 74—76. p.
A romániai magyar fiatalokról. Fodor József rovatvezető megjegyzésével.
3873. A második nemzedék seregszemléje. (Második közlemény.) 76—80. p.
Temes-Torontál megyében. Becsky István összeállítása az 1936-ban, ill. utána végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Hibaigazítással Arad megyére vonatkozóan. Vö. még a 3860., 3893., 3906., 3921., 3932., 3938., 3954., 3978. tételel.
3874. SZIKRÉNY Vilmos: Ötvösd. 80—89. p.
Falut tanulmány. Fodor József rovatvezetői megjegyzésével. Táblázatos statisztikai adatokkal.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3875. A magyarországi Német Népközösség tagjai közül kizárt egy képviselőt. 90. p.
Rövid hír Riesz Ádám kizárásáról.
3876. A magyarországi német iskolaterv. 90—91. p.
A közlemény ismerteti a Roth Arnold által készített „magyarországi nemzetiszocialista német iskolák tantervét”. A *Stud* írása alapján.

3877. A diplomás zsidók katonai alkalmazása. 91. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Monitorul Oficial*-ban (1940. dec. 5.) megjelent rendelet törvényt.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3878. Az áttelepített németek tagozódása életkor és hivatás szerint. 92. p.

Statisztikai adatok. A *Wirtschaft und Statistik* egyik írása alapján.

20. évfolyam 5. szám

1941. március 1.

3879. Népszavazás március 2-án. 93—94. p.

A közlemény adja az Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök által 1941. febr. 25-én kiadott rendelet törvény teljes szövegét.

3880. A magyar állam új nemzetiségi iskolapolitikája. 94—99. p.

A közlemény tartalma: a) a magyar kormány 1941. évi rendelete „a nyelvi kisebbségekhez tartozó gyermekek népiskolai oktatásáról” (adja a teljes szöveget); b) Teleki Pál gróf nyilatkozata a rendelettel kapcsolatban; c) Hóman Bálint kultuszminiszter nyilatkozata a rendelet végrehajtásáról (szemelvények a két nyilatkozatból).

3881. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A szlovákiai magyarság aktuális kérdései. 99—104. p.

A szerző felsorolja azokat a problémákat, aminek megoldása külön törvényt vagy rendeletet igényel.

3882. A magyar sport helyzete Szlovákiában. 104—106. p.

A közlemény adja Révay Jánosnak a Szlovákiai Magyar Testnevelő Szövetség elnökének nyilatkozatát.

3883. A jugoszláv főiskolák. 106—107. p.

A közlemény statisztikai adatokat ad a ljubljanei (Leibach), szabadkai és üszkői (Skoplje) egyetemi hallgatókról, ill. az egyéb főiskolai hallgatókról.

3884. Andreas Schmidt programja. 107—110. p.

A közlemény részleteket ad Andreas Schmidt 1941. febr. 9-i Nagyszebenben, a Romániai Német Népcsoport gyűlésén elhangzott beszédéből.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3885. Az 1940. november 3-án megtartott német népközösségi népszámlálás eredményei a bánsági körzetben. 111—124. p.

A közlemény táblázatban adja az 1940. nov. 3-i romániai népszámlálás adatait, településenként. Összehasonlításként az 1920. évi adatokat is közli. Bevezetővel.

20. évfolyam 6. szám

1941. március 16.

3886. GYÁRFÁS Elemér: Első lépés a feszültség enyhülése felé. 125—128. p.

Az 1941. febr. 26-i, Románia és Magyarország közötti egyezményről.

3887. A szlovákiai magyarság életjelenségei az utóbbi hónapokban. 128—131. p.

A *Stud* írása alapján.

3888. VITA Zsigmond: A „Kolozsvári Nevelői Kör” története. [1. közl.] 131—137. p.

Megalakulása, működése (1840—1848). Vö. még a 3899. tétellel.

3889. CSERESNYÉS Iván: Bulgária népkisebbségei. 137—139. p.

A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) a nyelv és nemzetiség szerint; b) „Bulgária lakosságának felekezeti megoszlása”. Az 1926. évi népszámlálás adatai alapján.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3890. FODOR József: Lehet-e ma cselekedni? 140—142. p.

A szerző elmélkedik a romániai fiatal magyar értelmiség lehetőségeiről.

3891. SZIKRÉNY Vilmos: A falu szolgálatában. 142—146. p.

„Jelen írással cikk-sorozatot nyitunk, melyben több évi falumunkánk tapasztalatait és meglátásait akarjuk” rendelkezésre bocsátani. „Az alábbiakban népünk lelkivilágának, természeti adottságainak ismertetését s a népnevelés alanyi és tárgyi elemeit tárgyaljuk”. Vö. még a 3920., 3976. tétellel.

3892. SÁGHY János: A bánsági magyar—német viszony a Második Nemzedék szemszögéből. 146—151. p.

A szerző áttekinti a bánsági magyar, ill. német kisebbség kapcsolatának történetét (1718—1940).

3893. A második nemzedék seregszemléje. (Harmadik közlemény.) 151—152. p.

Krassó megyében, Szörény megyében. Arató Andor összeállítása az 1936-ban, ill. utána végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Hibaigazítással Temes-Torontál megyére vonatkozóan. Vö. még a 3860., 3873., 3906., 3921., 3932., 3938., 3954.; 3978. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3894. A zsidók kiköltöztetése Bécsből. 153. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt* (1941. márc. 7.) egyik írását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3895. „Das Generalgouvernement”. 153—154. p.

A közlemény ismerteti Wilhelm Zarske a „volt Lengyelország területén létesített Főkormányzósággal” foglalkozó írását (*Das Generalgouvernement*).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3896. Szó-és tett. (Cuvânt și faptă.) 154—155. p.

A közlemény adatokat közöl az Ion Antonescu 1940. dec. 1-i, dec. 8-i, 1941. jan. 1-i beszédeiből, valamint a román „kormány tényeiről 1940 szept. 6-ika és 1940 dec. 31-ike közt” szóló beszámolót tartalmazó röpiratból.

3897. „Erdély”. 155—156. p.

A közlemény részletesen ismerteti Gottfried Fitzbogennek az „Erdély” c. művét (kiad.: Magyar Történelmi Társaság, 1941) ismertető írását (*Nation und Staat*, 1941. febr.). Szemelvényekkel.

3898. Gróf Teleki Pál †. 157. p.

Nekrológ.

3899. VITA Zsigmond: A „Kolozsvári Nevelői Kör” története. (Befejező közlemény.) 158—169. p.

Megalakulása, működése (1840—1848). Vö. még a 3888. tétellel.

HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL

3900. Az „Erdélyi Párt”. 169. p.

A közlemény röviden beszámol a Romániától Magyarországhoz csatolt területen megalakult új pártról.

3901. Markovits Manó az „Erdélyi Párt” célkitűzéseiről és a zsidó-kérdésről. 170—171. p.

A közlemény részletesen ismerteti Markovits Manónak 1941. febr. 14-én, Nagyszalontán elmondott beszédét. Bő szemelvényekkel.

3902. A kolozsvári egyetem könyvtára. 171—172. p.

Rövid ismertetés a Magyarországra került könyvtár történetéről, állományáról. A *Stud* alapján.

3903. KECSKÉS József: Málnásy Károly. 1880—1941. 173. p.

Nekrológ.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3904. TAKÁTS Lajos: Lelki közösséget. 174—176. p.

Elmélkedés a romániai magyar értelmiség feladatairól.

3905. BÁNYAI Géza: Medves. Falutanulmány. 176—184. p.

Statisztikai adatokkal.

3906. A második nemzedék seregszemléje. (Negyedik közlemény.) 184—187. p.

Torda megyében. Gál Miklós összeállítása az 1936-ban, ill. utána végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Hibaigazítással Temes-Torontál megyére vonatkozóan. Vö. még a 3860., 3873., 3893., 3921., 3932., 3938., 3954.; 3978. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3907. A Romániai Német Népcsoport egységesített sajtószolgálat. 187—188. p.

Rövid hír arról, hogy 1941. márc. 16-tól a *Südostdeutsche Tageszeitung* bányási kiadása lép a *Banater Deutsche Zeitung* helyébe.

3908. „Ojcsizna” néven Kassán szlovják (keleti tót) kultúregyesület alakult. 188. p.

1941. jan. 17-én. Rövid beszámoló.

3909. A „Biblioteca Tribuna Ardealului”. 189. p.

Rövid hír az észak-erdélyi románság fenti címmel megjelenő könyvsorozatának beharangozásáról.

3910. Az „Alexi Şincai” irodalmi társaság első ünnepélyes ülése Kolozsváron. 189. p.

1941. márc. 2-án. Rövid beszámoló.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

3911. Kalangya. 189—190. p.

Ismertetés a folyóirat 1941. január-februári számáról.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

3912. Basch Ferenc cikke a „Krakauer Zeitung”-ban. 190—191. p.

A közlemény ismerteti Basch Ferenc „Híd Magyarország és a Birodalom között” c. írását (*Krakauer Zeitung* 1941. jan. 9.). Bő szemelvényekkel.

3913. A „Volksruf” támadása Budanovic püspök ellen. 192. p.

A közlemény röviden ismerteti a jugoszláviai német lap egyik írását (1940. dec. 31.).

20. évfolyam 9. szám

1941. május 1.

2914. MESKÓ Miklós: Korruptió — protekció. 193—196. p.

A szerző elmélkedik e két fogalom társadalmi veszélyességéről.

3915. CSERESNYÉS Iván: A jugoszláviai „naš narod” és a népkisebbségek lélekszáma. 196—199. p.

A közlemény statisztikai adatokat ad a jugoszláviai népkisebbségekről.

3916. ÁGOSTON Sándor: A szlavóniai magyarság és a Julián Egyesület. 199—208. p.

Történeti áttekintés. „Ezt a tanulmányt a »Kalangya« című folyóirat 1940 novemberi számából vettük át.”

3917. A horvát nemzet tagjainak száma. 208—210. p.

Statisztikai adatok (1910-, 1931-ből).

3918. Az erdélyi szerzetesrendek új helyzete. 211. p.

„Ezt a cikket a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet V. évf. 1-i Kisebbségi Közlésekből vettük át.”

3919. A jugoszláviai német reformátusok elszakadási mozgalma. 212. p.

„Ezt a cikket a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet V. évf. 1-i Kisebbségi Közlésekből vettük át.”

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3920. SEGESVÁRI Pál: Még néhány szó a falu szolgálatában. 213—215. p.

Megjegyzések a falukutatáshoz. Vö. még a 3891., 3976. tétellel.

3921. A második nemzedék seregszemléje. (Ötödik közlemény.) 215—218. p.

Hunyad megyében: Meskó Miklós összeállítása az 1936-ban, ill. utána végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Vö. még a 3860., 3873., 3906., 3932., 3938., 3954.; 3978. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

3922. I. Kubán Endre: Irodalmi kiskaté. 218—219. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3923. A németek száma négy népszámlálás idején a Bánság és Arad megye azon helységeiben, ahol jelenleg legalább 2000 német él. 219—220. p.

Statisztikai adatok, táblázatban (1910-, 1920-, 1930-, 1940-ből), községenként.

3924. JAKABFFY Elemér: Ante Pavelić. 221—224. p.
Megemlékezés életéről, munkásságáról. A szerző adatokat is közöl Pavelić „Aus dem Kampfe um den selbständigen Staat Kroatien” (Bécs, 1931) c. művéből.
3925. A feloszlott Jugoszlávia iskolái. 225—226. p.
A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Jugoszlávia iskolái bántások szerint”.
3926. Magyar irodalom és művelődés Jugoszláviában. 226—236. p.
Történeti áttekintés annak apropóján, hogy „Bácskában és Baranyában megszűnt a külön kisebbségi magyar irodalom”. A közlemény adja Csuka Zoltán cikkét, mely a Pécsi Egyetemi kisebbségi Intézet közleményei közt jelent meg (1941. márc.). Bevezetővel.
3927. A gyulafehérvári róm. kat. egyházmegye helyzete. 237—241. p.
A közlemény részletet ad a Nagy Jenő szentszéki tanácsos, a gyulafehérvári püspöki iroda vezetője által készített kimutatásból.
- HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL**
3928. Északerdély és Keletmagyarország magyar sajtója. 241—242. p.
Rövid áttekintés a megmaradt nagyobb sajtótermékekről.
3929. A szatmármegyei törvényhatósági képviselő megalakulása. 242. p.
A közlemény felsorolja a magyar törvényhatósági bizottságokba bekerült román kisebbségi vezetőket (foglalkozásukkal).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3930. DUFFNER János: A mai magyar diák. 243—246. p.
A szerző áttekinti a romániai magyar diákok helyzetét, lehetőségeit.
3931. SCHIFF Béla: A „Temesburg” név a történelem megvilágításában. 247—253. p.
Történeti áttekintés (1203—1934). Dokumentumok alapján.
3932. A második nemzedék seregszemléje. (Hatodik közlemény.) 253—255. p.
Kisküküllő megyében. Bitay Pál és Bényi István összeállítása az 1936-ban, ill. utána végzett értelmiségi fiatalokról. Kiegészítését l. a 3938. tételnél. Vö. még a 3860., 3873., 3893., 3906., 3921., 3938., 3954.; 3978. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3933. A szlovének. 255—256. p.
Rövid beszámoló a különböző területeken élő szlovén kisebbségekről. Statisztikai adatokkal. Vö. még a 3676., 4051. tétellel.

3934. JAKABFFY Elemér: Ragaszkodjunk-e továbbra is a felekezeti oktatáshoz és a társadalom-megsegítés eddigi rendszeréhez? 257—258. p.

A szerző vizsgálja a romániai magyar kisebbség fenti problémáját. Vö. még a 3948., 3949., 3958., 3967. tétellel.

3935. CSERESNYÉS Iván: A románok létszáma a szétesett Jugoszláviában. 259—260. p.

Statistikai adatok (1846—1931).

3936. Események. [96. közl.] 261—266. p.

A közlemény tartalma: „Megtartotta első gyűlését az Erdélyi Református Egyház Intézőbizottsága” (részletesen ismerteti az 1941. máj. 20-i, Nagyenyeden tartott gyűlés lefolyását, szemelvényekkel); „A Temesváron tartott magyar nemzetiségű szerb hadifoglyok ellátása” (adatokat ad a Romániai Magyar Népközség temesvári szervezete által juttatott adományokról); „Német köszönet a magyar vendéglátásért” (adja Häublein ezredes 1941. máj. 6-i, a Romániai Magyar Népközség temesvári szervezetének mondott köszönő átiratának szövegét).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3937. PÉNTEK Árpád: A karánsebesi régi és új református egyházközség és temploma. 267—273. p.

A szerző a templomszentelés apropóján bemutatja az egyházközség történetét (1392—1941).

3938. A második nemzedék seregszemléje. (Hetedik közlemény.) 274—275. p.

Szeben megyében. Összeállítás az 1936-ban, ill. később végzett magyar értelmiségi fiatalokról. Kiegészítéssel a Kisküküllő megyei adatokhoz. Vö. még a 3860., 3873., 3893., 3906., 3921., 3932., 3954.; 3978. tétellel.

HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL

3939. Románok a beszterce-naszódi megyei tanácsban. 275. p.

A közlemény adja a beszterce-naszódi megyei tanácsba bekerült románok névsorát. (A *Tribuna Ardealului* egyik 1941. évi írása alapján.)

3940. Tanszék betöltése a kolozsvári egyetemen. 275. p.

Rövid hír Kurt Klein nyilvános rendes tanárrá való kinevezéséről.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3941. A romániai német ifjúsági- és nőegyesületek nem működnek tovább felekezeti alapon. 276—277. p.

A közlemény adja az Andreas Schmidt és Wilhelm Stadel között 1941 májusában megkötött megállapodás, ill. Augustin Pacha és Andreas Schmidt között történt 1941. máj. 6-i megállapodás szövegét.

3942. Két német lap kiközösítése. 277. p.

Romániában. Rövid hír az *Arader Zeitung*ról és az aradi *Volksblatt*ről.

3943. A volt Jugoszlávia német népvezetői. 277—278. p.

Rövid hír.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

3944. KARDHORDÓ Károly: Rendelet törvény a romanizálási, telepítési és vagyonnyilvántartási (leltári) alminisztérium (Subsecretariat de Stat) megszerzéséről, illetve a telepítési és menekült lakosság ügyeinek rendezésére hivatott alminisztérium átszervezéséről. Fordította és kivonatossan ismerteti: —. 278—283. p.

„Megjelent a »Monitorul Oficial« 1940. évi május 3-ikán kelt 102. számában.”

3945. Kormányintézkedés a közigazgatási rendeletek német nyelvű közzétételéről. 283. p.

A közlemény adja a belügyminisztérium 1881. számú (1941. ápr. 17.) rendeletének szövegét.

3946. Az 1941. évi V-ik magyar törvénycikk a nemzetiségi érület büntetőjogi védelméről. 283—284. p.

A közlemény adja az 1941. ápr. 24-i törvény szövegét, továbbá részletet a törvényjavaslat indoklásából.

20. évfolyam 12. szám

1941. június 16.

3947. BETEG Ernő: Újabb kölcsönös elhatározást kérünk. 285—286. p.

A magyar, ill. a román kormánytól az oktatásügy területén.

3948. KACSÓ Sándor: Felekezeti iskoláink kérdéséhez. 287—291. p.

A szerző vizsgálja a romániai magyar kisebbség felekezeti iskoláinak problémáját. Reflexió Jakabffy Elemér írására. Vö. a 3934., továbbá a 3949., 3958., 3967. tétellel.

3949. SZEMLÉR Ferenc: Ragaszkodjunk-e felekezeti oktatásunkhoz? Felelet a fel-tett kérdésre. 291—292. p.

A szerző vizsgálja a romániai magyar kisebbség felekezeti iskoláinak problémáját. Reflexió Jakabffy Elemér írására. Vö. a 3934., továbbá a 3948., 3958., 3967. tétellel.

3950. CSERESNYÉS Iván: A bunyevácok és a sokácok. 293—296. p.

A szerző bemutatja e két délszláv népcsoportot. (A Révai Nagy Lexikona alapján.) Statisztikai adatokkal.

3951. Események. [97. közl.] 297—298. p.

A közlemény tartalma: „A lapengedélyek felülvizsgálása”; „Meggzúnt a vál-lalatokhoz kirendelt ellenőrzők intézménye”; „A romániai zsinatpresbiteri ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület új püspöke (Argay György meg-választása).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3952. HRIVNYÁK Zoltán: Romániai Magyar Sport-Szövetség. 299—300. p.

Rövid bemutatása.

3953. JÓZSA János: Újabb adalékok a moldovai katolicizmus történetéhez. Csán-gómagyar levél a XVII. századból. Magyar jezsuiták a moldovai misszióban. 300—305. p.

A szerző részletesen ismerteti az alábbi művet: Pall Ferenc: Versengés a moldovai misszióban a konventuális minoriták és a jezsuiták között. Olasz ok-mánytár. Olasz levéltárakból összegyűjtött okmányok. IV. (Le controversie tra i Minori Conventuali e i Gesuiti melle missioni di Moldovia) Romania. (Diplomatarium Italicum. Documenti raccolti negli archivi italiani. IV. Róma—București, 1940).

3954. A második nemzedék seregszemléje. (Nyolcadik közlemény.) 306—311. p.
Brassó megyében. (Összeállította: Dániel Antal.) Alsó-Fehér megyében.
(Összeállította: ifj. Müller Jenő.) A közlemény adja az 1936-ban, ill. később
végzett magyar értelmiségi fiatalok névjegyzékét. Vö. még a 3860., 3873.,
3893., 3906., 3921., 3932., 3938.; 3978. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3955. Észak-Erdélyben ismét lesznek gör. keleti és gör. katolikus román felekezeti
iskolák. 311—312. p.

Rövid beszámoló. Szemelvénnel a *Tribuna Ardealului* (1941. máj. 17.)
egyik írásából.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3956. Első közlések a népszámlálási eredményekből. 312. p.

A közlemény részleteket ad az 1941. évi romániai népszámlálás adataiból,
összehasonlítva az 1930. évi adatokkal.

20. évfolyam 13-14. szám
1941. július 16.

3957. Két jelentés között. 313—315. p.

A közlemény adja az 1915. júl. 1-i „német nagy főhadiszállás” oroszországi,
ill. az 1941. júl. 2-i „német vezéri főhadiszállás jelentését”, s elmélkedik a
Szovjetunió-beli nemzeti kisebbségek helyzetéről.

3958. Ragaszkodjunk-e a hitvallásos oktatáshoz? 316—319. p.

Romániában. A közlemény adja Bitay Pál, ill. P. Keresztes Albin nagysze-
beni hitoktató fejtegetéseit. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 3934.,
3948., 3949., 3967. tétellel.

3959. JAKABFFY Elemér: Dalmácia megosztásához. 320—325. p.

Történeti áttekintéssel és adatokkal.

3960. Magyarország külföldi kultúrintézményei. 325—326. p.

„A »Kisebbségi Stud.«, a Pécsi Egyetem Kisebbségi Intézete könyvmatosá-
nak III. évf. 22. számából vesszük át ezt a tájékoztatót.”

3961. Események. [98. közl.] 327. p.

A közlemény tartalma: „Tilos a külföldi rádióállomások hallgatása” (adja
Ion Antonescu tábornok közleményét); „A postai küldemények ellenőrzése és
a levelezés nyelve” (ismerteti a román postavezérigazgatóság közlését).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3962. FARKAS László: Detta magyarsága a bánági magyarság sorskérdéseinek
tükrében. 328—346. p.

Falutanulmány. (Táblázatos statisztikai adatokkal.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3963. A temesvári német alpolgármester megnyilatkozása. 347. p.

A közlemény részletet ad Hans Jung 1941. jún. 29-i beszédéből.

3964. A kolozsvári „Ferenc József Tudományegyetem” román hallgatói a magyar
közoktatási miniszter előtt. 347. p.

Rövid hír.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3965. A szovjet-országi birodalom lakóinak nemzetiségi és nyelvi megoszlása. 348. p.
Táblázatos statisztikai adatok az 1926. dec. 17-i népszámlálás adatai alapján.

20. évfolyam 15. szám

1941. augusztus 1.

3966. JAKABFFY Elemér: A német követség ajándékához. 349. p.
Megjegyzés ahhoz, hogy a bukaresti német követség magyar könyveket ajándékozott az aradi róm. kat. magyar tanonciskola tanulóinak.
3967. A hitvallásos nevelés ügyében. 350—354. p.
Romániában. A közlemény szemelvényeket ad az alábbiak hozzászólásai-
ból: Szabó János, Bitay Loránt Zoárd, Boros Béni (*Déli Hírlap*, 1941. júl. 16.),
ill. Vasvári Aladár (*Déli Hírlap*, 1941. 23.). Szerkesztőségi bevezetővel. Vö.
még a 3934., 3948., 3949., 3958. tétellel.
3968. CSERESNYÉS Iván: Az áttelepített bukovinai magyarokról. 355—360. p.
Rövid történeti áttekintés után a szerző statisztikai adatokat ad (1930-,
1934-, 1935-ből). Szemelvényekkel Jancsó Elemér, ill. Oberding József
György tanulmányából (*Hitel*, 1939. 3., 4. sz.).

HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL

3969. Az Erdélyi Párt és a népi szórványügy. 360. p.
Rövid beszámoló a kolozsvári Erdélyi Párt programjáról.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3970. SZIKRÉNY Vilmos: Fibiş (Temesfüves). (Falutanulmány.) 361—374. p.
A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Születések és elhalá-
lozások nemzetiségek szerinti osztályozásban”; b) „Házasságok és válások
nemzetiségek szerint”; c) „Elhalálozások nemzetiségek szerinti elosztásban”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3971. A romániai német népiség tagjainak visszatérése a Magyarországhoz átcsatolt
területekre. 375. p.
A közlemény adja a romániai német népcsoport vezetőségének hivatalos
közleményét.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

3972. Az aradi róm. kat. hitvallásos iskolák számadataiból. 375—376. p.
Statisztikai adatok az 1940/1941. tanévre vonatkozóan.

20. évfolyam 16. szám

1941. augusztus 16.

3973. JAKABFFY Elemér: Babits Mihály †. 377—378. p.
Nekrológ.
3974. JAKABFFY Elemér: Szerbek, horvátok és muzulmánok Bosznia-Hercegovi-
nában. 378—384. p.
Történeti áttekintés (925—1939). Statisztikai adatokkal (1910-, 1921-ből).

3975. CSERESNYÉS Iván: Dalmácia volt olasz népkisebbségének különös joga. Ahol az optálók helyben maradhattak. 385—386. p.
Statisztikai adatokkal (1910-ből).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

3976. SZIKRÉNY Vilmos: A falu szolgálatában. A falu kultúrája. 387—391. p.
A népművelés feltételeiről, irányelveiről. Vö. még a 3891., 3920. tétellel.
3977. SZABOLCS Ferenc: Anyanyelvi oktatásunk helyzete Temes-Torontál megyében. 391—395. p.
A felekezeti és állami magyar, ill. német iskolákban. Statisztikai adatokkal az 1940/41. tanévből.
3978. A második nemzedék seregszemléjének eredményei. 395—398. p.
A romániai magyar értelmiségi fiatalokról. Összefoglaló táblázatokkal. Vö. még a 3860., 3873., 3893., 3906., 3921., 3932., 3938., 3954. tétellel.

HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL

3979. A magyarországi románok szövetkezeti ügye. 398—401. p.
A közlemény adja a *Tribuna Ardealului* alábbi írásait: a) „Hozzászólások a román szövetkezetek kérdéséhez” (1941. júl. 11.); b) „A földműves (Plugarul)” (1941. júl. 20.).
3980. Az északerdélyi román bankok helyzetének szabályozása érdekében. Budapesti tárgyalások a Magyar Nemzeti Bank képviselőivel. 401—402. p.
Rövid hír a *Tribuna Ardealului* 1941. júl. 29-i számából.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

3981. Románok túl a Dnyeszteren. 402—403. p.
Rövid történeti áttekintés (17. sz.—1924), statisztikai adatokkal.
3982. A zsidókra vonatkozó rendelkezések a visszacsatolt Bukovinában. 403—404. p.
A közlemény adja „Antonescu tábornok megbízottjának rendelkezéseit”.
3983. Árvásítják a horvát városokat. 404. p.
Rövid hír.
3984. Szlovákiában a zsidókat kényszermunkatáborokban foglalkoztatják. 404. p.
Rövid hír.

20. évfolyam 17—18. szám
1941. szeptember 16.

3985. Széchenyi. 405—407. p.
Megemlékezés gróf Széchenyi István születésének 150. évfordulója alkalmából. Szemelvényekkel Széchenyi akadémiai beszédéből.
3986. ARATÓ Andor: Anyanyelvi oktatásunk helyzete Szörény megyében. 408—409. p.
Az állami és hitvallásos magyar iskolákban. Statisztikai adatokkal az 1939/40. és 1940/41. tanévből.
3987. JAKABFFY Elemér: Galícia — a német birodalomban. 409—412. p.
Történeti áttekintés (1772—1921). Statisztikai táblázattal az 1786—1921 közti népszámlálások adataiból.

3988. VITA Zsigmond: Nemzet és sors a Bánk bán-ban. 412—426. p.
Irodalmi tanulmány.
3989. A németül nem tudó németek nyári tanfolyamainak eredményeiről. 427—428. p.
A közlemény beszámol a romániai táborok tapasztalatairól.
3990. A horvátországi német népcsoport népi szervezete. 428—432. p.
A közlemény bemutatja ezt a szervezetet, „ahogyan a »Nation und Staat« [1941.] július—augusztusi száma leírta”.

HANGOK ÉS KÖZLÉSEK AZ ÁTKAPCSOLT RÉSZEKRŐL

3991. Román ügyvédek az átkapcsolt részekben. 433—434. p.
A közlemény adja „azon román nemzetiségű ügyvédek névsorát, akiket eddig az egyes ügyvédi kamarák tagjaik közé felvettek”. (A *Tribuna Ardealului* 1941. aug. 17-i számának írása alapján).
3992. Északerdélyben még nincsen tisztázva a bankok helyzete. 434—436. p.
A közlemény adja Artur Anderko írását (*Tribuna Ardealului*, 1941. júl. 20.).
- MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL
3993. A családnevek visszánémetesítése. 436. p.
Romániában. A közlemény adja a *Süddeutsche Tageszeitung* 1941. aug. 21-i számában megjelent felhívást.
3994. A máramarosi zsidók térjenek vissza Galíciába. 436. p.
A közlemény ismerteti Ajtay Gábornak, Máramaros vármegye alispánjának felszólítását.

20. évfolyam 19. szám
1941. október 1.

3995. CSERESNYÉS Iván: A mezőgazdasággal foglalkozó bánsági magyarság társadalmi tagozódása. [1. közl.] 437—442. p.
Táblázatos adatok Temes megyére, ill. Torontál megyére vonatkozóan (1911-ből).
3996. A Bukovinából áttelepített magyarok elhelyezkedése. 442—446. p.
Táblázatos statisztikai adatokkal.
3997. DUKA ZÓLYOMI Norbert: A zsidó kérdés az önálló Szlovák államban. 446—462. p.
A közlemény főbb pontjai: a) „A zsidókérdés rendezésére irányuló törvényes rendelkezések”; b) „Az első gazdasági rendelkezések”; c) „Fordulat a zsidókérdés gazdasági rendezésében”; d) „Eddigi eredmények”; e) „A jövő távlata”.
3998. A horvát külügyminiszter nyilatkozata a szerbek kitelepítéséről. 462—463. p.
A közlemény ismerteti a nyilatkozatot.
3999. Események. [99. közl.] 464. p.
A közlemény tartalma: „Tanulmány tárgyát képezi az etnikai eredet törvényes rendezése” (adja a román belügyminisztérium állami közigazgatási ügyosztály igazgatóságának 1941. évi körrendeletét).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4000. Új rendőri intézkedések a zsidókkal szemben a német birodalomban. 464. p.
Rövid hír.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

4001. BÁNYAI Géza: Janova. Falutanulmány 465—470. p.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4002. Az Északamerikai Egyesült Államok népi összetétele. 471. p.

Táblázatos statisztikai adatok 1930-, ill. 1940-ből.

4003. Számadatok a „Senkiföldjé”-ről. 472. p.

A volt Jugoszlávia egyik területéről. Táblázatos statisztikai adatokkal (1910-, 1921-, 1931-ből).

20. évfolyam 20. szám

1941. október 16.

4004. FODOR József: Együttműködés. 473—474. p.

A szerző bemutatja a romániai magyar kisebbségnek „a román társadalommal való együttműködésének” néhány területét.

4005. KARDHORDÓ Károly: Transnistria. Ismerteti: — dr. 475—478. p.

A szerző ismerteti az 1941. júl. 28-án indult lap néhány számának írásait.

4006. A vendek. 479—481. p.

A közlemény ismerteti a Magyarországon, ill. Jugoszláviában élő vend kisebbség helyzetét, történetét. Adatokkal.

4007. A német nyelvtanfolyamok újabb eredményei. 481—483. p.

A közlemény beszámol a romániai német nyelvtanfolyamokról. A *Süd-deutsche Tageszeitung* (1941. szept. 28.) írása alapján.

4008. Események. [100. közl.] 483—486. p.

A közlemény tartalma: „A Hangya szövetkezeti szövetség évi közgyűlése” (Nagyenyeden, 1941. okt. 2-án).

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

4009. VITA Zsigmond: Könyvtáraink és tudományos feladataink. 487—492. p.

A szerző bemutatja a romániai magyarság tudományos feladatait. Vö. még a 4010. tétellel.

4010. Megjegyzések Vita Zsigmond cikkéhez. 492—494. p.

A cikk felhívást közöl az olvasókhoz, hogy küldjenek be az általa felsorolt könyvtárakra vonatkozó adatokat. Vö. még a 4009. tétellel.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4011. Új német területi elnevezés. 495. p.

Romániában. Rövid hír.

4012. Az újrāépítési kölcsön jegyzéseinek eszközöltetésével a német népcsoportot bízták meg. 495. p.

Romániában. Rövid hír.

4013. Pécssett német gimnáziumot nyitnak meg. 495. p.

Rövid hír. (A *Deutsche Zeitung* 1941. aug. 3-i sz. írása alapján.)

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4014. Egy új könyv. Petőfi Sándor és Szendrey Júlia életrajza. 495—496. p.

A közlemény ismerteti I. Kubán Endre: „Reszket a lelkem, mert eszembe jutottál. . .” c. művét. (Megj. a Biblioteca „Tribuna Ardealului” c. sorozatban.).

20. évfolyam 21—22. szám

1941. november 16.

4015. JAKABFFY Elemér: Reményik Sándor. 497. p.

Nekrológ.

4016. Népszavazás. 498—499. p.

Az 1941. nov. 9-re meghirdetett romániai népszavazásról. A közlemény adja Ion Antonescu tábornok rendelettvényének szövegét.

4017. JAKABFFY Elemér: Ahol az aranygyapjút kersték. 499—503. p.

Georgiáról. A szerző szemelvényeket is ad a georgiai *Le Caucase* c. lapból.

4018. A volgamenti németek Tanács-Köztársasága. 503—508. p.

Történeti áttekintéssel (1762—1941), statisztikai adatokkal. (A P. E. K. I. alapján).

4019. SCHIFF Béla: Timișoara közkönyvtárai. [1. közl.] 508—512. p.

A közlemény tartalma: „Timișoara város nyilvános könyvtára”. Szerkesztőségi bevezetővel. Vö. még a 4030., 4041. tétellel.

4020. Új magyar iskolák Szlovákiában. 512—513. p.

A közlemény ismerteti a szlovák iskolaügyi és népművelési minisztérium három 1941. évi rendeletét. (A P. E. K. I. alapján.)

4021. CSERESNYÉS Iván: Középkori törvényes rendelkezések a magyarországi zsidókról. 513—516. p.

A szerző részleteket ad I. (Szent) László, (Könyves) Kálmán, II. András rendeleteiből, ill. a Gratianus-féle egyházi rendszabályok gyűjteményéből és Werbőczy István „Tripartitum”-ából.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4022. Tizennégy községben összpontosítják a szlovákiai zsidókat. 516. p.

Rövid hír.

4023. Három új horvát törvény a németek jogállásáról. 516—517. p.

A közlemény ismerteti Ante Pavelićnek, a horvát állam vezetőjének 1941. évi törvényeit.

4024. A német népcsoport átveszi a német iskolákat. 517. p.

Romániában. Rövid hír az 1941. nov. 8-i rendelettvénnyről.

4025. A magyarországi szlovákok kultúrtörekvései. 518. p.

Több rövid hír.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4026. A harmadik magyar zsidótörvény. 518—522. p.

A közlemény adja az 1941. évi XV. törvénycikk negyedik fejezetét (9., 10. szakasz), továbbá az ötödik fejezetből a 14. és 15. szakaszt, „szószerinti szövegben”.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4027. Magyar Népnaptár 1942. 522—524. p.

Kiadta a bánsági Magyar Népközösség, 1941. Részletes ismertetés a fenti műről.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4028. Kimutatás a Braşov-ban működő magyar tannyelvű felekezeti iskolák látogatottságáról. 524. p.

Táblázatos statisztikai adatok (1940—1942).

20. évfolyam 23. szám

1941. december 1.

4029. Az államvezető tábornagy köszönete a népszavazás eredményében megnyilatkozó bizalomért. 525—526. p.

A közlemény adja Ion Antonescu 1941. nov. 23-i beszédének szövegét is.

4030. SCHIFF Béla: Timişoara közkönyvtárai. (Második közlemény.) 526—535. p.

A közlemény tartalma: a) „Timişoara város nyilvános könyvtára”; b) „A Bánáti Múzeum könyvtára”; c) „Az Arany János Társaság könyvei”; d) „A Magyar Népközösség könyvtára”; e) „Kisebbségtudományi Könyvtár”. Vö. még a 4019., 4041. tétellel.

4031. A Romániai Ág. Evangélikus Egyház átadta iskoláit a Német Népcsoportnak. 535—536. p.

A közlemény adja a Romániai Ág. Evangélikus Egyház Országos Konsistoriumának 1941. nov. 20-i határozati javaslatának szövegét.

4032. A horvátok nem szláv, — hanem gót eredetűek — mondja Palević. 536—537. p.

Rövid ismertetés a DAZ-nak adott Ante Pavelić interjúról.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4033. A német tisztségek betöltőinek iskoláztatása Budapesten. 537. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Volk im Osten* (1941. okt. 13—14.) egyik írásából.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4034. Rendelet-törvény a romániai német oktatás megszervezéséről. 538—542. p.

A közlemény adja az 1941. nov. 8-i 977. sz. rendelet-törvény szövegű fordítását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4035. KARDHORDÓ Károly: Revista Fundaţiilor Regale. Ismerteti: — dr. [1. közl.] 542—550. p.

A szerző a folyóirat 1941. évi 8—9. számából ismerteti C. Radulescu-Motru Ion Antonescuról írott cikkét, továbbá S. Mchedintji „Frunteria României spre răsărit” (Románia keleti határai) c. írását. Bő szemelvényekkel. Vö. még a 4045. tétellel.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4036. A Római Katolikus Népszövetség Naptára, 1942. 551—552. p.

Részletes ismertetés a fenti műről.

4037. Húsz évfolyam. 553—554. p.
Programcikk, rövid visszatekintéssel a *Magyar Kisebbség* eltelt húsz évére.
4038. Munkatársaink négy lusztrum alatt. 554—556. p.
A közlemény adja a *Magyar Kisebbség* munkatársainak névsorát, feltüntetve lakhelyüket is.
4039. FODOR József: A „Magyar Kisebbség” és a fiatalok. 556—560. p.
A szerző röviden bemutatja a *Magyar Kisebbség* volt, ill. mostani fiatal munkatársait. Életrajzi adatokkal.
4040. Legkedvesebb volt olvasóink emlékére. 560—562. p.
Megemlékezés a *Magyar Kisebbség* már elhunyt olvasóiról: báró Bánffy Ferencről, Garda Jánosról, Karácsonyi Jánosról, Cs. Lázár Lászlóról, gróf Mailáth Gusztávról.
4041. SCHIFF Béla: Timișoara közkönyvtárai. (Befejező közlemény.) 562—568. p.
A közlemény tartalma: a) „A római-katolikus püspöki (egyházmegyei) könyvtár”; b) „A papnevelde (teológiai főiskola) könyvtára”; c) „Az evangélikus paróchia könyvtára”; d) „Tanári könyvtár a piarista főgimnáziumban (rendházban)”; e) „Kegyesrendiek házikönyvtára”; f) „Piarista ifjúsági könyvtárak”; g) „Katolikus magyar fiúgimnázium”; h) „Zárdaiskolák”; i) „Ifjúsági egyesületek”; j) „Polgári kör”; k) „Műegyetemi könyvtár”; l) „Az átköltözött cluji egyetem természettudományi fakultásának könyvtára”; m) „Német könyvgyűjtemények”. Vö. még a 4019., 4030. tétellel.
4042. CSERESNYÉS Iván: Törvényes rendelkezések a magyarországi zsidókról a XVI—XVIII. századok folyamán. 569—572. p.
A szerző részletet ad a Corpus Juris Hungarici dekrétumaiból.
4043. Események. [101. közl.] 573. p.
A közlemény tartalma: „A Kisebbségek Igazgatósága megkezdte működését” (Bukarestben a Romanizálási, Telepítési és Leltározási Államtitkárság mellett).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4044. Hangya Naptár 1942. 573—575. p.
Részletes ismertetés a fenti műről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4045. KARDHORDÓ Károly: Revista Fundațiilor Regale. Ismerteti: — dr. (Befejező közlemény.) 576—583. p.
A szerző a fenti folyóirat 1941. 8—9. számából ismerteti D. Caracostának „A román nyelv Besszarábiában” c., Constantin C. Ciurescu „A Nistru és Prut közötti román telepek régisége” c. írását. Bő szemelvényekkel az utóbbiból. Vö. még a 4035. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4046. A bánsági németekre vonatkozó népesedési adatok. 583—584. p.
Statistikai adatok, táblázatokban. A közlemény részletet ad Johann Fröhlich „Bevölkerungspolitische Fragen der Deutschen Volksgruppe in Rumänien” c. tanulmányából (*Volk im Osten*, 1941. okt.)

4047. GYÁRFÁS Elemér: Új esztendő küszöbén. 1—2. p.
Visszatekintés a *Magyar Kisebbség* elmúlt húsz évére.
4048. VITA Zsigmond: Kiket adott Dél-Erdély magyarsága a magyar művelődésnek? 3—9. p.
Történeti áttekintés (16—19. sz.).
4049. CSERESNYÉS Iván: Törvényes rendelkezések a magyarországi zsidókról a XIX. század folyamán. 9—12. p.
A szerző szemelvényeket ad különböző törvényekből.
4050. Bejegyezték a szlovákiai Magyar Pártot. 13—14. p.
Híradás a szlovákiai Egyesült Magyar Párt 1941. nov. 6-i bejegyzéséről, ill. ennek előzményéről.
4051. Németek a Laibach-i tartományban. 15—17. p.
Az Olaszországhoz csatolt területről. Történeti áttekintés (1467—1931), adatokkal. A közlemény adja az alábbi statisztikai táblázatot is: „Krajna népességének anyanyelv szerinti megoszlása 1880 és 1910 között”. (A PEKI alapján.) Vö. még a 3676., 3933. tétellel.
4052. A Magyar Népközösség könyvtára Lugojon. 17—19. p.
A közlemény tematikus csoportosításban bemutatja a könyvtár állományát is.
4053. Munkaközösség a történelemért. — „Arbeitsgemeinschaft für Geschichte”. 19. p.
A közlemény rövid beszámolót ad a Romániai Német Népcsoport Kutató Intézete által 1941. dec. 14-én „Arbeitsgemeinschaft für Geschichte” néven létrehozott intézményről.
4054. Események. [102. közl.] 20. p.
A közlemény tartalma: „Sulyok István és Thury Kálmán visszalépése” (a Királyhágómelléki ref. egyházkerületben lévő állásából, ill. tisztségéből); „A »Kisebbségek Igazgatóság« megkezdte működését” (a Romanizálási, Telepítési és Leltározási Minisztérium keretén belül).

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4055. Rendelet-törvények. 21—23. p.
A közlemény adja az alábbi két törvény teljes szövegét: a) „Rendelet-törvény a Zsidó Népközületi Egyesületek Szövetségének feloszlatásáról és egy Romániai Zsidóközpont létesítéséről” (1941. dec. 16-i, 1090. sz.), „Rendelet-törvény a vérbeli zsidó lakosság összeírásáról” (1941. dec. 16-i, 1091. sz.).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4056. Az ellengyelesített németek visszavezetése. 23. p.
Rövid ismertetés a *Süddeutsche Tageszeitung* (1941. dec. 21.) egyik híréből.
4057. Német beszámoló Satmar vidékéről. 23—24. p.
A magyarországi német kisebbségről. (A *Nation und Staat* 1941 novemberi írása alapján.)

4058. A Banat-i hitvallásos iskolák átadása a Német Népcsoportnak. 24—25. p.
A közlemény szemelvényt ad a *Südosstdeutsche Tageszeitung* (1941. dec. 28.) egyik írásából.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4059. A „Deutschtum im Ausland” az egykori Jugoszláv Bánságról. 25—27. p.
A közlemény részletesen ismerteti a „Senkiföldjének” nevezett területtel foglalkozó írást (*Deutschtum im Ausland*, 24. évf. 7—8. sz.).

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4060. Schiff Béla: Régi idők, régi emberek. 27—28. p.
Rövid ismertetés a fenti műről.

21. évfolyam 2. szám
1942. január 16.

4061. JAKABFFY Elemér: Kiket adott a Bánság magyarsága a magyar művelődésnek? 29—34. p.

Történeti áttekintés (14—19. sz.).

4062. SCHIFF Béla: Az egykori „Temesi Bánság” zsidó rendtartása 1776-ból. 34—40. p.

A szerző részletesen bemutatja a rendtartást.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4063. A Német Népcsoportra vonatkozó törvények a Független Horvát Államban. 40—49. p.

A közlemény adja az alábbi törvények teljes szövegét: a) „Rendelet-törvény a Független Horvát Államban lévő Német Népcsoport ideiglenes jogállásáról”; b) „Rendelet-törvény a Független Horvát Állam német iskolaügyéről”; c) „Rendelet-törvény a Független Horvát Állam Német Népcsoportja vezérének jogállásáról”; d) „Rendelet-törvény a német nyelv, a német zászló és a német jelvények használatáról a Független Horvát Államban”; e) „Rendelet-törvény a német népiséghez tartozó köztisztviselőkről és alkalmazottakról a Független Horvát Állam közszolgálatában”.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4064. A zsidók közmunkaszolgáltatására vonatkozó újabb szabályok. 49—50. p.

Romániában. A közlemény adja az 1941. dec. 30-án kiadott nagyvezérkari közlemény, ill. 1941. nov. 15-i (1003. sz.) rendelet-törvény alapján érvényes szabályokat.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4065. Katolikus Naptár 1942. 50—51. p.

A közlemény röviden ismerteti a fenti művet. (Kiad.: romániai Szent Ferenc rend, 1942). Továbbá rövid híradás az „Ifjúsági Zsebnaptár” megjelenéséről.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4066. Húsz éves az „Ungarische Jahrbücher”. 52. p.

A közlemény röviden bemutatja a jubiláló lapot.

4067. JAKABFFY Elemér: Katolikus magyarok és németek. 53—56. p.

A szerző bemutatja azokat a problémákat, melyek abból a rendeletből fakadtak, hogy a Romániai Német Népcsoport vegye át a német nyelvű hitvallásos iskolákat, s tegye azokat német nemzeti iskolákká; továbbá bemutatja, hogyan kísérlik meg e problémák megoldását.

4068. A magyar tannyelvű oktatás ügye a szlovák parlamentben. 56—58. p.

A közlemény részletesen ismerteti gróf Esterházy János beszédét.

4069. Magyar életjelenségek Horvátországban. 58—60. p.

A közlemény röviden bemutatja a magyar kisebbség helyzetét.

4070. A szlovákiai magyar református egyház helyzete. 60. p.

Rövid beszámoló.

4071. TÖKÉS Béla: Tormac (Végvár) község népkönyvtárai. 61—64. p.

A szerző bemutatja az „Olvasó Egyletet”, a „Polgári Olvasó Kört”, az „Iparos Egyletet”, a „Református Állami iskola Könyvtárát”. Adatokkal.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4072. A Gottschee-i németek visszatelepítése. 64—65. p.

A közlemény részletet ad a *Gottscheer Zeitung* (1941. dec. 3.) egyik írásából.

4073. Átköltöztetési megegyezés Németország és Horvátország között. 65. p.

Rövid beszámoló az 1941. nov. 15-én megkötött egyezményről.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4074. Szabályrendelet a romániai Zsidó Központ szervezéséről és működéséről.

Fordította: Kardhordó Károly. 66—72. p.

A közlemény adja Ion Antonescu 1942. jan. 30-i szabályrendeletének teljes szövegét.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4075. [] J. I.: Hans Herrschaft: Das Banat. 73—76. p.

A szerző részletesen ismerteti a fenti, a Grenze und Ausland kiadásában (Berlin, 1941) megjelent művet. Szemelvényekkel.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4076. A „Kárpátmedence”, gazdaságpolitikai szemle az amerikai magyarokról. 76—79. p.

A közlemény részleteket ad Taba Istvánnak az amerikai magyarokkal foglalkozó tanulmányából (*Kárpátmedence*, 4. sz.).

4077. Bibliográfia a szatmárvidéki svábokra vonatkozó irodalomról. 79—82. p.

A közlemény ismerteti a *Südost-Forschungen* c. folyóiratot, adja az 1940. évi tartalomjegyzéket, továbbá részletesen bemutatja Hugo Moser „Schriftum über das Deutschem im Satmar einschliesslich Marmarosch und Bihor” c. tanulmányát (1941. 1—2. sz.).

4078. A „Nation und Staat” a magyar képviselőház vitájáról a hitvallásos iskolák ügyében. 82—83. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Nation und Staat* (1942. jan.) Magyarországgal foglalkozó írását.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4079. PUSZTAI-POPOVITS József: Adatok a pécsi német gimnázium tanulóiról. 83—84. p.

A szerző részletes statisztikai adatokat ad a „Magyarországi Németek Szövetségének Pécsi Német Gimnáziuma” 1941/42-es tanévről.

21. évfolyam 5. szám

1942. március 1.

4080. B. DITTRICH Klára: A „Gyermekeház”. 85—90. p.

A szerző beszámol az 1941. máj. 1-én, Temesváron megnyílt „Dr. Kakuk Csécsemő és Napközi Otthon” első évről. Szerkesztőségi bevezetővel.

4081. TÖKÉS Gyula: Bunea-Mică (Bunyaszegszárd) múltja és jelene. (Falutankönyv.) 91—105. p.

Táblázatos statisztikai adatokkal.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4082. A szatmárvidéki németsegről. 105—106. p.

A közlemény szemelvényt ad a *Süddeutsche Tageszeitung* (1942. febr. 25.) egyik írásából.

4083. A magyarországi német népcsoport új törvényhozási képviselője. 106. p.

Rövid hír Josef Schönborn megválasztásáról. (Az *Extrapost* 1942. febr. 14-i számának közlése alapján.)

4084. Minisztériumi aligazgatóság a német oktatásügy számára. 106—107. p.

Romániában. Rövid híradás a *Monitorul Oficial*-ban (1942. febr. 6.) megjelent rendeletről.

4085. Névváltoztatások Timișoarán. 107. p.

Rövid hír a „visszanémetesítésekről”.

4086. A zsidó diplomások munkaszolgálat alóli mentessége. 107. p.

Romániában. Rövid hír.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4087. Evangélikus Élet naptára 1942. 107—108. p.

Rövid ismertetés a fenti műről.

4088. Gazda Naptár 1942. 108—109. p.

Részletes ismertetés a fenti műről. (Szerk. Kacsó Sándor, 1942.)

4089. Református Naptár 1942. 109—110. p.

Részletes ismertetés a fenti műről. (Szerk. Horváth Jenő, kiad. Romániai-Erdélyi Református Anyaszentegyház Intézőbizottsága, 1942.)

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4090. Nichifor Crainic cikke Németország hivatásáról az ortodox egyház egységesítésében. 111—112. p.

A közlemény ismerteti Nichifor Crainic *Volk im Osten*-beli cikkét (1942. jan.).

4091. JAKABFFY Elemér: A délerdélyi és bánsági magyar irodalom termékcinek gyűjtése és bibliográfiája. 113—114. p.

Felhívás az 1941 szeptembere óta Romániában megjelent magyar irodalmi művek gyűjtésére.

4092. A szövetségzeti eszme térhódítása a Bánságban. 115—121. p.

A közlemény részletesen beszámol a temesvári és lugosi „Hangya” szövetségzetek alakuló közgyűléséről (1942. jan. 25-én, ill. 1942. márc. 1-én.)

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4093. A német oktatásügyi szolgálat államhatalmi központjának megszervezése. 122—123. p.

Romániában. A közlemény részleteket ad „a hivatalos lap [Monitorul Oficial] 1942. febr. 6-iki számában közölt rendeletről, melyben [a nemzetnevelésügyi minisztérium] megállapítja a német oktatásügy céljaira létesített aligazgatóság kereteit és tisztviselői karának beosztását”.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

4094. ORGONÁS Mihály: Dejan (Dézsánfalva). (Falutanulmány.) 124—134. p.

A szerző adja az alábbi statisztikai táblázatokat is: a) „Népmozgalmi adatok. Születések és elhalálozások nemzetiségek szerint”; b) „Kimutatás a 7 éven aluli és népbetegségekben elhalálozottakról nemzetiségek szerint”.

4095. Események. [103. közl.] 135. p.

A közlemény tartalma: „A Timiş-Torontal megyei prefektura 1. számú rendelete” (a Romániai Német Népcsoport tagjairól).

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4096. A Délkelet németisége az összeomlás napjaiban (1918 őszén). [1. közl.] 135—140. p.

A közlemény részletesen ismerteti Brandsch Rudolf fenti címmel megjelent tanulmányát (*Volk im Osten*, 1942. febr.) Szemelvényekkel. Vö. még a 4106. tétellel.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4097. Számadatok a magyarországi németiség közművelődési intézményeiről. 140. p.
Statisztikai adatokkal. (A *Statisztikai Tudósító* alapján.)

4098. Olvasóinkhoz. 141. p.

Szerkesztőségi értesítés a *Magyar Kisebbség* árának emelkedéséről.

4099. KARDHORDÓ Károly: Néhány szó a román községekről a 228. számú rendeletről figyelembe vételével. 142—147. p.

A romániai községekről. A szerző bemutatja az 1938. évi közigazgatási törvényt, ill. az ezt módosító 1942. évi (228. sz.) rendeletről. Szemelvények-

- kel. Adja továbbá „vidéki községeknek megyénként összesített számszerinti adatait” (táblázatban).
4100. Magyar kultúrélet Szlovákiában. 147—148. p.
A közlemény röviden beszámol a Toldy-Kör 1942. febr. 1-i közgyűléséről.
4101. [KARDHORDÓ Károly] Cogitator: Románok Szerbia közéletében. 148—153. p.
A szerző részletesen ismerteti Emanoil Bucuța „Românii în viața Serbiei” c. írását (*Revista Fundațiilor Regale*, 1942. 2. szám.). Szemelvényekkel.
4102. Események. [104. közl.] 154—157. p.
A közlemény tartalma: „A Hangya szövetkezeti szövetség közgyűlése” (Nagyenyeden). A közlemény szemelvényeket is ad gróf Haller István megnyitó beszédéből.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4103. Severin megye prefektusának 1. számú rendelete. 157—159. p.
A közlemény adja Ion A. Utză 1942. márc. 10-i rendeletének teljes szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4104. A zsidók közmunkaszolgáltatának pénzzel történő megváltása. 160. p.
Romániában. Rövid hír.
4105. Román kultúrmunka Északerdélyben. 160—162. p.
A közlemény részletesen ismerteti az észak-erdélyi román könyvkiadás alakulását.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4106. A Délkelet németisége az összecslás napjaiban (1918 őszén). (Befejező közlemény.) 162—166. p.
A közlemény részletesen ismerteti Brandsch Rudolf fenti címmel megjelent tanulmányát (*Volk im Osten*, 1942. febr.). Szemelvényekkel. Vö. még a 4096. tétellel.
4107. A „Volk und Reich” Románia küzdelméről Európa érdekében. 166—169. p.
A közlemény részletesen ismerteti a fenti folyóirat „legutóbbi számát” (1942).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4108. Az első statisztikai adatok Horvátország lakosságáról. 170—172. p.
A közlemény statisztikai táblázatot is ad (1931-, 1941-ből).

21. évfolyam 9—10. szám
1942. május 16.

4109. A tmișoarai róm. kat. püspök megegyezése a Romániai Német Népcsoporttal a német tannyelvű kat. egyházközségi iskolák átengedése tárgyában. 173—179. p.
A közlemény adja az erre vonatkozó megegyezést bemutató püspöki körlevél teljes szövegét „hű fordításban”. (A püspöki körlevelet aláírta dr. Augustin Pacha püspök, 1942. márc. 24.) A közlemény adja továbbá az egyházmegye közgyűlésén a megegyezésre való reagálások szövegét: a)

Németh Kálmán határozati javaslata (1942. márc. 7.); b) az 1942. ápr. 8-i fellebbezés szövege.

4110. SCHIFF Béla: Különlegességek a könyvtárban. 180—190. p.

A szerző részletesen bemutatja a temesvári „Magyar Ház r. t.” könyvtárában található könyvkülönlegességeket. Szemelvényeket is ad ezekből.

4111. A német népcsoportok legfőbb credményei Romániában és Magyarországon az 1941-ik év folyamán. 190—194. p.

A közlemény párhuzamosan adja Arnold Weingärtner írásából (*Nation und Staat*, 1942. márc.) a Romániára, ill. Magyarországra vonatkozó adatokat, havonkénti bontásban.

MÁSODIK NEMZEDÉK

Rovatvezető: Fodor József dr.

4112. ARADI Ágoston: Anyanyelvi oktatásunk helyzete Arad megyében. Közzétcszi: —. 195—199. p.

Az állami és hitvallásos magyar iskolákban. Táblázatos statisztikai adatok az 1940/41. és 1941/42. tanévekből.

4113. Események. [105. közl.] 200—202. p.

A közlemény tartalma: „Ismét egy új Hangya Szövetkezet a Bánságban” (a közlemény ismerteti az 1942. ápr. 26-i dumbravița-i alakuló közgyűlést); „Zsidók törvénytelen áttérítése miatt elítélték az aradi református lelkészt” (Tárnóczi Lajost).

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4114. A magyarországi német és magyar ifjúság együttműködése. 202. p.

Rövid hír a *Süddostdeutsche Tageszeitung* (1942. ápr. 25.) egyik tudósítása alapján.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4115. Az ezeréves „Bergland”. 203—204. p.

A közlemény ismerteti a „Bergland” címmel megjelent füzetet. Bő szemelvényycl.

21. évfolyam 11—12. szám
1942. június 16.

4116. További fejlemények a hitvallásos iskolák átadása körül. 205—209. p.

A közlemény ismerteti Petrovici román közoktatásügyi miniszter 1942. máj. 6-i 96.240. számú rendeletét (*Monitorul Oficial*, 1942. máj. 26.), ill. adja a mellékletek teljes szövegét.

4117. MÉNESSY Gyula—HANGAY László: Fáget. Falutanulmány. Közlik: dr. — és —. 210—227. p.

Statisztikai táblázatokkal.

4118. Lakatos Ottó f. 227—228. p.

Nekrológ.

4119. OTTLIK Tibor: Az oravițai magyarnyelvű könyvtár megalakulása és működése. 228—230. p.

A szerző bemutatja a könyvtár állományát, rövid összefoglalással a könyvtár történetéről.

TÉTELES JOGSZABÁLYOK

4120. Életbelépett Szlovákiában a vezeték- és keresztnév változtatására jogosító törvény. 230—231. p.

A közlemény adja az 1942. évi törvény szövegét.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4121. A zsidóknak nem szabad a korzón sétálni és az első osztályú kávéházak teraszán tartózkodni. 231. p.

Aradon, ill. Temesváron. Rövid hír.

KÖNYVEK SZEMLÉJE

4122. A német települések Romániában. 231—233. p.

A közlemény részletesen ismerteti a „Die deutschen Siedlungen in Rumänien” (1942) c. művet. Adatokkal.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4123. A „Deutschum im Ausland” ünneplő száma. A „Generalgouvernement” népi németjeinek száma. Litzmannstadt szerepe az áttelepüléseknél. 234—235. p.

A közlemény részletesen ismerteti az alábbi írásokat: a) Hans Hopf „General Gouvernement”-tel foglalkozó írása; b) Wilhelm Gradmann „Litzmannstadt — Mittelpunkt der Umsiedlung” (*Deutschum im Ausland*, 1942. jan.—febr.).

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

4124. A népi német átköltöztetések számadataiból. 236. p.

Statisztikai táblázattal (1939—1941).

21. évfolyam 13—14. szám

1942. július 16.

4125. MOLNÁR Károly: Az új európai gazdasági rend. 237—252. p.

A tanulmány fő pontjai: a) „A kapitalista-szabadkereskedelmi gazdasági rendszer”; b) „A német—olasz teljesen irányított gazdasági rendszer”; c) „A német és a bolsevista gazdasági rendszer szembeállítás”; d) „Hogyan magyarázható az angolszász-szovjet fegyverbarátság?”; e) „Milyen lehet az új európai gazdasági rend és mit várhatnak tőle Délkelet-Európa országai?”.

4126. CSERESNYÉS Iván: Mi jöhet a Szovjetunió után? 253—257. p.

A szerző röviden bemutatja a Szovjetunió nemzetiségeit, statisztikai adatokkal.

4127. A horvátországi Magyar Közművelődési Közösség. 257—258. p.

A közlemény röviden ismerteti az alapszabályokat, továbbá bemutatja a „horvátországi magyarság három rétegét”.

4128. A csehszlovákiai magyar írók munkássága. 258. p.

A közlemény röviden ismerteti gróf Esterházy János nyilatkozatát (1942).

4129. Comunicat. Comisia de Verificare a Publicațiilor Periodice și Serviciul Central al Cenzurii Pressei comunică. 259. p.

A közlemény adja a teljes román nyelvű szöveget.

MÁS NEMZETKISEBBSÉGEK HELYZETKÉPEIBŐL

4130. Rendelkezés a zsidók összeírására.

A közlemény adja az aradi zsidó-összeírásra vonatkozó rendelkezés szövegét.

4131. A zsidók kizárása a képzőművészet területéből. 260. p.

A közlemény röviden ismerteti a *Monitorul Oficial*-ban (1942. jún. 22.) megjelent rendelet törvényt.

4132. Az áttelepített Gottschee-ek jelen helyzete. 260—261. p.

A közlemény röviden bemutatja az áttelepült volt olaszországi német kisebbség helyzetét.

4133. A romániai német népcsoport szövetkezeti hálózata. 261—262. p.

A Bánságban. Rövid hír.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

4134. A „Volk im Osten” Horvátországot ünneplő száma. 262. p.

A közlemény röviden ismerteti a fenti folyóirat 1942. ápr.-máj.-i számát.

KÜLFÖLDI LAPOK SZEMLÉJE

4135. Áttelepítések Délekeleten. 263—264. p.

A közlemény ismerteti a *Neue Ordnung* (1942. máj. 12.) egyik írását a délkelet-európai áttelepítésekről. Adatokkal.